

PLATONIS

DE

Rebus Divinis

Dialogi Selecti

GRÆCÆ & LATINÆ,

Socratis Apologia,

Crito,

Phædo,

E Libb. Legum Decimus,

Alcibiades Secundus,

De Religione,

De Justo,

De Animæ Immortalitate,

De Dei Existentia,

De Precibus :

In commodas Sectiones dispartiti ; An-
nexo ipsarum Indice.

CANTABRIGIÆ,

Ex Officina Joann. Hayes, Celeberrimæ Academiæ

Typographi. 1673.

Impensis Joann. Creed, Bibliopolæ Cantab,

Lectori Benevolo S.

Qui primi animos ad Philosophiam appulerunt, Physiologiam ferè solam tractabant; & ex variis *Græcia* urbibus hinc inde sparsim oriebantur; ob id οἱ φυσικοὶ & οἱ σοφοὶ ἐλλόγοι appellati. Hi, nè ipsorum studia Atheismi insimularer ineptum vulgus, quia ad suas quæque causas reducerent Phænomena, quibus Deos ipsos per se præsidere credebatur; societatem hominum vitabant, Angulos & Solitudinem quærebant, dogmata vel premebant omnino, vel obscuro stilo & Symbolis velabant. Sed cùm *Archelaus* Physicorum ultimus *Athenas* ex *Ionia* commigrasset, cum eo parumper versatus *Socrates* aliam prorsus disciplinam, *Moralem* scilicet, & aliam vivendi rationem introduxit. Ea quidem de re paululum cogitavit *Archelaus*, idque minùs rectè; Sed ita emendavit; adauxit, & ampliavit *Socrates* ut τῷ αὐξήσαι εἰς τὸ εὐρεῖν ὑπελήφθη, *inventoris famam* reportaret. Ille πρῶτον δὲ βίᾳ διελέχθη *primus de Vita* differebat inquit *Diog. Laertius*. Et *Aristoteles* in 1. de *Part. Animal.* referens, veteres Philosophos pia ista causarum genera *formam & finem* omisisse; *Democritum* verò aliquatenus attigisse, obiter tamen nec tan-

quam rebus Physicis necessaria, ὅτι Σωκράτης, inquit, τὸ το μὴ ὑξήσθαι, τὸ δὲ ζητεῖν τὰ περὶ φύσεως ἔλθε, πρὸς δὲ τὴν χρησίμην ἀρετὴν καὶ τὴν πολιτικὴν ἀπέκλινον οἱ φιλοσοφῶντες.

Nec hanc Doctrinam ideo excoluit *Socrates*, ut quasi *scientiam*, ostentaret, quam summa industria diffimulavit omnem: nedum suis tantum actionibus *legem*, ponere gaudebat; Sed ad eam Civium quoque mores effingere conabatur, se ad hoc munus à Deo ipso constitutum professus. Hinc congressus hominum ambivit maximè, se cuique familiarem præstitit & socium adjunxit, conventus publicos adiit, quò meliùs Virtutis semina undique dispergeret. In quoscunque incidere contingebat, non priùs demisit quàm antea actæ Vitæ modum expresserat & futuræ commendasset, huc sermonem semper trahens etsi de alia re forsitan inceptum. Juvenes plerumque ascivit, utpote nondum malis Ideis præreptos, & ad bonas intromittendas, molliores; & inter eos præcipuè, quorum ingenium externa magis laudaret forma. Nullum consuetudinis suæ pretium statuit aut exegit, prout solebant putidi istius temporis *Sophistæ*, universalem peritiam venditantes; Imo nè aliquid scire videretur, nihil unquam intrepidè affirmavit: nè alios docere; orationem continuam rarissimè adhibuit, aut si quando usus fuerit, aliunde acceptam è memoria tantum depromere præ se ferebat; sed percontando ac interrogando effecit, ut Auditores se non tam ab illo derivare quàm de propria mente Notiones elicere, summa cum Voluptate

ptate putarent. Cùm enim *obstetricis* esset filius, simili se ad hoc negotium arte instructum dixit, ipse quidem sterilis ingenii, parturientes vero animos adjuvare natus; *μαρτυροῦμαι μὲν*, inquit, *ὁ Θεὸς ἀνὰ γυναικὶς, ἡμῶν δ' ἀπαρτίζουσέν.* Hinc tantum Philosophiæ amorem Atheniensium mentibus excitavit, ut statim Civitas in literarum sedem converteretur. Et postquam *Socratem* iniqua sustulerat *Judicium* sententia, Comites, cùm alius aliam sibi in peculium ex diffusis ipsius in omnem partem disputationibus arriperet opinionem, diversas scholas erigebant, formabant sectas, & dissentientes propagabant familias.

Hujus igitur Viri inter *Gentiles* præstantissimi divina quædam monumenta Tibi, *Lector*, offeruntur, prout ista literis mandavit, & expolivit *Plato*. Cùm enim Græcum aliquem Authorem prelo submittere statueret *Bibliopola*, & meum efflagitaret consilium, suasi ut *Platonem* potissimum eum in finem deligeret, cujus exemplaria rarissimè nec sine ingenti pretio comparari viderem. Sed quoniam eâ esse naturâ Philosophi scripta jampridem cognoveram, ut, quanquam quædam auream planè redolent sapientiam nec ab ullo studioso prætermitti debent; plura tamen jejunas speculationes contineant, ætati forte qua vixit ipse, satis accommodas, nunc autem solum cognitionis omnimodæ cupidis congruentes; excerptendos quosdam auræ purioris Dialogos censui. Quod, in Tuum maximum beneficium cessurum putabam, cum ità absque tædio

ac impensis gravissimorum voluminum parata haberes quæ Tuis oculis subjici digniora videntur. Et profectò sæpius miratus sum, quòd cum toties per partes *Aristoteles emissus fuerit*, nihil unquam *Platonis* minori forma compingeretur.

Ad delectum verò ipsum ea primariò destinavimus quæ ad capitis Judicium *Socrati* illatum pertinent: Ut nempe causam suam apud *Judices* defenderet quod in *Apologia*: ut se in carcere jam damnatus gereret, quod in *Critone*: & quos haberet sermones eo quo Cicutam hausit die, quod in *Phadone* exhibetur. Ubi tota ferè ob quam adeò celebratur *Plato*, conditur Heroicæ Virtutis Doctrina. Nec nudis tantùm & crepantibus effertur verbis sed & ad extremum usque humanæ constantiæ fastigium, fortissimo *Socratis* comprobatur exemplo. Et quidem tam dicta quam gesta mirum in modum cum Religionis nostræ indole conspirant: Unde è primis *Ecclesiæ Patribus* aliqui, *Socratem* earundum rerum accusatum quarum ipsi, & cui *Χριστός* *Χρίστος* *Christus* nosceretur, affirmare non verentur.

Platonem autem, quanquam dictione sua exornaverit, non tamen ista omnia ex proprio finxisse cerebro, constat; quoniam *Socratem* alii similem & depingunt & agnoscunt Authores. *Xenophon* (cui cum *Platone* non usquequaque honesta intercessit æmulatio) eodem prorsus modo differentem inducit, ac ea quasi *historici* fide narrare & scriptis committere videtur. Ità enim in *Memorabilium* Principio ait, *ὡς ὁ δὴ καὶ ὠφελεῖν ἐδόκει μοι Σωκράτης τὰς ἐμὸντας,*
ταῖ

τὰ μὲν ἔργα δεικνύων ἑαυτὸν οἶσθαι, καὶ τὸ καὶ διαλε-
 γόμενον· τῶν δὲ γράψαι ὅπως αὐτὸν διαμνημονεύσω.
 Et sic quartum libr. *Oeconomica* appellatum auspi-
 catur, ἥκιστα δ' αὐτῷ καὶ περὶ οἰκονομίας τοιαύτῃ διαλε-
 γόμενον. Composuit & ipse *Socratis Apologiam*, ubi
 ista leguntur, γράψαι μὲν περὶ τῶν καὶ ἄλλοι· καὶ
 πάντες ἔτυχον τῆς μεγαληγορίας αὐτοῦ, ὡς καὶ δῆλον ὅτι
 τῷ ὄντι ἔτιω· ἐρρήθη γὰρ Σωκράτης. *Aristoteles* ve-
 rò, quoties reperta in *Platone* dogmata aut expone-
 re aut refellere subest occasio, ea sæpius *Socrati* ascri-
 bit quam *Platoni* ipsi.

Istis prædictis, nè justa deesset moles, duos alios
 subjunximus Dialogos, è libb. *Legum decimum* &
Alcibiadem secundum, quorum priorem illum cave,
Lector, nè à cæteris libris malè avulsum existimes.
 Nam quamvis isto censetur ordine, integrum tamen ac
 separatum persequitur argumentum: & quod suis Le-
 gibus potiùs Proemium designavit *Plato*; λέγων γάρ,
 inquit, τὸτο ἡμῖν ὑπὲρ πάντων τῶν νόμων καλλίστην
 θεωρίαν εἶναι. Agit de *Dei Existentia*, *Providen-*
tia, & ἀδωροδοκία, & ubique ferventem valde Pie-
 tatis affectum prodit. *Alter* de *Cultu divino* sive
 de *Precibus* disserit; Et quanquam alia præclara
 complectitur, eò tamen magis à Nobis æstimandus
 est, quia *Socrates*, cùm nostram rerum à Deo ex-
 petendarum ignorantiam ostendisset, venturum *Ali-*
quem qui ista nos omnia doceret, innuere videtur.
 Ità ut si materiam spectes, præcedentibus nihil ma-
 gis affine aut cognatum annecti poterat: nec ullus
 meliùs toti operi titulus adaptari, quàm quem nos de
Divinis Rebus inscripsimus.

Porro, ut inter legendum sæpius respirandi tempore fruaris, & cujuslibet argumenti progressum facilius cernas, ubique *Sectiones* quot commodè poteram, feci; Et earum *summam* in sequentem Indicem breviter redegì. Interpretationem *Marcilii Ficini* potius quam *Serrani* Græco comitem individuum dedimus. *Serranum* quidem, si degustare lubet, obscurum, impeditum, & sæpissimè falsum deprehendes; Ac ei, quam suscepit in adornando *Platone* operam, longissimè imparem judicabis. Tuum verò est, *Lector*, errores preli, si qui irrepperint, condonare, & quem nos tua gratia insumpsimus laborem, æqui consulere. Vale.

f 0. NORTH.

Coll. S. Trin.
April 30. 1673.

Index

Index Rerum præcipuarum quas quælibet comprehendit Sectio.

In Apologia.

- I. ocrates se infandum proficitur, ac orat ut solito suo differendi modo utatur. p. 1
- II. Accusatores suos in duo genera dispefcit, Veteres & Novos. p. 3
- II. Ad ea, quorum ipsum Veteres illi infimulabant, respondet. p. 4
- IV. Exponit quanam res illis calumniandi ansum præbuit; p. 7
- V. Et qua occasione ipse suum redarguendi morem desumpsit. p. 10
- VI. Quodd inde multorum odium confluxit. p. 12
- VII, VIII. Ad novos Accusatores, Anytum sc. & Melitum, qui ipsum in jus nunc vocant, transiens; contra primam libelli partem de corrupta juventute ostendit Melitum juventutis erudiendæ nec curam unquam habuisse, aut intellexisse. p. 14 & 17
- IX. Quomodo in altera libelli parte ipsum planè Atheum esse, asserat Melitus. p. 18
- X. Quod quàm falsum sit & repugnans, probat; quia nemo Dæmonas, Deorum sc. filios, esse potest existimare, qui non etiam Deos. p. 20
- XI. Ostendit, quare tam periculosum Vita genus iniit; quia nempe Deus ipsum constituerat, Atheniensium mores ad Probritatem effingere. Quod munus qualicunque oblata conditione deferere non potest. p. 22
- XII. Ideoque mori damnantes Athenienses sibi potiùs quam ipsi obfuturos. p. 26
- XIII. Quodd vitam privatam egit nec publicè unquam docuit, causam Dæmonio suo attribuit. p. 28
- XIV. Se Justitiæ cætera omnia posthabuisse, ex variis Actionibus suis confirmat. p. 29
- XV. Quamobrem Juvenes ipsius consuetudine delectantur; quos tamen minimè corruptit. p. 31
- XVI. Cur vulgari ad movendam commiserationem arte non utitur.
- XVII. Socrates à tribunali paululum

I N D E X.

- lulum amoris, ac interea majori suffragiorum parte damnatus, nunc iterum adducitur, ut quae se pœnæ dignum esse, pro more proponat. Ille verò se potius dignum affirmat qui sumptu publico in Prytaneo alatur.* p.36
- XVIII.** *Rationem reddit quare multam aliquam aut exilium sibi in pœnam non statueret.* p.38
- XIX.** *Eos inter Judices qui ipsum damnarunt, alloquens ostendit, quam pusilli temporis gratia existimationem suam laedunt, senem capite plectentes.* p.40
- XX.** *Et vaticinatur, frustra id ipsos fecisse.* p.42
- XXI.** *Dein sermonem suum ad Absolventes convertens, conjicit, felix esse sibi mori, quia toto hoc tempore Dæmonium non retraxit ipsum.* p.43
- XXII.** *Ex aliis argumentis eandem spem astruit.* p.44
- XXIII.** *Hæc omnia sibi non fortuito & absque Deo contigisse. Dein etiam inimicis filios suos commendans discedit.* p.46
- res; ac præcipue quod censuras hominum ipse & amici devitent.* p.50
- III.** *Socrates de novo confirmat, quod sæpius antè probaverat, opinionem vulgi non curandam esse.* p.54
- IV.** *Illud solummodo in hac Actione perspicendum, utrum justa sit vel injusta.* p.58
- V.** *Probat igitur quod non licet malum malo rependere.* p.59
- VI.** *Ergo nec sibi licere, fugâ leges patrias transgredi, quas propriam agentis causam inducit.* p.61
- VII.** *Finguntur leges arguere, Socratem utpote Athenis natum ac educatum, Civitatis servum esse; & proinde quod non debet quibuscunque ejus decretis obistere.* p.62
- VIII.** *Idque magis, quia cum olim semper liceret & Civitate discedere, nunquam tamen discessit, imò vix unquam peregrinatus est.* p.64
- IX.** *In quamcunque verò Urbem aliam transfugere, in animo habet; leges quoque ibi obtinere quarum ille contemptor aestimabitur.* p.66
- X.** *Imò tandem vita defunctum malè quoque excipient Inferorum Leges.* p.69
- XI.** *Hæc cogitans Socrates, Critoni non obsequi decernit.* p.70

In Critone.

- I.** *C* Rito Socrati affert nuntium reditura isto die ex Delo navis, ac proinde quod insequenti mors illi obcunda esset. p.48
- II.** *Variis argumentis agit, ut se è carcere eripi patiatur Socra-*

In Phædone.

- I.** *Q* uare Socratis mors tam diu post latam senten-

I N D E X.

- rentiam protraheretur.* p. 71
 II. *Quinam morienti aderant.* p. 73
 III. *Qua conditione Virum divinum offendunt isto die amici.* p. 75
 IV. *Narrat Socrates, quare carmina in Carcere composuit.* p. 77
 V. *Quod præstat mori quam vivere; nec tamen licet mortem nobismet ipsis consciscere quia sic è Deorum custodia transfugimus.* p. 78
 VI. *Objicit Evenus eandem ob causam nec vita potiore mortem.* p. 80
 VII. *Spem igitur futura felicitatis declarat Socrates; quam sibi cum omnibus Philosophis communem esse, probare aggreditur.* p. 82
 VIII. *Philosophiam veram nihil aliud esse nisi mortis meditationem; idque primò quia Curas & Voluptates corporeas negligit.* p. 83
 IX. *Dein quia Anima longè melius operatur, quo magis à corpore abstrahitur.* p. 85
 X. *Fusius explicat, quantum anima impeditur à corpore.* p. 87
 XI. *Merito igitur ipsum & Philosophos maximam ex morte felicitatem augurari.* p. 90
 XII. *Quod hi soli verè justitiam temperantiam & fortitudinem colunt: Qui verò alia de causa politica id faciunt, meram Virtutis umbram amplectuntur & quasi ex vitio colunt.* p. 92
 XIII. *Cebes de Anima post mortem duratione dubitat. Hanc igitur questionem discutere, se parat Socrates.* p. 95
 XIV. *Immortalitatem inde primò probat Socrates, quod cum omnia ex contrariis generentur, necesse est, ut ex morte etiam oriatur Vita.* p. 96
 XV. *Idque magis; quia si directus esset in generatione progressus, nec in circulo revertens, omnia tandem fieri cessarent.* p. 99
 XVI. *Dein ex eo quod omnis scientia nihil aliud sit nisi reminiscencia.* p. 100
 XVII. *Quod argumentum fusius urget & exemplis illustrat.* p. 103
 XVIII. *Et nunc institutus suo accommodat.* p. 107
 XIX. *Sed dubitatur, utrum sicut exiit anima ante corporis humani assumptionem, sic & post dissolutionem maneat. Socrates igitur id ex priori sequi argumento ostendit.* p. 109
 XX. *Sed & ulterius probat, animam post mortem non dissipari utpote simplicem nec ex diversis rebus compositam.* p. 111
 XXI. *Anima obvenit status post mortem, prout se in corpore gesserit;* p. 115
 XXII. *Qui ergo curam animæ habent, illam à corporis commercio quantum possunt, abducunt; & velut in seipsam colligunt.* p. 119
 XXIII. *Socios rogat Socrates, an contra hæc ulla ipsis occurrat objectio.* p. 123
 XXIV. *Suam igitur proponit Simmias: nimirum animam esse tantam rerum illarum harmoniam*

I N D E X.

- niam ex quibus corpus constitu-
itur, ac proinde cum corpore in-
scribere. p. 125
- XXV. Et Cebes suam; nempe a-
nimam, licet uno sorte aut al-
tero corpore diuturnior sit, ta-
men & ipsam tandem dissolvi.
p. 127
- XXVI. Ad has diluendas se for-
titer accingit Socrates. p. 130
- XXVII. Sed ante monet, primo
ne ex rationibus in utramque
partem allatis nullam esse o-
mnino rerum veritatem suspi-
centur. p. 133
- XXVIII. Dein ne tam alios in a-
liquam pertrahere sententiam,
quam sibi ipsis satisfacere co-
nentur. p. 135
- XXIX. Ostendit Socrates animam
harmoniam esse non posse, si ante
corpus extiterit. p. 136
- XXX. Tum non esse probat; quia
inde sequeretur, unam animam
nec vitio contaminari posse aut
virtute imbui magis quam aliam
quampiam: Nec posse animam
& corpus in contraria tende-
re. p. 139
- XXXI. Secundæ objectionis capita
repetit Socrates. p. 143
- XXXII. Refert quomodo Physicas
rerum causas indagare desivit.
p. 144
- XXXIII. Et ut rerum rationes à
Mente disponenti petitas apud
Anaxagoram invenire speravit:
Qui tamen quanquam illam as-
seruit, minime tamen ad parti-
cularia explicanda adhibuit. p. 147
- XXXIV. Quam igitur viam in
hac questione ingressus est, pergit dicere. p. 152
- XXXV. Cujuslibet rei certam esse
ideam. p. 152
- XXXVI. Harum quamlibet sui non
admittere contrariam: sed ea
oblata vel discedere vel perire.
p. 156
- XXXVII. Interponitur solutio ob-
iecti. p. 158
- XXXVIII. Aliquas vero Ideas a-
liis quibusdam rebus indissolu-
biliter esse annexas, ut numero
ternario imparitatem; quæ pro-
inde æque ac Idea ipsæ non ac-
cipiunt contrarium. p. 159
- XXXIX. Eodem igitur modo A-
nimam cum vita copulatam esse
utpote quæ sola ac semper ad-
ducit vitam; Et cum ipsa vi-
ta notio includat immortale ac
itâ non potest vel destrui vel
sui pati contrarium, nec animam
ipsam posse. p. 163
- XL. Hæc esse præcipua immortali-
tatis indicia, quæ assequi potest
intellectus humanus. p. 165
- XLI. Maximam igitur propter
tempus futurum habendam esse
animæ curam; quæ scilicet ad
Inferos per proprium genium
adducta bene aut malè tracta-
tur. p. 167
- XLII. Fragmenta de Terra à qui-
busdam tradita refert Socrates;
Eam extendi usque ad Aeris
fines & in varias regiones, su-
periores & inferiores distribu-
tam. p. 169
- XLIII. Regionem in suprema Aeris
parte describit & felicem Inco-
larum vitam. p. 172
- XLIV. Dein & illas nostræ
hæc

I N D E X.

- bac inferiores.* p. 174
- XLV.** Quinam animis post mortem assignatur locus; maximè quidem puris superior illa regio: Aliis, pro anteaetæ vitæ modo, & prout sanabiles aut insanabiles videntur, Regionis inferioris partes. p. 178
- XLVI.** Quanquam non fortè eam quam nunc descripsit, aliquam tamen esse retributionem, & maximè probabile & vitæ probæ studio dignissimum asserit. p. 179
- XLVII.** Finita disputatione, se ad mortem obeundam componit Socrates, & de sepultura rogatus, non ipsius sed corporis tantum sui vocandam esse docet. p. 180
- XLVIII.** Dein in aliam cameram abscedit lavandus. Quo peracto rediens Venenum poscit & accelerat. p. 182
- XLIX.** Quod allatum, Deum precatus hausit; & parvo post tempore placidè & pacatè expirat. Vir ille Etrurcorum præstantissimus. p. 184
- In libro Legum decimo.**
- I.** **A**duersus injurias & contumelias legem fert Hospes Atheniensis. p. 188
- II.** Dein ad eas speciatim accedit, quæ Diis sive re vel verbo offeruntur; & harum tria recenset genera; cum quis vel non esse Deos, vel res humanas non curare vel muncribus placari posse asserat. p. 189
- III.** Atheos non tantum, ut liberris fruantur voluptatibus sed ex sapientiæ cujusdam prætextu Deorum negare existentiam. p. 191
- IV.** Hos vel refellere vel consilio reducere necessarium ad omnes Leges proemium existimatur. p. 192
- V.** Quomodo isti præcipua Rerum Phenomena Naturæ tantum ac fortuna tribuunt; Arti cetera omnia. p. 196
- VI.** Refutationem agrè tandem in se suscipit Hospes Atheniensis. p. 198
- VII.** Ineptè igitur illos consulisse ait, quod agentem causam animam sc. patienti posteriorem effecerunt. p. 200
- VIII.** Quod fusiùs explicans ostendit, inter varias motûs species unam esse, qua aliquid non tantum alias res sed & se movere potest. p. 202.
- IX.** Hanc esse omnium præstantissimam, utpote necessarium omnis motus principium. p. 206
- X.** Animam esse quæ ista vi pollet, & inde probari corpore longè priorem. p. 207
- XI.** Mundum ergo ipsum Animam regi, eaque optima & prudentissimâ. p. 210
- XII.** Si vero mundus totus; etiam & Astra singula Animis gubernari; easque Deos rectissimè appellari posse; ex quibus omnibus sequitur Deos esse. p. 213
- XIII.** Dein ad secundum impietatis

I N D E X.

- tis genus deventum est; ubi ait Hospes, quod ex bono improborum successu, Deorum curam in humanis negotiis negare maximè alliciuntur homines.* p. 215
- XIV. *Quod præ ignavia minima negligant Dii, dici non potest.* p. 216
- XV. *Nec quia minima ista contemnenda videntur: cum homo sit animal maximè religiosum; eaque omnia ad totius salutem conferant.* p. 219
- XVI. *Deum igitur cuncta ad Universi bonum ordinare; Variasque esse Animarum post hanc vitam migrationes, ubi suorum morum retributionem sentiant.* p. 220
- XVII. *Dcos orbis rectores muneribus non placari; quia vel quolibet gubernatore indignum sit, Lucri causâ quod curæ suæ commissum est prodere.* p. 225
- XVIII. *Quanam pœna coercendos esse hujusmodi homines, statuit Hospes; Tribus sc. carceribus pro vario impictatis gradu compingendos.* p. 228
- XIX. *Denique ut reprimatur hæc amentia, nè quis aliam religionem exerceat præterquam publicam, legem rogat.* p. 232
- res, summa cura perspicendum esse, qualia à Diis precibus nostris expectimus; nè nobismet ipsis mala accersamus, quod Oedipus fecit insaniens.* p. 235
- II. *Quod ad hanc rem spectat, nihil interesse inter insanum & imprudentem;* p. 236
- III. *Cum utraq; affectio, licet non eodem gradu, sapientia opponatur.* p. 237
- IV. *Mortalium longè plurimos non nosse quænam ipsis profutura sunt. Istarum igitur rerum judicium Deo ipsi relinquendum prout cecinit Poeta quidam.* p. 239
- V. *Ignorantiam aliquando obesse homini, aliquando prodesse.* p. 243
- VI. *Inutilem esse omnem artem ac scientiam cui non adjungitur prudentia;* p. 246
- VII. *Quam tamen cum paucissimi hominum nacti sint, præstat, ut nec habere se putent.* p. 249
- VIII. *Sapienter igitur statuissimum Poetam illum, tum Lacedæmonios, qui generalem quandam precandi formulam usurpant.* p. 251
- IX. *Quod inde major Lacedæmoniiis*

In Alcibiade Secundo.

I. **A**lcibiadem ad templum euntem docet Socra-

IX. *Quod inde major Lacedæmoniiis*

I N D E X.

niis quam cæteris Græcis accessit felicitas ; p. 253

X. *Quoniam hi multis sacrificiis Deos pellicere studerent ; qui tamen semper animum potius quam dona curant.* p. 254

XI. *Ex his omnibus decernit Socrates, Alcibiadi aut pro more Lacedæmoniorum orandum, aut expectandum, usque dum veniat aliquis qui, quomodo nos erga Deum geramus oportet, docere potest.* p. 255

PLATO.

PLATONIS, ΠΛΑΤΩΝΟΣ,

Apologia Socratis,

Απολογία Σωκράτους,

Ad mores spectans,

Ἠθική.

I. U A vos ratione, o viri Athenienses, affecerint accusatores mei, nescio equidem: me

certe sic affecerunt, ut mei ipsius penè oblitus fuerim, usque eò ad persuadendum accommodatè dicebant: quamvis nihil, ut ita loquar, veri ad vos detulerunt. Sed ex multis quæ falsò assererant, id sum potissimum admiratus, quod vobis cavendum esse monuerunt, nè à me quasi eloquente deciperemini. Quòd enim asserere id minimè crubuerint, cujus ego mox redargutionem opere ipso facturus eram, quandoquidem in præsentia vobis appareo longè ab eloquentia alienus: hoc, inquam, mihi super omnia visum est impudentissimum, nisi fortè eloquentem isti vocant vera dicentem. Si enim ità dicant, profiterer equidem me, quamvis non eorum more, rhetoricum esse. Quippe cum hi, ut

I. ΤΙ μὲν ὑμεῖς, ὅ

ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεπόνθατε ὑπὸ τῶν ἐμῶν κατηγορῶν, ἐκ οὗτοι ἀληθῆς γε (ὡς ἔπ' ἐμὴν) ἔδεν εἰρήκασιν. μάλιστα ἢ αὐτῶν ἐν ἐδαιύμασι τῶν πολλῶν ὧν ἐψάσαντο, τῶτο, ἐν ᾧ ἔλεγον ὡς χρεῖν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι μὴ ὑπ' ἐμῆ ἐξαπατηθῆτε, ὡς δεινὸν ὄντ' ἔλεγον. τὸ γὰρ μὴ αἰσχυρῶσαι ὅτι αὐτῆκα ὑπ' ἐμῆ ἐξελεγχθήσονται ἔργῳ, ἐπειδὴν μηδ' ὁπωσπῶν εἰνῶμαι δεινὸς λέγειν, τῶτό μοι ἔδοξεν αὐτῶν ἀναισχυρότατον εἶναι. εἰ μὴ ἀρετὰ δεινὸν καλεῖσιν αὐτοὶ λέγειν, τὸν τάλανθ' ἔλεγονται. εἰ μὲν γὰρ τῶτο λέγεσιν, ὁμολογῶσιν ἂν ἔργῳ ἐκτὰ τὰ τοιαῦτα εἶναι ῥήτωρ. εἰ ποτε ἔν,

B

ὡππερ

ὥστε ἐγὼ λέγω, ἐδὲν ἀλη-
 θὲς εἰρήκασιν· ὑμεῖς δέ με ἀ-
 κέσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.
 ἔ μὲντοι μὰ Δία, ὃ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, κακαλλιεπημένους γε
 λόγους (ὥστε οἱ τέτων) ῥήμα-
 σί τε καὶ ὀνόμασιν, ἐδὲ κακοσ-
 μημένους, ἀλλ' ἀκέσεσθε εἰκῇ λε-
 γόμενα τοῖς ὀπιτυχέσιν ὀνόμα-
 σι. περὶ οὗτο δὲ δῖγμα ἐστὶν ἃ λέ-
 γω, καὶ μηδεὶς ὑμῶν περὶ σδκη-
 σάτω ἄλλως. ἐδὲ γὰρ ἂν δῆπου
 ᾤεσθε, ὃ ἄνδρες, τῆςδε τῆς ἡ-
 λικίας, ὥστε μετὰ τὴν πλάττον-
 π λόγους, εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι.
 καὶ μὲντοι καὶ πάντες, ὃ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, τὸτο ὑμῶν δέομαι
 καὶ παύεσθαι· ἐὰν διὰ τῆς αὐ-
 τῆς λόγων ἀκρίβειας με ἀπολο-
 γημένους δι' ὧν περ εἰώδα λέγειν
 καὶ ἐν ἀγορᾷ καὶ ὅπῃ τῆς τετραπυ-
 ζῶν, (ἵνα ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἀ-
 κηκόασιν, καὶ ἄλλοι) μήτε θαν-
 μάξην μήτε δορυεῖν τέταρ-
 νεκα. ἔγωγε γὰρ ἐτάσι· νῦν ἐγὼ
 περὶ οὗτον ὅπῃ δικαστέον ἀναβέ-
 σκηκα, ἐπὶ γεροντὶς πλείω ἐβό-
 μήκοντα. ἀτεχνῶς ἔν ξένους
 ἐγὼ τῆς ἐνθάδε λέξεως. ὥστε
 ἔν ἂν εἰ τῷ ὄντι ξένος ἐτύ-
 γχανον ὄν, ξυμεγνώσκετε δῆ-
 πε ἂν μοι εἰ ἐν ἐκείνῃ τῇ σω-
 νῇ τε καὶ τῷ βότῳ ἐν ὥστε ῥέτε-
 θεσθῶμεν. δὴ καὶ νῦν τὸτο ὑμῶν
 δέομαι (δίκαιον, ὥστε μοι δο-
 καῖ) τὸν μὲν τετῶν τῆς λέξεως
 εἶναι· (ἴσως μὲν γάρ π χεῖρων,
 ἴσως δὲ βελτίων ἂν εἴη) αὐτὸ
 δὲ τὸτο σκοπεῖν, καὶ τέταρτον

equidem dico, veri nihil dixe-
 rint, à me verò vos vera omnia
 audituri sitis. Neque verò per
 Jovem, ô viri Athenienses, fu-
 catam a me orationem, quemad-
 modum ab istis, verborum no-
 minumque elegantia, neque ali-
 ter exornatam, sed iis quæ casu
 & fortuito occurrerint verbis con-
 textam audietis. Confido enim
 me iusta dicturum, neque quis-
 quam vestrum speret me aliter
 esse dicturum: alioquin neque æ-
 tatem hanc, ô viri, deceret, ado-
 lescentulorum more verbis studi-
 ose formatis huc ad vos ingredi.
 Quinimo vehementer, ô viri A-
 thenienses, id oro, & obsecro,
 ut si iisdem me verbis in re-
 spondendo utentem audietis, qui-
 bus & in foro apud argentario-
 rum mensas, ubi plerique ve-
 strum me nonnunquam audierunt,
 & alibi, nè admiremini, nè ve
 graviter id feratis, sic enim res
 se habet. Venio equidem nunc
 primum in iudicium, plures quàm
 septuaginta annos natus, ex quo
 fit ut in eo dicendi genere, quod
 hic usurpatur, revera sim pere-
 grinus. Et profectò quemadmo-
 dum si peregrinus Athenas venis-
 sem, ignosceretis utique mihi
 peregrina voce & forma loquen-
 ti, pro educationis meæ consue-
 tudine: ita & in præsentia vos
 precor, neque id quidem injuria,
 ut loquendi formam minimè at-
 tendatis, quæ prout contingit, tum
 melior, tum deterior esse potest,
 sed id ipsum consideretis, huc
 mentem

mentem adhibeatis, justane, an injusta dicam. Hoc enim judicis officium est, rhetoris autem officium, vera loqui.

II. Justum est autem, o viri Athenienses, me primo quidem ad accusationem primam falso confitam, & ad primos accusatores respondere: deinde ad novissimam atque novissimos. Me quippe multi jam multis annis falso apud vos accusarunt, quos equidem magis formido, quam Anyti aditipulatores, quanquam & hi sunt in persuadendo potentes. Sed illi potentiores, o viri, qui plerosque vestrum a pueritia occuparunt, accusantes me procul a veritate, atque vobis persuadentes: esse videlicet Socratem quendam sapientem, eorum quæ super ærem quæque sub terra fiunt, perscrutatorem, qui soleat causam deteriorem, differendo meliorem efficere: hi profecto, o viri Athenienses qui hunc de me rumorem divulgaverunt, mei accusatores potentissimi sunt. Qui enim hæc audiunt, opinantur harum rerum perscrutatores non credere deos esse. Profecto accusatores hujusmodi & permulti sunt, & longo jam tempore me accusant, & in ea ætate vobis suaserunt, in qua plerique vestrum pueri aut certe adulescentuli perfacile credidistis, deserta in causa, nemine me defendente. Atque id quod a defensionis ratione omnium alienissimum est,

πηρεῖντες, ἀπολογεῖσθαι ἐδένος.

νὲν περὶ σέχειν, εἰ δίκαια λέγω, ἢ μή. δικαστὴ μὴ γὰρ αὐτῇ ἀρετῇ· εἴπερ εἴ, τὰληθὴ λέγειν.

II. Πρῶτον μὲν ἔν δικαίος εἰμι ἀπολογισάσθαι, ὃ ἄνδρες Ἀθλωαῖοι, πρὸς τὰ πρῶτά με ψευδῇ κατηγορηθῆναι, καὶ πρὸς τὰς πρῶτας κατηγορίας, ἔπειτα ὃ πρὸς τὰ ὑστέρων καὶ τοὺς ὑστέρους. ἐμὲ γὰρ πολλοὶ κατηγοροὶ γεγονόσι πρὸς ὑμᾶς, καὶ πάσαι πολλὰ ἦδη ἔπη, καὶ ἐδὲν ἀληθὲς λέγοντες· ὅς ἐγὼ μᾶλλον φοβέμαι ἢ τοὺς ἀμείνους Ἀνυπὺν, καὶ πρὸ ὄντας καὶ τέττας δεινός· ἀλλ' ἐμῆνοι δεινότεροι, ὃ ἄνδρες, οἱ ὑμῶν τοὺ πολλὰς ἐκπαίδων ἀνδραγαθίζοντες, ἔπειθόν τε καὶ κατηγοροὺν ἐμὲ ἐδὲν ἀληθὲς· ὡς ἐστὶ τις Σωκράτης, ἀνὴρ σοφὸς, τὰ τε μετέωρα φρονήσης, καὶ τὰ ὑπὸ γῆν πάντα ἀνέζητηκώς, καὶ τὴν ἥτις λόγον, καί τῃ ποιῶν. ἔπει, ὃ ἄνδρες Ἀθλωαῖοι, ταῦτῃ τὴν φήμῃ κατασκευάζοντες, οἱ δεινοὶ εἰσὶ με κατηγοροὶ. οἱ γὰρ ἀκόντες ἡγῶνται τὰς ταῦτα ζητῶντας, ἐδὲ θεοὺς νομίζουσιν. ἔπειτα εἰσὶν ἔπει οἱ κατηγοροὶ πολλοὶ καὶ πολλὰ ἦδη χρόνον κατηγορηκότες· ἔπει ὃ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ λέγοντες πρὸς ὑμᾶς, ἐν ᾗ ἂν μάλιστα ἐπηρεύσατε, παῖδες ὄντες ἔνιοι ὑμῶν καὶ μειράκια ἀτεχνῶς, ἐρήνῃ καὶ ὃ πάντων ἀλογώτατον, ὅτι

οὐδ' ἐ τὰ ὀνόματα οἷον τε αὐ-
τῷ εἰδέναι καὶ εἰπεῖν· πλὴν
εἶπε κωμωδιοποιὸς πυγῶναι ὄν.
ὅσοι ὃ φθόνῳ καὶ διαβολῇ ῥα-
μφοὶ ὑμᾶς ἀνέπειδον, οἱ ὃ,
καὶ αὐτοὶ πεπεισμένοι, ἄλλες
παίδοντες, ἔτοι πάντες ἀπορώ-
τατοὶ εἰσιν. ἔδ' ὃ ἀναβιβασα-
σαι οἷοντ' ὅτιν αὐτῷ ἐνταυτοῖ
ἔδ' ἐλέγξει εἰδέναι, ἀλλ' ἀ-
νάγκη ἀτεχνῶς ὥπερ σκισμα-
χεῖν ἀπολογέμενον τε, καὶ ἐ-
λέγχειν μηδενὸς ἀποκρινόμενος.
ἀξιῶσατε ἔν καὶ ὑμεῖς, ὥπερ ἐ-
γὼ λέγω, διτίς με κατηγόρους
ῥερονέναι, ἑτέρους μὲν, τὸς ἀρ-
πηγερήσαντας, ἑτέρας δ', τὸς ἀρ-
πάσαι, ἔς ἐγὼ λέγω· καὶ οἴη-
σθε δὲν πρὸς ἐκείνοις παρῶν
με ἀπολογήσασθαι. καὶ ὃ ὑμεῖς
ἐκείνων παρῶν ἡκιστατε κατη-
γορέων, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ
τῷ δὲ τῷ ὕστερον. Εἶεν. ἀπολο-
γητέον δὴ, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖ-
οι, καὶ ὁπχειρητέον ὑμῶν ἐξελέ-
σθαι πῶ διαβολῶν, ὡς ὑμεῖς ἐν
πολλῶ ῥερόν· ἔχετε, ταῦτ' ἐν
ἑτῶν ὀλίγῳ ῥερόν. βελού-
μιν μὲν ἐν ἄν τῶ ἑτῶ ῥε-
σθαι, εἰ π' ἄμεινον καὶ ὑμῖν καὶ ἐ-
μοῖ, καὶ πλέον τί με ποιῆσαι ἀ-
πολογέμενον. οἶμαι δ' αὐτὸ ῥα-
λεπὸν εἶναι, καὶ ἐ πάντῳ με λανθά-
νει οἷον ὅτιν. ὅμως δ' τῶ μὲν
ἔγω ὅτι τῶ δεῶ οἶλον, τῶ δ'
νόμῳ πεισέον καὶ ἀπολογητέον.

III. Αναλάβωμεν ἔν ἐξ ἀρ-
χῆς τίς ἡ κατηρεία ἐξ ἧς ἡ ἐ-
μὴ διαβολὴ ῥερονεν, ἢ δὴ καὶ

neque nomina quidem illorum
scire licet, atque proferre, prae-
terquam si quis illorum comae-
dus sit. Quotcunque verò per
invidiam & calumniam hæc vo-
bis rursus persuaserunt, quive
ipsi persuasi persuaserunt aliis, hi
omnes infiniti omnino sunt, nec
eorum quenquam in iudicium
traducere, nec redarguere licet,
sed necesse est adversus istos tan-
quam in tenebris pugnare defen-
dendo, atque refellendo nemine
respondente. Existimate ergo &
vos, quemadmodum dicebam, ac-
cusatores meos duplices extitisse,
& qui nuper accuserunt, & qui
jamdiu, quales modò describe-
bam. Atque judicate me quidem
oportere prius respondere illis,
quos & ipsi prius, multòque ma-
gis audivistis. Age responden-
dum mihi est, o viri Athenien-
ses, illis criminibus, conandumq;
in hoc tam brevi tempore opi-
nionem istam eximere, quam
vos per calumnias decepti, longo
jam tempore contra me conce-
pistis. Opto autem ita demum
adversarios refellere, atque obti-
nere, si modò id vobis & mihi
melius sit futurum. Quanquam
difficile id fore arbitror. Neq;
admodum quale id sit, me latet.
Verum, ut Deo placet, ita suc-
cedat. Nos autem legi parere
oportet, ac defensionem pro no-
bis afferre.

III. Repetamus igitur ab initio
quæ sit accusatio, ex qua adversus
me nata est illa calumnia, qua
confusus

confisus Melitus mihi diem dixit. Quid ergo aiunt accusatores mei? tanquam enim si in iudicio adefsent, eorum recitetur accusatio, in qua de calumnia jurarunt. SOCRATES INJUSTE AGIT, ATQUE NIMIUM CURIOSE PERQUIRIT QUÆ SUB TERRA ET QUÆ IN COELO SUNT, INFERIOREMQUE CAUSAM REDDIT SUPERIOREM. PRÆTEREA ALIOS EADEM DOCET. Talis utique est accusatio. Nempe talia quædam & vos vidistis in Aristophanis comœdia: Socratis. n. illic persona circumfertur, affirmans se per aërem pervagari: & complures ejusmodi nugas. Quarum ego rerum neque multum, neque parum quicquam scio. Neque hæc dico, quasi harum rerum scientiam parvi faciam, siquis in hujusmodi rebus sit sapiens, quo minus tanti criminis reus à Melito accuser: sed quia revera, ô viri Athenienses, horum nihil scio. Testes autem hujus plerosque vestrum adduco. Oro vos docere & exponere invicem velitis, quotquot me colloquentem aliquando audivistis autem plerique vestrum. Recensete igitur invicem, nunquis vestrum aliquando iis de rebus quicquam, sive multum sive parum audiverit, disputantem: atque ex hoc denique cognoscetis ejusmodi esse cætera, quæ multi de me circumferunt. At enim horum nihil est verum. **Quιν-
λα** πάλαι ἐμὲ αἱ οἱ πολλοὶ λέγουσιν.

πιστεύων Μελίτις με ἐγχεῖσθαι πῶς γενοῦμαι πῶτῳ. Εἰεν. τί δὴ λέγοντες διέβαλλον οἱ διαβάλλοντες; ὥσπερ ἔν κατηγόρων πῶς ἀντιποσίσιν δὲ ἀναγνώσιν αὐτῶν, ΣΩΚΡΑΤΗΣ ἌΔΙΚΕΙ, ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΖΗΤΩΝ ΤΑ ΤΕ ὙΠΟ ΓῆΝ ΚΑΙ ΤΑ ἘΠΟΥΡΑΝΙΑ. ΚΑΙ ΤΟΝ ἩΤΤΩ ΛΟΓΤΟΝ ΚΡΕΙΤΤΩ ΠΟΙΩΝ. ΚΑΙ ἌΛΛΟΥΣ ΤΑΥΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝ. τοιαύτη τις ἔστι. τοιαῦτα γὰρ ἐωρεῖτε καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀριστοφάνους κωμῳδίᾳ, Σωκράτην πνέει καὶ περὶ ἀέρος ἐμῶν, φάσκοντά τε ἀερεσθαι, καὶ ἄλλω πολλῶν φλυασίαν φλυαρῶντα. ὃν ἐγὼ εἶδον ὥς μέγα ὥς σμικρὸν περὶ ἐπαίω. καὶ ἔχῃ ὥς ἀπμάζων λέγω πῶς τοιαύτῳ ἐπισήμῳ, ἔστι πάλαι ὅτι τοιαύτων σοφός ἐστι, μήποτε ἐγὼ ὑπὸ Μελίτις ποσῶντας δίκας εἰσάγωμι. ἀλλὰ γάρ μοι ὅτι τοιαύτων, ὅς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶδον μέτεσι. μάρτυρας δὲ αὐτῶν ὑμῶν τὸς πολλὰς παρέχομαι, καὶ ἀξιῶ ὑμᾶς ἀλλήλους διδάσκειν τε καὶ φερέειν ὅσοι ἐμὲ πώποτε ἀκηκόατε διαλεγομένους. πολλοὶ γὰρ ὑμῶν οἱ τοιαῦτά ἐστι. φερέετε ἔν ἀλλήλοις ἐπὶ πώποτε ἢ σμικρὸν ἢ μέγα ἢ κασέ τις ὑμῶν ἐμὲ πάλαι ὅτι τοιαύτων διαλεγομένους. καὶ ἐκ τούτων γινώσκετε ὅτι τοιαῦτά ἐστι καὶ πάλαι. ἀλλὰ γὰρ ὥς τέ των εἶδον ὅτιν.

εἰ γ' εἶπν' ἀκηκόατε ὥς
 ἐγὼ παιδύειν ὀπιχειρῶ ἀνθρώ-
 πους, καὶ χρήματα περὶ τῶν
 εἰδὲ τοῦτο ἀλλήδεις· ἐπεὶ καὶ τοῦτο
 γὰρ μοι δοκεῖ χαλὸν εἶναι, εἴπῃς οἷ-
 όςτ' εἴη παιδύειν ἀνθρώπους,
 ὡς τῶν Γοργίας ὁ Λεοντίνος, καὶ
 Πρόδικος ὁ Κεῖς, καὶ Ἱππίας
 ὁ Ἡλίδος. τέτων γὰρ ἕκαστος,
 ὃ ἀνδρες, οἷόςτ' ὅστιν ἰὼν εἰς
 ἐκείνῃ τῇ πόλει, τὰς νέας,
 οἷς ἔξεσι τῇ ἐαυτοῦ πολιτείᾳ
 περὶ τὰ ξυνεῖναι ὃ ἂν ἐβέλωνται,
 τέτῃς πείθεσι τὰς ἐκείνων ξυν-
 κείας ἀπολιπόντας, σφίσι ξυνεῖ-
 ναι χρήματα δίδοντας, καὶ χά-
 ειρ περὶ σφίσι δέναι. ἐπεὶ καὶ ἄλλος
 ἀνὴρ ὅστις Πάριος ἐνθάδε, σο-
 φός, ἐν ἐγὼ ἠδ' ὁμῶς ὀπίδω-
 μύεντα. ἔτυχον γὰρ περὶ τῶν
 ἀνδρῶν ὅς τετελέκει χρήματα
 σοφισαῖς πλείω ἢ ξύμπαντες οἱ
 ἄλλοι, Καλλία τὰ Ἱππωνίκα.
 τοῦτον ἔν ἀνθρώποις (ἐσὼν γὰρ
 αὐτῷ δύο υἱέες) ὃ Καλλία (ὡς
 δ' ἐγὼ) εἰ μὴ σε τὸν υἱέε πα-
 λῶ ἢ μῶρος ἐγγυέειν, εἴχμεν
 ἂν αὐτοῖν ὀπισθεῖν λαβεῖν, καὶ
 μιῶσαί τε, ὅς ἐμελλεν αὐτῷ
 καλῶ κἀγαθῶ ποιήσιν τῷ
 περὶ τῆς ἀρετῆς· (ὡς δ' ἂν
 εἴτ' ἢ τῷ Ἱππικῶν πῃ ἢ τῷ γε-
 ωργικῶ) νῦν δ' ἐπειδὴ ἀνθρώ-
 πῳ ἐσὼν, τίνα αὐτοῖν ἐν νῶ
 ἔχεις ὀπισθεῖν λαβεῖν; τίς τῆς
 ποιαύτης ἀρετῆς τῆς ἀνθρωπίνης
 τε καὶ πολιτικῆς ὀπισθεῖν ὅστιν;
 εἶμαι γάρ σε ἐκέρδει, διὰ τῷ
 τῷ υἱέων κτήσιν. εἴτι τῆς (ἐφ' ἣν ἐγὼ) ἢ ἔ; Πάνυγε, ἢ δ' ὅς.

etiam à quopiam audiveritis me
 homines docere, atque inde pe-
 cuniam facere, neque id quidem
 verum est. Atqui præclarum id
 mihi videtur, si quis docere ho-
 mines possit, quemadmodum
 Gorgias Leontinus, & Prodicus
 Chius, & Hippias Elcus. Quo-
 rum unusquisque, ὁ viri, eam
 facultatem habet, per quam ad
 singulas profecti civitates, adole-
 scentibus quibus liceret in pa-
 tria suorum se civium disciplinae
 gratuito commendare, persuadent
 ut se aliorum disciplina relicta
 seſtentur, ac data pecunia, gra-
 tiam insuper habeant. Est & al-
 lius quidam vir hic sapiens Pa-
 rius, quem ego huc venisse au-
 divi. Contigit enim ut in eum
 aliquando virum inciderem, qui
 plus pecuniarum in Sophistas ex-
 pendit quam cæteri omnes, Cal-
 liam, inquam, Hipponici filium.
 Hunc ergo interrogavi. Duos en-
 im habet filios. O Callia, in-
 quam, si filii tui pulli equini aut
 taurini essent, haberemus aliquem
 quem illis mercede adhibita præ-
 ficeremus, qui eos pulchros & in
 suo utrunque genere excellentem
 efficeret, esset verò talis aut e-
 questrium aliquis, aut agricola-
 rum. Nunc verò cum filii tui
 sint homines, quemnam cogitas
 illis præficere? Et quisnam hu-
 jus humanæ civilisque virtutis
 scientiam habet? Arbitror id te
 cum filios habeas, cogitavisse.
 Estne, inquam, talis aliquis, an
 non? Est profecto, inquit ille.

Quis

Quis inquam est? & unde? & quanta mercede docet? Evenus, inquit, est, ὁ Socrates, Parius, merces verò quinque minæ. Atque ego Evenum felicem judicavi, si revera hanc habet artem, atque adeò diligenter docet. Nam & ipse quoque si talia scirem, admodum gloriarer, & magni me facerem. Sed certè, ὁ viri Athenienses, hæc equidem nescio.

IV. Requirit igitur forsan aliquis, quidnam, ὁ Socrates, tutum est opus? & unde adversus te exortæ sunt hæc calumniæ? nisi enim aliquid præter aliorum consuetudinem ageres, nunquam tantus de te rumor concitatus esset. Nam unde de te sermo tam frequens, nisi egisses aliquid à cæteris alienum? Dic ergo nobis quid tandem id sit, nè nos de te temere aliquid judicemus. Justa sanè hæc mihi videtur interrogatio. Atque ego vobis conabor ostendere quidnam id sit, quod mihi & nomen hoc, & calumniam pepererit. Sed audite jam, & si vereor nè fortè quibusdam vestrum joculari videar. Veruntamen existimate me vobis vera omnino dicturum. Equidem, ὁ viri Athenienses, non ob aliud certè quàm ob sapientiam quandam ejusmodi nomen nactus sum. Sed ob quam sapientiam? Fortè ob eam quæ humana sapientia est. Nam hac revera sapiens esse videor. Illi verò quos paulo antè commemorabam, majorem fortè quandam humana sapientiam

Τίς (ὡς δ' ἐγὼ) καὶ ποσάποδες; καὶ πόσα διδάσκει; Εὐλυσθ, ἔφη, ὦ Σόκρατες, Πάσι, πάντε μνῶν. καὶ ἐγὼ τὴν Εὐλυσθ ἐμακάρισα, εἰ ὡς ἀληθῶς ἔχοι ταύτῃ τὴν τέχνην, καὶ ἔστω ἐμμελῶς δικαστικοί. ἔγωγε ἔν καὶ αὐτοὺς ἐκαλλυπόμην τε καὶ ὑβριζόμην ἂν, εἰ ἡπάμην ταῦτα. ἀλλ' ἐγὼ ὅπισθαιμαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

IV. Ὑπολάβοι ἂν ἔν τις ἴσως, Ἀλλ', ὦ Σόκρατες, τὸ σὺν τί ὄντι πρᾶγμα; πόθεν αἱ διαβολαὶ σοι αὐτῷ γέγοναν; ἐγὼ δῆτα σὲ γε ἔδεν ἄλλων περὶότερον πρᾶγματῶν ὄντα, ἔπειτα ποσὴν φήμη τε καὶ λόγῳ γέγονεν, εἰ μὴ πᾶσι πρᾶπτες ἄλλοιόν ἢ οἱ πολλοί. λέγε ἔν ἡμῶν τί ὄντι, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς περὶ σὲ αὐτοῖς διαζώμεθα. Ταῦτί μοι δοκεῖ δικαίως λέγειν ὁ λέγων· καὶ γὰρ ὑμῶν πειροσμαι ὑποδείξαι τί ποτ' ὄντι τὸ τοῦ ἐμοὶ πεποίηκε τό, τε ὄνομα καὶ τὴν διαβολήν. ἀκούετε δὴ· καὶ ἴσως μὲν δόξω πῶς ὑμῶν παύειν, δὲ μὲντοι ἴσως, πᾶσαν ὑμῶν τὴν ἀλήθειαν ἐγὼ. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' ἐδεν ἀλλ' ἢ διὰ σοφίαν πνὰ τὸ τοῦ ὄνομα ἔχηκα. ποίαν δὲ σοφίαν ταύτῃ; ἢ πᾶρ ὄντι ἴσως ἄνθρωπινῃ σοφίᾳ. τὸ ὄντι γὰρ κινδυνεύω ταύτῃ (ἢ) σοφός· ἔτοι ὅ τὰχ' ἂν, ὡς ἄρπ' ἔλεγον, μείζω πνὰ ἢ κατ' ἀνθρώπον σοφίαν σοφός.

φοί εἰεν. ἢ ἐκ ἔχω, ὅ, π λέ-
 γω. ἔ γδ δὴ ἐγὼ αὐτῷ ἐπί-
 σταμαι. ἀλλ' ὅς περ φησὶ ἰδίω-
 τά τε καὶ ὅτι διαβολὴ τῇ ἐμῇ
 λέγει. καὶ μοι, ὦ ἄνδρες Ἀ-
 θηναῖοι, μὴ δορυβήσητε μηδὲν,
 ἀν δόξω πὶ ὑμῶν μέγα λέγειν.
 ἔ γδ ἐμὸν ἐρῶ τὸν λόγον, ὃν
 ἂν λέγω, ἀλλ' εἰς ἀξιώξεων
 ὑμῶν πέν λέγοντα ἀνοίστω. τίς γδ
 ἐμῆς, εἰ δὴ τις ὅτι σοφία καὶ
 οἴα, μάρτυρα ὑμῶν παρέξομαι
 πέν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς. Χα-
 ρεφῶντα γδ ἴτε δῆπιν οὐκ ἐμὸς
 ἐπαῖρος ἡ δὴ νέε, καὶ ὑμῶν πα-
 πλῆθι ἐπαῖρος τε, καὶ ξωέουρα
 τῷ συγλυτῶν τῶν, καὶ μεθ' ὑ-
 μῶν κατῆλθε. καὶ ἴτε δὴ οἱ
 ἡ Χαρεφῶν, ὡς σφοδρὸς ἔφ'
 ὅ, π ὁρμήσειε. καὶ δῆποτε καὶ
 εἰς Δελφὸς ἡλθὼν, ἐτόλμησε
 πᾶτο μαντεύεσθαι. καὶ ὁ αὖ λέγει
 μὴ δορυβήτε ὦ ἄνδρες. ἤρετο
 γδ δὴ εἴ περ ἐμὸς εἴη σοφώτερος.
 ἀγῆλεν ἔν ἡ Πυθία μνηστῆρα
 σοφώτερον (ἔ). καὶ τέτων πέρι
 ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ἀπὸ ἐποσὶ μαρ-
 τυρήσει, ἐπειδὴ ἐκείνῳ τετε-
 λώθηκε. σκέψατε δὴ ὧν ἐνεκα
 ταῦτα λέγω. μέλλω γδ ὑμᾶς δι-
 δάξαι ὅταν μοι ἡ διαβολὴ γέ-
 γονέν. ταῦτα γδ ἐγὼ ἀκούσας,
 ἐνεθυμέμην ἥτοι, τί ποτε
 λέγει ὁ θεός; καὶ τί ποτε αἰ-
 νίττεται; ἐγὼ γδ δὴ ἔτε μέγα
 ἔτε σμικρὸν ξυνίσομαι ἐμαυτῷ
 σοφὸς ὢν. π ἔν ποτε λέγει
 φάσκων ἐμὲ σοφώτατον (ἔ); ἔ
 sapientem. Quid igitur sibi vult,

habent, vel quid dicam, non ha-
 beo: neque enim ego ea præ-
 ditus sum. Quod si quis me
 hanc possidere dicat, mentitur, &
 in meam calumniam hæc dicit.
 Sed nè vobis molestum sit, ὁ
 viri Athenienses, nève commove-
 amini, siquid vobis magnum di-
 cere videar, neque enim ex me
 duntaxat dicam, sed testem vo-
 bis asseram fide dignum. Pro-
 fectò si qua mihi est sapientia,
 qualis ea sit, testem adhibebo
 vobis Delphicum deum. Chære-
 phontem certè novistis. Ille fa-
 miliaris mihi erat ab juventute,
 & Atheniensi populo amicus, ac
 unà vobiscum fugit, & simul in
 urbem reversus. Novistis planè
 qualis erat Chærepho, quam ve-
 hemens quamcunque ad rem se
 convertillet. Hic ergo quandoq;
 profectus in Delphos vaticinium
 id experiri ausus est. Nè gra-
 viter feratis, ὁ viri, quod in
 præsentia sum dicturus. Inter-
 rogavit utique an esset ullus me
 sapientior. Respondit Pythia, sa-
 pientioreme esse neminem. De
 his quidem ipsius hic frater vo-
 bis testificabitur: nam ipse Chæ-
 rephon vita functus est. Con-
 siderate verò quorum gratia hæc
 dicam. Debeo enim vobis ape-
 rire unde hæc adversum me ca-
 lumnia sit exorta. Profectò cum
 hæc audivissem, ita mecum ipse
 reputavi. Quidnam Deus ait?
 aut quidnam significat? Ego enim
 mihi conscius sum, neque in ma-
 gnis, neque in parvis esse me
 cum me asserit sapientissimum?
 Deum

Deum quidem mentiri non est credendum: neque enim id fas est Deo. Atque ita diu ambiguus scrutabar quid oraculum innuisset. Ac vix tandem post longas ambages viam ejusmodi inveni. Aggressus enim quendam ex his qui sapientes videntur, sperans, si usquam, in hoc vaticinium coargui posse, oraculoque ostendi, non me quidem quem praefererat, sed illum esse sapientia praeferendum. Dum ergo illum examinarem (hujus verò nomen promere non est necessarium, erat autem quidam ex his qui in republica versantur) illum, inquam, dum examinarem, unaque dislererem, o viri Athenienses, hunc in modum affectus sum: visus mihi est vir ille videri quidem sapiens tum aliis, tum vel maximè sibiipso, esse verò nequaquam. deinde conatus sum illi ostendere, putare quidem eum esse se sapientem, sed minimè esse. Quapropter & ille insensus mihi redditus est, & multi qui aderant, graviter id tulerunt. Itaque ad meipsum re-
versus, ita mecum ipse reputavi, Ego profectò sum hoc homine sapientior. Apparet enim neuter nostrum pulchrum bonumque aliquid nosse. Sed hoc interest, quod hic quidem cum sciat nihil, scire putat aliquid; ego verò quemadmodum nescio, ita nescire me puto. Videer ergo in hac tantula re hoc homine sapientior esse, quod quæ ignoro, neque scire me arbitror. Post hæc alium adii ex his, qui illo insuper sapientiores

ἦν δὲ πρὸς τὸν θεὸν ἰσχυρὰ ἡ πίστις. καὶ πολλὰ μὲν χρεὶ-
νον ἵππευον ἢ ποτε λέγει. ἔ-
πειτα μάλιστα πάνυ ἐπὶ ζήτησιν
αὐτῆς τοιαύτως πρὸς ἐτραπόμην.
ἡλθον ἐπὶ πρὸς τὴν δοκίμω
σοφῶν (ἦν), ὡς ἐνταῦθα, εἰπὲρ
τα, ἐλέγξων τὸ μακρὸν, καὶ
ἀπορᾶν πρὸς χρησμῶν ὅτι ἔτ-
λέ με σοφώτερος. σὺ δὲ ἐμὲ
ἐροῦθα. διασκοπῶν ἔν τῷτον
(ὀνόματι γὰρ ἐδὲν δέομαι λέ-
γει) ὡς δὲ τις τῶν πολιτικῶν,
πρὸς ὃν ἐγὼ σκοπῶν, τοιαυτὴν
πᾶσι πᾶσι ἀνδρῶν Ἀθηναῖ-
οι. καὶ διαλεγόμενοι αὐτῶν, ἔ-
δεξέ μοι ἔτ- ὁ ἀνὴρ δοκεῖν
μὲν (ἦν) σοφὸς ἄλλοις τε πολλοῖς
ἀνθρώποις, καὶ μάλιστα ἑαυτῷ,
(ἦν) δὲ ἔ. καὶ πάντα ἐπειράμην
αὐτῶν δεικνύειν ὅτι οἰοίτο μὲν
(ἦν) σοφὸς, εἰη δὲ ἔ. ἐντεῖθεν
ἔν τῷ τῷ ἀπὸ τῶν πολλῶν, καὶ
πολλοῖς τῶν παρόντων. πρὸς
ἑμαυτὸν δὲ ἔν ἀπὸν ἐλογίζο-
μην ὅτι τέτε μὲν τῶ ἀνθρώπῳ
ἐγὼ σοφώτερος εἰμι. κινδυν-
δεῖ μὲν γὰρ ἡμῶν ἐδέτερος ἐ-
δὲν καλὸν καὶ ὁρατὸν εἶδέναι.
ἀλλ' ἔτ- μὲν οἰεῖται πᾶσι εἶδ-
ναι, ἔκ εἰδός. ἐγὼ δὲ, ὡς ἔ-
ἔν ἐκ οἶδω, ἐδὲ οἰομαι. εἰκο-
γὰν τέτε γὰρ σμικρῶ πρὸς αὐτῶν
τέτῳ σοφώτερος (ἦν), ὅτι ἂ μὴ
οἶδα, ἐδὲ οἰομαι εἶδέναι. ἐν-
τεῖθεν ἐπ' ἄλλον ἡὶα τῶν ἐκ-
εἶνα δοκίμων σοφώτερον (ἦν).

καὶ μοι ταῦτα ταῦτα ἔδοξε.
καὶ ἐνταῦθα καλέειν καὶ ἄλλοις
πολλοῖς ἀπηχρόμην.

V. Μετὰ ταῦτα ἔν ἡδὴ ἐφε-
ξῆς ἡία, αἰδανόμενον μὲν καὶ
λυπέμενον, καὶ δεδιὸς ὅτι ἀπ-
ηχρόμην· ὅμως ὃ ἀναγκάσιον
ἔδοκει ἔτι τὸ τῷ θεῷ πλεῖ-
στα ποιῆσαι, καὶ ἵεναι, σκοπεῖν
τὸν χρησμὸν ἃ λέγει, ὅτι
ἅπαντας τὰς τὴ δοκύντας εἰδέ-
ναι. καὶ νῆ τὸν κύνα, ὃ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, (δεῖ γὰρ πρὸς ὑμᾶς
τάληθ' ἰέναι) ἢ μὴ ἐγὼ ἐ-
παθὼν τι τοιοῦτον. οἱ μὲν μά-
λιστα δοκουμεντές ἔδοξαν μοι
ὀλίγη δαῖν τὰ πλείεκα ἐνδεῖς
ἔτι ζητῶν τι τὸν θεόν· ἄλ-
λοι δ', ὁκύντες φασιλότεροι,
ἐπεικέστεροι ἔτι ἄνδρες πρὸς τὸ
φρονίμως ἔχειν. δεῖ δὴ ὑμῖν
τὴν ἐμὴν πᾶν ἐπεδείξαι,
ὥστε πόνος πᾶς πορεύεται,
ἵνα μοι καὶ ἀνέλεγκτον ἢ μαν-
τήα γένοιτο. καὶ γὰρ τὰς πο-
λιτικὰς ἡία ὅτι τὰς ποιητὰς,
τὰς τε τῶν τραγωιδῶν καὶ τὰς
τῶν διαδυράμενων, καὶ τὰς ἄλ-
λως, ὡς ἐνταῦθα ἐπ' αὐτοφώρῳ
καταληφόμενον ἐμαυτὸν ἀμα-
δέστερον ἐκείνων ὄντα. ἀναλαμ-
βάνων ἔν αὐτῷ τὰ ποιήματα,
ἃ μοι ἔδοκει μάλιστα πτερυγ-
ματεῖσθαι αὐτοῖς, διηρώτων ἂν
αὐτὰς τὴ λέγοιεν, ἢ ἅμα τὴ καὶ
μανθάνοιμι παρ' αὐτῶν. αἰχμη-
ομαι ἔν ὑμῖν εἰπὼν, ὃ ἄνδρες
τάληθ'· ὅμως ὃ ῥητέον. ὡς
ἰσὺς περδίσκετον. Erubescō, ὃ

habentur, in eoque consideran-
do omnino similiter iudicavi, at-
que illum aliōsq; multos mihi red-
didi iufensos.

V. Proinde similiter deinceps
processi ad alios, non ignorans
quantum adversus me odium
concitarem: ideoque non absque
dolore quodam timorēque pro-
cedebam. Veruntamen necessari-
um mihi visum est oraculum di-
vinum omnibus anteferre, pas-
simque progredi perscrutaturum
quid sibi velut oraculum, huius-
que gratia omnes quotcunque a-
liiquid scire videntur, adire. Et
per Canem, ὃ viri Athenienses,
oportet enim vobis vera fateri,
tale aliquid mihi contigit hæc ex
divino oraculo perquirenti, ut
qui opinione hominum maximē
probabantur, eos quasi omnium
imprudētissimos invenirem: qui
verò inferiores habebantur, eos
quantum ad prudentiam spectat,
probabilius se habere. Opera-
pretium est referre vobis errores
laboresque meos, quos equidem
propterea sustinui, dum à me
oraculum adeo probaretur, ut
redargui jam deinde non posset.
Post homines qui in republica
versantur ad poetas me contuli,
tragædiarum & dithyramborum
aliorumque carminum autores,
quasi hic perspicuè admodum de-
prehensurus, esse me his rudio-
rem. Acceptis itaque eorum li-
bris, in quibus elaboravisse ma-
xime videbantur, sciscitatus sum
eorum sensa, ut nonnihil ab
viri, verum hic vobis aperire,
dicendum

dicendum est tamen. Alii penē omnes præsentes, ut ita dixerim, melius de rebus his loquerentur, de quibus ipsi poemata conscripserunt. Deprehendi igitur brevi id in poetis, eos videlicet non sapientia facere quæ faciunt, sed natura quadam ex divina animi concitatione, quemadmodum & hi qui divino furore afflati vaticinantur. Nam & hi multa quidem dicunt atque præclara: sed eorum quæ dicunt, nihil intelligunt. Tali quodam pacto poetæ affectū fuisse mihi videntur. Et simul animadverti eos in aliis quoque propter poemum omnium se sapientissimos judicare, in quibus non sunt sapientes. Abii ergo, & hinc eadem omnino sententia qua & a politicis viris abieram. Tandem verò me ad artifices contuli, utpote bene mihi conscius quàm nihil istic, ut ita dicam, scirem, hos autem noveram multa & pulchra scire, neque in hoc equidem deceptus sum. Sciebant enim quæ ipse nesciebam, & hac in parte me sapientiores erant. Sed, ô viri Athenienses, in eodem errore quo & poetas, peritos artifices deprehendi. Nam ob hoc ipsum quod sua rite perficiebant, unusquisque eorum se in cæteris quoque vel maximis sapientissimum esse putabat. Atqui hic error illam quoque quæ ipsis inerat, sapientiam offuscabat. **Qu**imobrem si meipsum oraculi loco interroga-

ἔπθ' γὰρ εἰπῶν, ὀλίγῃ αὐτῶν
ἀπαντες οἱ παρόντες ἀνέειπον
ἐλεγον περὶ ὧν αὐτοὶ ἐπιποιή-
κετ'. ἔγνωσαν ἐν αὐτῇ καὶ περὶ τῶν
ποιητῶν ἐν ὀλίγῳ τῷτο, ὅτι
σοφίᾳ ποιοῖεν, ἀλλὰ φύσει π-
νὴ, καὶ ἐνδεσιάζοντες, ὥστε οἱ
θεομάντεις καὶ οἱ χρησμοδοί.
καὶ γὰρ ἔπει λέγεσθαι μὲν πολλὰ
καὶ καλὰ, ἴσασι δὲ ἐδὲν ὧν λέ-
γεσθαι. τίς πεν τί μοι ἐφάνησαν
πάνθ' καὶ οἱ ποιηταὶ πεπονη-
τες. καὶ αἶμα ἡδόμενοι αὐτῶν διὰ
τὴν ποίησιν οἰομένους καὶ τὰλλα
σοφωτάτων ἢ ἀνθρώπων, ἀέκ-
ῃσαν. ἀπῆλθον ἐν καὶ ἐντεδδεν,
τὰ αὐτὰ οἰόμενοι περὶ γεγονέ-
ναι ὥστε καὶ τῶν πολιτικῶν. τε-
λευτῶν ἐν ὅτι τὰς χειροτέρας
ἦσαν. ἐμαυτὰ γὰρ ἐκινῆσαι ἐ-
δὲν ὀπισθιμένῳ, ὡς ἔπθ' εἰπῶν.
τέττοις δὲ γ' ἦδεν ὅτι ἀρήσι-
μι πολλὰ καὶ καλὰ ὀπισθιμένους.
καὶ τέτοις μὲν ἐκ ἐφείδην, ἀλλ'
ἠπείσαντο ἀέγω ἐκ ἠπιστάμεν, καὶ
ματῶν σοφώτεροι ἦσαν. ἀλλ',
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταυτὸν
ἔδοξαν ἔχειν ἀμώρτημα ὥστε καὶ
οἱ ποιηταὶ, καὶ οἱ ἀγαθοὶ δημι-
ουργοί. διὰ τὸ τὴν τέχνην κα-
λῶς ἐξέρχασθαι, ἕκαστος ἰξίε
καὶ τὰλλα τὰ μέγιστα σοφωτάτῃ
ἢ. καὶ αὐτῶν αὐτῇ ἡ πλημμέ-
λεια ἐκείνῳ τὴν σοφίαν ἀπέ-
κρυπεν. ὥστε με καὶ αὐτὸν ἀ-
νερωτᾶν ὡς τὰς χερσὶν, πῶ-
τεον δεξιάνην ἂν, ἔπος
ὥστε ἔχω ἔχει, μήτε π
σοφός

σοφὸς ὢν τὴν ἐκείνων σοφίαν, μήτε ἀμαθὴς τὴν ἀμαθίαν· ἢ ἀμφοτέρωθεν ἀεὶ ἐκείνοι ἔχουσιν ἔχειν. ἀπεκρινάμην ἔνθα αὐτοῖς, καὶ τῷ χρησμῷ ὅτι μοι λυσιστελεῖ, ὡς ἄρ' ἔχω ἔχειν.

VI. Ἐκ ταύτης ἦδη τῆς ἐξ-ετάσεως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλὰ μὲν ἀπεχθαιά μοι γεγονόσιν, καὶ οἷμαι χαλεπώταται καὶ βαρύταται· ὥστε πολλὰς διαβολὰς ἀπ' αὐτῶν γεγονέναι· ὄνομα δ' ἦτο λέγεσθαι σοφὸς εἶναι. οἶοντα γάρ με ἐκείνους εἰ παρόντες ταῦτα αὐτὸν εἶναι σοφὸν ἢ ἂν ἄλλον ἐξελέγξω. τὸ δ' ἐκινδυνύει, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ ὅντιν οὗτος σοφὸς εἶναι, καὶ ἐν τῷ χρησμῷ τέτω τῶτο λέγειν, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγη πνὸς ἀξία ὅτι καὶ ἐδενός· καὶ οἶνεται τότε λέγειν τὸν Σωκράτην, περὶ κε-χρησθῆναι δ' ἐμῷ ὀνόματι, ἐμὲ παρὰ δειγμα ποιεῖσθαι. ὡς ἄρ' ἂν εἴποι ὅτι, ἐτὼ ὑμῶν, ὦ ἄνθρωποι, σοφώτατος ὢν, ὥς περ ὡς ἄρ' Σωκράτης. ἐγνων-κεν ὅτι ἐδενός ἀξίος ὅτι τῇ ἀληθείᾳ πρὸς σοφίαν. ταῦτ' ἔνθα μὲν ἐπὶ καὶ νῦν περὶ ὧν ὁπ-ζητῶ καὶ ἐρῶν, καὶ τὸν θεόν, καὶ τοῦ αἰσῶν καὶ τοῦ ξένων ἂν πνεύματος σοφὸν εἶναι· καὶ ἐπειδὴ μοι μὴ δοκῇ, τῷ θεῷ βοηθῶν ἐνδείκνυμαι ὅτι ἐκ ἐστὶ σοφός. καὶ ἐκ ταύτης τῆς ἀχολίας, ὥστε πρὸς τῆς πόλεως πρὸς αἰμοὶ καὶ ὅλη γέγονεν ἀξίον λόγου,

scientem quæ illi sciunt, neque meam inscitiam ignorantem, an utraque habentem quæ illi habent, planè mihi ipsi simul atque oraculo responderem, præstare ita ut habeo me habere.

VI. Ob hanc utique inquisitionem meam, ô viri Athenienses, inimicitia multæ difficillimæ, atque gravissimæ adversus me coortæ sunt, ex quibus multæ sunt calumniæ consecutæ. Nomen verò sapientis mihi propterea exortum est, quod præsentibus plurimum illa me putant scire, in quibus alios refello. Videtur autem, ô viri Athenienses, revera solus deus sapiens esse, atq; in hoc oraculo id sibi velle, humanam videlicet sapientiam parvi imò nihili pendendam esse. Quod verò Socratem nominat sapientem, ob id facere, quò nomine meo tanquam exemplo quodam utens, quali sic dicat: Is, ô viri, sapientissimus est, qui quemadmodum Socrates, novit revera sapientiam suam esse nihili pendendam. Hæc igitur ego sic affectus, & nunc perquirere passim deo obsecutus, & perscrutari non desino, conveniens quæcunque aut civium aut peregrinorum esse existimo sapientem. Ac si quando mihi ille talis non videatur, tunc ipse suffragatus, atque obsequens, illum sapientem non esse demonstro. Atque ob occupationes ejusmodi nullum mihi fermè relinquitur otium, vel ad publicum aliquid commemoratu dignum agendum, vel pri-

privatum, sed in extrema paupertate ob Dei cultum sum constitutus. Præterea adolescentes maximè opulenti, quive à negotiis vacant, me ultro sequentes delectantur, cum refelli à nobis homines spectant. Quinetiam ipsi nonnunquam me imitati, alios deinde confutare contendunt. Qua quidem in re plurimam reperiunt turbam hominum aliquid se scire putantium, cum aut nihil sciant, aut perparum. qui verò ab his vincuntur, non tam illis quam mihi redduntur infensi, clamantque esse Socratem quendam scelestissimum, juventisque corruptorem. At si quis ab eis sciscitetur, quidnam vel agendo, vel docendo (corruptar) nihil quidem assignare possunt, imò prorsus ignorant. Sed nè deesse illis materia videatur, ad ista confugiunt quæ communi voce facile philosophantibus obijci solent, quod scilicet ea quæ in aëre sunt curat, & quæ item sub terra, Deos verò non credit: & malam causam bonam esse persuadet. vera enim, ut puto, fateri nolunt, se scilicet indignatos, propterea quod convicti fuerint, simulare se illa scire quæ nesciunt. Utpote igitur ambitiosi & vehementes & multi, ac velut ex composito, atque obnixè diligentisque persuasionis studio me criminantes, vestras aures impleverunt, & jamdiu, & nuper calumniis in me sedulo confectis. Ex his autem Melitus, & Anytus, & Lycon contra me surre-

ἔτε ἤν' οἰκείων· ἀλλ' ἐν πενίᾳ
μυεῖα εἰμὶ, διὰ τὴν τῷ θεῷ
λατρείαν. πρὸς ὃ τέτοις, οἱ
νέοι μοι ἐπακολουθῶντες (οἷς
μάλιστα χαλὴ εἶναι, οἱ ἤν' πλε-
σιωτάτων) αὐτόματοι, χαίρουσιν
ἀκούοντες ὅξελεγχόμενων ἤν' ἀν-
θρώπων· καὶ αὐτοὶ πολλάκις ἐμὲ
μιμῶνται, εἴτα ἐπιχειροῦσιν ἀλ-
λως ὅξετάζειν. καί περ (οἷ-
μαι) δέεικται πολλῶν ἀποδείξαι
οἰομένων μὴ εἶναι τὴν ἤν' ἀν-
θρώπων, εἰδόπων ὃ ἢ ὀλίγα ἢ
ἔξεν. ἐντεδεν ἐν οἷς ἔσ' αὐ-
τῷ ἐξεταζόμενοι ἐμοὶ ὀρίζον-
ται, ἐκ αὐτοῖς· καὶ λέγουσιν ὡς
Σωκράτης τίς ἐστι μαρώτατος,
καὶ διαρραίνει τοὺς νέους. καὶ ἐπὶ
δὲν τις αὐτὸς ἐρωτᾷ ὅ, π ποι-
ῶν, καὶ ὅ, π διδάσκων, ἔχουσι
μὴ εἶναι εἰπεῖν, ἀλλ' ἀγνοοῦσιν·
ἵνα ὃ μὴ δοκῶσιν ὑποεῖν, τὰ
καὶ πάντων ἤν' φιλοσοφούντων
πρὸς χάριν ταῦτα λέγουσιν, ὅτι τὰ
μετέωρα καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ζητεῖ,
καὶ θεὸς μὴ νομίζει· καὶ τὴν ἡπὶ
λόγον, κρείττω ποιεῖ. τὰ γὰρ
ἀληθεῖ (οἷομαι) ἐκ ἀν' ἐδέλοισιν
λέγουσιν, ὅτι κατὰ δὴλοι γίγνον-
ται πρὸς αὐτοῖς μὴ εἶναι,
εἰδότες ὃ ὀδέν. ἄτε ἐν (οἷ-
μαι) φιλόπομοι ὄντες καὶ σφο-
δροὶ καὶ πολλοὶ, καὶ ζωηροτάτοι
νῶς καὶ πρὸς αὐτὸς λέγοντες πρὸς ἐ-
μὲ, ἐμπεπλήκασιν ὑμῶν τὰ ὅσα,
καὶ πάσαι καὶ νῦν σφοδρῶς δια-
βάλλοντες. ἐκ τούτων καὶ Μελίτις
μοι ἐπέειπε καὶ Ἀνυτὸς, καὶ Λύκων,
Μελίτις

Μέλιτος μὲν, ὡς ἦν ποιη-
τῆς ἀχρόμυθος. Ἄνυτος δὲ,
ὡς ἦν δημιουργῶν καὶ τῆς πολι-
τικῶν. Λύκων δὲ, ὡς ἦν ῥη-
τῶν. ὥστε (ὅσοι ἐγὼ ἀρχό-
μυθος ἔλεγον) θαυμάζοιμι ἂν
εἰ οἷός τις ἦεν ἐγὼ ὑμῶν ταῦτά
πῶς διαβολῶς ἐξελέσθης ἐν ἕως
ὀλίγῳ χρόνῳ, ἔγωγε πολλὰ γε-
ρονῆσαν. Ταῦτά ἐστιν ὑμῖν, ὧ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τέλει δὴ καὶ
ὑμᾶς ἔτε μέγα ἔτε μικρὸν
ἀποκρυψάμενος ἐγὼ λέγω, ἀ-
λλὰ ὑποσελάμυθος. καίτοι οἶδα
γεγονῶσι ὅτι τοῖς αὐτοῖς ἀπεχθάνομαι.
ὅ καὶ τεκμήριον ὅτι ἀλη-
θῆ λέγω, καὶ ἐπ' αὐτῇ ἐστὶν ἡ
διαβολή ἢ ἐμὴ, καὶ τὰ αἶψα
ταῦτά ἐστι. καὶ εἰάν τις νῦν εἰάν
τις αὐτοῖς ζητήσῃ ταῦτα, ἔ-
πος εἰρήσεται. πῶς μὲν ἐν ᾧ
οἱ παρόντες κατήγοροι κατηγο-
ροῦν, αὐτῇ ἐστὶν ἰκανὴ ἡ ἀπολογία
πρὸς ὑμᾶς.

VII. Περὶ δὲ Μελίτων, τὸν
ἀγαθὸν καὶ φιλόπολιν, ὡς φησι,
καὶ τοὺς ὑέρες, καὶ ταῦτα πειρά-
σσομαι ἀπολογησάμενος. αὐτοῖς γὰρ
δὴ (ὡς ἔγωγε τῶν ἐτέρων ὄντων
κατηγόρων) λάβωμι αὐτῶν τῶν
ἀντιμαρτυρίαν. ἔχει δὲ ὧδε
πῶς. Σοκράτης φησὶν ἀδικεῖν,
τῆς τε νέας διαφθείροντα, καὶ
θεοὺς ἢ ἡ πόλις νομίζει, καὶ νο-
μίζοντα, ἔτεταται δὲ δαιμόνια κα-
τα. τὸ μὲν δὴ ἐγκλημα πρὸς τὸν
ἐστὶ. τὰ τε δὲ ἐγκλήματα
ἐν ἑκάστῳ ἐξιτάτωμι. φησὶ γὰρ

xerunt. Melitus quidem ob po-
etas mihi infestus: Anytus verò
ob artifices atque reipublicæ gu-
bernatores: Lycon denique gra-
tia rhetorum. Quamobrem quem-
admodum ab initio dicebam, ad-
mirarer equidem, si opinionem
istam tantis conceptam calumniis,
tam inveteratam, nunc in tam
breui tempore amovere à vobis
possem. Hæc equidem, ô viri
Athenienses, vera vobis loquor,
neque celo, neque subtraho aut
magnum quicquam, aut parvum,
quamvis ferme norim in his di-
cendis me iisdem fore molestum.
Quod quidem argumentum vobis
est, me vera loqui, atque hanc
esse calumniam contra me exor-
tam, ejusque causas ejusmodi
esse. Et siue in præsentia, siue
in posterum hæc inquiretis, ita
esse invenietis. Ad illa igitur
quæ primi accusatores detulerunt,
hæc mihi sufficiens apud vos sit
defensio.

VII. Ad Melitum verò bonum,
&c, ut ipse ait, patriæ amatorem,
reliquisque accusatores dinceps
respondere conabor. Ac rursus
tanquam alii quidam accusatores
sint, accusationem juramento ca-
lumniæ vitandæ gratia præstito
susceptam in medium adduca-
mus. Habet verò in hunc ferme
modum. Socrates injustè agit,
juventutem depravans, ac Deos
quos civitas putat, ipse non pu-
tans, sed alia quædam nova dæ-
monia. Accusatio quidem est e-
jusmodi. hujus autem accusatio-
nis unamquamque partem discuti-
amus.

amus. Juvenes depravare me ob-
jicit, atque in hoc injuriam fa-
cere. ego verò, ὁ viri Atheni-
enses, contrā injuriari Melitum
dico, propterea quòd consulto
cavillatur ac jocatur, tam facile
homines in judicium trahens, si-
mulansque seriis se rebus incum-
bere, earumque rerum habere
curam quæ ipsi nunquam curæ
fuerunt. Hoc autem ita esse co-
nabor & vobis ostendere. Heus
Melite, responde mihi, nunquid
ipse maximi cures, ut quàm op-
timi adolescentes evadant. Cu-
ro equidem. Age ergo his nunc
dicas, quisnam juvenes meliores
efficiat. Constat enim scire te,
cū tibi id curæ sit. Me certè
corruptorem eorum, ut ais, jam
deprehendisti, accusasti his, in
judicium traxisti. ergo age & cum
qui efficit meliores dic his, &
quisnam sit, ostende. quidnam,
ὁ Melite, taces? Vidēsne nihil
te habere quod dicas? Atqui
nonne turpe id tibi videtur esse,
ac sufficiens argumentum ejus
quod ipse dico, te hæc nunquam
curasse? Verum dic jam bone
vir. Quisnam eos efficit bonos?
Leges. At verò non istud inter-
rogo, ὁ vir optime. sed quis ho-
mo qui & primum ipsum norit,
leges scilicet quibus illi meliores
fiant. Hi, ὁ Socrates, judices.
Quid verò, ὁ Melite, ais? istine
erudire juvenes possunt, bonosq;
reddere? Et maximè quidem.
Utrum omnes? An alii quidem
possunt, alii verò nequaquam?
Omnes. Bene per Junonem loque-

δὴ τὰς νέας ἀδικεῖν με διαφθεί-
ροντα. ἐγὼ δ' ὃ, ὃ ἄνδρες Ἀ-
θηναῖοι, ἀδικεῖν ὑμῖν Μελίτον,
ὅπ' ἀπεδὴν χραίην πίζε, ῥαδίως
εἰς ἀγῶνας κραδίαις ἀνδράπας,
ὡς περ γυμνάτων παρὰ τοῖς μέν-
τοις ἀνδράσιν, καὶ κήδεας, ὧν ἐδὲν
πώποτε τέττω ἐμέλιπεν. ὡς δ'
τὸ τοῦτο ἔχει, περὶ σωμαί καὶ
ὅμιν ὑποδείξαι. καὶ μοι δεῖρε,
ὦ Μελίτε εἰπὲ, Ἄλλο π' ἢ ὡς
πλείεσσιν ποιῇ ὅπως ὡς βέλτεροι
οἱ νεώτεροι ἔσονται; Ἐγὼ γε.
Ἴδι δ' ἡ νῦν εἰπὲ τέτοις τίς
αὐτὰς βελτίους ποιῇ. δὴλον
γὰρ ὅπ' οἶδα, μέλον γὰρ σοί.
τὸν μὲν γὰρ διαφθείροντα ἐξέ-
δωκον, ὡς φῆς, ἐμὲ εἰσάγεις τα-
τοιῖ, καὶ καταργεῖς. τὸν δ' ἡ δὲ
βελτίους ποιεῖντα ἴδι εἰπὲ, καὶ
μῶνυσον αὐτοῖς τίς ὅστιν. ὥρως,
ὦ Μελίτε, ὅπ' σιγάς, καὶ ἐκ ἑ-
χέας εἰπῇ; καὶ μοι ἐκ αἰχρὸν
σοι δοκεῖ ἔῃ, καὶ ἱκανὸν τεκμή-
ριον ἔῃ δὴ ἐγὼ λέγω, ὅπ' σοί
ἐδὲν μεμείληκεν; ἀλλ' εἰπὲ ὁ ἀ-
γαθὸς τίς αὐτὰς ἀμείνους ποιῇ.
Οἱ νόμοι. Ἄλλ' ἔ τὸ τοῦτο ἐρωτῶ,
ὦ βέλτε, ἀλλὰ τίς ἀνθρώπος,
ὅστις παρὰ τὸν καὶ αὐτὸ τὸ τοῦτο οἶδε,
τὰς νόμους. Οὐτοί, ὦ Σόκρά-
τες, οἱ δικασταί. Πῶς λέγεις,
ὦ Μελίτε; οἶδε τὰς νέας πα-
ρά τὸν οἶοί τε εἰσὶ καὶ βελτίους
ποιεῖν; Μάλιστα. Πότερον ἀ-
παντες; ἢ οἱ μὲν αὐτοὶ,
οἱ δ' ἔ; Ἄπαντες. Ἐγὼ
γε νὴ τιμῇ Ἡερῶν λέγω, καὶ

καὶ πολλὰ ὀφθονίαν ἤν' ὠφε-
λέντων. ἢ ὃ δὴ; οἷδε οἱ ἀ-
κροαταὶ βελτίους ποιεῖσιν, ἢ ἔ;
καὶ ἔπι. τί ὃ οἱ βελούται;
καὶ οἱ βελούται. Ἄλλ' ἄρα,
ὦ Μέλιτε, μὴ οἱ ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ ἐκκλησιασασαὶ διαφθείρουσι τὰς
νεωτέρους; ἢ καὶ κείνοι βελτίους
ποιεῖσιν ἅπαντες; καὶ ἐκεῖνοι;
πάντες ἄρα (ὡς ἔοικεν) Ἀ-
θῶναιοὶ καλὰς ἀγαθὰς ποιεῖσι,
πλὴν ἐμῶ. ἐγὼ δ' ὃ μόνον δια-
φείρω. ἔτω λέγεις; Πάνυ
σφόδρα ταῦτα λέγω. Πολλὴν
γέ μου κατέγνωκας ἀτυχίαν.
καὶ μοι ἀποκείνομαι. ἢ καὶ περὶ
ἵππων ἔτω σοι δοκεῖ ἔχειν;
οἱ μὲν βελτίους ποιεῖντες αὐτὰς
ἅπαιτες ἀνδρῶποι (ἔ), εἰς δ' ἐ-
πὶ διαφείρων; ἢ τὴναντίον
τέτε πάν, εἰς μὲν πρὸς βελπ-
τες γὰρ οἷός τε ὦν ποιεῖν; ἢ πάνυ
ὀλίγοι οἱ ἵππικοί. οἱ δ' ὃ πολ-
λοί, ἐάν περ ζῶσι καὶ χεῶνται
ἵπποις, διαφείρουσιν; ἔχ ἔ-
τως ἔχῃ, ὦ Μέλιτε, καὶ περὶ
ἵππων καὶ ἤν' ἄλλων ἁπάντων
ζώων; πάντως δὴ περ, ἐάν τε
σύ καὶ Ἄνυτος μὴ φῆτε, ἐάν
τε φῆτε. πολλὴ γὰρ ἂν πρὸς δ-
δαιμονία εἴη περὶ τὰς νέας, εἰ
εἰς μὲν μόνον αὐτὰς διαφείρει,
οἱ δ' ἄλλοι ἀφελῶσιν. ἀλλὰ γὰρ,
ὦ Μέλιτε, ἱκανῶς ἐπιδεικνύται
ὅτι ἐδεπάποτε ἐφθόνησας ἤν'
νέων. καὶ σαφῶς ἀποφαίνει τὴν
σεαυτῇ ἀμέλειαν, ὅτι ἐδέν σοι
μεμέληκε περὶ ὧν ἐμὲ εἰ-
σαύεις.

ris, & magnam eorum qui pro-
sint juvenibus copiam. Verum
quidnam hi qui audiunt? Fa-
ciuntne & ipsi meliores, an
non? Ipsi quoque. Quid ve-
rò senatores? & senatores. Sed
enim, ὦ Melite, cavendum est
nè concionatores fortè adolescen-
tes corrumpant. An verò & hi
hi omnes similiter faciunt meli-
ores? Hi quoque omnes igitur,
ut videtur, Athenienses hone-
stos bonosque reddunt præter u-
num me. Ego enim corrumpto
solus. Itane ais? Ita certè, &
quidem vehementer. Magna tu
quidem me damnas infelicitate.
Proinde mihi responde, an &
de equis idem putes, omnes sci-
licet homines equos bonos effi-
cere, unum verò duntaxat esse
qui eos corrumpat. An omnino
contrà unum esse, vel certè per-
paucos equitandi peritos reddere
meliores equos: quàm plurimos
autem esse, qui si inter equos
versentur, illisque utantur, de-
pravant? Nonne ita se res ha-
bet, ὦ Melite, & de equis, &
de cæteris omnibus animantibus?
Penitus ità, sive tu & Anytus
non confiteamini, sive confiteamini.
Etenim permagnam juvenes na-
cti essent felicitatem, si unus dun-
taxat eos posset pervertere, cæ-
teri verò omnes prodesse. Cæ-
terum, ὦ Melite, satis demon-
stras te nullam juventutis curam
habuisse unquam, ac planè decla-
ras incuriam tuam, tēq; nunquam
meditatum fuisse ea de quibus me
accusas.

VIII. Præterea obsecro te per Jovem, ô Melite, responde nobis, utrum melius versari possumus inter bonos cives, an inter malos? Responde amice. Nichil enim difficile te rogo, nonne mali semper mali aliquid agunt his quibus conversantur: boni autem bonum? Proculdubio. Estne ullus qui detrimentum suscipere potius quàm emolumentum velit ab his quibus familiariter utitur? Responde, ô bone vir. Lex enim respondere te jubet. éstne quisquam qui damnum pati velit? Nullus. Age ergo, tu me huc in judicium vocas quasi juventutis depravatore. an dicis me id volentem facere, vel nolentem? equidem volentem dico. Numquid tu, ô Melite, longè minor natusque adeo me grandiori sapientior es, ut planè cognoscas tu quidem malos obesse familiaribus, bonos verò prodesse. Ego autem in tantam infaniam prolapsus sim, ut neque id cognoscam, siquem ex familiaribus pejorem reddidero, periclitaturum me nè quid ab eo mali perpetiar, atque hoc tantum mihiipsi malum, ut ais, volens inferam. Hæc equidem tibi, ô Melite, non credo. Arbitror quoque neminem tibi alium concessurum. Sed aut non depravo adolescentes, vel si depravo, invitus facio. Quapropter tu in utroque mentiris. At si invitus corrumpto, non huc in judicium in voluntaria delicta lex

VIII. Ἐπὶ δὲ ἡμῖν ἐπὶ ὧ περὶ Διὸς Μελίτε, πότερῳ ὄντι οἰκῆν ἀμεινον ἐν πολίταις χρηστοῖς, ἢ πονηροῖς. ὦ τῶν ἀποκριναι. ἐδὲν γάρ τοι χαλεπὸν ἐρωτῶ. ἐχ οἱ μὲν πονηροὶ αἰὶ κακὸν π' ἐργάζονται τὸς ἀεὶ ἐχ γυτάτῳ αὐτῶν ὄντας, οἱ δ' ἀγαθοὶ ἀγαθὸν π; Πάνυ γε. Ἔστιν ἔν ὅσῳ βέλεται ὑπὸ τῶν ξυμόντων βλάπτεσθαι μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; ἀποκριναι ὦ γαθέ. καὶ γὰρ ὁ νόμος καλᾷ ἀποκρίνεσθαι. ἐὰν ὅστις βέλεται βλάπτεσθαι; Οὐ δῆτα. Φέρε δὴ πότερῳ ἐμὲ εἰσάγεις δεῦρο ὡς διαφθείροντά τὸς νέους, καὶ τέττας πονηροτέρους ποίοντα, ἐκόντα ἢ ἀκόντα; Ἐκόντα ἔγωγε. Τί δὴ ποτ' ὦ Μελίτε, τοσῶτον σὺ ἐμὲ σφοδρέστερ' εἰ τιλικότερον ὄντω, τιλικότερον ὦν, ὥστε ἐν μὲν ἔγνωκας ὅτι οἱ μὲν κακοὶ κακὸν π' ἐργάζονται ἀεὶ τὸς μάλιστα πλησιόν ἐαυτῶν, οἱ δ' ἀγαθοὶ, ἀγαθὸν π. ἐγὼ δ' ὅτι δὴ εἰς τοσῶτον ἀμαθίας ἦκα, ὥστε καὶ τῆτο ἀγνοῶ, ὅτι ἐάν πνα μοχθηρὸν ποιήσω τῶν ξυμόντων, κινδυνώσω κακὸν π' λαβεῖν ὑπ' αὐτῶν; ὥστε τῆτο τοσῶτον κακὸν ἐκὼν ποιῶ, ὡς φῆς σὺ; ταῦτα ἐγὼ σοι ἔπειδομαι ὦ Μελίτε, οἶμαι δ' ἐδὲ ἄλλων ἀνδράπων ἐδένα. ἀλλὰ ἢ ἔ διαφθείρω, ἢ διαφθείρω ἀκων. ὥστε σὺ γε κατ' ἀμφοτέροισιν ἴσθῃ. εἰ δ' ἔκων διαφθείρω, εἰ δ' ἀκων

εἰσάγειν ὅτιν, ἀλλ' ἰδὲ λα-
βόντα διδάσκειν καὶ νευτεῖν.
δῆλον γὰρ ὅτι ἐὰν μάθω, παύ-
σομαι ὅτε ἄκων ποιῶ. σὺ δὲ
ξυγχεῖσθαι μὲν μοι καὶ διδάξαι
ἐφύγες, καὶ ἐκ ἠθέλησας. δεῖρο
δὲ εἰσάγεις, οἱ νόμοι δὲ εἰ-
σάγειν τὰς κολατίας δευρὸν,
ἀλλ' ἐμαθήσεως. ἀλλὰ γὰρ, ὦ
ἄνδρες Ἀθηνᾶσιοι, τῷτο μὲν δῆ-
λον ἦδη ὅτιν ἐ' γὰρ ἔλεγον, ὅτι
Μελίτω τέτρω ἔτε μέγα ἔτε μι-
κρὸν πόποτε ἐμέλησεν.

IX. "Ομως δὲ δὴ λέγε ἡμῖν
πῶς με φῆς διαφθεῖρειν, ὦ Μέ-
λιτε, τὰς νεωτέρους. ἢ δῆλον
ὅτι καὶ τὴν γενομένην ἦν ἐγχε-
σθαι, θεὸς διδάσκοντα μὴ νομί-
ζειν ὅς ἐστι πόλις νομίζει, ἔτερεα
δὲ δαιμόνια καὶ αὐτὰ λέ-
γεις ὅτι διδάσκων διαφθεῖρω;
Πάνυ μὲν ἐν σφόδρα ταῦτα
λέγω. Πρὸς αὐτῶν τοίνυν, ὦ
Μελίτε, τέτων ἄνδ' αὖτε ὦν
νῦν ὁ λόγος ὅτιν, εἰπέ ἐπὶ σα-
φέστερον καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι
ταποσίν. ἐγὼ γὰρ ἐ' δυνάμει
μαθεῖν πότρον λέγεις διδάσκειν
με νομίζειν ἐ' πᾶς θεός. (καὶ
αὐτὸς ἄρα νομίζω ἐ' θεός, καὶ
ἐκ εἰμὶ τοῦ ὁράσαντος ἀδεῖοι. ἐ-
δὲ ταῦτα ἀδικῶ) ἐ' μὲντοι ὅς-
περ γε ἡ πόλις, ἀλλ' ἑτέρες.
καὶ τῶτ' ἐστὶν ὁ μοι ἐγκληθεῖς,
ὅτι ἑτέρες. ἢ παντάπασί με φῆς
ἔτε αὐτὸν νομίζειν θεός, τὰς
τε ἄλλας ταῦτα διδάσκειν.
Ταῦτα λέγω, ὡς τοπαρέπαν ἐ'
νομίζεις θεός. Ὁ θαυμάσιος

trahi jubet, sed privatim doceri
atque admoneri. Constat enim
si didicero, non amplius me id
facturum, quod per ignorantiam
faciebam. Tu autem familiariter
me emendare noluisti, sed in ju-
diciū rapis: quò eos trahi lex
jubet, qui poena indigent potius
quam disciplina. Jam verò ex
his manifestum est, ò viri Athe-
nenses, quod modò dicebam,
nullam huic Melito aut magnam,
aut parvam erudiendæ juventutis
curam fuisse.

IX. Veruntamen dic nobis qua
ratione me asseras, ò Melite,
pervertere juventutem. An vide-
licet quemadmodum in accusatio-
ne scripsisti, quia doceam non pu-
tare Deos, quos civitas putat,
sed alia quædam nova dæmo-
nia? An non in docendis affir-
mas juvenes me corrumpere? Omnino
quidem ac vehementer hæc assero. Per Deos ipsos, ò Me-
lite, de quibus nunc nobis est
sermo, apertius & mihi & his
enarra. Nam ego quidem non-
dum planè intelligo, utrum di-
cas docere me juvenes ut pu-
tent aliquos quidem deos esse,
quod si ita est, ego Deos esse
puto, neq; omnino sum absq; Deo.
neque in hoc injustè ago, quamvis
non eos quos habet civitas, sed al-
ios esse doceam. Utrum, inquam,
hoc est, in quo me criminaris,
quòd videlicet Deos alios intro-
ducam? An me ais omnino ne-
gare Deos, rursusq; ut negent alios
quoq; docere? Assero equidem te om-
nino negare Deos. O admirabilis
Melite,

Melite, curnam ista dicis? Neq; solem igitur, neque lunam esse Deos credo, ut homines alii. Per Jovem ita δ̄ judices. Nam solem quidem lapidem esse dicit, lunam verò terram. Anaxagoram tu quidem, ó amice Melite, accusare tibi videris, atque ita hos parvi facis, existimans eos literarum ignaros esse, quasi nesciant libros Anaxagoræ Clazomenii ejusmodi opinionibus esse plenos. Juvenes verò hæc a nie discant? quibus liceret interdum etiam si multa sint, unius drachmæ pretio eumentibus ex orchestra Socratem deridere, si sua esse fingeret, præsertim quum tam absurda sint. Sed per Deum, ó Melite, putásne revera nullum me Deum existimare? Nullum per Jovem: nè unum equidem. Incredible est, ó Melite, quod dicis: & quidem ut mihi videtur, etiam tibi ipsi. Mihi enim, ó viri Athenienses, nimis contumeliosus ac petulans iste vir, ipsámque accusationem contumelia quadam & petulantia & juvenili temeritate proculdubio conscripsisse apparet. videtur enim ceu ænigma quoddam componere, tentans an Socrates sapiens deprehendat ipsum cavillantem & suaviter jocantem, sibi que ipsi contraria proponentem, vel Socrates unà cum auditoribus ipsis decipiatur. Hic namque repugnare sibimet in ipsis accusationis verbis mihi videtur, ceu si dixerit, Contra leges agit Socrates, αὐτὸς αὐτῷ ἐν τῇ γενοῇ, ὥτ' ἂν

Μέλιτε, ἵνα πὶ ταῦτα λέγῃς; ἔδ' ἢ λίον, ἔδ' ἢ σελήνῳ ἀρχομίζω ἔῃ) θεὸς, ὥτ' ἂν οἱ ἄλλοι ἀνδρωποῖ; Μὰ Δί', ὃ ἀνδρες διασαί· ἐπεὶ τὴν μὲν ἡλίον, λίον φησὶν ἔῃ)· τὴν δ' ἢ σελήνῳ, γῆν. Ἀναξαγόρῃ οἱ ἐκκατηγορεῖν ὃ οἶλε Μέλιτε· καὶ ἔγω καταφρονεῖς τῆς δε, καὶ οἱ αὐτὸς ἀπέρεις γεγραμμάτων ἔῃ), ὥστε ἐκ εἰδέναι ὅπ' τ' Ἀναξαγόρῃ βιβλία τῆ Κλαζομενίᾳ γέμει τέτων τῆς λόγων. καὶ δὴ καὶ οἱ νέοι ταῦτα παρ' ἐμῷ μανθάνουσιν ἃ ἐξέειπεν ἐνίοτε, εἰ πάνυ πολλὰ, δεχαμῆς ἐκ τῆς ὀρχήσεως φειαμῆοις, Σωκράτης καταγελαῖν, ἐὰν φρεσποῖ ἢ) εἰαυτῷ ἔῃ), ἄλλως τε καὶ ἔπος ἄτοπα ὄντα. ἀλλ' ὃ φρεσ Διὸς, ἐποσὶ σοι δοκῷ εἰδέναι νομίζεν θεὸν ἔῃ); Οὐ μὲν τοι μὰ Δία, ἔδ' ὃ πῶς πᾶν. Ἀπιστό; γ' εἰ ὃ Μέλιτε, καὶ ταῦτα (ὥς ἐμοὶ δοκεῖς) σωτῆρ. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ ἐποσὶ, ὃ ἀνδρες Ἀθῶναιοι, πάνυ ἔῃ) ὑβρείης καὶ ἀκόλας Θ, καὶ ἀτεχνῶς τὴν γενοῇ ταύτῃ ὑβρεῖ πνὶ καὶ ἀκολασία καὶ νεότητι γεγῆσθαι. ἔοικε γὰρ ὥτ' ἂν αἰνιγμα ξυμπθέν, καὶ διαπειρωμῶν, Ἀρχὴ γινώσκει) Σωκράτης ὁ σοφὸς δὴ ἐμῷ χαλεπότητι, καὶ ἐναντία ἐμαυτῷ λέγοντ' Θ; ἢ ἔξαπατήσῃ αὐτὸν καὶ τὸς ἄλλους τὸς ἀκούοντας; ἔτ' Θ γὰρ ἐμοὶ φαίνεται τὰ ἐναντία λέγοντ' εἰ ἔπει, Ἀδικεῖ Σωκράτης θεὸς καὶ νομίζων.

νομίζων, ἀλλὰ θεὸς νομίζων. καὶ τοὶ τὸτό ὅτι παίζον-
το.

Deos non putans, sed Deos putans. Quæ quidem jocantis & facetè cavillantis nugæ esse videntur.

Χ. Συνεπτήκεν ἡμεῖς ὅτι ὁ ἄν-
δρες ἢ μοι φαίνεται ταῦτα λέ-
γειν. σὺ δὲ ἡμῖν ἀποκρίναι ὁ
Μέλιτε. ὑμεῖς δὲ (ὁ ὅτι κατ'
ἀρχὰς ὑμᾶς παρητησάμεν) μέ-
μησθε μοι μὴ δορυεῖν, ἐὰν ἐν
τῷ εἰωθῶτι τρόπῳ τὰς λόγους
ποιῶμαι. ἔστιν ὅστις ἀνθρώπων,
ὁ Μέλιτε, ἀνθρώπου μὲν νο-
μίζει περὶ γὰρ ἡμᾶς, ἀνθρώ-
πος δὲ ἢ νομίζει; ἀποκρίνεται,
ὁ ἄνδρες, καὶ μὴ ἀλλὰ καὶ ἀλλὰ
δορυεῖται. ἔσθ' ὅστις ἵππους μὲν
ἢ νομίζει, ἵππων δὲ περὶ γὰρ ἡμᾶς
ταῖς ἢ ἀλλήτοις μὲν ἢ νομίζει,
ἀλλήτων δὲ περὶ γὰρ ἡμᾶς; ἢ ἔ-
στιν, ὁ αἰεὶ ἀνδρῶν. εἰ μὴ
σὺ βέλεις ἀποκρίνασθαι, ἐγὼ σοι
λέγω καὶ τοῖς ἄλλοις τεταίσιν.
ἀλλὰ τὸ ὅτι τὰτα ἀποκρίναι,
ἔσθ' ὅστις δαίμονια μὲν νομίζει
περὶ γὰρ ἡμᾶς, δαίμονας δὲ ἢ
νομίζει; Οὐκ ἔστιν. Ὡς ὁ κλη-
σας· ὅτι μάλιστα ἀποκρίναι ὑπὸ
τεταίσιν ἀναγκαζόμενον. ἔκ' ἐν
δαίμονια μὲν φησὶ με καὶ νομίζω
καὶ διδάσκω, εἴτ' ἐν κτανά,
εἴτε παλαιά; ἀλλ' ἐν δαίμο-
νιά γε νομίζω, καὶ τὸν σὸν λό-
γον· καὶ ταῦτα καὶ δορυέω ἐν τῇ
ἀντιφρονίᾳ. εἰ δὲ καὶ δαίμονια
νομίζω, καὶ δαίμονας δὴ πο-
λλὴ ἀνάγκη νομίζειν με ὅτιν.
ἔχ' ἔπος ἔχει; ἔχει δὲ. πῶ-
ς γάρ σε ὁμολογέοντα,

X. Animadvertite, ὁ viri, quo
pacto Melitus mihi videtur hæc
dicere. Tu responde nobis, ὁ
Melite. Sed vos quod ab initio
oravi, nē ægrē feratis si pro
more meo verba facio. Estne
quisquam, ὁ Melite, qui huma-
na quidem esse putet, homines
verò nequaquam? Respondeat
mihi, ὁ viri, neque modò in his,
modò in illis perturbet. Estne a-
liquis qui equos non putet esse,
sed equestria: vel tibicines qui-
dem non esse, sed res tibicina-
rias? Non est quisquam, ὁ viro-
rum optime. Ego enim pro te
& tibi & his aliis respondeo. si
quidem ipse non vis respondere.
Sed ad hoc saltem quod magis
ad rem pertinet, responde. An
est quisquam qui dæmonum qui-
dem opera opinetur esse, dæ-
mones autem minimè? Nullus.
Quam tardè & vix respondisti
ab his coactus? Nonne igitur
dæmonum opera confiteris me &
putare & docere, sive nova, sive
antiqua sint: omnino enim ut
confiteris dæmonia ego assero,
atque hæc quidem in responsio-
ne jurabo. Quòd si dæmonia
puto, necessarium est omnino
putare me dæmones quoque esse
an non ità se res habet? Ità
certè. Pono enim te confitentem,
quandoquidem respondere non vis,

ἐπειδὴ καὶ ἀποκρίναι. τὰς δὲ

Dæmones

Dæmones autem, nonne aut Deos arbitramur esse, aut deorum filios? faterisne hoc, an non? Prorsus. Nonne si dæmones esse arbitror, ut ipse concedis, dæmonesque Dii quidam sunt, id evenit quod modo dicebam: ænigma proponere, & ludere ac nugari dicendo me Deos non existimantem, Deos tamen rursus existimare, quandoquidem dæmones esse duco? Rursus si dæmones Deorum filii sint, spurii videlicet quidam, aut ex nymphis, aut ex aliis quibusdam, ut fertur, quoniam hominum filios quidem Deorum esse putet, Deos verò neget? Perinde enim id absurdum foret, ac si quis equorum quidem filios vel asinorum mulos esse putet, equos autem & asinos esse non putet. Sed, ô Melite, videris proculdubio accusationem istam idcirco ita instituisse, vel ut ingenii nostri periculum faceres, vel quia in quo veri me criminis accusares, nihil haberes. Tu verò quânam ratione persuaderes alicui vel minimum quidem mentis habenti, non esse ejusdem viri dæmonia simul & divina putare, ac rursus ejusdem neque dæmones, neque Deos, neque heroas? Nulla certa ratione fieri posse aliter ostendi potest. Cæterum, ô viri Athenienses, quod quidem ego non deliquerim, quemadmodum Melitus accusat, haud magna mihi purgatione opus esse videtur, sed ea quæ dicta sunt, sufficere judico.

δαίμονας ἐχίηται θεός γε ἡ γέμεθα ἔτι), ἢ θεῶν παῖδας; φῆς, ἢ ἔ; Πάνυ γε. Οὐκ ἔν ἐσθ δαίμονας ἡγεῖμαι, ~~καὶ~~ σὺ φῆς, εἰ μὲν θεοὶ πνὲς εἰσὶν οἱ δαίμονες, τῶτ' ἂν εἴη ὃ ἐγὼ φημί σε ἀνίπιδος καὶ χαριεντίζεσθ, θεὸς ἡγεμόνον εἶναι με θεὸς αὖ ἡγεῖσθ πάλιν, ἐπειδή γε δαίμονας ἡγεῖμαι. εἰ δ' αὖ οἱ δαίμονες θεῶν παῖδες εἰσι νόθοι πνὲς, ἢ ἐκ νυμφῶν, ἢ ἐκ τίνων ἄλλων, ὧν δὴ καὶ λέγονται, τίς ἂν ἀνθρώπων θεῶν μὲν παῖδας ἡγοῖτο ἔτι), θεὸς δ' μή; ὁμοίως γὰρ ἂν ἀποπονεῖν, ὥσπερ ἂν εἴπῃ ἱππων μὲν παῖδας ἡγοῖτο ἢ καὶ ὄνων, τὸς ἡμιόνους, ἱππας δ' καὶ ὄνους μὴ ἡγοῖτο ἔτι). ἀλλ' ὦ Μελίτε, καὶ ἔστιν ὅπως σὺ ταῦτα ἐκ ἀποπειρώμεθ' ἡμῶν ἐγείνω πῶ γεσθὴν ταύτην, ἢ ὑπρῶν ὃ, π' ἐγκαλοῖς ἐμοὶ ἀλλήδεις ἀδικημα. ὅπως δ' σὺ πνα πείδοις ἂν καὶ σμικρὸν νῦν ἔχοντα ἀνθρώπων, ὡς τῷ αὐτῷ ἀνδρὲς ὅτι καὶ δαιμόνια καὶ θεῖα ἡγεῖσθ, καὶ αὖ τῷ αὐτῷ, μῖτε δαίμονας μῖτε θεὸς μῖτε ἥρωας, ἐδεμία μηχανή ὅστιν. ἀλλὰ γὰρ ὦ ὄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς μὲν ἐγὼ ἐκ ἀδικῶ καὶ τὴν Μελίτε γεσθὴν, ἔ πολλῆς μοι δοκεῖ ἔτι) ὑπολογίας· ἀλλὰ ἰκανὰ καὶ ταῦτα.

XI. "Ο ὅς κ' ἐν τοῖς ἔμορ-
θεν ἔλεγον, ὅτι πολλή μοι ἀ-
πέχθεια γέγονε καὶ πρὸς πολ-
λὰς, εἴ τις ὅτι ἀληθὲς ὄντι. καὶ
τὸν ἔστιν ὃ ἐμὲ αἰρήσει, εἰάν
περ αἰρή, καὶ Μελίτῳ καὶ Ἀ-
νυτῳ, ἀλλ' ἢ καὶ πολλῶν
διαβολῇ τε καὶ φθόνῳ. ἀ δ' ἡ
πολλὰς καὶ ἄλλας καὶ ἀγαθὰς ἀν-
δρας ἤρηνεν, οἷμαι ὅς καὶ αἰρή-
σειν. καὶ ἐν ὅς δεινὸν μὴ ἐν ἐ-
μοὶ εἴη. ἴσως δ' ἂν ἐν εἴποι
τις, εἴτ' ἐκ αἰχμῇ ὧ Σώκρα-
τες τοιοῦτον ἐπιτήδευμα ἐπιτη-
δύσας, εἴς τινος κινδυνώεις νυνὶ
ἀποθανεῖν; ἐγὼ δ' τέτρω ἂν δι-
κταίον λόγον ἀντίποιμι, "Ὅτι
καλῶς λέγεις ὧ ἄνθρωπε,
εἰ οἷς δεινὸν κινδυνὸν ὑπολογί-
ζεις τὴν ζῆν ἢ τεθνάναι. ἀν-
δρα ὅτε καὶ σμικρὸν ὄφελός
ὄντι. ἀλλ' ἐκ ἐκείνου μόνον σκο-
πεῖν ὅταν περὶ τῆς, πότερον δι-
καία ἢ ἀδίκῃ περὶ τῆς. καὶ ἀν-
δρὸς ἀγαθῶ ἔργῳ ἢ κακῶ.
φῶντοι γὰρ ἂν, τῷ γε σὺ λό-
γῳ, εἴην καὶ ἡμῶν ὅσοι ἐν
Τροίᾳ τετελευτήκασι, οἵτε ἄλ-
λοι καὶ ὁ πῶς Θέτιδ' ὅς. ὅς
τοιοῦτον τὴν κινδύνον κατεφρόνησε,
καὶ τὸ ἀχρεὶν π' ὑπομένειν,
ὥστε ἐπειδὴ εἶπεν ἡ μήτηρ αἰ-
πὺ περὶ θυμῷ "Εκτορα ἀπο-
κτεῖναι, διὸς ἔσας, ἔτασι πῶς
(ὡς ἐγὼ οἶμαι) ὧ παῖ εἰ πτω-
χίσσης Πατρόκλῳ τῷ ἐταίρῳ τὸν
φόνον, καὶ "Εκτορα ἀποκτενέας,
αὐτὸς ἀποθανῇ. αὐτίκα γὰρ
τοὶ (φησὶ) μετ' "Εκτορα πότμος

XI. Quod autem ab initio dixi,
malevolentiam plurimam esse con-
tra me apud plurimos concita-
tam, id profecto verissimum est
& hoc me perimet, si quidem
perimar, non Melitus, neque An-
nytus, sed multorum calumnia &
invidia. Quæ quidem alios quo-
que multos viros bonos peremit
hactenus, & ut arbitror, peri-
met. Nihil enim grave vel mi-
rum, si in me obesse non desi-
nat. Forsitan verò ita me quispi-
am interrogabit. Nonne te pu-
det Socrates, tale quiddam exer-
cere, ex quo continua in peri-
culum venias moriendi? Equidem
huic objectioni iustam hanc re-
sponsum dabo. Haud rectè, ὅ
vir, loqueris, si putas magnam aut
vitæ aut mortis habendam esse ra-
tionem homini, cujus vel parva
quædam utilitas sit: ac non il-
lud potius duntaxat consideran-
dum quoties aliquid agit, utrum
iusta agat, an iniusta, aut boni
viri opera sive mala. Alioquin
ex hac ratione tua spernendi
fuissent semidei omnes quotcun-
que apud Trojam occubuerunt,
& alii, & in primis ipse Theti-
dis filius: qui usque adeo mortis
contempsit periculum, nè tur-
pem subiret infamiam, ut cum
sibi Dea mater properanti ad
Hectorem occidendum prædixisset,
his fermè, ut arbitror, verbis:
O fili, si pro vindicta Patrocli
amici tui ab Hectore interfe-
cti, Hectorem interfeceris, ipse
peribis. inquit enim, Subito
post Hectorem infelix tibi fors
imminet.

imminet. Cum inquam ab ea hæc accepisset, usque adeò discrimen mortemque contempsit, ut multo magis timuerit turpem vitam amicorum inultis injuriis quam mortem: statimque responderit, mori se malle pro justa amici vindicta, quam moras trahentem apud naves ridiculum vivere, telluris inutile pondus. Hunc ergo periculi mortisque curam habuisse quisnam dixerit? & profectò ita res se habet, ò viri Athenienses. Quo quisque in loco vel seipsum constituit, arbitratus id optimum esse, vel à superiore jubetur consistere, in eo, ut mihi videtur, permanere oportet, periculùmque subire, neque mortem, neque aliud quicquam magis quam turpitudinem formidantem. Equidem ò viri Athenienses, graviter aberrarem, si cum illis paruerim præfectis, quos ipsi mihi præposuistis & in Potidæa, & in Amphipoli, & in Delio: tunc enim ubi illi me consistere jusserunt, ibi contitui ut quisquam alter, mortisque discrimen subivi: ubi Deus me posuit, permanerẽque voluit, ut opinatus sum atque exultavi, videlicet philosophantem me vivere, ac meipsum aliòsque scrutari, ibi ob mortis alteriusve rei metum ordinem defererem. Pergrave, inquam, id esset delictum, & tunc revera me justè quis in judicium traheret, quasi Deos non putantem, videlicet oraculo non parentem, atque mortem timentem, putantẽq; me sapientem

ἐπιμύθε. ò ὅ, τῆς ἀκέραιας, τῆς μὲν θανάτου καὶ τῆς κινδύνου ὀλιγώρησε, πολὺ δὲ μάλλον δέσας τὸ ζῆν κακὸς ὢν, καὶ τοῖς φίλοις μὴ πτωρεῖν, αὐτὴν (φροῖ) τεθναίνω, πλὴν δίκην ὅπως τῷ ἀδικούντι, ἵνα μὴ ἐνθάδε μὲν καταγέλαστος παρεῖν νηυσὶ κορωνίσιν, ἀχθὼ ἀρέρης. μὴ αὐτὸν οἶε φροντίσαι θανάτου καὶ κινδύνου; ἔγω γὰρ ἔχει, ὃ ἄνδρες Ἀθιναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ, ὃ ἂν τις ἑαυτὸν τάξῃ, ἡγεσάμενος βέλπειν ἔῃ, ἢ ὑπὸ ἀρχόντῳ ταχθῇ, ἐνταῦθα δεῖ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, μέροντα κινδυνώδην, μηδὲν ὑπολογιζόμενον, μήτε θάνατον, μήτε ἄλλό τι μηδὲν πρὸς τὸ αἰχρῶ. ἐγὼ ἔν θανάτῳ ἂν εἴλω εἰρησάμενος ὃ ἄνδρες Ἀθιναῖοι, εἰ ὅτε μὲν με οἱ ἄρχοντες ἔταπον ἕς ὑμεῖς ἔλεαθε ἄρχειν με, καὶ ἐν Ποπιδαιᾷ, καὶ ἐν Ἀμφίπολει, καὶ ὅτι Δηλίῳ, τότε μὲν ἔκλεινοι ἔταπον, ἔμενον, ὥσπερ καὶ ἄλλοις, καὶ ἐκινδυνώδων ἀποθανεῖν. τῆς δὲ δεῖ τάποντος (ὡς ἐγὼ ᾤδην τε καὶ ὑπέλαβον) φιλοσοφῶντά με δεῖν ζῆν, καὶ ὅξετάζοντα ἑμαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους. ἐνταῦθα δὲ φρονεῖς ἢ θάνατον ἢ ἄλλο ὅπῃν πρᾶγμα, λείπομαι πλὴν τάξιν. θενὸν μὲν τ' ἂν εἴη, καὶ ὡς ἀληθῶς τὸτ' ἂν με δικαίως εἰσαγοί τις εἰς δικαστήριον, ὅπῃ νομίζω δεῖς ἔῃ, ἀπειθῶν τῇ μαντείᾳ, καὶ δεδιὼς θάνατον, καὶ οἰόμενος σοδός.

ἔῃ), ἔκ ἄν. τὸ γάρ τοι θάνατον δεδιέναι, ὃ ἄνδρες, ἔστιν ἄλλο ὅτιν, ἢ δοκεῖν σοφὸν εἶναι, μὴ ὄντα. δοκεῖν γὰρ εἰδέσθαι ὅτιν ἂν ἐκ οἶδεν. οἶδε μὲν γὰρ ἔστις τὸν θάνατον, ἔστι' εἰ τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ πάντων μέρισον ὃν ἦν ἀγαθόν· δεδῶσι δ' ὡς εἴη εἰδότες ὅτι μέρισον ἦν κακόν ὅτι. καὶ τὰτο πῶς ἐκ ἀμαθίας ὅτιν αὖτις ἢ ἐπονοείδεις, ἢ τὰ οἷσθ' εἰδέσθαι ἂν ἐκ οἶδεν; ἐγὼ δ' ὃ ἄνδρες τέτρω καὶ ἐνταῦθα ἔπως διαφέρω ἦν πολλῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰ δὴ τῷ σοφώτερος τε φαίλω εἶναι, τέτρω ἄν, ὅτι ἐκ εἰδώς ἱκανῶς καὶ ἦν ἐν ἡμῶν, ἔγω καὶ οἶομαι ἐκ εἰδέσθαι· τὸ δ' ἀδικεῖν καὶ τὸ ἀπειθεῖν τῷ βελτίονι καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ, ὅτι κακόν καὶ ἀχρεὺν ὅτιν οἶδα. καὶ ἐν ἦν κακόν ὃν οἶδα ὅτι κακόν ὅτιν, ἂν μὴ οἶδα εἰ ἀγαθόν ὄντα τυγχάνει, ἔστι ποτε φοβήσομαι, ἔστι φοβέσομαι. ὥστε ἔστι εἰ με νῦν ὑμεῖς ἀφίετε (Ἀνύτῳ ἀπειθήσαντες, ὃς ἔφη ἢ τῷ ἀρχλῷ ἔστιν ἐμὲ δεύειν εἰσελθεῖν, ἢ ἐπειδὴ εἰσῆλθον, ἔχ' οἶόντ' εἶναι) τὸ μὴ ἀποκτεῖναι με, λέγων πρὸς ὑμᾶς ὡς εἰ διαφράξοί μιν, ἦν ἄν ὑμῶν οἱ ὑεῖς ἐπιτηδύοντες ἂν Σωκράτης διδάσκει, πάντες παντάπασιν διαφραθήσονται) εἰ μοι πρὸς ταῦτα εἰποιτε, ὦ Σώκρατες νῦν μὲν Ἀνύτῳ ἐπεισόμεθα, ἀλλ' ἀφίετέ με· ἐπὶ τέτρω μάλιστα ἐφ' ὅτ' ἐμὴ μὴ ἐπὶ ἐν ταύτῃ τῇ

esse, quum sapiens minimè sim. Nam mortem timere, ὁ viri, nihil est aliud quàm sapientem videri eum qui non sit sapiens. Quippe cum id sit scire videri quæ nesciat. Nemo enim scit utrum mortis summum bonorum omnium contingat homini. metuunt autem perinde ac si eam scirent maximum esse malorum. Cui verò dubium esse debet, quin hæc ipsa inscitia sit maximè vituperanda, per quam aliquis se putat scire quæ nescit? Ego autem ὁ viri, in hoc forsitan multis hominibus differo: ac si qua in re sapientior me aliquo esse dicerem, in hac utique dicerem, quod cum haud sufficienter quæ sunt apud inferos norim, similiter me non nosse cognosco. Injurias autem inferre, superiorique non obedire vel Deo vel homini, malum turpèque esse scio. hæc igitur quæ nescio, utrum bona sint, nunquam magis timebo, atque fugiam, quàm illa quæ mala esse cognosco. Quamobrem si me nunc absolvatis non credentes Anyto, qui dixit aut me in judicium ab initio vocandum non esse, aut vocatum necessario esse damnandum. Nam si à vobis absolverer, fore ut filii vestri Socratis secuti disciplinam omnes omnino corrumperentur: si, inquam, ad hæc vos ità dicatis: ὁ Socrates, Anyto non credimus, tēque sententiis nostris absolvimus, hac tamen conditione, ut nunquam posthac in hac inqui-

inquisitione philosophiâque ver-
feris: ac si id facere deprehen-
dare, mortem obeas. Si igitur,
ut dicebam, his conditionibus
dimittere me velitis, respondebo
utique vobis: ὁ viri Athenien-
ses, diligo vos equidem atque
amo, Deo tamen parere malo
quàm vobis. Et quamdiu spirabo,
virēsque suppetent, philo-
phari non desinam, exhortans &
docens quemcunque nactus fuero,
sicut soleo, hunc, in modum,
Quid tu ὁ vir optime, cùm
civis sis Atheniensis, civitatis am-
plissimæ ac sapientia & potentia
præstantissimæ, non erubescis in
eo omnem operam ponere, quo
tibi pecuniarum & gloriæ & ho-
noris quàm plurimum sit? ut
autem prudentia & veritas, &
optimus animi habitus in te sit,
neque cogitas, neque curas? Ac
si quis vestrum mecum contem-
derit, id se curare asseverans,
haud statim dimittam illum, ne-
que recedam, sed sciscitabor,
examinabo, redarguam. Quod si
mihi non videatur possidere vir-
tutem, attamen profiteri, objur-
gabo quod ea quæ plurimi pre-
tium sunt, nihili pendat, vilissima
verò plurimi faciat. Hoc equi-
dem officium præstabo juniore
& seniore quemcunque nactus
fuero, rursusque peregrino & ci-
vi, magis autem civibus, quanto
mihi genere propinquiores estis.
Hoc enim Deus ipse jubet. Reor
autem, quod & vos latere non
debet, nullum adhuc bonum vo-
bis in hac urbe majus contigisse

ζητήσῃ διατείνειν, μηδὲ φιλο-
σοφεῖν. εἰάν τ' ἄλλως ἐπ' ὅττο
πράττων, ἀποθανῇ. εἰ ἔν με
(ὁ πρ' εἶπον) ἐπὶ τέτοις ἀφίσι-
τε, εἰποιμ' ἂν ὑμῖν, ὅπ' ἐγὼ
ὑμᾶς ὡς ἄνδρες Ἀθῴαιοι ἀσ-
πάρομαι μὴ καὶ φιλῶ, πείσομαι
τ' πρὸ θεῷ μᾶλλον ἢ ὑμῖν. καὶ
ἕως περ ἂν ἐμπνέω καὶ οἶός τε
ὦ, ἔ μὴ παύσομαι φιλοσοφῶν,
καὶ ὑμῖν πρᾶγκαλδόμενός τε καὶ
ἐνδαικνύμενος, ὅτ' ἂν αἰεὶ ἐν-
τυγχάνω ὑμῶν, λέγων οἷά περ
εἶωθα, ὅπ' ὡς αἰεὶ ἀνδρῶν Ἀ-
θῴαιος ὢν, πόλεως τῆς μεγί-
στης καὶ εὐδοκίμωντάτης εἰς σοφίαν
καὶ ἰσχύϊ, χρημάτων μὴδ' ἐκ αἰ-
σχύνῃ ἐπιμελόμενος, ὅπως σοι
ἔσται ὡς πλείστα, καὶ δόξης καὶ τι-
μῆς, φρονήσεως τ' καὶ ἀληθείας,
καὶ τῆς ψυχῆς ὅπως ὡς βελτίστη
ἔσται, ἐκ ἐπιμελῆς ἔδὲ φροντί-
ζεις; καὶ εἰάν τις ὑμῶν ἀμφισβη-
τήσῃ, καὶ φῇ ἐπιμελεῖσθαι, ἐκ
εὐδύς ἀρήσω αὐτὸν ἐδ' ἀπειμι,
ἀλλ' ἐρήσομαι αὐτὸν καὶ ἐξετάσω,
καὶ ἐλέγξω. καὶ εἰάν μοι μὴ δο-
κῇ κεκτῆσθαι ἀρετῶν, φάναι δὲ,
ὄνειδιῶ, ὅπ' τὰ πλείεστε ἀξία πλεῖ-
στα ἐλαχίστα ποιῆται, τὰ τ' φαν-
λότιστα, πλεῖον τὰ ταῦτα καὶ
νεωτέρω καὶ πρεσβυτέρω, ὅτ' ἂν
ἐντυγχάνω, ποιήσω, καὶ ξέ-
νω καὶ ἀσπ'· μᾶλλον τ' τοῖς ἀ-
σπίς, ὅσ' ἂν μοι ἐγγυτέρω ἐσέ-
χῃται. ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός, εὖ
ἴστε. καὶ ἐγὼ οἶμαι οὐδέν πω ἡμῖν
μεῖζον ἀγαθὸν ἡκούσθαι ἐν τῇ πόλει
ἢ

ἢ πῶς ἐμὴν πρὸς θεῷ ὑποηρεσίαν.
 εἰδὲν γὰρ ἄλλο περιήγων ἐγὼ πε-
 εἰρῆχουμαι ἢ πείδων ὑμῶν καὶ νε-
 ωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μήτε σω-
 μάτων ἐπιμελεῖσθαι μήτε χρη-
 μάτων πρῶτον, μήτε ἄλλου
 πινὸς ἔγω σφόδρα, ὥς τῆς ψυ-
 χῆς, ὅπως ὥς αἰετὶς ἔσται. λέ-
 γων ὅτι ἐκ ἐκ χρημάτων ἢ
 ἀρετῇ γίνεσθαι ἄλλ' ὅτι ἀρετῆς
 χρήματα, καὶ τὰλλα τὰγαθὰ
 τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα, καὶ ἰδίᾳ
 καὶ δημοσίᾳ. εἰ μὴ ἐν ταῦτα
 λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦ-
 τα ἂν εἴη βλαβερὰ. εἰ δὲ τίς
 με φησὶν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα,
 εἰδὲν λέγει. πρὸς ταῦτα φαίλω
 εἶναι, ὃ ἀνδρες Ἀθιωμαῖοι ἢ πεί-
 δεσθε Ἀνύτω, ἢ μή· καὶ ἢ ἀ-
 φιετέ με, ἢ μή· ὥς ἐμὲ ἐκ αὐ-
 ποιήσονται ἄλλα, εἰ μὲν
 λω πολλάκις τεθνήσκει.

XII. Μὴ θορυβεῖτε ὃ ἀν-
 δρες Ἀθιωμαῖοι, ἀλλὰ ἐμμεί-
 νατέ μοι οἷς ἐδεήθην ὑμῶν μὴ
 θορυβεῖν ἐφ' οἷς ἂν λέγω, ἀλλ'
 ἀκούειν. καὶ γὰρ, ὥς ἐγὼ οἶμαι,
 δυνήσεσθε ἀκούοντες. μέλλω γὰρ
 ἐν ἅπῃ εἰρεῖν ὑμῖν καὶ ἄλλα,
 ἐφ' οἷς ἴσως βοήσεσθε. ἀλλὰ
 μηδὲ μὴ ποιεῖτε τῆτο. εἴ γὰρ
 ἴστε, εἰάν ἐμὲ ἀποκτείνῃτε τοιῶ-
 τον ὄντα οἷον ἐγὼ λέγω, οὐκ
 ἐμὲ μέζω βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐ-
 τούς. ἐμὲ μὴ γὰρ εἰδὲν βλάψει
 ἔτε Μελίτῃ, ἔτε Ἀνύτῃ.
 εἰδὲ γὰρ ἂν δυνάωντο. εἰ γὰρ οἶμαι
 δεμιτὸν ἢ ἀμείνονι ἀνδρὶ
 ὑπὸ χειρὸς βλάπτεσθαι. ἀπο-

quàm hoc meum ministerium,
 quod Deo parens exhibeo. Nihil
 enim aliud agens circumeo, quàm
 suadens junioribus senioribusque
 vestrum, neque corporum, neque
 pecuniarum, neque aliarum omni-
 no ferum curam prius vehemen-
 tiusque quàm animi habendam
 esse, ut quàm optimus sit, do-
 cens non ex pecuniis virtutem,
 sed ex virtute pecunias, aliâque
 bona omnia & privatim & pu-
 blicè hominibus provenire. Si
 igitur hæc docens perverto juve-
 nes, essent certè perniciofa.
 At si quis dicat me alia
 quàm hæc docere, nihil dicit.
 Horum gratia, ὦ viri Athe-
 nienfes, profiteor equidem, si ve
 credatis Anyto, si ve non cre-
 datis, si ve dimiseritis me, si ve
 non dimiseritis, profiteor me
 nihil aliud esse facturum, nec
 si mihi sit pluries moriendum.

XII. Nè conturbemini ὦ viri
 Athenienfes. Sed quemadmodum
 ab initio rogavi, me æquo a-
 nimo audiat: erit enim vo-
 bis, ut arbitror, utile, si quæ
 nunc dicturus sum, audietis.
 Equidem vobis alia nonnulla
 dicturus sum, quæ audientes for-
 sitan ad clamorem in præsentia
 provocemini. verùm nè hoc com-
 mittite. Scitote si me occide-
 ritis talem qualem vobis modo
 dicebam, non me læsuros esse vos
 magis quàm vos ipsos. Me qui-
 dem neque Melitus, neque A-
 nytus unquam lædet. neque enim
 posset. Siquidem nefas est, ut arbi-
 tror, meliorè virum à deteriore lædi.

Interficere

Interficere tamen potest vel pel-
lere, vel contumelia quadam af-
ficere. atque hæc iste quidem &
alius aliquis ingentia putet esse
mala: ego verò non puto, sed
multo pejus esse illa facere quæ
nunc iste facit, aggrediens inju-
ste virum occidere. Quamob-
rem, ô viri Athenienses, non
tam mihi nunc opus est defensi-
onem pro me ipso meditari, ut
aliquis existimaret, quàm vobis
nè quid, me condemnantes, con-
tra id munus quod Deus vobis
tribuit, delinquatis. Si enim me
interfeceritis, haud facile talem
alium reperietis, verè equidem,
& si fortè id dictum ridiculum
est, civitati vestræ à Deo adhi-
bitum, velut equo cuidam ma-
gno & generoso, sed ipsa mole
pigrori, atque calcaribus excitari
indigenti: qualem videtur me
Deus civitati addidisse, qui sin-
gulos exuscitans & monens & ob-
jurgans, non cessò diem totam
ubique vobis assistere. Talem
verò alterum non facile nancif-
cemini ô viri Athenienses. Ergo
si mihi credideritis, me vestris
sententiis absolvetis. At verò si
fortè dormitantium more graviter
ferentes vos exuscitari, me, ut
vult Anytus, temere ac leviter
occideritis, reliquum omne tem-
pus dormietis, nisi forsan Deus
vobis prospiciens alium quandam
miserit. Me verò esse talem, ut
à Deo civitati tributus fuisse vi-
dear, hinc potestis animadvertere.

μῖν ὁ θεὸς ἐπέμψεν, κηρύξας ὑμῖν. ὅτι δ' ἐγὼ τυγχάνω ὡν τοῖς
τοῖς οἷοι τοῖς τῷ θεῷ τῇ πόλει δέδωκεν, ἐνθένδε ἂν κατανοήσατε.

κτείνετε μὲν τ' ἂν ἴσως ἢ ἐξε-
λάσειεν, ἢ ἀπμάσειεν· ἀλλὰ
ταῦτα ἔτ' ἴσως οἶε) καὶ ἀλ-
λ' οἷος τις περὶ μεγάλα κακὰ· ἐγὼ
δ' οὐκ οἶομαι, ἀλλὰ πολὺ
μᾶλλον ποιεῖν ἢ ἔσθαι νῦν ποι-
εῖ, ἀνδρὰ ἀδίκως ἐπιχειρεῖν ἀ-
ποκτείνωμαι. νῦν ἔν, ὃ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, πολλὰ δὲ ἐγὼ ὑ-
πὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολογεῖσθαι (ὡς περ
ἂν οἰοίτο) ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν, μὴ
ἐξαμάρτητε περὶ τὴν τῷ θεῷ
δόντων ὑμῖν, ἐμὲ καταψηφισά-
μενοι. εἰ γὰρ με ἀποκτείνη-
τε, οὐ βραδίως ἄλλον τοιοῦτον
ἄρῃσετε ἀτεχνῶς (εἰ καὶ γελοῖό-
τερον εἰπῶν) περὶ κτείνωμενον τῇ
πόλει ὑπὸ τῷ θεῷ, ὥσπερ ἰππὸν
μεγάλῳ μὲν καὶ ἡλικίῳ, ὑπὸ
μεγέθυς δ' ἡ νεώτερον καὶ δεο-
μύῳ ἐγείρεισθαι ὑπὸ μύσπρος π-
ν. ὅσον δὴ μοι δοκεῖ ὁ θε-
ὸς ἐμὲ τῇ πόλει περὶ τετελειῖναι
τοιοῦτόν πνα, ὅς ὑμᾶς ἐγείρων
καὶ πείθων, καὶ ἐνεδίδων ἕνα ἑ-
καστον, ἐδὲν παύομαι τὴν ἡμέ-
ραν ὅλῳ πανταχῇ περὶ κατὰ
ζων. τοιοῦτος ἔν ἄλλ' ἔβρα-
δίως ὑμῖν ἡγήσεται, ὃ ἄνδρες
ἀλλ' εἰ ἂν ἐμοὶ πείθησθε, φείσε-
σθε με. ὑμεῖς δ' ἴσως τάχ' ἂν
ἀχθόμενοι, ὥσπερ οἱ νυσάζον-
τες ἐγείρομενοι, κέσσαντες ἂν
με, περὶ δόμοι Ἀνύτω, βραδίως
ἂν ἀποκτείνητε· εἴτα τὸν λοι-
πὸν χρόνον καθάδοντες διατε-
λοῖτε ἂν, εἰ μὴ πνα ἄλλον ὑ-

οὐ γὰρ ἀνθρώπινω ἔοικε τὸ ἐμὲ
 ἥν μὲν ἐμαυτῷ ἀπάντων ἡμε-
 λικῆναι, καὶ ἀνέχεσθαι ἥν οἰκεί-
 ων ἀμαλκόμενων τοσαῦτα ἥδη
 ἔτη, τὸ δὲ ὑμέτερον πρῶτον
 αἰ, ἰδίᾳ ἐχέω προσείοντα,
 ὥσπερ πατέρα ἢ ἀδελφὸν πρεσ-
 βύτερον, πείθοντα ἐπιμελείᾳς
 ἀρετῆς. καὶ εἰ μὲν τοι τι ἀπὸ τέ-
 των ἀπέλαιον, καὶ μισθὸν λαμ-
 βάνων ταῦτα παρεκελεύομαι,
 εἶχεν ἂν πῖνα λόγον· νῦν δὲ ὁ-
 εἶτε δὴ καὶ αὐτοὶ ὅπ οἰκατήρο-
 ροι τὰλλα πάντα ἔως ἀναγκώ-
 τως κατηγορεύετε, πᾶτό γε οὐχ
 οἷοί τε ἐχέοντο ἀπαναιχωπῆται,
 πρῶτον μὲν μαρτυρεῖ, ὡς ἐγὼ
 ποτε πῖνα ἢ ἐπράξαίμην μισθὸν
 ἢ ἥμισυ. ἰκανὸν γὰρ (οἶμαι) ἐ-
 γὼ παρέχομαι τὸν μαρτυρεῖ ὡς
 ἀληθῆ λέγω, τίω πνίαν.

XIII. Ἵσως ἂν ἐν δόξειεν ἄ-
 τοπον εἶναι, ὅπ δὲ ἐγὼ ἰδίᾳ μὴ
 ταῦτα συμβελεύω πειθῶν καὶ πο-
 λυπαραγωγῶν, δημοσίᾳ δὲ οὐ
 πολὺ ἀναβαίνων εἰς τὸ πλεονέ-
 χον ὑμέτερον συμβελεύειν τῇ
 πόλει. τέτε δὲ αἰπὸν ἔστιν ὁ
 ὑμεῖς ἐμὲ πολλάκις ἀκηνόατε
 πολλαχῇ λέγοντες, ὅπ μοι δεῖ-
 ὦν π καὶ δαμόνιον γένεσθαι φω-
 νή· ὁ δὲ καὶ τῇ γενομένη ἐπι-
 κωμῶδον μέλιτος ἐγείνατο.
 ἐμοὶ δὲ πᾶτό ἔστιν ἐκ παιδὸς
 ἀρξάμενον, φωνή περ γυνομένη·
 ἢ ὅταν γῆνη, αἰὲ ἀποβέπει με
 τέτε ὁ ἂν μέλλω πρῶτον, πρε-
 βέπει δὲ ἔπειτα. πᾶτό ἔστιν ὁ
 μοι ἐναντιῶν τὰ πολιτικὰ πρῶτ-

Non humanum certe id esse vi-
 detur, quod ego mea quidem
 omnia omnino neglexerim, atque
 in hac rei familiaris negligentia to-
 annos jam perseverem, vestro sem-
 per intentus bono, dum singulos
 adeo tanquam pater, aut frater na-
 tu major, suadens curam virtutis
 habere. Quod siquam pro officio
 meo mercedem reciperem, huma-
 nam quandam id rationem habe-
 ret. Nunc verò, quod & vos pla-
 nè videtis, accusatores isti mei,
 quanquam impudentissime ~~alla~~
 contra me omnia coacerarunt,
 hoc unum tamen solita illa
 impudentia nequaquam ausi sunt
 pertentare, testesque adhibere qui
 probent me unquam pro his mer-
 cedem ullam exegisse aut petisse;
 Hujus autem rei sufficientem vo-
 bis, ut arbitror, testem assero, pau-
 pertatem meam.

XIII. Sed forsitan absurdum ali-
 cui videri potest, me privatim hæc
 consulere singulis anxie nimis cir-
 cumeuntem, publicè verò in con-
 cionibus ausum non fuisse hoc i-
 dem civitati consulere. Hujus
 autem causa est de qua sæpe me
 passim dicentem audivistis, divi-
 num videlicet quiddam atque dæ-
 monicum vocem scilicet quan-
 dam mihi adesse. Quod quidem
 Melitus in accusatione derisit.
 sed mihi quidem ab ipsa pueritia
 hoc adest, vox scilicet quædam,
 quæ quoties fit, me prohibet a-
 gere quod acturus eram, provo-
 cat verò nunquam. hoc inquam
 est quod mihi repugnet, quo-
 minus me ad publica conferam.

& rectè admodum mihi adversari videtur. Constat enim, ò viri Athenienses, si quondam negotia publica aggressus fuisset, jamdiu mihi fuisse pereundum: itaque nullam vel vobis vel mihi attulisset utilitatem. Nè mihi succenseatis, oro, vera dicenti. Nemo enim diu salvus esse potest, si aut vestro, aut alteri cuiquam populo ingenuè ac fortiter adversetur, quo multa injusta atque iniqua quæ fieri solent in civitate, prohibeat. Sed necesse est eum qui revera pro justitia pugnat, si modò brevi salvus futurus sit, privatim degere, neque rempublicam attingere.

XIV. Horum equidem magna vobis afferam argumenta, non verba quidem, sed, quod vos multifacitis, facta. Audite jam quæ mihi contigerint, ut planius perspiciatis, nulli me quicquam contra justitiam ob mortis metum concessurum fuisse, atque non concedentem, simul fuisse periturum. Referam vobis equidem molesta quædam atque judicialia, vera tamen. Ego enim, ò viri Athenienses, nullo adhuc publico functus sum munere, nisi quod ad consilium sum electus. Contigit autem tribum meam Antiocheam eo tempore præsidere quo vos decem illos exercitus duces, quia navali pugna interemptos non sustulissent, damnare simul omnes properastis, injustè quidem, ut cunctis postea vobis notum fuit. Tunc ego solus ex omnibus prytaneis, id est, fena-

τειν. καὶ παγκάλως δέ μοι δοκεῖ ἐναντιῦναι. ἔν γ' ἴσσι ὧς ἄνδρες Ἀθλωαῖοι, εἰ ἐγὼ πάλας ἐπεχείρησα παρῆλθην τὰ πολιτικὰ πρᾶγματα, πάλας ἂν ἀπολώλειν, καὶ ἔτ' ἂν ὑμᾶς ὠφελήκειν ἢ δὲν, ἔτ' ἂν ἐμαυτὸν. καί μοι μὴ ἀχθεῖτε λέγοντι τάλιπῃ, ἡ γάρ ὅστιν ὅστις ἀνθρώπων σωθήσεται, ἔτε ὑμῖν ἔτε ἄλλω ἔδενε πλήθει γνησίως ἐναντιέμεν, καὶ διακωλύων πολλὰ ἄδιναι καὶ παρενόμα ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι· ἀλλὰ ἀναγκασθὼν ὅτι πᾶς ὄντι μαχόμενον ὑπὲρ τοῦ δικαίου, καὶ εἰ μέλλει ὀλίγον χρόνον σωθήσεσθαι, ἰδιωτεύειν, ἀλλὰ μὴ δημοσιεύειν.

XIV. Μεγάλα δ' ἐγὼ καὶ ὑμῖν τεκμήρια παρέξομαι τούτων, οὐ λόγους, ἀλλ' (ὃ ὑμεῖς πᾶντες) ἔργα. ἀκούσατε δὴ μοι τὰ συμπεβεηκότα, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ἔδ' ἂν ἐνὶ ὑπεύκοιμι παρὰ τὸ δέον δέσας θάνατον· μὴ ὑπεύκοιμι δ', ἅμα καὶ ἄμ' ἂν ἀπολοίμην. ἐρῶ δ' ὑμῖν φορτικὰ μὲν καὶ δεικνύοντα, ἀληθῆ δέ. ἐγὼ γ' ὧς ἄνδρες Ἀθλωαῖοι, ἄλλω μὲν ἀρχὴν δουλείαν πρόποτε ἤρξα ἐν τῇ πόλει, ἐβέλδουσα δέ· καὶ ἔτυχεν ἡμῶν ἡ φυλὴ Ἀντιοχίς πορτυνῶσα, ὅτε ὑμεῖς τοῦ δίνεσθαι πηγὸς τοῦ ἐκ ἀνελομένων τοῦ ἐκ τῆς ναυμαχίας, ἐβέλδουσατε ἀδελφούς κτείνειν, παρενόμας, ὡς ἐν τῷ ὑστέρω χρόνῳ πᾶσιν ὑμῖν ἔδοξε. [ἔτ'] ἐγὼ μόνος τ' πορτυνέων ὡσαν-

ἰωαντιῶδ' ἡμῖν μηδὲν ποιῆν
 παρὰ τὰς νόμους, καὶ ἐναντία ἐ-
 ψήφισαί μιν· καὶ ἐπεί μιν ὄντων
 ἐνδεκνῶσαι με καὶ ὑπάγειν ἡρώ-
 ρητόρων, καὶ ὑμῶν κελύδοντων καὶ
 βοῶντων, μὴ τὰ νόμους καὶ τὰ δι-
 κὰς ὧν μάλ' ἄλλ' ἢ με δεῖν δια-
 κινδυνεύειν, ἢ μεδ' ὑμῶν ἡνέ-
 δαι μὴ δίκαια βελδομέναν, φο-
 βηθέντα δεσμὸν ἢ θάνατον. καὶ
 ταῦτα μὲν ὡς ἔτι δημοκρατα-
 ρίης τῆς πόλεως· ἐπειδὴ δ' ὁ
 λυγαρχία ἐγένετο, οἱ τειρόμενοι
 αὐτὴν μεταπεφάσμενοι με πέμπτον
 αὐτὸν εἰς τὸν Θόλον, προσέτα-
 ξαν ἀγαγεῖν ἐκ Σαλαμῖνος
 Λέοντα τὸν Σαλαμῖνιον, ἵνα
 ἀποθάνῃ· οἷα δὲ καὶ ἄλλοις ἐκ-
 εῖνοι πολλοῖς πολλὰ προσέτατ-
 τον, βελδομένοι ὡς πλείους ἀνα-
 πῆσαι αὐτίαν. τότε μέντοι ἐγὼ
 οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ αὐτὸν ἐνεδεί-
 ξαί μιν ὅτι ἐμοὶ μὲν θανάτου
 μέλει (εἰ μὴ ἀγχιώτερον ἢν
 εἶπέν) οὐδ' ὅτις· τὸ δ' ἐμὲν
 ἀδικον μὴδ' ἀνόσιον ἐργάζεσθαι,
 τότε δ' ὅτ' ἅπαν μέλει. ἐμὲ γάρ
 ἐκείνη ἡ ἀρχὴ οὐκ ἐξέπληξεν
 ἕως ἰσχυρὰ εἶσα, ὥστε ἀδικόν τι
 ἐργάσασθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ
 τῆς Θόλου ἐξήλθομεν, οἱ μὲν
 τέτταρες ὄχλον εἰς Σαλαμῖνα
 καὶ ἡγῶν Λέοντα, ἐγὼ δ' ὁ ὥχ-
 μῳ ἀπὸν οἴκαδε. καὶ ἵσως ἀν-
 δια ταῦτα ἀπέθανον, εἰ μὴ ἡ
 ἀρχὴ διαταχέων κατελύθη. καὶ
 τῶν ὑμῖν ἔσοντι πολλοὶ μάρ-
 τυρες. ἄρ' ἔν γε οἶδατε ποσὰ δέ ἐτι
 διαγινώσκ' εἰ ἐπεσθὼν τὰ δημόσια,

toribus vobis opposui nequid a-
 geretis præter leges, meisque suf-
 fragiis reſtiti. Quo in tempore cum
 oratores multi parati essent deferre
 meum nomen, atque in iudicium
 trahere, vósque ipsi ingenti ideâ
 clamore juberetis, exultavi o-
 portere me magis pro lege atque
 iustitia subire periculum, quam
 vobiscum sentire, non sentientibus
 iusta: ob metum carceris aut mor-
 tis. Et hæc quidem facta sunt ci-
 vitate adhuc sub libertate populi
 constituta. Postquam verò ad pau-
 corum potentiam deventum est,
 rursus triginta illi qui rempublicam
 occuparunt, vocantes me unâ cum
 aliis quatuor in Tholum, jusserunt
 Leontam Salaminium ex Salamine
 adducere, quò ille necaretur, qua-
 lia videlicet multa illi, & aliis
 multis eo tempore mandabant, ut
 complures criminationibus suis in-
 volverent. Tunc ego non verbis
 quidem, sed re ipsa rursus ostendi,
 nihil omnino, quamvis dictu rusti-
 cius videatur, curare mortem:
 illud verò omnino curare, nequid
 injustum néve impium facerem.
 Me verò potestas illa terribilis
 nequaquam ita conterruit, ut in-
 iuste aliquid facerem. Sed ubi
 Tholo egressi sumus, reliqui
 quatuor in Salaminam profecti
 sunt, & captum Leontam duxe-
 runt: ego verò domum abiivi:
 ac forsan propterea me illi inter-
 fecissent, nisi brevi eorum pote-
 stas dissoluta fuisset. Atque ho-
 rum testes vobis erunt permul-
 ti. An ergo putatis tot annos me
 vivere potuisse, si publica tracta-
 vissem,

vissem, bonique viri officio fungens, iustitiæ suffragatus essem, atque, ut oportet, unum id officium omnibus prætulissem? Permultum abest, ô viri Athenienses: neque enim alius quisquam hominum, ita se gerens, diu salvus esse potuisset. At ego per omnem vitam sicubi publica tractavi negotia, talem me præstiti, & privatim idem ipse nemini unquam præter id quod iustum est, concedens, vel aliis, vel horum alicui quos ii qui me criminantur, meos affirmant esse discipulos. Ego autem nullius unquam præceptor fui. Sed si quis dicentem me ac tractantem audire desideravit, sive junior, sive senior, nulli unquam id negavi. Neque verò is ego sum, qui pecuniis acceptis disputem, non acceptis verò taceam, sed pariter diviti atque pauperi interrogandum me præbeo, ac etiam si quis respondendo audire velit quæ dico. Et si quis horum probus fiat vel non, haud iustè subirem: quippe cum nulli unquam doctrinam vel tradiderim ullam vel promiserim. Quod si quis dixerit privatim à me quicquam vel didicisse, vel audisse, quod nec aliis omnibus commune fecerim, non verum dicit.

XV. Sed quam ob causam quidam mea consuetudine oblectentur, ô viri Athenienses, audite. Omnino verum est quod vobis supra dicebam, delectari

καὶ ἀρετῶν ἀξίως ἀνδρὲς ἀγαθῶν, ἐβούθεν τοῖς δίκημοις, καὶ ὡς ἔοικεν, τὸ τοῦ ἀρετῆς ἐπιούμῳ; πολλὰ γὰρ εἶ, ὅ, ἀνδρὲς Ἀθηναῖοι. εἰ δὲ γὰρ ἂν ἄλλοι ἀνθρώπων εἴδης. ἀλλ' ἐγὼ διὰ πάντας τὰ βίαις δημοσίᾳ τε εἶπε πὶ ἐπράξα, ποιεῖτο φανῆμαι, καὶ ἰδίᾳ ὁ αὐτὸς ὅσῳ οὐδὲν πώποτε ἐνυχωρήσας οὐδὲν ὡς τὸ δίκημον ἕτε ἄλλω ἕτε τέτων εἰδένι. ἔς δὲ οἱ διαβάλλοντες ἐμὲ φασὶν ἐμὲς μαθητὰς εἶναι. ἐγὼ ὅτι διδάσκαλος μὲν οὐδεὶς πώποτε ἐβούμην. εἰ δὲ τις ἐμὲ λέγοντο, καὶ τὰ ἐμαυτῷ περὶ ἵκοντο, ὅτι θυμῷ ἀκύν, εἴτε νεώτερο εἴτε ἀρεσβύτρο, εἰδένι πώποτε ἐφθόνησα. εἰ δὲ χεῖματα μὴ λαμβάνων διαλέγμαι, μὴ λαμβάνων ὅ, ἔ. ἀλλ' ὁμοίως καὶ πασι καὶ πένητι παρέχω. ἐμαυτὸν ἐρωτῶν. καὶ εἰάν τις βέλῃ, ἀποκρινόμενος ἀκύν ὧν ἂν λέγω. καὶ τέτων ἐγὼ, εἴτε τις χρηστὸς γίγνηται εἴτε μὴ, οὐκ ἂν δίκημους τὴν αἰτίαν ὑποχόρῃ, ὧν μήτε ὑπερόμην μὴδὲν μὴδὲν πώποτε μάθημα, μήτε ἐδίδαξα. εἰ δὲ τις φησὶ παρ' ἐμὲ πώποτε ἢ μαθεῖν ἢ ἀκύν ἰδίᾳ ὅτι μὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εἴ ἴσῃ ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγει.

XV. Ἀλλὰ τί δὴ ποτε μετ' ἐμὲ χαίρουσι πνὲς πολὺν χρόνον διατείχοντες, ἀκηχάτε ὧ ἀντὶ τὴν ἀλήθειαν ἐγὼ εἶπον, ὅτι ἀκύν-

δρὲς Ἀθηναῖοι. πῶσαν ὑμῶν

ἀκούοντες χαίρουσιν ὕψιστα ζομφύοις
τοῖς οἰομύοις μὲν ἔτι σοφοῖς,
ἔστι δ' ἔ. ἔστι γὰρ ἔκ ἀνδρῶν. ἐμοὶ
ἢ τῷτο, ὡς ἐγὼ φημι, περὶ τέ-
τακται ὑπὸ τῆς θεᾶς περὶ τὴν,
καὶ ἐκ μαρτυρῶν καὶ ὅς ἐνυπνίων,
καὶ παντὶ ἔγωγε ὥς περ πῶς ποτὲ καὶ
ἄλλῃ θεῖα μοῖρα ἀνδράσιν καὶ
ὁπῶν περὶ τεταξέε περὶ τὴν. ταῦ-
τα, ὧς ἀνδρες Ἀθιωαῖοι, καὶ ἀ-
ληθῆς ὅτι, καὶ ἐνεξέλεγκτα. εἰ
γὰρ διὴ ἐγὼ ἤμ' νεωτέρων τοῦ μὲν
διαφείρω, τοῦ ἢ διέφθαρτα, καὶ
χρῆν δὴ περ, εἴτε πνεις αὐτῶν
περὶ σφύττεροι ἡμῶν μοῖροι ἐγνώσαν
ὅτι νεοῖς ἔσιν αὐτοῖς ἐγὼ κακὸν
πῶς ποτὲ πῶς συνεβέβηκα, νυνὶ
αὐτὸς ἀναβαίνοντας ἐμὲ κατη-
γορεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι. εἰ ἢ μὴ
αὐτοῖς ἡδελον, ἢ οἰκείων τι-
νὰς ἢ ἐκείνων, πατέρας καὶ ἀ-
δελφούς, καὶ ἄλλους τὰς περὶ σφύ-
κοντας, εἴτ' ὅπως ἐμὲ κακὸν τι
ἐπεπόνθεσαν οἱ οἰκῆοι αὐτῶν,
νυνὶ μεμνηθεὶς καὶ τιμωρεῖσθαι. πάν-
τως ἢ πάρεσι πολλοὶ αὐτῶν ἐν-
ταυτοῖς, ὡς ἐγὼ ὁρῶ, περὶ τὸν
μὲν, Κεῖτων ἔσσι ἐμὸς ἡλικιώ-
της καὶ δημότης, Κεῖτοβέλες τῆ-
δε πατήρ. ἔπειτα, Λυσανίας ὁ
Σφήτης, Αἰχίνης τέτε πατήρ.
ἔτι δ' Ἀντιφῶν ὁ Κηφισιάς
ἔσσι, Ἐπιγῆνης πατήρ. ἄλλοι
ποῖνω ἔσσι, ὧν οἱ ἀδελφοὶ ἐν
ταύτῃ τῇ διατεινῇ γέγονασιν,
Νικόστρατος ὁ Ζωτίδης, ἀδελφὸς
Θεοδότου. (καὶ ὁ μὲν Θεόδωτος
πεπελάσθη, ὥς οὐκ ἂν ἐκεί-
νός γε αὐτῷ καταδειχθῇ) καὶ

homines cum redargutioni eorum
adsunt, qui se, cum non sint,
existimant sapientes. Est enim
res non injucunda : mihi ve-
rò, ut dixi, à Deo injuncta &
per vaticinia, & per somnia, &
per omnem modum, per quem
aliqua alia fors divina homini
quicquam mandarit agendum.
Hæc, ô viri Athenienses, &
vera sunt, & facile arguenda.
Enimvero, si ego juvenum a-
lios quidem nunc corrumpro,
alios verò jamdiu corrupti,
consentaneum esset ut nunc il-
lorum aliqui seniores facti,
quoniam intelligerent me sibi
adolescentibus malè consuluis-
se, contra me insurgerent,
ac pœnas deposcerent. At si
ipsi nollent, saltem necessari-
os illorum aliquos, patres &
fratres, & alios cognatos, si
quid mali à me eorum neces-
sarii passi fuissent, commemo-
rare nunc, & pœnas exigere.
Sed adsunt hîc quos cerno il-
lorum permulti. Primum, qui-
dem Crito iste æqualis meus
atque contribulis Critobuli hu-
jus pater. Deinde Lysanias
Sphettius Æschini hujus pater.
Præterea Antipho Cephisæus
pater Epigenis. Adsunt & a-
lii, quorum fratres familiari-
ter me usi sunt, Nicostra-
tus Theosdotidi filius, Theodo-
ti frater. Et Theodotus qui-
dem defunctus est, ut fra-
trem precari non possit. Et

Paralus

Paralus hic filius Demodoci, cu-
jus Theages frater erat. Adi-
mantus quoque filius Aristonis,
cujus frater est iste Plato. De-
nique Æantodorus, cujus Apol-
lodoros hic est frater. Alios per-
multos referre possum, quorum
unum aliquem præsertim in ejus
oratione oportuit à Melito te-
stem produci. At verò si tunc
oblitus est, nunc saltem produ-
cat, ego permittam afferat, in-
quam, siquid tale habet, in me-
dium. Sed contrà omnino se rem
habere comperietis, o viri Athe-
nienſes. Omnes enim, ut vide-
tis, convenerunt libenter ad o-
pem mihi ferendam, qui corru-
pſiſſe eorum neceſſarios, detri-
mentumque attuliſſe, à Melito
Anytòque accuſor. Quòd ſi ipſi
qui depravati ſunt, mihi opitula-
rentur, nihil mirum eſſet: at
propinqui eorum ſeniores à me
nunquam depravati, qua tandem
ratione mihi ſuffragantur, niſi
recta quadam & juſta? quippe
cum & Melitum mentiri, & me
vera loqui cognoscant. Quæ i-
gitur pro deſenſione mea, o viri
Athenienſes, habeo, fermè hæc
ſunt, & alia fortè ſimilia.

XVI. Sed forſan veſtrum ali-
quis ad ſe moréſque ſolitos ſe
recipiens, graviter ferat, quòd
cum levioribus etiam in cauſis
reus multis cum lacrymis ſoleat
deprecari, atque ſupplicare, ac ſi-
lios in judicium producere, ut
commiſerationem commoveant, &
alios domeſticorum amicorumque

Πάραλλο· ὅδε ὁ Δημοδόκῃς, ὃς
ἦν Θεάγου ἀδελφός· ὅδε δὲ ὁ Ἀ-
δείμαντι· ὁ Ἀείσαντος, ὃς ἀ-
δελφὸς ἐπὶ Πλάτων, καὶ Αἰ-
αντίδωρος, ὃς Ἀπολλόδωρος· ὁ
ἀδελφός. καὶ ἄλλες πολλὰς ἔ-
ρωγ' ἔγωγε ὑμῖν εἰπῆν, ὧν τι-
νὰ ἐχρῆν μάλιστα μὲν ἐν τῷ ἐαι-
τῷ λόγῳ παρέχεσθαι Μελίτων
μάρτυρα· εἰ δὲ τότε ἐπιλάττο, καὶ
ὡς παρὰ γὰρ (ἐγὼ παραχωρῶ)
καὶ λεγέτω εἴτι ἔχει τοῦτον.
ἀλλὰ τέτε πάν τῶναντίον ὀρή-
σετε, ὦ ἄνδρες, πάντας ἐμοὶ
βοηθεῖν ἐπιμύς τῷ διαφθείρου-
τι, τῷ καὶ ἐργαζομένῳ τὸς
οἰκίους αὐτοῦ ὡς φασὶ Μελίτου
καὶ Ἀνυτοῦ. αὐτοὶ μὲν γὰρ οἱ
διαφθαμένους τάχ' ἂν λόγον ἔ-
χοιεν βοηθῶντες· οἱ δὲ ἀδιδύ-
ματοι, πρεσβύτεροι ἤδη ἄν-
δρες, οἱ τέτων πρεσβύτων,
τίνα ἄλλον λόγον ἔχεις βοηθῶ-
ντες ἐμοὶ, ἀλλ' ἢ τὴν ὀρθὴν τε
καὶ δίκαιον; ὧν ξυνίστασι Μελί-
τῳ μὲν ψεύδοντι, ἐμοὶ δὲ ἀ-
ληθεῖ λέγοντι; εἴεν δὴ, ὦ ἄν-
δρες· ἀ μὲν ἐγὼ ἔχοιμι· ἂν ἀ-
πολογῆσθαι, γεδὼν τι ὅτι ταῦτα,
καὶ ἄλλα ἴσως ταῦτα.

XVI. Τάχα δ' ἂν τις ὑμῶν
ἀγανακτήσῃ, ἀγαμνηθεὶς ἐ-
αυτῷ· εἰ ὁ μὲν καὶ ἐλάττω τε-
τεῖ τῷ ἀγῶνι ἀγῶνα ἀγρι-
ζόμενος· δεδιπνέει καὶ ἰκτεδ-
σι τὸς δικάσας μὲν πολλῶν δα-
κρύων, παρὰ δὲ αὐτῷ ἀναβίβα-
σάμενος, ἵνα ὅτι μάλιστα ἐλεηθῇ,
καὶ ἄλλες ὅσ' οἰκίῳ καὶ φίλῳ
D πολλὰς·

πλλῆς· ἐγὼ δ' ἔδην ἀεὶ τῶ-
 των ποιήσω, καὶ ταῦτα, κινδύ-
 νῶν, ὡς ἂν δέξαιμι, τὸν ἔ-
 ρατον κινδύνον. τάχ' ἂν ἔν περ
 ταῦτα ἐννοήσας, αὐθαδέστερον
 ἂν παρὲς με κρίνῃ· καὶ ὀργισθεὶς
 αὐτοῖς τέτοις, δεῖτο ἂν μετ'
 ὀργῆς τιῶ ψῆφον. εἰ δὲ τις ὑ-
 μῶν ἔτιωσ ἔχει, οὐκ ἀξιώ μὲν
 ἔγωγε· εἰ δ' ἔν, ἐπιεικῆ ἂν
 μοι δοκῶ πρὸς τέτον λέγειν,
 λέγων, ὅτι Ἐμοὶ, ὦ αἰεε, εἰ-
 σὶ μὲν περ τινὲς καὶ οἰκεῖοι. καὶ
 γὰρ τέτο αὐτὸ τὸ τέ Ὀμήρῃ,
 οὐδ' ἐγὼ ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ
 πέτρης πέρυκα, ἀλλ' ὕψ' ἀνδρώ-
 πων. ὥσε καὶ οἰκεῖοί μοι εἰσὶ, καὶ
 ὑεῖς γε, ὦ ἄνδρες Ἀθῶναι, οἰ-
 κῶν· εἰς μὲν, μετρίκιον ἦδη·
 δύο δ', παιδία· ἀλλ' ὅμως οὐ-
 δένα αὐτῶν δεύρο ἀναβίβασαι-
 μῶν, δεήσομαι ἑμῶν ἀποψι-
 εῖσαι. τί δὲ ἔν οὐδὲν τέτων
 ποιήσω; οὐκ αὐθαδιστοῦμαι,
 ὦ ἄνδρες Ἀθῶναι, ἔσ' ὑμᾶς
 ἀτιμάζων· ἀλλ' εἰ μὲν παρρά-
 λῆως ἐγὼ ἔχω πρὸς θάνατον ἢ
 μὴ, ἀλλ' λογ· πρὸς δ'
 ἔν δόξαν καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν, καὶ
 ὅλως τῇ πόλει, ἔ μοι δοκεῖ
 χαλὸν καὶ ἐμὲ τέτων οὐδὲν ποι-
 εῖν, καὶ πλικόνδε ὄντα, καὶ τέ-
 το τένομα ἔχοντα, εἴτ' ἔν ἀλη-
 θές, εἴτ' ἔν ψεύδ· ἀλλ' ἔν
 δεδογμένον γὰρ ὅτι, τὸν Σω-
 κράτῃ διαφέρειν τινὲ ἢ πολ-
 λῶν ἀνδρώπων. εἰ ἔν ὑμῶν οἱ
 δοκῶντες διαφέρειν εἴτε σοφία, εἴτε ἀνδρεία, εἴτε ἄλλη ἢ πνιῖν ἀρετῇ,
 τοῖς τοῖς ἐσσι, αἰχρὲν ἂν εἴη, οἷα περ ἐγὼ πλλῆς ἐώρεχα πνᾶς, ὅταν

permultos: ego nihil horum faci-
 am, quamvis in extremo, ut vi-
 detur, discrimine constitutus. His
 ergo offensus aliquis contra me
 pertinacius irritetur, atque ipsi
 in ira sententiam contra me fe-
 rat. Si quis ergo inter vos ejus
 mentis est, ego tamen non cen-
 seo obsecrandum, sed hac ratio-
 ne potius æquē me hunc allo-
 cuturum. Sunt & mihi, ὁ vir
 optime, cognati quidam. Neque
 enim, ut inquit Homerus, ex
 quercu vel petra, sed ex homi-
 nibus natus sum. Itaque & co-
 gnatos habeo, ὁ viri Athenien-
 ses, & filios tres, quorum u-
 nus jam adolescit, duo autem
 sunt parvuli. Nullum tamen e-
 orum huc adducam, supplicatu-
 rus eo pacto à vobis absolvi
 Curnam igitur nihil horum fa-
 ciam? Non contumacia ulla,
 neque contemptu viri Athenien-
 ses: utrum verò audacter me
 habeam erga mortem, an non,
 alia ratio est. Ad existimatio-
 nem tamen & mei vestri & ci-
 vitatis totius non arbitror perti-
 nere; ut hæc faciam hæc ætate,
 & hoc nomine quod nactus sum,
 sive id verum sit, sive falsum.
 Attamen jam opinione hominum
 persuasum est, Socratem, inter
 multos præcipuo quodam excel-
 lere. Si ergo hi qui inter vos
 sapientia, vel fortitudine, vel
 quavis alia virtute præstare exi-
 stimantur, tales erunt, quales sæpe
 quosdam cum de illis judicaretur
 vidi,

vidi, turpe nimium erit. Qui cum esse alicujus pretii existimarentur, attamen in judicio mirum in modum commiserationi studebant, quasi grave aliquid passuri, si ex hac vita decesserint, perinde ac immortales essent futuri, si vos illos non occidatis. Atqui hi mihi videntur civitati dedecus afferre, propterea quod existimare peregrinorum aliquis potest, eos qui inter Athenienses virtute præstant, in magistratibus cæterisque honoribus superiores habentur, nihil à mulieribus differre. Hæc autem, ô viri Athenienses, nec vos qui alicujus autoritatis esse videmini, facere decet, neque etiamsi nos facere velimus, permittere: sed hoc ipsum ostendere, vos cum multo magis damnaturos esse, qui commiserationes ejusmodi introducens, ridiculam reddiderit civitatem, quam illum qui quietus judicium expectaverit. Proinde, ô viri Athenienses, accedit ad ea quæ de civitatis existimatione dicta sunt, quod nec justum mihi videtur esse judicem precari, neque precando absolvi, sed docere atque suadere. Non enim ad hoc sedet judex, ut per gratiam concedat, sed ut judicet secundum leges. Atque id jurejurando promisit, se non per gratiam cuicunque libuerit gratificaturum, sed judicaturum secundum leges. Non igitur licet vel nobis assuere vos dejerare, vel vobis assuieri. Neutri enim nostrum religionem fervarent. Nolite ergo,

κείνωνται, δοκῶντας μὲν πρὸς θεοὺς, θαυμάσια δὲ ἔργα ζοῦσθαι. ὥς δεινόν πρὸς τοὺς περὶ σέθεν εἶπον θεοὺς, ὡς περὶ ἀθανάτων ἐσομένων, ἐὰν ὑμεῖς αὐτοὺς μὴ ἀποκτείνετε. οἱ ἐμοὶ δοκῶσιν αἰχμητοὶ τῇ πολλῇ περὶ αὐτῶν ὥς ἂν πνα καὶ τῶν ξένων λαβεῖν ὅππῃ οἱ διαφέροντες Ἀθῆναιων εἰς ἀρετὴν, ὥς αὐτοὶ ἐαυτῶν ἐν τε ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις πρῶταις περικύβητον, ἔτοι γυναικῶν ἐδὲν διαφέρουσι. ταῦτα γὰρ, ὧς ἄνδρες Ἀθῆναιοι, ἔτε ὑμᾶς χρὴ ποιεῖν πρὸς δοκῶντας καὶ ὁππῶς ἐξέτε. ἔτε ἡμεῖς ποιῶμεν, ὑμᾶς ὁππῶς ποιεῖτε, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐνδείκνυται, ὅτι πολὺ μᾶλλον κατὰ φύσιν τὰ τὰ ἐλασινὰ ταῦτα δεινὰματα εἰσάγοντο, καὶ καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιεῖντο, ἢ τὰ ἡσυρῆαν ἄγοντο. χρεῖς δὲ τῆς δόξης, ὧς ἄνδρες, ἐδὲ δίκαιον δοκεῖ εἶναι μοι δεῖναι τὸ δικασθῆναι, ἐδὲ δεδωκένον ἀπορῶγειν, ἀλλὰ διδόνειν καὶ πείθειν. ἐγὼ δὲ ὅτι τὰ τὰ κατὰ φύσιν ὁ δικαστὴς ὅππῃ κατὰ φύσιν εἶναι τὰ δίκαια, ἀλλ' ὅτι πρὸς κείνους ταῦτα καὶ ὁμοῖον ἐχρεῖται οἷς ἂν δοκῇ ὑπὸν, ἀλλὰ δικαστὴν καὶ τὸν νόμον. ἔκον χρὴ ἔτε ἡμᾶς ἐδείξιν ὑμᾶς ὁπορῶν, ἔδ' ὑμᾶς ἐδείξω. ἐδ' ἔτερεσι γὰρ ἂν ἡμῶν ἐυσεβοῖεν. μὴ ἔν ἀξιώτῃ με ὧς ἄνδρες Ἀθῆναιοι ποιεῖν ταῦτα δεῖν ὧς ἄνδρες Athenienses, exigere talia

παρὶ ὑμᾶς περὶ ἔμειναι, ἃ μήτε ἡ-
γῆμαι καλὰ εἶναι, μήτε δίκαια,
μήτε ὅσια, μάλιστα πάντως, νῆ
Δία μύθοι καὶ ἀσεβείας φάρον-
τα ὑπὸ Μελίτῃ τεταῖ. σα-
φὲς γὰρ εἰ πείθομαι ὑμᾶς καὶ τῷ
δεῖναι βιαζοίμην ὁμολογῶντας,
θεὸς ἂν διδάσκωμι μὴ ἡγεῖσθαι
ὑμᾶς εἶναι. καὶ ἀτεχνῶς ὑπολο-
γῶμαι κατηγορεύειν ἂν ἐμαυ-
τῷ ὡς θεὸς ἔνομίζω. ἀλλὰ
πολλὰ δὲ ἕτως ἔχεν. νομίζω
τε γὰρ ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὡς
ἔδειξεν ἡμῶν κατηγόρων, καὶ
ὑμῖν ἐπὶ βέβαιον καὶ τῷ θεῷ κεῖ-
ναι περὶ ἐμῷ ὅτι μέλλει ἐμοὶ τε
ἀεὶ εἶναι καὶ ὑμῖν.

XVII. Τὸ μὲν ἔν μὴ ἀγα-
νακτεῖν ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι
ἐπὶ τῷ τῷ γερονόπῃ, ὅπ μὲ
κατεψηφίσαντε, ἀλλὰ τέ μοι
πολλὰ συμβάλλει, καὶ ἐκ ἀ-
νελπίστον μοι γέρονε τὸ γερονός
τῷ. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον θαυ-
μάζω ἐκατέρων ἢ τῶν φήρων τὸν
γερονόπῃ ἀειδμόν. ἔ γὰρ ὥμην
ἔγωγε ἔγω παρ' ὀλίγον ἔσειδεν,
ἀλλὰ παρὰ πολὺ. νῦν δ', ὡς
ἔοικεν, εἰ τρεῖς μόνον μετέπεσον
ἢ τῶν φήρων, ἀπεπεφάσκειν ἂν.
Μελίτων μὲν ἔν, ὡς ἐμοὶ δοκῶ,
καὶ νῦν ἀποπέσσει, καὶ ἔ μόνον
ἀποπέσσει, ἀλλὰ καὶ παντὶ δῆ-
λον τῷ τῷ γε, ὅπ εἰ μὴ ἀνέβη
Ἄνυτος καὶ Λύκων κατηγορήσον-
τες ἐμῷ, καὶ ὥστε χιλίας
δραχμῶν, ἔ μεταλαβὼν τὸ
πέντηκον μέρους τῶν φήρων. π-
ῶς ταυτ' εἰ ἐν μοι ὁ ἀνὴρ θανάτου.

me apud vos agere, quæ neque
honesta, neque iusta, neque san-
cta esse puto: & id quidem o-
mnino, præsertim verò per Jo-
vem, cum impietatis erga de-
um à Melito hoc accufer. Pro-
fectò si pergerem persuadere
vobis, precandòque flectere cum
juraveritis, docerem utique vos
non putare deos esse, ac re-
vera dum pro me defensionem
paro, meipsum interim accusa-
rem, quasi deos nequaquam
exultimantem. Sed multum ab-
est ut ita se res habeat. ex-
istimo namque esse deos,
viri Athenienses, magis quam
quisquam meorum accusatorum
ac vobis deòq; permitto de me je-
dicare, ut & mihi & vobis sit con-
ducturum.

XVII. Quod verò non gra-
viter feram, o viri Athenien-
ses, me à vobis esse damna-
tum, & alia multa faciunt
& illud in primis, quòd no-
præter spem id accidit, ve-
rùm multo magis admiror u-
trorumque numerum calculorum
Siquidem non putabam tam
paucò calculorum numero à
absolutione abesse. Nunc au-
tem, ut videtur, si tres solum cal-
culi aliter cecidissent, evadebam
Melitum certè nunc evasisse vi-
deor, neque evasisse solum, se-
unicuique constat, nisi surrex-
issent Anytus & Lyco me accu-
santes, mille drachmas illum fuisse
pensurum, quoniam partem quin-
tam calculorum non accepisset. Ca-
pitis igitur vir iste reum me facit
esse

esto. sed ego, ὁ viri Athenien-
ses, cujus me reum existimem?
An non videlicet eo quo dignus
sum? Quid ergo? Quidnam
dignum est pati me aut pendere,
ob id quod quæ didici non si-
luerim, sed neglexerim quæcunq;
multi facit vulgus, quæstum, rem
familiarē, imperia, potestates,
cæterosque magistratus: præterea
vitaverim conjurationes atque se-
ditiones quæ in republica conti-
gerunt, arbitratus nieipsum reve-
ra ad æquiora officia esse natum,
quam ut ab his salutem meam
pendere. Ad hæc inquam, me
non contuli, quibus occupatus,
neque vobis, neque mihi ipsi
profuturus eram. sed uni huic
officio duntaxat incubui, ut pri-
vatim me ad unumquemque ve-
strum applicans, maximam, ut
equidem existimo, asserrem utili-
tatem, suadens videlicet unicuiq;
nihil ex rebus suis prius quam
seipsum esse curandum, ut quam
optimus prudentissimisque eva-
dat: nec res civitatis curandas
esse prius quam civitatem ipsam,
& aliarum item rerum curam e-
adem ratione esse habendam.
Quid igitur cum sim talis, à
vobis reportare dignus sum? Bo-
num certè, ὁ viri Athenienses,
si modò pro dignitate revera ex-
istimetis, ac tale quidem bonum,
quale mihi conveniat. Quid i-
gitur convenit viro egeno bene-
ficòque, cui vacare à cæteris oc-
cupationibus expedit, quo vos
ad virtutem cohortari queat?
Nullum certè est aliud præmium,

εἶεν. ἐγὼ δὲ τίν' ὑμῖν ἀν-
τιπλήσομαι, ὧς ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι; ἢ δὴ λον ὅτι τῆς ἀξίας.
τί ἔν; τί ἀξίός ἐστι παθεῖν ἢ
δοπίσαι, ὅτι μαθὼν ἐν τῷ βίῳ
ἔχ' ἡσυχίαν ἦρον, ἀλλ' ἀμελή-
σας ὧν περ οἱ πολλοί, χρημα-
τισμῷ τε καὶ οἰκονομίας καὶ στρα-
τηγῶν καὶ δημοκρεῖων, καὶ ἄλλων
ἀρχῶν καὶ ξυναμοσιῶν,
καὶ σάστεων ἤν' ἐν τῇ πόλει γιγ-
νομένηων, ἡγησάμενος ἐμαυτὸν
τῷ ὄντι σπικέσσεσθαι εἶναι ἢ
ὥς εἰς ταῦτα ἰόντα σῶ' εἶδ'·
ἐν ταῦτα μὲν ἔκ' ἡῖα οἱ ἐλθὼν
μήτε ὑμῖν μήτε ἐμαυτῷ ἐμελ-
λον μηδὲν ὄρεσθαι εἶναι, ὅπ' ὅ
τὸ ἰδίᾳ ἔχασον ἰὼν εὐρυγείην
τῷ μεγίστῳ εὐρυγείᾳ, ὥς ἐγὼ
φημι, ἐν ταῦτα ἡῖα. σπικεῖν
ἔχασιν ὑμῶν πείθειν μὴ περτε-
ρεν μήτε ἤν' ἐαυτῷ μηδενὸς
ὀπμελείδω, πείν ἐαυτῷ ὀπμε-
λείδω, ὅπως ὥς βέλτισθαι καὶ
φρονιμώτατ' εἶσοιτο. μήτε ἤν'
τῆς πόλεως, πείν αὐτῆς τῆς
πόλεως. ἤν' τε ἄλλων ἔτα
καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ὀπμε-
λείδω. τί ἔν' εἰμι ἀξί' πα-
θεῖν, ποῖσθ' ὧν; ἀγαθόν τι,
ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ δὴ γε
καὶ τῷ ἀξίᾳ τῇ ἀληθείᾳ τι-
μάδε. καὶ ταῦτά γε, ἀγαθὸν
ποῖσθαι ὅ, τι ἂν περὶ μοί.
τί ἔν' περὶ μοί ἀνδρὶ πῆνιτι εὐ-
εργέτη, δεομένην ἀγειν χρ-
λῶ ὅπ' τῇ ὑμετέρᾳ πείσσει.
λάσει; ὑπὲρ ὅ, τι μᾶλλον.

ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρέπει ἕως, ὥς τὸν τοῖσιν ἄνδρα ἐν Πρυτανείῳ σιτῆσαι· πολὺ γε μᾶλλον ἢ εἴ τις ὑμῶν ἵππῳ ἢ ξυμβαλεῖν ἢ ζῶντι νενίκηκεν Ὀλυμπιάσιν. ὁ μὲν γὰρ ὑμᾶς ποτὶ εὐδαιμονίας δοκεῖν εἶναι, ἐγὼ δ' ὅ, εἶναι· καὶ ὁ μὲν ἱσχύς ἐδὲν δεῖ, ἐγὼ δ' δέομαι. εἰ ὅπως δεῖ με καὶ τὸ δίκαιον τῆς ἀξίας τιμᾶσθαι, τέτα τιμῶμαι, τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως.

XVIII. Ἴσως ἐν ὑμῖν, καὶ ταυτὶ λέγων, ὡς ἀπαισίως δοκῶ λέγειν ὥσπερ περὶ τοῦ οἴκου καὶ τῆς ἀντιβολήσεως, ἀπαυθαδιαζόμενός. τὸ δ' οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτον, ἀλλὰ τοῖόνδε μᾶλλον. πεισισμαι ἐγὼ ἱκὼν εἶναι μηδὲνα ἀδικεῖν ἀνθρώπων· ἀλλὰ ὑμᾶς τέτοιο οὐ πείθω. ὁλίγον γὰρ χρόνον ἀλλήλοις διηλέγεμεθα· ἐπεὶ (ὥς ἐγὼμαι) εἰ ἦν ὑμῖν νόμος, ὅσπερ καὶ ἄλλοις ἀνθρώποις, περὶ θανάτου μὴ μίαν μόνον ἡμέραν κείναι, ἀλλὰ πολλὰς, ἐπέδωκε ἄν· νῦν δ' ἐξ ῥάδιον ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ μεγάλας διαβολὰς ἀπολύεσθαι. πεισισμένός δ' ἐγὼ μηδὲνα ἀδικεῖν, πολλοὺ δέω ἑμαυτὸν γε ἀδικήσιν, καὶ κατ' ἑμαυτὸν εἶρην αὐτὸς ὥς ἀξίός εἰμι τοῦ κακοῦ, καὶ τιμῆσθαι ποῖτε τινὸς ἑμαυτοῦ. τί δέισας, ἢ μὴ πείθω τοῦτο ὅτι Μελίτος μοι τιμᾶται

ὁ viri Athenienses: quod magis virum talem deceat, quam in Prytaneo publico sumptu nutrirī, & multo quidem magis quam si quis vestrum equo aut bigis aut quadrigis Olympia vicerit. Nam ille quidem fecit, ut felices videamini, ego verò ut scitis. Præterea ille nutritione non indiget, ego indigeo. Itaque pro dignitate ac iustitia æstimari oportet, ego me hoc dignum existimo, alimonia scilicet publice in Prytaneo mihi exhibenda.

XVIII. Fortè verò hæc vobis dicens, ita protervus, videor, ut in superioribus visus sum, ubi commiserationes supplicationesque detestabar. id autem haud tale est, sed ejusmodi potius, ὁ viri Athenienses. Persuasum est enim mihi, ut nemini sponte injuriam faciam. quod quidem idcirco vobis non persuadeo quia breve tempus habuimus colloquendi. Verum si lex talis apud vos esset qualis apud cæteros, ut ubi mors poena sit, in eo iudicio non diem unam, sed plures disceptetur vobis, ut arbitror, persuasissimè. Nunc verò haud facile fuit in tam brevi tempore calumnias magnas diluere. Cum igitur mihi persuasum sit, nemini faciendam esse injuriam, permultum abest ut mihi ipsi sim facturus & dicam quòd malo sum dignus, judicemque ipsum meritum esse hujusmodi quippiam. Quid ergo? nunquid veritus nè id subeam quo Melitus me dignum censet, quod

quod equidem aio nescire me
utrum bonum sit, an malum,
ut hoc devitem, eligam eorum
aliquid quæ planè mala esse scio,
atque hoc me dignum esse cen-
sebo? Utrum ergo vincula? Ec-
quid oportet me in carcere vi-
tam agere, semper undecim viris
servientem? Utrum pecunias sol-
vere, atque donec solutæ sint,
in vinculis permanere? At verò
id tantundem est atque quod su-
prà dicebam, cum mihi desit un-
de pecunias persolvam. An for-
te exilium? fortè enim hoc di-
gnus esse censebor: nimia tamen,
ô viri Athenienses, me cupidi-
tas vitæ teneret, si adeò impru-
dens essem, ut si vos cives mei
consuetudinem meam sermonesq;
perferre non potuistis, sed usque
adeò gravis invidiosaque vobis
fuit mea consuetudo atque ora-
tio, ut mox liberare vos ab illa
jam decreveritis, alios tamen fa-
cile me putem toleraturos. Per-
multum abest, ô viri Athenien-
ses. Præclara scilicet mihi vita
foret in hac ætate exulanti, &
aliam ex alia civitatem permu-
tanti, & in continua repulsa vi-
venti. Equidè ut planè intelli-
go, quocunque proficiscar, audi-
turi me sicut & hic sequentur
adolescentes: ac si eos repellam,
ipsi vicissim senioribus id per-
suadentes me repellent. Si non
repellam, eorum patres, & co-
gnati ob hos ipsos me expellent.
Forstian verò dicet aliquis: non-
ne potes, ô Socrates, in exilio

(ὁ φημι οὐκ εἰδέναι οὗτ' εἰ
ἀγαθόν, οὗτ' εἰ κακόν εἶναι)
ἀντὶ τήνδε δὴ ἔλαμψεν πρὸς αὐτὸν
οἷον ὅτι κακῶν ὄντων, τήνδε
πρὸς αὐτὸν ὁρίσθη; πότερον δε-
σμεύειν; καὶ τί με δεῖ ζῆν ἐν δε-
σμοῖς, δουλοῦντα τῇ ἀεί-
κατιστάσει ἀρχῇ τοῖς ἑνδεκά;
ἀλλὰ χρημάτων; καὶ δεδεδω-
κένος ἂν ἐκπίσω; ἀλλὰ ταυτὸν
μοι εἶναι ὅσον δὴ νῦν ἔλεγον. οὐ
γὰρ ἐστὶ μοι χρήματα ὅποθεν
ἐκπίσω. ἀλλὰ δὴ φύγῃς πρὸς
σομαί; ἴσως γὰρ ἂν μοι τήνδε πρὸς
μὴν ἴσῃς. πολλὰ μὲν τ' ἂν με
φιλοφύχῃ ἔχῃ, ὡς ἄνδρες Ἀ-
θηναῖοι, εἰ ἔτις ἀλόγιστος εἰμι,
ὥστε μὴ δυνάμεως λογίζεσθαι ὅτι
ὑμεῖς μὲν ὄντες πολῖται μου,
ἔχῃ οἷόν τι ἐγγύς ἐστι ἐνεργεῖν
τὰς ἐμὰς διατείας καὶ τὰς λό-
γους, ἀλλ' ὑμῶν βαρύτερα γέ-
γονασι καὶ ὁπποτέρωτέρα, ὥστε
ζητεῖτε αὐτῶν νυνὶ ἀπαλλαγῆ-
ναι. ἄλλοι δ' ἄρα αὐτὰς οἴσονται
ῥαδίως. πολλὰ γὰρ δεῖ, ὡς ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι. καλὸς ἔν ἂν
μοι ὁ βίος εἴη, ἐξελθόντι πη-
λικῶς ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ ὅτι
ἄλλης πόλεως ἀμειβομένη καὶ
ἐξελωνομένη ζῆν. εἰ γὰρ οἷον
ὅτι, ὅτι ἂν ἔλθω, λέγουσι
ἐμὲ ἀπεράποντα οἱ νέοι, ὥστε
ἐνθάδε. καὶ μὲν τήνδε ἀπαλῶ-
νω, ἐπὶ με αὐτὸ ἐξέλθω,
πεύδοντες τὰς πρεσβυτέρους. εἰ
ἂν δ' μὴ ἀπαλῶνω, οἱ τέτων
πατέρες τε καὶ οἰκείοι, δι' αὐ-
τὸς ἴδους. ἴσως ἂν ἀνὴρ εἴποι, Σιγῶν τε καὶ ἡσυχίαν ἄσπον, ὃ Σάκεας,
D 4

ἔχ' οἷός τ' ἔσῃ ἡμῶν ἐξελεῖσθον
 ζῆν· Τὴν δ' ἡ ὅτι πάντων χα-
 λεπώτατον πείσαι πῶς ὑμῶν.
 εἰδὼν τε γὰρ λέγω ὅτι τὰ θεῶν
 ἀπειθεῖν οὐκ ὅτι, καὶ διὰ τῶν
 ἀδωμάτων ἡσυχίαν ἄγειν, οὐ
 πείσειν ἐμοὶ ὡς εἰρωνόμοις.
 εἰδὼν τ' αὖτις λέγω ὅτι καὶ πυ-
 γῶν μέγιστον ἀγαθὸν ἀνθρώπων
 τούτο, ἐκείνης ἡμέρας περὶ ἀρετῆς
 τῶν λόγους ποιῆσαι, καὶ ἥν' ἀλ-
 λων περὶ ὧν ὑμεῖς ἐμὲ ἠκέετε
 διαλεγόμενοι, καὶ ἐμαυτὸν καὶ ἄλ-
 λους ἐξετάζοντες (ὁ γὰρ ἀνέξε-
 τας βίβη, ὁ βιωτὸς ἀνθρώ-
 πων) ταῦτα δ' ἔτι ἥτιον πείσει-
 ναι ἐμοὶ λέγοντι. τὰ γὰρ ἔχει μὲν
 ἔτι ὡς ἐγὼ φημι, ὡς ἄνδρες,
 πείθειν γὰρ ἐξέδωκα. καὶ ἐγὼ ἀμ-
 ἐκ ἐπιστάμαι ἐμαυτὸν ἀξίον κα-
 κῶ ἐθέρος. εἰ μὲν γὰρ ἦν μοι
 χεῖματα, ἐτιμωσάμην ἂν χη-
 μάτων ὅσα ἐμελλον ἐκίπειν.
 (ἐδὲν γὰρ ἂν ἐλάβεω) νῦν γὰρ
 οὐ γὰρ ὅτιν· εἰ μὴ ἀεὶ ὅσον
 ἐν ἐγὼ δωαίμην ἐκίπτω, το-
 σά τε βέλεαι ἐμοὶ τιμῆσαι. ἴσως
 δ' ἂν δωαίμην ἐκίπτω ἰμῶν
 παρὰ μὲν ἀργυρίαι. τοσά τε ἔν τι-
 μῶμαι. Πλάτων γὰρ ὁ δὲ ὅς ἂν
 δρῶντες Ἀθηναῖοι, καὶ Κείπων καὶ
 Κεϊτόβουλος καὶ Ἀπολλόδορος
 καὶ ἄλλοι με τιμάκοντα μὲν τι-
 μῆσθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυᾶσθαι.
 τιμῶμαι ἔν τοσά τε. ἐγγυῆται
 δ' ὑμῖν ἔσονται τὰ ἀργυρίαι ἐμοὶ
 ἀξιοχρεῶ.

XIX. Οὐ πολλὰ γ' ἐνεχθῆ
 χεῖρας, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι,

silentium & quietem agere.
 At hoc omnium est difficilli-
 mum aliquibus vestrum persua-
 dere. Sive enim respondero, id
 esse, non parere deo, propterea-
 que me non posse quiescere, non
 credetis mihi quasi per ironiam
 loquenti: sive dixerō id homini
 maximum contingere bonum, di-
 cebus videlicet singulis de virtute
 verba facere: atque de aliis de
 quibus me quotidie loquentem
 vos auditis, atque ita me ip-
 sum aliōsque scrutari, vitamque
 inconsideratam respuendam esse
 censere, hæc etiam multo mi-
 nus mihi credetis. Hæc, verò,
 ὁ viri Athenienses, ita ut dico,
 se habent, sed haud facile per-
 suaderi possunt. Et simul nun-
 quam malo dignari me consuevi.
 Quod si mihi forent pecuniæ,
 iudicium pecuniis liceret quan-
 tumcunque solvere possem, ne-
 que obesset mihi illas amittere.
 Nunc verò non adsunt, nisi
 fortè quantum valeo solvere
 tanti æstimari velitis. Possum
 verò fermè argenti minam.
 Tanti, ergo iudicium æstimo.
 Plato autem hic, ὁ viri A-
 thenienses, & Crito, & Cri-
 tobulus, & Apollodorus jubent
 me triginta minis liceri. Ip-
 si verò tantæ pecuniæ præ-
 des erunt. æstimo ergo tanti
 prædes verò argenti hujus hi
 vobis erunt sufficientes.

XIX. Non multi temporis
 gratia, ὁ viri Athenienses,
 existima.

ἐκτίμationem comparabitis, materiámque præbebitis volentibus civitatem vituperare, quia scilicet Socratem occideritis, virum sapientem. Dicent enim illi, licet non sim, me sapientem, qui vos vituperare volent. Si ergo breve tempus expectavissetis, absque vestra opera me contingebat mori. Videte atatem meam quàm procul jam sit à vita, mortì verò propinqua. Neque verò hæc adversus vos omnes dico, sed adversus eos tantum qui me morte damnarunt. Dico etiam hæc ad hos ipsos. Forsan putatis me viri Athenienses, in judicio concidisse talium verborum inopia, quibus utique persuasissem vobis, si omnia facienda dicendâque putavisset, quibus a vobis absolverer. Longè vero se res aliter habet: Certè ob paupertatem damnatus sum, non verborum quidem, sed audaciæ atque impudentiæ, & quia talia apud vos dicere nolui, qualia vobis auditu gratissima contigissent, audientibus videlicet me desentem atq; lamentantem, & alia facientem multa, atque dicentem, ut dixi, me indigna, qualia frequenter ab aliis audire consuevitis. Sed neque ab initio censui decere, ob periculum devitandum illiberrale aliquid facere, neque nunc me poenitet hac defensionis ratione usum fuisse. Malo equidem tali quadam defensione fretus, mortem obire, quam contraria supervivere. Neque enim

ὄνομα ἐξετε καὶ αἰπὰν ὑπὸ τοῦ βυλομένων τὴν πόλιν λοιδορεῖν, ὡς Σωκράτῃ ἀπεκτονήκατε, ἀνδρα σοφόν· φήσκει γὰρ δὴ με σοφὸν εἶναι, εἰ καὶ μὴ εἰμὶ, οἱ βυλομένοι υἱὸν ὀνειδίζειν. εἰ γὰρ περὶ μέννατε ὀλίγον χρόνον, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ἀν' ὑμῖν τὸτο ἐρχέσθαι, ἐμὲ τεθνήσκειν δὴ. ὁρᾶτε γὰρ δὴ εἰς τὴν ἡλικίαν, ὅτι πόρρω ἦδη ἐστὶ τὸ βίαι, θανάτου ἢ ἐγγύς. λέγω ἢ τὸτο ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ἀλλὰ πρὸς τὸς ἐμὲ καταψιρισμένους θάνατον. λέγω ἢ καὶ τὸδε πρὸς τὸς αὐτοὺς τέττας. ἴσως με οἴεσθε ὅτι ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀποεία λόγων ἐαλωκέναι τοῖσιν οἷς ἀν' ὑμᾶς ἔπειτα, εἰ ὅμως εἶναι πάντα ποιεῖν καὶ λέγειν ὥστε ἀποφυγεῖν τὴν δίκην· πολλὰ γὰρ εἶ. ἀλλ' ἀποεία μὲ ἐάλωκα, ἐ μὲνοι λόγον, ἀλλὰ τὸλμης καὶ ἀναισχυτίας, καὶ τὸ μὴ ἐδέσκειν λέγειν πρὸς ὑμᾶς τοιαῦτα, οἷα ὑμῖν μὲ ἦδ'· ἀν' ἦν ἀκύν· θρῆνόντος με καὶ ὀδυρομένου, καὶ ἄλλα ποιεῖν, καὶ λέγοντ'· πολλὰ καὶ ἀνάξια ἐμὲ, ὡς ἐγὼ φημι· οἷα δὴ καὶ εἰδοθεῖς ὑμῖς τοῦ ἄλλων ἀκύν. ἀλλ' ἔτε τότε φήθην εἶναι ἕνεκα τοῦ κινδύνου πρᾶξαι ἐδὲν ἀνθρώπων, ἔτε νῦν μοι μεταμέλει ἔπος ἀπολογησάμεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αἰσφύμαι ὅδε ἀπολογησάμεν τεθνήσκειν, ἢ ἐκείν'· ζῆν· ἔτε γὰρ

ἐν δίκῃ ἔτ' ἐν πολέμῳ ἔτε ἐ-
 μέ ἔτε ἄλλον οὐδένα δεῖ τῆτο
 μηχανᾶσθαι ὅπως ἀπορῶξεται
 πᾶν ποιῶν θάνατον. καὶ γὰρ ἐν
 ταῖς μάχαις πολλάκις δῆλον
 γίγνεται ὅτι τό γε ὑποδανείν
 ῥᾶον ἂν τις ἐκφυγοί, καὶ ὅπλα
 ἀρεῖς, καὶ ἐφ' ἱκετίαν τεταπίς
 ἦν διωκόντων. καὶ ἄλλαι πολ-
 λαὶ μηχαναὶ εἰσιν ἐν ἐχέστοις
 τοῖς κινδύνοις, ὥστε διαφύγειν
 θάνατον, ἐάν τις πολλὰ πᾶν
 ποιῇ καὶ λέγῃν. ἀλλὰ μὴ οὐ
 τῆτ' ἢ χαλεπὸν, ὧ ἄνδρες Ἀ-
 θηναῖοι, θάνατον ἐκφυγεῖν,
 ἀλλὰ πολὺ χαλεπώτερον, πο-
 νηεῖαν. θάπῃον γὰρ θανάτῳ δεῖ.
 καὶ νῦν ἐγὼ μὲν, ἅτε βραδύς ὢν
 καὶ πρὸς βύτης, ὑπὸ τῷ βραδυ-
 τέρεϊ ἐάλων. οἱ δὲ με κατήγο-
 ροί, ἅτε θηροὶ καὶ ὀξεῖς ὄντες
 ὑπὸ τῷ θάπῃον τῆς κακίας.
 καὶ νῦν δὴ ἐγὼ μὲν ἀπαιμὶ ἀρ-
 ὦμαι θανάτῳ δίκῃ ὅσων, ἔ-
 τοι δ', ὑπὸ τῆς ἀληθείας ὡφλη-
 κότες μοχθηεῖαν καὶ ἀδικίαν. καὶ
 ἐγὼ γε πρὸ τιμῆματι ἐμμένω, καὶ
 ἔτοι. πάντα μὲν ἐν πεῖσως ἔτω
 καὶ ἔδει χεῖν, καὶ οἶμαι αὐτὰ με-
 τεῖως ἔχειν.

XX. Τὸ δ' δὴ καὶ τῆτο ἐπι-
 θυμῷ ὑμῖν χρησιμώδῃσιν, ὧ
 δαταψοιστέμενοι με. καὶ γὰρ εἰ-
 μι ἦδη ἐν ταῦτα ἐν ᾧ μάλιστα
 ἄνθρωποι χρησιμώδῃσιν, ὅταν
 μέλλωσιν ὑποδανείσθαι. σφμὶ γὰρ,
 ὧ ἄνδρες, εἰ με ὑποκτενέετε,
 τιμωρεῖαν ὑμῖν ἡξίαν εὐθὺς καὶ
 τὸν ἐμὸν θάνατον, πολὺ χαλεπώτερον νῦν Δία ἢ οἷον ἐμὲ ἀποκτείνειν.

in judicio, neque in bello vel
 mihi vel alteri, omnia quibus vi-
 temus mortem, sunt facienda.
 Nam in præliis sæpe constat in-
 teritum vitari, si quis abjectis
 armis supplex ad insequentes se
 convertat. Alia quoque in sin-
 gulis periculis machinamenta sunt,
 quibus interitum quis effugiat,
 siquem non pudeat facere qua-
 libet atque dicere. Sed conside-
 rate, o viri Athenienses, haud
 id quidem difficile esse, mortem
 effugere, sed multo difficilius
 pravitatem. Velocius enim illa
 currit quam mors. Atqui ego
 nunc utpote ob senectutem tar-
 dior a tardiori captus sum, ac-
 cusatores autem mei utpote ve-
 hementes atque veloces, ab ea
 quæ velocior est pravitate. Et
 Et nunc quidem ego abeo da-
 mnatus a vobis, mortem subitu-
 rus: isti verò a veritate ipsa da-
 mnati, pravitati injustitiæque ob-
 noxii. Atque ego quidem pœnæ
 acquiesco, & isti. Hæc igitur
 fortè sic oportebat se habere,
 arbitròrque ea habere se medio-
 criter.

XX. Post hæc autem vobis
 qui me condemnastis, cupio di-
 vinare. Nam illuc mihi jam per-
 ventum est, ubi solent homines
 divinare, quoniam videlicet sunt
 prope mortem. Prædico enim
 equidem vobis, o viri Athenien-
 ses, si me interfeceritis, suppli-
 cium vobis statim post mortem
 meam esse venturum, ac per Jovem
 multo durius eo quo me affeceritis.

Nunc

Nunc enim id egistis, putantes liberare vos, quo minus rationem vitæ vestræ redarguenti cuiquam reddere compellamini. Id verò contra omnino vobis accidit. Nam plures futuros arbitror qui vos redarguant, quos ego com-
pesceram, & si vos id non sentiebatis: tantòque illi infestiores erunt quanto & juniores, ideòq; vos gravius id feretis. Profectò si putatis per interfectionem hominum à vituperatione vos absol-
vere, nimium aberratis. Non enim est hæc liberatio vel valida satis, vel honesta. Sed illa tam facillima quàm optima est, non
disturbare quidem alios, sed se-
ipsum comparare ut quàm opti-
mus evadat. Hæc ergo vobis qui me condemnastis, vaticina-
tus, finem facio.

XXI. Vobis autem qui me absolvistis, libenter de hujus-
modi re quæ contigit verba fa-
cerem, quamdiu magistratus ne-
gotio distinentur, necdum eò va-
do ubi me oportet mori. Sed,
ò viri, assistite mihi id tempus.
Nihil enim prohibet, invicem
(dum licet) confabulari: Nempe
vobis tanquam amicis demon-
strare volo quod mihi modò ac-
cidit, quidnam menti significet.
Mihi quidem, ò judices, vos e-
nim judices rectè appellare pos-
sum, mirabile quiddam contigit.
Vox enim illa dæmonis vatici-
natrix, mihi semper in superiore
μανικῇ ἢ τῷ δαμονίῳ,

νωί, ὃ τῷτο ἔργαδε, οἰόμενοι
ἀπαλλάξεσθαι τῷ διδόναι ἔλεγ-
χον τῷ βίῃ. τὸ δ' ὑμῖν πολὺ
ἐναντίον ἀποβήσεται, ὥς ἐγώ
φημι. πλείους ἔσονται ὑμᾶς οἱ
ἐλέγχοντες, ἢς νωί ἐγὼ κατέ-
χον· ὑμεῖς δ' ἔχ' ἡσπένεσθε. καὶ
καλεπώτεροι ἔσονται ὅτω νεώ-
τεροί εἰσι, καὶ ὑμεῖς μᾶλλον ἀ-
γανακτήσετε. εἰ γὰρ οἴεσθε, ἀ-
ποκτείναντες ἀνδράπεις, ἐπιγῆ-
σεν τῷ ὀνειδίζεν πνὰ ὑμῶν ὅτι
ἐκ ὀρθῶς ζῆτε, ἔ καλῶς διανο-
εῖσθε. ἔτε γὰρ ἔσθ' αὐτῇ ἡ ἀπαλ-
λαγῇ ἔτε πάνυ δωσατῇ, ἔτε
καλή. ἀλλ' ἐκείνη καὶ καλλίστη
καὶ ράστη, μὴ τὸν ἄλλος κολέ-
ειν, ἀλλ' αὐτὴν ὡς σκευάξεν
ὅπως ἔσται ὡς βέλπεις. πάντα
μὲν ἐν ὑμῖν τοῖς καταψήφισα-
μένοις μαντιδοσάμεν, ἀπαλ-
λάβομαι.

XXI. Τοῖς δ' ἀποψήφισαμέ-
νοις ἡδέως ἀν' διαλεχθείην ὑπὸ
τῷ γεγονότι τῷ τοῖς περὶ γμα-
τι, ἐν ᾧ οἱ ἄρχοντες ἀρχίαν
ἄγασι, καὶ ἔγω ἔρχομαι οἱ ἐλ-
θόντα με δεῖ τεθνάναι. ἀλλὰ
μοι ὧ ἄνδρες Ἀθηνᾶοι παρη-
μείνατε ποσῶτον χρόνον. ἔθεν
γὰρ κωλύει διαμυθολογῆσαι περὶ
ἀλλήλους, ἕως ἔξωσιν· ὑμῖν γὰρ
ὡς οἴλοις ἔσιν, ὀπιδεῖσαι ἐδέ-
λω τὸ νωί μοι συμβεβηκὸς τί
ποτ' ἐνοεῖ. ἐμοὶ γὰρ, ὧ ἄνδρες
δικασταὶ (ὑμᾶς δικαστὰς καλῶν,
ὀρθῶς ἀν' καλοῖν) θαυμάσιον
π γέγονεν. ἢ γὰρ εἰσθῆναι μοι
ἐν μὲν τῷ πρόθεν χρόνῳ
ποιτὶ

πάντ' πάνυ πυκνὴ εἰς ἦν, καὶ
 πάνυ ὅττι συμφοῖς ἐναντιώμενη,
 εἰς π' μέλλοιμι μὴ ὁρῶς πρῶ-
 ξεν· νυνὶ δ' ἔμμελλε μοι,
 ἄλλ' ὁρᾶτε καὶ αὐτοὶ, ταυτ', ἄγε
 δὴ οἰηθεὶς ἂν τις καὶ νομίζῃ
 ἔργα κακῶν εἴη. ἐμοὶ δ' ἔτε
 ὁρῶντι ἔωθεν οἰκοῦν ἐναντιώ-
 μεν τὸ τῷ θεῷ σημείον, ὅτε ἡ-
 νίκα ἀνέβαινον ἐνταυτοῖς ὅττι
 τὸ δικασήσιον, ὅτε ἐν τῇ λό-
 γῳ ἔδει μέλλοντι π' εἶναι. καί-
 μοι ἐν ἄλλοις λόγοις πολλαχῶς
 δὴ με ἐπέχε λέγοντα μεταξὺ.
 νυνὶ δ' ἔδαμ' οὐκ αὐτῷ τῷ
 πρῶξιν ἔτ' ἐν ἐργῳ ἔδει ἔτ'
 ἐν λόγῳ ἡναντιώμεν μοι. τί ἐν
 αἰτίῳ εἴη ὑπολαμβάνω; ἐγὼ
 ὑμῖν ἐρῶ. κινδυνώδει γάρ μοι
 τὸ ἔμμελλε τῷτο, ἀγασθὼν
 γερμέναι· καὶ ἐκ' ἐδ' ὅπως ἡ-
 μῖς ὁρῶς ὑπολαμβάνομεν, ὅ-
 σοι οἰόμεθα κακῶν εἴη τὸ τε-
 θνάναι. μέγα μοι τεκμήριον
 τῷτο γέρονεν. καὶ γὰρ ἐδ' ὅπως
 ἐκ' ἡναντιώμεν ἂν μοι τὸ εἰω-
 δὸς σημείον, εἰ μὴ τι ἔμελλον ἐγὼ
 ἀγασθὼν πρῶξιν.

XXII. Ἐννοήσωμεν δ' καὶ τῇ-
 δε, ὡς πολλὰ ἐλπίς ὅτιν ἀγα-
 θὴν αὐτὸ εἴη. δοῖν γὰρ δά-
 τερον ὅτι τὸ τεθνάναι. ἢ γὰρ
 οἶον μηδὲν εἴη, μηδ' αἰσθησὶν
 μηδεμίαν μηδενὸς ἔχειν τὸν
 τεθνεῶτα, ἢ καὶ τὰ λεγόμενα,
 μεταβολὴ τις πυγᾶναι ἔσται καὶ
 μετέκτισις τῆς ψυχῆς, τῷ τῷτο
 τῷ ἐνθενδε εἰς ἄλλον τόπον. καὶ
 εἴτε δὴ μηδεμία αἰσθησὶς ὅτιν,

tempore frequenter omnino offer-
 re se consuevit, & in rebus
 quidem levissimis se opponens:
 siquid minus rectè facturus fu-
 issem. Nunc autem ea mihi quæ
 videtis, acciderunt, quæ profecto
 putaret aliquis atque existimaret
 extrema esse malorum. Sed mihi
 neque domo exeunti, mane dei
 signum adversatum est, neq; hoc
 suggestum in quo causam dico,
 ascendenti, neque in aliqua ser-
 monis parte dum verba faciebam,
 quamvis alias frequenter dum lo-
 querer in medio sermonis cursu
 consueverit cohibere. Nunc au-
 tem in hac re nusquam vel a-
 genti, vel loquenti est adversa-
 tum. Quam verò hujus rei cau-
 sam esse putem, vobis aperiam.
 Apparet enim mihi quod conti-
 git bonum esse. Nec rectè ullo
 modo judicatur à nobis, quicun-
 que mortem opinamur esse ma-
 lam. Cujus quidem rei magna
 apud me hæc est conjectura,
 quòd signum mihi ut consuevit,
 repugnasset, nisi bonum quid
 acturus fuisset.

XXII. Cogitare autem hoc
 pacto possumus, spem multam
 esse id esse bonum. Mors enim
 necesse est sit alterum è duobus,
 ut aut sensus omnino mors om-
 nes auferat: aut quemadmo-
 dum dicitur, in alium quendam
 locum ex his locis morte migre-
 tur. Quamobrem siue sensus ex-
 tinguitur, mortisque ei somno si-
 milis est, qui nonnunquam, etiam
 ἀλλ' οἶον ὕπνῳ, ἐπειδὴν τις
 fine

sine visis somniorum, placatissimam quietem affert: dii boni, quid lucri est emori? Reor equidem, siquem oporteat ad eam noctem quam tanta transfigit quiete, ut ne insomnium quidem nullum videret, alias noctes diésque vitæ totius conferre, atque dicere quot ipse noctes atque dies in vita melius dulciúsque peregerit: recte, inquam, nedum privatam aliquem, sed nec magnam quidem regem, aliquas numerare posse. Si ergo tale quiddam est mors, lucrum esse equidem dico. Etenim nihil plus hoc pacto totum tempus quam nox una esse videtur. Sin vera sunt quæ dicuntur, migrationem esse mortem in eas oras, quas qui è vita excesserunt, incolunt, id multo jam beatius est, te, cum ab iis, qui se judicum numero haberi volunt, evaseris, ad eos venire, qui verè judices appellantur, Minoem, Rhadamanthum, Æacum, Triptoleum, aliosque quotcunque semidei justè vixerunt, hæc peregrinatio mediocris vobis videri potest? ut verò colloqui cum Orpheo, Musæo, Hefiodo, Homero liceat, quanti tandem æstimates; Equidem sæpe mori, si fieri posset, vellem, ut ea quæ dico mihi liceret invenire. Quippe cum mihi in primis mirifice grata sit futura habitatio illa atque consuetudo, ἐαυτοῦ βίω, ἀρετὰ φαίλη ἂν εἴη ἢ ἀποδημία; ἢ αὖ Ὀρφεὶ συγχύεσθαι, καὶ Μουσάω, καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ Ὀμήρῳ, ὅτι πόσῳ ἂν τις δέξαιτο ἂν ἱμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ πολλάκις ἐδέλω πεθάναι, εἰ ταῦτά ὅτιν ἀλλοτρίῃ. ἐπεὶ ἔμοιγε καὶ αὐτῷ θάυμασόν ἂν ἦν ἢ διατεῖν αὐτόθι,

καθ' ὅσον μὴ δὲ ὄναρ μὲν ὀρᾷ θαυμάσιον κέρδι' ἂν εἴη ὁ θάνατος. ἐγὼ γάρ ἂν οἶμαι, εἴτινα ἐκλεξάμενον θεοὶ ταῦτω τῷ νύκτα ἐν ἧ ἔτω κατέδραθεν ὥστε μὴ δὲ ὄναρ ἰδεῖν, καὶ τὰς ἄλλας νύκτας τε καὶ ἡμέρας τὰς τῆ βίᾳ τῇ ἐαυτῷ ἀντιπαρθέοντα ταύτῃ τῇ νυκτὶ, θεοὶ σκεψάμενον εἰπεῖν ὁπόσας ἄμενον καὶ ἡδον καὶ νύκτας ταύτης τῆς νυκτὸς βεβίωκεν ἐν τῷ ἐαυτῷ βίῳ, οἶμαι ἂν μὴ ὅτι ἰδιώτῳ τινά, ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα, ἐναειδυμένους ἂν δρεῖν αὐτὸν ταύτας παρὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας καὶ νύκτας. εἴ ἔν τοι ἔτον ὁ θάνατος ὅτι, κέρδι' ἔγωγε λέγω. καὶ γὰρ ἐδὲν πλείων ὁ πῶς χεῖρ' ὅρῳ ἔτω δὴ ἢ ἢ ἢ μία νύξ. εἰδὲ αὖ οἷον ἀποδημῶσα ὅτιν ὁ θάνατος ἐνδένδε εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἀληθῆ ὅτι τὰ λεγόμενα, ὡς ἀρετὴ καὶ εἰς πάντας οἱ τεθνεῶτες, τί μείζον ἀγαθὸν τέττα εἴη, ὃ ἄνδρες δικασαί; εἰ γὰρ τις ἀφικόμενος εἰς ἑσθλὰ, ἀπαλλαγείς τεπονὶ καὶ φασκόντων δικαστῶν εἴη, ἀρήσει τὸς ὡς ἀληθῶς δικαστὴς, οἷον καὶ λέγονται καὶ δικάζειν, Μίνως τε καὶ Ῥαδάμανθους, καὶ Αἰακός, καὶ Τριπτόλεμος, καὶ ἄλλοι ὅσοι καὶ ἡ μείων δίκαιοι ἐχρύνοντο ἐν τῷ ἐαυτοῦ βίῳ, ἀρετὰ φαίλη ἂν εἴη ἢ ἀποδημία; ἢ αὖ Ὀρφεὶ συγχύεσθαι, καὶ Μουσάω, καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ Ὀμήρῳ, ὅτι πόσῳ ἂν τις δέξαιτο ἂν ἱμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ πολλάκις ἐδέλω πεθάναι, εἰ ταῦτά ὅτιν ἀλλοτρίῃ. ἐπεὶ ἔμοιγε καὶ αὐτῷ θαυμάσιον ἂν ἦν ἢ διατεῖν αὐτόθι, ἐπί τε

ὁπότε ἐντὺρξοιμι Παλαμῆδην καὶ
Αἴαντι τῷ Τελαμῶνι, καὶ εἴ-
πης ἄλλῳ ἢ παλαιῶν διακρί-
σιν ἀδίκον τεθνηκέν· ἀντιπαρε-
βάλλοντι τὰ ἐμαυτῆ πάθῃ πρὸς
τὰ κείνων, ὡς ἐγῶμαι, ἐκ ἀν-
δρῶν εἶναι. καὶ δὴ καὶ τὸ μέγιστον,
τὸς ἐκείνῳ ἐξετάζοντα καὶ ἐρδ-
νῶντα, ὥσπερ τὸς ἐνταῦθα, δι-
σχεῖν. τίς αὐτῶν σοφός ἐστι, καὶ
τίς οἶεται μῶδ, ἐστὶ δ' ἔ. ὅπῃ
πρὸς αὐτὸν εἰς αὐτὸν, ὃ ἄνδρες δι-
κασαί, δέξοιτο ἐξετάσαι τὸν
ἐπὶ Τροίαν ἀγρόντα πῶς πολ-
λὴν στρατὸν, ἢ Ὀδυσσεύα, ἢ
Σίσυφον, ἢ ἄλλους μυεῖς ἀν-
τιποι καὶ ἀνδρας καὶ γυναῖ-
κας. οἷς διαλέγεσθαι ἐκεῖ καὶ
ἐκτείναν καὶ ἐξετάζειν, ἀμυ-
χάνει ἀν εἶναι ἐνδαιμονίας πάν-
τως. καὶ δὴ περὶ τῆς γε ἐνεκα
οἱ ἐκεῖ ἀποκτενεῖσιν. τὰ τε γὰρ
ἄλλα ἐνδαιμονίες εἰσιν οἱ
ἐκεῖ ἢ ἐνθάδε, καὶ ἡδὴ τὸν
λοιπὸν χρόνον ἀθανάτοί εἰσιν,
εἰπὴρ γε τὰ λεγόμενα ἀληθῆ
ᾗσιν.

XXIII. Ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς χρῆ,
ὃ ἄνδρες δικασαί, ἐνέλπιδας
εἶναι πρὸς τὸν θάνατον· καὶ ἐν π-
ῆστο διανοεῖσθαι ἀληθῆς, ὅπῃ ἐκ
ἐστὶ ἀνδρὶ ἀγαθῷ κακὸν ἐδέν
ἔτε ζῶντι ἔτε τελευτήσαντι.
ἐδὲ ἀμελεῖται ὑπὸ θεῶν τὰ
τῆς περὶ γράματα· ἐδὲ τὰ ἐμα-
υτῶν ἀπὸ τῆς αὐτομάτης γάρρην,
ἀλλὰ μοι δὴλόν ἐστι πῆστο, ὅπῃ
ἡδὴ τεθνήσκει καὶ ἀπολλάττει
περὶ γράματων βέλπον ἢν μοι.

quandoquidem una cum Palmede
futurus sum, & Ajace Telamonis
filio, & aliis antiquorum quicum-
que circumventi judicio decesser-
unt e vita: apud quos meos
casus cum illorum casibus con-
ferre utrinque ut arbitror, non
injucundum foret. Illud præterea
maximum, illic degere scrutan-
tem singulos atque examinan-
tem quemadmodum hic feci,
quisnam illorum sapiens sit, &
quis cum non sit, se tamen ex-
istimet sapientem esse. Proinde
quanti faciendum, o judices,
tentare summi regis qui maxi-
mas copias duxit ad Trojam,
prudentiam, & Ulyssis, Sisyphi,
multorumque aliorum quos re-
ferre quis potest virorum & mu-
lierum, quibus cum loqui atque
examinando versari, inestimabilis
prorsus felicitas esset. Siquidem
hujus causa qui illic degunt
haud amplius moriuntur, suntque
illi nobis & in rebus aliis bea-
tiores, & in eo insuper, quod
reliquum jam tempus permanent
immortales, si quidem vera sunt
quæ dicuntur.

XXIII. Ne vos quidem, ju-
dices, ii, qui me absolvistis,
mortem timueritis. idque unum
cogitate verum esse, viro vide-
licet bono nihil mali accidere
posse nec vivo nec mortuo, nec
unquam illius res a diis immor-
talibus negligi. Nec mihi ipsi
hoc accidit fortuito sed mihi
id constat, mori jam & a labori-
bus liberari, mihi melius extitisse.

atque

atque hanc ob causam divinum
illud signum mihi non obstitit.
Nec vero iis à quibus accusatus
sum, aut à quibus condemnatus,
habeo quod succenscam, quam-
vis non hac mente accusaverint
me atque damnaverint: sed quia
mihi nocere se crediderunt. Ob
hoc utiq; illis est succensendum.
(Sed jam ad eosdem illos rever-
sus, sic eos alloquor.) Tantum
tamen vos precor, ó viri, ut meos
quoque filios cum adoleverint,
si ipsi similiter atque ego vobis
molesti sint, poenis similiter affi-
ciatis, præsertim si videantur vo-
bis vel pecuniarum, vel alterius
cujusquam rei majorem quam vir-
tutis curam habere: atque si vi-
deri velint putentve se alicujus
esse pretii, cum nullius sint, illos
objurgetis, quemadmodum ego
vos, quod non illis incum-
bant quibus est incumbendum,
ac exiltiment cum nullius pretii
sint, se aliquid esse. Quod si
hæc feceritis, justa à vobis pas-
sus fuero egoque & filii. Sed
tempus est, jam hinc abire me, ut
moriar: vos ut vitam agatis. U-
trum autem sit melius, dii immor-
tales sciunt: hominem quidem
scire arbitror neminem.

διὰ ταυτὴ καὶ ἐμὲ ἔδαμν ἁπεί-
ρεψε τὸ σημεῖον, καὶ ἐξηγοῦ τοῖς
καταψήφισαμένοις με καὶ τοῖς κα-
τηγόροις ἢ πάνυ χαλεπαίνω.
καὶ τοὶ ἐ ταύτῃ τῇ διανοίᾳ κα-
τεψήφίζοντό με καὶ κατηγόρουν,
ἀλλ' εἰδόμενοι βλάπτεν π, τὸτο
αὐτοῖς ἀξίον μέμεναι. ποσὸνδε
μῶς τοὶ αὐτοὶ δέομαι. τὸς ἡεῖς
με, ἐπειδὴν ἡβήσωσι, τιμωρή-
σαδε ὧ ἄνδρες, ταυτὰ ταῦτα
λυπῶντας ἄσπρ ἐγὼ ὑμᾶς ἐλύ-
πην, ἐὰν ὑμῶν δοκῶσιν ἢ χρη-
μάτων ἢ ἄλλῃ τε πράττον ὀπι-
μελεῖσθαι ἢ ἀρετῆς. καὶ ἐὰν δοκῶσ-
τε εἶναι, μηδὲν ὄντες, ὀνειδίζετε
αὐτοῖς, ὥσπερ ἐγὼ ὑμῶν, ὅτε
ἐκ ἐπιμελῶνται ὧν δεῖ, καὶ οἶ-
ονταί τι εἶναι, ὄντες ἐξενόος ἀ-
ξιοί. καὶ ἐὰν ταῦτα ποιῆτε, δίκαια
πεπονθὼς ἐγὼ ἔσομαι ὑφ' ὑμῶν
αὐτός τε καὶ οἱ ἡεῖς. ἀλλὰ
ἵδ' ἡδὴ ὥρα ἀπέναι, ἐμοὶ
μὲν, ἀποθανεμῶ. ὑμῶν δ', βί-
ωσομενοις. ὁπότεροι δ' ἡμῶν ἐρ-
χον, ἐπὶ ἀμεινον πράγμα, ἀ-
δύηλον παντὶ πλὴν ἢ τοῦ
δεῖν.

Finis Apologiæ Socratis.

Τέλος τῆς Σωκράτους Ἀπολογίας.

K P I T Ω N

ΚΡΙΤΩΝ, ἢ ΠΕΡΙ CRITO, vel de eo
ΠΡΑΚΤΟΥ, quod agendum est,

ἢ Ηθικός.

Ad Morum doctrinā spectans.

Τὰ τῷ Διαλόγῳ πέρσωπι,

Dialogi Personæ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ,

SOCRATES,

ΚΡΙΤΩΝ.

CRITO.

I. ἰ' πῶς καὶ δεῖ
φίξαι ὧ Κρί-
των; ἢ ἔτι ὥ-
ς; ΚΡ.
Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Πῶς καὶ μάλιστα; ΚΡ.
Ὅρῳ βελύς. ΣΩ. Θαυμά-
ζω ὅπως ἠδύλησέ σοι ὁ τῷ δε-
σμωτικῷ φύλαξ ὑπακῆσαι. ΚΡ.
Σιωπῆς ἡδὲ μοι ὄσιν, ὧ Σώ-
κρατες, διὰ τὸ πολλάκις δεῦ-
ρο φοιτᾶν. καὶ τι καὶ εὐρυγέ-
ται ὑπ' ἐμῶ. ΣΩ. Ἄρτι ὃ
ἵκης, ἢ πάλαι; ΚΡ. Ἐπει-
κὼς πάλαι. ΣΩ. Εἴτα πῶς
ἐκ εὐδύς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ
σὺ γὰρ παρακάθησαι; ΚΡ. Οὐ μὰ
τὴν Δία, ὧ Σώκρατες, εἰδ' ἂν

 UR hac hora ve-
nisti, ὁ Crito?
nonne multum ma-
ne etiam est? CR.
Multum certé. SOC.

Quam multum tandem? CR.
Primum diluculum. SOC. Miror
quomodo custos carceris tibi ob-
temperare voluerit. CR. Fami-
liaris jam mihi est, ὁ Socrates,
propterea quod crebrò huc veni-
titem. Præterea beneficii à me
nonnihil accipit. SOC. Venisti-
ne modò? an dudum? CRIT.
Satis dudum. SOC. Proinde cur
statim non me excitasti, sed cum
silentio assedisti? CRITO.
Nunquam per Jovem, ὁ So-
crates, excitassem. Neque enim
ipse

ipse tamdiu in vigilia & dolore manere vellem. Sed te jamdudum admirror, cum aspicio quam suaviter dormias. Et consulto non excitavi te, ut quam placidissime degeres. Equidem tum sæpe tum verò per omnem vitam anteaquam ob tuos mores beatum te judicavi, maxime verò in præsentī calamitate, quod eam tam facile ac placide feras. SOC. Atqui perabsurdum esset, ò Crito, siquis tam grandis natu imminentem mortem moleste ferat. CR. Veruntamen, ò Socrates, & alii æquē senes similibus calamitatibus opprimuntur. qui tamen ab ætate non ita juvantur, quin præsentem fortunam graviter & moleste ferant. SOC. Ità est. Sed quorsum adeo manē venisti? CR. Nuncium, ò Socrates, acerbum affero non tibi quidem, ut mihi apparet, sed mihi potius & familiaribus tuis omnibus & acerbum & gravem. Quod equidem, si quicquam aliud, graviter, ut arbitror, molesteque ferrem. SOC. Quodnam hoc? An navis ex Delo jam rediit: qua reducta, mihi est moriendum? CR. Nondum rediit quidem, sed mihi hodie reditura videtur ex his quæ renunciant nonnulli è Sunio venientes, qui eam ibi reliquerunt. Constat ergo ex his nunciis, hodie esse venturam idēque necessarium fore te cras, ò Socrates, è vita decedere. SOCR. Bona, ò Crito, fortuna.

αὐτὸς ἡδελον ἐν ποσούτῃ ἀ-
γρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἶναι. ἀλλὰ καὶ
σὺ πάσαι θανάτω, αἰδανόμε-
νον ὡς ἡδέως καθύδεις. καὶ
ἐπιπιδές σε ἐκ ἡγερον, ἵνα ὡς
ἡδιστα διαύης. καὶ πολλάκις μὲν
δὴ σε καὶ πρῶτερον ἐν παντὶ τῷ
βίῳ εὐδαμονίᾳ τὰς τέρας, πο-
λὺν δὲ μάλιστα ἐν τῇ νῦν παρε-
σῶσιν ξυμπορεῖς ὡς ῥαδίως αὐ-
τῷ καὶ πρῶτος φέρεις. ΣΩ. Καὶ
ῥῶς ἂν ὁ Κεῖτων πλημμελὲς εἴη
ἀγανακτεῖν πηλικῶν ὄντα, εἰ
δεῖ ἡδὴ τελευτᾶν. ΚΡ. Καὶ
ἄλλοι ὁ Σώκρατες πηλικῶτοι ἐν
ποταύταις ξυμπορεῖς ἀλίσκον, ὅ-
μως ἐδὲν αὐτοῖς ὀπλῦς ἢ ἡλί-
κῳ τὸ μὴ ἐχθὶ ἀγανακτεῖν τῇ
παύσῃ τύχῃ. ΣΩ. Ἐπὶ ταῦτα.
ἀλλὰ τί δὴ ἔγω πρῶτὸ ἀρῶμαι;
ΚΡ. Ἀγχιῶν, ὁ Σώκρατες,
φέρων χαλεπῶς, ἐσὶ (ὡς ἐ-
μοὶ φαίνεται) ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς
σοῖς ἐπιπιδέοις πᾶσι καὶ χαλε-
πῶς καὶ βαρεῖαν. ἡ ἐγὼ, ὡς
ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύτεραις
ἂν ἐνέγκαιμι. ΣΩ. Τίνα ταῦ-
τῶν; ἢ τὸ πλοῖον ἀφῖκῃ ἐκ
Δήλου, ἐπεὶ ἀφικομένης τεθνή-
σκει με; ΚΡ. Οὐτοὶ δὴ ἀφῖκῃ,
ὅταν δὴ δοκῇ μοι ἡξεν τή-
μερον, ὅς ὃν ἀπαγγέλεσιν ἡ-
κοντες τινὲς ἀπὸ Σουνίου, καὶ κατα-
λιπόντες ἐκεῖ αὐτό. δῆλον ἔν
ἐκ τέτων ὅτι ἀγγέλων ὅτι ἡξεν
τῆμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰσαυτίον
ἔσθαι, ὁ Σώκρατες, τὸν βίον
σε τελευτᾶν. ΣΩ. Ἀλλ' ὁ
Κεῖτων τύχῃ ἀγαθῇ. εἰ

ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον, ταύ-
τῃ ἔγω. ἔ μὲντοι οἶμαι ἦξειν
αὐτὸ τήμερον. ΚΡ. Πόθεν
τῆτο τεκμαίρη; ΣΩ. Ἐγὼ σι-
ῶ. τῇ γὰρ περὶ σεραία δέῃ με
ἀποθνήσκειν ἢ ἢ ἂν ἔλθοι τὸ
πλοῖον. φασὶ δὲ γένοι δὴ οἱ
τέτων κύριοι. ἔ τοίνυν τῆς ὀπι-
έσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ ἦξιν,
ἀλλὰ τῆς ἐτέρας. τεκμαίρομαι
δὲ ἐκ τινος ἐνυπνίου ὃ ἐώρακα
ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυ-
κτός· καὶ κινδυνεύεις ἐν καιρῷ
τινὶ ἐκ ἐγείραι με. ΚΡ. Ἦν
δὲ δὴ πὶ τὸ ἐνύπνιον; ΣΩ.
Ἐδόκει τίς μοι γυνὴ προσελ-
θεῖα, καλὴ καὶ εὐειδής, λευκὰ
ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με, καὶ
ἐπεῖν, ὦ Σώκρατες, Ἡματί-
καν τειτάτω Φθίῳ εἰσέλων ἱ-
κοιο. ΚΡ. Ὡς ἀποπον τὸ ἐν-
ύπνιον, ὦ Σώκρατες. ΣΩ.
Ἐραγὲς μὲ ἔν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ,
ὦ Κρίτων. ΚΡ. Λίαν γε, ὥς
ἔοικεν.

II. Ἄλλ' ὦ δαμόνιε Σώ-
κρατες ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πείθε, καὶ
σώθῃτι. ὥς ἐμοὶ, εἰάν σὺ ἀ-
ποδάμης, ἐδεμία συμφορὰ ὅστιν
ἄλλη, ἀλλὰ γαίης μὲ, σὺ ἐσε-
ρήσῃς, τοιέτης ὀπιηδῆς οἶον ἐγὼ
ἐθένα μήποτε ὀρήσω, ἔτι δὲ,
καὶ πολλοῖς δόξω, οἳ ἐμὲ καὶ σὲ
μὴ σαφῶς ἴασι, ὥς οἷός τε
ὦν σε σώξεν, εἰ ἔδελον ἀναλί-
σκειν χήματα, ἀμελήσωμι.
καίτοι τίς ἂν αἰχλὼν εἴη ταύτης
δόξα, ἢ δοκεῖν χήματα περὶ
πλείονος ποιεῖσθαι ἢ φίλους; ἔ

Si ita diis placet, ita esto. non
tamen existimo illam hodie redi-
turam. CR. Undenam id con-
jectas? SOC. Dicam equi-
dem. Postridie enim, aut e-
ipso die, quo navis redierit,
mihi est moriendum. CR. Sic
utique aiunt hi, penes quos
rei hujus potestas est. SOC.
Itaque non hac die venturam
puto, sed altera. Conjecturam
verò ex somnio quodam ac-
cipio, quod paulo antè hac
ipsa nocte mihi visum est,
opportuneque videris somnum
mihi non perturbasse. CR. Sed
quale id somnium erat? SOC.
Videbatur mihi mulier quædam
adveniens, pulchra & aspectu
grata, vestes habens candidas,
vocare me, atque dicere, O
Socrates, Tertia hinc die Phthi-
am pervenies latiglebam. CR.
Quàm absurdum id infomni-
um, Socrates? SOC. Mani-
festum tamen, ut mihi vide-
tur, ὦ Crito. CR. Manife-
stum certè.

II. Sed, ô beate Socrates, nunc
jam etiam mihi credito, teque
servato. Mihi enim, si tu obieris,
non una tantum calamitas im-
minet: sed præter id quod te or-
batus fuero tali necessario, qua-
lem alterum nunquam reperiam,
videbor utique multis qui neutrum
nostrum satis noverint, cum potu-
issem te servare; si pecunias im-
pendere voluissem id neglexissem.
Atqui quænam existimatio turpior
possit accidere, quàm videri pluris
fecisse pecunias quam amicos? Non
enim

enim poterit persuaderi complu-
ribus, te hinc abire noluisse,
nobis quò id ageres omni studio
contententibus. SOC. Quid ve-
rò à nobis, ò beate Crito, tan-
ti vulgi opinio æstimatur? Pro-
batissimi enim viri, quorum ma-
gis habenda ratio est, hæc ita
gesta esse ut gesta sunt, arbitra-
buntur. CR. Attamen vides, ò
Socrates, necesse esse opinionem
quoque vulgi curare. Præsentia
enim hæc declarant, posse vul-
gus non minima mala imò ferè
maxima, si quis in populo ca-
lumniis prematur, inferre. SOC.
Ultinam, ò Crito, posset vulgus
maxima inferre mala, ut vicissim
maxima posset bona. & bene
quidem se res haberet. neutrum
verò potest, quippe cùm neque
prudentem neque imprudentem
efficere valeat. Faciunt verò
quodcunque fors obtulerit. CRI.
Hæc quidem ita se habeant.
Ad id verò Socrates mihi re-
sponde, num fortè mei cætero-
rumque necessariorum tuorum
respectus te retinet, nè si hinc
évaferis, calumniatores nos po-
tius vexent, quasi te hinc furati
fuerimus: cogamurque vel uni-
versas facultates, vel pecunias
quamplurimas amittere, vel præ-
ter hæc aliud quippiam pati.
Si quid tale times, sollicitudinem
istam valere jube. Justum nam-
que est, nos tuæ salutis gratia
non hoc solum, verumetiam, si
oportuerit, majus aliud subire

ἢ πείσων) οἱ πολλοὶ ὥς σὺ
αὐτὸς οὐκ ἐθέλεις ἀπελθεῖν
ἐνθένδε, ἢ μὴ περιτρυφῶν.
ΣΩ. Ἀλλὰ τί ἡμῖν, ὦ μακά-
ρει Κείτων, ἔγωγής πολλ-
ῶν δόξης μέλει; οἱ γὰρ ὅπρι-
κίσατοι (ὧν μᾶλλον ἀξίον φρον-
τίζειν) ἡγύσονται αὐτὰ ἐγὼ πε-
πεύχθαι ὡπερ σὺ περὶ ἡ.
ΚΡ. Ἀλλ' ὁρᾷς δὴ ὅπ' ἀνάγκη,
ὦ Σώκρατες, καὶ τῆς ἡμῶν πολ-
λῶν δόξης μέλει. αὐτὰ γὰρ δι-
λοῖ τὰ παρόντα νυνὶ ὅπ' οἰοί-
τε εἶναι οἱ πολλοὶ ἐπὶ τῇ σμικρό-
τάτῃ ἡμῶν ὑπερβάλλουσιν,
ἀλλὰ χεῖρον τὰ μέγιστα, εἰάν τις
ἐν αὐτοῖς διαβέβηκεν ἢ. ΣΩ.
Εἰ γὰρ ὠφελον, ὦ Κείτων, οἰοί-
τε ἔτι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κα-
κὰ ὑπερβάλλουσιν, ἵνα οἰοί τε ἡ-
σαν καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα. καὶ
καλῶς εἶχε. νυνὶ γὰρ ἐδέξατο οἱ-
οί τε. ἔτε γὰρ φρονιμῶν ἔτε ἀ-
φρονῶν δυνατὸν ποιεῖσαι. ποιεῖσαι
γὰρ τὸ ὅ, π' ἂν τύχωσι. ΚΡ.
Ταῦτα μὲν δὴ ἔπος ἐχέτω. τὰ-
δε γὰρ, ὦ Σώκρατες, εἰπέ μοι·
ἀλλὰ γὰρ μὴ ἐμὴ περιτρυφῶ καὶ ἡμῶν
ἄλλων ἐπιπείσων, μὴ, εἰάν σὺ
ἐνθένδε ἐξέλθῃς, οἱ συνοφθαλμοὶ
ἡμῶν πείσματα παρέχουσιν, ὥς
σὺ ἐνθένδε ἐκκλέψῃς, καὶ ἀ-
ναγκασθῶμεν ἢ καὶ πᾶσαν τιμὴν ἐ-
οίαν ἀποβαλεῖν, ἢ συγχρᾶ χεῖ-
ματα, ἢ καὶ ἄλλο π' πρὸς τέ-
τοις παθεῖν; εἰ γὰρ π' τιτύχῃ
φοβῶ, ἔασον αὐτὸ χαίρειν. ἡ-
μεῖς γὰρ περὶ δίκῃ ἐσμὲν, σὺ
παντὲς σε, καὶ δυνατὸν εἶναι τὸν κίνδυνον· καὶ εἰ δὴ, ἐπὶ τῷ τῷ καί, ὦ·

ἀλλ' ἐμοὶ πίδα, καὶ μὴ ἄλλως ποίει. ΣΩ. Καὶ τὰτα προσμηθεῖμαι, ὃ Κρίτων, καὶ ἄλλα πολλά. ΚΡ. Μὴ τίνυνται τὰτα σοῦ. καὶ γὰρ ἔδὲ πολὺ τὰργύνειν ἔστιν ὃ δέλοισι λαβόντες πυνὲς σῶταί σε, καὶ ὄζαραγεῖν ἐνδύνδε. ἔπειτα ἔχ' ὅρας τέτις τοῦ συκοφάντας, ὡς εὐτελεῖς, καὶ ἔστιν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοῦ πολλὰ ἀργεῖα; σοὶ δ' ὑπάρχει μὴ τὰ ἐμὰ χρήματα, ὡς ἐγώ μοι, ἱκανά. ἔπειτα καὶ ἔτι ἐμὴ κηδύμεθα ἐκ οἷσι δύναντα ἀναλίσκην τὰ ἐμὰ, ξένοι ἔσσι ἐνθάδε ἔτοιμοι ἀναλίσκην. οἷς δ' καὶ κεκομικεν ἐπ' αὐτὸ τέτο ἀργεῖον ἱκανὸν Σιμμίας ὁ Θεσσαῖος. ἔτοιμα δ' καὶ Κέβης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάντες. ὥστε (ὁ ἄρ' λέγω) μήτε τὰτα φοβέμεθα ὑποκαμῆς σῶσαι σαυτὸν, μήτε ὃ ἐλεγεῖς ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχερὲς σοὶ γινέσθαι, ὅτι ἐκ ἂν ἔχῃς ἔξελθὼν ὃ, π' ἡρώ στυγερὰ. πολλαχῶς μὲν γὰρ καὶ ἄλλοτε, ὅσοι ἂν ἀρίστη, ἀγαπήσασί σε. ἂν δ' βέλῃ εἰς Θεσσαλίαν ἵεναι, εἰσὶν ἐμοὶ ἐκεί ξένοι, οἱ σε περὶ πολλὰ ποιήσονται, καὶ ἀστράλειάν σοι παρέξονται, ὥσέ σε μηδένα λυπεῖν ἢ καὶ Θεσσαλίαν. ἔπ' ὃ, ὃ Σώκρατες, ἔδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ὅτι χρεῖν παρ' ἡμᾶς, σαυτὸν προσδεῖναι, ἔστιν σῶσθαι. καὶ τοιαῦτα σπένδοντες παρ' αὐτὸν γινέσθαι ἄρ' ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ σε σπώταίνεσθαι καὶ ἐπιδῶσαν, οἱ διαρτῆραι

periculum. Verum mihi obtempera, neque aliter facias. SOC. Et hæc equidem & alia multa, ὃ Crito, confidero. CR. Nè igitur hæc vereare. Neque enim multum est argentum quod postulant hi qui servare te atq; hinc educere pollicentur. Vides præterea quam tenues sint calumniatores tui, ut non magna ad eos placandos largitione sit opus. Tibi verò pecuniæ adsunt meæ, ad hoc, ut opinor, sufficientes. Proinde si quo mei respectu adductus non putas meas pecunias erogandas, adsunt hospites hi parati persolvere. quorum unus etiam huc attulit sufficientem pecuniam, ad hoc ipsum paratam, Simmias Thebanus. Ad hoc ipsum promptus est & Cebes, aliq; permulti. Quamobrem, ut modo dicebam, nihil tale metuas, quo minus serves te ipsum. Sed neq; etiam illud quod in judicio dixisti, te remoretur, si hac urbe exires, quò te ipsum verteres te minimè habiturum. Aliis enim multis in locis quocunque profectus fueris, te homines colent: ac si velis in Thessaliam te conferre, reperies illic hospites meos, qui te plurimi facient, tutumque præsidio suo adeò reddent, ut nemo in Thessalia tibi sit molestus exhibiturus. Accedit ad hæc, ὃ Socrates, quod rem minimè justam aggredi videris, si cùm salvus esse possis, teipsum prodas, taliaque tibi evenire studeas, qualia inimici ipsi te studerent studeruntque te perdere cupientes.

cupientes. Præterea filios quoque tuos prodere mihi videris. quos cum liceat tibi educare atque erudire, deferens omnino, & quantum in te est, eorum mores fortunæ committis. Accident verò eis verisimiliter, qualia evenire orphanis consueverunt. Profectò oportebat non genuisse filios: aut in eis educandis erudiendisque laborem non recusare. Tu verò mihi videris quæ elegisset vir segnis ac piger, nunc elegisse: decebat autem contrà quæ vir bonus fortisque elegisset: præsertim te per omnem vitam virtutis studium profitentem. Ita-
 que non possum tui & nostri qui tui familiares sumus non erubescere, veritus ne tota hæc res tua, ignavia quadam nostra sic tractata fuisse videatur. Et primum quidem ille tuus ejusmodi in judicium ingressus, cum liceret non ingredi, deinde concertatio ipsa judicii ad hunc modum acta, & extremus hic finis, tanquam ridiculum quiddam per vitiositatem segniticque nostram effugisse nos videbitur, quòd nec nos te servaverimus, neque tu ipse te, cum id fieri absque magna difficultate potuerit, si vel parum in nobis usus industriæque fuisset. Hæc igitur, ô Socrates, considera, ne præterquam quod mala sunt, etiam dedecori tibi nobisque sint: sed tibi consule. Imò verò non jam amplius consulendi tempus, sed consultum jam esse oportuit. Unicum verò consilium est, videlicet hac nocte

βιολόμενοι. πρὸς ὃ τέτις, καὶ τοῦ ἡῖς τοῦ αὐτοῦ ἔμμεγα δοκεῖς περιδιδόναι, ὥς σοι ἔξῃ καὶ ἐκτρέψαι καὶ ἐκπαιδεύσαι, οἰχίση καταλιπὼν, καὶ τὸ σὸν μέγῃ, ὃ, πᾶν πύρωσι, τὸ πρὸς ἑξῆς. τὰ ἔξῃ ὃ (ὡς τὸ εἰκός) πύκτων οἰάτω ἔτιδε γίγνεσθαι ἐν ταῖς ὁρασίαις περὶ τοῦ ὁρανοῦ. ἢ γὰρ ἔχρησται ποιῆσθαι πύκτας, ἢ ξυμδιαταλαιπορεῖν καὶ τρέφοντα καὶ παιδεύοντα. σὺ δὲ μοι δοκεῖς τὰ βέλτερά τε αἰρεῖσθαι. χρὴ ὃ, ἅπερ ἂν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἀνδρείῃς ἔλοιτο, ταῦτα αἰρεῖσθαι, εἰκονοῦν γὰρ δὴ ἀρετῆς διὰ παντὸς τῷ βίῃς ὀπμιελῆσθαι. ὡς ἔγωγε καὶ ὑπὸ σοῦ καὶ ὑπὸ ἡμῶν τῶν σὼν ὀπμιελῆσθαι ἀχνοῖμαι, μὴ δόξῃ ἅπαν τὸ πρὸς γὰρ τὸ περὶ σε ἀνανδεία πνὶ τῇ ἡμετέρᾳ πεπεφύκει· καὶ ἡ εἰσοδὸς τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστήριον ὡς εἰσηλθὼς, ἔξῃ μὴ εἰσελθεῖν· καὶ αὐτὸς ὁ ἀγὼν τῆς δίκης ὡς ἐγγύετο, καὶ τὸ τελευτῶν δὴ τῇ, ὅπερ καὶ ἐγγύεως τῆς πρὸς ἑξῆς, κακία πνὶ καὶ ἀνανδεία τῇ ἡμετέρᾳ διαπεφύκει ἡμᾶς δοκεῖν, εἰπὼς σε ἔμελλοιεν, ἔστιν αὖ αὐτὸν, οἷον τε ὃν καὶ δυνάμειν, εἴπῃ καὶ σμικρὸν ἡμῶν ὄρεσθαι ἦν. ταῦτ' ἔν, ὃ Σόκρατες, ὅσα μὴ ἄλλα τῶν κακῶν καὶ ἀχνοῦ ἢ σίτε καὶ ἡμῶν· ἀλλὰ βιολόμενοι μᾶλλον ὃ βούλῃ βιολόμεσθαι ἐπ' ὅσα, ἀλλὰ βιολόμεσθαι. μία ὃ βιολογία. τῆς γὰρ ὀπίσης νυκτὸς

πάντα ταῦτα δὲ περὶ ἔχου.
 εἰ δὲ περὶ ἑσέως, ἀδωίαν, καὶ
 ἐκείνῳ εἶναι τε, ἀλλὰ παντὶ
 τέρπῳ, ὃ Σόκρατες, πείθε-
 μοι, καὶ μηδὲν ἄλλως
 ποιεῖν.

III. ΣΩ. ὦ φίλε Κρίτων,
 ἡ περὶ οὐμία σὺ πολλὰ ἀξία,
 εἰ μετὰ πνύθ' ὀρθόπνυθ' εἴη·
 εἰ δὲ μή, ὅσο μείζων, τοσάτω
 χαλεποτέρη. σκοπεῖν δ' ἐν χεῖρ
 ἡμᾶς εἴτε ταῦτα δρακτέον εἴ-
 τε μή· ὥς ἐγὼ καὶ μένον νῦν
 ἀλλὰ καὶ αἰετὶς τοῖσθ', οἷσθ' ἤρ'
 ἐμῇ μνηρὶ ἄλλω πείθεσθ' ἢ
 τῷ λόγῳ, ὅς ἐν μοι λογιζόμε-
 νῳ βέλτεσθ' εἰρήνῃ. τὸ δ' ἡ
 λόγος ὅς ἐν τῷ ἐμῶσθεν ἔλε-
 γον, καὶ δωίαν νῦν ἐμβαλεῖν,
 ἐπειδὴ μοι ἦδη ἡ τύχη γέγρα-
 νεν· ἀλλὰ ὅσον τι ὑμεῖοι
 εἰσινόντά μοι, καὶ τὰς αὐτὰς
 προσέδωκα καὶ τιμῶ ὥσπερ καὶ
 πρέτερον. ὅν ἐάν μὴ βελτίω
 ἔχημιν λέγειν ἐν τῷ παρῇντι,
 εἰ ἴσθι ἐτι καὶ μή σι συγχωρή-
 σω, καὶ ἐάν τιμῶ ἤν' νῦν πα-
 ρέστω ἢ ἤρ' πολλῶν δωίαν
 ὥσπερ πῦδας ἡμᾶς μερμυλύν-
 ται, δεινὰ καὶ θανάτους ὀπι-
 στήματα, καὶ χερμαίων ἀσχερ-
 εῖαι. πῶς ἐν ἄν' μετεωρότα
 σιπτεῖν ἀντά; εἰ περὶ πν
 μῶ τῶν τὸν λόγον ἀλα-
 βῶν, ὅν. ἐν λέγειν περὶ ἤρ'
 δόξον, πότερον καλὰς ἐλέγχο
 ἐκαστε, ἢ καὶ, ὅτι πῶς μῶ δὲ
 ἄν' δόξον περὶ πν τὸν νῦν,
 πῶς δ' ἄν' ἢ πν μῶ ἐμῇ δὲν

proxima cuncta hæc facta esse
 oportere. Sin autem diutius tar-
 daverimus nihil omnino fieri ul-
 terius poterit. Quamobrem o-
 mnino mihi habe fidem, ὃ So-
 crates, nec ullo modo aliter facias

III. SOC. O amice Crito istu-
 dium hoc tuum permulti facien-
 dum esset, si qua ratione recte
 susceptum esset. Sin minus, quan-
 to vehementius est, tanto mole-
 stius. Considerandum est igitur,
 agenda hæc nobis sint, an non.
 Nam ego is sum non modo nunc,
 sed & semper, qui meorum nulli
 paream, præterquam rationi, quæ
 ratiocinanti mihi optima videatur.
 Rationes itaque illas quibus su-
 perioribus temporibus usus sum,
 nec nunc quidem, postquam in
 hanc fortunam incidi, rejicere
 possum, sed similes mihi ferme
 apparent, easdemque in præsen-
 tia quas & prius, veneror atque
 honoro: adeo ut nisi nunc me-
 liores asserere possimus, planè sciri
 debeas me tibi non concessurum:
 non si etiam plura quam nunc
 multitudinis potentia comminatus
 nos tanquam pueros larvali ter-
 ribilique facie perterrere conetur,
 vincula & mortem tunc, præterea
 privationem pecuniarum, intentans.
 Quàm igitur ratione commoda
 ista considerare possimus. Hac-
 utique si, id quod tu de opinionibus
 paulo antè dicebas, resumamus: u-
 trum semper rectè se habeat
 necne, oportere scilicet quarun-
 dam opinionum rationem habere
 quarundam verò minimè. An forte
 prius quam me mori oporteret,

rectè id dicebatur: nunc verò constat frustra disputationis gratia ità dictum fuisse, cum revera jocus quidam ac nugæ esset. Cupio equidem, ô Crito, una tecum considerare, num sermo ille prior alius appareat mihi nunc in hac fortuna constituto, an prorsus idem qui & prius: atq; utrum dimittendus sit a nobis vel ipsi obtemperandum. Dicebatur autem ut opinor, semper sic ab iis qui se aliquid dicere existimabant, ut nunc quidem ego dicebam. nempe, hominum opiniones partim plurimi facien- das ac sequendas, partim verò minimè. Hoc, per Deos ô Criton, nonne tibi rectè dici videtur? Tu enim ut fert hominum conditio, tantum abes à periculo, ut crastino die moriaris: nec te in errorem inducit præsens calamitas. Considera igitur an non sufficienter tibi dici videtur, non oportere omnes opiniones hominum sequi, sed alias quidem sequi, alias verò negligere, neque omnium quidem, sed quorundam: aliorum verò minimè. Quid ergo dicis? hæc non rectè dicuntur; CR. Rectè. SOC. An non bonas honorare decet, malas verò contemnere? CR. Ità decet. SOC. Bonæ autem nonne prudentium? Malæ contra sunt imprudentium? CR. Quidni? SOC. Age verò, quonam modo rursus talia dicebantur? Qui in gymnasiis se exercet, eaque in re operam collocat, utrum cujuslibet hominis laudi &

δοθῆναι οὐκ ἐθέλει, καλῶς ἐλέγχετο, νῦν δὲ κατὰ πᾶσαν ἀρετὴν ἐχέμεν ὅτι ἄλλως ἐνεκα λόγου ἐλέγχετο, ἢν δὲ παιδεία καὶ φιλαρέτα ὡς ἀληθῶς. ὁππότε μὲν δὲ ἐζῶμεν ὁπποτέρῃ αὐτῶν, ὡς Κρίτων, κοινῇ μετὰ σοῦ, εἰ μοι ἀλλοιότερος φαίνεται, ἐπειδὴ γε ὧδε ἔχει, ἢ ὁ αὐτός. καὶ ἐσόμενον χαίρειν, ἢ πεισόμεθα αὐτῷ. ἐλέγχετο δὲ πῶς (ὡς ἐγὼ μάλιστ' ἐχέτω) ὧδε ἔσται ὡς οὐκ ἐσόμενον ἢ λέγειν, ὡς περὶ νῦν δὲ ἐρῶ λέγειν. ὅτι τῷ δοξῶν ἂν οἱ ἄνθρωποι δοξάζουσιν, δεῖται τις μὲν πολλὰ ποιεῖν, τὰς δὲ μὴ. τὰτοιαῦτα δὲ ὡς Κρίτων, ἐδοκίμασεν καλῶς σοι λέγειν; σὺ γὰρ, ὅσα γε τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τῶν εἰς τὰ μέλλειν ὑποθνήσκουσιν εὐερίων, καὶ ἐκ τῶν σε ἀφαιρέσει ἢ παρέσται συμφορᾶ. σκοπεῖται δὲ, ἐκ ἱκανῶς δοκεῖ σοι λέγειν ὅτι ἐπὶ πάσῃ καὶ τὰς δοξᾶς τῷ ἀνθρώπῳ πᾶσι, ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δὲ ἢ; ἐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῷ μὲν, τῷ δὲ ἢ; ἢ ἐξ ἡμῶν; τῷτοιοῦτο καλῶς λέγει; KR. Καλῶς. ΣΩ. Οὐκ ἔστι τις μὲν χρηστὸς πᾶσι τὰς δὲ ποιησῶν, μὴ; KR. Ναι. ΣΩ. Χρηστὰς δὲ, οὐχ αἱ τῷ φρονίμῳ. ποιητὰς δὲ, αἱ τῷ ἀφρόνῳ; KR. Πῶς δὲ οὐ; ΣΩ. Φέρε δὲ πῶς αὐτὰ τοιαῦτα ἐλέγχετο; γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τὰτοιαῦτα ποιεῖν πάντας ἀνδράς ἐπαινοῦ καὶ

ψόγω καὶ δόξῃ τὸν νῦν περὶέ-
χει, ἢ ἐνὸς μόνου ἐκείνου ὅς ἂν
πυγχανοὶ ἱατροὺς ἢ παιδοτελείης
ᾧ; KR. Ἐνὸς μόνου. ΣΩ.
Οὐκ ἔν σοφείᾳς χρητὲς ψόγους
καὶ ἀσπαρείᾳς τὰς ἐπαίνας τὰς
τῷ ἐνὸς ἐκείνου, ἀλλὰ μὴ τὰς
τῶν πολλῶν; KR. Διπλασίῃ.
ΣΩ. Ταύτῃ ἄρα αὐτῷ περὶ-
τίον καὶ γυμνασίον, καὶ ἐδιδασκόν
γε καὶ ποτήριον, ἢ ἂν τῷ ἐνὶ δο-
κῇ τῷ ἐπιτάτῃ καὶ ἐπαίοντι
μᾶλλον, ἢ ἢ ξύμπανσι τοῖς ἄλ-
λοις. KR. Ἐστὶ πάντα. ΣΩ.
Εἴεν. ὁπαιδίστας ὃ τῷ ἐνὶ, καὶ
ὁπμαίτας αὐτῷ τῷ δόξαν καὶ τὰς
ἐπαίνας, πημάτας ὃ τὰς τῶν
πολλῶν καὶ μηδὲν ἐπαίοντων, ἄ-
ρα ἐδὲν κακὸν πίσει; KR.
Πῶς γὰρ ἢ; ΣΩ. Τί δ' ἔστι
κακὸν τῆτο; καὶ ποῖ τένει, καὶ
εἰς τί τῶν τῶ ἀπειθῆντι; KR.
Διλονόπῃ εἰς τὸ σῶμα. τῆτο γὰρ
διόλουσι. ΣΩ. Καλῶς λέγεις
ἐκέν καὶ τᾶλλα, ὃ Κεῖτων, ἔ-
τως ἵνα μὴ πάντα διώμεν. καὶ
δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδί-
κων, καὶ ἀειχρῶν καὶ καλῶν, καὶ
ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ ὧν νυνὶ
ἡμῖν ὅτιν ἢ βελή, πόπερον τῇ
τῶν πολλῶν δόξῃ δὴ ἡμᾶς ἐπε-
ῖς, καὶ σοφείᾳς αὐτῶν; ἢ τῇ
τῷ ἐνὸς, εἴπῃ ὅτιν ἐπαίων, ὃν
δὴ καὶ ἀειχρίεῖς καὶ σοφείᾳς μάλ-
λον ἢ ξύμπαντας τὰς ἄλλας;
ὃ εἰ μὴ ἀπελεθίστην, δια-
σερῶμεν ἐκείνο καὶ λαθεσώμεθα,
ὃ τῷ μὲν δικαίον βέλπον ἐγγί-
ντο, τῷ δ' ἀδίκῳ ἀπώλυται; ἢ ἐδὲν ὅτι τῆτι; KR. Οἶμαι ἔ-

vituperationi & opinioni atten-
dit, an illius tantum qui medi-
cus sit aut gymnasii magister?
CRIT. Hujus folius. SOC. An
non timere decet vituperationes,
& optare laudes illius unius po-
tius quam multorum? CR. Pro-
culdubio. SOC. Hac itaque ra-
tione ille agere seque exercere
debet, atque etiam edere & bi-
bere, quæ illi unico videatur
qui præsideat intelligatque, po-
tius quam ut videtur vulgo.
CR. Vera hæc sunt. SOC.
Quid verò si illi uni non pare-
at, opinionemque ejus & com-
mendationes nihili pendat, ho-
noret verò vulgi ignorantiumque
commendationes, num a malo
tutus erit? CR. Minimè. SOC.
Quale autem est id malum, &
quonam tendit, & in quam non
obedientis partem? CR. In
corpus videlicet, hoc enim cor-
rumpit. SOC. Rectè dicis.
Nonne & de aliis, ὁ Crito,
ferre omnia percurramus eadem
ratio est? De justis injustisque,
de turpibus & honestis, bonisque
& malis, de quibus in præsentia
nobis consultatio est, utrum mul-
torum opinionem sequi vereris;
debeamus, an unius potius qui
intelligat, quem decet & vereari
& timere magis quam cunctos
alios. Cui nisi obtemperaveri-
mus, lædemur & corrumpemur
in eo, quod justo quidem meli-
us fieri, injusto autem corrumpi
soleat. An nihil id est? CR. Id
quidem,

quidem, ὁ Socrates, arbitrator. SOC. Age verò, si id quod a salubri quidem fit melius, ab insalubri verò corrumpitur, corrumperimus, peritorum non sequuti iudicia, an nobis eo destructo vivendum erit? Est autem id corpus, nonne? CR. Idipsum.

SOC. An ergo vivendum nobis cum vitioso corpore atque corrupto? CR. Nullo modo. SOC.

An forte cum illo vivendum est nobis corrupto, quod injusto quidem lœditur, iusto verò juvatur? an verò vilius illud, quam corpus existimamus, quidquid illud est è nostris, circa quod iustitia iniustitiaque versatur? CR. Nullo modo. SOCR. Sed pretiosius? CR. Valde. SOC.

Non igitur, ὁ vir optime, admodum nobis curandum est, quid de nobis multi loquantur, sed quid dicat is unus qui intelligit iusta & iniusta, atque ipsa veritas. Quamobrem primò quidem non recte adduxisti, opinionem vulgarem de rebus iustis & honestis & bonis harumque contrariis esse alicujus existimandam. At verò dicet aliquis, potestne vulgus nos interficere? hoc utique manifestum est. CR. Nimirum dici id potest, ὁ Socrates. SOC. Vera loqueris. Sed ὁ admirabilis, hæc ratio quam percurrimus, superiori similis esse videtur. atque hanc rursus considera, utrum nobis maneat necne,

ζῶγε ὃ Σώκρατες. ΣΩ. Φέρε δὴ, εἰάν τὸ ὑπὸ τῆς ὑγιανῆς μὲν βέλπον γιγνόμενον, ὑπὸ τῆς νοσήδους ἢ διαφθερέμενον, διαλέσωμαι, πεπαιδευμένοι μὴ τῇ ᾧ ἐπαίοντων διζῇ, ἀλλὰ βιωτὸν ἡμῶν ὅτι διαφθαρέναι αὐτῆς; ἐστὶ δὲ πικρὸν σῶμα, ἢ ἐχέει; ΚΡ.

Ναί. ΣΩ. Ἄρ' ἐν βιωτὸν ἡμῶν ὅτι μετὰ μοχθηρῆς καὶ διαφθαρέναι σώματος; ΚΡ. Οὐδ' αὖτως.

ΣΩ. Ἀλλὰ μετ' ἐκείνης ἀλλὰ ὅτιν ἡμῶν βιωτὸν διαφθαρέναι, ὃ τὸ ἀδικον μὴ λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ἐνέγκειν; ἢ φανερὸν ἢ γέμεδα ἔστι τὸ σῶμα; ἐκείνο, ὃ, π. ποτ' ὅτι ᾧ ἡμετέρων, περὶ ὃ ἡ τε ἀδικία καὶ ἡ δικοποσύνη ὅτιν; ΚΡ. Οὐδ' αὖτως.

ΣΩΚ. Ἀλλὰ πικρὸν; ΚΡ. Πολύ γε. ΣΩΚ. Οὐκ ἄρα, ὃ βέλπει, πάντοι ἡμῶν ἔστω φροντισέον ὃ, π. ἐρεῖσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὃ, π. ὃ ἐπαίων περὶ ᾧ δίκαιον καὶ ἀδίκων, ὃ εἶς, καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια.

ὥστε περὶ τὸν μὲν ταύτην ἐκ ὁρῶς εἰσιγῇ, εἰσιγέμεναι τῆς ᾧ πολλῶν ὁδῶν εἶναι ἡμᾶς φροντίζειν περὶ ᾧ δίκαιον καὶ καλὸν καὶ ἀγαθόν, καὶ ᾧ ἐναντίον. ἀλλὰ μὲν δὲ φαίνεται γ' εἰς π. εἰς τε εἰσὶν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκρινόμενοι; ΚΡ. Δηλαδὴ καὶ ταῦτα, φαίνεται γ' εἰς π. ὃ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ' ὃ δαυμάσι, ἔστίς γε

ὃ λόγος ἐν διαληλύδαί, ἔστιν ὁμοίος ἔστι τὸ περὶ τῶν καὶ τόνδε δὲ αὐτὸν σέβει, εἰ ἐπὶ μὲν ἡμῶν, ἢ ὃ,

ὃ π.

ὅπ' ἐ τὸ ζῆν περὶ πλείους ποιη-
τέον, ἀλλὰ τὸ εἶναι ζῆν. ΚΡ.
Ἀλλὰ μήν. ΣΩ. Τὸ δ' εἶναι καὶ
καλῶς καὶ δικαίως ὅπ' ταυτὸν ὅτι,
μένει, ἢ ἐ μένει; ΚΡ. Μέ-
νει.

IV. ΣΩ. Οὐκ ἔνι ἐν τῇ ὁ-
μολογούμενων τῷτο σκαπτόν,
πότερον δίκαιον ἐμὲ ἐνδένδε πε-
ρὶ αὐτοῦ ἐξίνααι, μὴ ἀριέντων
Ἀθηναίων, ἢ οὐ δίκαιον. καὶ
ἐάν μ' αἰνῆται δίκαιον, πει-
ρώμεθα. εἰ δ' οὐ μὴ, ἐῷμεν. ἄς
δ' οὐ λέγεις τὰς σκέψεις; περὶ
τε χρημάτων ἀναλώσεως καὶ δό-
ξης, καὶ παίδων τροφῆς, μὴ ὡς
ἀληθῶς ταῦτα, ὧς Κεῖτων,
σκέμματα ἢ τῇ ῥαδίως ἀπο-
κρινώτων, καὶ ἀναβιωσκομένων
γ' ἂν, εἰ οἷοί τε ἦσαν, οὐδενὶ
ξυνὸν νῶν τῶν τῇ πολλῶν. ἡ-
μῖν δ' (ἐπειδὴ ὁ λόγος ἔτω
αἶρε) μὴ οὐδεν ἄλλο σκαπτόν
ἢ ἢ ὅπως νῶν δὴ ἐλέγμεν. πό-
τερον δίκαια περὶ αὐτοῦ καὶ χρή-
ματα τελόντες τέτοις τοῖς ἐμὲ
ἐνδένδε ἐξάξωσι καὶ χάριτας, καὶ
αὐτοὶ ἐξάγοντές τε καὶ ἐξαγό-
μενοι, ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀδικήσο-
μεν πάντι ταῦτα ποιοῦντες.
καὶ οὐ γινώμεθα ἀδικα αὐτὰ ἐρ-
γαζόμενοι, μὴ οὐ δὲν ἀπολο-
γίζεσθαι ἔτ' εἰ ἀποθνήσκην δὲ
παράμεινοντας καὶ ἡσυχίαν ἔχον-
τας, ἢ τε ἄλλο ὅπ' ἂν πάσκειν,
περὶ τῶ ἀδικεῖν. ΚΡ. Καλῶς
μὲν μοι δοκεῖς λέγειν, ὧς Σώ-
κρατες. ὅρα δ' τί δρῶμεν. ΣΩ.
Σκοπῶμεν ὧς γὰρ, κοινῇ. καὶ

videlicet, non multi faciendum
esse vivere, sed bene vivere.
CR. Manet quidem. SOC.
Sed hoc quoque manerne? bene
& honestè & iustè vivere idem esse?
CRIT. Manet.

IV. SOC. Igitur ex his quæ
confessi sumus, hoc consideran-
dum, utrum iustum sit conari
me hinc exire Atheniensibus non
dimittentibus, vel iniustum: ac
si appareat iustum esse, tente-
mus: si minus omittamus. Quæ
verò tu affers considerationes de
pecuniarum sumptu, de (vul-
gari) opinione, de filiis educan-
dis: cavendum est, ὁ Crito, nè
considerationes revera horum
multorum sint, qui faciliè in-
terficiant, & si possint ad vi-
tam reducantur, & id quidem
absque ulla ratione. Nobis ve-
rò quandoquidem sic exigit ra-
tio, nihil aliud attendendum est,
quàm quod modò dicebamus,
utrum agemus iustas pecunias
largiendo, gratiamque habendo
his qui me hinc educant: utrum
inquàm in hoc agamus iusta nos
quidem educti, illi verò educen-
tes, an potius re vera in his om-
nibus agendis, agamus injus-
tè: atque si appareat nos in-
iquè agere, nè cogitandum qui-
dem id est, sed mansuetè sub-
ire decet & mortem & quodvis
aliud supplicium prius quàm
quicquam agamus iniquè. CRIT.
Rectè loqui videris Socra-
tes. Considera tamen quid
agamus. SOC. R. Considera-
mus, ὁ bone vir, unā. Ac
si qua

siqua in parte me dicentem redarguere poteris, redargue. ego enim assentiar. Sin minus: desine quæso, ô vir beate, jam toties eadem verba repetere: oportere scilicet me hinc Atheniensibus invitum abire. Equidem multi facio persuasum abs te agere, non autem invitum. Attende itaque utrum considerationis initium tibi satis commode dictum sit, conaréque quod rogatus sis ita respondere, ut maximè censeas respondendum. CR. Conabor equidem.

V. SOC. Dicimus nè nullo modo sponte esse injuriam faciendam, an fortè quodam pacto injuria facienda est, quodam vero nequaquam? an nullo modo vel bonum est, vel honestum injuriam facere, quemadmodum superiori tempore sæpe confessi sumus? quod quidem & nuper est confirmatum. An fortè omnes illæ superiores consensiones nostræ in paucis his diebus prorsus evanuerunt, ac jamdiu nos tam grandes natu homines, ô Crito, tamque studiosè inter nos differentes latuit nihil à pueris nos differre? An potius sic prorsus res se habet, ut jamdiu dicebamus, sive affirmet id multitudo, sive neget, & sive graviora præsentibus, sive leviora subire cogamur? Attamen injuriam facere, omnino malum turpèque esse fatemur illi ipsi qui facit, an non? CR. Fateamur certè. SOC. Nullo igitur modo injuria facienda est? CR.

ἔγωγε ἔχεις ἀντιλέγειν ἐμῷ λέγοντι, ἀντίλεγες, καὶ σοὶ πείσομαι· εἰ δὲ μὴ, πῦσαι ἤδη ὧμαινέριε πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον, ὥς χρὴ ἐνδέξασθαι ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπέναι. ὥς ἐγὼ σὺ πολλὰ πείμαι πείτῃ σε ταῦτα περὶ εἶναι, ἀλλὰ μὴ ἀκοντῶ. ὅρα δὲ ὅτι τῆς σκέψεως πῶς ἀρχῶ, εἰάν σοι ἱκανῶς λέγῃ, καὶ περὶ ἀποκρίνασθαι τὸ ἐρωτάμενον, ἢ ἂν μάλιστα οἶν. KR. Ἀλλὰ πειράσσομαι.

V. ΣΩ. Οὐδὲνὶ τρίτῳ φασὲν ἐκόντας ἀδικητέον εἶναι; ἢ τὰς μὲν ἀδικητέον τρίτῳ, πρὶν δὲ ἢ; ἢ οὐδὲ μᾶς τὸ γὰρ ἀδικεῖν ἢτε ἀγαθόν, ἢτε καλόν, ὥς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν τῇ ἐμπεροσθεν χειρὶ ὁμολογήσῃ, ὅτι καὶ ἀρπὴ ἐλέγετο; ἢ πάντα ἡμῖν αἰετὶναι περὶ ὁμολογίαι ἐν ταῖς δὲ ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσὶ; καὶ πόλαι, ὧς κείτων, ἀεὶ πηλικόειδε γέροντες ἄνδρες πρὸς ἀλλήλους σπασθῇ διαλεγόμενοι, ἐλάττω δὲ ἡμᾶς αὐτὸς παῖδαν οὐδὲν διαφέρειν; ἢ παιτὸς μᾶλλον ἢ τὸς ἔχει ὡς τὸ τότε ἡμῖν ἐλέγετο; εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ, εἴτε μὴ; καὶ εἴτε δὲ ἡμᾶς εἴτε τῶνδε καλεώτεροι πάσχειν, εἴτε καὶ φραστότεροι, ὅπως τὸν ἀδικεῖν τὸ ἀδικεῖν καὶ κακόν καὶ ἀχρεῖν πυχάνειν ὃν παντὶ τρίτῳ φασί, ἢ ἢ; KR. Φαμέν. ΣΩ. Οὐδὲ μᾶς ἀεὶ δὲ ἀδικεῖν. KR. Οὐδὲν.

Οὐδ' ἴτα. ΣΩ. Οὐδὲ ἀδικέ-
 μῃον ἀρξ. ἀνταδικεῖν, ὥς οἱ
 πολλοὶ οἴοντο. ἐπειδὴ γε ἔδα-
 μῶς δ' αἰ ἀδικεῖν. ΚΡ. Οὐ
 φαίνεται. ΣΩ. Τί δ' αὖ δὴ;
 κακουργεῖν δ' αἰ, ὧ Κεῖτων, ἢ
 ἔ; ΚΡ. Οὐ δ' αἰ δὴ πε, ὧ
 Σώκρατες. ΣΩ. Τί δ' αἰ; ἀν-
 πακουργεῖν κακῶς πάροντα, ὥς
 οἱ πολλοὶ φασί, δίκαιον, ἢ
 ἔ δίκαιον; ΚΡ. Οὐδαμῶς.
 ΣΩ. Τὸ γάρ πε κακῶς ποιεῖν
 ἀνθρώπους, τῷ ἀδικεῖν οὐδὲν δι-
 αφέρει. ΚΡ. Ἀλλ' ἴτα λέγεις.
 ΣΩ. Οὐτε ἀρξ. ἀνταδικεῖν δ' αἰ,
 ἔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀν-
 θρώπων, οὐδ' αὖ ὅτι ἐν πάχῃ
 ἔσ' αὐτῷ. καὶ ὅρα ὧ Κεῖτων,
 ταῦτα ὁμολογῶν, ὅπως μὴ
 παρὰ δόξαν ὁμολογήῃς. οἶδα γὰρ
 ὅτι ὀλίγους τισὶ ταῦτα καὶ δο-
 κεῖ καὶ δόξει. οἷς δ' αὖ ἔτω δέ-
 δοκ', καὶ οἷς μὴ, τέτοις οὐκ
 ἔστι κοινὴ βελή, ἀλλ' ἀνάγκη
 τέττες ἀλλήλων κατασφραγίσαντες,
 ὁρῶντας ἀλλήλων τὰ βελήματα.
 σκόπει ἔν δὴ καὶ σὺ εἰ μάλα,
 πότερον κοινωνεῖς καὶ συνδοκεῖ
 σοι, καὶ ἀρχαῖς ἐν περὶ δὲν βε-
 λήμασιν, ὥς οὐδέποτε ὁρῶς
 ἔχοντο ἔτε τῷ ἀδικεῖν ἔτε τῷ
 ἀνταδικεῖν, ἔτε κακῶς πάροντα
 ἐμυῖεσθαι ἀνθρώπωντας κακῶς.
 ἢ ἀρίστα καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς
 ἀρχῆς. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ πάλαι ἔ-
 τω, καὶ νῦν ἐπ' ὁμοκεί. σοὶ ὅτι εἰ-
 πὼς ἄλλη δέδοκ', λέγε καὶ δέ-
 δοκε. εἰ ὅτι ἐμμένεις τοῖς
 παρ' αὐτῶν, τὸ μετὰ τῷτο ἄκρε.

Nulla quidem. SOC. Neque
 si injuriam passus fueris, ulcis-
 cendum, ut vulgus putat. siquidem
 nullo modo injuria facienda est.
 CR. Ità videtur. SOC. Quid
 verò? mala alicui facere decet
 ὁ Crito, an non? CR. Non certè,
 ὁ Socrates. SOC. Quid autem,
 qui mala patitur, si mala vicissim
 referret illi qui intulit, istumne
 id esset ut vulgus ait, an in-
 justum? CR. Injustum. SOC.
 Nempe mala, interre hominibus
 non discrepat ab injuria. CR.
 Verè loqueris. SOC. Neque igitur
 ulcisci decet, neque malè
 facere cuiquam hominum, quod-
 cunque ab aliis ipse passus fue-
 ris. Et vide, ὁ Crito, nequid
 dum hæc concedis, præter sen-
 tentiam tuam nobis assentiare.
 Perpaucis enim, scio, sic vel appa-
 ret vel apparebit. At verò quibus
 sic apparet, & quibus aliter, his
 non est communis deliberatio, sed
 necesse est eos cum ultro citroque
 consilia sua respiciunt, invicem se
 despicere. Animadverte igitur &
 tu diligenter, utrum tibi mihi-
 que communis sit hæc opinio, mecum-
 que sentias, atque utrum ab hoc
 principio exoriri deliberemus, quasi
 nunquam rectum sit vel injuriam
 facere vel ulcisci injuriam, vel
 malo affectum malum referre in
 eum qui intulit. An hic discedis
 a nobis, in hoc principio non
 consentiens? Mihi quidem &
 jamdiu & nunc ità videtur. Quid
 si tibi apparet aliter, dic, & doce.
 Sin autem in superioribus per-
 manes, jam quid sequatur audi.

CR. Con-

CR. Consentio equidem & permaneo : dic igitur.

VI. SOC. Dico ergo deinceps, imò potius interrogo, utrum quæ quis consteatur alicui iusta esse, facere debeat, an fallere? CR. Facere. SOCR. Ex his jam ita considera. si nos hinc abeamus præter civitatis consensum, utrum malè aliquibus faciemus, & his quidem quibus minimè decet, vel non: & utrum in his permanemus quæ injusta esse consentimus, vel contrà. CR. Nequeo equidem, ô Socrates, ad hæc respondere. neque enim intelligo. SOC. Verùm ita considera, perinde ac si volentibus nobis hinc sive aufugere, sive quomodocumq; hoc vocandum est, veniant leges, civitatisque hujus respublica, & instantes sic interrogent: Dic nobis, ô Socrates, quidnam cogitas facere? An non intelligis hac re quam aggredieris, te nobis legibus, totique civitati, quantum in te est, interitum machinari? An putas civitatem ullam amplius stare posse, ac non subverti, in qua judicia publica nullam vim habeant, sed à privatis hominibus irrita fiant, atq; rescindantur? Quid ergo dicemus ad hæc ô Crito, aliæque hujusmodi? Permulta enim in hanc sententiam afferre quis potest, præsertim orator pro lege ita violata declamans, quæ quidem sententias publico iudicio latus jubet ratas esse. An respondēbimus illis civitatem non

KP. Ἀλλ' ἐμὲν ὡς πὶ καὶ ξυνδοκεῖ μοι. ἀλλὰ λέγε.

VI. ΣΩ. Λέγω δὴ αὖ τὸ μετὰ τὸτο, μᾶλλον ἢ ἐρωτῶ. πότερον ἂν ἂν πρὸς ὁμολογήσῃ τῷ, δίκαια ὄντα, ποιητέον, ἢ ὁζαπατητέον. KP. Ποιητέον. ΣΩ. Ἐκ τούτων ὃ ἄδρει. ἀπόντες ἐνθένδε ἡμεῖς μὴ πείσαντες πῶς πάλιν, πότερον κακῶς πᾶς ποιῆμεν, καὶ ταῦτα, ὅς ἡμῖς δοῖ, ἢ ὅ; καὶ ἐμμενόμεν οἷς ὁμολογήσμεν δίκαιοις ἔσιν, ἢ ὅ; KPIT. Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι πρὸς τὸ ἐρωτῆς. ὅ δ' ἐννοῶ. ΣΩKP. Ἀλλ' ὧς σκόπει. εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνθένδε εἶτε ἀποδιδράσκειν, εἶθ' ὅπως δοῖ ὀνομάσθαι τὸτο, ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως, ὅπως πάντες ἔσθιντο, εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, τί ἐν νῶ ἔχεις ποιεῖν; ἀλλό τι ἢ τούτῳ τῷ ἔργῳ ὃ ἐπιχειρεῖς, διανοῇ τέες τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι, καὶ ἑξέμψαν πῶς πόλιν, τὸ σὺν μέρῳ; ἢ δοκεῖ σοι οἷον τε ἔπ' ἐκείνῳ πῶς πάλιν εἶ), καὶ μὴ ἀνατεβάρθαι, ἐν ἧ ἂν αἰ γυρόμεναι δίκαια μηδὲν ἰσχύωσιν, ἀλλ' ὑπὸ ἰδιωτῶν ἀκυρεῖ τε μέγαν καὶ διαφθεύων; τί ἐρεῖμεν, ὦ Κρίτων, πρὸς ταῦτα καὶ ἄλλα ποιῶντα; πολλὰ γὰρ ἀντις ἔχει, ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ, εἰπὲν ὑπὲρ τούτων νόμους ἀπλυμνέει, ὅς τας δίκας τας δικαστέας περὶ τὰς αἰτίας εἶ). ἢ ἐρεῖμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι πῶς δέχεται γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις, καὶ ἐκ ἐρωτῆς

ὁρθῶς πῶς δίκην ἔκεινε; ταῦτα, ἢ τί ἐβροῦν; ΚΡ. Ταῦτα νῦν Δία, ὦ Σώκρατες.

VII. ΣΟΚ. Τί ἐν ἂν εἰπὼσιν οἱ νόμοι; Ὁ Σώκρατες, ἢ καὶ ταῦτα ὁμολόγητο ἡμῖν τε καὶ σοὶ, ἢ ἐμυθεῖν ταῖς δίκαις αἷς ἂν ἡ πόλις δικάζοι; εἰ ἐν αὐτῇ θαυμάζοιμιν λεγόντων, ἴσως ἂν εἴποιεν, ὅτι, ὦ Σώκρατες μὴ θαυμάζε τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀποκρίνε. ἐπειδὴ καὶ εἰσάας ῥῆσθαι τὸ ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι. εἴρε γὰρ πῶς ἐγχελῶν ἡμῶν καὶ τῇ πόλει, ὅππῃ χειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύει; οὐ περὶ τὸν μῦθόν σε ἐξηνήσαμην ἡμεῖς; καὶ δι' ἡμῶν ἔλαβε τὴν μνῆραν σὺ ὁ πατήρ, καὶ ἐρύτασέ σε; φερόμεν ἐν, τάτοις ἡμῶν πῶς νόμοις τοῖς περὶ τοῦ γάμου μέμεν, ὡς καὶ καλῶς ἔχουσιν; Οὐ μέμνημαι, φαίω ἂν. Ἀλλὰ τοῖς περὶ τὴν τοῦ γυμνασίου τε καὶ παιδείας, ἐν ἣ καὶ σὺ ἐπαίδεσθης; ἢ οὐ καλῶς περὶ τὰ πᾶσι ἡμῶν οἱ ὅτι τὰ τῶ τετραγυμνοὶ νόμοι, περὶ γέλλοντες τὸν πατέρα τὸν σὺν σε ἐν μυστικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν; Καλῶς, φαίω ἂν. εἴεν. ἐπειδὴ ὅ ἐστιν τε καὶ ἐξετεράτης καὶ ἐπαιδεύσης, ἔχουσιν ἂν εἰπεῖν περὶ τὸν μῦθόν ὡς ἔχει ἡμεῖς τῶν ἡδαι καὶ ἐκτρον καὶ δέλα, αὐτὰς τε καὶ οἱ σοὶ περὶ γονοὶ; καὶ ἡ τῶτο ἕτως ἔχει, ὡς ἐξίστη οἷον ἐπὶ σοὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡμῖν, καὶ ἂν ἂν ἡμεῖς

recte judicando nobis injuriam intulisse? Itane an aliter? CRIT. Itā per Jovem, ὁ Socrates.

VII. SOC. At enim leges ipsæ sic responderent: O Socrates, nonne nobis tecum id convenit, standum tibi esse iudiciis, quæ civitas tulerit? Quod si leges ita loquentes admiraremur, forte dicerent: Noli Socrates quæ modò diximus admirari: imò responde, cum tibi & interrogare & respondere sit consuetum. Dic age, quidnam in nobis civitatēque accusas quod dissolvere nos contendas? Principio, nonne te genuimus? atque per nos pater tuus matrem accepit tuam, & produxit te? Dic ergo, an has inter nos leges quæ sunt circa conjugia improbes, atque his aliqua in parte quasi minus rectis succenseas. Nihil succenseo, dicerem. Sed an his legibus quæ educationi eruditionique natorum provident, in qua ipse quoque eruditus es? an non recte disposuerunt hæ leges ad hoc officium conditæ, cum juberent patrem tuum in musica te & gymnastica erudire? Recte disposuisse concederem. Age ergo, postquam per nos genitus es educatusque ac eruditus, primò quidem, num potes negare te nostrum esse & natum & servum, ipsumque te & progenitores? Deinde cum id ita se habeat, an putas jus ex æquo tibi atque nobis esse, & quæ nos tibi facere aggrediamur, eadem vicissim in nos

abs.

abs te referri justum esse judic-
cas? An cum nec ad patrem,
nec ad dominum, si eum habbas,
tibi jus ex æquo sit, ut quæ ab
illis patiari in eos referre possis,
neque si jurgio hi te laceſſant,
contra jurgare, neque si te ver-
berent, vicissim verberare, neque
alia ejusmodi in eos tentare li-
ceat: contra patriam verò ac
leges tibi licebit? Adeò ut si
nos judicantes id esse justum,
interficere te velimus, tu vicissim
nos leges & patriam pro viribus
coneris perdere, dicāsque te hæc
agendo justa facere, qui virtutis
curam revera habere profiteris?
An sic es sapiens, ut te latue-
rit & patri & matri & progeni-
toribus omnibus patriam esse an-
teponendam? atque esse venera-
bilis quiddam sanctiusque; &
superiore loco, tum apud deos,
tum apud homines mentis com-
potes esse patriam collocandam,
toleréque eam oportere magis,
eique obedire, tum autem aspe-
rius ac durius se gerenti obse-
quentiorem esse quam patri: &
siquid jubeat, vel dissuadere illi,
vel facere, & patientissimè susti-
nere quicquid jusserit patiendum?
ac sive mandaverit verberari te,
sive in vincula conjici, sive in
prælium miserit ad vulnera ex-
cipienda mortémque subeundam,
obediendum est omnino. Jus e-
nim ita dictat, & neque tergi-
versandum, neque fugiendum,
neque ordinem deferendum. sed
& in bello, & in judicio, &

λειπείον τιώ τάξιν; άλλα καὶ ἐν

σε ἐπιχειρώμεν ποιεῖν, ταῦτα
καὶ σὺ ἀντιποιεῖν οἶμαι δίκαιον εἶναι;
ἢ πρὸς μὲν ἄρα σοι τὸν πατέρα
ἐκ ὁρίσσε ἦν τὸ δίκαιον, καὶ
πρὸς δεσπότῳ (εἰ σοι ὦν ἐ-
πύγχανεν) ὥστε ἄπο πάχους,
ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν. ἔτε κα-
κῶς ἀκούοντα ἀντιλέγειν, ἔτε
τυπώμενον ἀντιτύπῃν; ἔτε ἄλ-
λα ποιαῦτα πολλά. πρὸς ὃ
τιμὴ πατεῖδα ἄρα καὶ τὰς νόμους
ὁρίζεσθαι σοι, ὥστε εἴαν σε ἐπιχει-
ρώμεν ἡμεῖς ἀπολλώμεναι, δί-
καιον ἢ γέμερον εἶναι, καὶ σὺ ὃ
ἡμᾶς τὰς νόμους καὶ τιμὴ πατεῖδα
καθ' ὅσον δύνασαι ἐπιχειρή-
σεις ἀνταπολλώμεναι, καὶ φήσεις,
ταῦτα ποιών, δίκαια πράττειν,
ὃ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ὁπρὲς
λέμεν; ἢ ἔτως εἰ σοφὸς
ὥστε λέλειπέν σε ὅπ μιντερός τε καὶ
πατρός καὶ τῶν ἄλλων πρὸς ὅ-
νων ἀπάντων πτωτέρων ὅτι
πατεῖς, καὶ σμυνότερον, καὶ ἀρι-
ώτερον, καὶ ἐν μείζονι μοῖρα καὶ
πρὸς τοῖς καὶ πρὸς ἀνθρώποις
τοῖς νῦν ἔχουσιν, καὶ σέβειναι δεῖ
καὶ μᾶλλον ὑπέκειν καὶ διατάξιν
πατρίδα καλεπαίνεσθαι, ἢ πα-
τέρα; καὶ ἢ πείθειν, ἢ ποιεῖν
εἰ ἀν κελδοί; καὶ πάχιν εἶναι π
πρὸς τῇ παθεῖν, ἢ οὐχίαν ἀ-
ρνέσθαι; εἶναι τε τύπιδαι, εἶναι
τε δίδαι; εἶναι τε εἰς πῆλεμον
ἀγῇ πρὸς τοὺς ἄλλους ἢ ἀποδανέ-
μενον, ποιητέα ταῦτα, καὶ τὸ
δίκαιον οὕτως ἔχει; καὶ ἔχ
ὑπεκτέον, εἰ ἀναχωρητέον, εἰ δὲ
παταχῇ

πανταχῶς ποιητέον ἂν ἂν κελό-
 οι ἢ πόλις τε καὶ ἢ παῖς; ἢ
 παίδειν αὐτῷ ἢ τὸ δίκαιον
 πέρυκε; βιάζεσθαι ᾧ ἐκ ὅσον
 ἔτε μητέρα, ἔτε πατέρα; πο-
 λὺ ᾧ τέτων ἐπ' ἡπὸν τῷ πα-
 τέρει; τί φήσομεν πρὸς ταῦτα
 ὦ Κριτων; ἀληθῆ λέγειν τὰς
 νόμους, ἢ οὐ; ΚΡ. Ἐμοιγε
 δοκεῖ.

VIII. ΣΩ. Σκόπει πίνωι ὦ
 Σώκρατες (φαίνεται ἂν ἴσως οἱ νό-
 μοι) εἰ ἡμεῖς ταῦτα ἀληθῆ λέ-
 γεμεν, ὅτι ἐ δίκαια ἡμᾶς ἐπι-
 χειρεῖς δρᾶν, ἂ ἐπιχειρεῖς. ἡ-
 μῖς γάρ σε γυνήσαιντες, ἐκτρέ-
 φαντες, παιδίσκωντες, μετα-
 δόντες ἀπάντων ὧν οἱοί τε ἡμῶν
 καλῶν σοί τε καὶ τοῖς ἄλλοις
 πᾶσι πολίταις· ὅμως πειραρο-
 ρεῖσθαι πρὸς ἑξουσίαν πεποιημένοι
 Ἀθηναίων πρὸς βελονίαν, ἐπει-
 δὺν δοκιμάσθαι καὶ ἰδεῖν τὰ ἐν τῇ
 πόλει πράγματα, καὶ ἡμᾶς τὰς
 νόμους, ὧν ἂν μὴ ἀρέσκωμεν ἡ-
 μῖς, ἑξῆς λαβόντα τὰ αὐ-
 τὰ, ἀπέναι ὅτι ἂν βέλῃ. καὶ
 εἰς ἡμῶν ἢ νόμων ἐμποδῶν
 εἶναι οὐδ' ἀπαγορεύει, εἰάν τις
 βέλῃ ὡς εἰς ἀποικίαν
 ἵέναι (εἰ μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς
 τε καὶ ἡ πόλις) εἰάν τις μετακίειν
 ἄλλοσέ τι ἐλθὼν, ἵέναι ἐκείσε
 ὅτι ἂν βέλῃται, ἔχων τὰ αὐ-
 τὰ. ὅς οἱ ἂν ὡς ὅτι φασμένη,
 δρῶν ὅν τρόπον ἡμεῖς τάς τε
 δίκαια διτάξωμεν, καὶ πάλλα τῷ
 πλῆθι διοικῶμεν, ἥδη φασμένη τῶν
 ὁμολογητέων ἔργῳ ἡμῖν,

prorsus ubique, ea sunt; quæ
 respublica patriaque iusserit, fa-
 cienda: aut certe illi persuadere
 ac monstrare, quatenus (id
 quod imperat) iustum sit. Vi-
 autem uti nefas est, vel contra
 matrem, vel contra patrem, ma-
 xime verò omnium contra pa-
 triam. Quidnam ad hæc dice-
 mus Crito, verane loqui leges,
 an contra? CR. Mihi quidem
 videtur.

VIII. SOC. Proinde leges for-
 tasse dicent, Animadverte, ὦ So-
 crates, utrum verè dicamus, te
 injusta contra nos aggredi. No-
 enim quæ te genuimus, educa-
 vimus, instituimus, participes
 bonorum omnium quoad ejus
 facere potuimus, & te & alios
 cives omnes effecimus: tamen
 permittimus cuilibet Athenienfi-
 um cognitis jam ac probatis
 civitatis moribus, legibusque &
 Reipublicæ gubernandæ forma,
 si cui non placeamus, acceptis
 suis quocunque placuerit abire.
 Nec ulla ex nobis legibus im-
 pedit aut prohibet si quis ve-
 strum, cui nos civitasque mi-
 nimè placeamus, in coloniam
 aliquam velit discedere, siue ha-
 bitationem aliò transferre, quo-
 minus id pro arbitrio faciat, se-
 cùmque sua perferat. At verò
 quicunque ex vobis, postquam
 cognoverit quemadmodum nos
 judicia exercemus, & in cæ-
 teris omnibus regimus civitatem,
 permanferit, hunc jam assevera-
 mus re ipsa convēnisse nobiscum,
 quæcunque

quæcunque jusserimus se facturum. Atque eum qui non paruerit, tripliciter injuriam facere affirmamus, & quod genitricibus nobis non obtemperat, & quod nutricibus non obsequitur, & quod pactus nobis obedire, neque obedit, neque persuadere nobis studet, si quid minus rectè facere videamur. Cùmque præcepta nostra liberè proponamus, neque mandemus rigidè, sed permittamus alterum è duobus, aut verbis persuaderi nobis, aut mandata explere, horum neutrum facit. His ergo criminibus te, ô Socrates, obnoxium judicamus fore, si, quæ cogitas, feceris: neque id quidem minus quam cæteros Athenienses, sed maximè omnium. Ac si causam requiram ob quam præ cæteris sim obnoxius, fortasse jultè me remorderent, dicentes me maximè omnium Atheniensium civitatis legibus consensisse. sic enim dicerent, Magna nobis, ô Socrates, horum sunt argumenta, tibi nos civitatèmq; placuisse. Nunquam enim maximè omnium Atheniensium eam habitasses, nisi tibi mirificè placuisset. Itaque nec spectaculi gratia, urbe unquam egressus es, nisi semel in Isthmum, nec aliò usquam nisi in militiam, neque aliam fecisti peregrinationem unquam, quemadmodum cæteri solent, neque alterius civitatis te cepit cupiditas aliarumve legum cognoscendarum: sed nos tibi nostraque civitas satissimus, usque

ἂν ἡμεῖς κελεύωμεν ποιήσιν ταῦτα· καὶ τὸν μὴ πειδόμενον, τειχῇ φραγῆ ἀδικεῖν· ὅπῃ τε χυνήταις εἶναι ἡμῖν ἐπέδειξεν, καὶ ὅτι τερφεῖται· καὶ ὅτι ὁμολογῆσας ἡμῖν πέπεισται, οὔτε πέπεισεν, ἔτε πέπειται ἡμᾶς, εἰ μὴ καλῶς τι ποιῶμεν· σωφροδυντων ἡμῶν, καὶ ἐκ ἀγείας ὀπιταπρόντων ποιεῖν ἂν κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐριέντων δυοῖν δάττεσθαι, ἢ πέπεισιν ἡμᾶς, ἢ ποιεῖν· τῶν ἐδέτεσθαι ποιεῖν. ταύτης δὴ φραγῆ καὶ σε ὦ Σώκρατες ταῖς αἰτίαις ἐπέξεσθαι, εἴ ποτε ποιήσεις ἂν ὀπινοῖς· καὶ ἔχῃ ἡκιστα Ἀθηναίων σε, ἀλλ' ἐν τοῖς μάλιστα. εἰ ἔν ἐγὼ εἰποιμι διὰ τὴν δὴν, ἴσως ἂν με δικαίως κατὰσχύντο, λέγοντες ὅπῃ ἐν τοῖς μάλιστα Ἀθηναίων ἐγὼ αὐτοῖς ὁμολογητικῶς τυγχάνω ταύτῃ τῷ ὁμολογίᾳ. φαῖεν γὰρ ἂν, ὅτι, ὦ Σώκρατες, μέγαρα ἡμῖν τῶν τεκμήριων εἶναι, ὅπῃ σι καὶ ἡμεῖς ἡρέσχομεν καὶ ἡ πόλις. ἐγὼ ἂν ποτε ἤμ' ἄλλων Ἀθηναίων ἀπάντων διαφερέντως ἐν αὐτῇ ἐπεδήμης, εἰ μὴ σοι διαφερόντως ἡρέσκε· καὶ ἔτ' ἐπὶ θωρείαν πρόποτε ἐκ τῆς πόλεως ὁξήλθεις, ὅτι μὴ ἀπαξ εἰς Ἰδαμόν, ἔτε αἰλοτε ἐλαμώσε, εἰ μὴ ποι σελτὸς σέμει· ἔτ' ἄλλῃ ἐποιήσω ὑποδύμεν πρόπτε· ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι· εἰ δ' ὀπιδυμία σε ἄλλης πόλεως εἰδ' ἄλλων νόμων ἐλαβεν εἰδέναι· ἀλλὰ ἡμεῖς σι ἐκατοὶ ἔμεν, καὶ ἡ ἡμε-
F τέρε

τέρα πέλις· ἔγω σφόδρα ἡμᾶς
ἤρᾳ, καὶ ὁμολόγηις καὶ ἡμᾶς
πολιτεύεσθαι. τὰ τε ἄλλα καὶ
παύδας ἐν αὐτῇ ἐποίησα, ὥς
ἀρεσκέσης σοι τῆς πόλεως. ἔτι
πίνω ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ ἐξίω
σοι φυγῆς πηήσαδ, εἰ ἐβέλε,
καὶ ὅτῳ νυν ἀκέρως τῆς πέλεως
ἐπιχειρεῖς, τότε ἐκέρως ποιῆσαι·
σύ δὲ τίτε μὲν ἐκαλλωπίζε·
ὥς οὐκ ἀγανακτήσῃ εἰ δέοι τε-
θνῆναι σε, ἀλλ' ἤρᾳ (ὥς ἔρη-
δα) πρὸς τῆς φυγῆς θανάτου·
νυν δὲ ἔγ' ἐκείνης τὰς λόγους
αἰσχύνῃ, ἔτε ἡμῶν τῇ νόμων
ἐντρέπει, ἐπιχειρῶν διαρθεῖραι·
περὶ πῶς τε ἄνδρ' ἀνδρὶ δ' ἄλ' οὐ
φαιλότατος περὶ ξένον, ἀποδι-
δράσκων ἐπιχειρῶν πρὸς τὰς
ξυνθήκας τε καὶ τὰς ὁμολογίας,
καὶ ὥς ἡμῖν ξυνέδρα πολιτεύ-
σεσθαι. περὶ τὸν ἐν ἡμῖν τὸτο αὐ-
τὸ δέκεσθαι, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν,
φάσκοντές σε ὁμολογηκέναι πο-
λιτεύεσθαι καὶ ἡμᾶς ἔργω,
ἀλλ' οὐ λόγῳ· ἢ οὐκ ἀληθῆ·
τί φῶμεν περὶ ταῦτα, ὧ κεί-
νων, ἄλλο τί ἢ ὁμολογῶμεν;
ΚΡ. Ἀνάγκη ὧ Σώκρατες.

IX. ΣΩ. Ἄλλο ἔν (φᾶν)
ἢ ξυνθήκας τὰς περὶ ἡμᾶς αὐ-
τὰς καὶ ὁμολογίας ἀπαρτίζεις;
οὐχ ὅτ' ἀνάγκης ὁμολογήσας,
οὐδὲ ἀπαρτίζεις, ἐδὲ ἐν ὀλίγῳ
χρόνῳ ἀναγκαστὴς βελούσα-
σαι· ἀλλ' ἐν ἔτεσιν ἐβδμή-
κοντα, ἐν οἷς ἦν σοι ἀπέναι,
εἰ μὴ ἡρέσκομεν ἡμεῖς, μὴδὲ
δίκαια ἐφαίνοντο σοι αἱ ὁμολογίαι

adeo vehementer probasti nos,
nostrisque moribus victurum te
consensisti, tum vero ut alia o-
mittamus, & filios in ea procrea-
sti, utpote quæ tibi placuerit.
Quinetiam licebat tibi in ipso
judicio exilium multari si volu-
isses, atque quod nunc invita ci-
vitate aggredieris, tunc ea vo-
lente facere. Tu vero verbis
tunc te extulisti, quasi non gra-
viter ferres si mori te oporteret.
Quinimo mortem ipsam, ut di-
cebas, potius quam exilium ele-
gisti. Nunc vero nec verba illa
tua erubescis, neque nos leges
vereris, sed nobis interitum ma-
chinaris. Facis autem quod de-
terrimus servus faceret, fugam
arripere tentans contra pactiones
conventionesque, in quibus con-
venisti nobiscum, nostris te pra-
bens institutionibus gubernandum.
Primum igitur hoc ipsum re-
sponde nobis, num verè dicamus
affirmando te non verbis, sed te
ipsa consensisse, ut moribus no-
stris gubereris. An non vera
hæc sunt? Quid ad hæc dice-
mus Crito, an non confitebi-
mur? CRIT. Necessè est, ο
Socrates.

IX. SOC. Quid igitur (leges
inquierunt) aliud, quam conventa
nobiscum & pacta transgredieris;
quæ neque coactus es nobiscum
inire, neque deceptus, neque ad
breve tempus deliberare es com-
pulsus, sed annos septuaginta:
quo in tempore tibi licuit ab-
ire, nisi placuisset, con-
ventionesque justæ tibi visæ
fuissent.

fuiſſent. Tu verò nec Lacedæmonem, neque Cretam nobis antepoſuiſti, quas ipſe urbes aſſidue prædicas rectè gubernari, neque aliam ullam, vel Græcarum civitatum, vel Barbararum. Imò ex hac rariuſ peregrinatus es quam claudi & cæci manci- que alii. Uſque adeo tibi præ cæteris Athenienſibus civitas placuit, atque nos, videlicet leges, Cui enim placere poteſt civitas, cujus non placeant leges? Nunc verò non permanes in hiſ, in quibus jamdiu nobis tibiſque convenit. Quòd ſi nobis credideris, non committes, ut te ex urbe egredientem omnes derideant. Conſidera ruruſ ſi hæc tranſgreſſuſ fueris, & quid eorum peccaveris, ad quid tandem id vel tibi, vel neceſſariis tuiſ conducet. Propemodum enim certum eſt, in periculo neceſſarioſ tuos fore, nè ipſi quoque in exilium expellantur priventur- que civitate, & patrimonio ſuo ſpolientur. Tu autem ſiquam in civitatem finitimam te contuleris, vel Thebas, vel Megaras, (utræque enim rectè gubernantur) hoſtiſ primum reipublicæ illarum accedeſ: & omneſ qui- bus curæ eſt patria, aſpicient li- mis te oculis, corruptorem le- gum exiliſimantes. Et ſuam ju- dicibuſ opinionem confirmabiſ: ut rectè contra te tuliffè ſenten- tiam videantur. Quiſquis enim corruptor eſt legum, iſ poſſi- mum & juvenum & imperitorum hominum videbitur eſſe corruptor.

ἦ). οὐ τε ἔτε Λακεδαιμόνα περιηρῆ, ἔτε Κρήτην, ἃς δὴ ἐ- χέετε φησ ἐννομεῖσθαι, οὔτε ἄλλω δουδεμίαν ἢ Ἑλληνί- δον πίλεων, οὔτε ἢ βαρβα- ρων. ἀλλ' ἐλάττω ὕψ αὐτῆς ἀπεδήμησας ἢ οἱ χολοὶ τε καὶ πελοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι ἀνὰ πᾶσι. ἔγω σοι διαφερόντως ἢ ἄλ- λων Ἀθηναίων ἤρεσκον ἢ πόλις τε, καὶ ἡμεῖς οἱ νόμοι δηλονότι. τίνοι γὰρ ἂν πῖλις ἀρέσκοι ἀνδρὶ νόμων; νῶϊ δὲ δὴ οὐκ ἐμμελῆς τοῖς ὁμολογημένοις. ἐμμελῆς δὲ, ἐὰν ἡμῖν γε κείδη, ὃ Σώ- κρατες. καὶ οὐ καταγέλαστος γε ἔσθ, ἐκ τῆς πίλεως ὕψελ- θόν. σκόπει γὰρ δὴ, ταῦτα παλαιά, καὶ ἐξαμαρτών τι τά- των, πῇ ἀγαθὸν ἐργάσθαι σωτην, ἢ τὲς ὀπτηθείης τὲς σωτῆ. ὅτι μὲν γὰρ κινδυνώσῃσι γέ σε οἱ ὀπτηθείοι καὶ αὐτῇ φάσθην, καὶ σερηθῶμαι τῆς πόλεως, ἢ τῶν ἑ- σίαν ἀπολέσαι, χερδὴν τι δηλον. αὐτὸς δὲ παρῶν μὲν ἐὰν εἰς ἢ ἐγγύτατά τινα πίλεων ἔλθῃς, ἢ Θήβαζε, ἢ Μεγάραδε (ἐννο- μῶν) γὰρ ἀμφοτέρω) πολέμιος ἦσῃς ὃ Σώκρατες τῇ τέτων πολιτείᾳ. καὶ ὅσοι παρ κέδονται ἢ αὐτῇ πίλεων ὑπεβλέπον- ται σε, διαρδορεὰ ἠγόμενοι ἢ νόμων. καὶ βεβαιώσεις τοῖς δι- κασταῖς τῶν δοξῶν, ὥτε δοκῇν ὁρ- θῶς τῶν δικλῶν δικασθαι. ὥστε γὰρ νό- μων διαρδορὸς ὅτι, σφόδρα πε- δόξειεν ἂν νέων γε καὶ ἀνοή- των ἀνθρώπων διαρδορὸς ἔσθ.

πότερ' ἐν πόλει τὰς τε συνο-
 μίας πόλεις καὶ τῶν ἀνδρῶν
 τὰς κοσμιωτάτας, καὶ τὸ ποί-
 ἐντί αὐτὰ ἀξίον ἔστι σοι ζῆν; ἢ
 πησιόσεις τέτοις, καὶ ἀναρχου-
 τήσιν διαλεγόμενον πινδὸς λό-
 γος ὁ Σόκρατες, ἢ ἔσται ἐν-
 δαδε, ὡς ἢ ἀρετὴ καὶ ἢ δικαιο-
 συνὴ πλείον ἀξίον τοῖς ἀνθρώ-
 ποις, καὶ τὰ νόμιμα καὶ οἱ νόμοι;
 καὶ οὐκ οἶσι ἀρχὴν φανείσθαι τὸ
 τὰ Σοκράτους πᾶν γὰρ, οἷσθαί
 γε χρῆ. ἀλλ' ἐκ μὲν τέτων
 τῶν πολέων ἀπαρτὶς, ἥξεις ἢ εἰς
 Θεσσαλίαν πᾶσα, τὰς ξένας τὰ
 Κεῖται. ἐκεῖ γὰρ δὴ πλείον
 ἀταξία καὶ ἀκολασία. καὶ ἴσως
 ἀν' ἡδυνάς σε ἀκούειν ὡς γελοί-
 ος ἐκ τῆ δεισμονικῆς ἀπει-
 δεύσας οὐδὲν πᾶν πειθόμε-
 νον, ἢ διεξέρχων λαβὼν, ἢ ἀλ-
 λα οἷα δὴ εἰσάσῃ ἐνοχλάζε-
 ῃς οἱ ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ
 ἄλλο τὸ αὐτὸ μεταλλάξας. ὅ-
 π' ἢ γέρον ἀνὴρ, σμικρὸν χεῖρον
 πρὸ βίῳ λοιπὸν ὄντων, ὡς τὸ
 εἶδος, ἐπ' αὐτὸς ἔτω γλίχρως
 ἐπιτυμῶν ζῆν, νόμος τὰς μεγί-
 στας ἀρχάς, οὐδεὶς δὲ ἐρεῖ;
 ἴσως, ἀν' μή τινα λυπῆς. εἰ ἢ
 μὴ, ἀκούσῃ ὁ Σόκρατες πολλὰ
 καὶ ἀνάξια αὐτοῦ. ἔσται δὲ
 δὴ πάντα ἀνθρώπους βίωσθαι, καὶ
 δαλῶν. πῶς ποῶν ἢ εὐοχόμε-
 νον ἐν Θεσσαλίᾳ; ὡς τῶν δὴ
 δεῖντον ἀποδεδμηκὸς εἰς Θετ-
 τάλιαν. λόγοι ἢ ἐκεῖνοι οἱ πε-

Thessalia? Conviviāne frequentabis? utpote qui in Thessalian
 quasi ad coenam aliquam adventaveris. Disputationes verò illi

Quid ergo? civitatēne quæ re-
 gie gubernantur, & modestissimos
 quosque homines devitabis?
 Atqui si id feceris, vitāne di-
 gnus eris? an fortē imprudente
 te his admiscebis, nec erubescere
 de eisdem apud eos disserere, de
 quibus apud nos consuevis
 virtutem videlicet & iustitiam
 legēsque & instituta legum plu-
 rimi esse existimanda? neque
 putas indecorum, minimēque
 honestum Socratis factum appa-
 rere. Proculdubio putandum est
 Fortasse verò has civitates de-
 clinans in Thessaliam ad Crim-
 nis hospites abibis. Illic enim
 inordinate admodum & inter-
 peranter vivitur. Ac forsā
 benter illi te audient, narrantes
 quemadmodum ē carcere ridicu-
 lifieris: ut fascem quendam
 superinponens, aut sagum ca-
 riaceum induens, vel aliis quibus-
 dam te involvens, quemad-
 modum solent qui se in singam co-
 jiciunt, tuumque habitum ac
 guram immutans. An verò
 eisdem dicturum putas quemad-
 modum vir fenex parvo admodum
 tempore, ut verisimile est, vici-
 rus, ausus fueris ob vivendi co-
 piditatem in tam sordida inopie
 vivere, maximas transgressus la-
 ges? Sanē quidem fortasse:
 modo neminem offenderis. Al-
 oquin multa, ὁ Socrates, atque
 indigna te audies. Vives autem
 obnoxius cunctis hominibus atque
 deserviens. Quid verò facies?

de iustitia, cæterisque virtutibus ubinam nobis erunt? Enimvero filiorum gratia vivere cupis, ut nutrias eos atque erudias. An ergo in Thessaliam eos perduces, ut illic nutrias eos atque erudias, hospites eos efficiens, ut hoc insuper commodi abs te reportent? An id quidem non facies, hic verò relictī melius te vivo alentur, atque erudientur à necessariis tuis te absente? Utrum verò si in Thessaliam abibis, tui id curabunt: sin autem in alteram transibis vitam, non curabunt? Profectò siquid opis est in his qui aiunt se tuos necessarios esse, credendum est curaturos.

X. Cæterum, ô Socrates, fidem nobis habens nutricibus tuis, neque filios tuos, neque vitam, neque aliud quicquam pluris facias quàm iustitiam: ut cum in vitam alteram transmigraveris, valeas illic præsidibus horum omnium reddere rationem. Nempe si leges transgressus hæc feceris, neque melius, neque iustius, neque sanctius id vel tibi continget, vel tuis, neque illuc tibi profecto conduceret. Quin potius injuriam passus abis, si abieris, non à nobis quidem legibus, sed ab hominibus. Verum si adeo turpiter aufugeris, etiam injurias malaque referens, conventiones nobiscum initas & promissa transgressus, atque lædens eos quos minimè oportebat, teipsum scilicet & amicos & patriam, nòsq; leges,

καὶ ἐργασίμους ἄντας ἕς ἡκιστα ἐδιδουκένους τε καὶ φίλους καὶ πατρίδα,

εἰ διχμοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πᾶ ἡμῖν ἔσονται; ἀλλὰ δὴ τῶν παιδῶν ἐνεκα βέλαι ζῆν, ἵνα αὐτοὺ ἐκτρέψῃς καὶ παιδύσῃς; τί δέ; εἰς Θεσσαλίαν αὐτοὺ ἀγαγὼν ἐρέσῃς τε καὶ παιδύσῃς, ξένος ποιήσας. ἵνα καὶ τὸτό σε ἀπολαύσωσιν, ἢ τὸτο μὲν ἔ, αὐτὸς δὲ τρεφόμενος σὺ ζῶντος, βέλπον ἐρέσῃς καὶ παιδύσῃς, μὴ ζυῶντος σὺ αὐτοῖς; οἱ γὰρ ὀπιτήδειοι οἱ σοὶ ὀπιμήσονται αὐτῶν. πότερον ἐὰν μὲν εἰς Θεσσαλίαν ἀποδημήσῃς, ὀπιμήσονται; ἐὰν δὲ εἰς ἄδην ἀποδημήσῃς, ἔχῃ ἐπιμήσονται; εἰπὲρ γὰρ πᾶσι θεοῖς αὐτῶν δοτιτὶ σὺ φασκόντων ἐπιτηδεύων ἔῃ, οἱ ἐδαί γε καὶ.

X. Ἀλλ' ὦ Σώκρατες, περὶ δόμων ἡμῖν τοῖς σοῖς ἱερεῦσι, μήτε παῖδας περὶ πλέοντος ποιεῖν, μήτε τὸ ζῆν, μήτε ἄλλο μηδὲν, περὶ τῶ δικαίου. ἵνα εἰς ἄδην ἐλθὼν ἔχῃς πάντα πάντα ἀπολογησάμενος τοῖς ἐκεί ἀρχαῖσι. ἔτε γὰρ ἐνθάδε σοὶ φαίνεται πάντα περὶ ποντὶ ἀμεινον ἔῃ, ἐδὲ δικημότρον, ἐδὲ ὀσιώτρον, ἐδὲ ἄλλω τῶ σὸν ἐδενί. ἔτε ἐν εἴσε ἀνικόμενον ἀμεινον ἔσται. ἀλλὰ νῦν μὲν ἡδικημένον ἀπὶ (ἐάν ἀπίης) ἔχῃ ὅς ἡμῶν τῶν νέμων, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπων. ἐὼν δὲ ἐξελθὼς ἕως ἀχρὼς ἀνταδικήσας τε καὶ ἀπικακουργήσας, τὰς αὐτῶ ὁμολογίας τε καὶ ζωήσας τὰς περὶ ἡμᾶς ὄρεσας, καὶ

καὶ ἐργασίμους ἄντας ἕς ἡκιστα ἐδιδουκένους τε καὶ φίλους καὶ πατρίδα,

καὶ ἡμᾶς· ἡμεῖς τέ σοι χαλε-
πωμένῳ ζῶντι, καὶ ἐκείνῳ τὸ ἡμέ-
τεροι ἀδελφοί, οἱ ἐν ἄλλῃ νό-
μοι, ἐκ ἐυνομήως σε ὑποδύξαντες·
εἰδότες ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεχέρισας
ἀπολέσαι, τὸ σὸν μέγας. ἀλλὰ
μὴ σε πείσῃ Κεῖτων ποιεῖν ἃ λέγει,
μᾶλλον ἢ ἡμεῖς.

XI. Ταῦτα, ὦ φίλε ἐπαῖρε
Κεῖτων, ἐν ἰδίῳ ὅτι ἐγὼ δοκῶ
ἀκέειν, ὡς οἱ κορυβαντώντες
ἢ αὐλῶν δοκῶσιν ἀκέειν· καὶ
ἐν ἐμοὶ αὐτῇ ἡ ἡχὴ τέτων ἢ
λόγων βομβεῖ, καὶ ποιεῖ μὴ δυνά-
σασθαι ἢ ἄλλων ἀκέειν. ἀλλὰ
ἰδίῳ, ὅσα γὰρ τὰ νῦν ἐμοὶ δοκῶν-
τα, εἰάν τι λέγῃς πρὸς ταῦτα,
μάτῳ ἐρεῖς. ὁμῶς μὲντοι εἴπῃ
οἷα πλέον ποιήσῃν, λέγε. ΚΡ.
Ἄλλ' ὦ Σώκρατες ἐκ ἐγὼ λέ-
γειν. ΣΩ. Ἐὰ πίνῃς ὦ Κεῖ-
των, καὶ πρὸς τὸν πῶτην,
ἐπειδὴ πῶτη ὁ θεὸς ὑφη-
γεῖται.

Τέλος τῆς Κεῖτωνος, ἡ Περὶ
παρακλώ.

nos utique & viventi tibi infensa
hic erimus, & in altera vita leges,
quæ illic sunt nostræ sorores,
haudquaquam te, benignè recipi-
ent, scientes te nos pro viribus
disperdere conatum fuisse. Quam-
obrem, nè Crito aliter tibi quam
nos persuadeat, caveto.

XI. Hæc equidem, ὁ dulcis
amice Crito, audire videor, quem
admodum Corybantes tibias au-
dire se putant. Atque in me ser-
monum ejusmodi sonitus adeo
reboat, ut alia audire non pos-
sim. Vides quæ in præsentia
mihi videntur: quibus siquid con-
tradicare aggrediaris, frustra co-
nabere. Veruntamen siquid
profecturum confidis, dicas. CR.
Ego verò quod dicam, ὁ Socra-
tes, nihil habeo. SOC. Desine
ergo Crito, & pergamus hæc
quandoquidem hac nos Deus ipse
ducit.

Finis Critonis, seu de eo quod
agendum est.

P H Æ D O N

PHÆDON ΦΑΙΔΩΝ

sive

ἢ

DE ANIMA.

ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ.

Dialogi Personæ

Τὰ τῶ Διαλόγου πρόσωπα,

ECHECRATES, PHÆDO, APOLLODORUS, SOCRATES, CEBES, SIMMIAS, CRITO, Undecimvirum minister.

ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ, ΦΑΙΔΩΝ, ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΕΒΗΣ, ΣΙΜΜΙΑΣ, ΚΡΙΤΩΝ, ὁ ἦν ἐν τῷ ὑπέρθετι.

I. P S E nè; ὁ Phædo, affuisti qua die Socrates venenum bibit in carcere? an ab alio ipse audivisti? PHÆ. Quopiam, ὁ Echecrates, affui. ECHE. Quenam sunt ea, quæ vir ille antequam, moreretur, loquutus est? Et quomodo è vita discessit? Libenter enim audirem. Nam neque quisquam Philiatorum civium frequenter proficiscitur nunc Athenas, neq; jamdiu hospes aliquis indè ad nos accessit,

I. Τ Τ Ο Σ, ὁ Φαίδων, παρελθὺς Σωκράτη ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ ἢ τὸ φάρμακον ἔπεν ἐν τῷ δεσμωτεῖν. ἢ ἄλλο τὲ ἤκουσας; ΦΑΙΔ. Αὐτὸς, ὦ Ἐχέκρατες. EX. Τί ἐν δὴ ὅτιν ἅπαντα ἔπεν ὁ ἀνὴρ περὶ τῶ θανάτου; καὶ πῶς ἐτελεύτησεν; ἢ πῶς γὰρ ἀνὰ κράτος. καὶ γὰρ ἔτε ἡ πόλις Φλιασίων οὐδεὶς πάνυ τι ὀπιχειρᾷ ταῦτα Ἀθῶναι, ἔτε περὶ ξένου ἀδικοῦτος χεῖρα συχρὺς ἐκείνου, ὅς-
F 4 πς

πρὸς αὐτὸν ἡμῖν σαφές π' ἀργεῖλαι
 οἷός τ' ἢ περὶ τέτων, πλὴν γε
 δὴ ὅπ' φάρμακον πᾶν ἐπιδάνοι·
 ἥν' ὃ ἄλλων ἐδὲν εἴχε φράζειν.
 ΦΑΙΔ. Οὐδὲ τὰ περὶ τῆς δί-
 κης ἀρετὴ ἐπιδέδεσθ' ὅν' ἔπον ἐ-
 γήετο; ΕΧ. Ναί. ταῦτα μὲν
 ἡμῖν ἡγγελλέ τις· καὶ ἐδ' αὖμα-
 ζομένο γε ὅπ' πάλαυ γυμνασίου αὐ-
 τῆς, πολλῶν ὕπερρον εἰνέεται ὑπο-
 δανών. τί ἔν' ἦν τῆτο, ὦ Φαι-
 δων; ΦΑΙΔ. Τύχη τις αὐτῶν ὦ
 Ἐχέκρατες στωέει. ἔτυχε γὰρ
 τῇ περὶ τρεῖς αἰῶν τῆς δίκης ἡ φε-
 ρομένη ἐπεμύνη τῷ πλοῖσι ὃ εἰς
 Δῆλον Ἀθηνᾶσι πέμπουσιν κατ'
 ἔτος. ΕΧ. Τῆτο ὃ δὴ π' ὅστι;
 ΦΑΙΔ. Τῆτό ὅστι τὸ πλοῖον (ὡς
 φασιν Ἀθηνᾶσι) ἐν ᾧ Θησέως
 ποτὲ εἰς Κρήτῳ τὸν δις ἐπὶ
 ἐκείνῳ ἀφ' ἧτος ἀγῶν, καὶ ἐπὶ τῇ
 τε καὶ αὐτῆς ἐσώθη. τῷ ἔν' Ἀ-
 πόλλωνι εὐχάντο (ὡς λέγεται)
 τότε, εἰ σωθῆεν, ἐχέειν ἔργον
 θεωρίας ἀπάγειν εἰς Δῆλον· ἦν
 δὴ αὖ καὶ νῦν ἐπ' ἐξ ἐκείνου
 κατ' ἐνιαυτὸν πᾶσι τῶν πέμπου-
 σιν. ἐπειδὴν ἔν' ὄρξονται τῆς
 θεωρίας, νόμος ὅστιν αὐτοῖς ἐν
 τῷ χρόνῳ τῆτο καθεσθαι
 τὴν πόλιν, καὶ δημοσία μηδὲν
 ἀποκηννύειν, πλεῖν αὖ εἰς Δῆ-
 λον ἀφίκηται τὸ πλοῖον, καὶ πᾶ-
 λιν δεῦρο. τῆτο δ' ἐνίοτε ἐν
 πολλῶν χρόνῳ γίνεται, ὅταν τό-
 χος οἱ ἀνεμοὶ ὑπολαβόντες
 αὐτῆς. ἀρχὴ δ' ὅστι τῆς θεωρίας,
 ἐπειδὴν ὁ ἱερεὺς τῷ Ἀπόλλωνος
 τελεῖ τὸν θυμὸν τῷ πλοῖσι

qui certum aliquid ea de re
 nunciare nobis posset, nisi il-
 lum hausto veneno ē vita mi-
 grassse. De cæteris verò nihil
 quid referret, habebat. PHÆD.
 Nec ergo quæ ad iudicium
 pertinebant, quo pacto tractata
 fuerint audivistis? ECHEC. Au-
 divimus hæc enim nobis qui-
 dam retulit. Et admirati pro-
 fectò sumus, quòd jam peractò
 iudicio, diu postea obiisse vi-
 deatur. Quidnam in causa fuit,
 ò Phædo? PHÆ. Sorte quādam
 id Socrati, ò Echecrates, ac-
 cidit. nam pridie, quàm iudica-
 retur, ornari contigit puppim
 navis ejus, quàm mittunt A-
 thenienses quotannis in Delum.
 ECHE. Id verò quidnam sibi
 vult? PHÆ. Hæc est illa navis,
 ut aiunt Athenienses, in qua
 Theseus olim bis septem illos
 secum vexit in Cretam, ser-
 vavitque illos, & ille servatus
 est. Voverant autem, ut fertur,
 Apollini, si servarentur, quotan-
 nis in Delum spectaculum quod-
 dam mittere. Quod quidem
 nunc etiam ac semper ex illo
 tempore singulis ad Deum mit-
 tunt annis. Cùm igitur spectaculi
 principium agitur, ex lege inter-
 im lustrant urbem, neminēque
 eo tempore publice necant, donec
 Delum perveniat navis, rursusq;
 Athenas revertatur. Id verò
 nonnunquam longo peragitur
 tempore quando eos occupant
 venti. Initium verò spectaculi
 est, postquam Apollinis sacerdos
 navis illius coronaverit puppim.

Id verò, ut modò dicebam, pri-
die quam judicaretur, factum e-
rat. Quamobrem longum tempus
Socrates fuit in carcere inter judi-
cium atq; mortem.

II. ECHE. Circa verò mor-
tem ipsam, ò Phædo, quænam
sunt ab eo dicta, quæ facta,
quive familiarium aderant? An
magistratus adesse non permitte-
bant? atque ita defectus ab a-
micis decessit? PHÆ. Nequa-
quam, aderant aliqui, & qui-
dem multi. ECHEC. Hæc i-
gitur omnia para te quàm pla-
nissimè nobis referre, nisi quid
negotii te impediatur. PHÆ. O-
tiosus equidem sum, atque enar-
rare vobis conabor. Quippe cum
meminisse Socratis, sive ipse
loquar, sive loquentes alios au-
diam, mihi semper omnium sit
dulcissimum. ECHEC. Similiter,
ò Phædo, hos qui te audituri
sunt, affectos habebis. Itaque
conare pro viribus diligentissimè
omnia persequi. PHÆDO. At-
qui mira quadam ratione ò E-
checrates illic præsens affectus
eram. Neque enim misericordia
me capiebat, ut familiarissimi
viri mortis præsentem. Siquidem
beatus vir ille mihi, ò Echecra-
tes, videbatur, tum animi illius
habitum, tum orationem confi-
deranti: adeò intrepidè genero-
séque migrabat è vita, ut vide-
retur mihi in vitam alteram, non
absque divina forte migrare, sed
illic quæque beatus fore, si quis
unquam alius. Quamobrem neq;

τῷτο. δι' ἐπυχὲν (ὡς περ λέγω)
τῇ περὶ τῆς δίκης γενο-
νός. διὰ ταῦτα καὶ ὁ πολὺς
χρῆνθ' ἐβόηετο πρὸ Σωκράτους
ἐν τῷ δεικνωθῆναι ὁ μεταξὺ τῆς
δίκης τε καὶ τῆς θανάτου.

II. EX. Τί γ' δὴ τὰ περὶ αὐ-
τὸν τὸν θάνατον, ὦ Φαίδων;
τί ἦν τὰ λεχθέντα καὶ πεπραχέν-
τα; καὶ τίνες οἱ παρευρόμενοι
τῷ ἐπιηδείων τῷ ἀνδρὶ; ἢ ἔκ-
ειν οἱ ἀρχοντες παρίναι, ἀλλ'
ἔρημοι ἐτελεύτα φίλων; ΦΑΙ.
Οὐδαμῶς. ἀλλὰ παρῆσαν πνες,
καὶ πολλοί γε. EX. Ταῦτα δὴ
πάντα περὶ θυμῷ σου ὡς σαφές α-
παγγέλλαι, εἰ μὴ πε-
σοὶ ἀρχαία τυγχάνει ἔσα. ΦΑΙ.
Ἀλλὰ χαλάζω τε καὶ πειροσμοὶ
ὑμῖν διηγῆσθαι. καὶ γὰρ τὸ με-
μνηδὲς Σωκράτης, καὶ αὐτὸν λέ-
γοντα, καὶ ἄλλος ἀκούοντα, ἔμοι-
γε αἰεὶ πάντων ἥδιστον. EX.
Ἀλλὰ μὲν ὦ Φαίδων, καὶ τὰς ἀ-
κυσσομένης γε τιέτης ἑτέρας ἔ-
χεις. ἀλλὰ πειρῶ ὡς ἂν δοῦν ἀ-
κείβεστα διελθεῖν πάντα. ΦΑΙ.
Καὶ μὲν ἔγωγε θανάτου ἐπα-
θόντα περὶ θυμῷ. ἵτε γὰρ ὡς
θάνατον πορεύεται με ἀνδρὲς ἐπι-
ηδεῖν ἐλεῖται εἰσθῆναι. εὐδαίμων γάρ
μοι ὁ ἀνὴρ ἐστίν, ὃς ὡς ἔχουσιν
καὶ τὰ τέρας καὶ τῷ λόγῳ,
ὡς ἀδελφῶς καὶ χυναίως ἐτελεύτα.
ὥστε μοι παύσασθαι ἐκείνου
μνησθῆναι εἰς ἀδελφόντα, ἀνδρὸς θεῖας
μοίρας ἵεναι. ἀλλὰ καὶ ἐκείνους
ἀφικόμενον εὖ παραίειν, εἴπερ τις
πώποτε καὶ ἄλλοι. διὰ δὴ
ταῦτα

ταῦτα ἔδεν πᾶν μοι ἐλεεινὸν
 εἶη, ὥς εἰκὸς ἂν δόξειεν εἶ)
 παρὲν πᾶν δει· ἔτε αὖ ἡδονή,
 ὥς ἐν φιλοσοφίᾳ ἡμῶν ὄντων,
 ὡς περ εἰώθειμ· καὶ γὰρ οἱ λό-
 γοι τοῖσ' τοῖς πνεύσιν ἦσαν, ἀλλ' ἀ-
 τεχνῶς ἀποπνέει μοι πᾶσι
 παρῶν, καὶ τις αἰδέσθης κερῶν ἀ-
 πό τε τῆς ἡδονῆς συγκακισμῶν
 οὐκ καὶ τῆς λύπης, ἐνδυμυμῶν
 ὅπ' αὐτίκα ἐκείνῃ ἐμείλει τε-
 λείαν. καὶ πάντες οἱ παρόντες
 χαρόν π' ἔτω διεκείμεθα, ποτὲ
 μὲν γελῶντες, ἐνίοτε δ' ἀκρύ-
 οντες· εἰς δ' ἡμῶν καὶ διαφερόν-
 τος, Ἀπολλόδωρος. οἶδα γάρ
 περὶ τὸν ἄνδρα καὶ τὸν τρέπον
 αὐτῶ· ΕΧΕΚ. Πῶς γὰρ ἔ;
 ΦΑΙΔ. Ἐκεῖνός τε πίνων παν-
 τάπασιν ἔτως εἶχε, καὶ αὐτὸς ἐ-
 ζωγεῖ ἐτεταρσμένῳ, καὶ οἱ ἄλ-
 λοι. ΕΧΕΚ. Ἐπύχον δ' ὦ
 Φαίδων ἦντες παραγυρόμενοι;
 ΦΑΙΔ. Οὐτός τε δὴ ὁ Ἀπολ-
 λόδωρος ὅς' ὀπιχρεῖν παρῶν,
 καὶ Κριτόβουλος, καὶ ὁ πατὴρ αὐ-
 τῶ Κρίτων· καὶ ἔπ' Ἑρμογένους,
 καὶ Ἐπιγένους, καὶ Αἰγίγους, καὶ Ἀν-
 τιθένης. ἦν δ' καὶ Κτήσιππος
 ὁ Παιανίδης, καὶ Μενέξενος, καὶ
 ἄλλοι πνέες ὅς' ὀπιχρεῖν.
 Πλάτων δ' (οἶμαι) ἡδύνει.
 ΕΧΕΚ. Ξένοι δέ πνεύσιν παρῶν;
 ΦΑΙΔ. Ναί. Σιμμίας τε γὰρ ὁ
 Θεβαῖος, καὶ Κέβης, καὶ Φαι-
 δόνδης, καὶ Μεγαρέσις, Ἐυ-
 κλείδης τε καὶ Τερψίων. ΕΧΕΚ.
 Τί δ', Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμ-
 ερος παρῶν; ΦΑΙΔ.

admodum commovebar; (ut
 consentaneum videretur hominem
 rei praesentem lugubri commo-
 veri) neque rursus afficiebar
 laetitia quemadmodum soleba-
 mus alias quum in philoso-
 phia versabamur. Nam sermo-
 nes quidem ejusmodi erant,
 sed revera affectus quidam mi-
 rus atque insolita voluptatis
 dolorisque permixtio me inva-
 serat considerantem illi paulo
 post moriendum esse. Et qui-
 cunque aderamus, ferme simi-
 liter eramus affecti, alias qui-
 dem ridentes, alias vero lachry-
 mantes. Unus autem praeter ca-
 teris Apollodorus: nosti enim
 virum, ejusque mores. ECH.
 Quidni? PHAED. Ille igitur
 ita prorsus erat affectus, atque
 ego ipse alique omnes di-
 stractum similiter perturbatione
 animum habebamus. ECHEC.
 Sed quinam forte aderant, ὁ
 Phædo? PHAED. Cives qui-
 dem & indigenae aderant, ipse
 Apollodorus, & Critobulus
 paterque ejus Crito: rursus
 Hermogenes, Epigenes, Ae-
 schines, Antisthenes. Aderat &
 Ctesippus Praeneus, & Mene-
 xenus, atque alii quidam indi-
 genae. Plato atem, ut arbitror,
 aegrotabat. ECHEC. Sed num
 aliqui aderant peregrini? PHAED.
 Aderant & peregrini, Simmias
 Thebanus, & Cebes, & Phæ-
 dondes: Megarense vero Eu-
 clides, & Terpsion. ECHE-
 CHRA. Aristippus autem &
 Cleombrotus an aderant? PHAED.

Non.

(γινώσκεις γῶ) ἔχουσιν τε τὸ παιδίον αὐτῶ καὶ παρακαθήμενῳ. ὡς ἔν ἐϊδεν ἡμᾶς ἡ Ξανθίππη, ἀνδρομήσεται τε, καὶ τοιαῦτα ἅλλα εἶπεν οἷα δὴ ἐβόησαν αἱ γυναῖκες, ὅπ, ὦ Σωκράτες, ὕσπερ δὴ σε προσεῖπον οἱ ἐπιτήδειοι, καὶ σὺ τέττας. καὶ ὁ Σωκράτης βλέψας εἰς τὸν Κεῖτωνα, ὦ Κεῖτων, ἔφη ἀπαγέτω πῖς ταῦτῳ οἷκαδε. καὶ ἐκείνῳ μὲν ἀπῆγον πινὲς τῷ τῷ Κεῖτων, βοῶσαι τε καὶ κοπιόμεναι. ὁ δὲ Σωκράτης, ἀνακαθίστομεν εἰς τὴν κλίνην, σωγέσμεν τε τὸ σκέλ, καὶ ἐτείφε τῇ χειρὶ καὶ τείδων ἅμα, ὡς ἄποπον (ἔφη) ὦ ἄνδρες ἐοικέ π' εἶ) τῷτο ὁ χαλῶσιν οἱ ἄνθρωποι ἡδύ. ὡς θαυμάσιος πέφυκε πρὸς τὸ δοκεῖν ἐναντίον εἶ) τὸ λυπηρόν. τῷ ἅμα μὲν αὐτῷ μὴ δέλειν παραγίνεσθαι τῷ ἄνθρωπῳ. εἰάν δέ τις διόκη τὸ ἕτερον καὶ λαμβάνη, χεδόν τι ἀναγκάζεσθαι αἰεὶ λαμβάνειν καὶ τὸ ἔτρον, ὥπερ ἐκ μίσης κορυφῆς ἡμιθέων δὴ ὄντες. καὶ μοι δοκεῖ (ἔφη) εἰ ἐνεβόησεν αὐτὰ Αἰτωπ, μύθον ἂν συνθεῖναι, ὡς ὁ θεὸς βελλόμεν, αὐτὰ δι-αλλάξαι πολεμῶντα, ἐπειδὴ ἐκ ἐδωάτο, συνῆψεν εἰς ταῦτῳ αὐτῷ τὰς κορυφάς. καὶ διὰ ταῦτα ὦ ἂν τὸ ἔτρον παραγίνοι, ἐπακολυθεῖ ὕστερον καὶ τὸ ἔτρον. ὥσπερ ἔν καὶ αὐτῷ μοι ἔοικεν, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ δεξιμοῦ ἦν ἐν τῷ σκέλει τὸ ἀλγεῖν,

(nostri mulierem) juxta sedentem, puerumque ejus manibus tenentem. Quæ nos quum vidisset, ejulare cœpit, & qualia mulieres solent exclamare: O Socrates, inquit, nunc te postremum tui familiares affabuntur tuque illos. At Socrates Critonem intuitus, O Crito, inquit, abducatur quis hanc domum. Et illam quidem abduxerunt quidam Critonis domesticæ, vociferantem atque plangentem. Socrates autem sedens in lecto, contraxit ad se crus, manumque perfricuit, atque inter fricandum sic inquit: Quam mira videtur, o viri, hæc res esse, quam nominant homines voluptatem, quamque miro naturaliter se habet modo ad dolorem ipsum, qui ejus contrarius esse videtur. quippe cum simul homini adesse nolint. Attamen si quis prosequitur capitque alterum, semper ferme alterum quoque accipere cogitur, quasi ex eodem vertice sint ambo connexa. Arbitror equidem Æsopum, si hæc animadvertisset, fabulam fuisse facturum: videlicet Deum ipsum cum ipsa inter se pugnantia vellet conciliare, neque id facere posset, in unum eorum apices conjunxisse, propterea quæ cui- cunque adest alterum, eidem mox alterum quoque adfuturum. quod quidem mihi accidit in præsentia. Siquidem modo crus propter vincula afficiebatur dolore, sed

sed huic succedere voluptas jam videtur.

IV. Ad hæc Cebes, per Jovem, inquit, ô Socrates, opportunè id mihi in memoriam revocasti. Cum enim poemata composueris, prius cantum in laudem Apollinis, deinde etiam fabulas Æsopi carmine modulatus, tum alii multi me interrogaverunt, tum Evenus paulo antè, quonam consilio postquam in carcerem devenisti, ea feceris, quæ prius feceras nunquam. Si igitur tibi curæ est ut habeam quid respondeam Eveno, quando iterum ex me quaesierit, quod certò scio facturum, dic quaeso, quid ei sit respondendum. Vera, inquit, ô Cebes, responde, me id effecisse, non ut vel cum ipso, vel cum ipsius carminibus contenderem: sciebam enim facile id non esse: verum ut insomnia quædam experirer, minimèque officio meo deesset, si forte hæc esset ea musica quam sæpius jam exercere me jubent. Erant autem ejusmodi: Sæpe mihi in anteastra vita idem insomnium licet alia atque alia forma occurrèns sese obtulit, eadem semper ita præcipiens, Fac, ô Socrates, musicam, atque exerce. Ego igitur quod in superiori tempore faciebam, hoc mihi præceptum arbitrabar: & quèmodum currentes adhortari solemus, sic quod ipse antea faciebam, ad idem me insomnium cohortari putabam, quasi

ἐκείνῳ δὴ φαίνεται ἐπακολουθεῖν τὸ ἥδυν.

IV. Ὁ ἐν Κέβης ὑπολαβὼν, Νὴ τὸν Δία (ἔφη) ὦ Σώκρατες, εὖ γ' ἐπίησας ἀναμνήσας με. ὡς γάρ τοι τῶ ποιημάτων ὧν πεποίηκας, ἐντένας τῶν τῷ Αἰσώπῃ λόγους, καὶ τὰ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον, καὶ ἄλλοι πνὲς με ἤρυντο ἥδη, ἀτὰρ καὶ Εὐλύδης παρῶν, ὃς, τι ποτὲ διανοηθεῖς, ἐπειδὴ δεδρα ἦλθες, ἐπίησας αὐτὰ, παρῆτον ἐδὲν πώποτε ποιήσας. εἰ ἐν τῷ σοι μέλει τὸ ἔχειν ἐμὲ Εὐλύδῃ ἀποκείνεται, ὅταν με αὖτις ἐρῶτῃ, (εὖ οἶδα γὰρ ὅτι ἐρήσεται) εἰπὲ τί χρὴ λέγειν. Λέγε τοίνυν (ἔφη) αὐτῷ, ὦ Κέβης, τὰληθῆ, ὅτι οὐκ ἐκείνῳ βελόμενον ἐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτῷ ἀντίτεχνον (ἔφη), ἐποίησα ταῦτα. (ἴδειν γὰρ ὡς ἐρῶδιον εἶναι) ἀλλ' ἐνυπνίων τινῶν ἀποπειρώμενον ἢ λέγει, καὶ ἀφοσιόμενον, εἰ ἄρα πολλάκις ταύτῳ πλὴν μουσικῷ μοι ὁππῆτοι ποιῆν. ἦν γὰρ δὴ ἅπαν τοιαῦτα. πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸ ἐνύπριον ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ, ἄλλο τ' ἐν ἄλλῃ ὅφει φαινόμενον, τὰ αὐτὰ, λέγει, ὦ Σώκρατες (ἔφη) μουσικῷ ποίει καὶ ἐργάζε. καὶ ἐγὼ ἐν γε τῷ παρῶν χρόνῳ ὅσῳ ἐπεσπῶν, τὸ τοῦ ὑπελάμβανον αὐτὸ μοι παρακαλεῖσθαι τε καὶ ὁππῆκαλδεῖν, ὥστε οἱ τοῖς θεοῖς διακαλούμενοι. καὶ ἐμοὶ ὑπὸ τὸ ἐνύπριον, ὅσῳ ἐπεσπῶν τὸ τοῦ ὁππῆκαλδεῖν, μουσικῷ ποιῆν. ὡς

ὡς φιλοσοφίας μ', ὅσης μεγίστης μεσικῆς, ἐμὴ δ' τὸ το πρῶτον. νῦν δ' ἐπειδὴ ἢ τε δίκη ἐγύρετο, καὶ ἢ τῷ θεῷ ἐορτῇ διεκώλυέ με ἀποδνήσκειν, ἔδοξε χρεῖσται, εἰ ἄρα πολλάκις μοι περσέπτοι τὸ ἐνύπνιον πῶ τῶ πῶ δημόδῳ μεσικῶ ποιεῖν, μὴ ἀπειθῆσαι αὐτῷ, ἀλλὰ ποιεῖν. ἀσφαλέστερον γὰρ εἶ) μὴ ἀπέναι πρὶν ἀροσώσασθαι ποιήσαντα ποιήματα, παιδόμενον τῷ ἐνυπνίῳ. ἔγω δ' ἡ περσέπον μ' εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα, ἔ' ἢν ἡ παρεῖσι θυσιᾶ. μὲν δ' τὸν θεόν, ἐννοήσας ὅτι πῶ ποιητῶν δέοι εἶσο μέλλοι ποιητῆς εἶ), ποιεῖν μῦθους ἀλλ' ἔ' λόγους, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν μυθολογικῶς, διὰ ταῦτα, ὡς περσέφους εἶχον καὶ ἡπιδάμῳ μῦθους τῶς Αἰσώπῳ, τέτων ἐποίησα οἷς περσέποις ἐνέτυχον.

V. Ταῦτα ἔν ᾧ Κέβης 'Εὐλωῷ φερέ. καὶ ἐρρώδαται, καὶ, ἂν περσέπῃ, ἐμὴ δικάειν. ἀπέρμ' ὅ, ὡς εἰοικε, τῆμρον. κελεύει γὰρ Ἀθῆναιοι. Καὶ ὁ Σιμμίας, Οἶον παρακελεύει, ἔφη, τέτο, ᾧ Σώκρατες, Εὐλωῷ. πολλὰ γὰρ ἦδη ἐντετύχκα τῷ ἀνδρῇ. γὰρ ὅν ἔν, ὅς ὦν ἐγὼ ἡδημαι, καὶ ὅπως ἔν εἰν σοι ἐκάν εἶ) πείσει). Τί δὲ (ἢ δ' ὅς) ἔ' φιλόσοφ' Εὐλωῶς; Ἐμοιγε δοκῇ, ἔφη ὁ Σιμμίας. Ἐδελέσει πόινω καὶ Εὐλωῶς, καὶ πᾶς ὅτῳ ἀξίως τέτε τῷ περσέγματ' ἔμπεσαν. οὐ μὲν ἴσως βιάσεται αὐτόν.

philosophia maxima musica foret; ego autem in eo elaborarem. Postquam verò sententia de me lata esset, & mori me Dei festum inhiheret, censui oportere, si forte insomnium toties jubeat, popularem hanc musicam exercere, neque ei repugnare, sed morem gerere. Tutius enim fore arbitratus sum, antequam e vita migrarem, ab hoc me officio liberare, & parentem insomnium poemata facere. Itaque primum quidem in ipsius Dei laudem versus feci, cujus tunc sacra celebrabantur: atque post Deum judicans oportere eum qui poeta futurus sit non sermones, sed fabulas facere, me verò non esse fabulatorem, nonnullas ex fabulis Æsopi quas sciebam, magisque in promptum habebam, ut in quamque prius incidi, modulatus sum:

V. Hæc igitur, ὁ Cebes, refer Eveno, & jube, ut valeat, & si sapit, me sequatur. miro. n. hinc hodie, ut apparet. Sic. n. Athenienses jubent. Tunc Simmias, Quale id est, inquit, ὁ Socrates, quod Eveno mandas? Sæpe enim in illum incidi, & quantum de illo sentio, nullo penè modo libens ille tibi parebit. Quid verò? inquit, nonne philosophus est Evenus? Mihi quidem videtur, inquit Simmias. Volet igitur & Evenus, & quicumque hujus rei dignè est particeps. Non tamen forte sibi vim inferet.

Non

Non enim fas esse aiunt. Et simul hæc dicens, crura è lectis demisit in terra. Atque ita sedens, deinceps reliqua disputavit. Quæsit igitur ab eo Cebes, quonam id modo ais, Socrates? fas quidem non esse seipsum violare, philosophum tamen oportere morientem sequi? Quid, ô Cebes, inquit, nonne tu Simmiasque talia quædam audivistis à Philolao, quo familiariter utebamini? Manifesti quidem, inquit Cebes, nihil, ô Socrates. Atqui ego quoque de his rebus, inquit Socrates, ex auditu loquor. Quæ igitur ipse audiui, referre vobis nulla invidia prohibebit. Etenim fortasse maxime decet illò migraturum considerare atque animo fingere qualis futura putanda sit hæc ipsa migratio, quid enim aliud usque ad solis occasum quis faciat? Quam ob causam, inquit Cebes, ô Socrates, nefas esse aiunt sibi met manus inferre? Jam enim quo modo quærebas, ego à Philolao audiui, quum apud nos versaretur, & ab aliis insuper nonnullis, non decere id facere: apertum tamen hæc de re quicquam nihil ab aliquo unquam audiui. Sed attentione opus est, inquit. Nam & si audiveris, mirum tamen fortè videri possit, utrum hoc solum ex aliis omnibus simplex sit: nec accadat unquam homini quemadmodum cætera, quando & quibus melius sit mori quàm vivere. Itaque

ὁ γὰρ φασὶ δεμντὸν εἶναι. καὶ ἅμα λέγων ταῦτα, καθεῖκα τὰ σκέλη ὑπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ τὴν γῆν καθεζέμεναι, ὥτως ἦδη τὰ λοιπὰ διελέγετο. Ἦρετο ἔν αὐτὸν ὁ Κέβης, Πῶς τῆτο λέγεις, ὦ Σώκρατες, τὸ μὴ δεμντὸν εἶναι ἑαυτὸν βιάζεσθαι; ἐδέλεν δ' ἂν τὸ ἀποθνήσκοντι τὸν φιλόσοφον ἑπεῖς; Τί γ', ὦ Κέβης, ἐκ ἀκηκιάτε σύ τε καὶ Σιμμίας περὶ ἧς τοιούτων, Φιλολάου συγγεγονότες; Οὐδέν γε σαφές, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ μὲν καὶ ἐγὼ οὐκ ἀκοῆς περὶ αὐτῆς λέγω. ἀλλὰ τοι τυγχάνω ἀκηκῶς, εἰδέναι δ' εἰς λέγειν. καὶ γὰρ ἴσως καὶ μάλιστα ὁρᾷται μέλλοντα εἰσεσθαι ἀποθνήσκον, διασκοπεῖν τε καὶ μυθολογεῖν περὶ τῆς ἀποθνήσκουσας τῆς ἐκεί, ποῖαν πνῶ οἰόμεθα αὐτῷ εἶναι. τί γὰρ ἂν τις καὶ ποιοῖ ἄλλο ἐν τῷ μέχεις ἢ λίαν δυσμῆν χεῖρῳ; Κατὰ τὴν δὴ ἔν ποτε ἔφασσι δεμντὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν ἀποκτιννύειν, ὦ Σώκρατες; ἦδη γὰρ ἐγὼ γε (ὅπως δὴ νῦν σύ ἦς) καὶ Φιλολάου ἤκουσα, ὅτε παρ' ἡμῖν διητῶτο, ἦδε γ' καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς οὐδεὶς τῆτο ποιεῖν· σαφές γ' περὶ αὐτῆς εἰδένος πῶποτε εἰδέναι ἀκήκῳ. Ἀλλὰ προσέειπεν αὐτῷ, ἔφη. τάχα γὰρ ἂν καὶ ἀκῶσαι. ἴσως μὲν τοι θαυμάσιόν σοι φανείτω, εἰ τῆτο μόνον ἧς ἄλλων ἀπάντων ἀπλὴν ὅτι, καὶ εἰδένος τυγχάνει τὸ ἀνθρώπου, ὥς ὅτι καὶ πολλὰ ὅτι, ὅτε καὶ οἷς βέλτιον τεθνήσκει ἢ ζῆν.

οἷς ἢ βέλτιον τεθνάναι, θαυμασὸν ἴσως σοι φαίνεται) εἰ τέ-
τοις τοῖς ἀνθρώποις μὴ ὅσον
αὐτὸς ἑαυτὸς εὖ ποιεῖν, ἀλλ'
ἄλλον δεῖ πειμῶνεν εὐεργέτην.
Καὶ ὁ Κέρης ἡρέμα ὀπιηλάσας,
Ἰθὺ Ζῶς, ἔφη, τῇ αὐτῇ φωνῇ
εἰπὼν. Καὶ γὰρ ἂν δόξειεν, ἔ-
φη ὁ Σωκράτης, ἕτως γ' εἴ
ἄλογον· ἔ μὴ πεῖ ἀλλὰ ἴσως
γ' ἔχει τινα λόγον. ὁ μὲν οὖν
ἐν ἀπορρίπτεις λεγόμενος περὶ
αὐτῷ λόγῳ, ὡς ἐν τινι φρε-
ρᾷ ἐστὶν οἱ ἄνθρωποι, καὶ οὐ
δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν,
ἐδὲ ἀποδιδράσκειν, μέγας τέ
τις μοι φαίνεται) καὶ ἔ ρασι-
θεῖν. ἔ μὴ πεῖ ἀλλὰ τὸδε
γὰρ μοι δοκεῖ, ὦ Κέρης, εὖ λέ-
γεις, τὸ δεῖς εἶ) ἡμῶν τὸς ὀπι-
μελεμένους, καὶ ἡμᾶς τὸς ἀν-
θρώπους ἐν ᾗ κτημάτων τοῖς
θεοῖς εἶ). ἢ σὲ ἔ δοκεῖ ἔ-
τως; Ἐμοίγ', ἔφη ὁ Κέρης.
Οὐκ ἔν (ἢ δ' ὅς) καὶ σὺ ἂν ᾗ
σαυτὲ κτημάτων εἰ τι αὐτὸ ἐ-
αυτὸ ἀποκτινύοι, μὴ σημῆναν-
τός σε ὅτι βέλει αὐτὸ τεθνά-
ναι, χαλεπάνοις ἂν αὐτῷ, καὶ
εἰ τινα ἔχεις τιμωεῖαν τιμω-
εῖσθαι; Πάνυ γ' ἔφη. Ἰσως
πίνω ταύτῃ ἐκ ἄλογον, μὴ
περὶ τὸν αὐτὸν ἀποκτινύω
δεῖν, περὶ ἀνάγκην τινα ὁ θεὸς
ἐπιπέμψῃ, ὥσπερ καὶ πῶ νῦν
ἡμῖν παρῆσαν.

VI. Ἀλλ' εἰκὸς (ἔφη) ὁ Κέρης) τὰτό γε φαίνεται). ὁ μὲν
τοὶ νῦν δὴ ἔλεγες, τὸ τὸς

mirum tibi fortè videbitur, his quibus præstat mori, non liceat sibi met prodesse, sed alium oporteat expectare qui proficit. Tunc Cebes subridens, Ittio Jupiter, inquit, sua ipsius lingua loquens. Atqui videri quidem, inquit Socrates, potest id sic absurdum. Fortasse tamen quandam habet rationem. Profectò sermo ille qui de hisce rebus in arcano habetur, quod nos homines sumus in quadam custodia, neque decet quemquam ex his seipsum solvere; neque aufugere, magnus quidem mihi videtur, neque cognitu facilis. Veruntamen id mihi, ὁ Cebes, rectè dici videtur, Deus quidem curam habere nostri. Nos verò homines unam quandam ex possessionibus esse Deorum. An non ita tibi videtur; Mihi quidem, inquit Cebes. Nonne igitur, inquit, & tu si quod ex mancipiis tuis seipsum perimeret, quum tu minime significasses velle te ut e vita excederet, irascereris illi? & si potestatem haberes, poena quadam afficeretur? Omnino, inquit. Fortasse igitur hoc modo non præter rationem est, non prius decere seipsum interficere quam Deus necessitatem aliquam imposuerit, qualem nobis imposuit in præsentia.

VI. Consentaneum id quidem apparet, inquit Cebes. Quod verò dicebas modò, philosophos

philosophos perfacile velle mori, absurdum, ô Socrates, videtur esse, siquidem quod nunc diximus, rationem habet, Deum videlicet nostri curam gerere. Nos verò ejus esse possessionem. Nullam enim id rationem habet, prudentissimos videlicet homines non ægrè ferre ab ea cura se amoveri, quam illi præstant Dii, optimi omnium rerum gubernatores. Nunquam enim putaret vir prudens ipsum se melius esse curaturum, si liber evaserit: sed demens aliquis forsitan id putaret, fugiendum scilicet esse à domino: neque cogitaret non esse id quod bonum est fugiendum, sed in eo maxime permanendum. Ideoque absque ratione fugeret. Qui verò mentem habet, semper apud eum qui sit melior esse cupit. Atque ita, ô Socrates, contrarium ejus quod paulo antè dicebatur, probabilius est. Sapientes enim decet graviter mortem ferre, insipientes verò libenter. Socrates igitur cum hæc audisset, delectari mihi visus est argutia Cebetis. Conversusque ad nos, Semper, inquit, hic Cebes rationes quasdam perscrutatur, neque admodum facile quod quivis dixerit, vult admittere. Tunc Simmias, Mihi, quoque, inquit, nonnihil videtur Cebes dicere. Quo enim consilio sapientes viri eos qui meliores revera quam ipsi sint, fugiant, illisque carere facile patiantur? Atqui mihi

φιλοσόφους ραδίως ἂν ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἔοικε τὸτο, ὃ Σώκρατες, ἀτόπῳ· εἴπερ ὁ νῦν δὴ λέγμεν, εὐλόγως ἔχει, τὸν θεὸν τε εἶναι τὸν ὀπμιελόμενον ἡμῶν, καὶ ἡμᾶς ἐκείνου κτήματα εἶναι· τὸ γὰρ μὴ ἀγανακτεῖν τὰς φρονιμωτάτας ἐκ ταύτης τῆς διερχόμενης ἀπόντας, ἐν ᾗ ὀπισσάμενοι αὐτῷ οἴεσθαι αἰετοῖς εἰσι τῶν ὄντων ὀπιστάται θεοὶ, ἐκ ἔχει λόγον. ἐγὰρ πῶ αὐτὸς γε αὐτῶ ἀμεινον οἶεσθαι ὀπιμελῆσθαι, ἐλθέμεν γὰρ ἡμῶν· ὁ μὲν ἀνόντῳ μὲν ἀνδρῶν τῶν τυχ' αὖ οἰηθεῖν ταῦτα εὐκτερον εἶναι ἀπὸ τῶ θεοῦ, καὶ ἐκ αὖ λογίζοιτο ὅτι ἐ δὲ ἀπὸ γε τῶ ἀγαθῆς φέρειν, ἀλλ' ὅτι μάλιστα πείθεσθαι. διὰ ἀλόγους ἂν φέροι· ὁ γὰρ νῦν ἔχον ὀπισθινοῖ πα αὖ αἰετῶν παρὰ τὸ αὐτῶ βελτίονι. καὶ τοι ἔπος ὃ Σώκρατες, τεύναντιον εἶναι ἢ ὁ δὴ νῦν ἐλέγγο. τὰς μὲν γὰρ φρονίμους, ἀγανακτεῖν ἀποθνήσκοντας ἀρετῆς, τὰς δὲ ἀφρονεῖς χαίρειν. Ἀκούσας ἔν ὁ Σωκράτης ἰδὼναι τέ μοι ἔδοξε τῇ τῶ Κέβητος πραγματείᾳ· καὶ ὀπιβλέψας εἰς ἡμᾶς, Αἰετοί, ἔφη, ὁ Κέβης λόγους πᾶσι ἀνθρώποις, καὶ ἐ πᾶν εὐθέως ἐθέλει πείθεσθαι, πᾶν τις εἴποι. Καὶ ὁ Σιμμία, Ἀλλὰ μὲν, ἔφη, ὃ Σώκρατες, νῦν γε δοκεῖ μοι καὶ αὐτῷ λέγειν Κέβης. τί γὰρ ἀν βελόμηναι ἀνδρες σοφοὶ ὡς ἀληθῶς δεσπότης αὐτῶ ἀπαλλάττοιτο αὐτῶ; καὶ μοι

δοκεῖ Κέβης εἰς σὲ τείνειν τὸν λόγον, ὅπ' ἔγω βαδίσας φέρης καὶ ἡμᾶς ἀπολείπων, καὶ ἀρχοντας ἀγαθούς, ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖς, θεός.

VII. Δίχμα (ἔφη) λέγετε. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς λέγειν ὅπ' χρή με ἀπολογήσασθαι ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ. Πάνυ μὲν ἐν, ἔφη ὁ Σιμμίας. Φέρε δὲ (ἢ δὲ ὅς) περὶ αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς πιθανώτερον ἀπολογήσασθαι ἢ πρὸς τὰς δικασίας. ἐγὼ γὰρ (ἔφη) ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, εἰ μὴ μὴ ὥμῳ ἤξεν πρὸς πᾶν πρὸς θεὸς ἄλλος σοφός τε καὶ ἀγαθός, ἔπειτα καὶ παρ' ἀνθρώπους τετελευτηκότας ἀμείνους ἢ ἐνθάδε, ἡδίκων ἂν, οὐκ ἀνανακτῶ τὸ θάνατον· ἰδὼν ὃ ἐν ἴσῃ ὅτι παρ' ἀνδρας τε ἐλπίζω ἀφίξειν ἀγαθός. καὶ τῆτο μὲν οὐκ ἂν πάνυ διίχρυσάμην· ὅτι μὴ τοι παρὰ θεὸς δεσπότης πάνυ ἀγαθός ἤξεν, ἐν ἴσῃ ὅτι, εἴπερ τι ἄλλο ἢ τοῖς τοῖς, διίχρυσάμην ἂν καὶ τῆτο. ὥστε διὰ ταῦτα οὐχ ὁμοίως ἀγανακτῶ, ἀλλ' εὐελπίς εἰμι εἰς τι τοῖς τετελευτηκόσι· καὶ, ὥσπερ γε καὶ πάλαι λέγεσθαι, πολὺ ἀμείνον τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τοῖς κακοῖς. Τί ἐν, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὦ Σώκρατες; πότερον αὐτοὺς ἔχον τιὸν διάνοιαν ταύτην, ἐν ᾗ ἔχεις ἀπίστευαι, ἢ καὶν ἡμῖν μεταδοίης; κοινὸν γὰρ δὴ ἑμοιγε δοκεῖ καὶ ἡμῖν εἶναι ἀγαθὸν τῆτο· καὶ ἅμα σοὶ ἢ ἀπολογία ὅτι, ἐάν

videtur Cebes sermonem in te intendere, quod tam facile & nos relinquo & Deos, ut tu ipse fateris, principes bonos.

VII. Justa dicitis, inquit Socrates. arbitror enim vos dicere meipsum tanquam in judicio portare purgare. Et maxime quidem, inquit Simmias. Age ergo, inquit. Conabor nunc apud vos accuratius quam apud iudices fecerim, me defendere. Equidem, ὁ Σιμμία atque Cebes, nisi me migraturum putarem, primum quidem ad Deos alios sapientes & bonos, deinde ad homines defunctos his qui hic sunt meliores, injusta agerem, non molestē ferens mortem. Nunc certō habetote sperare me ad viros bonos migraturum: sed hoc quidem haud omnino asseverarem. Quod verō ad Deos dominos valde bonos migraturus sim, certum habetote, si quid aliud ejusmodi, & hoc utique me affirmaturum. Propterea haud quaquam mortem molestē fero, ut quidem si aliter se res haberet, facerem, sed bono animo sum, speroque superesse aliquid his qui defuncti sunt, atque ut jamdiu dicitur, multo melius bonis fore quam malis. Quid igitur, ὁ Socrates, inquit Simmias? Num ipse cum isthac sententia hinc abire cogitas? An. nos quoque participes ejus relinquere? Nam commune nobis quoque id bonum esse arbitror. Præterea ita demum te apud nos purgaveris, si

quæ dicis; nobis etiam persuaseris. Dabo equidem operam, inquit. Sed Critonem prius auscultemus. Videtur enim mihi jamdudum nonnihil velle dicere. Quidnam putas aliud, ô Socrates, inquit Crito, quam quod jamdudum mihi dicit is qui tibi venenum est daturus? te videlicet monendum esse ut quam parcissimè loquaris, dicit enim eos qui disputant, nimium incalescere: nihil verò tale bibituris venenum convenire. Alioquin eos qui id fecerint, cogi interdum bis, quandoque ter venenum bibere. Tum Socrates, Mitte ipsum, inquit. Tantum id quod officii ejus est parer, tanquam bis, & si oportuerit ter præbiturus. Et antea quidem inquit Crito, fermè id te respondurum sciebam. Sed me ille jamdudum interpellat. Mitte ipsum, inquit. Ego verò, ô judices, rationem vobis jam reddere volo, ob quam mihi videatur vir qui per omnem vitam incubuerit philosophiæ, meritò magna cum fiducia imminentem expectare mortem, atque bona spe esse, se ibi postquam hinc migraverit, maxima bona reportaturum. Quæmadmodum igitur id ita se habeat ô Simmia atque Cebes, conabor equidem aperire.

VIII. Quicumque philosophiam rectè tractant, videntur latuisse cæteros homines, quòd nihil aliud ipsi commentarentur quam mori, atque esse se mortuos.

ἀποδέχης, ἡμᾶς πείθεις. Ἄλλὰ πειράτομαι, ἔφη. πρῶτον ὃ κείμενα τὸνδε σκεψόμεθα, τί εἶναι ὃ βέλεσθαι μοι δοκεῖ πάλα εἰπεῖν. Τί ὃ, ὃ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κεῖτων, ἄλλο γε ἢ πάλα μοι λέγει ὁ μέλλων σοι δόσσειν τὸ φάρμακον, ὅτι χρή σοι φράζειν ὡς ἐλάττω διαλέγεσθαι; φησὶ γὰρ θερμαίνεσθαι μᾶλλον διαλεχόμενος, εἶναι ὃ ἐδὲν τοῦτον περισφύρειν τὸ φάρμακον· εἰ ὃ μὴ, εἴητο ἀναγκάζεσθαι καὶ δις καὶ τρίς πίνειν τὰς τῶ τοῦτον ποιοῦντας. Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἔα, ἔφη, χαίρειν αὐτόν· ἀλλὰ μόνον τὸ ἐαυτῷ περὶ σκεδάζεω, ὡς καὶ δις δόσων· εἰάν ὃ εἴη, καὶ τρίς. Ἀλλὰ φεδὸν μίντοι ἡδύν, ἔφη ὁ Κεῖτων· ἀλλὰ μοι πειράματα πάλα πείρεται. Ἔα αὐτόν, ἔφη· ἀλλ' ὑμῖν δὴ τοῖς δικασταῖς βέλομαι τὸν λόγον ἀποδύναι, ὡς μοι φαίνεται εἰκότως ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν φιλοσοφίᾳ διατέλλας τὸν βίον, διαρρεῖν μέλλον θοδανείσθαι, καὶ εὐθυπείναι ἐκαστὸν μέγιστον οἶσεσθαι ἀγαθὰ, ἐπειδὴν τελευτήσῃ. πῶς αὖ ἐν δὴ τῷ εἶναι ἔχει, ὃ σιμμία τε καὶ Κέβης, ἐγὼ πειράτομαι φράσαι.

VIII. Κινδυνώουσι γὰρ ὅσοι τυγχάνουσιν ὁρθῶς ἀπὸ θάνατον φιλοσοφίας λελιθέναι τὸς ἄλλους, ὅτι ἐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ὅπτη δόξαι ἢ ἀποθνήσκαι τε καὶ τελευτᾶν.

θνάναι. εἰ ἐν τῷτ ἀληθές, ἀ-
τοπον δὴ πως ἂν εἴη, περιθυμῆ-
σαι μὲν ἐν παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν
ἄλλο ἢ τῷτο· ἤκοντο δὲ δὴ
αὐτῷ, ἀγανακτεῖν ὁ πάλαι περι-
θυμῆντό τε καὶ ἐπετίθειον. Καὶ
ὁ Σιμμίας γελάσας, Νῆ τὸν
Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐ πά-
νυ γέ με νῦν δὴ γελασέοντα
ἐποίησας γελάσαι. οἶμαι γὰρ ἂν
τὲς πολλὰς αὐτὸ τῷτο ἀκούσαν-
τας δοκεῖν εἰ πάνυ εἰρηδαίει
τὲς φιλοσοφούντας, καὶ συμφάναι
ἂν τὲς μὲ παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους
καὶ πάνυ, ὅτι τῷ ὄντι οἱ φι-
λοσοφούντες θανατῶσι, καὶ σφᾶς
γε ἐλελήθασιν ὅτι ἄξιοι εἰσὶ
τῷτο πάχυν. Καὶ ἀληθῆ γ'
ἂν λέγοιεν, ὦ Σιμμία, πλὴν
γε τῷ σφᾶς μὴ λεληθέναι.
λέληθε γὰρ αὐτὲς ἢ τε θανατῶσι,
καὶ ἢ ἄξιοι εἰσὶ θανάτου οἱ ὡς
ἀληθῶς φιλόσοφοι. ἔπειθ' ὅτι γὰρ,
ἔφη, πρὸς ἡμᾶς αὐτὲς χεῖρην
εἰπόντες ἐκείνοις, ἡ γὰρ μεδὰ τι
τὸν θάνατον εἶ; Πάνυ γ', ἔφη,
ὑπολαβὼν ὁ Σιμμίας. Ἀλλὰ μὴ
ἄλλο τι ἢ τὴν πῶς ψυχῆς ἀπὸ
τῷ σώματι ἀπαλλαγὴν; καὶ
εἶ τῷτο τεθνήσκειν, χρεῖς μὲ ἀ-
πὸ πῆς ψυχῆς ἀπαλλαγῆν αὐτὸ
καθ' ἐαυτὸ τὸ σῶμα γερονέει.
χρεῖς ὅ τῷ ψυχῇ τῷ σώμα-
τι ἀπαλλαγέσθαι, αὐτῷ καθ'
αὐτῷ εἶ; Ἀλλὰ μὴ ἄλλο τι
ἢ ὁ θάνατος ἢ τῷτο; Οὐκ,
ἀλλὰ τῷτο, ἔφη. Σκέψαι δὲ,
ὦ γάρδε, ἐάν τις καὶ σοὶ ξω-
δοκῇ ἄφ' ἐμοί. ἐκ γὰρ τέτων

Quod si id verum est, perabsur-
dum foret, si cum nihil præter
hoc aliud per omnem vitam
studuerint, hoc ipso adveniente
quod jamdiu agitabant exerce-
bântque, graviter ferrent. Hic
Simmias arridens, per Jovem,
inquit, ô Socrates, mihi quidem
haud multum ridere cupienti ri-
sum expressisti. Nam multum
arbitror fore qui si id audie-
runt, aptissime in philosopho-
dictum putent: nostrósque ho-
mines consensuros, & valde
quidem quod philosophi reveren-
morianantur, miniméque illos igno-
rare, dignos esse hos, qui hoc
ipsum patiantur. Fortè id rectè
ὁ Simmia, dicerent, præterquam
quod se hoc non ignorare ad-
dunt. Latet enim ipsos, qua ra-
tione veri philosophi & mor-
studeant, & morte sint digni.
Sed jam relinquamus illos, nos
bisque ipsis loquamur. Puta-
musne aliquid esse mortem? Ali-
quid certè, inquit Simmia.
Nunquid aliud, inquit, quam
animæ à corpore solutionem?
Esseque id, mortuum esse, scilicet
solutum ab anima corpore
per se seorsum esse? Seorsum
quoque à corpore animam solu-
lutam, ipsam per seipsam ex-
stere? Nunquid mors præter
hoc aliud est? Nihil aliud, in-
quit Simmias. Considera inquit
bone vir, num tibi idem quoque
& mihi videatur. Ex his enim
nos arbitror planius quæ perque

μᾶλλον οἶμαι ἡμᾶς εἶπεσθαι

rimus

rimus, intellecturos. Videturne tibi philosophi officium esse sectari eas quæ appellantur voluptates, quales sunt epularum, atque poculorum? Minimè quidem, ô Socrates, inquit. Sed an venereorum? Nullo modo, inquit. Quid reliquum corporis cultum, an eum magnificere philosophus tibi videtur? ut habere vestes egregias, calceosque & alia quæ circa corpus sunt ornamenta, utrum multi facere tibi videtur, an nihili pendere, nisi quatenus magna cogat necessitas illis uti? Mihi quidem videtur verus philosophus hæc omnia floccipendere, inquit Simmias. An non tibi videtur, inquit, huiusmodi hominis studium haud ad corpus quidem declinare, sed quantum fieri potest ab illo discedere, atque ad animum se convertere? Mihi quidem inquit Simmias. Nonne igitur in eiusmodi rebus primum manifestè apparet philosophus præter cæteros homines animum quàm maximè potest à commercio corporis segregare? Apparet, inquit. Putant verò plerique, ô Simmia, eum hominem cui nihil talium dulce sit, neque illis fruat, revera vivere existimandum non esse, penè mortuum, cum voluptatibus corporis non studeat. Verissima narras, inquit.

IX. Quid autem circa sapientię ipsius acquisitionem? Inquit Socrates. Utrum impedimento est corpus si quis ipsum

νήσεως κτήσιν, πότερην ἐμπόδιον τὸ σῶμα, ἢ ὅ, εἴαν τις αὐτὸ

ὦν σκοπεῖμεν. φαίνεται σοι φιλοσόφου ἀνδρὲς ἢ ἐσπαρδακῆναι περὶ τὰς ἡδονὰς καλλεμένας τὰς τοιάδε, οἷον σίπων τε καὶ ποτῆν; Ἡχρὰ γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας. Τί δέ; τὰς τῆς ἀφροδισίων; Οὐδαμῶς. Τί δέ; τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα ὀφθαλμίας δοκεῖ σοι ἐντίμους ἢ εἶναι ὁ τοιοῦτος; οἷον, ἱματίων διαφερόντων κτήσεις, καὶ ὑποδημάτων, καὶ τὰς ἄλλας καλλωπισμὸς τὰς περὶ τὸ σῶμα, πότρον τιμᾶν δοκεῖ σοι ἢ ἀτιμάζειν, καὶ ὅσον μὴ πολλὰ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν; Ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ (ἔφη) ὅγε ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος. Οὐκ ἔν ὅλως δοκεῖ σοι (ἔφη) ἢ τῇ τοιάτῃ περὶ γυμνασίᾳ, ἢ περὶ τὸ σῶμα ἢ, ἀλλὰ καὶ ὅσον διώκεται ἀφροδῆσαι αὐτῷ, πρὸς ᾧ τὴν ψυχὴν τετράσθαι; Ἐμοιγε. Ἀρ' ἐν περὶ τὸν μὴ ἐν τοῖς τοιούτοις δὴλός ἐστιν ὁ φιλόσοφος ἀπολύων ὅπ' μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς τῷ σώματι κοινωνίας διαφερόντως τῆς ἄλλων ἀνθρώπων; φαίνεται. Καὶ δοκεῖ γέ πρ, ὦ Σιμμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώπων, ὥ μὴδὲν ἡδὺ τῆς τοιούτων, μὴδὲ μετέχει αὐτῆς, ἐκ ἀξίον ἢ ζῆν, ἀλλ' ἐγγὺς πτείνειν τῷ τεθνάναι ὁ μὴδὲν φρονήζων τῆς ἡδονῶν αἰ διὰ τῷ σώματος εἶσι. Πάνυ μ' ἐν ἀληθείᾳ λέγει..

IX. Τί ᾗ δὴ περὶ αὐτῷ τῆς φρο

ἐν τῇ ζητήσει κοινωνῶν συμπα-
 ραλαμβάνη; ὅσον τὸ τοιόνδε
 λέγει. ἄρα ἔχει ἀλήθειαν πνα
 ὅψις τε καὶ ἀκοὴ πῶς ἀνθρώ-
 ποις; ἢ τὰ γε τοιαῦτα καὶ οἱ
 ποιηταὶ ἀεὶ ἡμῖν θρυλλῶσιν, ὅπ
 ἔτ' ἀκούον ἀκρεῖς ἔδεν, ἔτε
 ὁρῶν; καὶ τοι εἰ αὖτ' ἦν περὶ
 τὸ σῶμα αὐτοῦ μὴ ἀκρεῖς
 εἶπ' μηδὲ σφρεῖς, γελοῖον αἰ ἀλ-
 λαι, πῶτα γάρ πε τῶτων φαν-
 λότρά εἰσιν. ἢ σοι ἔδοκῃσι;
 Πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. Πότε δὲ
 (ἢ δ' ὅς) ἡ ψυχὴ πῶς ἀληθείας
 ἀπεί; ὅταν μὲν γὰρ μὴ τῷ σῶ-
 ματι ὅπ' ἔχει π' σκοπεῖν,
 δῆλον ὅπ' τίτε ἔξαπατᾶται ἑα
 αὐτῷ. Ἀληθῆ λέγεις. Ἄρ'
 ἔν ἐκ ἐν τῷ λογίζεσθαι, εἴ τ' τε
 ἄλλοθι, κατὰ δῆλον αὐτῇ γί-
 νεται π' ἦν ὄντων; Ναί; Λο-
 γίζεθ' ὅ γ' πε τότε κάλλιστα,
 ὅταν αὐτῷ τῶτων μηδὲν ὥρα-
 λυτῇ, μήτε ἀκοή, μήτε ὅψις,
 μήτε ἀλγυνδὸν, μήτε πῶς ἡδονή,
 ἀλλ' ὅτι μάλιστα αὐτῇ καὶ
 αὐτῷ γίγνεται, ἑῷτα χεῖρεν
 τὸ σῶμα, καὶ καθόσον δυνάται
 μὴ κοινωνεῖν αὐτῷ μηδ' ἀπο-
 μῆν, ὁρέγῃ τῷ ὄντι. Ἐπ
 ταῦτα. Οὐκ ἔν καὶ ἐν ταῦτα ἢ
 τῷ φιλοσόφῳ ψυχὴ μάλιστα ἀ-
 πατᾶται τὸ σῶμα, καὶ φέρεται
 ἀπ' αὐτοῦ, ζητεῖ ὅ αὐτῇ καὶ
 αὐτῷ γίγνεται; φαίνει. Τί
 ὅ δ' ἢ τὰ τοιαῦτα, ὧς Σιμμία,
 εἰ μὲν π' εἴδ' εἰκαστον αὐτὸ, ἢ
 ἔδεν; Φαμὲν π, νῆ Δία. Καὶ
 ἔκ' καλὸν καὶ σφαιρὸν; Πῶς δ'

focium ad investigandum asium.
 pferit, necne? Quale id est
 quod nunc dicam. Habentne
 visus & auditus veritatem in
 hominibus aliquam? An vero
 sic se res habet, ut ipsi quoque
 poëtae semper canunt, nihil nos
 audire, nihil videre syncerum?
 Atqui si ii corporis sensus syn-
 ceri certique non sunt, neque
 etiam alii: quippe cum ceteri
 omnes his quodammodo deterio-
 res sint. An non tibi videntur?
 Prorsus, inquit. Quando igitur
 animus veritatem attingit? in-
 quit. Quando enim aliquid cum
 corpore tentat investigare, pro-
 culdubio decipitur a corpore.
 Verè loqueris, inquit. An non
 si in ipsa ratiocinatione usquam
 alibi, certè fit illi aliquid eorum
 quæ verè sunt, manifestum? Ita
 est, inquit. Ratiocinatur autem
 tunc optimè, quando horum nihil
 eum perturbat, neque auditus,
 neque visus, neque dolor, neque
 voluptas: sed quàm maximè se
 ipsum in se recipiens, deserit
 corpus, neque quicquam quod
 fieri potest cum illo communi-
 cans, neque attingens, ipsum
 quod verè est, affectat. Est ita,
 inquit. Nonne, inquit Simmias,
 & in hoc philosophi animus ma-
 ximè contemnit corpus, ab eo-
 que aufugit, quaritque secun-
 dum seipsum vivere? Apparet,
 inquit. Quid verò hæc, ὦ Simmia?
 inquit. Dicimus nè justum ipsum
 esse aliquid, an nihil? Aliquid per
 Jovem, inquit. Rursus ipsum pul-
 chrum ipsumq; bonum aliquid esse?

Quidni?

Quidni? Num aliquando horum aliquid oculis percepisti? Nunquam, inquit. An alio quodam sensu corporis illa attigisti? Loquor autem de omnibus, veluti de ipsa magnitudine, de sanitate, de robore ipso, ac summatim de cæterorum omnium essentia, id est, quod unumquodque sit, utrum per corpus quod in his verissimum est, perspicitur? An ita se res habet, ut quicumque nostrum maximè & accuratissimè cogitare mente se comparat, ipsum quod aggreditur cogitandum, hic proximè ad cognitionem ipsius accedat? Prorusus. Nonne igitur ille purissimè faceret, quicumque ipsa cogitatione quam maximè se ad unumquodque conferret, neque visum in excogitando adhibens, neque sensum prorsus illum ratiocinationi conjungens: sed ipsa per se cogitatione sincera utens, ipsum per se quodlibet sincerum existens studeret venari quam maximè ab oculis, ab auribus, & ut summatim dicam, à toto corpore liber, utpote perturbante animum, neque permittente veritatem, sapientiamque assequi, siquando in communionem recipiatur? Annon hic erit, ô Simmia, siquis unquam alius, qui quod verè est assequetur? Mirificè verò loqueris, ô Socrates, inquit Simmias.

X. Nonne igitur, inquit, ex his omnibus necessariò sequitur, ô Σώκρατες.

X. Όγκον ἀνάγκη (ἐφί)

ἔ; Ἡδὲ ἐν πάποτε τι ἤρ' ποι-
έτων τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες;
Οὐδαμῶς, ἢ δὲ ὅς. Ἀλλ'
ἄλλη τινὶ αἰσθήσει ἤρ' διὰ τῆς
σώματος ἐρήψα αὐτῷ (λέγω
ῖ πᾶσι πάντων, οἷον μεγέθους
πίει, ὑγείας, ἰσχύος καὶ τῶν ἀλ-
λων ἐνὶ λόγῳ πάντων τῆς ἐ-
σίας, ὁ πυγχάνει ἕκαστον ὃν) ἄρα
διὰ τῆς σώματος τελευτήσαντων
αὐτῷ θεωρεῖ; ἢ ὅτι ἔχει·
ὅς ἂν μάλιστ' ἡμῶν καὶ ἀκριβε-
στάτα περαπιδέσθῃ αὐτὸ ἕκα-
στον διανοηθῶναι, πᾶσι ἔσχετο
ἔστι ἂν ἐγγύτατα ἰοι τὰ γινώ-
ναι ἕκαστον; Πάνυ μ' ἐν. Ἀρ'
ἐν ἐκείνῳ ἂν τὰ τοιαῦτα ποιήσῃ
καθαρῶτατα, ὅστις ὅπ' μάλιστ'
αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἰοι ἐφ' ἕκαστον,
μήτε τι μὲν ὅτι περαπιδέσθῃ
ἐν τῇ διανοίᾳ, μήτε ἄλλω
αἰσθήσει ἐφέλκων μηδεμίαν ὑπ'
τῆς λογισμῆς, ἀλλ' αὐτῇ καθ'
αὐτῇ εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ
χωρῶν, αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἰ-
λικρινές ἕκαστον ὅπ' αἰσθάνῃ δι-
ρῶν ἤρ' ὄντων, ἀλλὰ αἰσθάνῃ
ὅπ' μάλιστ' ὀφθαλμῶν τε καὶ ὅ-
των, καὶ ὡς ἐπ' αὐτὴν εἰπεῖν, εὐμ-
παντῶ τῆς σώματος, ὅς τα-
ράσσονται καὶ ἐκ ἐκείνων τι μὲν
ψυχῇ κήσαντες ἀλήθειαν τε καὶ
φρόνησιν, ὅταν κοινωνῶν. ἄρ' οὐχ'
ἐτός ἐστιν, ὦ Σიმμία, ἢ περ
τις ἄλλος, ὁ τὰς αἰσθήσεων τῶν
ὄντων; Ὑποφωτισ. (ἐστὶ ὁ
Σιμμία) ὡς ἀληθῆ λέγεις,

ἐκ πάντων τῶτων παύσασθαι
G 4 διόξαν

δόξαν τοιάνδε πρὸς τοῖς γνησί-
ως φιλοσόφοις, ὥς κ' αὖτις ἀλ-
λήλους τοιαῦτα ἅπαν λέγειν;
ἐπὶ κινδυνῶν τοι ὥσπερ ἀτρα-
πὴς ἐκτρέφειν ἡμᾶς μὴ τῷ λό-
γῳ ἐν τῇ σκέψει· ἐπ' ἑὸς ἂν
τὸ σῶμα ἐξωμῶν, κ' ξυμπε-
φυρμένη ἢ ἡμῶν ἢ ψυχῇ μετὰ
τῷ πλάττει κακῷ, ἢ μήποτε κτι-
σόμεθα ἰκανῶς ἐπὶ θυμῶν.
φαρμῶν δ' ὅτι τῷ π' εἶναι τὸ ἀληθές.
μυείας μὲν γὰρ ἡμῖν ἀχολίας
παρέχει τὸ σῶμα, διὰ τὴν ἀ-
ναγκασίαν τροφῆς. ἐπὶ δ', ἂν
πνέουσι νόσοι αἰσθησώσιν ἐμπο-
δίζουσιν ἡμῶν τὴν τῷ ὄντι
θεῶν, ἐρώτων τε κ' ὀπιθυμι-
ῶν κ' φόβων κ' εἰδωλῶν παν-
τοδαπῶν κ' οὐρασίας ἐμπλήουσιν
ἡμᾶς πολλῆς. ὥς τὸ λεγόν-
των ὡς ἀληθῶς τὰ ὄντι, ὅπως
αὐτὴ ἐδὲ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐγγίγ-
νεῖ ἐδέποτε ἐδέν. κ' γὰρ
πολέμους κ' σάσεις κ' μάχας ἐ-
δέν ἄλλο παρέχει ἢ τὸ σῶμα
κ' αἱ τέττε ὀπιθυμίαι. διὰ
γὰρ τὴν αἰσθητικὴν κινήσεων
πάντες οἱ πολέμοι γίνονται,
τὰ δ' ὅτι κινήματα ἀναγκαζόμεθα
κινῶμεν διὰ τὸ σῶμα, δευδ-
οντες τῇ σκέψει θεωρεῖται· κ'
ἐκ τῆς ἀχολίας ἀρῶν φιλο-
σοφίας πέρι, διὰ ταῦτα πάν-
τα. τὸ δ' ἐξαίρετον πάντων,
ὅτι ἐάν τις ἡμῖν κ' οὐκ ἔστι
γινῇ ἀπ' αὐτῆς, κ' τεραπόμεθα
αὖτις τὸ σκεπτικόν τι, ἐν ταῖς
ζητήσεσιν αὖ πάντα καὶ περισπῶν
δορυβον παρέχει κ' παραχρῆ,
καὶ ἐκπλήττει, ὥς μὴ δύνασθαι ὅτι αὐτὴ καὶ δορῶν τὰληθές.

terum

opinionem ejusmodi veris phi-
losophis usqueadeò constare de-
bere, ut inter se talia quædam
loquantur? Nos quædam ratio-
nis ipsius via ridemur ad id
considerandum perducì, quamdiu
corpus habemus, animusque no-
ster tanto malo erit admixtus,
nunquam id quod desideramus,
abundè consecuturos. Impedi-
menta enim penè innumerabilia
corpus præbet, propter necessa-
riam ejus alimoniam. Præterea
morbi nobis hinc incidentes, in-
vestigationem veritatis impediunt:
amoribus, cupiditatibus, timori-
bus, variisque imaginibus, mul-
tis denique nugis nos implet,
ut verissimè dicatur nunquam
nobis ab illo permitti, ut quic-
quam rectum sapiamus. Nam
ad bella, ad seditiones, ad pu-
gnas nihil aliud quàm corpus,
ejusque cupiditates impellunt. O-
mnia enim bella pecuniarum
gratia fiunt. Pecunias autem
quærere cogimur, corporis gratia,
cultui ejus inservientes. atque
ita fit ut propter hæc omnia
à philosophiæ studiis abstra-
hamur. Extremum verò omnium,
est quod siquid ab ipso otii no-
bis contingat, nosque ad consi-
derandum aliquid conferamus in-
vestigantibus nobis rursus ubique
sefe opponens, tumultu quodam
perturbat animum, & quasi per-
cutiens reddit attonitum, adeò
ut hoc obstaculo impediti, ve-
rum perspicere nequeamus. Ca-

ter-
tum
ali-
con-
n-
tum
de-
jul-
ess-
de-
me-
du-
qu-
po-
ob-
ful-
po-
m-
ful-
qu-
ita-
er-
ni-
ci-
qu-
m-
g-
tu-
co-
d-
p-
li-
c-
n-
q-
v-
r-
e-
c-
c-

terum nobis revera demonstratum est, siquando sumus pure aliquid intellecturi, recedere a corpore oportere, atque ipso animo res ipsas considerare. Atque tunc, ut apparet, compotes evademus ejus quod affectamus, cuiusve amatores profiteamur nos esse, scilicet sapientiae, cum videlicet mortui fuerimus quemadmodum nostra indicat oratio: dum autem vivemus, nequaquam. Etenim si nihil cum corpore pure discerni potest, e duobus alterum: aut nunquam possumus scientiam consequi, aut post mortem. Tunc enim animus ipse per seipsum erit seorsum a corpore, prius vero nequaquam. Atque dum vivimus ita ut videretur, proximè ad scientiam accedemus, si quam minimum cum corpore commercium habuerimus, neque quicquam cum illo communicaverimus, nisi quantum summa cogat necessitas: neque hujus natura replebimur, sed ab ejus contagione cavebimus, quoad deus ipse nos solvat: atque ita puri, & a corporis insipientia liberati, ut consentaneum est, cum talibus erimus, cognoscemusque per nos ipsos syncernum quodlibet, id est, forsitan ipsum verum, nam impuro quidem purum attingere nefas est. Talia equidem, o Simmia, judico necessarium esse omnes rectè discendi cupidos loqui inter se atque opinari. An non tibi sic vi-

ἀλλὰ πρὸ ὄντι ἡμῖν δέδεικται ὅτι εἰ μέλλομεν ποτε καθα-
ρῶς τὸ εἶσαθαι, ἀπαλλακτέον
αὐτῆς, καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεα-
τέον αὐτὰ τὰ πρᾶγματα. καὶ
τότε, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἔσται ἡ
ἐπιθυμῶμεν τε καὶ φαιμέν ἐρα-
σαι αὐτῇ, φρονήσεως, ἐπειδὴν
τελευτήσωμεν, ὡς ὁ λόγος
σημαίνει. ζῶσι γὰρ ἢ. εἰ γὰρ
μὴ οἶόν τε μετὰ τῇ σῶματι
μὴδὲν καθαρῶς γινῶναι, δυσὶν
δαίτρον, ἢ ἑαυμὲν ἔχει κτήσαθαι
τὸ εἶδέναι, ἢ τελευτήσασι.
τότε γὰρ αὐτῇ καθ' αὐτὴν ἡ
ψυχὴ ἔσται χρεῖς τῇ σῶματι,
περιττερόν τι ἢ. καὶ ἐν ᾧ ἂν
ζῶμεν, ἔτι, ὡς ἔοικεν, ἐγγυ-
τάτω ἐσόμεθα τῷ εἶδέναι, ἐ-
ὰν ὅτι μάλιστα μὴδὲν ὁμιλῶ-
μεν τῷ σώματι, μὴδὲ κοινω-
νῶμεν (ὅτι μὴ πάντα ἀνάγκη)
μὴδὲ ἀναπληρώμεθα τῆς τέ-
τε φύσεως, ἀλλὰ καθαρῶς
ἀπ' αὐτῆς, ἕως ἂν ὁ θεὸς αὐ-
τὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς. καὶ ἔτι
μὲν καθαρῶς ἀπαλλαγόμενοι
τῆς τῇ σῶματι ἀφροσύνης,
ὡς τὸ εἶδος, μετὰ τοιούτων τε
ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα δι' ἡ-
μῶν αὐτῶν πάν τὸ εἰλικρινές.
τῆτο δ' ὅτιν ἴσως τὸ ἀληθές.
μὴ καθαρῶ γὰρ καθαρῶ ἐφά-
πτεται μὴ ἢ δευτέρῳ ἢ. τοιαύ-
τα οἶμαι, ὦ Σιμμία, ἀναγκαῖον
εἶναι πρὸς ἀλλήλους λέγειν καὶ δι-
ξάζειν πάντας τὸς ὁρθῶς φι-
λομαθεῖς. ἢ ἔδοκεῖ σοι ἔτι;
Πάντως

Πάντως γε μάλλον, ὦ Σώκρατες.

XI. Οὐκ ἔν (ἔστι ὁ Σωκράτης) εἰ ταύτ' ἀληθὴ, ὃ ἐπύρε, πολλὴ ἐλπίς ἀφικομένῳ οἷ ἐγὼ πορεύομαι, ἱκανῶς ἐμεῖ, εἴπερ τις ἄλλοσι, κτήσασθαι τὸ τοῦ ἐνεκα ἢ πολλὰ παρματῖα ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι βίῳ γέρονεν. ὥστε ἢ γε ὑποδημία ἢ νῦν ἐμοὶ περὶ ταχυμένη, μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος γίγνεται καὶ ἄλλῳ ἀνδρὶ, ὅς ἢ γαίῳ οἱ παρεσκεύασθαι τὴν διάνοιαν ὥστερ κεκαθαμένῳ. Πάνυ μ' ἔν, ἔστι ὁ Σιμμίας. Κόθαρσις ἢ εἴ) ἀεὶ καὶ τὸ τοῦ συμβαίνει ὅσῳ πάλας ἐν τῷ λόγῳ λέγεται, τὸ χρεῖζεν ὅτι μάλιστα ἀπὸ τῶ σώματος τὴν ψυχὴν, καὶ ἐξίστα αὐτὴν κατ' αὐτὴν πανταχόθεν ἐν τῷ σώματι σωματίζεσθαι τε καὶ ἀπορίεσθαι, καὶ ἰκεῖν καὶ τὸ διωπύον, καὶ ἐν τῷ νῦν παρῶντι καὶ ἐν τῷ ἔπειτα, μόνην κατ' αὐτὴν ἐκλυομένην, ὅσῳ ἐκ δεσμῶν ἐκ τῶ σώματος; Πάνυ μ' ἔν, ἔστι. Οὐκ ἔν τὸ γε δύναται ὁνομάζεσθαι, λύσις καὶ χρεῖσμός ψυχῆς ἀπὸ σώματος; Παντάπασί γ', ἢ δ' ὅς. Λύειν δέ γε αὐτὴν, ὡς φάμεν, περὶ δυνάμενται αἰεὶ μάλιστα καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφῶντες ὁρῶντες. καὶ τὸ μελέτημα αὐτὸ τὸ τοῦ ὅτι φιλοσόφον, λύσις καὶ χρεῖσμός ψυχῆς ἀπὸ τῶ σώματος, ἢ οἷ; Φαίνεται. Οὐκ ἔν (ὅσῳ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον)

detur? Et maximè quidem, omnium, ὁ Socrates.

XI. Si hæc igitur, inquit, vera sunt, ὁ amice, magna spes est eum qui pervenerit illuc quò nunc ego proficiscor, usquam alibi, id illic abunde consecuturum, cujus gratia tantum nos negotium in præsentia vita suscepimus. Hanc ergo migrationem in præsentia mihi impositam, bona spe suscipio: similiterque quivis alius suscipiet, qui modò putat præparatam suam mentem tanquam purificatam. Ità prorsus, inquit Simmias. Purificatio verò inquit, nonne hoc consistit quod jamdudum dicebamus, videlicet ut quàm maximè possumus, animum a corpore sejungamus: eumque a suæ faciamus per se undique a corporis contagione sevocari & colligi: itaque (quo ad ejus fieri potest) habitare: idque, & in præsentia tempore, & in futuro a corpore solum per se tanquam corporis vinculis solutum. Maximè quidem, inquit. Nonne igitur hoc mors appellatur, solutio & separatio animæ a corpore? Prorsus, inquit. Solvere verò ipsum, quemadmodum confitemur, omni tempore maximè ac soli student qui rectè philosophantur. Atque hæc ipsa philosophorum meditatio est, animum a corpore solvere, atque separare. Nonne ità? Ità videtur. Nonne igitur ut in principio dicebam,

ridicu-

ridiculum foret, si vir qui se in vita sic comparavit ut quam proximè ad mortem accederet sic viveret ut ea deinde adveniente, indignaretur? Nonne ridiculum? Quidni? Revera igitur, inquit, ô Simmia rectè philosophantes mortem commentantur, atque ab ea minimè omnium perterrentur. Ità vero considera. Cùm enim corpus quidem ubique aspernentur, animum vero ipsum cupiant per seipsum habere, nonne summa esset absurditas, si tunc quoniam id evenit, expavescant, molestèque ferant, neque libenter illuc proficiscantur, quò quum pervenerint, spes est eo quidem quod amabant in vita, potiri (amabant autem sapientiam) eo autem cujus commercium molestè ferebant, liberari; An verò meritoriis pueris, uxoribus, liberis defunctis, multi sponte voluerunt ad inferos proficisci, sperantes eos ibi videre, cum eisque versari quos amaverant: Sapientia autem verus amator, vehementer in hanc ipsam spem adductus, non alibi eam pro dignitate se comparaturum quam apud inferos, mortem ægrè feret, ac non libenter illuc migrabit? Arbitrari quidem, ô amice, oportet, si verè philosophus sit, magnopere apud ipsum hanc opinionem valere, ut non alibi putam sapientiam posse assequi speret, quam illic. Si autem

γελοῖον ἂν εἴη, ἄνδρα παρ-
σκαδάζοντα· ἑαυτὸν ἐν πῶ βίῳ
ὅπ' ἐγγυτέρω ὄντα τῷ τεθνάναι,
ἔτω ζῆν· καὶ περὶ ἥκουσιν
αὐτῷ τέτε, ἀναγκάσειν ἔ γε-
λοῖον; Πῶς δ' ἔ; Τῷ ὄντι
ἀρετῇ (ἔστι) ὡς Σιμμία, οἱ ὁρ-
τῶς φιλοσοφῶντες ἀποθνήσκουσιν
μελετώσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἡμῖς
αὐτοῖς ἀνθρώπων φοβερὸν. ἐκ
τῆς δὲ ἡ σόφειαι. εἰ δὲ διαβέ-
βλωθ' μὴ πανταχῇ πᾶσι σώμα-
τι, αὐτῷ ὃ κατ' αὐτῷ ὁπίστυ-
μῶσι πῶ ψυχῇ ἔχειν, τέτε ὃ
γινόμενος φοβοῖντο καὶ ἀνα-
ναγκοῖεν, ἔ πολλὴ ἂν ἀλογία
εἴη, εἰ μὴ ἀσμενοὶ ἐκείσε ἴοιεν
οἱ ἀρικομένοις ἐλπίς ὅτιν ἔ
διὰ βίης ἥρων, τυχεῖν; ἥρων ὃ
φρονήσεως, ὡς τε διεβέβλωτο,
τέτε ἀπὸ πλάχαι συνόνησιν αὐ-
τοῖς. ἡ ἀνθρώπων μὴ παιδι-
κῶν καὶ γυναικῶν καὶ ἡέων ἀπο-
θανόντων, πολλοὶ δὲ ἐκόντες
ἠδέλησαν εἰς ἄδου ἐλθεῖν ὑπὸ
ταύτης ἀγόμενοι τῆς ἐλπίδος,
τῆς τῷ ὀφειδῶ π ἐκεί ὧν ἐπε-
θύμουν, καὶ ζῶντες εἶναι; φρονήσε-
ως ὃ ἀρετῇ πῶ ὄντι ἐρῶν, καὶ
λαβὼν σφόδρα πῶ αὐτῷ ταύ-
τῃ ἐλπίδα, μηδαμῶς ἄλλοθι
ἐν τῷ ἔξειν αὐτῇ ἀξίως λέγει,
ἡ ἐν ἄδου, ἀναγκάσει τε ἀ-
ποθνήσκων, καὶ ἐκ ἀσμενοῦ εἰ-
σιν αὐτοῖς; οἶδαι γε καὶ, ἐ-
ὰν πᾶ ὄντι ἡ, ὡς ἐπύρε, φιλοσο-
φῶ. σφόδρα γὰρ αὐτῷ ταύτῃ διδῶ
μηδαμῶς ἄλλοθι καθαρῶς ἐκεί-
ξεως φρονήσει, ἀλλ' ἡ ἐκεί. εἰ ὃ
ἔστι

τὸτο ἔτις ἔχει ὅτ' ἄρ' ἔλα-
ρον, ἔ πολλὴν ἂν ἀλογία εἴη εἰ
φοβεῖτο τὸν θάνατον ὁ τοιοῦτος;
Πολλὴ μὲν τοι νῆ Δία, ἢ
δ' ἔς.

XII. Οὐκ ἔν' ἱκανόν σοι τεκ-
μήριον, ἔφη, τὸτο ἀνδρὲς ὃν
ἂν ἴδης ἀγαπακτῶντα μέλλον-
τα ἀποθανεῖν, ὅπ' ἐκ ἄρ' ἦν
φιλόσοφος, ἀλλὰ πῃ φιλοσώ-
μας. ὁ αὐτὸς δὲ περὶ τῶν
τυγχάνει ὧν καὶ φιλοχρήματος
καὶ φιλόπμου. ἦτοι τὰ ἑτέρα
τέτων, ἢ ἀμφοτέρω. Πάνυ,
ἔφη, ἔχει ἔτις ὡς λέγεις. Ἄρ'
ἔν', ἔφη, ὦ Σιμμία, καὶ καὶ ἡ
ὀνομαζομένη ἀνδρεία τοῖς ἔτις
διακειμένοις μάλιστα προσήκει;
Πάντως δὴ περ, ἔφη. Οὐκ ἔν'
καὶ ἡ σωφροσύνη, ἦν καὶ οἱ πολ-
λοὶ ὀνομάζουσι σωφροσύνην, τὸ
πρὸς τὰς ὀπιθυμίας μὴ ἐπιπῶν,
ἀλλ' ὀλιγώρως ἔχιν καὶ κοσμί-
ως, ἄρ' ἔ τῆτοις μόνοις προ-
σῆκει τοῖς μάλιστα τῷ σώματι
ὀλιγώρως τε καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ
ζῶσιν; Ἀνάγκη, ἔφη. Εἰ γὰρ
ἐδελήσεις (ἢ δ' ὅς) ἐννοῶσαι
πῶς γὰρ ἡμεῖς ἄλλων ἀνδρείαν τε
καὶ σωφροσύνην, δόξει σοι εἶναι
ἄπ' αὐτοῦ. Πῶς δὴ, ὦ Σώκρα-
τες; Οἶδα (ἢ δ' ὅς) ὅπ' τὸν
θάνατον ἡγῶν πάντες οἱ ἄλ-
λοι ἡμεῖς μεγίστων κακῶν εἶναι;
Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκ ἔν' φόβῳ
μειζόνων κακῶν ὑπομύουσιν αὐ-
τοὶ οἱ ἀνδρεῖοι τὸν θάνατον,
ὅταν ὑπομύουσιν. Ἔστι ταῦτα.

hoc ita se habet, nonne quem-
admodum modò dicebam, præter
rationem foret, omnino, si mor-
tem vir ejusmodi formidaret? Per
Jovem, inquit Simmias contra
rationem.

XII. Sufficiens ergo conjectu-
ra erit, inquit, si quem vi-
deris molestè mortem ferre,
eum non esse philosophum,
sed φιλοσώματος, quendam, id
est corporis amatorem, atque
eundem ferè φιλοχρήματος,
& φιλόπμου, id est pecuniarum
honorumque cupidum: aut ta-
lem, ut alterum horum affectet,
aut utrumque. Omnino ita est,
ut ais, inquit. Proinde quæ,
ὦ Simmia, fortitudo nomina-
tur, an non viris ejusmodi ma-
ximè convenit? Maximè, inquit.
Nonne & temperantia (quam
quidem etiam multi eam esse
aiunt, quæ facit nè cupidita-
tibus serviamus, sed eas au-
tem contemnamus, modestiam-
que servemus) his duntaxat
convenit, qui corpus despici-
unt maximè, atque in philo-
sophia vivunt? Necessè est,
inquit. Si enim considerare ve-
lis fortitudinem temperantiàmque
aliorum, tibi perabsurda vide-
bitur. Quanam, ὦ Socrates,
ratione? Scis utique cæteros o-
mnes mortem unum ex maximis
malis existimare. Et maximè
inquit. Nonne igitur majorum
metu malorum, quicunque in-
ter eos fortes sunt, sustinent
mortem, quando sustinent? Pro-
fectò.

σεβό. Metuendo igitur, atq; metu fortes sunt omnes præter philosophos: etsi absurdum est metu, vel timidine aliquem esse fortem. Certé. Quid autem: qui inter eos moderati dicuntur, inquit, nonne simili quodam pacto affecti sunt intemperantia videlicet quadam temperati? quanquam impossibile id esse dicimus. Veruntamen illis evenit affectio quædam huic similis, in ista eorum fatua temperantia. Timentes enim nè aliis careant voluptatibus, easque appetentes, à cæteris abstinent, ab aliis superati: etsi vocant intemperantiam, à voluptatibus superari. Veruntamen accidit eis, ut superati à voluptatibus, alias superent voluptates. Jam verò id illi simile est quod modo dicebatur, scilicet quodam modo per intemperantiam fieri temperatos. Simile quidem. Atqui vide ô beate Simmia, nè hæc haud quaquam recta sit ad virtutem via, voluptates videlicet voluptatibus, dolores doloribus, & metum metu, & majus minori tanquam nummos commutare: sed ille duntaxat rectus sit nummus, quo hæc omnia oporteat commutari, scilicet prudentia: in quo, & cum quo omnia empta ac vendita revera sunt: & fortitudo, & temperantia, & justitia, ac summatim vera virtus cum prudentia: sive adsint, sive absint voluptates & timores, cæteraque generis ejusdem. Sin

τῷ δεδέναι ἄρα καὶ δεῖν ἀνδρεῖοί εἰσι πάντες, πλὴν οἱ φιλόσοφοι. καὶ τοὶ ἀπ᾽ αὐτῶν γε δεξινὰ ἢ δειλίᾳ ἀνδρεῖον εἶναι. Πάνυ μὲν οὐν. Τί οὖν, οἱ κόσμιοι αὐτῷ ἐ ταυτὸν τὸ τοῦ πεπόνθασιν; ἀκολασίᾳ πνὶ σώφρονές εἰσι; καὶ τοὶ φανερὸν γέπε ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς συμβαίνει τέττω ὅμοιον εἶναι τὸ πᾶσι τὸ πρὸς ταύτῃ πλὴν ἐνὶ τῇ σωφροσύνῃ. φοβέμενοι γὰρ ἐτέρων ἡδονῶν ἐρηθίζωαι, καὶ ἐπιθυμῶντες ἐκείνων, ἄλλων ἀπέχοντες, ὥς ἄλλων κρατέμενοι. καὶ τοὶ καλῶς γε ἀκολασίαν τὸ ὑπὸ τῷ ἡδονῶν ἄρχεσθαι. ἀλλ' ὅμως συμβαίνει αὐτοῖς κρατέμενοις ὑφ' ἡδονῶν, κρατεῖν ἄλλων ἡδονῶν. τέττω δ' ὅμοιον ὅτιν ὅτι νῦν δὴ ἐλέγετο, τῷ τρέπον πνὰ δι' ἀκολασίαν αὐτοῦ σετσοφρονίᾳ. Ἔοικε γάρ. Ὡς μάλα εἰσι Σιμμία, μὴ ἔχουσι ἢ ἡ ὀρθὴ πρὸς ἀρετὴν, ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς, καὶ λύπας πρὸς λύπας, καὶ φόβον πρὸς φόβον καταλλάττεσθαι, καὶ μείζω πρὸς ἐλάττω, ὥς τῶ νομίσματα. ἀλλ' ἢ ἐκείνο μόνον τὸ νόμισμα ὀρθόν, ἀπὸ τοῦ δεῖν πάντα ταῦτα καταλλάττεσθαι, φρόνησις. καὶ τέττω μὲν πάντα καὶ μετὰ τέττω ὠνέμεναι τε καὶ πωρεσκόμενα τῷ ὄντι ἢ, καὶ ἀνδρεία, καὶ σωφροσύνη, καὶ δικαιοσύνη. καὶ ξυλλήβδων ἀληθῶς πρὸς τῶν νομίων καὶ ἀπορρηγμένων ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων. καὶ οὕτως

χρεϊζόμενα ὃ φρενήσεως, καὶ
 ἀλλαπλόμηναν ἀντὶ ἀλλήλων, μὴ
 σκιαγραφία πρὸς ἥ ἡ τοιαύτη
 ἀρετὴ, καὶ τῷ ὄντι ἀνδραποδώ-
 δης τε καὶ ἐδὲν ὕμνος ἐστὶ ἀλη-
 θὲς ἔχον· τὸ δὲ ἀληθὲς, τῷ
 ὄντι ἡ καὶ ἀρετὴ πρὸς τῇ τοιούτων
 πάντων, καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ
 δικαιοσύνη. καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ
 αὐτὴ ἡ φρενήσις μὴ καθαρμός
 πρὸς ἥ· καὶ κινδυνάωσι καὶ οἱ τὰς
 τελετὰς ἡμῖν ἔτοι καταστήσαν-
 τες, ἐφαυλοὶ πνεις εἶναι, ἀλλὰ
 τῷ ὄντι πόλλαι ἀνίπτεσθαι ὅτι
 ὅς ἂν ἀμύνηται καὶ ἀτέλεστοι
 εἰς αὐτὴν ἀρίστην, ἐν βορβόρῳ
 κείμεται· ὃ δὲ καθαρμοῦ
 τε καὶ τετελεσμένου, ἐκείσε ἀ-
 ριόκομος, μετὰ θεῶν οἰκήσει.
 εἰσὶ γὰρ δὴ (φασὶν οἱ περὶ τὰς
 τελετὰς) ναρθηκοφόροι μὲ πολ-
 λοι; βαῖνοι δὲ γε παῖδες. ἔ-
 τοι δὲ εἰσὶ, καὶ τὴν ἐμὴν δό-
 ξαν, ἐκ ἄλλοι ἢ οἱ περιλοσο-
 φηκότες ὁρθῶς. ὧν δὴ καὶ ἔγω-
 γε καὶ τὸ δωιατὸν ἐδὲν ἀπέ-
 λιπον ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ παντὶ
 τρέφω περὶ θυμὸν καὶ ψυχήν. εἰ
 δὲ ὁρθῶς περὶ θυμὸν καὶ ψυχήν, καὶ π
 ἡνύσασθαι, ἐκείσε ἐλθόντες τὸ
 σαρὲς εἰσόμεθα, ἐὰν θεὸς ἐ-
 θέλῃ, ὀλίγον ὕστερον, ὡς ἐμοὶ
 δοκεῖ. ταῦτ' ἐν ἐγῷ (ἐφ' ἣν) ὦ
 Σιμμία τε καὶ Κέρης ἀπλογέ-
 μοι, ὡς εἰκότως ὑμᾶς τε ἀπο-
 λείπω, καὶ τοῦ ἐνθάδε δεσπότας
 ἐχάλεπας φέρω, ἐδὲ ἀγανα-
 κτῶ, ἡγήμενος καὶ ἐκεί ἐδὲν
 ἡπὼν ἢ ἐνθάδε δεσπότας τε

autem à prudentia segregata in-
 vicem commutantur, adumbratio
 quædam sit ejusmodi virtus ac-
 revera servilis, nihil sani veri-
 que possidens: virtutis autem
 veritas in horum omnium pu-
 rificatione revera consistat: &
 temperantia, & justitia, & for-
 titudo, & prudentia ipsa sunt
 purificatio quædam. Quamob-
 rem hi qui mysteria nobis con-
 stituerunt, minimè contemnendi
 videntur, sed revera jamdu-
 dum occultè nos admonuere,
 quòd quicumque non expiatus
 neque initiatus migrabit ad in-
 feros, jacebit in luto: quicum-
 que verò purgatus atque ini-
 tiatus illuc accesserit, cum di-
 is habitabit. Sunt enim (ut
 vulgò aiunt) qui in mysteriis
 versantur, thyrsiferi quidem
 multi, Bacchi verò pauci. Hi
 verò ut equidem opinor, non
 alii sunt quàm qui rectè philo-
 sophati sunt. quorum quidem
 in numero ut essem nihil in
 vita, quantum in me fuit,
 prætermisi: sed omnibus modis
 contendì. An verò rectè con-
 tenderim, aliquidve profecerim,
 quum illuc pervenerimus, certò
 sciemus, si Deus voluerit, paulò
 post, ut mihi videtur. Hanc
 igitur excusationem afferò, ὃ
 Simmia, & ὃ Cebes., cur
 cum vos eosque qui hic
 sunt, dominos relinquam,
 meritò non ægrè feram ne-
 que indignè. spero enim me
 & illic non minus quàm hic

bonos

bonos dominos amicóſque inven-
tutum. Multi verò id minime
credunt. Si igitur defenſio mea
vobis magis quam Athenienſibus
judicibus perſuaſit, bene ſe res
habet.

XIII. Cùm hæc Socrates di-
xiſſet, ſuſcipiens ſermonem Ce-
bes, ſic inquit, Cætera qui-
dem, ô Socrates, rectè dicta
videntur: quantum verò ad ip-
ſam animam ſpectat, valde
ambigunt homines, nè anima
à corpore ſeparata nuſquam ſit
ulterius, ſed ea ipſa die qua
homo mortem obierit, intereat,
ſtatimque ſejuncta à corpore
diſſolvatur, atque egrediens quaſi
ventus aut fumus diſſipetur atq;
evaneſcat, neque uſquam ulte-
rius omnino ſit aliquid. Pro-
fectò ſi eſſet alicubi collecta in
ſemetipſam, & ab his malis
quæ tu modò narrabas liberata,
multa nimirum bonáque ſpes eſ-
ſet, ô Socrates, vera quæ di-
cebas fore. Cæterum ad id for-
taſſe perſuaſione fidéque non
parva opus eſt, ut credatur ſu-
perreſſe animam poſt interitum
hominis, atque aliquam vim
intelligentiámque habere. Vera,
ô Cebes, loqueris, inquit Socra-
tes. Verùm quid agendum cen-
ſes? an fortè de his ipſis con-
fabulandum, utrum ità eſſe, an
aliter probabile ſit? Libenter
equidem, inquit Cebes, audi-
rem de his rebus quid ſentias.
Neminem arbitror, inquit So-
crates, dόξαν ἔχεις περὶ αὐτῆς. Οὐκ ἔγωγε γὰρ ἂν οἶμαι (ἢ δὲ ὅς ὁ Σω-
κράτης)

ἀγαθοῖς ἐντάρξεσθαι καὶ ἐπαί-
ρεις. τοῖς δὲ πολλοῖς ἀπίſταν
παρέχει. εἴπῃ ἔν ὑμῖν πιθανώ-
τερός εἰμι ἐν τῇ ἀπολογία ἢ
τοῖς Ἀθηναίων δικασταῖς, εὖ ἂν
ἔχοι.

XIII. Εἰπὼν ὁ δὲ τὸ Σω-
κράτης ταῦτα, ἱσχυλασθὼν ὁ Κέ-
βης ἔφη, ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν
ἀλλὰ δοκεῖ ἔμοι γὰρ καλῶς λέ-
γεσθαι. τὰ δὲ περὶ τῆς ψυχῆς
πολλὴν ἀπίſταν παρέχει τοῖς ἀν-
θρώποις, μὴ, ἐπειδὴν ἀπαλλα-
γῇ τῷ σώματι, εἰσαμῶν ἐπὶ ἡ,
ἀλλ' ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ διαφθεί-
ρηταί τε καὶ ἀπολυθῇ ἢ ἂν ὁ
ἀνθρώπος ἀποθάνῃ, εὐθὺς ἀ-
παλλὰπομῶν τῷ σώματι, καὶ
ἐκβαίνουσα, ὥσπερ πνεῦμα ἢ
καπνὸς, διασκαδαθεῖσα οἴχῃ
διαπαραμῶν, καὶ εἰδὲν ἐπὶ εἰσαμῶν
ἢ. ἐπεὶ εἴπω εἴη περὶ αὐτὴν καὶ
ἐαυτῷ συνηθερισμῶν, καὶ ἀπαι-
λαγμῶν τέτων τῶν κακῶν, ὧν
σὺ νῦν διήλθεις, πολλὰ ἂν ἐλ-
πίς εἴη καὶ καλὴ, ὦ Σώκρατες,
ὡς ἀληθεῖ ὅτιν ἂν σὺ λέγεις.
ἀλλὰ τὸτο δὲ ἴσως ἐκ ολίγης
ᾤδαμυθίας δεινὴ καὶ πίστεως, ὡς
ἐστὶ τε ψυχὴ ἀποθανόντι τῷ
ἀνθρώπῳ, καὶ πᾶσι δυνάμειν ἔ-
χει καὶ φρόνησιν. Ἀληθεῖ, ἔφη,
λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὦ Κέβης.
ἀλλὰ τί δὲ ποιῶμεν; ἢ περὶ αὐ-
τῶν τέτων βέλαι διαμυθολογῶ-
μεν, εἴτε εἰκὸς ἔστω ἔχειν, αἶ-
τε μή. Ἐγώ γ' ἔν (ἔφη ὁ Κέ-
βης) ἡδέως ἂν ἂν ἀκέσταιμι ἢν
πᾶσι δόξαν ἔχεις περὶ αὐτῆς. Οὐκ ἔγωγε γὰρ ἂν οἶμαι (ἢ δὲ ὅς ὁ Σω-
κράτης)

κράτης) εἰπεῖν πῶς νῦν ἀκύνοντα, ἔδ' εἰ κωμωδοποιὸς εἴη, ὥς ἀδολεχῶ, καὶ ἔπειτα περὶ τῶν λόγων ποιούμαι.

XIV. Εἰ ἔν δοκεῖ, καὶ καὶ διασκοπεῖσθαι, σκεψόμεθα αὐτὸ τῆς πρὸς, εἴτε ἄρα ἐν αἷμα εἰσὶν αἱ ψυχαὶ τελευτησάντων ἥντιν ἀνθρώπων, εἴτε καὶ ὅ. παλαιὸς μὲν ἔν ὅτι τις ὁ λόγος, ὅτι δὲ μνησόμεθα, ὥς εἰσὶν ἐνδένδε ἀφικόμεναι ἐκεῖ, καὶ πάλιν γε δεδραμένοι κινεῖνται, καὶ γίγνοντι ἐκ τῶν τεθνεώτων. καὶ εἰ πᾶσι ἔτι ἔχει, πάλιν γίγνεσθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τῶν ζώντων, ἄλλο τί ἢ εἶναι ἂν ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐκεῖ; ἢ γὰρ ἂν περὶ πάλιν ἐγίγνοντο, μὴ ἔστι. καὶ τῆς τοῦ ἰκανὸν τεκμήριον τῶν πάντων (εἶ), εἰ τῶν ὄντων φανερόν γίγνοιτο ὅτι ἑκατόμην ἄλλοθεν γίγνονται οἱ ζῶντες ἢ ἐκ τῶν τεθνεώτων. εἰ δὲ μὴ ὅτι τῶν, ἄλλα ἂν τε δέοι λόγου. Πάνυ μὲν ἔν, ἔφη ὁ Κέρης. μὴ πότῃ κατ' ἀνθρώπων (ἢ δ' ὅς) σκόπει μόνον τῶν, εἰ βέλει ῥάδιον μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ ζῶντων πάντων καὶ φυτῶν, καὶ ξυλληβῶν ὅσα περ ἔχει φύεσιν, περὶ πάντων εἰδῶμεν. ἄρ' ἔτι οὕτως γίγνεται ἅπαντα, ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία, ὅσοις τυγχάνει ὄν τοι ἐπὶ πρὸς; οἷον, τὸ καλὸν πρὸς αἰχρῶν ἐναντίον περὶ, καὶ δίκαιον ἀδίκῳ. καὶ ἄλλα δὴ μυρία ἔτι ἔχει. σκεψόμεθα ἄρα ἀναγκαῖον ὅσοις ὅτι πρὸς ἐναντίον μηδὲν μόνον

crates, hæc audientem, nè si comædus quidem sit, esse dicturum nugari nunc me, ac de quibus minimè oporteat verba facere.

XIV. Si ergo placet oportet, quæ considerare, id hoc pacto consideremus, utrum videlicet apud inferos sint mortuorum animæ necne. Vetus quidem hic extat sermo, cujus memores sumus, superesse animas quæ hinc illuc abierunt, rursusque huc reverti fierique ex mortuis. Atque qui si hoc verum est, ut ex mortuis iterum viventes fiant, essent animæ illic nostræ. Neque enim rursus fierent, si non essent. Atque hæc sufficiens conjectura est, ita esse, si revera constet haud aliunde viventes fieri quam ex mortuis. At vero nisi id sit, alia opus erit ratione. Omnino, inquit Cebes. Neque verò id in hominibus solum, inquit, si planius intelligere vis, consideres, sed et in animalibus omnibus, & plantis, atque ut summatim dicam, in omnibus quæ gignuntur, utrum omnia sic fiant, neque aliunde quam ex contrariis contraria, quibuscunque tale aliquando contingit: quemadmodum pulchrum turpi quodammodo contrarium est, & iustum iniusto, aliæque ejusmodi quam plurimas videmus. Consideremus, utrum necessarium sit, cuicunque aliud quid est contrarium, non aliunde

id quàm ex suo contrario fieri? Veluti quando quid majus efficitur, necesse est ex eo quod antè fuerat minus, postea majus evadere. Ità est. Nonne & si minus aliquid fiat, ex eo quod antè majus erat, postea fiet minus? Sic omnino. Quinetiam ex robustiori debilius, ex tardiori velocius? Prorsus. Quid verò? Si quid evadat deterius, nonne ex meliori? Et si iustius ex injustiori? Quidni? In omnibus igitur satis id exploratum habemus, omnia ita fieri, contraria videlicet ex contrariis. Prorsus. Quid rursus? Estne etiam aliquid tale in ipsis, inter contraria duo? Duæ videlicet inter illa generationes, si ve progressiones ab altero quidem in alterum, atque in alterum vicissim ab altero? Etenim inter majus atque minus, medium obtinent incrementum, & decrementum: dicimúsque id quidem crescere, illud verò decrescere. Ita inquit. Nonne similiter discerni vicissim, atque confundi, frigescere, & incallescere, omniaque eodem pacto? Et si nomina nobis defunt alicubi, re tamen ipsa ubique ita necesse est fieri, videlicet omnia ex contrariis invicem, generationémque esse utriusque vicissim in alterum? Omnino quidem, inquit, Quid verò? ei quod est vivere, éstne aliquid contrarium? quemadmodum ei quod vigilare est, dormire contrarium? Sic est omni-

ἄλλοθεν αὐτὸ γίγνεται, ἢ ἐν τῇ αὐτῇ ἐναντίᾳ οἷον, ὅταν μείζον π γίγνηται, ἀνάγκη π εἶς ἐλάττωθ' ὅλῃθ' πρῶτον, ἔπειτα μείζον γίγνεται; Ναί. Οὐκ ἔν κ' ἐλάττω γίγνηθ', ἐκ μείζονθ' ὅλῃθ' πρῶτον, ὕστερον ἐλάττω φησὶς; Ἔστιν, ἔφη, ἔγω. Καὶ μὴν εἰς ἰσχυρότερα γε τὸ ἀδυνάτερον, καὶ ἐκ βραδυτέρα τὸ δάττω; Πάνυ γε. Τί δέ; ἂν π γένων γίγνηθ', ἐκ εἰς ἀμείνωνθ'; καὶ ἐὰν διχαίωται, ἐκ εἰς ἀδικότερα; Πῶς γὰρ ἔ; Ἰκαίως ἔν (ἔφη) ἔχοντα τῆτο, ὅπ' πάντα ἔγω γίγνηθ' εἰς ἐναντίον τὰ ἐναντία ποσάματα. Πάνυ γε. Τί δ' αὖ; ἔστι π καὶ τοιόνδε ἐν αὐτοῖς, οἷον μεταξὺ ἀμροτέρων πάντων ἔν ἐναντίων δυοῖν ὄντοιν. δυο φησὶς, ἀπὸ μὴν τῶ ἑτέρου, ὅπ' τὸ ἔτερον, ἀπὸ δ' αὖ τῶ ἑτέρου πάλιν ὅπ' τὸ ἔτερον; μείωνθ' γὰρ ποσάμαθ' καὶ ἐλάττωθ' μεταξὺ, αὐξήσις καὶ φθίσις. καὶ καλέμην ἔγω, τὸ μὴν, αὐξανέσθαι, τὸ δ', φθίνειν. Ναί, ἔφη. Οὐκ ἔν καὶ διακείνεται καὶ συγκείνεται; καὶ ἑξέσθαι καὶ θεωρεῖσθαι, καὶ πάντα ἔγω, καὶ ἐκ μὴν ἡρώμεθα τοῖς ὀνόμασιν ἐνιαχῆ, ἀλλ' ἔργω γὰρ πάντα καὶ ἔτως ἔχον ἀναγκάων γίγνεται τε αὐτὰ εἰς ἀλλήλων, φησὶν τε ἔν ἐκαστέρου εἰς ἀλλήλα; Πάνυ γ', ἢ δ' ὅς. Τί ἔν; ἔφη) πρὸς ἡν ὅτι π ἐναντίον, ὡς πρὸς πρὸς ἐρηγορέναι τὸ καθόλου;

Πάνυ μ' ἔν, ἔφη. Τί; Τὸ
τεθνήναι, ἔφη. Οὐκ ἔν ὅξ ἀλ-
λήλων τε γίγνεται ταῦτα, ἢ
περ' ἐναντία ὄντι, καὶ αἱ ψυχαί
εἰσιν αὐτῷ μεταξὺ δύο δυνάμει
ὄντων; Πῶς γὰρ ἔ; Πῶ μὲν
τοίνυν ἐτέραν σιζυγίαν, ὡν νῦν
δὴ ἔλεγον, ἐγὼ σοι, ἔφη, ἐ-
ρῶ, ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτῶ καὶ
τὰς ψυχάς. σὺ δὲ μοι πῶ
ἐτέραν. λέγω δὲ τὸ μὲν, κα-
θεύδην, τὸ δὲ, ἐγρηγορέναι. καὶ
ἐκ τῆ καθύδην τὸ ἐγρηγορέ-
ναι γίγνεται, καὶ ἐκ τῆ ἐγρη-
γορέναι τὸ καθύδην. καὶ τὰς
ψυχὰς αὐτοῖν, πῶ μὲν κατα-
δαρδάνειν ἔειπες, πῶ δὲ, ἀνελεί-
πει. ἱκανῶς σοι ἔφη, ἢ οὐ;
Πάνυ μὲν ἔν. Λέγε δὴ καὶ σὺ
μοι (ἔφη) ἥτις περὶ ζωῆς καὶ
θανάτου ἐκ ἐναντίον μὲν οὗτος τῷ
ζῆν τὸ τεθνήναι ἔειπες; Ἐγώ γε.
Γίγνεται δὲ ὅξ ἀλλήλων; Ναί.
Ἐξ ἔν τῆ ζωῆς ἢ τὸ γί-
γναι; Τὸ τεθνηκός, ἔφη.
Τί δὲ (ἢ δ' ὅς) ἐκ τῆ τεθνε-
ῶτος; Ἀναγκαῖον (ἔφη) ὁμο-
λογεῖν; ὅτι τὸ ζῆν. Ἐκ τῆ
τεθνεώτων ἀρε, ὡς Κέβης, τὰ
ζῶντά τε καὶ οἱ ζῶντες γί-
γνεται; Φαίνεται, ἔφη. Εἰσὶν ἄ-
ρα (ἔφη) αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐν αἰ-
δῷ. Ἐοικεν. Οὐκ ἔν καὶ τῶν
ψυχῶν τῶν περὶ ταῦτα ἢ γ'
ἐτέρω σαφὲς ἔσται τυγχάνει; τὸ
γὰρ ἀποθνήσκον σαφὲς δὴ παρ' ἡμῶν,
ἔ; Πάνυ μὲν ἔν, ἔφη. Πῶς
ἔν (ἢ δ' ὅς) ποιήσμεν; οὐκ ἀνταποδιδόντες πῶ ἐναντίαν γί-
νεσιν, ἀλλὰ ταύτην πολλὴν ἔσται ἢ φύσις; ἢ ἀνάγκη ἀποδιδόναι

no, inquit. Quidnam? Mori,
inquit. An non ex se invicem
hæc fiunt? siquidem contraria
sunt. Cùmque duo sint, duæ
quoque inter hæc generationes
mutuæ? Nihil prohibet. Alte-
ram quidem conjugationem eo-
rum, quæ modò dicebam, ego
tibi dicam (inquit Socrates) tam
ipsam, quam generationes eo-
rum. Tu verò mihi aperies al-
teram. Dico autem illud qui-
dem dormire, illud autem evi-
gilare atque ex somno vigiliam
fieri, & ex vigilia somnum: ho-
rùmque generationes hanc qui-
dem connivere, illam verò ex-
pergisci. Satisfeci tibi necne?
Satisfecisti certè. Dic tu mihi
quoque similiter de vita atque
morte. An non contrarium vi-
vere dicis esse atque mori? E-
quidem. Et ex se invicem fie-
ri? Ità. Ergo ex vivente quid-
nam fit? Mortuum. Quid au-
tem ex mortuo? Necesse est
confiteri vivens. Igitur ex mor-
tuis ὁ Cebes, viventia fiunt at-
que viventes. Apparet. Sunt igi-
tur apud inferos animæ no-
stræ? Videtur. Nonne ergo &
generationum quæ circa hæc
sunt, altera quidem manifesta
est? Mori enim manifestum est,
nonne? Ita prorsus. Quidnam
igitur faciemus? Non redde-
mus vicissim generationem huic
contrariam, sed hac in re dun-
taxat mancā dicemus naturam
esse? An verò necesse est reddere

ei quod mori est, contrariam quandam generationem? Ommino. Quam verò istam? Reviviscere. Nonne igitur si reviviscencia est, progressio quædam hæc est ex mortuis ad viventes? Est utique. Convenit ergo nobis hæc insuper ratione, viventes ex mortuis fieri nihilominus quam mortuos ex viventibus. Quod cum ita sit, sufficientem conjecturam hinc haberi, animas inortuorum necessario alicubi esse, unde iterum revertantur. Videtur mihi, ô Socrates, hoc ex his, quæ concessa sunt necessario sequi.

XV. Animadvertite ergo, inquit, ô Cebes, haud abs re nos hæc, ut arbitror, concessisse. Nisi enim continué altera vicissim alteris redderentur, quasi quodam circulo remeantia, sed directâ quædam progressio foret, duntaxat ex altero in ejus oppositum, neque rursus reflecterentur in alterum, faceréntque regressum, omnia tandem, mihi crede, eandem subirent figuram atque affectionem, fierique cessarent. Quonam id pacto dicis, inquit? Haudquaquam intellecta difficile est, inquit, quod loquor. Perinde enim ac si in somnum caderetur quidem, ab eo verò in vigiliam nunquam resurgeretur, minimè te latet omnia tandem eò devenitura, ut Endymion ridicula quædam fabula videatur, neque appareat γυγνώσκον ἐν τῷ καθ'ἑαυτῷ, οἷα' ὅτι τελευτῶντα πάντα λήθον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξει, καὶ οὐδαμῶς ἂν γαίρειτο,

τὸ ἀποθνήσκειν ἐναντίαν πρὸς γῆρας; Πάντως οὐκ, ἔρη. Τίνα ταύτην; Τὸ ἀναβιώσκειν. Οὐκᾶν (ἢ δ' ὅς) εἰπὲρ δεῖ τὸ ἀναβιώσκειν, ἐκ τῶν τεθνεώτων ἂν εἴη γῆσις εἰς τοὺς ζῶντας αὐτῇ, τὸ ἀναβιώσκειν; Πάνυ γε. Οὐλογοῖται ἄρα ἡμῖν καὶ τούτη, καὶ ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γερονέειναι, ἐδὲν ἥτιον ἢ τὸς τεθνεώτας ἐκ τῶν ζῶντων. τέταρτον δ' ἵκανόν περ τεκμήριον ἔστι ὅτι ἀναγκαῖον τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναι πάλιν, ἐδὲν δὴ πάλιν γίγνεσθαι. Δοκεῖ μοι (ἔρη) ὡς Σόκρατες, ἐκ τῶν ἀμολογημένων ἀναγκαῖον εἶναι ἔχειν.

XV. Ἰδὲ πίνυμι (ἔρη) ὡς Κέβης, ὅτι ἐστὶ ἀδίκως ἀμολογήκαμην, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. εἰ γὰρ μὴ αἰεὶ ἀνταποδιδόντα τὰ ἑτέρα τοῖς ἑτέροις γιγνώμενα, ὥσπερ αἱ κύκλω σφαιρίοντα, ἀλλ' ἐυθεῖα πρὸς εἴη ἡ γῆσις ἐκ τῶν ἑτέρων μόνον εἰς τὸ καταρπάζειν, καὶ μὴ ἀναγκάσειν πάλιν ἐπὶ τὸ ἔτρεον, μηδὲ χαμπύλῳ ποιεῖν οἷα' ὅτι πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸ γῆμα ἂν γίη, καὶ τὸ αὐτὸ πάντῃ ἂν παιδοί, καὶ παύσασιντο γιγνώμενα. Πῶς λέγεις; ἔρη. Οὐδὲν χαλεπὸν (ἢ δ' ὅς) ἐννοῆσαι ὃ λέγω. ἀλλ' οἷον εἰ τὸ καταδαρδάνειν μὲν εἴη, τὸ δ' ἀνεγείρειν καὶ ἀνταποδιδόναι, οἷα' ὅτι τελευτῶντα πάντα λήθον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξει, καὶ οὐδαμῶς ἂν γαίρειτο, δὶα

διὰ τὸ καὶ τὰ ἄλλα πάντα ταυ-
τὸν ἐκείνῳ πεπονθέναι, καθά-
δην. καὶ εἰ συγκρίνοιτο μὴ
πάντα, διακρίνοιτο ὅ μὴ, ταχὺ
ἂν τὸ τῷ Ἀναξαγόρῃ χερσὶ
εἴη, ὅ μὴ πάντα χεῖματα. ὡ-
σαύτως ὅ, ὃ φίλε Κέβης, καὶ
εἰ ἀποθνήσκῃ μὴ πάντα ὅσα
τῷ ζῆν μεταλλάξῃ, ἐπειδὴ ὅ
ἀποθάνῃ, μένῃ ἐν τῷ τῷ
χεῖματι τὰ τεθνεώτα, καὶ μὴ
πάλιν ἀναβιώσκειτο. ἀρ' ἔτι πολ-
λὴ ἀνάγκη τελευτῆναι πάντα
τεθνήσκειν, καὶ μηδὲν ζῆν; εἰ
γὰρ ἐκ μὴ τῷ ἄλλῳ τῷ ζῶντι
γίγνεται, τὰ ὅ ζῶντα θνήσκῃ,
πῶς μηχανὴ μὴ ἔχει πάντα κα-
ταναλωθῆναι εἰς τὸ τεθνήσκειν;
ἔσθ' ἓ μίαν μοι δοκεῖ (ἔφη ὁ Κέβης)
ὡς Σώκρατες. ἀλλὰ μοι δοκεῖς
παντάπασιν ἀληθῆ λέγειν. Ἔστι
γὰρ (ἔφη) ὡς Κέβης, ὡς ἐμοὶ
δοκεῖ, παντὸς μάλιστα ἔγω· καὶ
ἡμεῖς τὰ αὐτὰ πάντα ἐκ ὅσα
πατώμεθα ὁμολογῶμεν. ἀλλ'
ἔστι καὶ πῶς ὄντι καὶ τὸ ἀναβιώ-
σκειν, καὶ ἐκ τῷ τεθνεώτων
τοῦ ζῶντος γίγνεται, καὶ τὰς τῷ
τεθνεώτων ψυχὰς εἶναι. καὶ τὰς
μὴ ἀγαθὰς ἀμείνονας εἶναι, τὰς ὅ
κακάς, κακίον.

XVI. Καὶ μὴν (ἔφη ὁ Κέβης
ὑπολαβὼν) καὶ κατ' ἐκείνῳ γε
τὸν λόγον, ὡς Σώκρατες (εἰ ἀ-
ληθὴς ὄντι) ὅτι ἐν αὐτῷ θαυμά-
ζειν, ὅτι ἡμῖν ἡ μάστις ἐκ
ὅλλο π ἢ ἀνάγκησι τυγχάνει
ἔσθ', καὶ κατ' ἐκείνῳ ἀνάγκη πᾶ-
σι ἡμῶς ἐν αὐτῷ πᾶσι χεῖναι

usquam, cum cætera quoque
universa somno similiter oppri-
mantur. Proinde si confunde-
rentur quidem omnia, nun-
quam verò discernerentur, A-
naxagoræ illud repentè contin-
geret, universa videlicet esse si-
mul. Eadem ratione, ὁ ἀμικε
Cebes, si quæcunque vitam ac-
ceperint, moriantur, mortua
verò cum fuerint, mortua re-
linquantur, neque iterum revi-
viscant, an non necessarium est
omnino, cuncta demum interi-
isse, nihilque vivere? Nam si
ex aliis quidem viventia fierent,
postea verò perirent, quid ob-
staret quo minus in interitum
cuncta consumerentur? Nihil
prorsus, ὁ Socrates, inquit Ce-
bes, sed mihi omnino vera lo-
qui videris. Est certè ὁ Cebes,
inquit, maximè omnium ita, ut
mihi videtur: neque nos hæc i-
psa, quasi decepti confessi su-
mus, sed revera reviviscentia est,
atque ex mortuis viventes fi-
unt, mortuorumque supersunt
animæ. Atque bonis quidem
melius est, malis verò pe-
jus.

XVI. Atqui & secundum il-
lud, ὁ Socrates, inquit Cebes,
quod frequenter usurpare soles,
si modò verum est, disciplinam
videlicet nostram nihil esse aliud
quam reminiscenciam: & secun-
dum hoc inquam, necesse est nos
in superiori quodam tempore,

et quorum nunc reminiscimur, didicisse. Id verò fieri non posset, nisi prius anima nostra fuisset alicubi quàm in hanc humanam speciem deveniret. Quamobrem & hac ratione immortalē quiddam anima videtur esse. At quales hujus rei demonstrationes, inquit Simmias, habes, ô Cebes? Reducito mihi in memoriam. Non enim satis in præsentia memini. Una quidem ratio est pulcherrima, inquit Cebes, quod interrogati homines si quis eos rectè interroget, ipsi omnia quemadmodum sunt, respondent. Atqui nunquam id facere possent, nisi inesset ipsis scientia rectæque ratio. Deinde si quis eos ad geometricas figuras descriptionesque, vel simile aliquid converterit, ibi manifestè comperiet, ità id se habere. Si hæc, ô Simmia, ratio, inquit Socrates, tibi non satisfacit, attende, an sic tibi consideranti idem quod nobis videatur. Diffidis enim eam quam disciplinam vocant, reminiscen-
tiam esse posse. Haud equidem diffido, inquit Simmias. Veruntamen id expedit mihi discere de quo sermo est, scilicet reminisci. Ac fermè ex his quæ Cebes cœpit dicere, jam recorder, & credo. Nihilo minus tamen, & à te, qua ratione id modò probare ipse aggrediebaris, perlibenter audirem. Hac equidem ratione, inquit Socrates, confitemur fanè quodam modo, si quis alicujus reminiscatur,

μνησθῆναι ἃ νῦν ἀναμνησκόμεθα. τῷτο δ' ἀδυνάτων, εἰ μὴ ἦν περὶ ἡμῶν ἡ ψυχὴ πρὶν ἐν τῷδε τῷ ἀνθρώπῳ εἶδαι θνῆσθαι. ὥστε καὶ ταύτῃ ἀδυνάτων π' ἔοικεν ἡ ψυχὴ εἶναι. Ἀλλ', ὦ Κέβης (ἔφη ὁ Σιμμίας ὑπελαβὼν) ποῖαί εἰσι τέτων αἱ ἀποδείξεις ἀπομνησόν με. εἰ γὰρ σφόδρα ἐν τῷ παρόντι μέμνημαι. ἐνὶ μὲν λόγῳ (ἔφη ὁ Κέβης) καλλίστῳ ὅπ' ἐρωτῶμενοι οἱ ἄνθρωποι, εἴαν τις καλῶς ἐρωτᾷ, αὐτοὶ λέγουσι πάντα ἣ ἔχει. καὶ τοι εἰ μὴ ἐτύγχανεν αὐτοῖς ὅπως ἔμην ἐν-ῆστα, καὶ ὁρθὸς λόγος, ἐκ ἂν οἰοίτ' ἦσαν τὰτο ποῖον. ἐπειτα εἴαν τις ὅπ' τὰ διαγνώματα ἄγῃ, ἢ ἄλλοτε ἢ τοιούτων, ἐνταῦθα σοφίσματα καταπράττει ὅτι τῷτο ἔτως ἔχει. Εἰ δ' μὴ ταύτῃ γε, ἔφη, πείθῃ ὦ Σιμμία, ὁ Σωκράτης, σκέψαι· εἴαν τῷδε τί σοι σκοπεύῃεν συνδόξῃ. ἀπὸ τίς γὰρ δὴ πῶς ἡ καλυμένη μάτησις ἀνάμνησις ὄσιν; Ἀπὸ τῷ μὲν ἔργῳ (ἢ δ' ὅς ὁ Σιμμίας) ἔ· αὐτὸ δ' τῷτι, ἔφη, δέομαι μάθῃαν περὶ ἧ ὁ λόγος, ἀναμνησθῆναι· καὶ γὰρ γε εἰς ὧν Κέβης ἐπεχείρησε λέγειν, ἡδὴ μέμνημαι καὶ πείδομαι. οὐδὲν γὰρ ἂν ἥπῳ ἀκούειν νῦν πῶ σὺ ἐπεχείρησας λέγειν. Τῷδε ἔ· γὰρ γε, ἢ δ' ὅς. ὁμολογῶμεν γὰρ δὴ περὶ, εἴ τις πὶ ἀναμνησθῆτε,

δεῖν αὐτὸν τὸ πρῶτον ποτε
ὀπσιάζ. Πάνυγε, ἔφη. Ἀρ
ἔν κ' ἐπὶ τῷδε ὁμολογῆμεν, ὅταν
ὀπσιῇμιν ἡδονὴν τῷ πῶ τοι-
έτα, ἀνάμνησιν ἔσθ'; λέγω δέ
τινα τῷ πῶ τῷ πῶ. ἔαν τις
πῶ ἔτερον ἢ ἰδὼν ἢ ἀκούσας, ἢ
τινα ἄλλῳ αἰσθῆσιν λαβὼν,
μὴ μόνον ἐκείνο γινῶ, ἀλλὰ κ'
ἔτῳ ἐννοήσῃ, ἢ μὴ ἢ αὐτῇ
ὀπσιῇμιν, ἀλλ' ἄλλῃ, ἄρα ἔχῃ
τὸ διχῶς λέγουμεν ὅτι ἀνε-
μνήσθῃ ἢ πῶ ἐννοίαν ἔλαβεν;
Πῶς λέγεις; Οἷον τὰ τοιαῦτα·
ἀλλὰ πῶ ὀπσιῇμιν ἀνδρώπῃ καὶ
λύρας. Πῶς γὰρ ἔσθ'; Οὐκ ἔν οἶ-
δα ὅτι οἱ ἔσθ' αὐτῶν, ὅταν ἰδῶσι
λύραν, ἢ ἱμάτιον, ἢ τι ἄλλο
οἷς τὰ πωδὶκά αὐτῶν εἶναι
χρηῖται, πῶς τῷ πῶ. ἔγνω-
σαν τε πῶ λύραν, κ' ἐν τῇ
διανοίᾳ ἔλαβον πῶ εἶδ' οὗ τῷ
πῶ, ἢ ἢ ἢ λύρα; τῷ πῶ δ'
ἔστιν ἀνάμνησις. ὥσπερ γὰρ καὶ
Σιμμίαν πῶ ἰδὼν, πολλάκις
κέβηθ' ἀνεμνήσθῃ, κ' ἀλλὰ
περὶ μυσία τοιαύτ' ἂν εἴη. Μυ-
σία μῦθοι νῦν Δί', ἔφη ὁ Σιμ-
μίας. Οὐκ ἔν. (ἢ δ' ὅς) τὸ
πῶ πῶ ἀνάμνησις τις ὅστις; μά-
λιστα μῦθοι ὅταν τις τῷ πῶ πῶ
πῶ ἐκείνα αὐτῶν χεῖρα κ'
τῷ μὴ ὀπσκομένῃ, ἢ ἐπὶ ἐπελέ-
λιστος; Πάνυ μ' ἔν, ἔφη. Τί
δ' (ἢ δ' ὅς) ἔστιν ἵππον γε-
γεαμμένον ἰδόντα, κ' λύραν
γεγεαμμένῳ, ἀνδρώπῃ ἀνα-
μνησθῆναι; κ' Σιμμίαν ἰδόντα

oportere ipsum prius aliquando
id scivisse. Prorsus, inquit. Nun-
quid ergo & hoc confitemur, in-
quit, quoties scientia hoc modo
provenit, reminiscens eam esse?
Dicō autem hoc pacto. Si-
quis aliud quidam viderit, vel
audiverit, vel alio perceperit
sensu, neque solum id ipsum co-
gnoscat, verum etiam agnoscat
aliud quiddam, cujus non una
eademque, sed alia scientia sit,
nonne merito dicemus hunc ejus
rei reminisci, in cujus pervene-
rit notionem? Quonam pacto id
dicis, inquit Simmias? Hoc, in-
quit Socrates. Alia quodammo-
do hominis scientia est, alia ly-
rae. Quidni, inquit Simmias?
An ignoras hoc amantibus eve-
nire, cum lyram, aut vestem,
aut quid aliud ex his aspiciant,
quibus uti eorum pueri adamant
consueverunt. Nam & agnoscunt
lyram, & simul mente formam
recolunt pueri cujus erat lyra.
Hoc verò est reminisci. Ceu si-
quis cum Simmiam viderit saepe,
Cebetis recordetur, & cetera e-
jusdem generis infinita. Infinita
per Jovem inquit Simmias. An
non igitur, inquit, tale quiddam
recordatio quædam est? Maxime
verò, si id nobis in illis contin-
gat rebus, quas longitudine tem-
poris, & negligentia oblivioni jam
tradiderimus? Ità certè, inquit
Simmias. Quid verò, inquit So-
crates? Contingitne, ut qui equum
pictum viderit, pictamque ly-
ram, reminiscatur hominis? Atq;
cum pictum aspexerit Simmiam,
veniat

veniat illi in mentem & Cebes? Sic utique, inquit. Nonne evenit etiam, ut qui Simmiam inspexerit pictum, ipsius quoque Simmiae recorderetur? Evenit certe.

XVII. An non secundum hæc omnia contingit, tum a similibus, tum a dissimilibus reminiscentiam provenire? Contingit. Verum quoties ob similia quispiam alicujus reminiscitur, an non necesse est id insuper intelligere, utrum deficiat hoc secundum similitudinem, necne, ab illo cujus repetita memoria est? Necesse est. Attende fanè, nunquid hæc ità se habeant. dicimus aliquid esse æquale? Non dico lignum ligno, neque lapidem lapidi, neque aliud ejusmodi quicquam, sed præter hæc omnia aliud quiddam æquale, ipsum dicimus ne aliquid esse, an nihil? Dicimus per Jovem, & quidem mirificè. An scimus & ipsum quod est æquale? Omnino quidem. Undenam scientiam ejus accepimus? An non ex his quæ modo diximus, videlicet conspicati vel ligna, vel faxa, vel alia quædam æqualia, ex his illud excogitavimus, quod aliud est, quam hæc? An non aliud quiddam tibi videtur? Considera verò & hoc pacto. Nonne faxa, vel ligna æqualia dum eadem sunt, aliàs æqualia, aliàs inæqualia nobis apparent? Penitus. Quid autem ipsa æqualia? possunt inæqualia tibi videri: vel æqualitas, inæqualitas?

γεγενημένον, Κέβη[ς] ἀναμνησθῆναι; Πάνυ γε. Οὐκ ἔτι, καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγενημένον, ὡς Σιμμία ἀναμνησθῆναι ἔστι μὲντοι, ἔστι.

XVII. Ἄρ' ἐν τῷ καὶ πάντα ταῦτα συμβαίνει πρὸς ἀνάμνησιν ἢ, πρὸς ὡρ, ἄρ' ὁμοίων, πρὸς ὅ, καὶ ἀπ' ἀνομοίων; Συμβαίνει. Ἀλλ' ὅταν γε ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἀναμνησθῶμεν τι, ἄρ' ἐν ἀναγκάσθω τότε περιπαθεῖν, ἐννοεῖν, εἴτε περιλαίπει τὸ καὶ πρὸς ὁμοιότητα, εἴτε μὴ, ἐκείνη δ' ἀνεμνήσθω; Ἀνάγκη, ἔστι. Σκόπει δὲ (ἢ δ' ὅς) εἰ πάντα ἕως ἔχει. συμβαίνει τί ἢ ἵσον; ἢ ξύλον ξύλῳ λέγω, εἰδὲ λίθον λίθῳ, οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων εἶδεν, ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἕτερον τι αὐτὸ τὸ ἵσον συμβαίνει ἢ, ἢ μηδέν; Φῶς πίνω νῦν Δί', ἔστι ὁ Σιμμίας, θαυμαστὸς γε. Ἡ καὶ ὁπσιμέδα αὐτὸ ὃ ὅστιν ἵσον; Πάνυ γε, ἢ δ' ὅς. Πόθεν λαβόντες ὡς πρὸς ὁπσιμέδω; ἄρ' ἐκ τῶν ὡν νῦν δὴ ἐλέγχεσθαι, ἢ ξύλα, ἢ λίθους, ἢ ἄλλ' ἅπαντα ἰδόντες τὰ ἴσα, ἐκ τούτων ἐκείνη ἐνενοήσαμεν, ἕτερον ὃν τούτων. ἢ ἔχ' ἕτερον σοι φαίνεται; σκόπει ὅ καὶ τῆδε. ἄρ' ἢ λίθοι μὲν ἴσοι, καὶ ξύλα ἐνίοτε τὰ αὐτὰ ὄντα, τότε μὲν ἴσοι φαίνεται, τότε δ' οὐ; Πάνυ μὲν οὐν. Τί δὲ, αὐτὰ τὰ ἴσα ἔστιν ὅτε ἀνίσταται ἐξ ἄνθρωπου, ἢ ἡ ἰσότης, ἀνίσταται; Οὐδὲν.

Οὐδὲ πώποτε γε, ὦ Σώκρατες. Οὐ ταυτὲν ἄρ' ὅστιν (ἢ δ' ὅς) ταῦτά τε τὰ ἴσα, καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον. Οὐδαμῶς μοι φαίνεται, ὦ Σώκρατες. Ἀλλὰ μὴ ἐκ τέτων γ', ἔφη, τῶν ἴσων ἐτέρων ὄντων ἐκείνῃ τῇ ἴσῃ, ὅμως αὐτῇ τῶν ὁπσημίῳ ἐννεόηκός τε καὶ ἡλιπράς; Ἀληδέστα, ἔφη, λέγεις. Οὐκ ἔν ἢ ὁμοίῳ ὄντι τέτοις, ἢ ἀνομοίῳ; Πάνυ γε. Διαφέρει δέ γ' (ἢ δ' ὅς) ἐξέν. ἕως γὰρ ἂν ἄλλο ἴδῃν, ὑπὸ ταύτης πῆς ὁφθαλμοῦ ἄλλο ἐννοήσῃς, εἴτε ἀνόμοιον εἴτε ὁμοιον, ἀναγκάσιον (ἔφη) αὐτὴ ἀνάμνησιν γερονέειναι. Πάνυ μὲν οὐ. Τί δὴ τόδ'; (ἢ δ' ὅς) ἢ πάρομαι π. τοῦτον περὶ τὰ ἐν τοῖς ζυλοῖς τε καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγχεσθαι, ἐν τοῖς ἴσῃς, ἅρα φαίνεται ἡμῖν ἕτος ἴσα ἔῃ ὥσπερ αὐτὸ ὁ ὅστις ἴσος; ἢ ἐνδεῖ π. ἐκείνῃ τῇ μὴ τοῦτον ἔῃ οἷον τὸ ἴσον, ἢ ἐξέν; Πολύ γε (ἔφη) ἐνδεῖ. Οὐκ ἔν ὁμολογῶμεν, ὅταν πῆς π. ἴδῃν ἐννοήσῃ, ὅπ. βέλεθ' ἔῃ, τὰ π. ὁ νῦν ἐγὼ ὀρῶ, ἔῃ οἷον ἀλλὰ π. τῶν ὄντων. ἐνδεῖ δέ, καὶ ἐξένεται τοῦτον ἔῃ ἴσον οἷον ἐκείνο, ἀλλ' ἔστι φανερότερον. ἀναγκάσιον π. τὸν τὰτο ἐννοήντα, τυχὴν περιέδοτα ἐκείνο ὥσπερ αὐτὸ περιποιεῖναι μὲν, ἐνδεστέρας ἢ ἔχεν; Ἀνάγκη. Τί ἔν; τὸ τοῦτον περιέδοτα καὶ ἡμεῖς, ἢ ἔ, περὶ τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον;

Nunquam, ὁ Socrates. Quamobrem non idem sunt hæc æqualia atque ipsum æquale. Nullo modo idem mihi apparent, ὁ Socrates. Veruntamen ab his æqualibus quæ alia sunt quam ipsum illud æquale, ipsius simul excogitatæ scientiam, atque percepiti. Verissima loqueris. An non sive simile ipsum sit, sive dissimile? Omnino. Nihil sane refert. quatenus, nimirum, aliud conspiciatus, ex hac ipsa perspectione aliud intellexeris, sive simile, sive dissimile, necesse est hinc reminiscenciam provenire. Et maximè quidem. Quid verò ad id? An sic nobis contingit circa ea quæ modo dicebamus, ligna, & alia? Videntur ita æqualia hæc esse, ut ipsum quod est æquale? An desse potius aliquid quo minus talia sint quale est æquale ipsum, an nihil? Permultum certè deest. Nonne confitemur, quando quis aliquid intuens animadvertat appetere quidem hoc quod in præsentia videt, esse tale quale quiddam aliud ex his quæ sunt, verum deficere, neque posse tale esse æquale, quale sit illud, sed deterius esse: necesse esse cum qui animadvertit, antè cognovisse illud cui dicit hoc quodam modo simile fieri, sed ad plenam similitudinem non accedere? Necesse est. Quid ergo? talene aliquid contingit & nobis necne? circa æqualia ipsūque æquale;

Quam

Quàm plurimū. Necesse est ergo nos æqualis ipsius scientiam ante illud tempus habuisse, in quo primum videntes æqualia, agnovimus appetere quidem hæc omnia talia evadere quale est ipsum, attamen a perfectione ipsius abesse. Ità est. Atqui & hoc confitemur, nos neque aliunde id agnovisse, neque agnoscere posse quam ex visu, vel tactu, vel alio quodam sensu. similiter enim de his omnibus judico. Similiter, ô Socrates, ad id se habent de quo agitur, ostendendum. Atqui à sensibus quidem intellexisse oportet, omnia quæ subjecta sunt sensibus, illud quod est æquale appetere, quamvis ipsum non allequantur. an aliter dicimus? Haud aliter. Antè enim quam inciperemus videre, aut audire, aliisque uti sensibus, oportuit nos æqualis ipsius scientiam possedisse, videlicet quid ipsum sit, si modo æqualia hæc quæ sensibus subjacent, ad ipsum adeò relaturi simus, ut judicemus anniti quidem hæc omnia talia, quale ipsum est evadere, veruntamen deteriora relinquere. Necessariò ex superioribus id, ô Socrates, sequitur. An non statim, inquit, nati vidimus, & audivimus, aliòsque sensus exerceuimus? Omnino. Oportuit autem, ut diximus, ante hæc ipsius æqualis scientiam habuisse. Oportuit. Quamobrem, ut videtur, necesse est antequam nasceremur, eam comprehendisse.

Παντάπασι γε. Ἀναγκαῖον ἄρα ἡμᾶς περιιδέναι τὸ ἴσον πρὸ ἐκείνης τῆς χρείας, ὅτε τὸ πρῶτον ἰδόντες τὰ ἴσα ἐννοήσασθαι ὅπῃ ὁρέγεται μὴ πάντα ταῦτ' εἶναι ὅσον τὸ ἴσον· ἔχει ὃ ἐνδεεστέρας. Ἐστὶ ταῦτα. Ἀλλὰ μὴ καὶ πᾶσι ὁμολογήσασθαι, μὴ ἄλλοθεν αὐτὸ ἐννεονοηέναι, μηδὲ δυνατὸν εἶναι ἐννοῆσαι, ἀλλ' ἢ ἐκ τῆς ἰδέας ἢ ἀφ' αὐτοῦ, ἢ ἐκ τινος ἄλλης τῆς αἰδήσεων. ταυτὸν ὃ πάντα ταῦτα λέγω. Ταυτὴν γὰρ εἶναι, ᾧ Σώκρατες, πρὸς γε ὁ βέλτεται δηλῶσαι ὁ λόγος. ἀλλὰ μὴ δὴ ἐκ γε τῆς αἰδήσεων δεῖ ἐννοῆσαι ὅπῃ πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰδήσεσιν ἐκείνης τε ὁρέγεται τῆς ὃ εἶναι ἴσον, καὶ αὐτὴ ἐνδεεστερά εἶναι. ἢ πῶς λέγωμεν, Οὐτά. πρὸ γὰρ τῆς ἀρχαῆς ἡμᾶς ὁρᾶν ἢ ἀλκίειν, καὶ τὰλλα αἰδάνεσθαι, τυχὴν εἶδει περ εἰληφότας ὁππότε μὴ αὐτὴ τῆς ἴσας, ὃ, πᾶσι, εἰ ἐμύλλομεν τὰ ἐκ τῆς αἰδήσεων ἴσα ἐκείσε ἀνοίσκειν ὅπῃ περιεμῆται μὴ πάντα τὰ τοιαῦτα εἶναι ὅσον ἐκείνο, ἐστὶ ὃ αὐτὴ φαυλότερα. Ἀνάγκη ἐκ τῆς περιεμῆτων, ᾧ Σώκρατες. Οὐκ ἔν γε γινώσκοντες εὐδὺς ἐπαρμέν τε καὶ ἡκρόμεν, καὶ τὰς ἄλλας αἰδήσεις εἰχόμεν; Πάνυ γε. Ἐδεῖ δὲ γε (φάμεν) πρὸ τέτων τιτὸν τοῦ ἴσου ὁππότε εἰληφέναι. Ναί. Περὶ γινώσκοντες ἄρα (ὡς εἴπικεν) ἀνάγκη ἡμῖν αὐτῶν εἰληφέναι. Ἐοικεν

Ἔοικεν. Οὐκ ἂν εἰ μὲν λαβόν-
τες αὐτὴν, πρὸ τῆς γνέσθαι ἔ-
χοντες ἐγνόμεθα, ἠπιστάμεθα
καὶ πρὶν γνέσθαι, καὶ ἐνθὺς γε-
νόμην, καὶ μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ
μᾶλλον καὶ τὸ ἐλαττον, ἀλλὰ καὶ
ξύμπαντα τὰ τοιαῦτα. καὶ γὰρ
περὶ τῆς ἴσης νῦν ὁ λόγος ἡ-
μῖν μᾶλλον πᾶσι καὶ περὶ αὐτῆς
τῆς καλῆς, καὶ αὐτῆς τῆς ἀγαθῆς,
καὶ δικαίας, καὶ ὁσέως, καὶ (ὅπως λέ-
γω) περὶ πάντων οἷς ἐπιστρα-
φόμεθα τέτοιο, ὅ ἐστι, καὶ ἐν
ταῖς ἐρωτήσεσιν ἐρωτῆστές, καὶ ἐν
ταῖς ἀποκρίσεσιν ἀποκρινόμενοι.
ὥστε ἀναγκάσιον ἡμῖν εἶναι, τέ-
των πάντων τὰς ἐπισήμας πρὸ
τῆς γνέσθαι εἰληφέναι. Ἔστι
ταῦτα. Καὶ εἰ μὲν γε λα-
βόντες μὴ ἐγνώστε ἐπιτελήμε-
θα, εἰδότες αὖτις γίγνεται, καὶ
αὖτις διὰ βίης εἰσέναι. τὸ γὰρ εἰ-
δέναι τὰτ' ὅτι, λαβόντα τῆς
ἐπισήμῳ ἔχειν, καὶ μὴ ἀπολω-
λέμεναι, ἢ καὶ τέτοιο λήθῳ λέ-
γμεν, ἐπισήμῳ ἀποβολῇ;
Πόντως δὴ περὶ (ἔφη) ὁ Σώ-
κρατες. Εἰ δέ γε, οἶμαι,
λαβόντες πρὶν γνέσθαι, γν-
νόμην ἀπολέσμεν, ὥστερον ὃ
ταῖς αἰδήσεσι χράμενοι περὶ αὐ-
τῶν ἐκείνας ἀναλαμβάνοντες τὰς
ἐπισήμας ἄς ποτε καὶ πρὶν ἔχο-
μεν, ἀρ' ἔστι ὁ καλῶς μανθάν-
ειν, οἰκείαν αὖ ἐπισήμῳ ἀνα-
λαμβάνειν εἶη; τέτοιο δέ περὶ ἀ-
ναμνηστικῶν λέγοντες, ὁρῶντες
αὖ λέγοντες; Πάνυ γε. Δυνατὸν γὰρ δὴ τὰτ' ὅτι ἐσάνην, αὐτὸς μὲν πᾶσι
ἢ ἰδόντα, ἢ ἀκούσαντα, ἢ πᾶσι ἀλλῶ αὐτὸν λαβόντα, ἑτερόν τι ἀπὸ

Sic apparet. Nonne si eam for-
titi ante nativitatem ipsam jam
habentes nati sumus, scivimus
& ante ortum, atque statim nati
non solum ipsum æquale ma-
jusque & minus, verumetiam e-
iusdem generis omnia? Non e-
nim de æquali magis nunc no-
bis est sermo, quam de ipso pul-
chro, de ipso bono, de ipso ju-
sto atque sancto, & ut dico, de
omnibus quibus proprie hoc ip-
sum quod est assignamus, &
interrogationibus interrogantes, &
responsionibus respondentes, ut
necessarium sit nos antequam
nasceremur, horum omnium sci-
entiam habuisse. Est ita. Ac si
acceptis scientiis, non semper
oblivisceremur, oporteret & cum
ipsis nasci, semper etiam per
omnem vitam scire. Nam scire,
id est acceptam alicujus rei sci-
entiam retinere, nec amisisse.
An non oblivionem scientiæ ja-
cturam esse dicimus? Ita prorsus,
ὁ Socrates. Sin autem acce-
ptam ante ortum scientiam, dum
nascimur amissimus: deinde verò
usque sensibus circa ipsas scientias,
illas quas antè habueramus, re-
cipimus: nonne id quod discere
appellamus, esset scientiam pro-
priam recuperare, atque id Re-
minisci nominantes, rectè nomi-
naremus? Rectè. Fieri enim id
posse apparuit. Videlicet, ut
cum quis aliquid senserit, vel
videndo, vel audiendo, vel ali-
ter sentiendo, aliud quiddam ex
hoc

hoc agnoscat cujus erat oblitus, cui quidem hoc quodammodo propinquabat, sive simile id sit, sive dissimile. Ità quod jampridem dico, è duobus alterum. aut enim scientes nati sumus, scimúsq; per omnem vitam omnes: aut quos deinde dicimus discere, duntaxat reminiscuntur, atque disciplina reminiscencia est. Sic omnino se res habet, ò Socrates.

XVIII. Utrum igitur eligis, ò Simmia? vel cum scientia nos esse natos, vel reminisci postea quorum prius scientiam acceperimus? Ambigo utrum in præsentia Socrates eligam. Quid verò? potèstne eligere quid de hoc videatur tibi? Vir sciens potèstne eorum quæ scit reddere rationem, an contrà? Necessè est, ò Socrates, posse. An verò tibi videntur omnes rationem de his quæ modò tractabamus, afferre posse? Optarem equidem inquit Simmias, sed multò magis vereor nè cras nullus hic homo sit, qui pro dignitate id sciat efficere. Non igitur ò Simmia, putas omnes hoc intelligere? Nullo modo. Reminiscuntur ergo quæ aliquando didicerant. Necessè est. quando verò acceperunt animæ nostræ scientiam? Non enim postquam homines nati sumus. Non certè. Ergo prius. Ità. Erant igitur, Simmia, animæ etiam prius quàm in humanam speciem devenirent, Οὐ δῆτα. Πότερον ἄρα. Ναί. Ἦσαν ἄρα, ὦ Σιμμία, αἱ ψυχὰι καὶ πρὶν ἔσθαι, πρὶν εἶναι ἐν ἀνθρώπῳ εἶδει

τάτῃ ἐννοῆσαι ὃ ἐπελέληστο, ὃ τὸτο ἐπλησίαζεν ἀνόμοιον ὄν, ἢ ὃ ὅμοιον. ὥστε, ὅσοι λέγω, διὸν δάτερον, ἦτοι ἐπιστήμῃ νοὶ γε αὐτὰ γεγονότα, καὶ ἐπιστάμεθα διὰ βίης πάντες, ἢ ὕστερον ἢς σαμὲν μαθήσασθαι, οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἀναμνησκόμεθα εἶναι. καὶ ἡ μάθησις, ἀναμνησις αὖτ' εἶναι. Καὶ μάλα δὴ ἔτας ἔχθρ' ὃ Σώκρατες.

XVIII. Πότερον ἐν αἰσῇ, ὃ Σιμμία; ἐπιστήμῃς ἡμᾶς γεγονέναι, ἢ ἀναμνησκόμεθα ὕστερον ὡς πρὶν ὅτις ἡμῶν εἰληφότες ἦμεν; Οὐκ ἔχω, ὃ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ἐλέσθαι. Τί ὃ ἔχεις ἐλέσθαι, καὶ πῶς σοι δοκεῖ περὶ αὐτῶ; ἀνὴρ ἐπιστάμενος, περὶ ὃν ἐπιστάται ἔχει αὖτ' εἶναι λόγον, ἢ οὐ; Πολλὴ ἀνάγκη (ἔστι) ὃ Σώκρατες. Ἡ καὶ δοκεῖ σοι πάντες ἔχειν διδόναι λόγον περὶ τῶτων ὡς νῦν δὴ ἐλέγμεθα; Βελοῦν μὲν τ' αὖ, ἔφη ὃ Σιμμία. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον φ.βῶμαι μὴ αὖτις τῶν καὶ εἰς ἐκείν' ἢ ἀνθρώπων εἰς αἰῶνος οἴσιν τε τὸτο ποιῆσαι. Οὐκ ἄρα δοκεῖ σοι ἐπιστάται γε, ἔφη, ὃ Σιμμία, πάντες αὐτά; Οὐδαμῶς. Ἀναμνησκόμεθα ἄρα ποτὲ ἂ ἐμάσθαι. Ἀνάγκη. Πότε λαβῶσαι αἱ ψυχὰι ἡμῶν πρὶν ἐπιστήμῃ; καὶ γὰρ δὴ ἀπ' ἧς γε ἀνθρώποι γεγονότα. Οὐ δῆτα. Πότερον ἄρα. Ναί. Ἦσαν ἄρα, ὦ Σιμμία, αἱ ψυχὰι καὶ πρὶν ἔσθαι, πρὶν εἶναι ἐν ἀνθρώπῳ εἶδει

χρεῖς σαμάτων, καὶ φεῖνησιν εἶ-
 χον. Εἰ μὴ ἄρα γιγνώμενοι
 λαμβάνομεν, ὧς Σώκρατες, ταύ-
 τας τὰς ἐπισήμας. ἔτ' οὖν γὰρ
 λέιπε; ἔπ' ὁ χρεῖν οὖν. εἶεν, ὧς
 ἐπαύρι. ἀπολλυμένων δ' αὐτὰς ἐν
 ποίῳ ἄλλῳ χρεῖν; ἔγ' δὲ δὴ ἐ-
 χοντές γε αὐτὰς γιγνώμεθα, ὡς
 ἔρπ' ὁμολογήσαμεν. ἢ ἐν τέ-
 τῳ ἀπολλυμένων ὧς καὶ λαμβά-
 νομεν; ἢ ἔχεις ἄλλον πῶς εἰ-
 πῆν χρεῖνον; Οὐδαμῶς, ὧς Σώ-
 κρατες. ἀλλ' ἔλαθον ἐμαυτὸν
 εἰδέν ἐπιών. Ἀρ' ἔν ὅπως ἔχει
 (ἔστι) ἡμῖν, ὧς Σιμμία. εἰ μὴ
 ὅστιν ἂν ἀνυπακούω αἰεὶ, καλὸν τέ-
 τι καὶ ἀγαθόν, καὶ πάντα ἢ τοιαύ-
 τη ἐστία, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τὰ ἐν
 αὐτῇ αἰδέσθων πάντα ἀναφέρο-
 μεν, ὑπάρχουσιν ὡς ἑτέρον ἀνδ-
 εῖσχοιτες ἡμετέραν ἔσαν, καὶ
 ταῦτα ἐκείνῃ ἀπεικάζομεν, ἀ-
 ναγκάζον, ὅπως ὥστε καὶ ταῦτά
 ὅστιν, ὅπως καὶ τὴν ἡμετέραν ψυ-
 χῶς (ἔστι) καὶ πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς·
 εἰ δ' μὴ ὅτι ταῦτα, ὅλλως ἂν
 ὁ λόγος ἔτ' εἰρημύθ' εἴη.
 ἀρ' ὅπως ἔχει, καὶ ἴση ἀνάγκη
 ταῦτά τε (ἔστι), καὶ τὰς ἡμετέρας
 ψυχὰς, πρὶν καὶ ἡμᾶς, γενέ-
 ναι. καὶ εἰ μὴ ταῦτα, εἰδὲ τὰ-
 δε; Ὑποφωῶς, ὧς Σώκρατες
 (ἔστι ὁ Σιμμίας) δοκεῖ μοι ἢ
 αὐτῇ ἀνάγκῃ (ἔστι). καὶ εἰς καλὸν
 γε καταστῶγει ὁ λόγος, εἰς τὸ
 ὁμοίως (ἔστι) πῶς τε ψυχῶς ἡμῶν,
 πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, καὶ πῶς ἐστὶν
 ἢν σὺ νῦν λέγεις. ἔγ' ἔγωγε
 ἔγω γε εἰδέν ὅπως μοι ἐναργῶς

seorsum à corpore: intelligen-
 tiamque habebant. Nisi forte,
 ὁ Socrates, dum nascimur, ipsas
 scientias accipimus. Nam id e-
 tiam tempus reliquum est. Esto
 sic, ὁ amice. Sed quonam alio
 tempore eas amittimus? Non
 enim habentes jam eas nasci-
 mur, ut modò confitebamur. An
 in eodem perdimus, quo & ac-
 cipimus? an aliud tempus effe-
 re potes? Nullo, ὁ Socrates,
 modo: sed nihil me dicere mi-
 nimè advertebam. An ergo sic
 nobis se res habet, ὁ Simmia?
 Si quidem sunt ea quæ quotidiè
 prædicamus, pulchrum scilicet
 quiddam atque bonum & omni-
 ejusmodi essentia, ad quam o-
 mnia sensibus percepta referimus,
 quæ & prius erat nostra, & tan-
 quam nostram invenimus, & hæc
 ad ipsius exemplar referimus,
 necesse est ita, ut & ipsa sunt,
 nostram quoque animam prius
 etiam quam nasceremur, extit-
 iisse. At si hæc non sunt, fru-
 stra utique ratio hæc tractata
 esset. An non ita se habet, ar-
 que par necessitas est, & ipsa
 esse, & animas nostras ante-
 quam nasceremur, & nisi ip-
 sa sunt, neque hæc utique
 sunt? Mirificè, ὁ Socrates (in-
 quit Simmias) eadem mihi vide-
 tur esse necessitas: atque pul-
 cherrima huc ratio nos perducit,
 ut similiter tam animam nostram,
 quam essentiam ipsam quam
 modò dicebas, antè quam
 nasceremur extitisse confiteamur.
 Nihil enim tam certum habeo,
 quam

quam esse ejusmodi omnia & quidem maxime, scilicet pulchrum ipsum, & bonum, aliâq; omnia quæ tu modò dicebas. Et quantum ad me attinet, satis est demonstratum. Quid verò videtur Cebeti? inquit Socrates. Oportet enim illi quoque persuadere. Satis & illi arbitror persuasum, inquit Simmias, quamvis omnium repugnantissimus sit, & ad credendum tardissimus. Opinor tamen sufficienter illi probatum, ante ortum nostrum animam extitisse.

XIX. An verò post interitum nostrum etiam futura sit, nec mihi quidem ipsi, ô Socrates, satis adhuc videtur ostensum. Sed nunc etiam restat multorum dubitatio illa quam in medium Cebes adduxerat, nè videlicet homine moriente, simul anima dissipetur, atque ita esse desinat. quid enim prohibet fieri quidem illam, & aliunde constitui, atque esse prius etiam quam in corpus hominis laberetur: postquam verò ab eo discesserit, tunc illam insuper interire? Rectè loqueris Simmia, inquit Cebes. Videtur enim quasi dimidium ejus quod oportet probatum, antè videlicet quam nasceremur, nostram animam extitisse: oportere autem id quoque ostendere, postquam mortui fuerimus, non minus fore quam esset antequam nasceremur, si modò finem suum demonstratio sit habitura. Demonstratum quidem

ὄν, ὡς τῶτο, τὸ πάντα τὰ πῦρ αὐτὰ εἶναι ὡς οἶόν τε μάλιστα καλὸν τε καὶ ἀγαθόν, καὶ πολλὰ πάντα ἂν σὺ νῦν δὴ ἔλεγες. καὶ ἔμοιγε ἰκανῶς ἀποδείδει. ἢ δὴ Κέβητι; ἔφη ὁ Σωκράτης. δὲ γὰρ καὶ Κέβητα πείθειν. Ἰκανῶς (ἔφη ὁ Σιμμίας) ὡς ἔγωγε οἶμαι. καίτοι καρτερώτατος ἀνθρώπων ὅτι πρὸς τὰ ἀπίστειν τοῖς λόγοις.

XIX. Ἄλλ' οἶμαι ἐκ ἐνδεῶς τῶτο πεπειῖσθαι αὐτὸν, ὅτι πρὶν γινέσθαι ἡμᾶς, ὡς ἡμῶν ἢ ψυχῇ. εἰ μὲντοι καὶ ἐπειδὴν ἀποθνήσκω, ἔπ' ἔσται, ἐὰν αὐτῷ μοι δοκῇ, ὡς Σώκρατες (ἔφη) ἀποδείχθαι, ἀλλ' ἔπ' ἐνέσηκεν, ὅτι νῦν δὴ Κέβης ἔλεγε, τὸ πῦρ πολλῶν, ὅπως μὴ ἅμα ἀποθνήσκειν τὸ ἀνθρώπου διασκεδάννυται ἢ ψυχῇ, καὶ αὐτῇ τῇ εἶναι τῶτο τέλος ἢ. τί γὰρ καλοῦσι γίνεσθαι μὲν αὐτῷ καὶ ζῶντα, ἀλλοθὲν ποτε, καὶ εἶναι πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπειον σῶμα ἀρρίκηται. ἐπειδὴν δ' ἀρρίκηται καὶ ἀπαλάττει τῷ τε, τότε καὶ αὐτῷ τελευτᾶν καὶ διαφθεῖσθαι; Εὖ λέγεις, ἔφη, ὡς Σιμμίας, ὁ Κέβης. φαίνεται γὰρ ὡς περ ἡμῶν ἀποδείχθαι ὅτι δὲ, ὅτι πρὶν γινέσθαι ἡμᾶς, ὡς ἡμῶν ἢ ψυχῇ δὲν δ' ἀποθνήσκειν ἔστι, εἰ καὶ ἐπειδὴν ἀποθνήσκω, ἐδὲν ἢ πρὶν ἔσται ἢ πρὶν γινέσθαι, εἰ μὲντοι τέλος ἢ ἀποδείξει ἢ ἔστι. Ἀποδείξει δ' ἔστι,

ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης,
ὁ Σωκράτης, καὶ νῦν εἰ θέλετε
συνθεῖναι τῶτον τε τὸν λόγον
εἰς ταυτὸν καὶ ὃν περὶ τῆς ὁ-
μολογήσεως, τὸ γίνεσθαι πᾶν
τὸ ζῶν ἐκ τῆς τεθνεῖστος. εἰ
γάρ ὅτιν ἡ ψυχὴ καὶ περὶ τερρον,
ἀνάγκη δ' αὐτῇ εἰς τὸ ζῆν ἰ-
έσθαι τε καὶ γιγνομῆναι, μηδαμῶ-
θεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ θανάτου τε
καὶ ἐκ τῆς τεθνεῖστος γίνεσθαι.
πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτῇ καὶ ἐπει-
δὲν ὑποθάη εἶναι, ἐπειδὴ δὲ
αὐτῇ αὐτῇ γίνεσθαι; ἐπο-
δέειν μὲν ἔν, ὅπου λέγεται
καὶ νῦν. ὁμοίως δ' ἐμοὶ δοκεῖς σύ
τε καὶ Σιμμίας ἡδέως αὖ καὶ
τῶτον διαπραγματεύεσθαι τὸν
λόγον ἔτι μᾶλλον. καὶ δεδιέναι
τὸ ἥμ' παιδῶν, μὴ ὡς ἀληθεῖς
ὁ ἀνεμῶ αὐτῇ ἐκβαίνουσιν
ἐκ τῆς σώματος διαρυσθῆ καὶ δι-
ασκεδάννυσιν. ἄλλως τε καὶ ὁ-
ταν τύχη τις μὴ ἐν νυνεμία
ἀλλ' ἐν μεγάλῳ τιρὶ πνέματι
ἀποθνήσκων. Καὶ ὁ Κέβης ἐ-
πηλάσας, ὧς δεδιώτων (ἔφη)
ὁ Σωκράτης πειρῶ ἀναπεῖθειν.
μᾶλλον ὃ μὴ ὡς ἡμῶς δεδιό-
των. ἀλλ' ἴσως ἔνι τις καὶ ἐν
ἡμῖν παῖς ὅστις τὰ παιδῶτα φο-
βεῖται. τῶτον ἔν περὶ ὧμεθα πεί-
θειν μὴ δεδιέναι τὸν θάνατον,
ὥστερ τὰ μορμολύκεια. Ἀλλὰ
χρὴ (ἔφη ὁ Σωκράτης) ἐπεί-
δειν αὐτῷ ἐκάστης ἡμέρας, ἕως
αὖ ὀξιάσθαι. Πόθεν ἔν (ἔφη)
ὁ Σωκράτης ἥμ' οὐκ ἔχοντων ἀγα-
θὸν ἐπεὶ δὲν ληφόμεθα, ἐπει-

est, inquit Socrates, istud,
Simmia, & ὁ Cebes, etiam
nunc, si modò velitis, & id
quod modò probatum est,
illud quod antè concesseramus
videlicet omne vivens ex mor-
tuo fieri, in unum connectere.
Si enim est anima prius: quum
in hanc venit vitam
fitque homo, necesse est
aliunde eam quàm ex mortuo
proficisci: cur non necessaria
sit, ut etiam post mortem cor-
poris maneat, quum oportet
ipsam ad hanc vitam rever-
tere. Demonstratum igitur & nunc
quod dicitur. Veruntamen
demini tu atque Simmias cupes
idem rursus diligentius pertra-
ctari: ac forsitan puerorum mor-
te formidatis, nè revera corporis
egredientem ventus dissolvat,
que dispergat, præsertim si quum
non sereno cælo, sed ventis ve-
hementius flantibus moriatur.
Ad hæc Cebes subridens, Ta-
quam nobis id formidantibus
inquit, ὁ Socrates, conare per-
suadere: imò verò non tam
quam formidantibus nobis. for-
tasse est inter nos puer aliquis
quis talia metuens. huic ergo
annitamur persuadere, nè mor-
tem ceu larvas pertimescat.
Oportet certè, inquit Socrates,
huic mederi carminibus
quotidie, quoad sanus effi-
ciatur. Sed ubinam, inquit
Cebes, medicum ejusmodi nanciscemur; ὁ Socrates, quoniam

tu nos deseris? Ampla est, inquit, ô Cebes, Græcia, in qua sunt viri boni, quam plurimæ sunt barbaræ nationes, per hos omnes, ejusmodi medicum debetis perquirere, neque pecuniis parcentes, neque laboribus. Nihil est enim pro quo commodius pecunias expendatis. Perscrutandum quoque est etiam inter vos ipsos. fortè enim non facile invenietis, qui melius quam vos id queat efficere. Fiet quidem, inquit Cebes, sed redeamus jam, si tibi placet, unde digressi sumus. Mihi quidem placet, inquit. Quid. n. prohibet? Rectè respondes, inquit Cebes.

XX. An non tale aliquid, inquit, à nobis ipsis sciscitari debemus? Cuinam conveniat ea passio, per quam dissolvi possit. Et cui sit metuendum nè id patiatur. Et secundum quam ejus partem. deinde considerare utrum anima sit: demum ex his animæ nostræ gratia vel confidere, vel timere. Vera loqueris, inquit. Nonne igitur ei quod componitur, jamque compositum est, natura id pati convenit, ut quatenus est compositum, dissolvatur? Siquid verò non sit compositum, huic soli convenit, non eadem pati quæ alii cuiquam. Mihi quidem sic apparet, inquit Cebes. An non quæ semper secundum eadem eodemque modo se habent, in-

δὴ σὺ, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολείπεις; Πολλὴ μὲν ἢ Ἑλλάς (ἔφη) ὡς Κέβης, ἐν ἣ ἐνεσὶ περὶ ἀγαθοῖ ἀνδρες. πολλὰ δὲ καὶ τὰ ἥϊον βυβάδων ἡὺν, ὥς πάντας χρὴ διερευνᾶσθαι, ζητῶντας πῶτον ἐπὶ δὸν, μήτε ζηρημάτων φειδόμενους, μήτε πόνων. ὥς ἐκ ἐστὶν εἰς ὃ, τι ἂν εὐχαρέστορον ἀναλίσκοιτε χρήματα. Ζητῶν δὲ χρὴ καὶ αὐτοῦ μετ' ἀλλήλων. ἴσως γὰρ ἂν ἐστὶ βραδύως εὗροιτε μᾶλλον ἢ μὲν διαμένεις τὸτο ποιεῖν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ ὑπάρξει, ἔφη ὁ Κέβης. ὅθεν δὲ ἀπελίπομεν, ἐπανέλθωμεν, εἰ σοι ἡδονήσῃ ἐστὶν. Ἀλλὰ μὲν ἡδονήσῃ γε. πῶς γὰρ ἔμελλεις; Καλῶς (ἔφη) λέγεις.

XX. Οὐκ ἔν τιόνδε τι (ἢ δ' ὅς ὁ Σωκράτης) δεῖ ἡμᾶς ἀνενερέσθαι ἑαυτοῦ, πῶς πῶς τινὲ ἀεὶ προσήκει τὸτο τὸ πάθος πάσχειν, τὸ διασκηδάννυσθαι, καὶ ὑπὸ τῷ πῶς τινὸς δεδιέναι, μὴ πάθῃ αὐτὸ καὶ πῶς ποίῳ τινί. καὶ ἔτι τὸτο αὖ ὅπως ἐφάδαι πύττον ψυχῇ ὅτι. καὶ ἐκ τῶτων θάρρειν ἢ δεδιέναι ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς. Ἀλλὰ δὴ (ἔφη) λέγεις. Ἀρ' ἐν πῶς μὲν συντεθέντι τε καὶ συνθέντι ὄντι εὖσει προσήκει τὸτο πάσχειν, διαιρεθῆναι ταύτην ἢ ὡς συνετέθη. εἰ δὲ τι τυγχάνῃ ὄν ἀζώωτον, τῷτῳ μόνῳ προσήκει

ταῦτα

ταῦτα μάλιστα εἶκός εἶναι τὰ ἀζώωδετα· τὰ δ' ἄλλοτ' ἄλλως καὶ μηδέποτε καὶ ταῦτα, ταῦτα δ' εἶναι τὰ ζώωδετα. Ἔμοιγε δοκεῖ ἔτσι. Ἰωάννη δὴ (ἴρη) ὅτι ταῦτα ἐρ' ἄνθρωπον ἐν πρῶτῳ ἐμπεριέχον λόγῳ. αὐτὴ ἡ εἴσα ἥς λόγον δίδωμεν τῷ εἶναι, καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι, πότερον ὡσαύτως αὐτὸ ἔχει καὶ ταῦτα, ἢ ἄλλοτ' ἄλλως; αὐτὸ τὸ ἴσον, αὐτὸ καλὸν, αὐτὸ ἐκαστον, ὃ ὅτι τὸ ὄν, μήποτε μεταβολῶν, καὶ ἡνπνῶν ἐνδέχεται; ἢ αὐτὸ αὐτῶν ἐκαστον, ὃ ὅτι μονοειδὲς ὄν; αὐτὸ καὶ αὐτὸ ὡσαύτως καὶ ταῦτα ἔχει, καὶ ἐδέποτε ἐδαμῶν ἐδαμῶς ἀλλοίωσιν ἐδεμίαν ἐνδέχεται; Ὁραύτως, ἴρη, ἀναρχία, ὁ Κέβης, καὶ καὶ τὰ αὐτὰ ἔχειν, ὃ Σώκρατες. Τί δ' ἔτι πολλῶν καλῶν, οἷον ἀνθρώπων, ἢ ἰσπνῶν, ἢ ἱμαπῶν, ἢ ἄλλων ὀνπνῶν ἐν τούτων, ἴσων ἢ καλῶν ἢ πάντων ἔτι ἐκείνοις ὁμοιῶν. Ἄρα καὶ τὰ αὐτὰ ἔχει, ἢ πᾶν τέραντιον ἐκείνοις, ἔτε αὐτὰ αὐτοῖς, ἔτε ἀλλήλοις ἐδέποτε, ὡς ἐπ' οὐ εἰπῶν, ἐδαμῶς καὶ ταῦτα ὅτιν. Οὕτως αὖ, ἴρη, ταῦτα, ὁ Κέβης, ἐδέποτε ὡσαύτως ἔχει. Οὐκ ἔν τέτων μὴ καὶ ἄλλοις; καὶ ἴσοις, καὶ πᾶσι ἄλλοις αἰσθήσεσιν αἰσθησι. ἔτι καὶ ταῦτα ἐχόντων οὐκ

eadem eodemq; modo se habent? Hæc, ὁ Socrates, inquit Cebes, nunquam eodem modo sunt. Et hæc quidem tangi, videri, aliisque sensibus attingi possunt. Quæ verò semper secundum eadem permanet, non

quit, hæc maximè esse convenit simplicia? Quæ verò aliā aliter, nec unquam secundum eadem, hæc esse composita? Idem equidem opinor. Redeamus jam ad illa, ad quæ in superiori disputatione processimus. Ipsa essentia cujus interrogando respondendoque definitionem hoc ipsum quod est assignavimus, utrum eodem modo, & secundum eadem se semper habet? an alias aliter? videlicet & ipsum æquale ipsum pulchrum, ipsum unumquodque quod est ens, utrum mutationem aliquando aliquam ipsi recipiunt, an ipsorum unumquodque semper id quod est uniforme existens ipsum per seipsum, eodem modo, & secundum eadem se habet, neque unquam, neque usquam, nec ullo pacto mutationem aliquam suscipit? Necesse est, ὁ Socrates, hæc, inquit Cebes, eodem modo, & secundum eadem se semper habere. Quid autem dicemus de multis, inquit, quæ similiter pulchra dicuntur, scilicet hominibus, equis, vestibus, vel aliis quibuscunque talibus, quæ vel pulchra dicuntur, vel æqualia, vel etiam de omnibus, quæ illis synonyma sunt? num hæc secundum eadem se semper habent? An potius omnino contrā quam illa, videlicet neque ipsa sibi met, neque invicem unquam, ut simpliciter loquar, ullo pacto secundum

alio modo quam sola intelligentiæ ratione percipiuntur, suntque invisibilia quæ talia sunt, neque cernuntur. Vera omnino loqueris, inquit. Vis ergo duas rerum species ponamus, alteram visibiliam, invisibilem alteram? Ponamus, inquit. Et invisibile quidem modo semper eodem esse, visibile vero nunquam eodem? Hoc quoque ponamus, inquit. Age jam, aliudne in nobis est, quam hoc quidem corpus, illud vero anima? Nihil aliud, inquit. Utrinam speciei corpus esse similis cognatiusque dicimus? Nemini dubium, inquit, quin visibili. Quid vero anima? Visibilene aliquid est, an contra. Non hominibus quidem, ô Socrates, inquit. Atqui nos de iis duntaxat, quæ ab hominum natura videri, vel non videri possunt, loquebamur. An de iis quæ ad aliam naturam spectant, tractabamus? De iis duntaxat quæ ad humanam, inquit. Quid ergo de anima dicebamus? visibilem esse an invisibilem? Non visibilem. Invisibilem ergo? Itá. Anima igitur invisibili speciei similior est quam corpus. Corpus vero visibili. Necessestium id est omnino. An non & hoc evenire in superioribus dicebamus? Ut cum anima ad aliquid considerandum socium sibi corpus assumit, vel per visum, vel per auditum, vel per aliam sensum (hoc enim est per corpus considerare, quia per sensum id agitur) tunc quidem à

ἔστιν ὅτω ποτ' ἂν ἄλλω ὀπιλά-
βοιο ἢ πῶς τῆς διανοίας λογισ-
μῶ· ἀλλ' ἔστιν αἰσδῆ τὰ ποιαῦτα
καὶ ἔχ' ὁρατῶν. Παντάπασι (ἔ-
φη) ἀληθῆ λέγεις. Ὡς μὲν ἔν
βέλει (ἔφη) δύο εἶδη τῶν ὄν-
των; τὸ μὲν, ὁρατὸν, τὸ δ', αἰ-
σδῆς; Ὡς μὲν, ἔφη. Καὶ τὸ
μὲν αἰσδῆς, αἰεὶ καὶ τὰ αὐτὰ
ἔχον, τὸ δ' ὁρατὸν, μηδέποτε
καὶ ταυτά. Καὶ τῆτο (ἔφη)
ὥς μὲν. Φέρε δὴ (ἢ δ' ὅς)
ἀλλό π' ἢ μὲν αὐτῶν, ἢ τὸ μὲν,
σῶμά ἐστι, τὸ δ', ψυχὴ; Ὡς
δὲν ἄλλο, ἔφη. Ποτέρω ἔν ὁ-
μοιότρον τῶ εἶδει φανερὸν ἂν εἴη
καὶ συγγενέστερον τὸ σῶμα; Παν-
τῇ, ἔφη, τῆτο γὰρ δῆλον ὅπ' αὐτῶ
ὁρατῶν. Τί δ', ἢ ψυχὴ, ὁρα-
τὸν, ἢ αἰσδῆς; Οὐχ ἔα' ἀν-
θρώπων γὰρ, ὧς Σώκρατες, ἔφη.
Ἀλλὰ μὲν ἡμεῖς γὰρ τὰ ὁρατὰ
καὶ τὰ μὴ, τῇ τῶ ἀνθρώπων
φύσει ἐλέγμεν; ἢ ἄλλῃ πνί-
οίει; Τῇ τῶ ἀνθρώπων. Τί
ἔν περὶ ψυχῆς ἐλέγμεν, ὁρατὸν
εἴη, ἢ ἔχ' ὁρατὸν; Οὐχ ὁρα-
τὸν. Αἰσδῆς ἄρα. Ναί. Ὁμοι-
ότερον ἄρα ψυχὴ σώματος ἐστὶ
πῶς αἰσδῆς, τὸ δ', πῶς ὁρατῶν.
Πᾶσα ἀνάγκη, ὧς Σώκρατες.
Οὐκ ἔν καὶ τόδε πάλαι ἐλέγμεν,
ὅπ' ἢ ψυχὴ ὅταν μὲν πῶς σώ-
ματι περὶ χρῆσιν εἰς τὸ σκοπεῖν
π, ἢ διὰ τῶ ὁρᾶν, ἢ διὰ τῶ αἰ-
κούειν; ἢ δὲ ἄλλῃ πνὸς
αἰσδῆσεως (τῆτο γὰρ ἐστὶ τὸ
διὰ τῶ σώματος, τὸ δὲ αἰ-
σδῆσεως σκοπεῖν π) τότε μὲν

ἐλκεται ὑπὸ τῆς σώματος εἰς
τὰ ἐδέποτε χεῖ ταυτὰ ἔχοντα·
καὶ αὐτὴ παναῖ καὶ τρεῖς πέται,
καὶ ἰλιγγία, ὡς περ μεθύουσα, ἀ-
τε τοῖστων ἐραπιομένη. Πά-
νυς. "Ὅταν δὲ γὰρ αὐτὴ καὶ
αὐτὴ σκοπῇ, ἐκείσε οἷον εἰς
τὸ καθεστὲν τε καὶ αἰεὶ ὄν καὶ ἀ-
θάνατον, καὶ ὡσαύτως ἔχον·
καὶ, ὡς συγχρηῖς, ἔτα αὐτῆς, αἰεὶ
μετ' ἐκείνου τε γίγνεται, ὅταν
ὅρα αὐτὴ καὶ αὐτὴν ἑαυτῇ καὶ
ἐξῇ αὐτῇ· καὶ πέποιται τε τῇ
πάντα, καὶ περὶ ἐκείνα αἰεὶ χεῖ
ταυτὰ ὡσαύτως ἔχει, ἀτε τοῖ-
στων ἐραπιομένη. καὶ τῶν αὐ-
τῆς τὸ πάθος. φρονήσις κέλκη-
ται. Παντάπασι (ἐφῇ) καλῶς
καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρα-
τες. Ποτέρῳ ἔν αὖ σοι δοκεῖ
πρὸ εἶδει, καὶ ἐκ τῆς ἀρετῆς καὶ
ἐκ τῆς νουῖς λερομένης, ψυχῇ
ὁμοιότρον εἶναι καὶ συγγενέστερον;
Πᾶς ἂν, ἐμοίγε δοκεῖ (ἦ δ' ὅ,)
συγχρηῖσαι, ὦ Σώκρατες, ἐκ
ταύτης τῆς μεθόδου, καὶ ὁ ἡσ-
μαδέσασθαι, ὅπ' ὅλῳ καὶ παντὶ
ὁμοιότερόν ἐστι ψυχῇ πρὸ αἰεὶ ὡ-
σαύτως ἔχοντι μᾶλλον, ἢ πρὸ
μή. Τί δ' τὸ σῶμα; Τῷ ἐπέ-
ρω. ὅρα δὴ καὶ τῆς, ὅπ' ἐπει-
δὲν ἐν τῷ αὐτῷ ὡς ψυχῇ καὶ
σῶμα, τῷ μὲν δαλῶν καὶ ἀρ-
χεῖται ἢ εὐσις ἀρετῆς, τῇ
δ', ἀρχὴν καὶ διακρίνει. καὶ χεῖ
ταῦτα αὖ πότερ σοι δοκεῖ ὅ-
μοιον τῷ θεῷ εἶναι, καὶ πότε-
ρον τῷ θνητῷ; ἢ δ' ἐκείνῳ σοι
τὸ μὲν θεῖον οἶον ἀρχὴν τε καὶ

corpore trahatur ad ea quæ
nunquam eodem modo sunt,
atque ipsa aberret perturbetur.
quæ, quasi ebria vacillet, utpote
quæ talia quædam attigerit.
Prorsus. At verò quoties ipse
animus per seipsum excogitat,
illuc se confert ad purum, sem-
piternum, immortale, semper
eodem modo se habens: &
tanquam ipsius cognatus sem-
per inhæret illi, quoties ipse
redierit in seipsum, eique li-
ceat, cessetque ab errore: &
circa illa semper secundum ea-
dem eodem modo se habet,
utpote qui talia jam attigerit,
atque hæc ejus affectio pruden-
tia nominatur. Præclare, in-
quit, ac verè omnino loqueris,
ὁ Socrates. Utri igitur speciei
rursus tibi videtur, ex his quæ
& in superioribus & modò dicta
sunt, anima esse similior atque
cognatior? Arbitror equidem,
ὁ Socrates, quemlibet, inquit,
vel indocilem prorsus, & per-
tinacem, ex hac discursione
concessurum, animam, & per
totum & per omne, similiorem
esse ei quod semper eodem mo-
do est, quam opposito. Quid
autem corpus? Alteri speciei.
Considera rursus hoc passio.
Quamdiu in eodem sunt anima
atque corpus, hoc quidem servire
atque subesse natura jubet,
hanc verò præesse atque do-
minari. Secundum hæc rursus u-
trum tibi videtur simile esse divino,
utrum mortali? An non putas divi-
num quidem tale esse natura, ut
præsit

præsit & ducat: Mortale verò, ut subjiçiat^r ac serviat? Puto equidem. Utri igitur horum est anima similis? Constat, ó Socrates, animam quidem similem esse divino, corpus verò mortali.

XXI. Animadvert^e jam, ó Cebes, num hæc ex omnibus quæ a nobis dicta sunt, consequantur. Videlicet ipsi divino, immortali, intelligibili, uniformi, indissolubili, semper eodem modo, & secundum eadem seipsum habenti, animam esse simillimam: humano verò, mortali, nec intelligibili, multiformi, dissolubili, nunquam eodem modo sibi^met se habenti, simillimum esse corpus. Possumusne, ó amice Cebes, præter hæc aliud quicquam asserre, quo minus ita sit? Non possumus. Quid ergo? Cum hæc ita se habeant, nonne corpori convenit, ut brevi solvatur? Animæ verò ut omnino indissolubilis sit, vel aliquid rei omnino indissolubili propinquum? Quidni? Cernis igitur postquam mortuus homo fuerit, quod in eo visibile est corpus, & in loco visibili positum, quod cadaver appellamus, cui convenit, ut dissolvatur, concidat, diffuat, nihil horum subito pati, sed si quis corpore perbellè affecto decesserit satis multo tempore, idque etiam in ea ipsa venustate permanere. Corpus enim exaresactum & conditum quemadmodum in Ægypto faci-

ήγεμονόειον περιέναι, τὸ δὲ θνητόν. ἀρχαῖά τε καὶ διαδύειν; Ἐμοιγε. Ποτέρῳ ἐν ἡ ψυχῇ ἔοικε; Δηλοῦθι, ὃ Σόκρατες, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ τῷ διαίῳ, τὸ δὲ σῶμα τῷ θνητῷ.

XXI. Σκοπεῖ δὴ (ψη) ὃ Κέβης, εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰρημύων τάδε ἡμῖν συμβαίνει. τῷ μὲν διαίῳ καὶ ἀθανάτῳ καὶ νοητῷ καὶ μονοειδεῖ, καὶ ἀδιαλύτῳ, καὶ αἰεὶ ὡσαύτως καὶ κατὰ ταυτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ, οὐσιότατον εἶναι ψυχῆ. τῷ δὲ ἀνδραπῖνῳ καὶ θνητῷ καὶ ἀσώτῳ καὶ πολυειδεῖ καὶ διαλύτῳ, καὶ μηδέποτε κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ, οὐσιότατον αὖ εἶναι σῶμα. Ἐχόμεν πρὸς ταῦτα ἄλλο λέγειν, ὃ εἴλε Κέβης, ὡς ἔχ' ἔτω εἷς; Οὐ ἔχομεν. Τί ἐν, τέτων ἔ- τως ἔχοντων, ἀρ' ἔχι σῶμα π μὲν ταχὺ διαλύεσθαι περὶσσότερον. ψυχῇ δὲ αὖ τιμωρέσθαι ἀδιαλύ- τῳ εἶναι. ἢ ἐγγύς τι τέτα; Πῶς γὰρ ἔ; Ἐννοεῖς ὅτι (ψη) ὅτι ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ ἀνδρῶ- πῳ, τὸ μὲν ὁρατὸν αὐτοῦ σῶ- μα καὶ ἐν ὁρατῷ κείμενον (ὃ δὲ νεκρὸν καλεῖται, ὃ περὶσσότερον διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ δια- απνεῖσθαι) καὶ ἐνδοῦς τέτων ἔ- δειν πέποιθεν, ἀλλ' ὅπως ὅπως συχνὸν ὀπταίνεται χεῖρον. ἐὰν μὲν τις καὶ χαιρέντως ἔχων τὸ σῶμα τελευτήσῃ, καὶ ἐν τοῦ- αὐτῇ ὥρᾳ, καὶ πάνυ μά- λα. συμπεσὼν γὰρ τὸ σῶ- μα καὶ ταχέως δὲν, ὡς περ εἰ ἐν Αἰγύπτῳ περὶσσότερον, ὁλίγως

ὀλίγῃ ὅλον μένει ἀμήχανον ὅσον χρόνον. ἐνία ὃ μέρη τῶ σώματι, καὶ εἰς σαπῆν, ὅσα τε καὶ νεκρὰ καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ὅπως (ὡς ἔπ' ἑπ' αἰών) ἀθανάτῃ εἶναι. ἢ ἔ; Ναί. Ἡ δὲ ψυχὴ ἀθάνατος, τὸ αἰεὶς τὸ εἰς τοιούτων τόπων ἕτερον οἰχομένη, ἡρώδην καὶ χαδαρὸν καὶ αἰεὶς, εἰς ἑστῆς, ὡς ἀληθῆς, παρὰ τὸν ἀγαθόν καὶ φρενιμὸν θεόν. οἱ, ἂν θεὸς ἐδείκῃ, αὐτῶν καὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ ἰτέον. αὐτῇ δὲ ἡμῖν ἢ τοιαῦτα καὶ ἔτι περὶ καὶ, ἀπαλλοτριωμένη τῶ σώματι, εὐδὲς διαπεύσῃ καὶ ἀπολωλεν, ὡς φασὶ οἱ πολλοὶ ἀνθρώποι; πολλὰ γὰρ δεῖ, ὃ Κέβης τε καὶ Σιμμία. ἀλλὰ πολλὰ μᾶλλον ὅδε ἔχει. εἰς μὲν χαδαρὸν ἀπαλλάτῃ, μηδὲν τῶ σώματι συνεφέλκεται, ἅτε ἐδὲν κοινοῦται αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ ἐκῆτα ἔτι, ἀλλὰ φεύγουσα αὐτὸ, καὶ σιωπῆς ἰσχυρὴν αὐτῇ εἰς αὐτῷ, ἅτε μελετῶσα αἰεὶ τῷ. τῷ δὲ ἕδεν ἄλλο ὅστις ἢ ὁρθῶς φιλοσοφῶσα, καὶ πρὸς ὅν τι θάνατος μελετῶσα φασίως. ἢ ἔτι τῷ δὲ εἴη μελέτη θανάτου; Πάντα πασι γὰρ. Οὐκ ἔτι ἔτι μὲν ἔχουσα, εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ θεῖον ἀπέρχεται, τὸ θεῖον τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρενιμὸν; οἱ ἀφροσύνη ὑπάρχει αὐτῇ εὐδαίμονι ἔτι, πλάνης καὶ ἀγνοίας καὶ φόβου καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶ ἀνθρώπῳ ἀπαραγμένη. ὡς περὶ ὃ λέγει

unt, incredibile quoddam tempus ferme integrum manet. Quinetiam si putrescat, tamen nonnullæ corporis partes, ossa videlicet, nervique, atque similia, ut ita dicam, immortalia permanent. An non? Itá. Anima verò quæ invisibile quiddam est, in similem quendam aliúmque locum migrans, excellentem, purum, invisibilem, nobis occultum, revera ad bonum sapientémque Deum, quò si Deus voluerit, paulo post meo quoque animo est migrandum: anima inquam talis, talique natura prædita, nonne cum primum à corpore liberata fuerit, dissipabitur atque interibit, ut multi putant? Permultum abest, ó dilecte Cebes atque Simmia: imò multò magis ita se res habet, si quidem pura discesserit corporeum nil secum trahens, utpote quæ nihil cum illo in vita lubens communicaverit, sed fugerit illud, séque in se collegerit, tanquam semper id meditata: quod quidem nihil est aliud quàm rectè philosophari, mortémque revera faciliè meditari, an non hæc est meditatio mortis? Est omnino. Anima igitur sic affecta nonne ad sibi simile divinum abit? divinum, & immortale, & sapiens? quò cum pervenerit, evadit felix, ab errore, ignorantia, timoribus, ferisq; arioribus, cæterisque humanis liberata malis: & quemadmodum

de initiatis dici solet, revera reliquum tempus vitam cum diis agit? Itane dicendum est, ὁ Cebes an aliter? Itā per Jovem, inquit Cebes. Sin autem polluta impurāque a corpore decedat, utpote quæ corpus semper amplexa ipsum duntaxat coluerit, & amaverit, ejusque voluptatibus & cupiditatibus quasi beneficiis quibusdam delinita fuerit, & usque adeo capta, ut nihil aliud putet esse verum, nisi quod corporeum sit, quod tangi, quod videri possit, quodve bibat, & quod edat, & quo in venereis utatur: quod verò oculis quidem obscurum & invisibile sit, veruntamen intelligibile, & philosophia comprehendendum, habere odio consueverit, formidareque & fugere: sic, inquam, institutam animam putāsne ipsam per se synceram evadere? Nullo modo, inquit. Sed infectam involutāmque, ut arbitror, contagione corporea, quam consuetudo congressūsque cum corpore propter continuam familiaritatem, plurimūque ejus cultum effecit quasi congenitam. Itā putamus. Ponderosum verò, ὁ amice, id putandum est, & grave terrenūque, & visibile, quod anima ejusmodi secum trahit: ideoque ab eo gravatur, & rursus ad visibilem trahitur locum metu invisibilis, atque occulti: &, quemadmodum fertur, circa monumenta sepulchrāque versatur, circa quæ jam nonnulla apparuerunt animarum umbrosa

καὶ τῶν μεμνημένων, ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μὲν δεῶν διαγίγασσι; ἢ τὼ εὐδαίμονι, ὃν Κέβης, ἢ ἄλλως; Οὕτω γὰρ Δί', ἔφη ὁ Κέβης. Ἐάν δέ γε (οἵμαι) μεμασμένη καὶ ἀκράδαστος τῇ σῶματι ἀπαλλάσσεται, αὐτὴ τῷ σώματι διὰ ζωῆσθαι, καὶ τῷ περὶ θεραπείας καὶ ἐρῶσθαι, καὶ γερηνησκῆναι ὥς αὐτὴ, ὥς τε τῶν ὀπτισμάτων καὶ ἡδονῶν, ὥστε μὴδὲν ἄλλο δεῖν εἶναι ἀληθές ἀλλ' ἢ τὸ σωματικόν, ὃ τις ἂν ἀφαιτο καὶ ἴδῃ, καὶ ποῖ καὶ φάσθαι, καὶ πρὸς τὰ ἀσφαδίσια χεῖσθαι. τὸ δ' ὅτι τις ἐμμεσσομένη καὶ αἰσθῆς, νοσῶν δὲ καὶ φιλοσοφία αἰρετὸν, τῷτο δ' ἐκδιδυμένη μισῶν τε καὶ πέμειν καὶ φάσθαι. ἔγωγε δὲ ἔχουσα, οἷα ψυχῇ αὐτῇ κατὰ αὐτῇ εὐκλειῆς ἀπαλλάσσειν; Οὐδ' ὁπωσπὲν ἔστι. Ἀλλὰ διειλημμένῳ γε οἶμαι ὥς τῷ σωματικῷ ὃ αὐτῇ ἢ ὁμιλία τε καὶ ζωοσία τῷ σώματι, διὰ τὸ διὰ ζωῆσθαι καὶ διὰ τῷ πολλῷ μελέτῃ ἐνεργῆσαι εὐνοῦν. Πάνυ γε. Ἐυκλείδης δὲ γε, ὃ φίλε, τῷτο οἷός τις εἶναι, καὶ βαρὺ, καὶ γῶδες, καὶ ὀρεσπύ. ὃ δὲ καὶ ἔχουσα ἢ παρ' αὐτῇ ψυχῇ βαρύνεται τε καὶ ἑλκεῖ πάλιν εἰς τὸν ὀρεσπύ τόπον, οἷον τῷ δειδῶς τε καὶ ἄδῃ, ὥπερ λέγει, πρὸς τὰ μνήματα τε καὶ τοὺς τάφους καλινδαιμένη. πρὸς αὐτὴ δὲ καὶ ὥρθη ἅπασα ψυχῶν σκοτεινὴ

φαντάσματα, οἷα παρέχον) αἱ
 τοιαύτ) ψυχαὶ εἰδωλα, αἱ μὴ
 καθαροῦς διαλυθεῖσαι, ἀλλὰ τὰ
 δεῖτα μετέχουσαι· διὸ καὶ ὁ-
 ρῶν). Εἶκος γέ, ὦ Σώκρατες.
 Εἶκος μὲντοι, ὦ Κέβης. καὶ ὅτε
 γέ τὰ αὐτῶν ἀγαθῶν πάντας εἶναι,
 ἀλλὰ τὰς τῶν κακῶν, αἱ αὖτε
 τὰ τοιαύτα ἀναγκάζον) πα-
 νόθεν, δίκην, πῶσαι τις περ-
 τέρως τρεῖς, κακῆς ἥτης. καὶ
 μέχρι γέ τέτε πλανῶ) εἰς ὅν
 τῇ τῷ συνεπακολουθεῖν) τὸ
 σωματικῶς ἐπιθυμία πάλιν
 ἐνδεῶσιν εἰς σώμα. ἐνδεῶνται
 ὅ, ὡς περ εἶκος, εἰς τὰ τοιαύτα
 ἢ δι' ὅποια αὐτῶν καὶ μεμελε-
 τηκῶσι τῶσιν ἐν τῷ βίῳ. Τὰ
 ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὦ Σώ-
 κρατες; Οἷον, τοῦ μὲν γαστρι-
 μῦρρας τε καὶ ὕβρις καὶ εἰλοπι-
 σίας μεμελετηκότας, καὶ μὴ διδ-
 λαβμένους, εἰς τὰ τῶν ὄνων
 ἡδονῆ καὶ τῶν τοῖστων θουρίων εἶκος
 ἐνδεῶς. ἢ οὐκ οἶαι; Πάντῃ μὲν
 ἔν εἶκος λέγεις. Τὰς δὲ γέ
 ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρ-
 παγὰς περτεπμηκότας, εἰς τὰ
 τῶν λύκων τε καὶ ἰερέων καὶ ἰ-
 κήνων ἡδονῆ; ἢ πῶς ἂν ἄλλοσε
 σαμὲν τὰς τοιαύτας εἶναι; Ἄ
 μέλει (ἔφη ὁ Κέβης) εἰς τὰ
 τοιαύτα. Οὐκ ἔν (ἢ δὴ ὅς) δη-
 λαδὴ καὶ τὰλλα, ἢ ἂν ἐκαστῇ
 ἰοὶ καὶ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητας
 τῆς μελέτης. Δῆλον δὴ, ἔφη.
 πῶς δὴ καὶ; Οὐκ ἔν ἐνδωμονέ-
 σατοι (ἔφη) καὶ τέτων εἰς, καὶ
 εἰς βέλτιστον τύπον ἰόντες, οἱ

phantasmata, qualia praeferunt
 simulacra tales animæ, quæ vi-
 delicet non puræ decesserunt à
 corpore, sed visibile aliquid tra-
 hentes: quo fit ut videri pos-
 sint. Consentaneum est ὁ So-
 crates. Consentaneum tamen ὁ
 Cebes, non esse has bonorum
 animas, sed malorum, quæ
 circa hæc oberrare coguntur,
 pœnas dantes vitæ improbæ a-
 ctæ. Itaque tam diu circumva-
 gantur, quoad cupiditate na-
 turæ corporeæ comitatne, rur-
 sus induant corpus. Induunt
 autem, ut decens est, ejus-
 modi mores quales in vita
 exercuerunt. Quales dicis mo-
 res ὁ Socrates? Ejusmodi e-
 os quidem qui ventris petu-
 lantiæ, gulæ dediti vitam e-
 gerunt, neque quicquam pensi
 pudorisque habuerunt, decens
 est asinorum formas & ejus-
 modi brutorum subire. An non
 putas? Consentanea loqueris.
 Qui verò injurias, tyrannides,
 rapinas, præ cæteris sequuti
 sunt, in luporum, accipitrum,
 milvorum genera par est per-
 transire. num aliò has migrare
 dicendum est? Ità potissimum,
 inquit Cebes. Similiter, inquit
 ille, & in cæteris, abeunt enim
 in genera quælibet, quibus in
 vita mores similes contraxerunt.
 Manifestum inquit, quidni? Non-
 ne horum felicissimi sunt, & in
 optimum proficiscuntur locum,
 quicumque popularem civilémque

τὴν δημοτικὴν τε καὶ πολιτικὴν
 virtutem,

virtutem, quam temperantiam & iustitiam nominant, exercuere absque philosophia quidem atque mente, sed ex consuetudine exercitationeque acquisitam? Quoniam pacto hi felicissimi sunt? Quoniam decens est hos in tale quoddam genus iterum civile miteque demigrare, aut apum, aut vesparum, vel formicarum, aut etiam in idem rursus genus humanum, modestosque ex illis homines fieri. Ita decet. In deorum verò genus nulli fas est pervenire, præter quam iis, qui discendi cupiditate flagrant, & philosophati sunt, & puri penitus decesserunt. Horum quidem gratia o amice Simmia atque Cebes, qui rectè philosophantur, ab omnibus corporis cupiditibus abstinent, atque ita perseverant, nec se illis unquam tradunt, neque familiæ jacturam paupertatemque formidant, quemadmodum multi pecuniarum cupidi, neque rursus contemptum atque ignominiam, quemadmodum qui magistratus ambiunt & honores, deinde ab his abstinent. Neque enim deceret o Socrates inquit Cebes. Non per Jovem.

XXII. Quamobrem hi qui animum suum curant, neque corpori colendo serviunt, spretis his omnibus haudquaquam ea gradiuntur via qua superiores illi quos narravimus, quia videlicet quod proficiscantur ignorent. Ipsi verò existimantes philosophiæ e-

ἀρετὴν ἐπιτελεῖσθαι. ὡς δὲ καλεῖται σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη, οὗ ἕνεκα τε καὶ μελέτης γενοῦναι, ἀνὰ φιλοσοφίας τε καὶ ἧς; ἢ ἢ δὴ ἔπει εὐδαιμονεῖσθαι; "Ὅτι τέτοις εἰκὸς ἐστὶν εἰς τοιοῦτον πάλιν ἀφικνεῖσθαι πολιτικὸν καὶ ἡμερὴν ἡμέρας, ἢ περὶ μελιτῶν, ἢ σφηκῶν, ἢ μυρμηκῶν, ἢ καὶ εἰς ταυτὴν γὰρ πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ γένεσθαι ἕξ αὐτῷ ἀνδρας μετέεις. Εἰκὸς. Εἰς δὲ γὰρ θεῶν γένος, μὴ φιλοσοφῶσιν καὶ παντελῶς καθαροὶ ἀπόντι, ἢ θεῖς ἀφικνεῖσθαι ἄλλω ἢ τῷ φιλομαθεῖ. ἀλλὰ τέτοιον ἔνεκα, ὡς ἐπὶ Σιμμίᾳ τε καὶ Κέβει, οἱ ὁρθῶς φιλόσοφοι, ἀπεχόντων τῷ χτὶ τὸ σῶμα ὀπίσθιων ἀπασῶν, καὶ καρτερεῖσθαι, καὶ ἐπεφεισθῆσαν αὐταῖς αὐτές. ἢ οἰκοφροῦναι τε καὶ πένιαν φοβέμενοι, ὥστε οἱ πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι. ἢ δὲ αὐτὸ ἀτιμᾶν τε καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας δεδιότες, ὥστε οἱ φίλαρχοι τε καὶ φιλότιμοι, ἔπειτα ἀπεχόντων αὐτῷ. Οὐ γὰρ ἂν ὀρέσθαι, ἔστι, ὡς Σώκρατες, ὁ Κέβης. Οὐ μὲντοι μὰ Δί, ἢ δ' ὅς.

XXII. Τοιγαρτοὶ τέτοις μὲν ἀπασιν (ἔστι) ὡς Κέβης, οὐκ εἰνοὶ οἷς τε μέλει τις αὐτῷ ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶντες, χαίρειν ἔχοντες, οὐ κατὰ ταυτὰ πορεύονται αὐτοῖς, ὡς οὐκ εἰδόντες ὅτι οὐ εἶναι ἐναντία τῇ φιλοσοφίᾳ

πρὸς πλεον, καὶ τῇ ἐκείνης λύσει
 τε καὶ καθαριῶ, ταύτην ὁρ-
 πονται, ἐκείνη ἐπὶ πολλοὶ ἢ ἐκ-
 εἶνη ὑποφύεται. Πῶς, ὦ Σώ-
 κρτες; Ἐγὼ ἔρῳ, ἔσθι. γι-
 νώσκουσιν γὰρ (ἢ δ' ὅς) οἱ φιλο-
 μαθεῖς, ὅτι πρὸς ἁλᾶς αὐ-
 τῶν πλὴν ψυχῶν ἢ φιλοσοφία,
 ἀτεχνῶς διαδεδεμένῳ ἐν τῇ
 σῶματι καὶ περισκεκολλημένῳ
 (ἀναγκασμένῳ ὅ, ὥσπερ δι'
 εἴργμῳ, διὰ τὴν σκοπεῖσθαι τὰ
 ὄντα, ἀλλὰ μὴ αἰτῶν δι' αὐ-
 τῆς, καὶ ἐν πάσῃ ἀμαθία κα-
 λυνδυνώμενῳ, καὶ τῷ εἴργμῳ πῶν
 δεινότητων κατὰ δόξαν ὅτι δι' ὀπι-
 θιμίας ὄν, ὥς ἂν μάλιστα αὐ-
 τὸς ὁ δεδωκέντος. Ἐυκλήπτορ εἰη
 τὸ δεδέσθαι ὅσπερ ἐν λέγω, γι-
 νώσκουσιν οἱ φιλομαθεῖς ὅτι ἔτι
 πρὸς ἁλᾶς ἢ φιλοσοφία ἔχου-
 σιν αὐτῶν πλὴν ψυχῶν, ἰρέμα
 πρὸς αὐτῶν καὶ λυγρὸν ἐπιχειρεῖ
 ἐνδεικνύναι ὅτι ἀπάτης μὲν μετὰ
 ἢ διὰ τῆς ὀμιλήτων σκέψης. ἀ-
 πάτης ὅ, ἢ διὰ τῆς ὥτων καὶ
 τῆς ἄλλων αἰσθησεων. πείθεσθαι
 ὅ ἐκ τῶτων μὴ ἀναχωρεῖν ὅσον
 μὴ ἀνάγκη αὐτοῖς χεῖρας, αὐ-
 τῶν ὅ ἐκ αὐτῶν ἔκλεγεσθαι καὶ
 αἰσθησθαι πρὸς αὐτῶν. π-
 εῖθεσθαι ὅ μὴ ἐν ἄλλῳ, ἀλλ' ἢ
 αὐτῶν αὐτῶν, ὅ, π ἂν νοήσῃ αὐ-
 τῇ κατὰ αὐτῶν αὐτὸ κατὰ αὐτὸ
 τῶν ὄντων. ὅ, π δ' ἂν δι' ἄλ-
 λων σκοπῇ, ἐν ἄλλοις ἐν ἄλ-
 λο, μὴ ἐν ἡγεῖσθαι ἀληθείας.
 (εἰ) ὅ τὸ μὲν ποιεῖν, αἰσθητὸν
 τε καὶ ὁρατὸν) ὅ ὅ αὐτῶν ὁρᾷ,

jusque solutioni & purgationi re-
 pugnandum non esse, hanc ea
 sequuntur via qua eos ipsa du-
 cit. Quonam pacto ὁ Socrates?
 Dicam equidem, inquit. Co-
 gnoscunt profecto viri discendi
 cupidi quod philosophia eorum
 animam suscipit revera ligatam
 in corpore, atque implicitam,
 ac per ipsum quasi per carce-
 rem quandam res considerare
 coactam: cumque per seipsam
 id non faciat, omni prorsus in-
 scitia involutam: (cognoscunt
 præterea) quemadmodum philo-
 sophia perspicuens quam gravi-
 ter corporeum vinculum astrin-
 gat animam: quippe cum per
 ipsam fiat concupiscentiam, per
 quam devinctus animus adiutor
 sit ad seipsum devinciendum:
 cognoscunt inquam viri scientiæ
 cupidi, quod philosophia eorum
 animam ita constitutam susci-
 piens, paulatim instruit, solve-
 réque aggreditur, ostendens
 quam fallax oculorum, quam
 fallax aurium, cæterorumque
 sensuum sit iudicium, suadens
 ab his discedere, quatenus
 hære illis summa non cogat
 necessitas, sequæ in seipsam re-
 vocare atque colligere, nec
 ulli credere præterquam sibi,
 quatenus videlicet ipsa per se-
 ipsam intelligat quodlibet eo-
 rum quæ sunt, per seipsum.
 Quod verò ipsa per alia consideret
 existens in aliis aliud, nihil existi-
 mare verum: esse verò ejusmodi
 quidem sensibile atque visibile:
 quod autem ipsa per se consideret,
 intel-

intelligibile atque invisibile. Huc ergo solutioni veri philosophi animus repugnandum non esse judicans, sic a voluptatibus, cupiditatibus, doloribus, timoribus, pro viribus abstinere: judicans quando quis vehementer delectetur, vel metuat, vel doleat, aut cupiat, haud tantum ab his pati malum, quantum quis forsan existimarit, videlicet si propter concupiscentias vel ægroret quispiam, vel pecunias contempserit. sed quod malorum omnium maximum, & extremum est, perpeti, neque tamen illud animadvertere. Quidnam hoc ô Socrates est, inquit Cebes. Quod videlicet cuiusvis hominis anima cogitur delectari simul vel dolere circa aliquid vehementer, & putare illud circa quod hoc maximè patitur, manifestissimum esse atque verissimum, cum longè sit secus. Hæc autem maximè sunt quæ visibilia sunt. nonne? Omnino. An non in hac passione anima quam maximè ligatur à corpore? Quonam pacto? Quoniam omnis voluptas atque dolor quasi clavum tenens animam corpori affigit, atque connectit, efficitque corpoream adeo, ut jam opinetur ea esse verè quæ suadeat corpus: nempe ex eo quod eadem opinetur cum corpore, eisdemque oblectetur, cogitur, ut puto, ejusdem moris ejusdemque alimonix fieri: ut nunquam possit pura in vitam alteram proficisci, sed semper plena corporis

νοητόν τε καὶ αἰδέες. ταύτη ἐν τῇ λύσει ἐκ οἰομένη δεῖν ἐναντιῶν ἢ τῆ ὡς ἀληθῶς φιλοσόφου ψυχῇ, ἕτως ἀπέχεσθαι ἧ δυνάμει καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ καὶ λυπῶν καὶ φόβων καὶ ὅσων διώσται, λογιζομένη ὅτι ἐπειδὴν τις σφόδρα ἡδῆ, ἢ φοβηθῇ, ἢ λυπηθῇ, ἢ ἐπιθυμήσῃ, ἔδεν τισὲν κακὸν ἐπαθεῖν ἀπ' αὐτῆς ὅσον ἂν τις οἴηθεῖν, οἷον νοσήσας, ἢ π ἀναλώσας διὰ τὰς ἐπιθυμίας. ἀλλ' ὁ πάντων μεγίστην τε κακῶν καὶ ἔσχατὴν ἐστὶ, τῆτο πῆχαι, καὶ ἐλογίσει αὐτό. τί τῶτο, ὦ Σώκρατες; ἐφη ὁ Κέβης. "Ὅτι ἡ ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζει αἶμα τε καὶ σπλῆν καὶ λυπηθῆναι σφόδρα, ὅτι τὰ καὶ ἡγεῖσθαι περὶ ὃ ἂν μάλιστα τῆτο πῆχαι, τῆτο ἐναρξάμεν τε καὶ ἀληθέστατον εἶναι. ἔχ' ἕτως ἔχον. ταῦτα δὲ μέλιστα ὁρετὰ, ἢ ἔ; Πάνυρ. Οὐκ ἔν ἐν τῇ τῶ πᾶσι μάλιστα καταδεῖται ἡ ψυχὴ ὑπὸ σώματι; Πῶς δὴ; "Ὅτι ἐκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὥστε ἥλον ἔχουσα, προσήκοι αὐτῷ περὶ τὸ σῶμα καὶ ὑπερπερὶ, καὶ ποιῇ σωματικῆν, δοῦναι τὰ ἀληθῆ εἶναι ἅπ' ἂν καὶ τὸ σῶμα εἴη. ἐν γὰρ τῇ ὁμοδοξίᾳ τῶ σώματι καὶ πῶς αὐτῇς χεῖρεν, ἀναγκάζει (οἶμαι) ὁμοτερές τε καὶ ὁμοτερές γίνεσθαι, καὶ οἷα μηδέποτε εἰς ἄλλου καταρῶς ἀρκεῖσθαι. ἀλλ' αἰ ἀνασπλέα τὸ σῶματ' ἔχοναι,

εἶναι, ὥστε ταχὺ πάλιν πίπην
 εἰς ἄλλο σῶμα· καὶ ὥστε σπει-
 ρωμένη ἐμμεύεσθαι· καὶ ἐκ τέ-
 των ἁμοιούτ' ἐν τῇ τῷ δαί-
 τε καὶ καθαρή καὶ μονοειδὲς συν-
 υστάς. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέ-
 γεις, ὁ Κέβης, ὦ Σώκρατες.
 Τάτων πίνω ἐνεκα ὧ Κέβης,
 οἱ δικαίως φιλομαθεῖς κόσμοι
 εἰσι καὶ ἀνδρεῖοι, ἐχ' ὧν οἱ πολ-
 λοὶ ἐνεκα φασίν. ἢ σὺ οἶε, Οὐ
 δῆτα ἔγωγε. Οὐ γάρ. ἄλλ' ἔ-
 τω λογίζεται ἂν ψυχὴ ἀνδρὲς
 φιλοσοφῶ· καὶ ἐκ αὐτῆς οἰσθῆναι τὴν
 μὲν φιλοσοφίαν χρῆσθαι ἐαυτῷ
 λύειν, λύσεως ἢ ἐκείνης, ἀυ-
 τῷ παρελθόναι τῆς ἡδοναῖς
 καὶ λύσεως ἐαυτοῦ, πάλιν αὐτῇ
 καταθεῖν καὶ ἀνήνυσεν ἔργον
 παρελθῆναι, Πρωτολόγους πινά ἐν-
 αῖώς ἰστὸν μεταχειρομένην.
 ἀλλὰ γὰρ βούλομαι τέτον παρελθόν-
 αἰσκα, ἐπομένη τῷ λογισμῷ, καὶ
 οὐκ ἐν τέτῳ ἔτα, τὸ ἀληθὲς καὶ
 τὸ δαῖον καὶ τὸ ἀδύνατον θεω-
 ρῆναι, καὶ ὑπὸ ἐκείνῃ τρεπομένη,
 ζῆν τε οἶσται δαῖον ἔτος, ἕως
 αὐτῇ· καὶ ἐπειδὴν τελευτήσῃ,
 εἰς τὸ ξυγχυρὲς καὶ εἰς τὸ τοιού-
 τον ὀρεγομένην, ἀππαλῆσθαι τῇ
 ἀνθρώπων κακῶν. ἐκ δὲ τῆς
 τοιαύτης τρεφῆς ἐδὲν δαῖον μὴ
 εὐθεσθῇ, (πάντα δ' ἐπιπιδάυ-
 σα, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης)
 ὅπως μὴ διασπαθῆσα ἐν τῇ ἀ-
 παλλαγῇ τῷ σώματι, ὑπὸ πνέον
 ἀνέμων διαρυσθῆσα καὶ διαπα-
 ρμένη ὀρχηται, καὶ ἐδὲν ἐπὶ οὐ-
 δαμῶ ἢ.

labe egrediatur. ideoque cito
 cadat rursus in aliud corpus, &
 quasi fata iterum innascatur,
 atque propterea a commercio
 divinæ, puræ, uniformis essen-
 tiæ aliena prorsus evadat. Ve-
 rissima, inquit Cebes, narras, ὁ
 Socrates. Horum igitur gratia
 ὁ Cebes qui iuste sunt discendi
 cupidi, temperantiam fortitu-
 dinemque sequuntur, non autem
 illorum, quorum gratia censet
 vulgus. An tu putas? Minime
 quidem. Non certé. Sed ita
 veri philosophi animus cogitaret,
 nec ullo modo arbitraretur, cum
 ipsum philosophia solvisset, o-
 portere iterum voluptatibus do-
 loribusque se dedere, iterum-
 que vinciri, atque irritum opus
 facere, quasi telam Penelope
 retexentem. Imò verò horum
 tranquillitati studens, sequens-
 que rationem, ac semper in
 ea permanens, verum & di-
 vinum, opinionemque super-
 minens contemplatur: à quo
 nutritus ita vivendum censet
 quam diu vivat, atque sperat
 se ubi decesserit in cognatum
 atque tale migrantem ab hu-
 manis eximi malis. Ex huius-
 modi quidem educatione &
 exercitatione non est cur me-
 tuat, ὁ Simmia, & Cebes,
 nè cum recedat a corpore, di-
 strahatur, & dissipetur, omnis-
 que in ventos vita recedat, & su-
 perfit nihil quicquam.

XXIII. Cum hæc Socrates dixisset longum factum est silentium. & ipse quidem Socrates, quæ dicta fuerant secum, ut videbatur, repetebat, idemque plerique nostrum faciebant. Cebes autem & Simmias parumper insuper inter se locuti sunt. Hos ergo intuitus Socrates. Quidnam vobis, inquit, de his quæ dicta sunt, videtur? An forte aliquid insuper in his desideratis? Multæ enim adhuc dubitationes objectionesque supersunt, siquis sufficienter ea sit tractaturus. Si igitur aliud quiddam inter vos agitatis, nihil dico. Sin autem in his quæ dicta sunt, hæsitatis, nè vereamini loqui atque percurrere, si qua in parte putatis melius dici posse. Quinetiam socium me assumite, si mecum id commodius fieri posse existimatis. Verum equidem, inquit Simmia, tibi, ô Socrates, fatebor. Jamdudum ambigens uterque nostrum impellit alterum, jubetque interrogare propter audiendi cupiditatem. Veremur autem, nè id tibi ob præsentem calamitatem sit ingratum. Hæc Socrates audiens, leniter arrisit, dicens, Παῖε, ô Simmia, quam difficile aliis persuaderem hanc me fortunam haudquaquam adversam existimare, quando nè vobis quidem id persuadere possum. Quippe cum metuatís nè difficilior molestiorque sim in præsentia, quam in superiori fuerim vita. Atque, ut apparet, inferior cygnis ad

XXIII. ΣΙΓΗ ἔν ἐχθροῦ ταῦτα εἰπόντῃ τῷ Σωκράτει ὅτι πολὺν χρόνον· καὶ αὐτὸς τε πρὸς τὸ εἰρημένον λόγον ἦν ὁ Σωκράτης, ὡς ἰδεῖν ἐφαίνετο, καὶ ἡμῶν οἱ παῖσι. Κέβης δὲ καὶ Σιμμία συμπερὶν πρὸς ἀλλήλων διελεγόμενοι. καὶ ὁ Σωκράτης ἰδὼν αὐτῶν ἤρετο, Τίς ἐστιν ὑμῖν τὰ λεγόμενα μὴ δοκεῖ ἐνδεῶς λέγεσθαι; πολλὰς γὰρ δὴ ἔτι ἔχει ὑποψίας καὶ ἀνπλασάς, εἴη δὴ τις αὐτὰ μέλει ἰκανῶς διεξίεναι. εἰ μὲν ἔν τῃ ἄλλο σκοπεῖσθον, ἐδὲν λέγω· εἰ δὲ περὶ τούτων ἀπορεῖσθον, μηδὲν ἀποκνήσητε καὶ αὐτοὶ εἰπαῖν καὶ διεξελάειν, εἰ τι ὑμῖν φαίνεται βέλπον λεγέσθαι· καὶ αὐτὸ καὶ ἐμὲ συμφορὰ λαβεῖν εἰ τι μᾶλλον οἴεσθε μετ' ἐμὲ εὐπορήσθην. Καὶ ὁ Σιμμίας ἐπεὶ, Καὶ μὲν, ὦ Σόκρατες, τάλιθ' σοι ἐρῶ. πάλαι γὰρ ἡμῶν ἑκάτερος ἀπορῶν τὸν ἕτερον περὶ τούτων, καὶ κελεύει ἔρεσθαι, διὰ τὸ ὅτι θυμὸν μὲν ὁλοῦσιν· ἀνεῖν δὲ ὁ χλον παρέχειν, μή σοι ἀνδρὶς ἢ διὰ τούτων παθεῖσθαι συμφορὰν. Καὶ ὅς ἀκούσας ἐγέλασε τε ἤρεμα, καὶ φησὶ, Βαβαί, ὦ Σιμμία· ἢ περὶ καλεπῶς ἀντὶ τοῦ ἄλλος ἀνδρὸς πείσομαι ὅς ἐ συμφορὰν ἡγῶμαι τούτων παθεῖσθαι πύχλω, ἐπὶ γὰρ μικρῇ ὑμῶς διώομαι πείθην· ἀλλὰ φερέτω μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διάκειμαι ἢ ἐν τῷ περὶ τούτων εἶναι. καὶ ὡς εἰσὶν κε, ὅτι κύκνων δολιχόφαιλος τερος εἶναι

ὕμιν ἔῃ τὴν μαντικῶν, οἱ ἐπι-
 δὲν αἰδωνοῦνται ὅτι δὲ αὐτοὺ ἀ-
 ποθανεῖν, ἀδοντες καὶ ἐν τῷ
 πρὸς δὲν χεῖνῳ, τότε δὲ πᾶσι
 καὶ μάλιστα ἀδοντες, γεγενῆσθαι
 ὅπ μάλιστα παρὰ τὸν δὲν ἀπέ-
 ναι ἔπει εἰς δὲροντες. οἱ δὲ
 ὄνθρωποι, διὰ τὸ αὐτῷ δὲ
 τῷ θανάτῳ, καὶ ἔπει κύνων κα-
 ταφάδονται, καὶ φασὶν αὐτοὺ
 δρῶντας τὸν θάνατον, ὑπὸ
 λύπης ὄξυφθιν· καὶ ἔπει λογιζον-
 ται ὅπ ἔδεν ὄρνεον ἀδον ὅταν
 πεινῇ ἢ ῥιζῶ, ἢ τινὰ ἄλλῳ
 λύπῳ λυπῶται, ἔπει αὐτῇ ἢ
 τε ἀνδρῶν καὶ χελιδῶν, καὶ ὅ
 ποτ, ὄν δὲ φασὶ διὰ λύπῳ
 δρῶντα ἀδον· ἀλλ' ἔπει ταῖ-
 τά μοι φαίνεται λυγρόντα ἀ-
 δον, ἔπει οἱ κύνες· ἀλλ' ἔπει
 (οἷμαι) τῷ Ἀπόλλωνος ὄντες,
 μαντικοί τε εἰσὶ, καὶ περὶ δὲ
 τὰ ἐν ἔδῳ ἀμαθῶ, ἀδοντες τε καὶ
 τέρπονται ἐκείνῳ τὴν ἡμέραν
 διαφρενῶντες ἢ ἐν τῷ πρὸς δὲν
 χεῖνῳ. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἡγῶ-
 μαι ὁμοδελός γε ἔῃ ἔπει κύνων,
 καὶ ἔπει εἰς αὐτῷ δὲ.
 καὶ ἔπει χεῖρον ἐκείνων τὴν μαν-
 κῶν ἔχειν πρὸς τῷ δὲ, ἔπει
 ὅ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ
 ἀπαλλοτρίωσιν ἀλλὰ τέτῳ γε
 ἔνεκα λέγειν τε χρὴ καὶ ἐρω-
 τᾶν ὅ, τι ὄν βούλοισθε, ἔως
 Ἀδελφῶν ἔωσιν ἄνδρες ἐνδεχῶ.
 Καλῶς, ἔπει, λέγεις, ὁ Σιμ-
 μίας· καὶ ἐγὼ τέ σοι ἐρῶ ὅ ἀ-
 πορῶ, καὶ αὐτῷ ὅδε ἢ καὶ ἀποδὲ-
 χεται τὰ εἰρημένα. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ,

ad divinandum vobis esse vi-
 deor. Illi quidem quando se
 brevi præsentiunt morituros, tunc
 magis admodum dulci-
 usque canunt, quam antea
 consueverint, læti, quod ad
 Deum sint, cui serviunt, jam
 migraturi. Homines verò cum
 ipsi mortem expavescant, cy-
 gnos quoque falso criminan-
 tur, quod lugentes mortem ob
 dolorem cantum emittant. Ne-
 que animadvertunt nullam esse
 avem quæ cantet, quando e-
 furiat, aut rigeat, aut que
 vis alio dolore afficiatur. Non
 ipsa philomela, nec hirundo,
 nec upupa, quam ferunt præ
 mœrore cantare lugentem. At
 mihi, neque hæ aves præ do-
 lore videntur canere, neque
 cygni. Sed quia Phæbo sacri
 sunt, ut arbitror, divinatione
 prædicti præfagiunt alterius vitæ
 bona: ideòque cantant alacri-
 us, gestiuntque ea die, quam
 superiori tempore. Equidem &
 ego arbitror me cygnorum esse
 conservum, eidemque Deo sa-
 crum, neque deterius vatici-
 nium ab eodem domino habe-
 re, quam illos, neque remis-
 siore animo è vita decedere.
 Quapropter licet vobis dicere,
 & interrogare quicquid libet,
 quamdiu Atheniensium undecim-
 viri sinunt. Præclare loqueris,
 inquit Simmias. Itaque & ego
 tibi aperiam qua in re dubi-
 tem, & rursus hic Cebes quid-
 nam ex superiori disputatione mi-
 nus admittat. Mihi enim videtur.

ὦ Σωκράτες, quemadmodum tibi quoque fortasse, de his quidem rebus manifesta veritas in vita præsenti, aut nullo modo, aut summa cum difficultate intelligi posse. Quæ porro de his dicuntur, ea non omni modo explorare, & non prius desistere, quàm examinando omnia, defatigeris, mollis nimium judico esse viri. oportet enim circa hæc alterutrum efficere: aut discere, invenireque quemadmodum se habeant: aut si hæc fieri nequeant, optimam atque tutissimam humanarum rationum eligere, qua quis tanquam rate vehatur, atque ita procellas huius vitæ pertranseat, si nequeat firmiori quodam vehiculo, vel divino aliquo verbo tutius ac minori cum periculo tranare. Atque ego nunc non verebor interrogare, præsertim cum ad hoc ipse nos adhorteris, nè forte meipsum posthac sim culpaturus, quòd nunc quæ mihi videantur minimè dixerim. Profectò mihi, ὦ Σωκράτες, una cum hoc Cebete tua dicta reputanti haud satis confirmata videntur. Forsan, inquit Σωκράτες, verè, ὦ amice, opinaris. Sed dic qua in parte minus sufficienter dicta fuisse censeas.

XXIV. In hac utique, inquit Simmias. Nempe de harmonia & lyra, & chordis idem posset quispiam dicere, harmoniam videlicet esse invisibile quiddam & incorporeum, & perpulchrum atque divinum in lyra rite temperata:

ὦ Σωκράτες, πῶς ἤν' πλείων ἴσως ὡς σὺ καὶ σὶ τὸ μὲν σαφὲς εἶδέναι ἐν ταῖς νῦν βίῃς, ἢ ἀδυνάπιν εἶναι, ἢ παρὰ γὰρ πόν. τὸ μὲν τοὶ αὐτὰ λεγόμενα πῶς αὐτῶν, μὴ ἐχὶ παντὶ τρέπω ἐλέγχειν, καὶ θεωροῦσα πῶς εἴν' πάντα καὶ σκοπῶν ἀπείτη τις, πάνυ μαλ' ἀγαθὸν εἶναι ἀνδρὲς. εἶναι γὰρ αὐτὰ ἐν γὰρ π' τέτων διαπορεύσας, ἢ μαθεῖν ὅτι ἐχει, ἢ ἀρεῖν. ἢ, εἰ ταῦτα ἀδυνάπτον, τὸν γὰρ βέλπτον ἦν ἀνθρωπίνων λόγων λαβόντα καὶ δυσεξελεγκτότατον, ὅτι τέτε ὀχέμενον, ὡς σὺ ἐπὶ σχεδίας, κινδυνώοντα διαπλῆσαι τὴν βίον. εἰ μὴ τις δυνάτο ἀτφαλέστερον καὶ ἀκινδυνότερον, ὅτι βεβαιότερον ὀχήματι ἢ λόγῳ δεῖς πνὸς, διαπορεύσασθαι. καὶ δὴ καὶ νῦν ἔργῳ καὶ ἐπαγωγῇ δόξομαι ἔρεσθαι, ἐπειδὴ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις, εἰδὲ ἐμαυτὸν ἀπάσσομαι ἐν ὑπέρῳ χρένῳ, ὅπ' νῦν ἐκ εἶπον ἃ μοι δοκεῖ. ἐμοὶ γὰρ, ὦ Σωκράτες, ἐπειδὴ καὶ πρὸς ἐμαυτὸν καὶ πρὸς τὸνδε σκοπῶ τὰ εἰρημνῆα, εἰ πάνυ φαίνεται ἱκανῶς εἰρημνῆς. Καὶ ὁ Σωκράτης, ἴσως γὰρ (εἶπεν) ὦ ἐπῶρε, ἀληθῆ σοι φαίνεται. ἀλλὰ λέγε ὅπ' δὴ ἐχ' ἱκανῶς.

XXIV. Ταῦτα ἔμοιγε (ἦ δ' ὅς) ἦδη καὶ πῶς ἀρμονίας εἴν' τις καὶ λύρας τε καὶ χορδῶν τὸν αὐτὸν σῆπιν λόγον εἰποι. ὡς ἢ μὴ ἀρμονία ἀόρατόν τι καὶ ἀσώματον, καὶ πάσχαλόν τι καὶ θείον ὅστις ἐν τῇ ἡρμωσμένῃ λύρᾳ.

ρα· αὐτὴ δ' ἢ λύρα καὶ αἱ χορ-
 δαί, σῶμα τε καὶ σωματικὴ δὴ·
 καὶ σύνδετά τε καὶ γεώδη, καὶ
 ἔστι τῶ θνητοῦ ζυγῶν. ἐπειδὴν
 ἔν ἢ κατὰξιν πῶς τὴν λύραν, ἢ
 διατέμνῃ καὶ διαρρήξῃ τὰς χορ-
 δὰς, εἴπῃ διαρρήξοιτο τὸ αὐτῷ
 λόγῳ ὡς ἄρ' οὐ, ὡς ἀνάγκη ἐ-
 π' εἶ) τὴν ἁρμονίαν ἐκείνῃ,
 καὶ μὴ ἀπολωλέναι, (ὁδεμία γὰρ
 μηχανὴ· ἂν εἴη τὴν μὲν λύραν
 ἐπ' εἶ), διαρρῶντων τῶν χορ-
 δῶν, καὶ τὰς χορδὰς θνητοειδείς
 ἔσας, τὴν δ' ἁρμονίαν ἀπολω-
 λέναι, τὴν δὲ θεὸς τε καὶ ἀδα-
 νότα ὁμοφυῇ τε καὶ ζυγῶν,
 περὶ τῶν θνητῶν ἀπολω-
 νύ) ἀλλὰ φαίη, Ἀνάγκη ἐπ'
 πε' εἶ) αὐτὴν τὴν ἁρμονίαν, καὶ
 περὶ τῶν τὰ ζῦλα καὶ τὰς χορ-
 δὰς κατασταπίσεως πεῖν π' ἐκ-
 εἶναι παθεῖν. καὶ γὰρ ἔν, ὃ
 Σώκρατες, οἶμαι ἐρωτᾷ καὶ αὐ-
 τὸν σε τῶτο ἐντετυμῶς, ὅπ' τοι-
 εὶτό π' μάλιστα ὑπολαμβάνομεν,
 πὴν ψυχῇ εἶ), ὡς ἄρ' ἐντετα-
 μῶς τῶ σώματι· ἢ ἡμῶν καὶ ζω-
 εχομένης ὑπὸ θερμῆς καὶ ψυχρῆς,
 καὶ ξηρῆς καὶ ὑγρῆς· καὶ τρι-
 τῶν πνῶν κρᾶσιν εἶ), καὶ ἁρ-
 μονίαν αὐτῇ τῶν τῶν ψυ-
 χῇ ἡμῶν, ἐπειδὴν τὰ κα-
 λῶς καὶ μετεῶς κρατῇ πρὸς
 σιληλα. εἰ ἔν πυγῶν ἢ ψυ-
 χῇ ἔσα ἁρμονία πῶς, δὴλλον ὅπ'
 ὅταν κρατῇ τὸ σῶμα ἡμῶν ἀ-
 μέτρως, ἢ ὅπ' ταύτῃ ὑπὸ νόσων
 καὶ ἀλλων κακῶν, πὴν μὲν ψυ-
 χῇ ἀνάγκη ἐκείνῃ ὑπάρχει ἀ-

ipsam verò lyram chordasque
 corpora esse, atque corpora
 & composita terrestriâque,
 mortali cognata. Cum igitur
 aliquis vel lyram fregerit, vel
 chordas inciderit, sive disrup-
 rit, poterit quis eadem qua-
 tu ratione affirmare, necessa-
 rium esse illam superesse har-
 moniam, neque disperdi. Ne-
 que enim ullo modo fieri pos-
 set, lyram quidem esse adhuc
 chordis jam disruptis, atque
 ipsas chordas mortalis generis
 harmoniam verò, quæ divini
 & immortalis cognata erat,
 prius quam mortale illud in-
 teriisse. Ille verò diceret ali-
 huc esse alicubi harmoniam
 atque prius ligna & chordas
 putrefactum iri, quam illa
 liquid patiatur. Arbitror equi-
 dem, ô Socrates, te hoc
 nimadvertisse, nos tale aliquod
 potissimum esse animam arbi-
 trari. Esse videlicet in corpo-
 re nostro intensionem, & com-
 plexionem quandam ex calido
 frigido, sicco, humido, ca-
 terisque talibus, horumque tem-
 perantiam consonantiâque ne-
 stram animam esse, resulta-
 tem videlicet in corpore no-
 stro, postquam hæc ipsa bene
 moderatèque inter se tempera-
 ta fuerint. Si ergo anima
 harmonia quædam est, quoties
 nostrum corpus propter mor-
 bos aliâque mala immodera-
 tè vel remittitur, vel intensio-
 tur, necesse est animam quidem

quamvis

quamvis divinissimam, subito interire, sicut solent cæteræ consonantiæ, sive quæ in vocibus, sive quæ in aliis artificum operibus fiunt: reliquias autem corporis cujusque diutius permanere, quousque vel ardeant, vel putrescant. Considera igitur quid huic rationi sit respondendum, si quis censeat animam temperamentum quoddam esse eorum quæ sunt in corpore, priorémque in morte perire. Tunc Socrates quemadmodum sæpe solebat, intuens acrius atque ridens, Justè, inquit, tu quidem loqueris Simmia. Si cui ergo vestrum uberior ad respondendum facultas est quam mihi, cur his non respondit? Non enim malè rationem attigisse videtur. Judico ramen antequam respondeatur, quid Cebes quoque damnet, esse audiendum, ut tempore interjecto deliberandi habeamus facultatem. Deinde his auditis, vel his concedendum, si consentanea vero videantur auferre: sin verò minus, rationem superiorem defendendam esse atque retinendam. Quamobrem dic age, ô Cebes, quidnam potissimum te turbet, quo minus assentiaris.

XXV. Dicam, inquit Cebes. Mihi quidem videtur eodem revolvî, eidémque quod in superioribus diximus, crimini obnoxia esse. Quod enim fuerit anima nostra prius quam in humanam descenderet speciem, haud equidem retracto, quin

πολλέναι (καί πο' ἔσαν δειοτά-
ται) ὥσπερ καὶ αἱ ἄλλαι ἀρμο-
νίαι, αἱ τ' ἐν τοῖς θόρυοις
καὶ ἐν τοῖς ἥν' ἀμεινων ἔρ-
ροις πῶσι. τὰ δ' ἐλάνθανά τε
σάμαθ' ἐχέου πολλὸν χεῖνον
ᾧ ἀμύνειν, ἕως ἂν ἡ κατακαυ-
δῇ, ἡ κατασταπῇ. ὅρα ἔν περὶς
τῆσιν τὸν λόγον π' ἐφίσκη, ἐ-
άν τις ἀξιοῖ κερσὶν ἔσαν τιμὴ
φυλῇ ἥν' ἐν πῶ σάματι, ἐν
τῶ καλεμνῶ θανάτῳ περὶ τῶ
ἀπέλυσθαι. Διαβλέψανθ' ἐν
ὁ Σωκράτης, ὥσπερ τὰ πολλὰ
εἰώθει, καὶ μειδάσας, Δίχμα
μέντοι (ἔση) λέγει Σιμμίας. εἰ
ἐν τις ὑμῶν εὐπορώτερόν ἐμῶ,
ἢ ἢ ἀπεκείνατο; καὶ γὰρ ἐφεί-
λως ἔοικεν ἀπομείνω τῶ λόγῳ.
δοκεῖ μέντοι μοι χεῖναι περὶ τῆς
ἀποκείσεως ἔτι περὶ τῶν Κέβη-
θ' ἀκῶσαι, ἢ αὖ ὁδε ἐγχα-
λεῖ πῶ λόγῳ· ἵνα χεῖν ἐγ-
χυομένῃ βυλδωμένα τι ἐρῶ-
μῶ, ἔπειτα ἡ ἀκῶσας ἡ
συγχερεῖν αὐτοῖς, ἐάν π' ἡ-
κῶσι περὶ τῶν· ἐάν ἡ μὴ,
ἔως ἡδὴ ἡ ἀκῶσας τῶ λόγῳ.
ἀλλὰ γε (ἢ δ' ὅς) ὁ Κέβης
λέγει ἢ ἢ τὸ σὲ αὖ θρόνον,
ἀπείαν παρέχει.

XXV. Λέγω δ', ἢ δ' ὅς ὁ
Κέβης. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται ἔτι ἐν
πῶ αὐτῷ ὁ λόγος (ἔσθ'). καὶ ὁ-
πο' ἐν τῆς ἐμπερὶν ἐλέγμων,
ταυτὸν ἐκλήμα ἔχειν. ὅτι μ' γὰρ
ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ καὶ πείνεις τῶ
τῶ ἔσθ' ἐλδῶν, ἐκ ἀντιπείναι
μὴ ἢ πῶ χεῖναι, καὶ (εἰ
μὴ

μὴ ἐπαχθές εἶναι εἰπὴν) πάνυ
 ἱκανῶς ἀποδείξει· ὥς ὃ
 καὶ ἀποθανόντων ἡμῶν ἔτι πε
 ῖναι, ἢ μοι δοκεῖ τῆδε. ὥς μὲν
 ἐκ ἰσχυρότερον καὶ πολυχρονι-
 ὢτερον ψυχῇ σώματι, ἢ συγ-
 χροῶ τῇ Σιμμίᾳ ἀντιλήψαι.
 δοκεῖ γάρ μοι πᾶσι τέτοις πάνυ
 πολὺ διαφέρειν. Τί ἔν ἂν
 (οὐαὶν ὁ λόγος) ἔτι ἀπεῖς;
 ἐπειδὴ γὰρ ὁρᾷς ἀποθανόντι
 τὸ ἀνθρώπου, τὸ γὰρ ἀδενέστερον
 ἔτι ὄν· τὸ δὲ πολυχρονιώτερον
 ἢ δοκεῖ σοι ἀναγκαῖον εἶναι ἔτι
 σώζεσθαι ἐν τέτῳ τῷ χρένῳ;
 πρὸς δὲ τὸ πόδε ὁπίσκειν
 εἴ τι λέγω· εἰκόντος γάρ τινος
 (ὡς εἰοικε) καὶ γὰρ, ὥς περὶ ὁ Σιμ-
 μίας, δεομαι. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ
 ὁμοίως λέγεσθαι πάντα, ὥς περ
 ἂν τις περὶ ἀνθρώπου ὑπόντες
 φρεσὺς ἐκπονήοντος λέγοι
 τῆτον τὸν λόγον, ὅτι ἐκ ἀπό-
 λωλεν ὁ ἀνθρώπος, ἀλλ' ἔστι
 περὶ ἴσως· τεκμήριον δὲ παρέχει-
 το δοιμάτιον ὃ ἡμῶν, αὐτὸς
 ὑπομένει, ὅτι ἔστι σῶν, καὶ
 ἐκ ἀπόλωλε. καὶ εἴ τις ἀπιστῶν
 αὐτῷ, ὀνερῶν πότερον πολυ-
 χρονιώτερον εἴη, τὸ γὰρ ἀν-
 θρώπου ἢ ἱματίου ἐν χρεῖα τε
 ὄντος καὶ φορεμένου· ἀποκει-
 ναι μὲν δὲ τινος ὅτι πολὺ τὸ
 τὸ ἀνθρώπου, εἴητο ἀποδείξει
 ὅτι πάντος ἀεὶ μᾶλλον ὃ
 γὰρ ἀνθρώπος σῶς εἶναι, ἐπει-
 δὴ τὸ ὀλιγοχρονιώτερον ἐκ ἀ-
 πόλωλε. τὸ δὲ οἶμαι, ὃ Σιμ-
 μίας, ἐκ ἔπος ἔχει. σκόπει γὰρ

bellissimè dictum fuerit: ac nisi
 dictu esset grave, sufficien-
 ter demonstratum asseverarem.
 Attamen nobis mortuis super-
 esse, non eo modo probatum
 videtur. Neque tamen Simmia
 concedo objicienti non esse ani-
 mam validiorem corpore atque
 diuturniorem. Videtur enim mi-
 hi his omnibus anima præstare
 quam plurimum. Hic ergo ra-
 tio superior (ad me conversa)
 sic inquiet. Quid adhuc ambi-
 gis? Cum videas hominem defun-
 cto, quod in eo imbecillius
 fuerat superesse, nonne tibi vi-
 detur quod diuturnius est, hoc
 ipso in tempore etiam servari?
 Adverte igitur, quid ad id re-
 spondeam. Similitudine mihi quo-
 que opus est, quemadmodum
 Simmia. Profecto mihi perinde
 hæc dici videntur, ac si quis de
 homine textore sene defuncto
 diceret, nondum interiisse il-
 lum, sed forte alicubi superes-
 se: conjecturamque assereret ve-
 stem, qua ipse, cum texeret,
 induebatur, assereretque eum ad-
 huc esse incolumem, neque in-
 teriisse: ac si quis id non credat,
 interrogaret, utrum diuturnius sit
 hominis genus, an vestis qua quo-
 tidie quis utatur. quod si respon-
 deat genus humanum diuturnius
 esse, tunc demonstratum id esse
 putaret, videlicet multo propte-
 rea magis sospitem esse homi-
 nem, quandoquidem quod in eo
 erat fragilius, nondum perierit.
 Hoc autem o Simmia ita se ha-
 bere non arbitror. Sed considera

tu quoque quid dicam. Etenim quivis intelligeret ineptè illud adduci. Nam hic textor qui multas contriverit vestes, multasque texuerit, multis quidem posterior obiit cum multæ essent, ultima verò prior: neque propterea magis sequitur hominem esse velte viliorē atque debiliorem. Eandem fieri similitudinē animæ ad corpus posse arbitror: ac si quis de his eadem illa adducat, congruè dicere videretur: videlicet animam quidem esse diuturniorem, corpus verò debilius, minúsque diuturnum: verum diceret quemlibet animorum plura consumere corpora, præsertim si multos vivant annos. Si enim fluat corpus, hominēque etiam vivente dissolvatur, anima verò quod consumitur, retexat continuè, necessariū tamen erit quando perierit anima, tunc ultimam habere vestem, eaque sola priorem perire. Cum verò perierit anima, tunc demum imbecillitatem naturæ suæ corpus ostendere, citò putrescens atque evanescens: ut hac ratione nondum confidere valeamus tunc etiam cum decesserimus animam nostram superesse. Nam si quis dicenti etiam plura quàm quæ tu dicis, concesserit, nec solum ante ortum nostrum animam extitisse, verum etiam nihil pro-

καὶ σὺ ἂν λέγω. πᾶς γὰρ ἂν ὑπολάβοι ὅτι δεῖν λέγειν ὅτι το λέγων. ὁ γὰρ ὑφάντης ἔτι πολλὰ κατατείφας τοιαῦτα ἱμάτια καὶ ὑφηνάμενος, ἐκείνων μὲν ὕστερος ἀπόλωλε πολλῶν ὄντων, τῷ δὲ τελευταίῳ (ῥίμαι) πρῶτον. καὶ ἐξέν τι μᾶλλον τάς ἐνεκα ἀνδρῶν ὅτι ἱμάτιον φανότῳ ἐπὶ ἀδενέσθον. τὴν αὐτὴν ταύτην (ῥίμαι) ἐκόντα δεῖται ἂν ἡ ψυχὴ πρὸς σῶμα, καὶ τις λέγων αὐτὰ ταῦτα πρὸς αὐτὴν, μέτειά μοι φαίνεται λέγειν. ὡς ἡ ψυχὴ μὲν πολυχρείον ὅτι, τὸ δὲ σῶμα, ἀδενέσθον καὶ ὀλιγοχερνιώτερον. ἀλλὰ γὰρ ἂν φαίλω ἐνθάδε ἡ ψυχὴν πολλὰ σώματα κατατείνειν, ἄλλως τε καὶ πολλὰ ἐπὶ βίῳ. εἰ γὰρ βέοι τὸ σῶμα, καὶ ἀπολλύοιτο, ἔτι ζῶντος τῷ ἀνδρώπῳ, ἀλλ' ἡ ψυχὴ αἰὲν τὸ κατατείνειν ἀνθρώποι, ἀναγκάσιον μὲν ἂν εἴη, ὅποτε ἀπολλύοιτο ἡ ψυχὴ, τὸ τελευταῖον ὕστατον τυχεῖν αὐτὴν ἔχουσαν, καὶ τότε μόνον πρὸς τὴν ἀπόλλωσαν. ἀπολλυμένης δὲ τῆς ψυχῆς, τότε ἡδὴ τὴν οὖσαν τῆς ἀδενείας ἐπιδεικνύοιτο σῶμα, καὶ ταχὺ σάπην οἰοίτο. ὥς τε τῷ λόγῳ ἔπω ἄξιον πιστεύσαντι διαρρῆν, ὡς ἐπειδὴν ἀποθανόντος, ἐπὶ πᾶ

ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὅτι. εἰ γὰρ τις καὶ πλέον ἐπὶ τῷ λέγοντι ἢ ἂν σὺ λέγεις συγχωρήσῃς, δὲς αὐτῷ, μὴ μόνον ἐν τῷ πρὸς καὶ ἡμῶν ἡμᾶς χεῖν ἢ ἡμῶν τὴν ψυχὴν. ἀλλὰ μὴδὲν
K καλύειν,

κωλύειν, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνω-
μεν, ἐνίων ἐπ' ἐξ) καὶ ἔσθαι,
καὶ πολλάκις θνήσκει, καὶ ὑπο-
δαμνείας αὐτοῖς (ἔγω γὰρ αὐτὸ οὐ-
σαι ἰσχυρὸν ἐξ), ὥστε πολλάκις
γίγνομαι ψυχῶν ἀντέχειν) δὲς
ὅτι πάντα, μήτεπ' ἐκείνο συγχα-
ροί, μὴ ἔ' ποτεῖν αὐτῶν ἐν ταῖς
πολλάκις θνήσκει, καὶ τελευτῶ-
σάν γε ἐν τινι τῇ θανάτων παν-
τάπασην ἀπόλλυται. ἔσθον ὅτι τὸν
θάνατον καὶ ταύτῃ τῶν δαλύ-
σιν τῆ σώματος ἢ τῇ ψυχῇ
φέρει ὁλεθρον, μηδὲνα φαινέ-
σθαι. ἀδυνατῶν γὰρ ἐξ) ὁτῶν
ἀποθνήσκει ἡ ψυχή. εἰ ὅτι τῶν ἔ-
πως ἔχει, ἐξενὶ περσὶν δα-
νατον θάρρῃν μὴ ἐκ ἀνοήτως
θάρρῃν, ὅς ἂν μὴ ἔχει ἀπο-
δεῖσαι ὅτι ὅτι ψυχὴ παντάπα-
σιν ἀθάνατον τε καὶ ἀνώλεθρον.
εἰ ὅτι μὴ, ἀνάγκη ἐξ) αἰετὸν
μέλλοντα ἀποθνήσκει δειδέναι
ὅτι τῆς αὐτῆς ψυχῆς, μὴ ἐν
τῇ νύτῃ τῆς σώματος) διαζέχει
παντάπασι ἀπόληται.

XXVI. Πάντες ἔν' ἀκόντων-
τες εἰπόντων αὐτῶν, ἀπὸ τῶν
διετέθημεν, ὡς ὕστερον ἐλέγξομεν
πρὸς ἀλλήλους, ὅτι ὅτι τῆ
ἐμπερσὶν λόγῳ σφόδρα πεπερ-
σμένος ἡμᾶς, πάλιν ἐδόκεν ἀνα-
ταρῆσαι καὶ εἰς ἀπιστίαν κατα-
βαλεῖν, ἔ' μόνον τοῖς περσὶν
λόγοις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ
ὑστερὰ μέλλοντα ῥηθῆσθαι, μὴ
ἀδυνάτους ἀξιοὶ εἶναι κείναι, ἢ
καὶ τὰ περσὶν αὐτὰ ἀπισ-
τῆ. EX. Νῦν τοῦ θεοῦ, ὦ Φαί-

hibere etiam post obitum quo-
rundam remanere, sapiusque ac-
cedere ac decedere fateatur: ad-
eō enim naturam animæ validam
esse, ut sapius corpori indita se
corpūsque servet: his tamen con-
cessis, nondum illud tibi daret,
non defatigari in multis genera-
tionibus animam, sed tandem
aliqua ex pluribus morte dice-
ret omnino deleri. Quinetiam
adderet neminem mortem illam
dissolutionemque corporis quæ a-
nimæ quoque interitum infert,
posse scire: esse enim impossi-
bile ut quisquam nostrum id sen-
tiat. Quod quidem si ita se
habeat, nemo non stulta in
morte confidit, nisi demonstra-
re possit animam omnino immor-
talem atque indissolubilem esse.
Alioquin consentaneum est ne-
cessarium esse, ut qui moriturus
est, animæ metuatur suæ, sem-
perque sit sollicitus nè in ea quæ
proximè imminet, corporis dis-
junctione prorsus intreat.

XXVI. Omnes igitur cū hæc
dicentes audivissemus, conturbati
fumus, ut postea inter nos ape-
ruimus, quod cū superiori dis-
putatione nobis fuisset magno-
pere persuasum, rursus viderentur
nos perturbasse, atque eō jam de-
jecisse, ut nedum rationibus jam
adductis, sed & dicendis insuper
fidem ullam adhiberemus, verentes
nè vel nos nequaquam boni essemus
iudices, vel res ipsæ fide essent
indignæ. ECHEC. Veniam equi-
dem per Deos do vobis, ὦ Pha-
do.

do. Nam mihi quidem modò te audienti, tale quiddam veniebat in mentem. Cuinam tandem rationi credam? quippe cum ratio illa Socratis usque adeò paulò antè probabilis, jam fidem amiserit. Mirum est enim quantum apud me contrà possit ratio illa, sempérque potuerit, quæ animam nostram harmoniam quandam esse probat: & nunc quidem audita, mihi subito in memoriam revocavit, quòd idem mihi quoque antea visum esset. Quo efficitur ut alia quædam ratione iterum tanquam ab initio prorsus indigeam, quæ mihi persuadeat animam cum corpore non interire. Dic ergo per Jovem precor, quo pacto disputationem peregerit Socrates, & utrum ipse quoque, quemadmodum de vobis ipse tateris, graviter id ferre visus fuerit, an contrà benignè suam defenderit rationem: præterea utrum, satis necne eam tutatus fuerit: hæc nobis quam potes diligentissimè refer-omnia. PHÆ. Equidem, ò Echecrates, sæpe admiratus Socratem nunquam majori cum voluptate, quam tunc præsens, sum admiratus. Habuisse quidem illum quod objectionibus responderet, fortè non est mirandum: sed hæc in eo potissimum sum admiratus, primò quidem, quam jucundè, benignè, amice, adolescentium verba recepit? deinde quam sagaciter sensit nos illorum rationibus fuisse commo-

δυν, συγγνώμῃ γε ἔχω ὑμῖν. καὶ γὰρ αὐτὸν με νῦν ἀκέσωντά σε, τοῦτόν τι λέγειν πρὸς ἐμαυτὸν ἐπέρχετο. Τίνι ἔν ἐτι πειδίσσῃ λόγῳ; ὁ γὰρ σφόδρα πιθανὸς ὢν, ὃν ὁ Σωκράτης ἔλεγε λόγον, νῦν εἰς ἀπίσταν καταπέπῳκε. θαυμάσῳς γάρ με ὁ λόγος ἔτε ἀντιλαμβάνεται, καὶ νῦν καὶ αἰ, τὸ ἀρμονίαν τινὰ ἡμῶν εἶναι τὴν ψυχῇ. καὶ ὥστε ὑπέμνησέ με ῥηθεὶς, ὅτι αὐτῷ μοι παύσατο πρὸς δέδουτο. καὶ πάννυ δέομαι πάλιν (ὥστερ' ὅζ' ἀρχῆς) ἄλλος τινὸς λόγος, ὅς με πείσει ὡς τὴν ἀποθανόντι ἐ συναποθνήσκει ἡ ψυχὴ. λέγε ἔν πρὸς Διὸς πῶ ὁ Σωκράτης μετέπλθε τὸν λόγον καὶ πέτρων κἀκείνους, ὥστε ὑμᾶς φῆς, ἐνδελὸς τι ἐβόητο ἀχρόωμενος, ἢ ὅ, ἀλλὰ πρῶτος ἐβόησεν πρὸ λόγῳ. ἢ καὶ ἱκανῶς ἐβόηθησεν, ἢ ἐνδεῶς. πάντα ἡμῖν δῖελεθε ὡς δυνάται ἀκείβεσθαι. ΦΑΙ. Καὶ μὲν, ὦ Ἐχέκρατες, πολλάκις θαυμάσας Σωκράτη, ἐ πώποτε μάλλον ἡγάδην, ἢ τότε πρὸς ἡμῶν. τὸ μὲν ἔν ἔχειν ὁ, τε λέγει ἐκείνους, ἴσως ἐδὲν ἀπὸν. ἀλλ' ἔγωγε μάλιστα ἐθαύμασεν αὐτὴν πρὸς τῶν, ὡς ἡδέως καὶ ευφρόνως καὶ ἀγαθῶς ἦν νεανίσκων τὸν λόγον ἀπεδέξατο. ἔπειτα, ἡμῶν ὡς ὅζ' ἡδέως ἡδέτο ὁ πεπόνθειμνος ὑπὸ τῶν λόγων. ἔπειτα ὡς ἔν ἡμᾶς

ἡμᾶς ἰάσατο, καὶ ὥσπερ περὶ ἰα-
 τῆς καὶ ἡπηνόους ἀνεκλήσα-
 το, καὶ πρῶτον περὶ τὸ παρέ-
 πεδαι τε καὶ ζυκοπεῖν τὸν λό-
 γον. EXEX. Πῶς δ' ἦ; ΦΑΙ.
 Ἐγὼ ἐρῶ. ἔπυχον γὰρ καὶ θήλυτος
 ἐν δεξιᾷ αὐτῆς παρὰ τὴν κλίνην,
 ὅπῃ χαμαιζήλας τινός· ὁ δ',
 ὅπῃ πολλῶν ὑψηλοτέρῃ ἢ ἐγώ.
 καταψήσας ἐν μετρίᾳ κεφαλῇ,
 καὶ συμπίσας τὰς ὅπῃ τῆς αὐχένι
 τεύχας (εἰδὼς γὰρ, ὅπότε πύ-
 χοι, πύζειν με εἰς τὰς τεύ-
 χας) Αὐεῖον δ' (ἔφη) ἴσως ὦ
 Φαίδων τὰς καλὰς τούτης κό-
 μας ὑποκερῆ. Ἔοικεν, ἦν δ'
 ἐγὼ, ὦ Σώκρατες. Οὐκ, ἂν
 γὰρ ἐμοὶ πείθῃ. Ἀλλὰ τί; ἦν δ'
 ἐγὼ. Τήμερον (ἔφη) καὶ γὰρ
 τὰς ἐμὰς, καὶ σὺ ταύτας, εἰάν
 πέρ γε ἡμῶν ὁ λόγος τελευ-
 τήσῃ, καὶ μὴ δυνάμεθα αὐτὸν
 ἀναβιώσαντες. καὶ ἔγωγ' ἂν εἰ
 σὺ εἴλω, καί με διαφύγοι ὁ λό-
 γος, ἐννοχὸν ἂν ποιησάμην,
 ὥσπερ Ἀργεῖοι, μὴ πρῶτον κο-
 μῆσιν πλεῖν ἂν νικήσω ἀναμα-
 χόμην τὸν Σιμμίῃ τε καὶ Κέ-
 ρητ' λόγον. Ἀλλ', ἦν δ'
 ἐγὼ, πρὸς δύο ἐδ' Ἡρακλῆς
 λέγει ὅς τις ἐστίν. Ἀλλὰ καὶ
 ἐμὲ (ἔφη) τὸν Ἰόλεον πρῶ-
 τάλλῃ, ἕως ἔτι οὕτως ἔστι. Πα-
 ρακαλῶ πόινυν (ἔφην) οὐχ ὡς
 Ἡρακλῆς, ἀλλ' ὡς Ἰόλεως τὸν
 Ἡρακλῆν.

XXVII. Οὐδὲν διοίσει (ἔφη)
 ἀλλὰ πρῶτον ἐυλαβηθῶμεν τί
 πάθῃ μὴ πάθωμεν. Τὸ ποῖον;

nobis adhibuit medicinam, &
 quasi fugientes atque victos re-
 vocavit nos, convertitque ad
 prosequendum atque unā sermo-
 nem considerandum. ECHEC.
 Quonam pacto? PHÆ. Dicam
 equidem. Sedebam fortè ad de-
 xteram ejus in subsellio quodam
 humili, juxta lectulum. Ipse
 verò sedebat longè superior. At-
 trectans igitur caput meum,
 compriménique crines super cer-
 vicem (consueverat enim non-
 nunquam, ubi ita res fere-
 bat, in meos crines ludere) Cras
 forsitan, inquit, ὁ Phædo,
 istas pulchras incides comas.
 Sic arbitror, inquam, ὁ So-
 crates. Non certè si me audi-
 es, inquit. Quid hoc, in-
 quam ego. Imò hodie & ego
 meas, & tu tuas, si nobis
 ratio intereat, neque eam i-
 psi fuscitare possimus. Atqui si
 ego tu essem, ac me fugeret
 ratio, more Argivorum jura-
 rem, non prius comam nutri-
 turum, quàm vicissim Simmi-
 am Cebetemque expugnāvissēm.
 At verò, inquam ego, contra
 duos nè Hercules quidem di-
 citur suffecisse. At tu me Io-
 laum, dum lux est, advo-
 ca, inquit. Advoco equidem
 inquam, sed non tanquam Her-
 cules Iolaum, imò tanquam Io-
 laus Herculem.

XXVII. Nihil refert, inquit. In
 primis verò cavendum nè quid no-
 bis accadat. Quidnam, inquam?

Nè

Nè rationum, inquit, ofores evadamus, quemadmodum nonnulli hominum ofores fiunt. Nul- lum enim majus quam hoc ma- lum nobis posset accidere, vide- licet si rationes odio habueri- mus. Fit autem eodem pacto odium & adversus rationes, & adversus homines. Odium qui- dem contra homines tunc maxi- mè subit, quando alicui nimium credimus absque arte putamús- que ipsum omnino verum & syn- cerum fidúmque virum esse, de- inde verò mox pravum infidúm- queprehendimus, rursúsque a- lium eodem pacto. Itaq; quan- do alicui sæpe id acciderit, præ- fertim ab iis quos præcipuè fa- miliarissimos amicissimósque ex- istimabat, tandem sæpe offensus odit universos, putátque nihil o- mnino apud quenquam esse syn- cerum. An te latuit id ità ac- cidere consuevisse? Animadverti equidem, inquam, An non tur- piter, inquit, & absque humana- rum rerum arte hic aggreditur hominibus uti? si enim ex arte uti studeret, cogitaret utique rem ipsam ità se, ut habet, ha- bere, videlicet homines vehe- menter bonos aut malos per- paucos esse, medios verò plu- rimos. Quo id pacto, inquam, dicis? Quemadmodum videlicet in rebus contingit valde aut parvis, aut magnis, inquit. An tu arbitraris quicquam esse ra- rius, quam valde magnum aut valde parvum reperire hominem, vel canem, vel quodvis aliud?

ἦν δ' ἐγώ. Μὴ θροόμεθα (ἢ δ' ὅς) μισολόγοι, ὥστε οἱ μι- σάνθρωποι γινόμεσθαι. ὥς ἐκ- ἔστιν (ἔφη) ὃ, π' ἂν τις μᾶλλον τῷ τε καὶ λόγῳ παῖδι, ἢ λόγῳ μισήσας. γίνεται ὃ ἐκ τῶ αὐτῷ τρέψει μισολογία τε καὶ μισαν- ῥωπία. ἢ τε γὰρ μισανθρωπία ἐνδύεται ἐκ τῶ σφόδρα πνὶ πισύσαι ἀνδ' τέχνης, καὶ ἡγή- σαται πάντα παῖς γε ἀληθῆ ἔῃ) καὶ ὑγῆ καὶ πισὸν τὴν ἀνθρωπὸν, ἔπειτα ὀλίγον ὕστερον δορεῖν τῶ- τον πονηρὸν τε καὶ ἀπιστον, καὶ αὐτὸς ἔτερον. καὶ ὅταν τῷ το- πολλὰ τις πόθῃ τίς, καὶ ὑπὸ τέ- των μάλιστα ὅς ἂν ἡγήσαστο οἰ- κειοτάτας τε καὶ ἐπιμερτάτας. τελευτῶν δὲ θάμα περικρύων, μισθὶ τε πάντας, καὶ ἡγῆται ἐ- δεινὸς ἐδὲν ὑγιὲς ἔῃ) το ὠδράται. ἢ ἐκ ἡδυσται ἔπει τῷ το γινόμε- σθαι; Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ. Οὐκ ἔν (ἢ δ' ὅς) ἀρχεῖν; καὶ δῆλον ὅτι ἀνδ' τέχνης τῆς πεί- τὰ ἀνθρώπεια ὁ τοῦτο γρη- ῖται ὅτι χειρὶ τοῖς ἀνθρώποις; εἰ γάρ πε μὲ τέχνης ἐχρηστο, ὡς ἄρ' ἔχει, ὥστε ἀν ἡγήσαστο, τοῦ μὲ χερσὺς καὶ πονηρὸς σφό- δρα ὀλίγος ἔῃ) ἐκατέρως. τοῦ ὃ μεταξὺ, πλείους. Πῶς λέ- γεις; ἦν δ' ἐγώ. "Ὡς ἄρ' (ἢ δ' ὅς) πεί ἡ σφόδρα μικρὸν καὶ μεγάλων οἶσι τὴ πανιώτερον ἔῃ), ἢ σφόδρα μέγαν ἢ σφό- δρα μικρὸν ὑξορεῖν ἀνθρω- πον; ἢ κωῖα, ἢ ἄλλο ὅτι; ἢ

ἢ αὐτὰχως, ἢ βραδύ· ἢ κα-
λὸν, ἢ αἰχρὲν; ἢ λεῖον, ἢ
μέλανα; ἢ ἐκ ἡδιστα ὅπ πόν-
των τῶν τοιούτων τὰ μὲν ἀκρε-
τῶν ἐσθίων, σπάνια καὶ ὀλίγα,
τὰ δὲ μεταξὺ, ἄφθονα καὶ πολ-
λά; Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ. Οὐ-
κὲν οἶσι (ἐρη) εἰς πονηρίας ἀ-
γῶν περὶ τεδείη, πόνυ ἀν ὀλίγας
καὶ ἐν ταῦτα τοῦ περὶ τες φανῆ-
ναι; Εἰκός γε, ἦν δ' ἐγώ.
Εἰκος γὰρ ἐρη ἀλλὰ ταύτη μὲν
ἐχ ὁμοιοι οἱ λόγοι τοῖς ἀν-
δρώποισι εἰσίν· (ἀλλὰ σὲ νῦν
δὴ περὶ ἀνῆλθ, ἐγὼ ἐρεπί-
μῳ) ἀλλ' ἐκείνη ἢ, ἐπειδὴ
πῆς περὶ δὴν λόγῳ πνὶ ὀληθεῖ
ἐῖ), ἀνδρὶ τῆς περὶ τοῦ λόγους
τέχνης, καὶ περὶ ὀλίγον ὕστερον
αὐτῷ δόξῃ φάσθαι ἐῖ), ἐνίοτε
μὲν ὦν, ἐνίοτε δ' ἐκ ὦν· καὶ
αὐτῆς, ἐτρεθ καὶ ἐτρεθ· καὶ
μάλιστα δὴ οἱ περὶ τοῦ αἰπολό-
γους λόγους διατείναντες οἷα
ὅπ τελετῆς, οἷον ὅσφατα-
τοι γερονέναι τε, καὶ κατανε-
νοικέναι μόνοι ὅτι ἔτε τῶν
περὶ γμάτων ἐδιδὸς ἐδὲν ὕμεις,
ἐδὲ κέβαιον, ἔτε τῶν λόγων,
ἀλλὰ πάντι τὰ ὄντα ἀτεχνῶς,
ὥσπερ ἐν Εὐείπῳ, ὅνῳ καὶ κα-
τω γρέφε), καὶ χρενον ἐδὲνα ἐν
ἐδὲν μῆναι. Πάνυ μὲν ἔν (ἐ-
ρῳ ἐγώ) ἀληθεῖ λέγεις. Οὐ-
κὲν, ὦ Φαίδρον (ἐρη) οἰκτερόν
ἐν εἴη τὸ πᾶνθ, εἰ ὄνθ δὴ
τιθ ἀληθεῖς καὶ βεβαίως λόγους,
καὶ δωατὰ κατανοῆσαι, ἐπειτα
τότε ἀκρετῶν ἀπορῆ, διὰ τὸ

Atque rursus celerrimum, & tar-
dissimum, pulcherrimum, turpis-
simum, albissimum, nigerri-
mum? An ignoras in his om-
nibus extremorum summa, ra-
ra quidem & pauca esse, media
verò frequentia atque multa? Sic
arbitror, inquam. Nonne igitur
arbitraris, inquit, si improbitatis
proponeretur certamen, admo-
dum paucos in hoc genere sum-
mos inveniri? Consentaneum est,
inquam. Consentaneum quidem,
inquit: verum non hoc pacto si-
miles rationes sunt atque homi-
nes, sed te nunc ducentem pro-
sequar: imò verò in hoc simi-
litudinis consistit, quando videli-
cet quis absque rationum arte,
crediderit rationem aliquam esse
veram, sed paulò post appareat
falsa: quæ quidem aliquando
talis est, aliquando minimè, &
rursus altera similiter atque al-
tera. Præcipuè verò illis id e-
venit qui plurimum rationes con-
tradictorias agitant. hos enim
scis putare tandem se sapientif-
simos evasisse, solòsque animad-
vertisse, neque in rebus neque
in rationibus esse sanum aliquid
aut firmum, sed omnia revera
tanquam in Euripo sursum de-
orsumque jactari, nullumque
tempus in aliquo permanere. Sa-
ne quidem, vera hæc dicis, in-
quam. Nonne, inquit, ægritudo
hæc Phædo miserabilis esset, si
cum ratio aliqua vera firmaq; sit,
comprehendique valeat, postea ta-
mè auditis hujuscemodi rationibus,

ἀλλ' ἀγνέως τοιοῦτοι λόγοις,
quæ

quæ modò veræ, modò falsæ videntur, aliquis, non seipsum, neque suam ipsius inertiam accuset, sed tandem præ dolore libenter culpam omnem à seipso, in ipsas transferat rationes, & in reliqua vita eas odio habeat, atque vituperet, rerum jam ipsarum veritate scientiæque privatus. Per Jovem miserabilis, inquam, ægrotudo.

XXVIII. In primis igitur, inquit, diligenter id caveamus, nè persuadeamus nobis nihil in rationibus esse sanum, sed multò magis nondum esse nos sanos. Itaque totis viribus, ut sani efficiamur, est annitendum: tibi quidem & aliis totius reliquæ vitæ gratia, mihi verò mortis ipsius causa: qui in periculo sum, nè in hoc ipso tempore, non ut philosophum hac in re me geram, sed ut contentiosum atque pertinacem, quod quidam homines à disciplina alienissimi facere solent. Illi enim ubi aliqua de re ambigitur, non ut res ipsa de qua agitur, se habeat, curant, sed ut quæ posuerunt ipsi, præsentibus videantur vera, obnixè contendunt. Atque ego mihi videor in hoc duntaxat in præsentia ab illis differre, quod non, ut præsentibus problem ea quæ dico, annitar, nisi quid præter rem fortè contigerit, sed ut mihi ipsi vera quàm maximè videantur. Sic enim cogito dulcis amice, εἶναι περὶ θυμὸς μου (εἰ μὴ εἴη ὅτι μάλιστα δόξει ἕως ἔχειν.

τοῖς αὐτοῖς τοτὲ μὲν δοκῶσιν ἀληθεῖσιν εἶναι, τότε δὲ μὴ, μὴ ἐαυτὴν τις αἰτιῶτο, μηδὲ τὴν ἐαυτῆ ἀτεχνίαν, ἀλλὰ τελευτήσῃ, διὰ τὸ ἀλγεῖν, ἀσθενεῖν ὅπῃ τὰς λόγους αὐτῶν ἐαυτῆ τὴν αἰτίαν ἀπορίσαστο· καὶ ἦδη τὸν λοιπὸν εἶον μισῶν τε καὶ λοιδορῶν τὰς λόγους διατελοῖ. καὶ τε ὄντων τῆς ἀληθείας τε καὶ ἐπιστήμης στερηθεῖν. Νῦν τὸν Δία (ἦν δὲ ἐγὼ) ὡς οἰκτερὸν δεῖται.

XXVIII. Πρῶτον μὲν πίνω (ἔφη) τῷτο ἐυλαβηθῶμεν, καὶ μὴ παιδιῶμεν εἰς τὴν ψυχὴν, ὡς καὶ λόγων κινδυνεύει εἶδεν ὑγιὲς εἶναι. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅτι ἡμεῖς ἥπο ὑγιῶς ἔχομεν, ἀλλ' ἀνδρείτερον καὶ περὶ θυμὸν ὑγιῶς ἔχειν. τοῖ μὲν γὰρ καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ τῷ ἐπειτα εἶναι παντὸς ἐνεκα, ἐμοὶ δὲ, αὐτῷ ἐνεκα τῆς θανάτου· ὡς κινδυνεύω ἔγωγε ἐν τῷ παρόντι περὶ αὐτῶν τῶν φιλοσόφων ἔχειν, ἀλλ' ὥσπερ οἱ πάντες ἀπαίδεπτοι, φιλοτιμίαν, καὶ γὰρ οὐκ εἶναι ὅταν περὶ ταῖς ἀμειβησι τῶσιν, ὅπῃ μὲν ἔχει περὶ ὧν ἂν ὁ λόγος ἦ, καὶ γενητέον, ὅπως δὲ αὐτοὶ εἶδεντο, ταῦτα δόξῃ τοῖς παρόντι, τῷτο περὶ θυμὸν εἶναι. καὶ ἐγὼ μοι δοκῶ ἐν τῷ παρόντι τοσούτον μόνον οὐκ εἶναι διοίσειν. καὶ γὰρ ὅπως τοῖς παρόντι αὐτῶν λέγω δόξει ἀληθεῖν ἀλλ' ἕως αὐτῶν ἐμοὶ λογίζομαι γὰρ, ὡς φίλε ἐταῖρε

(καὶ διασῶν ὡς πλεονεκτικῶς)
εἰ μὴ τυγχάνει ἀληθῆ ὄντα
ἀ ἐγὼ λέγω, καλῶς δὴ ἔχει
τὸ πειθάναι· εἰ ὃ μὴδὲν ὄντι
τελευτῶσιν, ἀλλ' ἐν τούτῳ
γε τὸν χεῖρον αὐτὸν τὸν περὶ
τῷ θανάτῳ ἦπὸν τοῖς παρῶσιν
ἀνδρῶν ἐσομαι ὁδυρόμενος. ἢ ὃ
ἄγνοια μοι αὐτῇ ἐξυμνιάτεται
(κακὸν γὰρ αὖν ἦν) ἀλλ' ὀλίγον
ὕστερον ἀπολείψω. παρεκδασ-
μῶς μὴ δὴ (ἔφη) ὃ Σιμμία
τε καὶ Κέβης, ὅπως ἔρχομαι ἐπὶ
τὸν λόγον. ὑμεῖς μὴ τοι, ὃν ἐ-
μοὶ πείθῃτε, μικρὸν φρονή-
σαντες Σωκράτες, πῶς ὃ ἀλη-
θείας πολὺ μᾶλλον· ἐάν μὴ
τι ὑμῖν δοκῶ λέγειν ἀληθές,
συνομολογήσατε· εἰ ὃ μὴ,
παντὶ λόγῳ ἀντιτίθεντε, ἐυ-
λαβέμενοι ὅπως μὴ ἐγὼ ὑπὸ
πειθυμίας ἅμα ἑαυτὸν τε καὶ
ὑμᾶς ἐξαπατήσας, ὥσπερ μέ-
λιπα τὸ κέντερον ἐγκαταλιπὼν
οἰχίσσομαι.

XXIX. Ἄλλ' ἰπτόν, ἔφη·
περὶ τὸν με ὑπομνήσατε ἀ ἐλέ-
γετε, ἐάν μὴ φαίνομαι μεμνη-
μένος. Σιμμίας μὲν γὰρ (ὡς ἐ-
γώμαι) ἀπείτε, καὶ φοβεῖται
μὴ ἢ ψυχὴ, ὅμως καὶ θεϊότε-
ρον καὶ κάλλιον ὃν τῷ σώμα-
τι, ἀεὶ ἀπολλύεται, ἐν ἀρμό-
νιᾳ εἶδει ἔσσει. Κέβης δὲ μοι
ἐπέθετο τὸτο μὴ ἐμοὶ συγχωρεῖν,
πολυχερυνιώτερον γε εἶναι ψυ-
χῇ σώματι· ἀλλὰ τόδε αἰδηλὸν παντὶ, μὴ πολλὰ δὴ σώ-
ματα καὶ πολλάκις κατατείφασα ἢ ψυχὴ, το τελευτῶν, σῶμα
καταλειπῶσα, νῦν αὐτῇ ἀπολλύεται· καὶ ἢ αὐτὸ τὸτο θάνατος,

& vide quanto cum lucro sit ra-
tio mea. Si fortè vera sunt quæ
dico, operæpretium est ita cre-
dere: sin autem nihil superest
post mortem, attamen hoc quod
mihi vitæ superest, tempore de-
plorando præsentibus minus ero
molestus. Hæc autem ignorantia
minimè perseverabit mecum. ma-
lum id enim esset, sed paulo
post delebitur. Sic equidem, ὃ
Simmia & Cebes, paratus rever-
tor ad disputandum. Vos ta-
men, si me audiat, nulla So-
cratis habita ratione sed potissi-
mè veritatis si quidem verum vo-
bis loqui videor, assentiamini:
sin minus, omnino contradicite,
diligenter caventes nè ego præ
nimio studio, meipsum simul vol-
que decipiam, & velut apes aculeo
relicto, abeam.

XXIX. Sed jam accedendum
est. Primum quidem redigite in
memoriam mihi quæ dicebatis,
si minus meminisse vobis vide-
bor. Simmias quidem, ut arbi-
tror, diffidit ac metuit, nè a-
nima, quamvis diviniore pulchri-
orque corpore, prius tamen, ut
pote quæ species sit harmoniæ,
intereat. Cebes autem mihi vi-
sus est concedere diuturniorem
esse animam corpore, sed scire
posse neminem, nè cum multa
sapius consumpserit corpora, tan-
dem quandoque postremum re-
linquens corpus, ipsa quoque per-
eat, atque mors ejusmodi tan-

tum sit interitus animæ, quandoquidem corpus nunquam definit interire. An non hæc sunt, ô Simmia & Cebes, quæ nos oportet considerare? Confitebantur ambo. Sed an omnia quæ dicta in superioribus fuerant, negatis? An quædam negatis, sed alia conceditis? Quædam inquit, quædam non. Quid igitur, inquit, de eo quod disciplinam diximus, reminiscenciam esse, atque si ita res habeat, necessario consequi, alicubi fuisse animam prius quam corpore clauderetur? Mihi quidem, inquit Cebes, istud dum diceres, mirifice placuit, atque nunc si qua unquam in alia, in hac maximè sententia permaneo. Similiter ego quoque, inquit Simmias, affectus sum, vehementerque admirarer, si mihi unquam hac de re aliter videretur. At verò necesse est, inquit, hospes Thebane, aliter tibi videri, si in hac opinione permanferis, harmoniam videlicet esse compositum quoddam, animam verò harmoniam quandant ex his, quæ per corpus intensa sunt, constitutam. Nunquam enim admittes consonantiam compositam prius esse, quam illa ex quibus componi consonantiam oportebat. An admittes? Nullo, inquit, ô Socrates, modo. Animadvertis igitur, inquit, quod non eadem tibi dicere contingit, quando dicis animam quidem esse prius

ψυχῆς ὁλεθρῶ. ἐπεὶ σῶμα γ' αἰεὶ ἀπολλύμενον ἐστὶν παύεται. ἄρα ἀλλ' ἢ ταῦτ' ὄν, ὃ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἃ δὲ ἡμᾶς ὀπισθοπέσῃ; Ἐνωμολογήειν δὴ ταῦτ' εἶναι ἀμφω. Πότερον ἔν (ἐφ' ἡ) πάντας τὰς ἡμετέρας λόγους καὶ ἀποδέχεσθαι, ἢ τὰς μὲν, τὰς δ' οὐκ; Τὰς μὲν, ἐφ' αὐτῶν, τὰς δ' οὐκ. Τί ἔν (ἢ δ' οὐκ) περὶ ἐκείνων τὰ λόγους λέγετε, ἐν ᾧ ἑσθ' αὐτῶν μᾶλλον σὺν ἀνάμνησιν εἶναι καὶ τέτοι' ἔχοντες, ἀναγκάως ἔχον ἀλλοθι περὶ ἑτέρων ἡμῶν εἶναι πρὶν ψυχῶν, πρὶν ἐν τῷ σώματι ἐνδεσθῆναι. Ἐγὼ μὲν (ἐφ' ἡ ὁ Κέβης) καὶ τότε θαυμάζω ὡς ἐπείδω ὑπὸ αὐτῶν, καὶ νῦν ἐμμένω ὡς ἐδενί λόγῳ. Καὶ μὲν (ἐφ' ἡ ὁ Σιμμίας) καὶ αὐτὸς ἕτως ἔχω. καὶ πάντῃ ἂν θαυμάζοιμι ἢ μοι περὶ γε τέτοι' ἄλλο ποτὲ ἔτι δόξειεν. Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἄλλ' ἀνάγκη σοι, ἐφ' ἡ, ὃ ξέρεθ' Ὀρθῶς, ἀλλὰ δόξα, ἂν ἄν μείνη ἡδε ἢ οἷσις, τὸ ἀρμονίαν μὲν εἶναι σωφροσύνην καὶ ἄλγος, ψυχῶν δ' ἀρμονίαν τινὰ ἐν τῷ καὶ τὸ σῶμα ἐντεταμένον συγκαταθεῖναι. καὶ γὰρ περὶ ἀποδείξει ὅτι αὐτῶν λέγοντες ὡς ἑτέροις ἢν ἀρμονία συγκαταθεῖναι, πρὶν ἐκείνα εἶναι ὅτι ἂν ἐδενί αὐτῶν συντεθεῖναι, ἢ ἀποδείξει; Οὐδαμῶς, ἐφ' ἡ, ὃ Σωκράτης. Αἰσθάνη ἔν (ἢ δ' οὐκ) ὅτι ἐταῦθ' ὅς μιν εἶναι πρὶν ψυχῶν πρὶν καὶ

τί σοι συμβαίνει λέγειν, ὅταν

καὶ εἰς ἀνθρώπου εἶδος τε καὶ
σῶμα ἀφικέσθαι, εἶναι δ' αὖ-
τιώ ζυγκειμένην ἐκ τῆς ἐξέ-
που ὄντων; ἢ ὅθι ἁρμονία γέ-
νοι τοιούτων ὅσιν ὃ ἀπεικάζεις·
ἀλλὰ πρῶτον καὶ ἡ λύρα καὶ αἱ
χορδαὶ καὶ οἱ φθόγγοι ἐπ' ἀνάρ-
μοστο ὄντες γίγνοντο. τελευ-
τῶν δ' πάντων ζυγίζεται ἡ ἁρ-
μονία, καὶ πρῶτον ὑπολλυται.
ὅταν ἔν σοι ὁ λόγος ἐκείνῳ
πῶς ζῶασθαι, οὐδαμῶς, ἔφη
ὁ Σιμμίας. Καὶ μὲν (ἢ δ' ὅς)
πρέπειγε, εἰπὼν τῷ ἄλλῳ λό-
γῳ, ζῶωδ' ὧς ἔδ, καὶ τῷ πρὸς
ἁρμονίας. πρέπει γὰρ, ἔφη ὁ
Σιμμίας. Οὐτ' οὖν ποίνω (ἔ-
φη) σοι ἢ ζῶωδ' ὅς· ἀλλ' ὅρα
πότερον αἰρῇ τῇ λόγων, τῷ
μάθῃσιν, ἀνάμνησιν ἔδ, ἢ ψυ-
χῷ, ἁρμονίῳ. Πολὺ μᾶλλον
ἐκείνον, ἔφη, ὃ Σώκρατες. ὅ-
δε μὲν γὰρ μοι γέγονεν ἀνὰ ἀ-
ποδείξεως, μὲν εἰκότος πνὸς καὶ
εὐπρεπείας· ὅθεν καὶ τοῖς πολ-
λοῖς δοκεῖ ἀνθρώποις· ἐγὼ δ' ὅ
τοῖς διὰ τῆς εἰκότων τὰς ἀπο-
δείξεις ποιημένοις λόγοις ζῶοι-
δα ὅσιν ἀλαζύοις, καὶ ἂν τις αὐ-
τὸν μὴ σιγάσῃ, εὖ μάλα
ὀξυπατῶσι, καὶ ἐν γενομεταίᾳ καὶ
ἐν τοῖς ἄλλοις ἀπασιν. ὁ δ' ἐπε-
ὶ τῆς ἀναμνήσεως καὶ μαθήσε-
ως λόγος, δι' ὑποδείσεως ἀξ-
ίας ἀποδείξεως εἶρη. ἐρρήθη
γὰρ περὶ ὅπως ἡμῶν ἔδ ἢ ψυχῇ,
καὶ πρὸς εἰς σῶμα ἀφικέσθαι,
ὡς περ αὐτῆς ὅσιν ἡ εἶσα ἔχουσα
τῷ ἐπωνυμίᾳ τῷ τῆς ὅ ὅσιν.

quàm in humanam speciem cor-
pûsque deveniret, eam autem ex
his quæ nondum sunt, consti-
tuit. Neque enim talis tibi est
harmonia, quale est id cui tu
similem esse dicis. Imò verò
prius est ipsa lyra, & chor-
dæ, & soni nondum tempe-
rati: tandem verò componitur
consonantia omnium postrema,
primaque disperditur. Hic ita-
que sermo quonam pacto tuo
illi concinet? Nullo modo, in-
quit Simmias. At verò sicubi,
inquit, verba concinnitatem ser-
vare debent, præcipuè decet esse
concinna, ubi de concentu tra-
ctatur. Decet nimirum, inquit
Simmias. Hic igitur sermo tibi
diffonat, inquit. Sed vide u-
trum ex his duobus eligas, dis-
ciplinamne reminiscenciam esse,
an potius animum esse concen-
tum? Primum potius eligo, ὁ
Socrates, inquit. Id namque
alterum absque demonstratione
admissi ex verisimili quadam con-
venientia, unde idem videtur &
multis. Ego autem ea verba,
quæ per verisimilia, demonstra-
tiones faciunt, semper inania
judicavi: ac nisi quis caveat,
valde decipiunt, & in geo-
metria, & in cæteris omni-
bus. Ratio verò de reminis-
cencia atque disciplina, funda-
mento innititur fide digno.
Dictum est enim animam no-
stram ita esse alicubi, prius
etiam quam laberetur in cor-
pus, ut illa ipsius essentia habeat
ejus quod verè est cognomentum.

Ego

Ego verò hanc, ut mihimet persuadeo, sufficienter rectèque admisi. Nam ob hæc (ut mihi videtur) necesse est, neque me ipso neque alio id affirmante admittendum esse, animam harmoniam esse inquit.

XXX. Quid verò Simmia? Videturne tibi, vel consonantiz, vel alteri cuiquam compositioni congruere, ut aliter se habeat, quam illa ex quibus conflatur? Nullo modo. Neque etiam, ut aliud quicquam, ut arbitror, patiatur, aut agat, quam illa vel agant, vel patiantur. Assensus est. Non igitur convenit, consonantiam ea præcedere, ex quibus composita est, sed sequi. Videtur. Quare permultum abest ut harmonia in contrarium moveatur, aut sonet, aut quicquam aliud edat partibus suis adversum. Permultum, inquit. Quid verò consonantia? nonne catenus pro natura sua consonantia est, quatenus temperatur? Haud satis intelligo. Nonne si magis plusque temperetur, si modo id admittit, magis plusque consonantia est? Sin verò minus atque perpaucum, minus perpaucumque similiter? Omnino. Nunquid de anima id dici potest? Ut vel in minima quadam re alia anima hoc ipsum quod est anima, vel magis, vel plus, aut contra sit quam alia? Minimè. Dic age per Jovem, num anima ψυχῷ? Οὐδ' ὁπωστέν, ἔφη.

ἐγὼ δ' ταῦτ' αὖ, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, ἰκανῶς τε καὶ ὀρθῶς ἀποδέδεγμαι. ἀνάγκη ἔν μοι, ὡς ἔοικε, διὰ ταῦτα, μήτε ἐμαυτῷ μήτε ἄλλῃ ἀποδέχεσθαι, λέγοντ' ὡς ψυχῇ ὅτιν ἀρμονία.

XXX. Τί δ' (ἢ δ' ὅς) ὦ Συμμία, τῇδε δοκῇ σοι ἀρμονία, ἢ ἄλλη πνὶ συνδέσει. πρῶσθ' αὖ, ἄλλως πῶς ἔχειν, ἢ ὡς ἐκείνα ἀν' ἔχῃ ὅς ὢν ἀν' συζέῃ; Οὐδαμῶς. Οὐδὲ μὲν ποιεῖν π, ὡς ἐγὼμαι, ἐδὲ τι πάχειν ἄλλο, παρ' ἃ ἀν' ἐκείνα ἢ ποιῇ ἢ πάχῃ. Σωεῖφ. Οὐκ ἄρα ἠγείσθαι γε πρῶσθ' αὖ ἀρμονίαν τέττον ὅς ὢν ἀν' συντεθῇ, ἀλλ' ἐπεσθ'. Σωεδ' ὅκει. Πολλ' ἄρα δὲ ἐναντία γε ἀρμονίαν κινηθῆναι ἢ ἐδέξασθαι, ἢ π' ἄλλο ἐναντιωθῆναι τοῖς αὐτῆς μέρεσι. Πολλ' μὲν τοι, ἔφη. Τί δέ; ἐχ' ἕτως ἀρμονία πέρυκεν ἔθ', ἐκάστῃ ἀρμονία, ὡς ἀν' ἀρμωσθῇ; Οὐ μανδάνω, ἔφη. Ἡ ἐχ' (ἢ δ' ὅς) ἐάν μὲν μᾶλλον ἀρμωσθῇ καὶ ἐπὶ πλείον (εἴτ' ἐνδέχεται τῷτο γίνεσθαι) μᾶλλον τε ἀν' ἀρμονία εἶναι καὶ πλείον· εἰ δ' ἢ πόν τε καὶ ἐπ' ἐλάττω, ἢ πόν τε καὶ ἐλάττω; Πάνυ γε. Ἡ ἔν ὅτ' τῷτο περὶ ψυχῷ, ὥς καὶ καὶ τὸ σμικρότατον μᾶλλον ἐτίεον ἐτίεας ψυχῆς ἐπὶ πλείον καὶ μᾶλλον, ἢ ἐπ' ἐλάττω καὶ ἥττον, αὐτὸ τῷτο εἶναι λέγει.

λέγεται ψυχῇ, ἢ μὲν γὰρ τε ἔ-
 ρειν καὶ ἀρετῶν, καὶ εἴ) ἀγαθῇ·
 ἢ δ), ἀνοίαν τε καὶ μοχθηρίαν,
 καὶ εἴ) κακίῃ; καὶ ταῦτα ἀληθῶς
 λέγει; Ἀληθῶς μὲν τοι. Τῶν
 ἐν περὶ αὐτῶν τῶν ψυχῶν ἀρμο-
 νίαν εἴ), τί τις φήσει ταῦτα
 ὄντα εἶναι ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν
 τε ἀρετῶν καὶ τῶν κακίαν; πό-
 τερον ἀρμονίαν πνὰ αὐτῶν ἄλλω
 καὶ ἀναρμόσιαν; καὶ τῶν μὲν ἡρ-
 μώδους, τῶν ἀγαθῶν, καὶ ἔχειν ἐν
 αὐτῇ ἀρμονίᾳ ὅση ἄλλω ἀρ-
 μονίαν· τῶν δ), ἀναρμόσιον αὐ-
 τῶν τε εἶναι, καὶ ἐκ ἔχειν ἐν
 αὐτῇ ἄλλω; Οὐκ ἔχω ἔγωγε
 (εἴρη ὁ Σιμμίας) εἰπεῖν. Ἰδὼν
 δ' ὅπ' ποιοῦσα απ' αὐτῶν λέγει ὁ
 ἐκείνου ἰσχυρῶς. Ἀλλὰ θεω-
 ρωμολόγη) (εἴρη) μὴδὲν μάλ-
 λον μὴδ' ἥπρον ἐτέρων ἐτέρας
 ψυχῶν ψυχῆς εἶναι. τῷτο δ'
 ἐστὶ τὸ ὁμολόγημα, μὴδὲν μάλ-
 λον μὴδ' ὅπ' πλέον, μὴδὲ ἥπ-
 ρον μὴδ' ἐπ' ἑλαττον, ἐτέραν
 ἐτέρας ἀρμονίαν ἀρμονίας εἶναι.
 ἢ γο; Πάνυ γε. Τῶν δ' ἐ γε
 μὴ μᾶλλον μὴδὲ ἥπρον ἀρμονίαν
 ἔσαν, μὴδὲ μᾶλλον μὴδὲ ἥπρον
 ἡρμώδους. ἔστιν ἔτι; Ἔστιν.
 ἢ δ' ὅ μῆτε μᾶλλον μῆτε ἥπρον
 ἡρμωσμένη, ἔστιν ὅπ' πλέον ἢ ἑ-
 λαττον ἀρμονίας μετέχει, ἢ τὸ
 ἴσον; Τὸ ἴσον. Οὐκ ἔν ψυχῇ,
 ἐπειδὴ ἐδὲν μᾶλλον ἐδὲ ἥπρον
 ἄλλῃ ἄλλῃ αὐτὸ τῷτο ψυχῇ
 ἔστιν, ἐδὲ δὴ μᾶλλον ἐδὲ ἥπ-

nam dicimus aliam quidem ha-
 bere mentem virtutemque, atque
 esse bonam: aliam verò dementiam
 & pravitatem malamque
 esse, hæc ne inquam, verè di-
 cuntur? Verè quidem. Eorum
 ergo qui animam esse asserunt
 harmoniam, quis quidnam di-
 cet esse animabus? hæc scilicet,
 vitium & virtutem? an aliam
 quandam consonantiam atque dis-
 sonantiam? & bonam quidem
 esse consonantem: & cum ipsa
 consonantia sit, alterum in se
 consonantiam possidere: malam
 verò dissonantem & ipsam esse,
 nec aliam in se habere? Quid
 respondeam, inquit Simmias,
 non habeo. Constat tamen eum,
 qui animam esse consonantiam
 posuisset, talia quædam respon-
 surum. At verò jam concessum
 est nihilo magis aut minus ali-
 am alia animam esse. Ejusmodi
 verò concessio est, neque magis,
 neque plus, neque minus, neque
 sub paucioribus gradibus aliam
 alia consonantiam esse. Nonne?
 Prorsus. Eam verò quæ neque
 magis, neque minus consonantia
 est, nimirum neque magis neque
 minus esse temperatam. Est ita?
 Est. Quæ verò neque ma-
 gis, neque minus temperata est,
 potestne pluribus paucioribusve
 gradibus particeps consonantiæ
 esse? An potius æquæ? Æquæ
 potius. Quapropter anima, si
 quidem neque magis, neque mi-
 nus alia, quam alia secundum a-
 nimæ naturam anima est, con-
 sequenter, neque magis, neque

minus

minus est temperata. Est ut dicis. Cum verò sic affecta sit, nihilo magis consonantiæ est, vel dissonantiæ particeps. Nihilo magis. Præterea cum ita comparata sit, num plus aliquid pravitatis, vel virtutis alia, quam alia possidet? siquidem pravitas quidem dissonantia est, virtus verò consonantia. Certè plus nihil. Quinimo secundum rectam, Simmia, rationem nulla usquam anima pravitate erit affecta, si fuerit consonantia. Quandoquidem consonantia vera, secundum id quod consonantia est, nunquam fit dissonantiæ particeps. Nunquam certè. Neque igitur anima, quæ omnino fit anima, pravitate inficietur. Quo enim modo, per ea quæ dicta sunt, id fieri posset? Hac igitur ratione omnes animalium omnium animæ bonæ similiter erunt, si secundum animæ ipsius naturam similiter animæ sint. Mihi quidem Socrates ita videtur. Nonne rectè sic tibi dici videtur, atque hæc sequi, si vera esset illa positio, animam consonantiam esse? Nullo modo. Quid verò? ex omnibus, quæ in homine sunt, aliudne præter animum asseris dominari, præcipuè prudentem? Nihil aliud. Utrum corporis perturbationibus indulgentem, an potius repugnantem? Dico autem tale quiddam: veluti si sub æstu sitis angat, interea tamen adversatur animus, retrahitque in contrarium nè bibat: similiterque si

τον ἡρμωσά. Οὕτω. Τὸτο δὲ γε πεπονθῆα, ἐδὲν πλέον ἀναρμωσίας ἐδὲ ἀρμονίας μετέχοι ἄν; Οὐ γὰρ ἔν. Τὸτο δ' αὖ πεπονθῆα ἄρ' ἄν π. πλέον κακίας ἢ ἀρετῆς μετέχοι ἑτέρω ἑτέρως, εἴτ' ἢ μὴ κακία, ἀναρμωσία, ἢ ὃ ἀρετῇ, ἀρμονία εἴη; Οὐδὲν πλέον. Μᾶλλον δὲ γέ π. ὦ Σιμμία, καὶ τὸν ὁρδὸν λόγον, κακίας ἐδεμία ψυχὴ μετέξει, εἴτ' ἀρμονία ἔστιν. ἀρμονία γὰρ δὴ π. παντελῶς αὐτὸ τὸτο ἔστι ἀρμονία, ἀναρμωσίας ἔποτ' ἄν μετέχοι. Οὐ μὲν τοι. Οὐδὲ γε δὴ π. ψυχῇ, ἔστι παντελῶς ψυχῇ, κακίας. Πῶς γὰρ, ἔκ γε τῆς περὶ ἀρετῆς ἀρετῆς; Ἐκ τῆς ἀρετῆς τῆς λόγου ἡμῶν πᾶσαι ψυχὴ πάντων ζώων ὁμοίως ἀγαθὰ ἔσονται. εἴπερ ὁμοίως ψυχὰς περὶ καὶ αὐτὸ τὸτο τὸ ψυχὰς εἶναι. Ἐμοιγε δοκεῖ (ἔστι) ὦ Σώκρατες. Ἡ καὶ καλῶς δοκεῖ (ἢ δ' ὅς) ἔγωγε λέγειν, καὶ πάχειν ταῦτα ὁ λόγος, εἰ ὁρδὴ ὑπόθεσις ἦν τὸ ψυχῇ ἀρμονίαν εἶναι; Οὐδ' ὁπωσίτην, ἔστι. Τί δὲ; (ἢ δ' ὅς) τῆς ἐν ἀνθρώπῳ πάντων ἔσθ' ὅ, πᾶλλο λέγεις ἀρχὴν ἢ ψυχῇ, ἄλλως τε καὶ φρονίμον; Οὐκ ἔγωγε. Πότερον συγχωρεῖσθαι τοῖς καὶ τὸ σῶμα πάθεισιν, ἢ καὶ ἐναντικείμεν τοῖς παθήμασι; λέγω δὲ τὸ τοιόνδε, ὡς εἰ καύματα ἐνόντ' καὶ δίψαι, ὅτι τὸ κακίον ἔλκεν, τὸ μὴ πίνειν καὶ

καὶ πείνης ἐνέσης, ὅτι τὸ μὴ
ἐσθίειν · καὶ ἄλλα μυρία περὶ
τοῦ ἐναντιομένου τῷ ψυχῷ
τοῖς καὶ τὸ σῶμα. ἢ ἔ; Πανυ
μὲν ἔν. Οὐκ ἔν αὖ ὁμολογήσα-
μεν ἐν τοῖς πρὶν, μὴ ποτ'
ἂν αὐτῷ, ἁρμονίαν γε ἔσαν,
ἐναντία ἄδειν οἷς ἐπιτείνοντο,
καὶ χαλῶτο, καὶ πάλλοιτο, καὶ ἄλ-
λο ὅπῃ παύσθαι πάρι ἐκείνα
ἔξ ὧν τυγχάνει ἔπα, ἀλλ' ἐ-
πεισθαι ἐκείνοισι, καὶ ἔποτ' ἂν ἡ-
γεμονεύειν; ὁμολογήσαμεν (ἐ-
φη) πῶς γὰρ ἔ; Τί ἔν, νῦν ἔ
πάν τὸ ἐναντίον ἡμῖν φαίνεται ἔρ-
ραζομένη, ἡγεμονεύσά τε ἐκεί-
νων πάντων ἔξ ὧν φησὶ περὶ αὐ-
τῷ εἶναι, καὶ ἐναντιομένη ὀλί-
γῃ πάντα διὰ πάντας τὰς κεί-
καὶ δεσπόζουσα πάντας τρέφει;
τὰ μὲν, χαλεπότερον κολάζου-
σα, καὶ μετ' ἀλγηδόνων, τὰ τε
καὶ τὴν γυμναστικὴν καὶ τὴν ἰα-
τρικὴν, τὰ δ', ὑπερτέρων; καὶ
τὰ μὲν, ἀπειλῶν, τὰ δ', νε-
δεύειν πῶς ὀπιδυμίας καὶ ὀρ-
γαῖς καὶ φόβοις, ὡς ἄλλη ἔπα
ἄλλω πρὸς γυμναστικὴν διαλεγμένη;
οἷόν περ καὶ Ὁμήρου ἐν Ὀδυσ-
σεΐα πεποιήκεν. ἔ λέγει τὸν Ὀ-
δυσσεύα,

Σπῆθ' ὃ πῆξας, κερδαίνω
ἡνίκα περ μύθοι.

Τέτλαδι δὲ κερδαίνω, καὶ κωλύ-
τρον ἄλλο ποτ' ἔστιν.

Ἄρ' οἶσι αὐτὸν ταῦτα ποιῆσαι,
διανοούμενον ὡς ἁρμονίας αὐ-
τῆς ἔσης, καὶ οἷας ἀγένης
δῶν, ἀλλ' ἔχ' οἷας ἀγένης

premat fames nè edat: in ali-
isque quam plurimis videmus
corporis affectibus repugnantem.
Nonne? Et quidem maximè.
Nonne in superioribus confessi
sumus, animam si consonantia
fuerit, nunquam dissonaturam
his quibus intenditur, vel re-
mittitur, vel vibratur, vel quod-
cunque aliud patiantur illa, ex
quibus ipsa conflatur: sed secu-
turam illa, nunquam verò du-
cturam? Confessi sumus: quid-
ni? Quid verò nunc? nonne
contrà omnino videtur agere,
quippe quæ ea ducit omnia, ex
quibus dixerit aliquis ipsam con-
stitui? atque fermè omnibus per
omnem vitam repugnat, omni-
busque dominatur modis, inter-
dum rigidius & cum doloribus
puniens per gymnasticam, atque
medicinam, interdum verò mi-
tius castigans comminando, aut
monendo adversus cupiditates,
& iras, atque timores, tan-
quam altera quædam res cum
altera disputans, quemadmodum
Homerus tradidit in Ody-
ssea:

*Tum pectus pulsans, cor sic affa-
tur Ulysses,*

*Hoc quoque cor perfer, namque et
graviora tulisti.*

An putas Homerum hæc dixisse
tanquam harmonia quædam sit,
ac talis ut corporis passionibus
subjiciatur, non autem ducat
atque dominetur? an potius quasi

ἐκ τῆς τῆς σώματος πα-
τε ταῦτα καὶ δεσπόζειν, καὶ ἔσης
quid-

quiddam longè divinius quàm harmonia sit animus? Per Jovem, ô Socrates non mihi videtur. Non ergo, vir optime, rectè harmoniam esse animam diceremus. Sic enim, ut apparet, neque Homero divino poëtæ, neque nobis ipsis consentiremus. Sic est.

XXXI. Age harmoniam Thebanam fatis, ut videtur, jam placavimus. Rationem vero Cadmeam, ô Cebes, quonam pacto, & qua ratione placabimus? Tu mihi, viam, inquit Cebes, inventurus videris. Nempe rationem hanc adversus harmoniam mirificè præter opinionem nostram excogitasti. Cum enim audirem Simmiam dubitantem, valde admirabar siquis rationibus ejus commodè uti posset. Itaque summæ mihi fuit admirationi, ipsum nec primum quidem potuisse rationis tuæ impetum sustinere. Quapropter non admirarer, si Cadmeus quoque sermo idem pateretur. Parcior ista, bone vir, nequa invidia nobis sequentia inturbet. Sed hæc quidem Deo curæ erunt: nos autem, ut ait Homerus, communis congressi, periculum faciamus an fortè quid dicas. Summa verò eorum quæ perquiris, est ejusmodi: demonstrandum esse judicas animam nostram neque interitui obnoxiam, neque mortalem esse, nè vir philo-

αὐτῆς πολὺ θεiotέρας τινὸς πνεύματός ἢ καὶ ὁρμονίαν; Νὴ Δία, ὦ Σώκρατες, ἐκ ἐμοῦ μοι δοκεῖ. Οὐκ ἄρα, ὦ ἀεὶς, ἡμῖν ἐδαμῆ χαλῶς ἐκὶ ψυχῇ ὁρμονίαν πνέει φάναι (ἔφ). ἔτε γὰρ ἂν, ὡς ἔοικεν, Ὀμήρῳ θεῶν ποιητῇ ὁμολογοῖμην, ἔτε αὐτοὶ ἡμῖν αὐτοῖς. Ἐχεν ἔτι τως ἔφην.

XXXI. Εἶεν δὴ (ἢ εἰ ὅς ὁ Σωκράτης) τὰ μὲν ὁρμονίας ἡμῖν τῆς Θεβαϊκῆς ἱλαία πῶς ὡς ἔοικε, μετῴως γέρονε· τί δὲ τὰ Κἀδμυ, ἔφην, ὦ Κέβης, πῶς ἱλασόμεθα, καὶ πῶς λόγῳ σοὶ μοι δοκεῖς (ἔφην ὁ Κέβης) ὑψάρεσθαι. ταυτὶ γὰρ τὸν λόγον τὸν περὶ τὴν ὁρμονίαν θαυμαστῶς μοι εἶπες ὡς ὦρα δόξαν. Σιμμίῳ γὰρ λέγοντι ὅτε ἠπόρει, πάντῃ ἐθαύμαζον εἰπὲς ἔξει τις χηρήσει τῷ λόγῳ αὐτοῦ. πάντῃ μοι ἔν ἀπόπῳς ἐδόξεν εὐδὺς τὴν περὶ τὴν ἔφοδον ὑψάρεσαι τῷ σοῦ λόγῳ. ταῦτα δὴ ἔκ ἂν θαυμάσαιμι καὶ τὸν τῷ Κἀδμυ λόγον εἰ πάροις. Ὡς γὰρ δὲ (ἔφην ὁ Σωκράτης) μὴ μέγα λέγε, μὴ περὶ ἡμῶν βασκανία περὶ σέφῃ τὸν λόγον τὸν μέλλοντα λέγειν. ἀλλὰ δὴ ταῦτα μὲν πρὸ θεῶν μελήσει, ἡμῖς δὲ Ὀμηρικῶς ἐγγυὲς ἰόντες πειρώμεθα εἰ ἄρα τί λέγεις. ἔστι δὲ τὸ κεφάλαιον ὧν ζητεῖς· σέξιοις ὁπείδεισθῆναι ἡμῶν τὴν ψυχὴν ἀνάλεθεῖν τε καὶ ἀθάνατον εἶναι. εἰ φιλόσοφος

σοφῶς ἀνὴρ μένων ἀποθανεῖσθαι, θάρρῶν τε καὶ ἡγούμενος ἀποθανὼν ἐκεῖ ἐν περὶ ζεῖν διαφερόντως ἢ ἐν ἄλλῳ βίῳ βίους ἐτελεύτα, μὴ ἀνόντων τε καὶ ἡλίθιον θάρρῶς θάρρῆσαι. τὸ δὲ ὑποφαίνειν ὅτι ἰσχυρὸν πᾶσι ἢ ψυχὴ καὶ θεοὶ δέες, καὶ ὅτι ἢν ἐπὶ περὶ πλεονεξίας ἡμᾶς ἡγούμενος, ἐδὲν κωλύειν φησὶ πάντα ταῦτα μὴ μὲν ἀθανάσιον μὲρ μὴ, ὅτι δὲ πολυχρόνιον τέστιν ἢ ψυχὴ, καὶ ἢν περὶ πλεονεξίας ἀμήχανον ὅσον χρόνον, καὶ ἢν τε καὶ ἐπερὶ πολλὰ ἀτρία. ἀλλὰ γὰρ ἐδὲν πᾶλλον ἢν ἀθάνατον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ εἰς ἀνθρώπου σῶμα ἐλθεῖν, ἀρχὴν ἢν αὐτῇ ὁλέσθαι, ὡς περὶ νόσος. καὶ ταλαιπωρημένη τε δὲ τῶν τῶν βίον ζῶν, καὶ τελευτῶσα γε, ἐν τῷ χαλεμῶν θανάτῳ ἀπολλύοιτο. διαφέρειν δὲ δὲ φησὶ ἐδὲν εἴτε ἀπὸ εἰς σῶμα ἔρχεσθαι, εἴτε πολλὰκις, περὶ γε τὸ ἔχαστον ἡμᾶς φοβεῖσθαι. περὶ σῆκει γὰρ φοβεῖσθαι, εἰ μὴ ἀνόντων εἴη, τῷ μὴ εἰδὸς, μὴ δὲ ἔχοντι λόγον διδόναι ὡς ἀθανάτων ἐστὶ. τοιαῦτα ἀτρία ἐστὶν οἶμαι, ὡς Κέβης, ἀ λέγεις. καὶ ὑπερίπιδες πολλὰκις ἀναλαμβάνω, ἵνα μὴ πὶ διαφύγοι ἡμᾶς. εἰ τέ π βύλει περὶ φησὶ, ἢ ἀφελής. Καὶ ὁ Κέβης, Ἀλλ' ἐδὲν ἔρωγε ἐν τῷ παρὲν (ἐστὶν) ἔτ' ἀφελὲν ἔτε περὶ εἶναι δεομαι. ἐστὶ δὲ ταῦτα ἀ λέγω.

XXXII. Ὁ οὖν Σωκράτης

sophus in morte securus, magnaque cum fiducia sperans, in alia vita longè beatiorem ob philosophiæ studium se futurum, insipiens sit, stultèque confidat. Ostendere autem validum quiddam esse animam, atque divinis persimile, priusque etiam quam nos extitisse, nihil impedimento esse ais, quo minus hac omnia non immortalitatem quidem significant, sed duntaxat animam corpore diuturniorem esse, multaque ante nos sæcula fuisse, novissèque & egisse permulta, nihilo tamen magis ob hoc immortalem esse existimandam. imò hanc ipsam in humanum corpus ingressam, quasi morbum quendam interitus ejus initium esse: adeo ut & in hac vita sit misera, & tandem in corporis morte depereat. Nihil autem differre censet, sive semel tantum, sive sæpius labatur in corpus, ut quivis nostrum pertimescat. Merito namque timendum esse, nisi stultus sit, ei qui neque sciat, neque reddere queat immortalitatis animæ rationem. Talia quædam sunt quæ dicis, ὁ Cebes, egoque ea consultò sæpius repeto, nè quid nos fugiat, sive addere his quicquam velis, sive demere. Nihil equidem in præsentia habeo, inquit Cebes, quod aut minuat, aut adjungam: atque hæc sunt quæ dico.

XXXII. Tunc Socrates, cum diutius

diutius commoratus esset, ad se conversus, Haud leve quiddam requiris, inquit, ó Cebes. Omnino enim oportet generationis corruptionisque causam pertractare. Ego igitur, si vis, ea tibi quæ mihi evenerunt, enarrabo. Deinde si quid eorum quæ dixero ad quæstionis tuæ veritatem aperiendam conducere putabis, uteris. Volo equidem, inquit. Audi igitur jam narrantem. Equidem, ó Cebes, cum essem juvenis, mira quadam ejus sapientiæ cupiditate flagrabam, quam naturæ vocant hiltorianam. Præclarissimum enim esse censebam, causas intelligere, per quas singula fiant atque intereant, & qua sint ratione: sapiúsque me sursum deorsúmque; jactavi, talia quædam primò considerans, utrum postquam calidum & frigidum putrefactionem aliquam acceperunt, quemadmodum nonnulli dixerunt, tunc animalia coalescant. Præterea utrum sanguis sit quo sapimus, an aër, an ignis: aut nihil horum sit, sed cerebrum, quod præbeat sensus audiendi, videndi, olfaciendi: ex his autem memoria & opinio fiat, ex memoria verò, & opinione quietem accipiente, per hæc scientia oriatur. Proinde horum corruptiones considerans, atque eas quæ circa cælum terrámque passionem contingunt, tandem adeo

πεὶ τὸν θυερόν τε καὶ τὴν

συχὸν χρόνον ὀπρώων, καὶ πρὸς
ἑαυτὸν τι σκεψάμενος, Ὁ
φῶλον πρῶγμα (ἔφη) ὦ Κέ-
βης ζητῆς. ὅπως γὰρ εἴη περὶ
γνέσεως καὶ φθορῆς τὴν αἰτίαν
διαπεραγματῶσθαι. ἐγὼ ἔν
σοι δίδωμι περὶ αὐτῶν, εἰάν
βῆλη, τὰ γε ἐμὰ πάθη. ἐ-
πειτα ἂν τι σοὶ χρήσιμον φαί-
νηται ὧν ἂν λέγω, πρὸς τὴν
πειθῶν περὶ ὧν λέγεις, χρήσι-
μα. Ἀλλὰ μὲν (ἔφη ὁ Κέβης) βῆ-
λομαί γε. Ἄκουε πίνωι ὡς ἐ-
ρῶντο. ἐγὼ γὰρ (ἔφη) ὦ Κέ-
βης, νέεσθαι ὧν, θαυμαστὸς ὡς
ἐπιδύμησά ταύτης τῆς σοφίας ἦν
δὴ καλῶς περὶ εὐτεως ἰστῆσαν.
ὑπερήσαν γάρ μοι ἐδόκει εἶναι
εἰδέναι τὰς αἰτίας ἐκείνας, διὰ
τί γίγνεται ἕκαστον, καὶ διὰ τί
ἀπολλύται, καὶ διὰ τί ἔστι. καὶ
πολλὰ μὲν ἐμαυτὸν ἄνω καὶ κάτω
μετέβαλλον, σκοπῶν πᾶσαν τὰ
τοιᾶδε, Ὅτι ἐπειδὴν τὸ θερ-
μὸν καὶ τὸ ψυχρὸν σηπεδόντα
τινὰ λάβη ὡς τινες ἔλεγον,
τότε δὴ τὰ ζῶα συντρέφεται;
καὶ πότερην τὸ αἷμα ἔστιν ὃ
θερνύμεν, ἢ ὁ αἶθρ, ἢ τὸ πῦρ.
ἢ τέτων μὲν εἶδεν, ὃ δὲ ἐγκέ-
φαλός ἐστιν ὃ τὰς αἰσθήσεις παρ-
έχων τὰ αἰεῖν, καὶ ὁρᾶν, καὶ
ὁσφραίνεσθαι; ἐκ τέτων δὲ γίγ-
νεται μνήμη καὶ δόξα. ἐκ δὲ
μνήμης καὶ δόξης λαβόντες τὸ
ἡρεμεῖν, καὶ πάντα γίγνε-
σθαι ὁπισθίμω. καὶ αὖ τέτων
τὰς φθορὰς σκοπῶν, καὶ τὰ
γῆν πάθη, τελευτῶν οὕτως
L ἐμαυτῶ

ἐμαυτῇ ἔδοξα πρὸς ταῦτά τῃν
σκέψιν ἀρῆς εἶναι, ὥς ἐδὲν χρῆ-
μα. τεκμήριον δὲ σοι ἐρῶ ἱ-
κανόν· ἐγὼ γὰρ ἂν καὶ περὶ τὸν
σφῶν ἡπαστάμην, ὥς δὴ ἐμαυ-
τῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκουν, τό-
τε ὑπὸ ταύτης τῆς σκέψεως ἔ-
τα σφόδρα ἐτυφλώσθην, ὥστε ἀ-
πίμαστον καὶ ταῦτα ἂν περὶ τῶ
μὲν εἶδέναι, περὶ ἄλλαν τε
πολλῶν, καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην
αὐξάνεται. τῆτο γὰρ ὥμῳ περ-
τὴ παντὶ δῆλον εἶναι, ὅτι διὰ
τὸ ἐδίειν καὶ πίνειν. ἐπειδὴν
γὰρ ἐκ τῆς σίτης πᾶς μὲν σφῶν
σάρκες περὶσφύονται, οὗτοι δὲ ὁ-
ρεοῖς ὄντες, καὶ ἔτω καὶ τὸν αὐ-
τὸν λόγον καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ
αὐτῷ οἰκεία ἐκάστῃ περὶσφύονται,
τότε δὴ τὸν ὀλίγον ὄγκον ὄν-
τα, ἔσθον πολλῶν γεγονέναι,
καὶ ἔτω γίνεσθαι τὸν σμικρὸν
ἀνθρωπον, μέγαν. ἔτω τότε
ὥμῳ· ἔδοκῶ σοι μετῴως;
Ἐμοιγε, ἔφη ὁ Κέβης. Σκέ-
ψαι δὴ καὶ τὰδε ἔτι. ὥμῳ γὰρ
ἔγωγε ἱκανόν μοι δοκᾶν, ὁ-
πότε τις φαίνοιτο ἀνθρωπίνην
παρὰ τὰς μέγας σμικρῶν, μεί-
ζον εἶναι αὐτῇ τῇ κεφαλῇ, καὶ
ἵππος ἵππῳ· καὶ ἔτι γε τέ-
των ἐναργέστερα, τὰ δέκα μοι
ἐδόκει ἥμῃ ὀκτὼ πλείονα εἶναι,
διὰ τὸ δύο αὐτοῖς περιεσθῆναι·
καὶ τὸ δῖπλον τῆς πηχὸς μεί-
ζον εἶναι, διὰ τὸ ἡμίσει αὐτῶ
ὑπερέχειν. Νῦν δὲ, δὴ, ἔφη ὁ
Κέβης, πῶς σοι δοκεῖ περὶ αὐτῶν;
Πόρρω πε, ἔφη, νῦν Δία

mihi ad hæc consideranda visus
sum hebes, ut nihil magis
Conjecturam verò ad id afferam
tibi sufficientem. Ego enim ob
ejusmodi considerationem usque
adeò sum occæcatus, ut ea et-
iam quæ prius manifestè scie-
bam, ut mihi aliisque videba-
tur, dediscerem, & alia vide-
licet multa, quæ antea me sci-
re putabam, & qua ratione ho-
mo crescat. Id namque opina-
bar antè esse cuilibet manife-
stum, hominem videlicet per
cibum potumque augeri. Quan-
do enim per hæc carnes carni-
bus ossaque ossibus adduntur,
eodémque modo in aliis quando
sua cuique adhibentur, tunc sa-
nè molem primò parvam, de-
inde magnam evadere, atque
ita parvum hominem effici ma-
gnum. Sic ego tunc opinabar,
nonne satis bellè tibi videor?
Mihi quidem, inquit Cebes. A-
nimadvertè hæc insuper. Arbi-
trabar enim satis rectè mihi vi-
deri, quoties hominem, vel
equum magnum parvo propin-
quum, alterum altero judica-
ram capite ipso esse majorem.
Atque multo etiam evidentius
decem plura apparebant mihi
quàm octo, propterea quòd
denarius duo præter octonari-
um contineret. Præterea bicu-
bitum cubitali majus, quoniam
dimidio superaret. Nunc ve-
rò, inquit Cebes, de his quid
judicas? Procul equidem per-
Jovem abesse mihi videor, ut
ἐμὲ εἶναι τὸ οἶεσθαι περὶ
alicujus

allicujus horum causam intelligere putem, qui nondum mihi ipsi persuadere possum, ut quando quis uni addat unum, tunc vel illud unum cui unum adjunctum est, fiat duo: an & adjunctum & illud cui adjunctum est, propter alterius ad alterum adjunctionem evadat duo. Admiror enim si cum utrumque horum separatim erat, utrumque unum erat, neque erant tunc duo. postquam invicem cohaeserunt, hæc ipsa causa fuerit, ut duo fierent, congressio videlicet per quam propius jam posita sunt. Neque etiam si quis unum dividat, adhuc possum persuaderi hanc ipsam divisionem causam esse, ut duo evadant. Contraria enim tunc atque superius causa fit, qua duo fiant. Tunc enim quia conjungebantur propius inter se, alterumque admovebatur alteri: nunc vero quoniam removetur alterum ab altero, atque separatur. Neque propter quid unum fiat, adhuc scire me arbitror, neque, summatim dicam, aliud quicquam quare fiat, aut pereat, aut sit, per hanc ipsam viam me nosse profiteor: sed alium quendam ipse modum frustra, misceo, hunc verò nullo modo admitto.

XXXIII. Verum cum audissem aliquando ex libro, ut ille aiebat, Anaxagoræ, legentem quandam hanc Anaxagoræ ipsius sententiam, videlicet mentem omnia exornare, omniumque cau-

τάτων τὴν αἰτίαν εἰδέναι. ὅς γε ἐκ ἀποδέχου ἐμαυτῶ, εἰδὲ ὡς ἐπειδὴν ἐνὶ τις περὶ δὴ ἐν, ἢ τὸ ἐν ᾧ περὶ τετέθη, δύο γέγονεν, ἢ τὸ περὶ τετέθη, καὶ ᾧ περὶ τετέθη, διὰ τὴν περὶ τετέθη τῶ ἐτέρῳ τῶ ἐτέρῳ, δύο ἐγένετο. θαυμάζω γὰρ εἰ, ὅτε μὴ ἐκάτερον αὐτῶν χωρὶς ἀλλήλων ἦν, ἐν ᾧ ἐκάτερον ἦν, καὶ ἐκ ἧς τὸτε δύο. ἐπεὶ δὲ ἐπληρώσαν ἀλλήλοις, αὐτῇ ἀρὰ αὐτοῖς αἰτία ἐγένετο δύο γένεσθαι, ἢ ξυώδῃ, τοῦ πλησίου ἀλλήλων τεθῆναι. εἰ δέ γε ὡς εἰς τις ἐν διαχίστη, δύναμις ἐπὶ πείθεσθαι ὡς αὐτῇ αὐτῇ αἰτία γέγονεν ἢ ὅπως τῶ δύο γεγονέναι. ἐναντία γὰρ γίνεσθαι ἢ τότε αἰτία τῶ δύο γίνεσθαι. τότε μὲν γὰρ, ὅππῃ συνήγετο πλησίον ἀλλήλων καὶ περὶ στήθετο ἕτερον ἐτέρῳ. νῦν δὲ ὅππῃ ἀπάρχεται καὶ χωρίζεται ἕτερον ἀπὸ ἐτέρῳ. εἰ δέ γε διότι ἐν γίνεσθαι, ὡς ὁπῃσάμην ἐπὶ πείθεσθαι ἐμαυτόν. εἰ δὲ ἄλλο εἶδεν (ἐνὶ λόγῳ) διότι γίνεσθαι, ἢ ἀπὸ λυτῆς, ἢ ἐστὶ, κατὰ τοῦτων τὸν τρόπον τῆς μεθόδεως. ἀλλὰ πῶς ἄλλον ἕπον αὐτὸς εἰκὴ φύρω, τῶν ὧς εἰσαμὴ περὶ στήμα.

XXXIII. Ἀλλ' ἀκούσας μὲν ποτε ἐκ βιβλίου πνὸς, ὡς ἔρη, Ἀναξαγόρου ἀναγιγνώσκοντος, καὶ λέγοντος ὡς ἀρὰ νοῦς ἔστιν ὁ διακοσμοῦν τε καὶ πάντων αἰ-
L 2 τισ;

τις, ταῦτα δὴ τῇ αἰτίᾳ ἥ-
δυν τε καὶ ἐδοξε μοι τρεῖς πο-
νὴν εἶναι ἔχειν τὸ τὸν νῦν εἶναι
πάντων αἰτίον· καὶ ἡγησάμην,
εἰ τὸτο ἕως ἔχει, τὸν γε
νῦν κοσμεῖντα πάντα κοσμεῖν,
καὶ ἕκαστον φιδέναι ταῦτα ὅπῃ αὖ
βέλτιστα ἔχει. εἰ ἔν τις βέλ-
λοιτο πῶς αἰτίαν εἶναι περὶ ἐ-
κάστου, ὅπῃ γίγνεται, ἢ ὑπάλλυσ-
σιν, ἢ ἑστὶ, τὸτο εἶναι περὶ αὐτῶ εἶ-
ναι, ὅπῃ βέλτιστον αὐτῶ ὄσιν,
ἢ εἶναι, ἢ ἄλλο ὅστις πάσχειν ἢ
ποιεῖν. ἐκ δὲ δὴ τὸ λόγος τέ-
τε, εἶναι ἄλλο σκοπεῖν περὶ τῆ-
κεν ἀνθρώπῳ καὶ περὶ αὐτῶ καὶ
περὶ ἑτέρων ἄλλων, ἀλλ' ἢ τὸ
ἀεὶ εἶναι καὶ τὸ βέλτιστον· ἀναγ-
κῶν δὲ εἶναι τὸν αὐτὸν τὸτον
καὶ τὸ χεῖρον εἶναι· πῶς αὖ-
τις γὰρ εἶναι ὅπῃ ἡμῶν περὶ αὐ-
τῶν. ταῦτα δὴ λογίζομαι, καὶ
ἀποφασίζω εἶναι αἰτίαν περὶ ἑτέρων
ὄντων καὶ νῦν ἑμαυτῶ, τὸν Ἀ-
ναξαγόραν· καὶ μοι φερόσιν,
περὶ τὸν μῦθον, πότερον ἢ γῆ
πλατεῖα ὄσιν, ἢ σφαιρική· ἐ-
πειδὴ δὲ φερόσιν, ἐπεκδιηγῆ-
σθαι πῶς αἰτίαν καὶ πῶς ἀνάγ-
κῳ· λέγοντα τὸ ἀμεινον, καὶ
ὅτι αὐτὴν ἀμεινον ἢν τοιαύ-
τως εἶναι. καὶ εἰ ἐν μέσῳ φαίνεται
εἶναι αὐτὴν, ἐπεκδιηγῆσθαι
ὡς ἀμεινον ἢν αὐτὴν ἐν μέσῳ
εἶναι. καὶ εἰ μοι ταῦτα ἀπο-
φαίνοιτο, παρεκδιόμην ὡς ἐ-
κέειν ὑποδιόμην αἰτίας ἄλλο
εἶναι καὶ δὴ καὶ περὶ ἡλίου ὅτι

nam esse : hoc utique causæ
genere magnopere sum delecta-
tus, existimans quodam modo
consentaneum mentem esse om-
nium causam : putabamque
si id ita esset, ut mens omnia
exornaret, singula per hanc ita
esse disposita, ut optimè disponi
poterant. Propterea si quis vel-
let causam invenire, qua singu-
la fiant, atque pereant, aut
sint, hoc ipsum esse invenien-
dum, qua videlicet ratione o-
ptimum sit unicuique, aut esse,
aut quodvis aliud pati, vel a-
gere. Atque hoc pacto nihil ali-
ud considerandum homini, vel
de seipso, vel de aliis, nisi
quod potissimum sit & opti-
mum. Necesse verò est eum,
qui id norit, illud quoque
quod est deterius, cognovisse.
Quippe cum eadem horum sci-
entia sit. Hæc utique mecum
ipse reputans, gaudebam, in-
venisse ratus Anaxagoram ma-
gistrum, qui me id quod tan-
topere cupiebam, causas rerum
doceret, primumque mihi dice-
ret, utrum plana sit terra, an
rotunda. Et cum hæc dixisset,
subjungeret mihi causam atque
necessitatem, afferens videlicet
id ipsum quod melius est,
meliusque fuisse eam esse talem.
Proinde si terram diceret in
mundo mediam esse, mox ex-
poneret melius extitisse, ut media
esset. Quod si ille hæc osten-
deret, ita me comparabam, quasi
nullam amplius causarum speciem
possi-

positurus. Præterea de sole & luna cæterisque stellis, earumq; inter se velocitate conversionibusque, & aliis quæ solent illis accidere, me similiter quæsiturum auditurumq; comparaveram, quod videlicet & qua ratione hæc melius sit singula vel facere, vel pati, quocunque agant, vel patiantur. Neque enim putabam cum ab initio dixisset, a mente illa exornari, ipsum aliam postea causam rebus assignaturum, præterquam quod optimum sit eas ita se ut habent, habere. Itaque arbitrabar eum in reddendis singulorum, tum cunctorum communiter causis, singulis quidem assignare quod unicuique optimum, cunctis vero commune bonum. Neque vero spes ipse meas parvificiebam, sed summo quodam studio acceptos libros, quam velocissime poteram lectitabam, ut ocysissime quid optimum, quidve deterrimum esset, cognoscerem. Hac igitur mirabili spe ductus cum legere pergo, video hominem mente quidem nullo modo utentem, nec causam ullam ad ipsum rerum ornatum referentem, sed aëreas naturas, & æthereas aqueasque & talia multa incredibilia pro rerum causis assignantem. Qua quidem in re ille mihi perinde visus est agere, ac si quis diceret Socratem quæcunque facit, mente facere. deinde volens singulorum quæ facio causas explicare, dicat primum quidem nunc me hic pro-

παρεκδόασμῳ, ὡπαύτως πα-
σῶν, καὶ σελήνης, καὶ ἥν
ἄλλων ἀστρον, τάχως τε πέρι
πρὸς ἀλλήλα, καὶ τροπῶν, καὶ
ἥν ἄλλων παθημάτων, πῶποτε
ταῦτ' ἀμεινόν ὄσιν ἔχασον καὶ
ποιεῖν καὶ πάχειν ἢ πάχει. ἢ γὰρ
ἂν ποτε αὐτὸν ὦμίω, φάσ-
κοντά γε ὑπὸ νῦ αὐτὰ κεκοσ-
μῆσθαι, ἄλλῳ τινὰ αὐτοῖς
αἰτίαν ἐπενεγκεῖν, ἢ ὅτι βέλ-
τισιν αὐτὰ ὥτως ἔχειν ὄσιν
ὥτ' ἔχει. ἐνθάτῳ ὅν αὐτὸν
ἀποδιδόντα τὴν αἰτίαν, καὶ κοι-
νῇ πᾶσι, τὸ ἐκάστῳ βελτισιν,
ὦμίω καὶ τὸ κοινὸν πᾶσιν ἐπεκ-
διηγῆσθαι ἀγαθόν. καὶ ἔκ ἂν
ἀπεδόμην πολλὰ τὰς ἐλπίδας,
ἀλλὰ πᾶν σκεδὴ λαβὼν τὰς
εἰδύας, ὡς τάχιστα οἷός τ' ἦν
ἀνεγνώσκον, ἵν' ὡς τάχιστα εἰ-
δείω τὸ βελτισιν καὶ τὸ χεῖρον.
ἀπὸ δ' ἡ θαυμαστῆς, ᾧ ἐπύρε,
ἐλπίσθ' ὡχρῶς φερέμεθ',
ἐπειδὴ περὶ ὧν καὶ ἀναγνώσκον,
ὄρω ἄνδρα τὰ μὲν νῦ ἐδὲν
χρῶμεθον, ἐδὲ τινὰς αἰτίας ἐ-
πατιώμεθον εἰς τὸ διακοσμεῖν
τὰ πράγματα, ἀέρας δ' καὶ
αἰθέρας καὶ ὕδατα αἰτιώμεθον,
καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα.
καὶ μοι ἔδιδξεν ὁμοιότατον πε-
πονθέναι ὥτ' ἂν τις λέγων
ὅτι Σωκράτης πάντα ὅσα
πράττει, νῦ πράττει, καὶ πει-
τα ὑπαιρέσεις λέγειν τὰς αἰ-
τίας ἐχόντων ὧν πράττει, λέγοι
πρὸς τὸ μὲν εἶτι διὰ ταῦτα νῦν

ἐνθάδε χάθημαι, ὅτι ξύγκη-
ταί με τὸ σῶμα ὅξ ὀσέων καὶ
νέρων. καὶ τὰ μὲν ὅσα ὅτι σε-
ρεά, καὶ διαφυγὰς ἔχει γυνεὺς
ἀπ' ἀλλήλων, τὰ δὲ νέρεα,
οἷα ἐπιτέννεσθαι καὶ ἀνίεσθαι,
πεπαισμένοντα τὰ ὅσα καὶ τῶν
σαρκῶν, καὶ δέρματό, ὃ σω-
εῖται αὐτά. αἰσθημένων ἐν τῶν
ὀσέων ἐν ταῖς αὐτῶν ξυμβο-
λαῖς, χαλῶντα καὶ συντένοντα
τὰ νέρεα, καὶ μπερδεύει πε ποιεῖ
οἷοντ' εἶναι ἐμὲ γὰρ τὰ μέλη.
καὶ διὰ ταύτων τὴν αἰτίαν συ-
καμφθεὶς ἐνθάδε χάθημαι. καὶ
αὐτὸ πρὶ τῷ διαλέγεσθαι, ὅμιν
ἐτέρας τοιαύτας αἰτίας λέγει,
φωνάς τε καὶ αἰετας καὶ ἀκοάς,
καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα ἀτιώ-
μητο. ἀμελήσας τὰς ὡς ἀλη-
θῶς αἰτίας λέγειν, ὅτι ἐπειδὴ
Ἀθηναίοις ἔδοξε βέλτιον εἶναι
ἐμὲ καταψέσασθαι, διὰ
ταῦτα δὴ καὶ ἐμοὶ βέλτιον
αὐτὸ δέδοκται ἐνθάδε καθῆσθαι.
καὶ δικαστῆρον, παρεμύροντα
ὑπέχην τὴν δίκην ἣν ἂν κε-
λεύσω. ἐπεὶ, νῦν τὸν κῶμα,
ὡς ἐγὼμαι, πάλαι ἂν ταῦτα
τὰ νέρεα τε καὶ τὰ ὅσα ἢ περὶ
Μεγαρα καὶ Βοιωτὲς ἦν, ὑπὸ
δόξης φερέμεθα τῷ βέλτερι, εἰ
μὴ δικαστῆρον ὦμιλ καὶ κάλλιον
εἶναι, περὶ τῷ φάσκειν τε καὶ
ἀποδιδέσκειν, ὑπέχην τῇ
πάλαι δίκῃ ἣν τιν' ἂν τάττη.
ἀλλ' αἰτία μὲν τὰ τοιαῦτα
καλεῖν, λίαν ἀτοπον. εἰ δέ τις
ἔχην καὶ ὅσα καὶ νέρεα, καὶ ὅσα ἄλλα ἔχω, ἐκ ἂν οἷς

pterea sedere, quoniam corpus
meum ex ossibus nervisque; com-
ponitur: & ossa quidem solida
sunt, & juncturarum intervalla
inter se habent: nervi autem
sunt huiusmodi ut intendi re-
mittique valeant, complectantur
ossa cum carnibus atque cute,
quæ illa continet. Elatis igitur
ossibus in suis conjunctionibus,
nervi qui & intendunt & remit-
tunt commodè, faciunt ut fle-
ctendi cujusque membri habeam
facultatem, atque hanc ob cau-
sam hic inflexus sedeam. Ac
rursus disputationis meæ, alias
quasdam ejusmodi causas assi-
gnaret, voces & ærem, & au-
ditum aliaque generis ejusdem
quàm plurima, causas verissimas
negligens: videlicet quoniam A-
thenienlibus melius visum fuerit
me condemnare, ideoque mihi
etiam melius sit visum hic sede-
re, justiusque judicarem expe-
ctantem dare pœnas quas illi
jubeant. Siquidem per Canem
jamdiu, ut arbitror, hi nervi,
atque hæc ossa apud Megaren-
ses, aut Boeotios essent, ipsius
quod optimum est opinione, de-
lata, nisi justius honestiusque cen-
sissem pœnas civitati pendere
quascunque à me exigat, quam
subterfugere atque exulem vive-
re. Verùm talia quædam causas
appellare, à ratione est remo-
tissimum. Si quis autem dixerit
absque ossibus & nervis atque
similibus non posse me, quæ
λέγοι ὅτι ἀνὰ τῷ τὰ τοιαῦτα
mibi

mibi facienda videantur, implere, verè utique dicet. Attamen asserere propter hæc me facere quæcunque facio, dum ipsa mente ago, non autem ejus quod optimum sit optione, multa magnâque sermonis inertia esset. Nam qui sic est affectus, nequit discernere aliam quidem esse veram rei alicujus causam, aliud verò illud sine quo ipsa causa esse non potest causa. Quod quidem multi mihi videntur, quasi in tenebris atrectantes, alieno appellare nomine, dum causam nuncupant. Quapropter nonnulli vertiginem circumponentes terræ, sub cœlo eam stabilem faciunt. Alij verò tanquam lato vase in quo panis pinsitur, aere velut base suffulciunt. Potentiam verò ipsam, qua nunc ita disposita sit ut optimè disponi poterat, neque perquirunt, neque divinam quandam habere vim putant: sed Atlantem quendam robustiorem & immortaliolem, magisque omnia continentem invenisse se optinantur. Ipsum autem bonum atque decens connectere atque continere revera nihil existimant. Ego igitur libentissimè cujusvis essem discipulus, aut quemadmodum se habeat hæc ipsa causa discerem. Postquam verò hac privatus sum, neque ipse invenire, neque ab alio discere potui, secundam navigationem ad causam investigandam molitus sum. Vísne, ô Cebes, hanc tibi à me demon-

τ' ἢν ποιεῖν τὰ δόξαντά μοι, ἀληθῆ ἂν λέγοι. ὡς μέντοι διὰ ταῦτα ποιεῶ ἃ ποιεῶ, καὶ ταύτην ἡ ψυχὴ παρτίσθω, ἀλλ' ἐκ τῆς βελπίδος αἰρέσει, πολλὰν ἂν καὶ μακροῦ βλάβου ἂν εἴη τῷ λόγῳ. τὸ γὰρ μὴ διελέσθαι οἶόν τ' εἶναι, ὅτι ἄλλο μὲν τι ὅστις τὸ αἴτιον τῶ ὄντι, ἄλλο δ' ἐκείνο, ἀνδρὶ δ' ἐ τὸ αἶπον ἐκ ἂν ποτ' εἴη αἶπον. ὃ δ' ἡ μοι φαίνεται) ψυλαφῶντες οἱ πολλοί, ὥστε ἐν σκοτεινῷ ἀλλοτρίῳ ὁμματι περιτρεφόμενοι, ὡς αἶπον αὐτὸ περιουροῦσθαι. διὸ δὴ καὶ ὁ μῦθος δίνῃ πεπιδνῆς τῇ γῇ καὶ τῇ ἐξ ἑαυτῆς, μῦθεν δὴ ποιεῖ τὴν γῆν. ὃ δ' ὅτι, ὥστε καρδύῳ πλατῆα βάθρον τὸν ἀέρα καθεῖδει. τὴν δ' ὅτι ὡς οἶόν τε βέλπεα αὐτῇ τεθλυῶαι δύνανται, ἐπὶ νῶϊ κείσθαι, ταύτῃ ὅτε ζητήσιν, ὅτε πῶς οἶον) δαυμοδίαν ἰχθὺν ἔχιν. ἀλλὰ ἢ γὰρ) τὰς ἂν ποτε Ἀτλαντὶ ἰσχυρότερον καὶ ἀθανάτωτερον, καὶ μάλλον ἅπαντα ξυνέχοντα ὁρῶμεν, καὶ ὡς ἀληθῶς τὸ ἀγαθὸν καὶ δέον ξυνδεῖν καὶ ξυνέχεῖν, ἔδειν οἶονταί. ἐγὼ μὲν ἔν τισι αἰτίας αἰτίας ὅπῃ ποτὲ ἔχη μαθητὴς ὅτις ἢ δὲ ἂν χρυσοῦμαι. ἐπειδὴ δ' ὅτι τῆς ἐπερήλυτον, καὶ ὅτι ἂν αὐτὸς ἀρεῖν ὅτε παρ' αἰτίας μαθεῖν οἶός τε ἐχθροῦμαι, τὸν δ' ἄλλον πᾶν ὅπῃ τὴν αἰτίαν ζητήσιν ἢν πεπερασματόμοι, βέβαιον σοι (ἔστι) ἐπιδείξιν ποιήσομαι, ὃ Κέβης;

Ἵψουός μὲν ἔν (ἐφη) ὡς βέλομαι.

XXXIV. Ἐδοξε τίνω μοι (ἦ δ' ὅς) ὡς πάντα, ἐπειδὴ ἀπείρηκα τὰ ὄντα σκοπῶν, δεῖν εὐλαβηθῆναι μὴ πάδοιμι ὅσσοι τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωρῶντες, καὶ σκοπεύμενοι πάχουσι. διαφθεῖρον γάρ περ ἔνιοι τὰ ὄμματα, εἰ μὴ ἐν ὕδατι ἢ ἐν πνι τοῦτο σκοπῶν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. τοῦτόν περ καὶ ἐγὼ διανοήθην, καὶ ἔδωκα μὴ παντάπασιν τὴν ψυχὴν πολλοθεῖω, βλέπων πρὸς τὰ πράγματα τοῖς ὄμμασι, καὶ ἕκαστη τῶν αἰδιόσεων ἐπιχειρῶν ἀπὸ αὐτῆς. ἔδοξε δὴ μοι χεῖναι, εἰς τοῦ λόγου καταρυσσόντα, ἐν ἐκείνοις σκοπεῖν τῶν ὄντων τὴν ἀλήθειαν. ἴσως μὲν ἔν, ὡς εἰκάσω, τρεῖς πινὰ ἐκ ἑοικεν. καὶ γὰρ πάνυ συγχωρῶ, τὴν ἐν τοῖς λόγοις σκοπεύμενον τὰ ὄντα, ἐν εἰκόσι μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὸν ἐν τοῖς ἔργοις. ἀλλ' ἔν δὴ ταῦτα γε ὥρμηται, καὶ ὑποθέμενος ἕκαστε λόγον ὃν ἂν κείνῳ ἐρρωμένεσθαι (ἦ), ἃ μὴ ἂν μοι δοκῇ τέτῳ συμφωνεῖν, πείθω ὡς ἀληθῆ ὄντα, καὶ περὶ αἰτίας καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων. ἃ δ' ἂν μὴ, ὡς ἐκ ἀληθείας. βέλομαι δὲ σοι σαφέστερον εἰπεῖν ἢ λέγω. οἶμαι γάρ σε νῦν ἐμάνδαναι. Οὐ μὲν τὸν Δι' (ἐφη ὁ Κέβης) καὶ σφόδρα.

XXXV. Ἀλλ' (ἦ δ' ὅς) ὡς δὲ λέγω ἐστὶν καινόν, ἀλλ' ἄπο

strari? Mirificè cupio, inquit Cebes.

XXXIV. Censui tandem cum in rebus considerandis jam defessus essem, cavendum esse, ne mihi idem accideret, quod accidere illis solet, qui in solem deficientem figunt intuitum. orbantur enim nonnunquam visu, nisi in aqua, vel in ejusmodi aliquo imaginem ejus aspiciant. Tale quiddam ego reputavi, timuique ne animus mihi prorsus occæcicaretur, si oculis res aspiccerem, sensuque quolibet attingere illas aggrederer. Quapropter operæ pretium esse censui, ut ad rationes confugerem, atque in illis rerum veritatem considerarem. Fortè verò nostra hæc similitudo non omni ex parte congruit. Non enim prorsus asfentior eum qui res in rationibus contempletur, in imaginibus aspicere potius quam qui in operibus intuetur. Veruntamen hac via iter direxi meum, supponensque rationem semper quam esse judico validissimam, quæcunque huic consonare videantur, pono equidem tanquam vera, idque ago & circa rerum causas, & circa reliqua omnia: quæ verò dissonant, vera esse nego. Volo equidem quæ dico, tibi apertius explanare. Puto enim te nondum intelligere. Per Jovem haud multum, inquit Cebes.

XXXV. Verum novum nihil adduco, sed quæ & fa-

pe alias in superiori disputatione dicere nunquam destiti. Pergo jam igitur demonstrare tibi causæ speciem quam continue pertractavi, ac redeo ad illa jam sæpius decantata, ab eisq; exordior, supponens aliquid esse ipsum per se pulchrum, & bonum, & magnum, & cætera omnia. Quæ quidem si tu mihi dederis, eaque esse concesseris, spero tibi ex his ipsam causam demonstrare, itémque invenire esse animam immortalem. At verò inquit Cebes, quasi jam tibi concesserim, nihil tibi faciendum est quo minus jam concludas. Considera inquit jam quæ sequuntur deinceps, utrum in his mihi consentias. Arbitror enim, siquid est aliud pulchrum præter ipsum pulchrum, non ob aliud quippiam esse pulchrum, quàm quia pulchri ipsius est particeps. atque omnia dico adhunc modum. Utrum hanc causam recipis? Recipio equidem, inquit. Ergo nondum ultra percipio, neque possum cæteras istas præclaras causas cognoscere. Siquis autem mihi dixerit quare pulchrum sit quodlibet, videlicet quia vel colorem habeat floridum, vel figuram, vel aliud quodvis talium, cætera equidem valere sino: in cæteris enim omnibus soleo perturbari: id verò unum simpliciter atque verè & fortasse imperitè penes me teneo, nihil aliud esse quod aliquid faciat pulchrum, quàm ipsius pulchri,

αἰετὲ ἀλλοτε καὶ ἐν ταῖς παρεληλυθότι λόγῳ ἐδὲν πέπαυμαι λέγων. ἔρχομαι γὰρ δὴ ὁππαιρῶν σοι ὁπιδείξασθαι τῆς αἰτίας τὸ εἶδ' ὃ πεπεραγμένον ἐστίν· καὶ εἴμι πάλιν ἐπ' ἐκείνα τὰ πολυθρύλητα, καὶ ἀρχομαι ἀπ' ἐκείνων; ὑποθέλω ὅτι εἶναι πικρόν αὐτὸ καὶ αὐτὸ, καὶ ἀγαθόν, καὶ μέγα, καὶ πάντα· ὅτι εἰ μοι δίδως τε καὶ συγχωρεῖς εἶναι ταῦτα, ἐλπίζω σοὶ ἐκ τούτων πῶς αἰτίαν ὁπιδείξαι, καὶ ἀνδρῆσιν ὡς ἀδύνατον ἢ ψυχῇ. Ἀλλὰ μὲν (ἔφη ὁ Κέβης) ὡς δίδονται σοι, καὶ ἂν φθάνοις πρᾶναι. Σκόπει δὴ (ἔφη) τὰ ἐξῆς ἐκείνοις, εἰάν σοι ξυμβολῇ ὡς τῶ ἐμοί. φαίνεται γάρ μοι, εἴπ' ὅτιν ἄλλο καλὸν πλὴν αὐτοῦ τοῦ καλοῦ, ἐδὲ δι' ἐν ἄλλο καλὸν εἶναι, ἢ διότι μετέχει ἐκείνου τῶ καλοῦ. καὶ πάντα δὴ ἔγω λέγω. τῇ τοιαύτῃ αἰτίᾳ συγχωρεῖς; Συγχωρῶ, ἔφη. Οὐ τίνυν (ἢ δὲ ὅς) ἐπ' μανθάνω, ἐδὲ δύναμαι τὰς αἰτίας αἰτίας τὰς σοφὰς ταύτας γινώσκειν· ἀλλ' εἰάν τις μοι λέγῃ διότι καλὸν ὅτιν ὁπῆν, ἢ ὅτι χρῶμα εὐανδρὲς ἔχον, ἢ σῆμα, ἢ ἄλλο ὅπιδν τῶ τοιούτων, τὰ μὲν ἄλλα χεῖρειν ἐγὼ (ταράσσομαι γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι) τῶτο ὃ ὁπλῶς καὶ ἀτεχνῶς, καὶ ἴσως εὐήθως, ἔχω παρ' ἐμαυτοῦ, ὅτι οὐκ ἄλλό τι ποιεῖ αὐτὸ καλόν, ἢ ἐκείνου τῶ καλοῦ εἶτε

εἴτε παρούσα, εἴτε κοινωνία,
 εἴτε ὁπδὴ καὶ ὅπως περὶ ἡμε-
 ρῶν. ἐ γὰρ ἔτι τὸ τοιοῦτον δι-
 κριζομαι, ἀλλ' ὅτι πῶς καλῶ πάντα
 τὰ καλὰ γίγνεται καλὰ. τὸ τοιοῦτον
 γάρ μοι δοκεῖ ἀσφαλές εἶναι
 καὶ ἐμαυτῷ ἀποκρίνασθαι καὶ ἄλ-
 λω· καὶ τέττα ἐχρήμασθαι, ἥ γ' εἰμαι
 ἐκ αὐτοῦ ποτε περὶ, ἀλλ' ἀσ-
 φαλές εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὁ τῶν ἄλ-
 λω ἀποκρίνασθαι, ὅτι πῶς καλῶ
 τὰ καλὰ γίγνεται καλὰ. ἢ οὐ
 καὶ σοὶ δοκεῖ; Δοκεῖ. Καὶ
 μέγα δὲ ἄρα τὰ μεγάλα, μεγά-
 λα, καὶ τὰ μείζω, μείζω· καὶ
 σμικρότητι τὰ ἐλάττω, ἐλάττω;
 Ναί. Οὐδὲ σὺ αὖν ἄρα ἀποδέ-
 χαιο εἴ τις τινὰ φάινεται ἑτερον
 ἑτέρῃ τῇ κεφαλῇ μείζω εἶναι, καὶ
 τὸν ἐλάττω, πῶς αὐτῷ τέττω
 ἐλάττω· ἀλλὰ διαμυρτίον αὖν
 ὅτι σὺ μὲν ἕδεν ἄλλο λέγεις,
 ἢ ὅτι τὸ μείζον πάντων ἑτερον ἑ-
 τέρον, ἕδεν ἄλλω μείζον ὅστις
 ἢ μέγα δὲ· καὶ διὰ τὸ τοιοῦτον μείζον,
 διὰ τὸ μέγα δὲ. τὸ δ' ἐλατ-
 τον ἕδεν ἄλλω ἐλάττον σμι-
 κρότητι· καὶ διὰ τὸ τοιοῦτον ἐλαττον,
 διὰ πῶς σμικρότητα. φοβέμε-
 νος (εἶμαι) μή τις σοὶ ἐναν-
 τίος λόγος ἀπαντήσῃ, ἐάν
 τῇ κεφαλῇ μείζονά τινα φῇς
 εἶναι καὶ ἐλάττω· περὶ μὲν
 πῶς αὐτῷ τὸ μείζον μείζον εἶναι,
 καὶ τὸ ἐλάττω ἐλάττω. ἔπει-
 τα τῇ κεφαλῇ σμικρῶ ἔστιν,
 τὸν μείζω μείζω εἶναι· καὶ τὸ τοιοῦτον
 δὲ τέρας εἶναι, τὸ σμικρῶ

sive praesentiam, si communionem,
 sive qualicunque ratione, & quo-
 cunque modo id proveniat. Neq;
 enim id adhuc esse affirmarem:
 sed pulchro pulchra omnia esse
 pulchra, id mihi videtur tutissi-
 mum, tam mihi, quam aliis re-
 spondere: atque huic fundamen-
 to innixus, puto nunquam me la-
 psurum, sed & me & quemvis ali-
 um tuto respondere posse, quae-
 cunque pulchra sunt, ipso pulchro
 fieri pulchra. Nonne & ipse con-
 sentis? Consentio equidem. Ergo
 & quae magna sunt, ipsa magni-
 tudine esse magna: & quae majora
 sunt, similiter esse majora: &
 quae minora, parvitate esse mino-
 ra. Ita est. Igitur neque tu qui-
 dem assentieris, si quis aliquem
 dixerit alio quodam capite esse
 majorem: atque eum qui minor
 est, eodem capite esse minorem:
 sed testificaberis te quidem nihil
 aliud esse dicturum, quam omne
 majus alio non alia re ulla quam
 magnitudine esse majus, atque ob
 hoc majus, ob ipsam scilicet ma-
 gnitudinem: minus autem, nullo
 similiter alio minus quam parvi-
 tate, & propter hoc esse, minus,
 propter ipsam videlicet parvita-
 tem: metuens, ut puto, ne si
 quem dixeris capite majorem esse,
 vel minorem, quispiam tibi sic
 objiciat: primum quidem eadem
 re & majus esse majus, & minus
 esse minus: deinde quod capite,
 quae res parva est, majorem as-
 firmes esse majorem. Hoc au-
 tem dicet monstro esse per-
 simile, ut paulo aliquo ma-

gnum quiddam esse dicas. Nonne hæc metueres? Tunc Cebes subridens, Equidem, inquit. Nonne similiter quoque metueres dicere, inquit, decem plura, quàm octo esse duobus, atque ob hanc causam superare, potius quàm multitudine, atque propter multitudinem? Ac similiter bicubitum cubitali majus esse dimidio potius quàm magnitudine? Id enim similiter est metuendum. Omnino, inquit. Quid verò si uni addatur unum, additamentum ipsum esse causam, ut duo fiant, vel si dividatur, divisionem ipsam duorum esse causam, dicere non formidares? altiùsque exclamares, nescire te quoniam alio pacto quicquam fiat, nisi participatione quadam essentiae unicuique propriæ, cujus sit particeps? atque in his nullam aliam habere te causam, cur duo fiant præter duitatis ipsius participationem: sed oportere hujus participia fore, quæcunque futura sunt duo: & similiter unitatis quodcunque futurum sit unum. Has verò divisiones adjunctionesque, & cæteras ejusmodi argutias valere sineres, relinqueresque sapientioribus te per eas pro arbitrio responsuris: tu verò tuam, quemadmodum dici solet, metuens umbram & imperitiam, atque in nixus tutissimæ illi positioni, sic utique responderes? At verò si quis eandem positionem complexus instaret, valere sineres, neque prius responderes, quàm

τινὶ μέγαν τινὰ εἶναι. ἢ ἔκ ἄν φοβοῖο ταῦτα; Καὶ ὁ Κέβης γελάσας, Ἐγὼ γε, ἔφη. Οὐκ ἔν (ἢ δ' ὅς) τὰ δέκα ἤν' ὁκτώ δυοῖν πλείω εἶναι, καὶ διὰ ταύτῃ τὴν αἰτίαν ὑπερβάλλειν, φοβοῖο ἄν λέγειν, ἀλλὰ μὴ πλήθει καὶ διὰ τὸ πλεῖστον; καὶ τὸ δίπῃν τῷ πεντάκτισ ἡμίσει μείζον εἶναι, ἀλλ' ἔμεγέθει; ὁ αὐτὸς γάρ πε φοβέσθ'. Πάρυγε, ἔφη. Τί δέ; ἐνὶ ἐνὸς προσεδέντο, τὴν προέδεσιν αἰτίαν εἶναι τῷ δύο ἡμιέτι, ἢ προσεδέντο τὴν χρίσιν, ἔκ δυλαβοῖο ἄν λέγειν; καὶ μέγα ἄν βοῶνς ὅτι ἔκ οἷδα ἄλλως πως ἔχασον γιγνώσκον, ἢ μεταχρὸν τῆς ἰδέας ἑκάστης ἔχασα ἢ ἄν μετέχῃ. καὶ ἐν τέτοις ἔκ ἔχεις ἄλλῃ τινὰ αἰτίαν τῷ δύο ἡμιέσθαι, ἀλλ' ἢ τὴν τῆς δυάδος μετέχσιν. καὶ εἶναι τέττα μεταχρὸν τὰ μέλλοντα δύο ἔσεσθαι, καὶ μονάδος, ὃ ἄν μέλλῃ, ἐν ἔσεσθαι; τίς ὃ κρίσεις ταύτας καὶ προσδέσεις, καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας κομψείας ἐφ' ἃς ἄν χαίρειν, παρὶς ἀποκείναι τοῖς σεαυτῷ σοφωτέροις. σὺ ὃ δειδώς ἄν (τὸ γιγνώσκον) τὴν σεαυτῷ σκιάν, καὶ τὴν ἀπειρίαν, ἐχόμενον ἐκείνου τῷ ἀσφαλῆς τῆς ὑποθέσεως, ὥτως ἀποκείναιο ἄν; εἰ δέ τις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἔχρηται, χαίρειν ἐφ' ἃς ἄν, καὶ ἔκ ἀποκείναιο ἔως ἄν τὰ ἀπ' ἐκείνης ὀρμυδέντα σκέψομαι, καὶ

εἰ σοὶ ἀλλήλοις ἑυμῶναι ἢ διαρῶναι; ἐπειδὴ ὃ ἐκείνης αὐτῆς δέοι σε διδόναι λόγον, ὡσαύτως ἂν διδοίης, ἀλλὰ αὐτὸ ὑποδείκνυσθαι, ἢ τις ἤν' ὀνόμαζεν βελήσῃ ραῖνοιτο, ἕως ἐπὶ τι ἱκανὸν ἔλθοις; αἶμα ὃ ἐκ ἂν φύροιο (ὡς τῶ οἱ ἀντιλογικοὶ) πῶς τε τῆς ἀρχῆς διαλεγόμενός τε καὶ ἤν' ὅζ' ἐκείνης ὀρμημῶν, εἴ τῳ βέλοιο τι ἤν' ὄντων εἶναι; ἐκείνοισι μὲν γὰρ ἴσως εἴδει; πῶς τὰς λόγους, εἰδὲ φρονήσι. ἱκανοὶ γὰρ, ὑπὸ σοφίας οἷα πάντα κυκλώντες, ὅμως δυνάμεθα αὐτοὶ αὐτοῖς ἀρεσκέν. σὺ δ' εἴ τῳ εἰ ἤν' φιλοσίφων, οἶμαι ἂν, ὡς ἐγὼ λέγω ποιοῖς. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὅ, τε Σιμμία αἶμα καὶ ὁ Κέβης. ΕΧΕΚ. Νὴ Δία, ὦ Φαίδων, εἰκότως γε. θαυμάσιος γὰρ μοι δοκεῖ ὡς ἐναργῶς, πῶς καὶ σμικρὸν νῦν ἔχοντι, εἰπεῖν ἐκείνους ταῦτα. ΦΑΙΔ. Πάνυ μὲν ἔν, ὦ Ἐχέκρτες, καὶ πόσι τοῖς παρῶσιν ἐδόξε. ΕΧ. Καὶ γὰρ ἡμῖν τοῖς ἀπῆσι, νῦν ὃ ἀέκυστον. ἀλλὰ πῶς δὴ ἦν τὰ μὲν ταῦτα λεγόμενα;

XXXVI. ΦΑΙ. Ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, ἐπεὶ αὐτῶν ταῦτα συνεχομένη, καὶ ὁμολογεῖτο εἶναι πᾶσι παρῶσιν ἤν' εἰδὼν, καὶ τέτων πολλὰ μεταλαμβάνοντα αὐτῶν τέτων πῶς ἐπονυμίας ἔχον. τὸ δὴ μετὰ ταῦτα ἡρώτα, εἰ δὴ (ἢ δ' ὅς) ταῦτα ἔγω λέγεις, ἀρ' ἔχῃ, ὅταν Σιμμίαν Σωκράτους

utrum consonent invicem, aut dissonent? Ubi verò illius ipsius rationem oporteret afferre, eodem modo afferres, atque aliam rursus positionem adduceres, quæ superiorum optima videretur, quoad aliquid sufficiens perveneris? Nunquam verò simul confunderes contentioforum more, ubi & de principio, & de his quæ à principio deducuntur, disputas, si modò velles eorum aliquid quæ verè sunt, invenire? Nam illis fortasse nullus hac de re sermo est, nulla cura. Possunt enim præ sapientia & simul omnia commiscere, & tamen sibimet placere. Tu verò si ex philosophorum numero es, quæ dico, ut arbitror, facies. Verissima loqueris, inquit Simmias, & Cebes. ECH. Per Jovem, ὁ Phædo, meritò admodum consenserunt. mirificè enim ille mihi videtur rem ipsam vel hebetissimo cuique explanasse. PHÆD. Sic prorsus, ὁ Echeocrates, præsentibus omnibus similiter visum fuit. ECH. E. Quid mirum? cùm nobis quoque qui non interfuimus, nunc similiter audientibus videatur. Verum quænam post hæc dicta fuerunt?

XXXVI. PHÆ. Ut equidem arbitror, postquam hæc illi Socrati concesserunt, consenseruntque speciem quamlibet aliquid esse, & quæ harum participationem habere, deinceps hunc in modum interrogavit. Si hæc ita se habent, nonne quando Simmiam dicis

Socrate

Socrate quidem majorem esse, Phædone verò minorem, tunc affirmas in Simmia utrumque esse, & magnitudinem simul & parvitatem? Equidem. Attamen Simmiam confiteris excedere Socratem, non ita revera ut verba sonant. Non enim ita natura institutum esse existimas Simmiam, ut ea ratione superet qua est Simmias, sed magnitudine quam habet: neque rursus Socratem eo quod Socrates est, excedi, sed quia parvitatem præ magnitudine illius habeat. Vera loqueris. Similiter nec à Phædone superari, eo quod Phædo sit Phædo, sed quia Phædo præ Simmiae parvitate magnitudinem habet. Ita est. Sic itaque Simmias denominationem parvi habet & magni. siquidem in amborum medio positus, alterius quidem parvitatem magnitudine superat, alterius verò magnitudini parvitate cedit. Et simul subridens, inquit: Videor equidem expressius accuratiùsque dicturus. veruntamen est ut dico. Sic apparet. Dico autem propterea, quia cupio videri tibi quod & mihi videtur. Opinor enim non solum magnitudinem ipsam nunquam velle magnam simul parvamque esse, verum etiam neque hanc quæ in nobis est magnitudinem unquam recipere parvitatem, neque superari velle: sed è duobus alterum accidere: vel fugere, sèque sub-

τες φῆς μείζω εἶναι, φαίδων θ' ὅτι ἐλάττω, λέγεις τίτ' εἶναι ἐν τῷ Σιμμίᾳ ἀμφοτέρω, καὶ μέγεθ' καὶ σμικρότητα; Ἐγὼ γε. Ἀλλὰ γὰρ (ἢ δ' ὅς) ὁμολογεῖς τὸ τὸν Σιμμίαν ὑπερέχειν Σωκράτους, ὥς ὡς τοῖς ῥήμασι λέγεται, ἔγωγε καὶ τὸ ἀληθὲς εἶναι; εἰ γὰρ περὶ πρυκίνει Σιμμίαν ὑπερέχειν τέττω τῷ Σιμμίᾳ εἶναι, ἀλλὰ τῷ μεγέθει ὁ τυγχάνει ἔχων. ἢ δ' αὖ Σωκράτης ὑπερέχειν, ὅτι Σωκράτης ὁ Σωκράτης ὄντιν, ἀλλ' ὅτι σμικρότητα ἔχει ὁ Σωκράτης πρὸς τὸ ἐκείνου μέγεθ' ὅτιν. Ἀληθῆ. Οὐδέ γε αὖ ὑπὸ φαίδων θ' ὑπερέχεις τῷ ὅτι φαίδων ὁ φαίδων ὄντιν, ἀλλ' ὅτι μέγεθ' ἔχει ὁ φαίδων πρὸς τῷ Σιμμίᾳ σμικρότητα; Ἐστὶ ταῦτα. Οὕτως ἀρα ὁ Σιμμίας ἐπανυμῖαν ἔχει, σμικρὸς τε καὶ μέγας εἶναι, ἐν μέσῳ ὧν ἀμφοτέρων. τῷ μὲν τῷ μεγέθει ὑπερέχειν τῷ σμικρότητα παρέχων. τῷ δ' ὅτι, τὸ μέγεθ' ὅτι σμικρότητα παρέχων ὑπερέχων. καὶ αἷμα μεδιόσας, Ἐοικα (εἴη) καὶ συγχερικῶς εἶρην, ἀλλ' ἔγωγε ἔχει γέ πως ὡς λέγω. Ἐνέστη. Λέγω ὅτι τῷ δ' ἐνεκα, βελομένη δόξαι σοι ὅτι ἐμοί. ἐμοί γὰρ φαίνεται ὅτι μόνον αὐτὸ τὸ μέγεθ' ὅτι δέποτε θέλειν αἷμα μέγιστον καὶ σμικρὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ἡμῖν μέγεθ' ὅτι δέποτε πρὸςδέχεσθαι τὸ σμικρὸν, οὐδέποτε θέλειν ὑπερέχειν. ἀλλὰ δοτεῖν τὸ ἔπεσον, ἢ φάσκειν καὶ ὑπεκ-

δὲ θέλειν ὑπερέχειν.

ἀλλὰ δοτεῖν τὸ ἔπεσον, ἢ φάσκειν καὶ ὑπεκ-

ὑπεκχεῖν ὅταν αὐτῷ προσήν
τὸ ἐναντίον, τὸ σμικρὸν· ἢ
προσελθόντ' ἐκείνου ἀπολω-
λέναι· ὑπομῖνον δ' καὶ δεξά-
μῖνον πῶς σμικρῆται, ἐκ ἐ-
θέλειν ἢ ἑτέρου ἢ ὅσῳ ἦν.
ὥσπερ ἐγὼ δεξάμην' καὶ ὑπο-
μείνας πῶς σμικρῆται, καὶ ἐπ'
ὧν ὅσῳ εἰμι, οὐκ ὁ αὐτὸς
σμικρὸς εἰμι. ἐκείνο δ' ἐτε-
ρόληκε, μέγα ὄν, σμικρὸν ἢ).
ὥς δ' αὐτὸς καὶ τὸ σμικρὸν τὸ
ἐν ἡμῖν, ἐκ ἐθέλει ποτὲ μέ-
γα γίνεσθαι, καὶ δὲ ἢ). καὶ ἄλλο
καὶ δὲν ἤν' ἐναντίον, ἐπ' ὃν ὅσῳ
ἦν, ἅμα τὸ ἐναντίον γίνεσθαι τε
καὶ ἢ). ἀλλ' ἥτοι ἀπέρχε' ἢ ἀ-
πόλλυ' ἐν τῷ παθήματι.
Παντάπασιν (ἔφη ὁ Κέρης) ἕ-
τω φαίνεται μοι.

XXXVII. Καὶ πῶς εἶπε ἤν'
παρόντων ἀκέσας (ὅστις δ' ἦν,
καὶ σαφῶς μνησθῆναι) Πρὸς θεῶν,
καὶ ἐν τοῖς ἑμπεσθεῖν ὑμῖν λό-
γοις αὐτὸ τὸ ἐναντίον ἤν' νυνὶ
λεγομένων ὁμολογεῖτο; ἐκ τῶ
ἐλάττω τὸ μείζον γίνεσθαι,
καὶ ἐκ τῶ μείζον τὸ ἐλάττω;
καὶ ἀτεχνῶς αὐτῇ εἶναι ἢ γυῖ-
σις τοῖς ἐναντίοις ἐκ ἤν' ἐναν-
τίον; νυνὶ δέ μοι δοκεῖ λέγεσθαι
ὅτι τῶτο καὶ ἂν ποτε γήοιτο.
καὶ ὁ Σωκράτης, παραβαλὼν
πῶς κεφαλῇ, καὶ ἀκέσαι, Ἀν-
δρικῶς, ἔφη, ἀπεμνημόνευας·
καὶ μὲντοι ἐννοεῖς τὸ διαφέρειν τῶ
τε νυνὶ λεγομένη καὶ τῶ τότε. τό-
τε μὲν γὰρ ἐλέγετο, ἐκ τῶ ἐναν-
τίου ἀρχομένη τὸ ἐναντίον

trahere quando adventat contra-
ria parvitas: vel cum illa ad-
venerit, interire: nolle autem
expectare, atque in parvitate
recipienda aliud esse quam erat.
Quemadmodum ego cum sus-
ceperim sustinuerimque parvita-
tem, quamdiu is ipse sum qui
sum, sic ipsemet sum parvus. Il-
lud autem quod magnum est,
nunquam sustinuit esse parvum:
similiter parvum quod est in no-
bis, nunquam vult magnum
aut fieri, aut esse. neque a-
liud quicquam contrariorum,
quamdiu est id quod erat, pa-
titur simul contrarium fieri aut
esse, sed aut abit, aut pe-
rit cum adventat contrarium.
Ita prorsus existimo, inquit
Cebes.

XXXVII. Tunc quidam eorum
qui aderant, hæc audiens, quis
autem ille fuerit, non satis
memini, Dii boni, inquit,
nonne in superioribus contra-
rium eorum quæ dicuntur, no-
bis est concessum, videlicet
ex minori majus fieri, atque
ex majori minus, esseque pro-
culdubio generationem contra-
riorum ex contrariis? Nunc
autem videmini fieri id non
posse, dicere. Cum verò So-
crates admovent, caput, au-
scultasset, Viriliter, inquit,
id recordatus es: non tamen
intelligis differentia inter id
quod modo dictum est, atque
illud superius. Tunc enim diceba-
tur ex contraria re, rem contrari-

am fieri: nunc verò contrarium ipsum sibi met contrarium fieri nunquam, neque quod in nobis, neque quod in natura contrarium est. Tunc enim, ô antice, de his quæ habent contraria dicebamus, hæc illorum cognomine appellantes. At nunc de illis ipsis loquimur, quæ his insunt, quorumve præsentia cognomen habent: ea quæ nominantur. Illa verò ipsa dicimus nunquam velle mutuam inter se generationem suscipere. Et simul Cebetem intuitus, inquit: Num te quoque Cebes aliquid eorum quæ ab hoc objecta sunt, perturbavit? Haud equidem, inquit Cebes, ita sum affectus, ac tibi affirmo non multum me turbari. Id ergo simpliciter, inquit, confessi sumus, contrarium nunquam sibi met fore contrarium. Omnino, inquit.

XXXVIII. Adverte præterea num & in hoc mecum sentias. Vocâsne aliquid calorem atque frigus? Voco equidem. Num tanquam nivem atque ignem? Non per Jovem. An aliud quiddam calorem esse quàm ignem, & aliud frigus quàm nivem? Itâ. Sed hoc quoque tibi videri puto, nivem quamdiu nix est, nunquam suscepturam esse calorem, quemadmodum in superioribus dicebamus: nec fore nivem ut erat prius simulque calidam: sed adventante calore, aut subterfugere, aut interire. Penitus. Similiter & ignem sub-

παῖγμα γίγνεται. νῦν δ' ὅτι αὐτὸ τὸ ἐναντίον ἑαυτῷ ἐναντίον ἐκ ἂν ποτε γήσεται, ἕτε τὸ ἐν ἡμῖν, ἕτε τὸ ἐν τῇ φύσει. τότε μὲν γὰρ, ὡ φίλε, πάλαι ἐχόντων καὶ ἐναντία ἐλέγμεν, ἐπονομάζοντες αὐτὰ τῇ ἐκείνων ἐπωνυμίᾳ. νῦν δ' ὡς πάλαι ἐκείνων αὐτῶν, ὧν ἐνόντων ἔχει τιτὸ ἐπωνυμίαν τὰ ὀνομαζόμενα. αὐτὰ δ' ἐκείνα ἐκ ἂν ποτε φαίμεν ἐτελέσσει γήσεν ἀλλήλων δέξεται. καὶ αἶμα βλέψας εἰς τὸν Κέβητα, εἶπεν, Ἄρα μή πε, ὦ Κέβης, καὶ σὲ π τῶν ἐπέραξεν ἂν ὅδε εἶπεν; Οὐδ', ἔφη ὁ Κέβης, ἕτως ἔχει. καὶ τοῦτό π λέγω, ὡς ἂ πολλὰ με ταραχῇ. Σιωπολογήμεν ἄρα (ἦ δ' ὅς) ἀπλῶς τῶτο, μηδέποτε ἐναντίον ἔσεται ἑαυτῷ τὸ ἐναντίον. Παντάπασι, ἔφη.

XXXVIII. Ἐπ' δ' ἡ μοι καὶ τὸδε σκέψαι (ἔφη) εἰ ἄρα ξωομολογήσεις θέρμῳ π καλεῖν καὶ ψυχρῷ. Ἐγώ γε. Ἄρ' ἔχ' ὁ πρὸ χῶν καὶ πῦρ; Μὰ Δί' ἔκ. ἔγωγε. Ἀλλ' ἐτρόν τι πυρὸς τὸ θερμὸν, καὶ ἐτρόν τι χιόνος τὸ ψυχρῷ; Ναί. Ἀλλὰ τὸδε γ' οἶμαι δοκεῖ σοι, ἐδέποτε χιόνα ἔσαν, δεξαμένην τὸ θερμὸν (ὥσπερ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐλέγμεν) ἔτι ἔσεται ὅπερ ἦν. χιόνα καὶ θερμὸν, ἀλλὰ προσόντες τῷ θερμῷ ἢ ψυχρῷ γωρήσεν αὐτῶν, ἢ σπλεῖσθαι. Πάνυ γε. Καὶ τὸ πῦρ γε αὖ, προσόντες

προσόντων τῷ ψυχῇ αὐτῷ, ἢ
 ὑπεξίεναι, ἢ ἀπολείσθαι. οὐ
 μὲν τοι ποτὲ τολμήσειν, διξά-
 μων τῷ ψυχρόντα, ἔτι εἶ-
 ναι ὅπερ ἦν πῦρ, καὶ ψυχρὸν.
 Ἀληθῆ (ἐφί) λέγεις. Ἔστιν
 ἄρ' (ἢ δ' ὅς) περὶ ἓνια τῷ
 τοιούτων, ὥστε μὴ μόνον αὐτὸ τὸ
 εἶδος ἀξιεῖσθαι τῷ αὐτῷ ὀνό-
 ματος εἰς τὴν αἰετὴν χεῖρον, ἀλ-
 λά καὶ ἄλλο τι. ὃ ὅτι μὲν ἐκ
 ἐκείνου, ἐχει ὃ τῷ ἐκείνῳ μορ-
 φῷ αἰετῇ, ὅταν περὶ ἢ. ἔτι δ'
 ἐν τοῖς δεῖν ἴσως ἔσται σαφέστερον
 ὃ λέγω. τὸ γὰρ φεῖτον αἰετῇ πε-
 ς τῶν τῶν ὀνόματος τυγχά-
 νειν ὅσων νῦν λέγομεν. ἢ ἔσ-
 Πάνυ καί. Ἀλλ' ἄν μόνον τῷ ὄν-
 των (τῶν γὰρ ἐρωτῶν) ἢ καὶ ἄλ-
 λό π, ὃ ὅτι μὲν ἐκ ὅσων τὸ
 φεῖτον. ὅμως ὃ δὲ αὐτὸ μετὰ
 τῷ αὐτῷ ὀνόματι καὶ τῶν κα-
 λῶν αἰετῇ, διὰ τὸ ἔγωγε περὶ
 ναι, ὥστε τῷ φεῖτι μὴδὲ ποτε
 ἀπολείπειν; λέγω ὃ αὐτὸ εἶναι,
 οἶον καὶ ἡ τειὰς πέπονθε, καὶ
 ἄλλα πολλά. σκόπει δὲ φεῖ-
 τῆς τειάδος. ἀλλ' ἔσται σοι
 πῶς τε αὐτῆς ὀνόματι αἰετῇ περ-
 σαυρόντα εἶναι, καὶ πῶς τῷ πε-
 ς τῆς ὄντης, ἐκ ὅσων τῆς τει-
 άδος; ἀλλ' ὅμως ἔγωγε πῶς
 πέπονθε καὶ ἡ τειὰς καὶ ἡ πεμ-
 πῆς, καὶ ὃ ἡμῖς τῷ αἰετῇ
 ἄπας, ὥστε ἐκ ὧν ὅπερ τὸ φεῖ-
 τῆν, αἰετῇ ἔσται αὐτῷ ὅτι πε-
 ς τῆς. καὶ αὐτὰ δύο, καὶ τὰ
 τέσσαρα, καὶ ὅσων ὃ ἑτέρῳ
 αὐτῷ εἶναι τῷ αἰετῇ ἐκ ὧν ὁ-

intrante frigore, aut subterflue-
 re, aut extinguere, nec unquam
 posse & suscipere frigus, & si-
 mul esse ignem sicut prius e-
 rat, & frigidum. Vera narras.
 Sunt igitur quædam ejusmodi,
 ut non solum speciem ipsam
 nomine suo dignentur per omne
 tempus, sed & aliud quiddam,
 quod quidem non est primum
 illud, habet verò quamdiu est,
 illius formam. In hoc rursus
 tibi quod volo, fortè manife-
 stius erit. Impar enim semper
 oportet nomen id quod nunc
 dicimus, possidere. Nonne? O-
 portet sanè. Num id solum
 ex omnibus? hoc enim qua-
 ro: an & aliud quiddam, quod
 quidem est non idipsum im-
 par, attamen hoc oportet uni-
 cum suo nomine, hoc insuper
 nomine alio semper appellari,
 propterea quod ita natura sit
 institutum, ut nunquam ab im-
 pari deferatur? Dico autem hoc
 ipsum esse tanquam ternarium
 aliæque permulta. Considera ve-
 rò de ternario. An non tibi
 videtur hunc & suiipsius no-
 mine semper nuncupandum esse,
 & simul nomine imparis? Quod
 quidem impar non idem est
 quod est ternarius. Verunta-
 men ita natura comparatus est,
 & ternarius, & quaternarius, &
 omnis medietas numeri, ut
 quamvis non idem sit quod
 impar, semper tamen eorum
 quivis sit impar. Præterea duo
 & quatuor, omnisque alter nu-
 meri ordo, quamvis idem quod
 par

par non sit; simul tamen quilibet illorum par semper existit. Concedis necne? Quidni? Contemplare ergo quid velim. est autem ejusmodi: videntur quidem non solum ipsa inter se contraria sese invicem non recipere, verumetiam quæcunque talia sunt, ut licet contraria inter se non sint, semper tamen contraria possideant, nunquam recipere speciem illam quæ ipsi speciei quam in se habent, contraria sit, sed hac adveniente, aut perire protinus, aut abire. An non dicemus tria & prius interitura, & aliud quodvis passura, quam sustineant ut quatenus tria sunt, paria fiant? Ita prorsus, inquit Cebes. Non tamen contrarius est binarius ternario. Non certe. Non solum ergo species ipsæ contrariæ nunquam invicem se recipiunt, sed etiam alia quædam contrariorum ingressum mutuum non suscipiunt. Verissima narras. Visne igitur hæc, si possumus qualia sint, definiamus? Volo equidem. An non Cebes hæc erunt quæ quodcunque occupant, tale reddunt, ut non solum suiipsius ideam retinere cogatur, sed etiam contrario illi sit opus? Quonam pacto dicis? Quemadmodum paulo antè dicebamus. Scis enim quæ trium continentur idea, oportere non solum tria, sed etiam imparia esse. Certè. Ad hoc tale utique dicebamus ideam contra-

πρὸς τὸ ἄρπον, ὁμῶς ἕκαστον αὐτῶν ἄρπος ὄσιν αἰεί. Ἑυχαριστῶς, ἢ ἔτι; Πῶς γὰρ ἔκ; ἔστι. Ὁ τοίνυν (ἔστι) βέλομαι δηλωσαι, ἄδρει. ἔστι ὅτι τὸδε ὅτι φαίνεται ἔστι μόνον ἐκείνα τὰ ἐναντία ἀλλήλα ἐδεχόμενα, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἐκ ὄντων ἀμύλοισ ἐναντία, αἰεί ἔχει τὰ ἐναντία, ἐδὲ ταῦτα ἔοικε δεχόμενοις ἐκείνῳ τῷ ἰδέαν, ἢ ἂν τῇ ἐν αὐτῇ οὐσῃ ἐναντία ἢ. ἀμύ ὁπίσης αὐτῆς, ἢτοι ἀπολλύμενα, ἢ ὑπεκχωρῶντα. ἢ ἐφύσσομεν τὰ τεῖλα καὶ ἀπολείδως πείττεςεν, καὶ ἀμύ ὁπίων πείτδως πεινῇ ὑπομείναι ἔπ, τεῖλα ὄντα ἄρπια ἡμείδται; Πάνυ μὲν ἔν, ἔστι ὁ Κέβης. Οὐδὲ μὲν (ἢ δὲ ὅς) ἐναντίον γὰρ ὄσιν δυὰς τεῖλαδ. Οὐ γὰρ ἔν. Οὐκ ἄρα μόνον τὰ εἶδη τὰ ἐναντία ἐχὺ ὑπομείναι ὁπίοντα ἀμύληλα, ἀλλὰ καὶ ἀμύ ἀτῖα τὰ ἐναντία ἐχὺ ὑπομείναι ὁπίοντα. Ἀληθέστατα (ἔστι) λέγεις. Βέλεν ἔν (ἢ δὲ ὅς) ἐσὶν οἷοί τε ὁμύ, δεισόμεθα ὁποῖα ταῦτ' ὄσιν; Πάνυ γε. Ἀρ' ἔν (ἔστι) ὁ Κέβης, τὰδε εἶη ἂν, αὐτὸ πᾶν κατὰχῃ, μὴ μόνον ἀναγκάζει τῷ αὐτῷ ἰδέαν αὐτὸ χεῖν, ἀμύ καὶ μὴδὲ ἐναντίαν αὐτῇ δέχεσθαι; Πῶς λέγεις; Ὡς περ ἄρπ ἐλέγμεν. οἶδα γὰρ δὴ περ ὅτι αὐτὸ ἢ ἢ ἢ τειῶν ἰδέαν κατὰχῃ, ἀνάγκῃ αὐτῆς οὐ μόνον τεισὶν εἶ, ἀμύ καὶ πειτῖοις; Πάνυ γε. Ἐπὶ τὸ τοῖον δὲ, φανερὸν, ἢ ἐναντία

ἡ αἰδέα ἐκείνη τῇ μορφῇ ἢ ἂν
 ἔστο ἀπεργάζηται, ἔδὲ ποτ' ἂν
 ἔλθοι. Οὐ γάρ. Εἰργάζετο δὲ
 γὰ ἢ περὶ τῆς; Ναί. Ἐναντία
 ὅ τῷ τῇ ἢ τῷ ἀρτίῳ; Ναί. Ἐ-
 πὶ τὰ τεῖα ἄρα ἢ τοῦ ἀρτίου
 ἰδέα ἔδὲ ποτε ἦξει; Οὐ δῆ-
 τα. Ἀμοιβαί. δὴ τῷ ἀρτίῳ τὰ
 τεῖα; Ἀμοιβαί. Ἀνάρρητον ἄ-
 ρα ἢ τεῖας. Ναί. Ὁ πόινω
 ἔλεγον ὡς εἶπα, ποῖα ἐκ ἐναν-
 τία πνὶ ὄντα, ὅπως ἔδὲ χε-
 ται αὐτὸ τὸ ἐναντίον. οἷον νῦν
 ἢ τεῖας τῷ ἀρτίῳ ἐκ ἑσῶ ἐν-
 ἀντία, ἔδὲν π μᾶλλον αὐτὸ δέ-
 χε. τὸ γὰρ ἐναντίον αὐτῷ αἰ-
 ὁπφέρει, καὶ ἢ διὰς τῷ περ-
 τῷ, καὶ τὸ πῦρ τὸ ψυχρῷ, καὶ
 ἄλλα πάμπολλα. ἀλλ' ὅρα δὴ
 εἰ ὅπως δείξῃ μὴ μόνον τὸ ἐν-
 ἀντίον τὸ ἐναντίον μὴ δέχεσθαι,
 ἀλλὰ καὶ ἐκείνο ὃ ἂν ὁπφέρει π
 ἐναντίον ἐκείνῳ ἐφ' ὃ, π ἂν
 αὐτὸ ἢ αὐτὸ τὸ ὁπφέρειν πῶ
 τῷ ὁπφέρειν ἐναντιόποιον μὴ
 δέποτε δέχεσθαι. πόλιν ὅ ἀ-
 ναμνήσκω. ἔδὲ γὰρ πολλὰ
 ἀκύνει. τὰ πέντε, τῷ τοῦ
 ἀρτίου ἔδὲ δέξε. ἔδὲ τὰ δέκα
 τῷ τῷ περὶ τῆς, τὸ διπλάσιον.
 τῷ μὲν ἔν καὶ αὐτὸ ἄλλω ἐν-
 ἀντίον, ὅπως ὅ τῷ τῷ περ-
 τῷ ἔδὲ δέξε. ἔδὲ δὴ τὸ ἡμό-
 λιον, ἔδὲ τὰλλα τὰ ποσά, τὰ
 τῷ ἡμῶν τῷ τῷ ὅλα, καὶ τριπ-
 μόσιον αὖ, καὶ πάντα τὰ ποσά,
 εἴπερ ἔσῃ καὶ ἡ συνδοχὴ σοι ἔτω.

atque ejusdem generis alia, si modò allequeris ista, atque consentis.

riam formæ illi quæ id perficit;
 nunquam accedere. Nunquam.
 Perfecit autem imparis ideam.
 Hæc ipsa. Contraria verò huic
 paris idea. Ità est. Ergo ter-
 nario numero idea paris se nun-
 quam insinuabit. Nunquam. Qua-
 propter ternarius numerus paris
 est expers. Expers. Ternarius ergo
 est necessariò impar. Est.
 Quod ergo definiendum dice-
 bam, qualia videlicet sint, quæ
 etsi alicui non sunt contraria,
 ipsum tamen contrarium non ad-
 mittunt, perinde se habet ut
 Ternarius: quæ cùm pari non
 sit contraria, nihilo tamen ma-
 gis ipsum accipit. Nam semper
 contrarium affert binarius ad
 impar & ignis ad frigidum, a-
 liæque quam plurima. At vide
 jam num ità definiendum putes,
 ut non modò contrarium non
 admittat contrarium, verùm e-
 tiam illud quod aliquid afferat
 contrarium illi ad quod ipsum
 accedat, ipsum videlicet quod
 affert nunquam contrariam ejus
 quæ affertur recipiat formam.
 Rursus autem recordare: neque
 enim inutile sæpius audire. Ne-
 que quinque paris speciem ad-
 mittent, neque decem imparis,
 quod est duplum. Hoc quidem
 ipsum alii contrarium, speciem
 tamen imparis accipiet nunquam.
 Neque etiam numerus sesquial-
 ter, neque alia hujusmodi quæ
 dimidium habent, formam toti-
 us suscipiunt, similiterque nume-
 rus qui partem habet tertiam,
 Omniq

Omnino equidem consentia atque assequor.

XXXIX. Rursus tanquam a principio mihi dicas. Nec tamen per id quod nunc interrogo, sed per aliud quiddam mihi respondeas me imitatus. Dico autem præter tutam responsionem illam a principio positam, juxta tutam quoque responsionem, aliam per ea quæ modo dicta sunt, adinventam. Nempe si me interroges, ô Socrates, quidnam in corpore si sit, calefct corpus, non tutam responsionem illam rudemque tibi dabo, videlicet si caliditas, sed exquisitionem ex præsentibus verbis, ut si insit ignis. Similiter si me interroges, quid si in corpore sit, ægrotabit? non respondebo si ægrotatio, sed si febris. Rursus si perconteris, quid si insit, numero fuerit impar, non dicam si imparitas, imò si unitas, atque in cæteris eodem pacto. Sed vide an jam quid velim planè cognoveris. Planissimè. Responde igitur: quidnam si in corpore sit erit vivum? Si anima. Nonne id semper ita se habet? Semper. Anima igitur quicquid occupat, semper ad illud vitam affert? Affert proculdubio. An est aliquid vitæ contrarium necne? Est utique. Quid istud? Mors. Anima vero contrarium ejus quod ipsa semper adducit, subibit nunquam, quemadmodum ex superioribus est concessum. Sic est omnino, inquit Cebes. Quid

πάνυ σφόδρα καὶ ξυδοκεῖ, ἔφη, καὶ ἐπομαι.

XXXIX. Πάλιν δὴ μοι (ἐ-
φη) ὅξ ἀρχῆς λέγε. καὶ μοι μὴ
ὁ ἂν ἐρωτῶ ἀποκείνῃ, ἀλλὰ
ἄλλο, μιμέμεναι ἐμέ. λέγω
δὲ παρ' ἣν το πρεσβυτον ἔλεγον
ἀπόκειναι, τὴν ἀσφαλῆ ἐκεί-
νῃ, ἐκ ἧς νῦν λεγόμενων ἄλ-
λῃ ὁρῶν ἀσφάλειαν. εἰ γὰρ ἐ-
ρεῖό με ὅ ἂν πῖ ἐν τῷ σώματι
ἐγγύη), θερμὸν ἔσαι, ἐ τὴν
ἀσφαλῆν σοι ἐρεῖ ὁ ἀποκείνῃ ἐκεί-
νῃ τὴν ἀμαθῆ, ὅτι ὅ ἂν θερ-
μότης. ἀλλὰ κομφοτέραν ἐκ ἧς
νῦν, ὅτι ὅ ἂν πῦρ, ἐδὲ ἂν
ἔρη, ὅ ἂν σώματι πῖ ἐγγύη),
νοσήσει, ἐκ ἐρεῖ ὅτι ὅ ἂν νό-
σος, ἀλλ' ὅ ἂν πυρετός. ἐδὲ
ὅ ἂν ἀειδιμῶ πῖ ἐγγύη), πε-
ριτλὸν ἔσαι, ἐκ ἐρεῖ, ὅ ἂν πε-
ριτλότης. ἀλλ' ὅ ἂν μονάς, καὶ
τάλλα ἕτως. ἀλλ' ὅρα εἰ ἦδη
ἱκανῶς οἶδ' ὅ, τι βέλομαι.
Ἀλλὰ πάνυ ἱκανῶς, ἔφη. Ἀ-
ποκείνῃ δὴ (ἢ δ' ὅς) ὅ ἂν πῖ
ἐγγύη) σώματι, ζῶν ἔσαι.
Ὁ ἂν ψυχῇ, ἔφη. Οὐκ ἔν ἀεὶ
τὸτο ἕτως ἔχει. Πῶς γὰρ ἐχί-
η δ' ὅς. ἢ ψυχῇ ἄρα ὅ, τι
ἂν αὐτῇ κατὰχῃ, ἀεὶ ἥκει ἐπ'
ἐκείνο, φέρεσα ζῶν; Ἡκει-
μένοι, ἔφη. Πότερον δ' ὅτι
τι ζῶν ἐναντίον, ἢ ἐδὲ; Ἔστιν.
ἔφη. Τίς θάνατος. Οὐκ ἔν ἢ ψυχῇ
τὸ ἐναντίον ὅ αὐτῇ ἐπ' ἐρεῖ ἀεὶ,
ἐ μήποτε δέξῃ), ὡς ἐκ ἧς
πρεσβυτον ὠμολόγη). Καὶ μάλιστα
σφόδρα, ἔφη ὁ Κρίτης. Τί
M 2 ἔν;

ἔν; τὸ μὴ δεχόμενον τὴν τοῦ
 ἀρτίς ἰδέαν, τί νῦν δὴ ὠνο-
 μάζομεν; Ἀνάρτιον, ἔφη. Τὸ
 δὲ δίκαιον μὴ δεχόμενον, καὶ ὃ
 ἂν μεσικὸν μὴ δέχῃ; Ἀμ-
 σον (ἔφη) τὸ δὲ, ἀδικον. Εἴην.
 ὃ δ' ἂν θάνατον μὴ δέχῃ, πῶς
 χαλῶμεν; Ἀθάνατον ἔφη. Οὐ-
 κὲν ἡ ψυχὴ εἰ δέχῃ θάνατον.
 Οὐ. Ἀθάνατον ἀεὶ ἡ ψυχὴ;
 Ἀθάνατον. Εἴην, ἔφη. τὰ τοῦ μὴ
 δὴ ἀποδεῖχθαι φῶμεν; ἢ πῶς
 δοκῇ; Καὶ μάλα γε ἱκανῶς,
 ὃ Σώκρατες. Τί ἔν (ἢ δ' ὅς)
 ὃ Κέβης; εἰ τὰ ἀναρτῶ ἀναγ-
 χῶν ἢν ἀνώλεθρον ἔῃ, ἀλλό-
 τι τὰ τὰ ἢ ἀνώλεθρα ἂν ἦν;
 Πῶς γὰρ ἔ; Οὐκὲν εἰ καὶ τὸ ἀ-
 θεριμον ἀναγκῶν ἢν ἀνώλεθρον
 ἔῃ, ὅποτε τις ἐπὶ χιόνα θεριμόν
 ἐπαράγοι, ὑπεξήει ἂν ἡ χιών,
 ἔσα σῶς καὶ ἀπικλή; εἰ γὰρ ἂν
 ἀπώλετό γε, εἰ δ' αὖ ὑπομάρ-
 σα, ἐδέξατο ἂν τὴν θεριμότη-
 τα. Ἀληθῆ (ἔφη) λέγεις.
 Ὡς δ' αὐτως, οἶμαι, καὶ εἰ
 τὸ ἀψυχὸν ἀνώλεθρον ἦν, ὅ-
 ποτε ὅτι τὸ πῦρ ψυχρὸν τι ἐ-
 πήει, ἔποτ' ἂν ἀπεσβέννυτο,
 εἰ δ' ἀπώλυτο, ἀλλὰ πῶν ἂν
 ἀπῆδον ὥχετο. Ἀνάγκη, ἔ-
 φη. Οὐκὲν καὶ ὥδε (ἔφη) ἀ-
 νάγκη περὶ τῶ ἀθάνατε εἰπεῖν.
 εἰ μὴ τὸ ἀθάνατον, καὶ ἀνώλε-
 θρόν εἶναι, ἀθάνατον ψυχὴ ὅταν
 θάνατ' ἐπ' αὐτὴν ἴη, ἐπώλυ-
 θαι. θάνατον μὲν γὰρ δὴ, ἐκ
 τῶν περιεργημένων, εἰ δέξῃ,
 εἰ δ' ἔσται τεθνηκῶς. ὥστε τὰ

verò? Quod paris ideam non
 accipit, quonam modo paulo an-
 tē nominabamus? Impar. Quod
 verò non accipit justitiam, quòd-
 ve non capit musicam? Inju-
 stum, inquit, & immusicum.
 Age jam, quod non subit mor-
 tem, quomodo appellamus? Im-
 mortale. Et anima quidem mor-
 tem non fuscipit. Nequaquam.
 Est igitur anima immortalis. Im-
 mortalis quidem. Age utique,
 hoc nē jam demonstratum dice-
 mus? An aliter tibi videtur?
 Et sufficientissimè quidem, ὁ So-
 crates. Quid ergo Cebes? Si
 necesse esset quod omnino est im-
 par, & interitui non obnoxium
 esse, nonne tria interitus non es-
 sent obnoxia? Quidni? Præterea
 si quod calidum non est, necesse
 est interitui non esse obnoxium,
 quando quis ad nivem calidum
 admoveret, nix quidem incolumis
 illique factaque subterfuge-
 ret: neque enim vel periret, vel
 calorem admitteret. Vera narras.
 Simili, ut arbitror, ratione, si
 quod frigescere non potest, etiam
 interire non posset, quando in i-
 gnem adventat frigus, non extin-
 gueretur, aut evanesceret ignis,
 sed abiret incolumis. Necesse
 est. Eodem pacto de immorta-
 li quoque necesse est dicamus.
 Si enim quod est immortale,
 interire nequit, impossibile est
 animam imminente morte per-
 ire. Nam mortem quidem quem-
 admodum ex superioribus con-
 stat, non recipiet, neque in-
 terierit: quemadmodum ter-

narius

narius nunquam, ut diximus, par erit, neque rursus impar erit par, neque ignis frigidus, neque caliditas quæ inest igni, frigiditas unquam erit. Cæterum dicet quispiam, quidnam prohibet, quo minus ipsum impar, par quidem non fiat adveniente pari, quemadmodum inter nos convenit, attamen eo dissoluto, par pro ipso succedat? Ita dicenti repugnare non valeremus, quin sit destructum. Quippe cum non idem sit impar atque indissolubile. Alioquin si nobis id constitisset, facile obtineremus, accedente pari, impar ternariumque discedere, similiterque de igne & calido carerisq; assereremus. Nonne ita? Prorsus. Jam verò de immortali, si nobis id constar, quod est immortale, esse etiam interitus expers, consequens est, animam, præter id quod est immortalis, interitus quoque nesciam esse. Sin verò minus id concedatur, ratione alia opus erit. Sed nihil, inquit, opus est, quantum ad id spectat alia ratione. Siquidem quidnam aliud indissolubile posset esse, si immortale ipsum sempiternum dissolveretur?

XL. Deum verò & ipsam vitæ speciem, & si quid aliud est immortale, indissolubile quoque esse omnes confiterentur. Universi per Jovem homines & multo magis ipsi, ut arbitror, dii. Cum igitur quod immortale est, etiam incorruptile sit, quidnam

τεία ἐκ ἑσται (ἑραμῶν) ἄρπον ἐδέ γ' αὖ τὸ πεπιδόν. ἐδὲ δὴ τὸ πῦρ, ψυχρὸν, ἐδέ γε ἡ ἐν τῷ πυρὶ θερμότης. ἀλλὰ τί καλύει (σαίναν περ) ἄρπον μὲν τὸ πεπιδόν μὴ γίνεσθαι, ὅπ- ὄνῃ τῶ ἄρπῳ, ὥσπερ ὁμολό- γη. ὑπολλυμῶν ἢ αὐτῶ, ἀντ' ἐκείνου ἄρπον γερονένου, τῶ ταῦ- τα λέγοντι ἐκ ἂν ἔχοντι δια- μάχεσθαι, ὅπ ἐκ ἀπόλλυται. τὸ γὰρ ἀνάρπον, ἐκ ἀνώλεθρον ὄσιν. ἐπεὶ εἰ τῶτο ὁμολόγητο ἡμῖν, ραδίως ἂν διεμαχόμε- σα, ὅπ ἐπὶ τῶν τῶ ἄρπῳ, τὸ πεπιδόν καὶ τὰ τεία οἴχεται ἀπόντα. καὶ περὶ πύρρος καὶ περ- μῶ καὶ τῶν ἄλλων ἔπος ἂν διε- μαχόμεσα. ἢ ἔ, Πάνυ μὲν ἔν. Οὐκ ἔν καὶ νῦν περὶ τῶ ἀθανάτου, εἰ μὲν ἡμῖν ὁμολογῆται καὶ ἀ- νώλεθρον ἔν), ψυχρὸν ἂν εἴη, περὶ τῶ ἀθανάτου ἔν), καὶ ἀ- νώλεθρον. εἰ ἢ μὴ, ἀλλ' ἂν λέγοι λόγος. Ἀλλ' ἐδὲν δέει (ἐ- φη) τῶτε γε ἔνεκα. πολλὴ γὰρ ἂν πᾶσι ὁδοῦν μὴ δέχοιτο, εἰ τίς ἀθανάτου καὶ αἰδίου ὄν, ὁδοῦν δέξαιτο.

XL. Ὁ δὲ γε θεὸς (οἶμαι) ἔσθι ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὸ τὸ τῆς ζωῆς εἶδος, καὶ εἴπῃ ἄλλο ἀ- θανάτον ὄσιν, ὥστε πάντων ἂν ὁμολογηθῆναι μὴ εἶπῃ ὑπολλυ- μῶν. Παρὰ πάντων μὲντοι νῦν Δί' (ἔσθι) ἀνθρώπων γε. καὶ ἐπὶ μᾶλλον, ὥς ἐγώ μαι, παρὰ θεῶν. Ὅποτε δὴ τὸ ἀθανάτου, καὶ ἀνάρπον ἔσθιν, ἄλλο τί

ψυχῇ, ἢ εἰ ἀθάνατος πυχάνει
 ἔτα, καὶ ἀνώλεδρον αὖ εἴη;
 Πολλὴ ἀνάγκη. Ἐπὶντο ἀρε
 θανάτου ὅτι τὸν ἀνθρώπου, τὸ
 μὲν θνητὸν (ὡς εἴοικεν) αὐτὸ ἀ-
 ποθνήσκει· τὸ δ' ἀθάνατον,
 σὼν καὶ ἀδιάφθορον οἷον ἀπὸν,
 ὑπεκχωρήσαν τῷ θανάτῳ. Φαί-
 νετο. Παντὸς μᾶλλον ἀρε (ε-
 φη) ὦ Κέβης, ψυχὴ ἀθάνατον
 καὶ ἀνώλεδρον· καὶ τῷ ὄντι ἔ-
 σοντο ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐν ᾧδε.
 Οὐκ ἐν ἔρω, ὦ Σώκρατες (ε-
 φη) ἔχω παρὰ ταῦτα αἰλόπλε-
 ρειν, ἐδὲ πᾶσι πᾶσι τοῖς λό-
 γοις. ἀλλ' εἰ θνητὸν Σιμμίας ὅδε,
 ἢ πᾶσι ἀλλοτρίῳ ἔχει λέγειν, εὖ
 ἔχει μὴ κατασπῆσαι. ὡς ἐκ οἰ-
 δα εἰς ὄντινά τις ἄλλον κερὶν
 ἀναβάλλοιτο ἢ τὸν νῦν παρόντα,
 περὶ τοῦ τοιαύτων βελόμηντο ἥτι
 εἰπεῖν, ἢ ἀκούσαι. Ἀλλὰ μὲν
 (ἢ δ' ὅς ὁ Σιμμίας) ἐδ' αὐ-
 τὸς ἔχω ἔτι ὅτι ἀπὸ τοῦ, ἐκ γὰρ
 τοῦ λεγόμενον. ὑπὸ μὲντοι τοῦ
 μεγέθους περὶ ὧν οἱ λόγοι εἰσὶ,
 καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἀδένειαν ἀ-
 τιμάζων, ἀναγκάζουσι ἀπιστῆναι
 ἔτι ἔχειν παρ' ἐμαυτοῦ περὶ τοῦ
 εἰρημώδους. Οὐ μόνον γ' ἔφη,
 ὦ Σιμμίας, ὁ Σώκρατες, ταῦ-
 τά τε εὖ λέγεις, ἀλλὰ καὶ τὰς
 γὰρ ὑποθέσεις τὰς περὶ τὰς, καὶ εἰ
 πᾶσι ἡμῖν εἰσιν, ὅπως ἐπισκε-
 πῆται παρότερον· καὶ ἐὰν αὐτὰς
 ἱκανῶς διέλῃτε, ὡς ἐγώ μιν, ἀ-
 κολαθῆσθε τῷ λόγῳ, καὶ δῶσον
 δωατὸν μάλιστα ἀνθρώπῳ ἐπακολυθῆσαι. καὶ τὸ αὐτὸ σαφὲς
 γινώσκω, ἐδὲν ζητήσετε πραύτερον. Ἀλλήνη (εἴρη) λέγεις.

prohibet animam, si fuerit im-
 mortalis, incorruptibilem quoque
 fore? Necessario sequitur. Im-
 minente igitur homini morte,
 quod mortale quidem in eo est,
 interit, ut apparet: quod verò
 immortale, incorruptum sospes-
 que morti se subtrahit. Mani-
 festum est. Itaque maxime o-
 mnium, ὁ Cebes, anima im-
 mortalis incorruptibilisque est,
 eruntque apud manes animæ no-
 stræ. Nihil equidem, ὁ Socra-
 tes, adversus hæc habeo quo
 minus rationibus tuis assentiar.
 Verum si quid aut hic Simmia,
 aut alius quisquam habet quod
 dicat, operæpretium fuerit non
 filuisse. Nescio enim in quod al-
 liud quis differat tempus, siquid
 de rebus ejusmodi, vel dicere,
 vel audire desideret. Atqui nec
 ego, inquit Simmias, habeo quic-
 quam quo minus superioribus as-
 sentiar rationibus. Veruntamen
 rei ipsius qua de agitur magni-
 tudinem, & humanam imbecilli-
 tatem considerans, cogor intra
 me dictis nondum acquiescere.
 Quinimò & hæc bene dicis, ὁ
 Simmia, & positiones primæ
 quamvis fide vobis dignæ videan-
 tur, diligentius tamen conside-
 randæ: atque si de illis suffici-
 enter, ut arbitror, disserueritis,
 hanc sequimini rationem quantum
 fieri ab homine potest. Quod si
 hoc ipsum fuerit manifestum, ni-
 hil ulterius perquiretis. Vera,
 inquit, loqueris.

XLI. Hoc autem, ó viri, justum est cogitare, si anima sit immortalis, eam non solum temporis hujus in quo vivere dicimur, verum etiam universi gratia curatione plurimum indigere. Nam grave periculum fore putandum est, si quis neglexerit animam. si enim mors totius dissolutio esset, nimirum improbi lucrarentur, cum & a corpore, & ab eorum pravitate cum anima liberarentur. Nunc autem cum anima immortalis appareat, nulla superest malorum declinatio, nulla salus, nisi ut optima & prudentissima fiat. Nihil enim aliud cum migrat ad manes anima, secum transfert præter eruditionem atque educationem. Quæ quidem statim in principio transmigrationis illius, ei qui mortuus est, plurimum vel prodesse, vel obesse dicuntur. Ferunt enim quemlibet hinc illuc emigrantem ab eo dæmone quem vivens fortitus fuerat, in locum quendam duci, ubi oporteat omnes unâ collectos judicari, ac deinde ad inferos proficisci eo duce, cui mandatum erat ut hinc decedentes, ad illa loca traducat. Sortitos verò illic quæ oportebat fortiri, tempusque debitum commoratos, ab alio quodam duce rursus huc reduci post multos temporis longosque circuitus. Est autem iter non tale quale ait Telephus apud Æschylum.

XLI. 'ΑΛΛΑ' τόλ'. ἔφη, ὦ ἄνδρες, δίκαιον διανοηθῆναι, ὅτι εἴ πορ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ὅσιν, ὅπμειλίας δὴ δέται, ἔχ' ὑπὸ τῷ χεῖνι τέτε μόνον ἐν ᾧ καλῶν τὸ ζῆν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ παντός· καὶ ὁ κίνδυνος νῶν δὴ καὶ δόξειεν ἂν μάλιστα δεινὸς εἶναι, εἴ τις αὐτῆς ἀμελήσειεν. εἰ μὲν γὰρ ὡς ὁ θάνατος τῷ παντὶ ἀπαλλαγὴν, ἔρμαιον ἂν ὡς τοῖς κακοῖς ὑποθανῆσι, τῷ τε σώματι ἄμα ἀπαιλλάσθαι, καὶ τῆς αὐτῆς κακίας, μὴ τῆς ψυχῆς· νῶν δ' ἐπειδὴ ἀθάνατος φαίνεται ἔσθαι, ἐδεμῖα ἂν εἴη αὐτῇ ἄλλη σπουρὴ κακῶν, ἐξέ σωματεία, πλὴν τῷ ὡς βεγτίσω τε καὶ σεσνιμωτάτω γυῖός. ἐδὲν γὰρ ἄλλο ἔχασθαι εἰς ἄδου ἢ ψυχὴ ἔρχεσθαι, πλὴν τῆς παιδείας τε καὶ τρεφῆς· ἃ δὴ καὶ λέγεσθαι μέγιστα ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν τὸν τελευτήσαντα ἐαυτοῦ, ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκείσε πορείας. λέγεσθαι δ' ἄτως, ὡς ἄρα τελευτήσαντι ἔκαστον ὁ ἐκάστω δαίμων ὥσπερ ζῶντα εἰλήχει, ἔτι ἄρτιν ἐπιχειρεῖ εἰς δὴ τινα τόπον, οἷ δὲ τοῦ συλλεγῆναι διαδικοταμῶδες εἰς ἄδου πορεύεσθαι, μετὰ ἡγεμόνων ἐκείνους ὡς δὴ πρεσβύτερον τοῦ ἐνθένδε ἐκείσε πορεύεσθαι. τοχόντας δ' ἐκείνους ὡς δὲ πυχῆν, καὶ μέναντας ὡς χρηὴ χεῖνον, ἀλλὰ δευερ πάλιν ἡγεμόνων κομίζεσθαι, ἐν πολυαῖς χεῖνι καὶ μακρῶς περὶ ὡς ὁ Αἰχλὺς Τηλεφῶ λέγει. ἐκείνους

οἷς. ἔσθαι δ' ἄρα ἢ πορεία ἔχ' ὡς ὁ Αἰχλὺς Τηλεφῶ λέγει.

ἐκεῖν' ὅ μὲν γὰρ ἀπλῶ οἶμον
 φησὶν εἰς ἄδ' εὐερεῖν. ἡ δὲ ἕ-
 τε ἀπλὴ ἔτε μία φαίνεται μοι
 εἶναι. ἐδὲ γὰρ ἂν ἡγεμόνων ἔδει.
 ἐδὲ γὰρ πρὸς πᾶσι ἀν' διαμέτρους ἕ-
 δαμώτε, μᾶς ὁδὸς ἔστις. νῦν
 ὅ ἔοικε χρίσεις τε καὶ περιόδους
 πολλὰς ἔχειν. ἀπὸ τῆς δυσωπίας
 τε καὶ νομίμων τῶν ἐκδιδέτεκ-
 μαρζυμένων λέγω. ἡ μὲν ἔν κοσ-
 μία τε καὶ φρονιμῷ ψυχῇ ἐ-
 πετά τε καὶ ἐκ ἀγνοίας τὰ πα-
 ρόντα. ἡ δὲ ἐπιθυμητικῶς τῷ
 σώματι ἔχουσα (ὅπερ ἐν τῇ
 πράξει εἶπον) περὶ ἐκείνο πο-
 λὺν χρόνον ἐπισημῶν, καὶ περὶ
 τὸν ὄρατὸν τόπον πολλὰ ἀντι-
 τείνασα καὶ πολλὰ παύσασα, βία
 καὶ μόλις ὑπὸ τῷ περιεταγμένῳ
 δαίμονι οἴχεται ἀγρόδῳ. ἀρι-
 νομήνῳ δὲ ὁδῶν αἰ ἀλλαι,
 πῶ μὲν ἀκάρταρον καὶ τι πεποι-
 ηκῆσαν τοῖσιν, ἡ φόνων ἀδί-
 κων ἡμιόλῳ, ἡ ἀλλὰ ἀπὸ
 τοιαῦτα ἐργασμένῳ, ἃ τέτων
 ἀδελφὰ τε καὶ ἀδελφῶν ψυχῶν
 ἔργα τυγχάνει ὄντα, ταῦτ' ἰὼ
 μὲν ἅπας φέρει τε καὶ ὑπεκτρέ-
 πει, καὶ ἔτε ξυνέμπορος ἔτε
 ἡγεμόν ἐδέχεται γίνεσθαι. αὐτὴ
 δὲ πλανᾷται ἐν πάσῃ ἐχομένῃ
 δεικνύσας, ἕως ἂν δῇ τινες χεῖ-
 ροι γῶν. ὧν ὁρῶντων,
 ὑπὸ ἀνάγκης φέρεται εἰς πῶ αὐ-
 τῇ πρὸς πᾶσαν οἰκισιν. ἡ δὲ κα-
 τὰρ τῆς τε καὶ μετεώρας τὸν βίον
 διεξελθῶσα, καὶ ξυνεμπίρων καὶ
 ἡγεμόνων δεῶν τυχεῖσα, ὥκησε
 τὴν αὐτῇ ἐκείνην τύπον περιήκοντα.

Ille siquidem simplicem inquit
 viam ad inferos ferre. Ego ve-
 ro, neque simplicem, neque u-
 nam esse puto. Alioquin nullis
 ducibus opus esset: quippe quum
 unica via aberrare possit nemo.
 Nunc autem videtur multos tra-
 mites, multosque anfractus ha-
 bere. Quod quidem ex sacri-
 ficiis & ritibus conjectare licet.
 Animus ergo moderatus & pru-
 dens ducem sponte sequitur, ne-
 que ignorat presentia. Sed qui
 cupiditate corporis est infectus,
 quemadmodum supra dixi, per
 multum tempus ad ipsum arden-
 ter afficitur: & circa locum vi-
 sibilem multis reluctatus modis
 multaque perpeffus, vi & vix
 tandem ab eo adducitur damo-
 ne, cui ejus cura erat injecta.
 Cum verò ad ea loca ubi alii
 quoque animi sunt, pervenerit,
 quisquis admodum immundus est,
 & hujusmodi obnoxius crimini,
 qui vel injustis se contaminave-
 rit cædibus, vel alia his similia,
 similiūque animorum opera per-
 petraverit, hunc quidem animum
 omnes fugiunt atque declinant,
 nec reperitur ullus, qui vel socius,
 vel dux ejus fieri velit. Itaq; omni
 auxilio destitutus, eo usque per-
 errat, quoad certa temporum cur-
 ricula impleantur. Quibus tandem
 impletis, in habitationem sibi
 convenientem ab ipsa necessitate
 transfertur. Qui verò puram mo-
 deratamq; transfegerit vitam, deos
 socios ducisque nactus ibi habitat,
 ubi unicuique convenit.

ΧΛΙΙ. ΠΟΛΛΟΙ ΔΕ ΕΙΣΙ ΚΥ
 ΔΑΥΜΑΣΟΙ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΙΠΟΙ· ΚΑΙ
 ΑΥΤΗ, ἔτε οἶα ἔτε ὅση δοξάζε-
 ται ὑπὸ τοῦ τοῦ γῆς εἰωθότων
 λέγειν, ὡς ἐγὼ ὑπὸ πνϑ πύ-
 πσμαι. Καὶ ὁ Σιμμία, Πῶς
 ταῦτα, ἔφη, λέγεις, ὦ Σώκρα-
 τες; πῶς γάρτοι τῆς γῆς καὶ αὐ-
 τὸς πολλὰ δὴ ἀκήκοα· καὶ μὴ-
 ται ταῦτα ἄ σε πείθει. ἡ δὲ αὖ
 αὖ ἐν ἀκούσῃ. Ἀλλὰ μὴ-
 τοι, ὦ Σιμμία, καὶ ἡ Γλαύκε
 τέχνη γέμοι δοκεῖ εἶναι διηγι-
 σαθῆς ἅγ' ὅσιν· ὡς μὲντοι ἀλη-
 θῆ, χρημώτερόν μοι φαίνεται ἢ
 καὶ πῶς Γλαύκε τέχνῳ. καὶ
 αὖτα μὲν ἐγὼ ἴσως εἰδὶ ἂν οἷός
 τε εἶναι, αὖτα δ' ἐγὼ καὶ ἡπεί-
 μων, ὁ βίῃ μοι δοκεῖ ὁ ἐμὸς,
 ὦ Σιμμία, πῶς μήκεν τὸ λόγῳ
 ἐκ ἔφαρκεν. πῶς μὲντοι ἰδέσθαι
 τῆς γῆς, οἷαν πύπσμαι εἶναι,
 καὶ τοῦ τόπου αὐτῆς, εἰδέναι κα-
 λούει λέγειν. Ἀλλ' (ἔτι δ' ὁ
 Σιμμία) καὶ ταῦτα ἀρκεῖ. Πέ-
 πησμαι τίτιν (ἢ δὲ ὅς) ἐγὼ,
 ὡς παρῶν μὲν, εἰ ἔστιν ἐν μέσῳ
 πῶς ἐρατῶ παρῶν ἔσται, μη-
 δὲν αὐτῇ δὲν μήτε δ' ἐρῶ παρῶ
 τὸ μὴ πεσεῖν, μήτε ἀλλῆς ἀ-
 νάγκης μηδεμιᾶς τισάντης· ἀλ-
 λά ἰκανὸν γε εἶναι αὐτῷ ἴσχειν
 πῶς ὁμοιόπτα τὸ ἐρατῶ αὐτῆς
 εἶναι πάντι, καὶ τῆς γῆς αὐ-
 τῆς πῶς ἰσχύρῃσιν. ἰσχύρῃσιν γὰρ
 παρῶμα, ὁμοίᾳ πνὸς ἐν μέσῳ τε-
 δέν, καὶ ἔστι μᾶλλον εἰδὶ ἅπτον
 εἰδωλότε γλῶσσῃ· ὁμοίᾳ δὲ
 ἔχον, ἀκλινὲς μένει, παρῶν μὲν
 (ἡ)

(ἢ δ' ὅς) ἔτο πέπεισμαι. Καὶ ἔρδῳς γ', ἔρη ὁ Σιμμίας. Ἐπὶ πίνῳ (ἔρη) πάμμεγά π' ἔῃ ἐν τῷ. καὶ ἡμᾶς οἰκεῖν τοῦ μέγας Ἡρακλείων σπηλῶν ἐπὶ φάσδος ἐν σμικρῷ πρὶ μοεῖρ, ὡς περ περ πάλμα μύρμηκας, ἢ βειτράχους περὶ τὴν θάλατταν οἰκόντας. καὶ ἄλλας ἄλλοι πολ- λαῖς ἐν πολλοῖς τοῖς τοῖς τόποις οἰκεῖν. ἔῃ γὰρ πανταχῇ περὶ τὴν γῆν πολλὰ κοῖλα, καὶ παν- τοδαπὰ καὶ τὰς ἰδέας καὶ τὰ με- γέθη. εἰς αὐτὰς ἐκκεῖναι τὰ, τε ὕδωρ καὶ τὴν οὐρίχλω, καὶ τὸν αἶρα. αὐτὴν ὅ τινι γῆν, καὶ δαδὸν ἐν καθαρῷ κείδωρ πρὸ ἕρκω, ἐν ᾧ περ ὅτι τὰ αἶρα, ὅν δ' αὖτε οὐνομαζέιν τοῦ πολλὰς ἔῃ περὶ τὰ τοιαῦτα εἰ- ωτότων λέγειν. καὶ δ' ὑποσέ- μ' ἐν ταῦτα ἔῃ, καὶ ἐκκεῖναι αὐτὰ εἰς τὰ κοῖλα τῆς γῆς. ἡμᾶς καὶ οἰκόντας ἐν τοῖς κοῖλοις αὐ- τῆς λεληθέναι, καὶ οἷον ἀνὰ ἐπὶ τῆς γῆς οἰκεῖν. ὡς περ ἀνὰ εἰς ἐν μέσῳ τῷ πυθμένι τῆς πλάγης οἰκῶν, οἷον τὸ τε ὅτι τῆς θαλάττης οἰκεῖν, καὶ διὰ τῆς ὕδατος ὁρῶν τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄλλα αἶρα, τὴν θάλατταν ἡροῖ- το ἕρκωδον ἔῃ. διὰ ὅ βραδυτῆ- τῆ τε καὶ ἀδένειαν, μὴδ' ἐπὶ- πτε ὅτι τὰ ἄρα τῆς θαλάττης ἀριγμένῃ, μὴδ' ἐωρακὸς εἴη, ἐκδὸς καὶ ἀνακύψας ἐκ τῆς θα- λάττης εἰς τὸν ἐνθάδε τόπον, ὅς περ καθαρώτερος καὶ καλλίων τυγχάνει ὢν τῆς ὁδοῦ σοῖσιν, μὴδ' ἄλλ' ἀκηκὸς εἴη τῆς ἐωρακὸς. ταυτὸν δ' ἡ τοῦτο καὶ

esse ita est persuasum. Et rectè quidem, inquit Simmias. Præ- terea ingentem esse terrarum or- bem, nosque à Phalide ad Co- lumnas Herculeas habitare, in parva quadam ejus particula, ceu formicas atque ranas circa paludes atque mare. esse verò & alios in similibus multisque locis multos habitatores. esse e- nim passim per terram multas variâsque concavitates secundum formas & moles, in quas aqua, nebulae, aërque confluant. Pu- ram verò ipsam terram in puro jacere cœlo, in quo sunt alia, quem plerique eorum qui hæc tractant, ætherem nominant. Et quidem subjecta quasi residendo hæc esse, semperque in concavas terræ partes confluere. Nos ita- que in his concavitatibus habi- tantes, adeò falli, ut in terræ superficie alta nos habitare cre- damus. Perinde ac si quis in medio profundo pelagi habitans, putet se altiora maris incolere: atque solem cæteraque astra per mare prospiciens, mare ipsum esse cœlum existimet: propter tarditatem autem imbecillitatē- que nunquam ad summum maris evaserit, neque caput undis ex- tulerit, planēque aspexerit quan- to hic locus profundo illo pu- rior pulchriorque sit: quinetiam nec ab illo qui hunc intuitus sit, acceperit. Hoc igitur idem &

nobis accidere, qui in quadam orbis terreni concavitate habitantes, altam incolere superficiem arbitremur, atque aërem nominemus cœlum, utpote qui per ipsum quasi cœlum astrorum motus intueamur. Idque nobis accidere propterea, quod propter imbecillitatem tarditatemque ad supremum usque aërem transcendere nequeamus. Quod si quis ad summum evaderet, vel alis fretus eo volaret, quemadmodum pisces emergentes e mari, nostra hæc aspiciunt sic ea quæ illic sunt aspiceret. Ac si natura ad inspicendum sufficeret, cogniturum protinus cœlum illud esse verum, veramque lucem, veram quoque terram. Si quidem quæ a nobis incolitur terra, hi que lapides, totusque hic locus adesta sunt atque corrupta, ut ea quæ in mari sunt a falsedine. neque nascitur in mari quicquam existimatione dignum: atque, ut ita dixerim, nihil est in ea perfectum, sed cavernæ, arena, limus incredibilis, atque sordes ubicunque sit & terra. Quæ quidem ad has nostras pulchritudines nullo modo sunt conferenda. Illius vero loci pulchritudo hanc nostram multo magis apparebit excedere. Proinde si fabulam quoque narrare oportet perpulchram, operæ pretium Simmia, est, audire quales sint hæ terrarum plagæ quæ subjacent cœlo. Imò vero, inquit Simmias, libentissime hanc fabulam audiemus.

ἡμᾶς πεπονθέναι. οἰκῦντας γὰρ ἐν πνι κοίλῳ τῆς γῆς, οἷαδὲ ἐπάνω αὐτῆς οἰκεῖν, καὶ τὸν αἰέρα ἕρανόν καλεῖν, ὡς διὰ τέττε ἕρανόν ὄντ' τὰ ἀστέρα χαρῶντα. τὸ δ' εἶδ' ταυτὶν, ἵπ' ἀδενείας καὶ βεβλυπῆτ' ἔχ' οἷος εἶδ' ἡμᾶς διεξελθεῖν ἐπ' ἕστατον τὸν αἶρα. ἐπεὶ, εἴπῃς αὐτῷ ἐπ' ἀκρεῖ ἐλθοι, ἢ πῆνός γε γρόμῳ ἀνάπῃτο, κατὰ δὲ ἀνακλύψαντα, ὥστερ' ἐνθάδε οἱ ἐν τῆς θαλάττης ἰχθύες ἀνακλύποντες ὁρᾷσι τὰ ἐνθάδε, ἕτως ἂν πῖνα καὶ τὰ ἐκεῖ κατὰ δὲ. καὶ εἰ ἡ φύσις ἱκανὴ εἴη ἀναχέδαι θεωρῶσα, γινῶναι ἂν ὅτι ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς ἕρανός, καὶ τὸ ἀληθινὸν φῶς, καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς γῆ ἥδε μὲν γὰρ ἡ γῆ καὶ οἱ λίθοι, καὶ ἅπας ὁ τόπος ὁ ἐνθάδε, διεσθαρμένα ἐστὶ καὶ καταβεβρωμένα, ὥστερ' τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ ἐπὶ τῆς ἀλμυρῆς. καὶ ὅτε φύσις ἀξίον λόγου ἔδεν· ἐν τῇ θαλάττῃ, ἕτε τέλειον (ὡς ἐπ' εἰπεῖν) ἔδεν ἐστὶ σήραγγες δ' καὶ αἰμαῖ, καὶ πολλὰς αἰμύχας καὶ βόρβορας εἶσιν, ὅπῃ ἂν καὶ ἡ γῆ ἦ. καὶ πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν καλλὴ κείνῃς ἐστὶ ὁπωςτὲν ἀξία. ἐκείνα δ' αὐτῶν παρ' ἡμῖν πολλὰ ἂν ἐπὶ πλέον φανεῖν διαφέρειν. εἰ γὰρ δεῖ καὶ μὲν δὸν λέξιν καλὸν, ἀξίον ἀκούσαι, ὃ Σιμμία, οἷα τυγχάνει τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τῷ ἕρανῳ ὄντα. Ἀλλὰ μὲν (εἴρη ὁ Σιμμίας) ὃ Σώκρατες, ἡμεῖς γε τέττατ' ἐμύδα ἠδέως ἂν ἀκούσμεθα.

Δέγεθ

XLIII. Αέχῃ πίνω (ἐρη)
 ὦ ἐταῖρε, περὶ τὸν μὲν εἶναι τοιαύ-
 τη ἢ γῆ αὐτῇ ἰδεῖν, εἴ τις ἀ-
 νῶθεν αὐτῷ δεῶτο, ὥστε αἱ
 δουδεκάκωτοι σφαῖραι, ποι-
 κίλη, χρώμασι διειλημμένη·
 ὧν καὶ τὰ ἐνθάδε εἶναι χρώματα
 ὡς τῶν θεῶν, οἷς δὴ οἱ γε-
 φεῖς καταχρῶνται. ἐκεῖ δὲ πα-
 σαν τὴν γῆν ἐκ ποικίλων εἶναι·
 καὶ πολὺ ἔτι ἐκ λαμπερότερων
 καὶ καθαρωτέρων ἢ τέτων. τὴν
 μὲν γὰρ, ἀλεργῇ εἶναι, καὶ θα-
 μασὴν τὸ κάλλος· τὴν δὲ,
 χρυσεῖν· τὴν δὲ ὅσην λευκῇ,
 γύψῃ ἢ χιόνος λευκοτέραν, καὶ
 ἐκ τῶν ἄλλων χρωμάτων συ-
 κειμένῳ αἰαύτως, καὶ ἔτι πλει-
 όνων καὶ κελλιώνων ἢ ὅσα ἡμεῖς
 ἐωρέκαμεν. καὶ γὰρ αὐτὰ ταῦτα
 τὰ κοῖλα αὐτῆς, ὕδατος τε καὶ
 αἰέρος ἐμπλεῖα ὄντα, χρώματις
 τι εἶδος παρέχεται, εἰς λείποντα
 ἐν τῇ τῶν ἄλλων χρωμάτων
 ποικιλίᾳ· ὥστε ἐν τῇ αὐτῆς εἶ-
 δος ξυμπεχὲς ποικίλον φαντά-
 ζεται. ἐν δὲ ταύτῃ ἔστι τι αὐ-
 τῇ ἀνάλογον τὰ φύσιν φύε-
 σθαι, δένδρα τε καὶ ἄνθη, καὶ
 τὰ καρπῆς· καὶ αὐτὰ ὅρη ὡ-
 σαύτως καὶ τὰ λίθους ἔχειν ἀνά-
 τὸν αὐτὸν λόγον τὴν τελειότητα
 καὶ τὴν διαφάνειαν, καὶ τὰ χρώ-
 ματα καλλίως· ὧν καὶ τὰ ἐν-
 θάδε λιθίδια εἶναι ταῦτα τὰ
 ἀγαπώμενα, μόρια, σάρδιά τε
 καὶ ἰάσπιδας καὶ σμαράγδους, καὶ
 πάντα τὰ τοιαῦτα· ἐκεῖ δὲ ὅ-
 ρον ὅτι μὴ τοιούτων εἶναι, καὶ

XLIII. Ferunt igitur, ὁ αὐ-
 mice, inquit, primum quidem
 talē videri terræ illius faci-
 em, si quis supernè despiciat,
 quales sunt hæ pilæ quæ ex co-
 riis duodecim contextæ sunt va-
 riis scilicet distinctam coloribus.
 quorum hi nostri colores qui-
 bus pictores utuntur, similitudi-
 nem quandam retinent. Illic
 verò universam terram ex ta-
 libus multoque etiam nitidiori-
 bus ac purioribus esse quàm hi
 sint: partim quidem purpuream
 mira pulchritudine præditam,
 partim verò coloris aurei, par-
 tim gypso & nive candidio-
 rem. Præterea ex coloribus a-
 liis similiter compositam, ac
 etiam pluribus pulchrioribusque
 quàm in nostram notitiam per-
 venerunt. Enimvero has ipsas
 ipsius concavitates aqua aère-
 que repletas speciem quandam
 coloris splendidam in primis
 asserre inter cæterorum colo-
 rum varietatem, ut una quæ-
 dam species ejus varia semper
 appareat. In hujusmodi verò
 terra convenienti ratione simi-
 les nasci arbores, & flores,
 & fructus. Præterea montes &
 lapides ibidem simili ratione
 habere perfectionem atque per-
 spicuitatem, coloresque pulchri-
 ores. Quorum quidem parti-
 culæ quædam sint lapilli qui
 apud nos habentur in pretio,
 Sardia, Iaspides, Smaragdi,
 cæterique ejusmodi. Illic verò
 nihil esse quod non tale sit, aut
 etiam

etiam pulchrius. Cujus quidem rei causa sit, quoniam lapides illi puri sint, neque quemadmodum nostri à putredine falsuginéque exesi atque corrupti, quibus in hunc locum confluentibus, lapides & tellus animaliaque & plantæ inficiuntur, atque ægrotare coguntur. terram verò ipsam his omnibus exornari, atque auro etiam & argento cæterisque similibus. Præfulgentia quidem ipsa nasci & multa & magna, perque omnem terram, ut eam videre spectatorum feliciū sit spectaculum. Proinde ibi esse animalia multa, & homines partim regionem mediterraneam incolentes, partim circa aërem, quemadmodum nos circa maris littora, partim etiam insulas, quæ haud procul à continenti positæ aere circumidantur. Sed ut summam dicam, quod nobis aqua est & mare ad usum nostrum, idem illic esse aërem: quod verò nobis aer, id illis ætherem esse. Tempora verò apud illos tantam habere temperiem, ut illi & sine morbo continuè, & longè diutius quam nostri vivant. Item visu, auditu, prudentia, cæterisque talibus nobis tantum præstare quantum & aer aquæ, & æther aëri puritate præstat. Præterea illic esse deorum templa & lucos, in quibus revera dii familiariter habitent, & responsa & divinationes, deorumque sen-

ετι τέτων χαλλίω. τὸ δ' αἰτιον τέτε εἶναι, ὅτι ἐκείνοι οἱ λίθοι καθαροί εἰσι, καὶ ἔκατεθιδεσμένοι, ἐδὲ διεφθαρμένοι, ὥσπερ οἱ ἐνθάδε, ὑπὸ σπηδόνῳ καὶ ἄλμυρι, ὑπὸ ᾧ δ' εὖρε ξυνεῖρηκτότων, ἃ καὶ λίθοις καὶ γῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις τε καὶ φυτοῖς αἶσθη τε καὶ νόστις παρέχει. τὴν δ' γῆν αὐτὴν κακοσμήσας τέτοις τε ἅπασι, καὶ ἐτι χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις αὖ τοῖς τοιαύτοις. ἐκφανῇ γὰρ αὐτὰ πεφυκέναι, ὄντα πολλὰ πλείυει καὶ μεγάλα, καὶ πανταχῇ τῆς γῆς. ὥστε αὐτὴν ἰδεῖν, εἶναι θεῖαμα ἐνδαιμόνιον θεατῆρ. ζῶα δ' ἐπ' αὐτῆς εἶναι ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ἀνδρώπεις, τοὺς μὲν, ἐν μεσογείᾳ οἰκῶντας, τοὺς δ', περὶ τὸν ἄερα, ὥσπερ ἡμεῖς περὶ τὴν θάλατταν. τὸς δ', ἐν νήσοις, ἃς περιρρεῖν τὸν ἄερα, περὶ τῇ ἡπείρῳ ἔστας. καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσπερ ἡμῖν τὸ ὕδωρ τε καὶ ἡ θάλαττα, ὅτι περὶ τὴν ἡμετέραν χρεῖαν, τῷτο ἐκεῖ τὸν ἄερα. ὁ δ' ἡμῖν αἶηρ, τῷτο ἐκεῖ τὸν αἰθέρα. τὰς δ' ὥρας αὐτοῖς κρῆσιν ἔχειν τοιαύτως ὥστε ἐκείνους ἀνέστης εἶναι, καὶ χρέονον τε ζῆν πολὺ πλείω ᾧ ἐνθάδε, καὶ ὅφει καὶ ἀκοῇ καὶ φρονήσει καὶ πᾶσι τοῖς τοιαύτοις ἡμῶν ἀρεσάσθαι, τῇ αὐτῇ ἀποσάσσει ἢ πρὸς αἶηρ τε ὕδαλ' ἀρέσκει, καὶ αὐτῇ ἀέρι.

διόσεις ἢ θεῶν· καὶ τοιαύτας
σωσίστας γίνεσθαι αὐτοῖς πρὸς
αὐτοῦ, καὶ τὸν γὰρ ἥλιον καὶ σε-
λήνῳ καὶ ἄστροις ὁρᾶσθαι ὑπ'
αὐτοῦ οἷα τυγχάνει ὄντα, καὶ
τὴν ἄλλαν ἐνδομυονίαν ἀκόλου-
θον (εἶναι).

XLIV. Καὶ ὅλῳ μὲν δὴ τὴν
γῆν ἔπειπεφυκέναι, καὶ τὰ πε-
ρὶ τὴν γῆν· τόπος δ' ἐν αὐ-
τῇ (εἶναι) καὶ τὰ ἐγκοίλα αὐτῆς,
κύκλῳ ὡς ὅλῳ, πολλὰς· τού-
των μὲν, βαθυτέρας καὶ ἀναπεπτα-
μύρους μᾶλλον ἢ ἐν ᾧ ἡμεῖς
οἰκῶμεν· τὰς δὲ, βαθυτέρας ὄν-
τας, τὸ χάσμα αὐτὰς ἐλαττον
ἔχειν τῷ παρ' ἡμῖν τόπῳ. ἔστι
δ' ἕως καὶ βραχυτέρας τὰς βάθει
τῷ ἐνθάδε (εἶναι) καὶ πλατυτέρας.
τάς τε δὲ πάντας ὑπὸ γῆν εἰς
ἀλλήλους σωπετρεῖσθαι τε πολλα-
χῶ, καὶ κατὰ σενότερα καὶ ἐνυτε-
ρα, καὶ διεξόδους ἔχειν. ἡ πολὺ
μὲν ὕδωρ εἶναι ἐξ ἀλλήλων εἰς
ἀλλήλους, ὡς ὅτε εἰς κρατῆρας,
καὶ ἀεννάων ποταμῶν ἀμύχαια
μεγέθη ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ θερ-
μῶν ὑδάτων καὶ ψυχρῶν· πολὺ
δὲ πῦρ, καὶ πυρὸς μεγάλους πο-
ταμὸς, πολλὰς δὲ ὑγρὰς πηλᾶς,
καὶ χαλαρωτέρας καὶ βορβορωδε-
τέρας· ὡς περ ἐν Σικελίᾳ οἱ πρὸς
τῷ ῥύακι πηλᾶς ῥέοντες ποτα-
μοὶ, καὶ αὐτὸς ὁ ῥύαξ. ὧν δὴ
καὶ ἐκείνους τὰς τόπους πληρῆσθαι,
ὧν ἂν ἐκείνοις τύχοι ἐκείποτε ἢ
περιέρροη μηχανομήνη. πάντα δὲ
πάντα κινεῖν ἄνω καὶ κάτω, ὡς-
τὸρ αἰώρου πνὰ ἐνῆσαν ἐν τῇ γῇ.

sus familiaritatēque ejusmodi ho-
minibus ad deos esse. Solem
quoque & lunam stellāsque alias
quales revera sunt, apud eos vi-
deri: ceteris in rebus beatitu-
dinem eos his rebus congruam
possidere.

XLIV. Itaque universam ter-
ram sic natura comparatam, &
quæ circa eam sunt, esse prae-
terea in ipsa per ejus concavita-
tes loca in circulum multa, par-
tim quidem profundiora, atque
ampliora quàm sit regio à nobis
cultā, partim verò profundiora
quidem, sed hiatum angustiore
habentia nostra hac regione: esse
& alicubi minus profunda, sed
ampliora quàm nostra. Hæc autem
omnia sub terra sibi invicem ob-
viare, atq; irrumpere multis un-
diq; modis, tum per angustiora,
tum per ampliora, discursusq; ha-
bere & exitus quibus magna a-
quarum copia ex aliis in alia ve-
lut in crateres confluat. Item
perennium fluminum sub terra in-
credibiles magnitudine aquarum,
tum calidarum tum etiam frigi-
darum, plurimumque ignem, &
ignis ingentes amnes: multos quo-
que lutulenti humoris partim qui-
dem purioris, partim verò fordidi-
oris, ceu torrens luti qui in Si-
cilia est, & juxta ipsum amnes lu-
tei inde fluentes. Quibus singula
compleri loca quacunque eos con-
tingit perfluere. Hæc autem omnia
sursum deorsumq; ferri veluti vā-
se pensili quodam in terra posi-
to, (atq; ita librato, ut utrinque
vicissim inclinet atque attollat.)

Est autem id vas pensile ob naturam quandam ejusmodi. Unus aliquis ex terræ hiatibus est profectio quam maximus, perque universam terram trajectus & patens. de quo Homerus,

Longe nimis barathrum stat sub tellure profundum.

Quod & ipse alibi, & multi poetarum Tartarum appellarunt. In hunc enim hiarum omnia confluant flumina, atque inde rursus effluunt. Talia verò sunt singula, per quales labuntur terras. Quod autem hinc effluant omnia rursusque refluant. hæc est causa, quod hic humor nec fundum habet, nec fundamentum. Itaque elevatur, & sursum deorsumque fluctuat. Idemque facit aer & spiritus qui circa ipsum versatur. Sequitur enim ipsum, & quando ad superiora terræ, & quando ad hæc nostra perlabitur. Et quemadmodum in respirantibus flatus continuè expirat atque respirat, sic ibi spiritus unà cum humore elatus vehementes quosdam ventos & incredibiles commovet, sive influat sive effluat. Quapropter cum aqua in locum quem inferiorem appellant, delabitur, per meatus terræ juxta ejusmodi rivos influit, passimque per eos exundat, & implet velut hi qui hauriunt. Cum verò illinc huc erumpit, hæc quoque iterum loca complet. Plena verò cum

ἔστι ὃ ἀεὶ αὐτῇ ἢ αἰῶρα διὰ φύσιν ποιάσθαι πινὰ ἐν τῇ γασμάτων τῆς γῆς. ἄλλως τε μέγιστον τυγχάνει ὄν, καὶ διαμεινέσθαι τετραμήριον δι' ὅλης τῆς γῆς. τὸ τοιοῦτον Ὅμηρος εἶπε, λέγων αὐτὸ,

Τῆλε μάλ', ἢ χε βάθιστον ὑπὸ χθονός ὅτι βέρεθρον.

ὁ καὶ ἄλλοι καὶ ἐκείνους καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῷ ποιητῇ Τάρταρον κεκλήκασιν. εἰς γὰρ τὸ τοιοῦτον σμῆμα συρρέουσι τε πάντες οἱ ποταμοὶ, καὶ ἐκ τῆς πάλιν πάντες ἐκρέουσι. γίγνοντο δ' ἐκαστοὶ ποταμοὶ, δι' οἷας αὖ καὶ τῆς γῆς ῥέουσιν. ἢ δ' αἰτία ὅτι τὸ ἐκρεῖν τε ἐντεθῆναι καὶ εἰσρεῖν πάντα τὰ ῥέματα, ὅτι πυθμένα ἐκ ἔχει ἐδὲ βάσιν τὸ ὑγρὸν τὸ τοιοῦτον. αἰωρεῖται δ' ἡ καὶ κυμαίνει ἄνω καὶ κάτω, καὶ ὁ αἶψα καὶ τὸ πνεῦμα τὸ πᾶν αὐτὸν ταυτὴν ποιεῖ. ξυνέπεται γὰρ αὐτῷ καὶ ὅταν εἰς τὸ ἐπέκεινα τῆς γῆς ὁρμήσῃ, καὶ ὅταν εἰς τὸ ὅππῃ τὰδε. καὶ ὥσπερ τῷ ἀναπνεόντων ἀεὶ ἐκπνέει τε καὶ ἀναπνέει ῥέον τὸ πνεῦμα, ἔτω καὶ ἐκεῖ ξυναιωρεμένον πᾶν ὑγρὸν τὸ πνεῦμα δεινὰς πινὰς ἀνέμους καὶ ἀμηνήαντας παρέχεται, καὶ εἰσὶν καὶ ἐξίον. ὅταν τε ἐν ὁρμῇ αὐτῶν χωρήσῃ τὸ ὑδαρ εἰς τὸν τόπον τὸν δὴ κάτω καλεσμένον, τοῖς κατ' ἐκείνα τὰ ῥέματα διὰ τῆς γῆς εἰσρεῖ τε καὶ

πληροῖ αὐτὰ, ὥσπερ οἱ ἐπαντλῶντες. ὅταν τε αὖ ἐκείθεν μὴ ἀπολίτῃ, δεῦρο δ' ὁρμήσῃ, τὰ ἐνθάδε πληροῖ αὖθις. τὰ δ' πληρωθέντα, ῥεῖ

ρεῖ διὰ τῆς ὀρεῖς καὶ διὰ τῆς
 γῆς, καὶ εἰς τὰς τόπους ἔκαστα
 ἀρικνεύμενα εἰς ὅς ἐκαστος ὁδο-
 ποιῇ, θαλάσσης τε καὶ λίμνης
 καὶ ποταμῶν καὶ κλύμας ποιεῖ.
 εὐπεδὺν δὲ πάλιν διόρυμα καὶ
 τῆς γῆς, τὰ μὲν μακροτέρως
 τόπους περριελαδόντα καὶ πλείους,
 τὰ δὲ ἐλάττω καὶ βραχυτέρως,
 πάλιν εἰς τὸν Τάρταρον ἐμβάλλει.
 τὰ μὲν πολὺ κατωτέρω
 ἢ ἐπὶ τῇ γῇ, τὰ δὲ ὀλίγον.
 πάντα δὲ ὑποκρίτω εἰςρεῖ τῆς
 ἑκροῆς. καὶ ἔνια μὲν καταπικρὺ
 ἢ εἰςρεῖ ἐξέπεισεν, ἔνια δὲ καὶ
 τὸ αὐτὸ μέρϑ. ἔστι δ' αὖ παν-
 τάσσι κύκλῳ περριελαδόντα, ἢ
 ἀπ' αὐτῆς ἢ καὶ πλεονάκως περριε-
 λθέντα περὶ τὴν γῆν, ὥσπερ οἱ
 ὄρες, εἰς τὸ δυνατὸν κάτω
 καμψθέντα, πάλιν ἐμβάλλει,
 ἢ δυνατὸν ὅστις ἐκατέρωσσε μέ-
 χει τὸ μέσση καπέναι, πέρϑ
 δ' ὅς. ἀνάντες γὰρ ἀμφοτέρωσσι
 τοῖς ῥέμασι τὸ ἐκατέρωθεν
 γίγνετ' ἑκέρϑ. τὰ μὲν ἐν δὲ
 ἄλλα πολλὰ τε καὶ μεγάλα καὶ
 παντοδαπὰ ῥέματά ὄντι. τυγ-
 χάνει δ' ἄρα ὄντα ἐν τέτοις
 τοῖς πολλοῖς τέτταρ' αἶθα ῥέ-
 ματα, ὧν τὸ μὲν μέγιστον καὶ
 ἐξωτάτω ῥέον περικύκλω, ὃ
 καλέμετ' Ὀκεανός ὅστις. τού-
 τε δὲ καταπικρὺ καὶ ἐναντίως
 ῥέων, Ἀχέρων. ὅς δ' ἐρήμων
 τόπον ῥεῖ ἄλλων, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ
 γῆν ῥέων, εἰς τὴν λίμνιν ἀ-
 φικνεῖται τὴν Ἀχρεσίαν. ἢ αὖ τῆς τετελευτηκότων ψυχῶν
 τῆς πολλῶν ἀρικνεύονται. καὶ πᾶσι εἰμαρμένους χρόνους

sint, per rivos terræque meatus
 fluit. Et cum humores singuli
 illuc profluxerint, quo quisque
 profluit opportunius, maria, la-
 cus, flumina, fontes efficiunt.
 Proinde rursus hinc relabentes
 per terram, partim quidem per
 longiores pluresque anfractus,
 partim vero per pauciores atque
 breviores rursus in Tartarum
 confluent: alii certè multò pro-
 fundius quàm hausti fuerint, alii
 verò paulò, omnes autem infe-
 rius influunt quam effluerint:
 & alii per contrariam partem e-
 labuntur quàm elapsi fuerint,
 alii verò per partem eandem. At
 quidam passim circumfluentes aut
 semel aut sæpius, spirasque cir-
 ca orbem terrarum instar angui-
 um replicantes, quantum fieri
 potest infra relapsi iterum com-
 miscentur: quatenus licet in u-
 tramque partem ad medium us-
 que defluere, ultra verò nequa-
 quam. ulterior enim prolapsus
 utrinque foret acclivis. Proinde
 sunt & alia multa & magna
 variæque fluentia, sed præcipua
 quatuor. Quorum quidem ma-
 ximum atque extimum, terram
 circumdans Oceanus appellatur.
 E contraria verò hujus regio-
 ne fluit Acheron: qui per de-
 serta alia fluens loca atque per
 subterranea in paludem defluit
 Acherusiam. Quò plerique de-
 functorum deveniunt animi, ibi-
 que per fatalia quædam temporum

curricula

curricula commorati, partim quidem longiora, partim verò breviora, rursus in generationes animalium relabuntur. Tertius verò fluvius horum medius duorum interfluit. Nec admodum longè progressus in locum cadit vastum, multo igne flagrantem, efficitque paludem nostro mari majorem, aqua lutóque ferventem. Hinc verò turbidus lutulentúsque circumfluit, terráque circundata, & alibi, & ad extrema paludis Acherusiae pervenit, nec tamen illius aquæ miscetur, sed sub terra sæpius revolutus absorptúsque defluit infra Tartarum. Hunc fluvium Pyriphlegethontem nominant. cuius rivi quidam indè velut evulsi quacunque terrarum contigerit manant. E contraria verò huius regione fluvius quartus primum in locum erumpit ferum & asperum, ut ferunt. colorem verò locus talem habet totus, qualis est cyaneus: quem Stygium nominant. hic autem fluvius prolapsus paludem efficit Stygem. In hunc verò incidens locus virésque vehementes in aqua assumens sub terram se condit, circumvolutúsque adversus Pyriphlegethontem labitur, & in Acherusia palude è contraria parte illi fit obviam. Nec ulli huius aqua miscetur, sed revolutus in gyrum contra Pyriphlegethontem irrumpit in Tartarum.

ὕδαρ ἔδεινι μίγνυ, ἀλλὰ ἐμβάλλει εἰς τὸν Τάρταρον,

μείνασαι, αἱ μὲν μακροτέρους, αἱ δὲ, βραχυτέρας, πάλιν ἐκπίμπονται εἰς τὰς ἡμῶν ζώων θύεσσιν. τείτ' οὖν ποταμὸς τῶτων καὶ μέσον ἐμβάλλει, καὶ ἐγγὺς τῆς ἐκβολῆς ἐκπίπτει εἰς τόπον μέγαν, πλεὶ πολλῶν καμόμενον, καὶ λίμνῳ ποιεῖ μείζω τῆς παρ' ἡμῖν θαλάττης, ζέουσιν ὕδασι καὶ πυλῶ. ἐντεῦθεν δὲ χωρεῖ κύκλῳ δολερὲς καὶ πηλώδης· περὶ ἐπιπόρῳ δὲ τῇ γῇ, ἀλλοσέ τε ἀφικνεῖται, καὶ παρ' ἑχέστα τῆς Ἀχερυσιάδος λίμνης, ἐξυμμιγνύμενόν τῳ ὕδατι. περὶ ἐπιπόρῳ δὲ πολλὰ κίς ὑπὸ γῆς, ἐμβάλλει κατωτέρω τῇ Τάρταρον. ἔτ' οὖν δὲν ὅν ἐπὶ ἐπονομάζουσιν Πυριφλεγέθοντα. ἔτι καὶ οἱ ῥύακας ἀποσπῆσθαι ἀναρροῦσιν, ὅσην ἂν τύχῃ τῆς γῆς. τότε δ' αὖ καταπικρὺν, ὁ τέταρτος ἐκπίπτει εἰς τόπον περὶτον δεινόν τε καὶ ἀγριον (ὡς λέγει) χερῶμα δὲ ἔχοντα ὅλον οἶον ὁ κυανός· ὃν δὲ ἐπονομάζουσιν, Στύγιον· καὶ τὴν λίμνῳ ποιεῖ ὁ ποταμὸς ἐμβάλλων, Στύγα. ὁ δ' ἐμπεσὼν ἐνταῦθα, καὶ δεινὰς δυνάμεις λαβὼν ἐν τῳ ὕδατι, δὺς καὶ τῆς γῆς, περὶ ἐπιπόρῳ δὲ χωρεῖ ἐναντίας τῳ Πυριφλεγέθοντι, καὶ ἀπαντᾷ ἐν τῇ Ἀχερυσιάδι λίμνῃ ὅς ἐναντίας. καὶ ἔτι δὲ τὸ τότε καὶ ἔτ' οὖν κύκλῳ περὶελθὼν, ἐναντίας τῳ Πυριφλεγέθοντι.

ὄνομα ὃ τέτω ὄν (ὥς οἱ ποιηταὶ
φάσκουσιν) Κωκυτός.

XLV. Τέτων ὃ ἔτω πεφυ-
κότων, ἐπειδὴν ἀφίκοντα οἱ
τετελευτηκότες εἰς τὸν τόπον
οἱ ὁ δαίμων ἕκαστον κομίζει,
καρῶτον μὲν διεδικάζαντο οἱ τε
καλῶς καὶ ὁσῶς καὶ δικαίως
βιώσαντες, καὶ οἱ μὴ. καὶ οἱ
μὲν ἂν δόξωσι μέσως βεβιωκέ-
ναι, πορθέειντες ἐπὶ τὴν Ἀχέ-
ρην, ἀναβάντες ἂ δὴ αὐτοῖς
ὀχνημαλὰ ὄν, ἐπὶ τούτων ἀφι-
κνύν) εἰς τὴν λίμνην. καὶ
ἐκεῖ οἰκῶσιν τε, καὶ καθαίρου-
μενοι, ἥ τε ἀδικημάτων δι-
δόντες δίκας, ἀπολύονται, εἴ
πῃ πὶ ἡδίκησε. ἥ τε εὐδ-
μοσίων πᾶς φέρονται καὶ τὴν
ἀξίαν ἕκαστος. οἱ δὲ ἂν δό-
ξωσιν ἀνιάτως ἔχειν, διὰ τὰ
μεγέθη ἥ ἀμαρτημάτων, ἢ ἐν-
ουσίας πολλὰς καὶ μεγάλας,
ἢ φόνους ἀδίκους καὶ φθονόμους
πολλὰς ὀξυρρασμένοι, ἢ ἄλ-
λα ὅσα πυγχαίνει ὄντα ποικί-
λα, τούτους ὃ ἡ φροσύνη κοί-
τα εἰσφέρει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅ-
θεν ἔπορε ἐκβαίνεισιν. οἱ δὲ ἂν
ἰάσθηται μὲν, μεγάλα ὃ δόξω-
σιν ἡμῶς κέναι ἀμαρτήματα,
ὅς πρὸς πατέρα ἢ μητέρα ἢ
ὀργῆς βίαιόν τι πράξαντες, καὶ
μελάμελον αὐτοῖς τὸν ἄλλον
βίον βιώσιν, ἢ ἀνδρεφόνον τι-
ἔτω πνὶ ἄλλω τρόπῳ ἡνών-
ται, τέτους ὃ ἐμπεσὶν μὲν εἰς
τὸν Τάρταρον ἀνάγκη. ἐμπεσόντας ὃ αὐτοὶ, καὶ ἐνταῦθα
ἐκεῖ ἡγουμένους, ἐκβάλλει τὸ κύμα. τέτοιαι ἀνδροφόνους, καὶ τὸν Κωκυτόν.

Poëtae verò hunc appellant Co-
cytum.

XLV. Cum verò hæc ita na-
tura disposita sint, quando in
eum locum defuncti pervenerint,
quò dæmon unumquemque per-
ducit, primò illic judicantur, &
qui honestè sanctèque, & qui
aliter vixerint. Itaque quicun-
que in vita quodam modo te-
nuisse medium quoddam compe-
riuntur, ad Acherontem profe-
cti vehiculis quæ unicuique ad-
sunt conscensis, in paludem per-
veniunt Acherusiam, ibique ha-
bitant, purganturque pœnas dan-
tes injuriarum, & cum purifica-
ti sunt absoluntur, rursusque
pro merito singuli benefactorum
præmia reportant. Qui verò ob
scelerum magnitudinem insana-
biles esse videntur, qui videlicet
sacrilegia multa & magna, vel
cædes iniquas, vel alia horum
similia perpetraverint, hos omnes
conveniens fors mergit in Tar-
tarum, unde nunquam egredi-
untur. Qui autem sanabilia
quidem peccata, sed ingentia
commiserunt, veluti siqui con-
tra patrem, vel matrem irati
per vim aliquid fecerint, sed
pœnitentia ducti eos in cætera
vita coluerint, vel qui simili
quodam pacto fuerint homicidæ,
eos in Tartarum quidem necesse
est cadere, sed ibi per annum
commorati a fluctu ejiciuntur,
homicidæ quidem per Cocytum,
parentum

parentum verò violatores per Pyriphlegethontem. Postquam vero ab his delati fluminibus ad paludem Acherusiam pervenerunt, clamant illic vocitantque eos quos vel necaverunt vel injuriis affecerunt, suppliciterque rogant atque deprecantur, ut eos permittant ingredi in paludem, ibique recipi: ac si impetraverint, penetrant illuc finemque malorum accipiunt: Sin minus, referuntur in Tartarum, atque inde rursus in flumina, neque per hæc mala deferri prius cessant, quam ab his quos affecerant injuriis, impetraverint. Hæc enim poena illis à iudicibus est imposita. Qui autem piè præ cæteris vixisse inveniuntur, hi sunt qui ex his terrenis locis tanquam è carcere soluti, atque liberati, ad altiora transcendunt, puramque supra terram habitant regionem. Inter has autem quicunque satis per philosophiam purgati sunt, absque corporibus omnino totum per tempus vivunt, habitationesque his etiam pulchriores, nanciscuntur. Quarum pulchritudo, neque facilis dictu est, neque præsens tempus ad dicendum sufficeret.

XLVI. Sed horum quæ narrata sunt gratia, ô Simmia, omni studio est adnitendum, ut in hac vita virtutem, & prudentiam sapientiamque consequamur. Præmium namque pulchrum est, & spes est ingens. βίω μεταχθίν. χαλόν γὰρ τὸ

τὸς ὃ παβαλοίας καὶ μυβαλοίας, καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα. ἐπειδὴν ὃ φερύμνοι χύονται καὶ τὴν λίμνῃ τὴν Ἀχέρυσια, ἐνταῦθα βοῶσι τε καὶ καλῶσιν οἱ μὲν ἕς ἀπέκτειναν, οἱ δὲ, ἕς ὕβρισαν. καλέσασθες δὲ ἱκετάες, καὶ δεόνται ἑᾶσιν σφᾶς ἐκβῶναι εἰς τὴν λίμνῃ καὶ δέξασθαι. καὶ εἰάν μὴ πείσωσιν, ἀποβαίνεσι τε καὶ λήγας τῶν κακῶν. εἰ δὲ μὴ, φέρονται αὖθις εἰς τὸν Τάρταρον, καὶ ἐκεῖθεν πάλιν εἰς τὰς ποταμούς. καὶ ταῦτα πάροντες ἔσπεύοντες παύονται, πείν ἂν πείσωσιν ἕς ἡδίκησαν. αὐτὴ γὰρ ἡ δίκη ὑπὸ τῶν δικαστῶν αὐτοῖς ἐτάχθη. οἱ δὲ δὴ ἂν δόξωσι διαφερόντως πρὸς τὸ ὅπως βιῶναι, ἔπαισι οἱ τῶνδε μὲν τῶν τόπων τῶν ἐν τῇ γῇ ἐλδερύμνοί τε καὶ ἀπαλαπτόμνοι, ὡς περ δεισμοθίων, ἂν ὃ εἰς τὴν χαθάραν οἰκῆσιν ἀοικνέμνοι, καὶ ἐπὶ γῆς οἰκίζόμενοι. τέτων δὲ αὐτῶν οἱ φιλοσοφία ἱκανῶς καθαρεύμενοι, ἂν δὲ τε σωματῶν ζῶσι το σφᾶπαν εἰς τὸν ἑπειτα χεῖνον, καὶ εἰς οἰκήσεις ἐπὶ τέτων καλλίας ἀοικνῶνται. ἄς ἔτε ῥάδιον διηλῶται, ἔτε ὁ χεῖν ἱκανὸς ἐν τῇ παρόντι.

XLVI. Ἀλλὰ τέτων δὴ ἐνεκα καὶ ὧν διηληλύθαμεν, ὧς Σιμμία, πάντα ποιῆν, ὡς ἀρετῆς καὶ φρονήσεως ἐν τῇ ἀθλῶν, καὶ ἡ ἐλπίς μεγάλη.

τὸ μὲν ἔν ταῦτα διηγεῖσθαι
 ἕτως ἔχειν ὡς ἐγὼ διελέλυθα,
 ἔσπευει νῦν ἔχοντι ἀνδρεί. ὅπ
 μύητοι ἢ ταῦτ' ἔστιν, ἢ ταῦτ'
 ἀπ' αὐτῶν, περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ
 τὰς οἰκίσεις, ἐπεὶ τὸ θάνατον
 καὶ ἡ ψυχὴ φαίνεται ἔσθαι, τὸτο καὶ
 σπεύειν ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἄξιον
 κινδυνεύειν, οἰκνῶν ἕτως ἔ
 χειν. καλὸς γὰρ ὁ κίνδυνος,
 καὶ καὶ τὰ τοιαῦτα ὡς περὶ ἐπ' αὐ
 τὸν αὐτὸν. διὸ δὴ ἔρω καὶ πά
 λαι μακρῶς τὸν μῦθον. ἀλλὰ
 τέτων δὴ ἕνεκα θάρσυναι χρὴ
 περὶ τῇ αὐτῇ ψυχῇ ἀνδρῶν, ὅς
 πιν ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἄλλας
 ἡδονὰς τὰς περὶ τὸ σῶμα καὶ τὰς
 κόσμους εἴαστε χαίρειν, ὡς ἄλλο
 τεύεις τε ὄντας καὶ πλεον θάτε
 ρον ἡγνισμένον ἀσφαλέως ἐσθαι
 τὰς δὲ περὶ τὸ μακρὸν εἶναι ἐσθ
 αῖσέ τε, καὶ κοσμήσας τὴν ψυ
 χὴν ἐκ ἀλλοτεῖα ἀλλὰ τῷ αὐ
 τῆς κόσμῳ, σωφροσύνῃ τε καὶ
 δικαιοσύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ ἐλπί
 δεσίᾳ, καὶ ἀληθείᾳ, ἕτω πειμύ
 νει τὴν εἰς αἴδου πορείαν, ὡς πο
 ρεύσθαι ὅτιον ἢ εἰμαρμένη
 καλῇ.

XLVII. Ὑμῖς μὲν ἔν, ἔστιν,
 ὁ Σιμμία τε καὶ Κεβης, καὶ οἱ
 ἄλλοι, ἀπαύρις ἐν πιν χεῖρ
 ἕκαστοι πορεύσθε. ἐμὲ δὲ νῦν ἡ
 δὴ καλεῖ. (οἶμαι ἂν ἀνὴρ τρα
 γικός) ἢ εἰμαρμένη, καὶ χεῖρ ὅτι π
 μοι ὡς τραπεζῇ περὶ τὸ λούειν.
 δοκεῖ γὰρ ἡδὴ βέλπον ἔχειν λουά
 ρον πρὶν τὸ φάρμακον, καὶ μὴ
 περὶ μαλὰ τὰς γυναιξὶ παρέχειν νεκρὸν λούειν. Ταῦτα δὲ

Hæc igitur eo se pacto pro
 fus habere, quo ego exposui,
 non decet virum sanæ mentis
 asserere: esse tamen vel hæc
 vel talia quædam circa animos
 nostros, eorūque habitationes,
 quandoquidem animus ipse im
 mortalis apparet, & decere mi
 hi videtur, & dignum quasi
 periclitantem ista existimare. ho
 nestum enim periculum est, o
 portetque hæc quasi carmina
 quædam magnorum ritu menti
 bus nostris infundere: quamob
 rem ipse jam diu protraho fa
 bulam. Sed horum gratia bo
 nam spem de animo suo ha
 bere debet, quicumque volu
 ptatibus ornamentisque corporis
 neglectis tanquam alienis, aliud
 se amplius facturum existimans,
 voluptates quæ in discendo per
 ciuntur, studiosè sectatus fu
 erit, animūque non alieno, sed
 suo decoraverit ornamento, tem
 perantia, justitia, fortitudine,
 libertate, veritate, sic ex hac
 vita migrationem expectans, tan
 quam cum fatum vocaverit mi
 graturus.

XLVII. Vos quidem, ὁ Sim
 mia, & Cebes, alique præsen
 tes, in posterum quodam tem
 pore singuli transmigrabitis. Me
 verò nunc, ut tragicus aliquis di
 ceret, jam vocat fatum. Ac ferme
 tempus est, ut ad lavandum diver
 tam. Præstat enim, ut puto, post
 lavacrum venenum bibere, ne
 in lavando cadavere molestiam
 mulieribus præbeamus. Cum hæc

dixisset

dixisset Socrates, Crito sic inquit: Dic age, ὦ Socrates, quidnam his aut mihi mandas agendum, vel erga filios tuos vel circa cætera? quidve agendo maximè tibi gratum fecerimus? Nihil equidem, inquit, novi præcipio, sed quod semper vobis prædico: videlicet si vestri curam habebitis, & mihi & meis & vobis ipsis grata evadent quæcunque feceritis, etiam si nunc non promittatis. At verò si vos ipsos neglexeritis, nolentes secundum ea quæ nunc ex superiori tempore dicta sunt, quasi per vestigia vitam dirigere, nihil prorsus proficietis, etsi multa nobis nunc promittatis. Ista quidem, ait Crito, curæ nobis erunt. Sed quem ad modum sepeliri te jubes? Ut vobis, inquit, libet: si tamen me apprehendetis, ac nisi ego vos effugero. Et simul subridens, & ad nos conversus, non persuadeo, inquit, Critoni, me esse hunc Socratem qui nunc disputo, & singula dicta dispono. Sed opinatur me illud esse quod paulo post videbit cadaver. Itaque interrogat quemadmodum me sepeliat. Quod autem jamdiu plurimis verbis contendo, postquam venenum bibero, haud ulterius apud vos me esse futurum, sed ad beatorum profecturum felicitates, hoc quidem mihi videor frustra Critoni dixisse, consolans vos simul, atque meipsum. πῶς ἐνδαιμονίας, ταῦτά γε, παρεμυθεύοντο ἅμα

εἰπὼν ὁ αὐτὸς, ὁ Κεῖτων, εἶναι, ἔφη, ὦ Σώκρατες. τί ὃ τέτοις ἢ ἐμοὶ ἐπιτέλλῃ, ἢ περὶ τῶν παίδων, ἢ περὶ ἀλλέ τε, ὅ, πᾶν σοι ποιοῦντες ἡμεῖς, ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῦμεν; Ἀπὸ αὐτοῦ λέγω, ἔφη, ὦ Κεῖτων. ἐδὲν καυότερον. ὅπ' ὑμεῖς αὐτοὶ ἐπιμελέμενοι ὑμεῖς, καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσεσθε ἅπ' ἂν ποιῇτε. καὶ μὴ νῦν ὁμολογήσητε. εἰάν ὃ ὑμεῖς μὲν αὐτοὶ ἀμελήτε, καὶ μὴ θέλητε, ὥπρ κατ' ἴκῃ, καὶ τὰ νῦν τε εἰρημνία καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμμενον χεῖν, ζῆν, ἐδὲ εἰάν πολλά ὁμολογήσητε ἐν τῷ παρόντι καὶ σφόδρα, ἐδὲν πλέον ποιήσετε. Ταῦτα μὲν πίνων μεθύμεντα (ἔφη) ἔγωγε ποιεῖν. Θάπτομαι δὲ πῶς σὲ τρέπον; Ὅπως ἂν (ἔφη) ἐέλῃδε. εἰάν τις γὰρ λάβῃτέ με, καὶ μὴ ἐκρούσῃ ὑμᾶς. Γελάτας ὃ ἅμα ἡσυῇ, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέψας, εἶπεν, Οὐ πείθω (ἔφη) ὦ ἄνδρες, Κεῖτωνα, ὡς ἐγὼ εἶμι ἔτι ὁ Σωκράτης ὁ νῦν διαλεγόμενος, καὶ διατάπων ἕκαστα τῶν λεγόμενων. ἀλλ' οἷστέ με ἐκείνον (ἔ) ὅν ὁ φερεῖ ὀλίγον ὕπερθε νεκρὸν, καὶ ἐρωτᾷ πῶς δεῖ με θάπτεσθαι. ὅπ' ὃ ἐγὼ πάλα πολλῷ λόγον πεποιήμεναι, ὡς ἐπειδὴν πῶς τὸ φάρμακον, ἐκείνῳ μὲν ὡδονοῦν, ἀλλ' οἰχίσσασθαι ἀπὸν εἰς μακρὸν δὴ μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν ὑμᾶς, ἅμα δὲ ἐμαυτὸν.

ἐγγυήσατε ἔν με πρὸς Κεῖτων-
να (ἔσθ) πῶς ἐναντίαν ἐγγύην,
ἢ ἢν ἔτ' πρὸς τὰς δικάσας
ἐγγυᾶτο. ἔτ' μὲν γὰρ ἢ μὴ
πείθειν ὑμᾶς ὅ, ἢ μὴ
μὴ πείθειν ἐγγυήσατε, ἐ-
πειδὴν ἀποθάνω, ἀλλὰ οἰζύ-
σεως ἀπὸνίᾳ· ἵνα Κεῖτων ῥά-
ον φέρῃ, καὶ μὴ ὄρων με τὸ σῶ-
μα ἢ καὶ ὀφθαλμὸν, ἢ καπορυπτό-
μῳον, ἀγανακτῇ ὑπὸ ἐμῷ,
ὡς δεινὰ ἄτλα πάχει· μὴ-
δὲ λέγῃ ἐν τῇ ταφῇ, ὡς ἢ
περιττῇ Σωκράτῃ, ἢ ἐμφέρεῖ,
ἢ καπορύττει. ἔν γὰρ ἴσθι (ἢ
δ' ὅς) ὃ δεισε Κεῖτων, τὸ μὴ
καλῶς λέγειν, ἢ μόνον εἰς αὐ-
τὸ τῆτο πλημμελές, ἀλλὰ καὶ
κακὸν π' ἐμποιεῖ τῆς ψυχῆς
ἀλλὰ θάρρειν τε χρὴ, καὶ φά-
ναι τῶν σῶμα θάπην ἔτ' ὡς
ὅπως ἂν σοι φίλον ᾖ, καὶ μά-
λιστ' ἢ γῇ νόμιμον ἔῃ).

XLVIII. Ταῦτ' εἰπὼν, ἐκ-
εῖνθ' ἢ ἀνίστατο εἰς οἰκημὰ π
ὡς λευκόμυθος, καὶ ὁ Κεῖτων
εἶπετο αὐτῷ· ἡμᾶς δ' ἐκέλευε
πειθεῖν. πειθεῖν δ' οὐκ ἔμελλε
πρὸς ἡμᾶς αὐτὰς διαλεγόμενοι
περὶ τῶν εἰρημένων, καὶ ἀνα-
σκοπεῖν. τότε δ' αὖ περὶ
τῆς συμφορῆς διεξίοντες, ὅση
ἡμῖν γεροντύα εἴη, ἀτεχνῶς ἡ-
γούμενοι, ὡς περ πατέρες σεση-
μέντες, διάξιεν ὁρᾶν τοὺς
ἐπειθ' ἐβίον. ἐπειδὴ ὅ ἐλθ-
σατο, καὶ ἠνέχθη παρ' αὐτὴν
τὰ παιδία (δύο γὰρ αὐτῷ ἦν)
καὶ οἱ οἰκῆται γυναῖκες

Fidejubere igitur pro me Crito-
ni contraria quadam fidejussione
quàm ipse iudicibus fidejussit.
Ille enim me iudicio sistere, vos
autem me non sistere cū ob-
iero fidejubete, sed abiturum,
ut Crito (obitum) facilius (me-
um) ferat, néve meum corpus
vel cremari cernens vel sepeliri,
me deploret quasi dira patien-
tem. Neque dicat in funere pro-
poni Socratem, aut efferrī,
aut sub terram condi. Certum
enim id habeto optime Crito,
quòd non rectè sentire, non
solum est in hoc ipso delin-
quere, verum etiam animis
nonnihil officere. At enim con-
fidere oportet atque dicere cor-
pus sepeliri meum, atque ita
sepeliri, ut tibi placebit, maximèq;
justum esse censebis.

XLVIII. His dictis surrexit
intravitque cubiculum quoddam
quasi lavaturus. Crito autem
secutus est. Nos verò expe-
ctare iussit. Expectabamus ergo,
de his quæ dicta erant inter
nos colloquentes, rursusque con-
siderantes. Præterea commemo-
rabamus quanta nobis calamitas
accidisset: qui tanquam parente
orbati, reliquum vitæ tempus
orphani futuri essemus. Cum
Socrates lotus esset, delati sunt
ad eum pueri sui. Duos enim
filios habebat parvulos, unum ve-
rò jam grandem. Venerunt &
mulieres domesticæ. Ad eas So-

σικροὶ ἦσαν, εἰς ὃ μέγας)
ἀφίκοντο, ἐκείνας ἐναντίον

crates

crates cū præsente Critone verba fecisset, & quæ volebat mandavisset, mulieres quidem & pueros abire jussit, ipse verò ad nos rediit, jam circiter solis occasum: permultum enim tempus intus fuerat commoratus. Cū verò ad nos venisset lotus, confedit. Nec multa post hæc locutus erat, cū venit Undecimviro- rum lictor. Qui illi adstans, ô Socrates, inquit, non animadverto in te quod in cæteris. Illi enim indignantur mihi atque execrantur, quando illis denuntio venenum esse bibendum, ita magistratibus compellantibus. Te verò cognovi præsertim in hoc tempore generosissimum, mansuetissimumque, & optimum virum omnium qui unquam hunc in locum deven- runt: & nunc equidem certò scio te mihi haud infestum esse, sed illis penes quos rei hujus causam esse cognoscis. Nunc ergo scis quem tibi nuncium as- feram. Vale atque adnitere. quæ necessaria sunt, pro viribus facile ferre. & simul his dictis abibat lacrymans. Socrates au- tem in eum respiciens, Et tu, inquit, vale: & nos id facie- mus. Simulque ad nos conver- sus, quam urbanus est homo hic? inquit. Neque solum in hoc, sed in superiori etiam tem- pore me salutabat, colloque- batúrque nonnunquam, fuitque semper virorum optimus. Et nunc quam ingenuè me deplo- rat? Sed age, ô Crito, illi

τῶ Κρίτων ὁ διαλεχθεὶς τε καὶ ὀψείλας ἅψα ἐβόλετο, τὰς μὲν γυναικὰς καὶ τὰ παῖδιά ἀπέναι ἐκέλευσεν, αὐτὸς δ' ἦκε παρ' ἡμᾶς. καὶ ἦν ἡδὴ ἐγγὺς ἡλίου δυσμῶν. χρόνον γὰρ πολὺν διέ- τειπεν ἔνδον. ἐλθὼν δ' ἐχα- δέζετο λελελυμένος. καὶ ἐ πολ- λά ἅψα μὲν ταῦτα διελέχθη. καὶ ἦκεν ὁ τῶ ἐνδεκά λοπρήτης. καὶ εἰς παρ' αὐτὸν, ὦ Σώκρα- τες (ἔφη) ἐ καταγνώσκει γέ- σε ὅπρ' ἄλλων καταγινώσκω, ὅπ' μοι χαλεπαίνει καὶ κατα- ρῶνται, ἐπειδὴν αὐτοῖς παρ- γέλλω πίνειν τὸ φάρμακον, ἀ- ναγκάζοντων τῶ ἀρχόντων. σὲ δ' ἐγὼ καὶ ἄλλως ἐγνώκα ἐν τέτῳ χρόνῳ θυματότατον καὶ παρὰ τοῦτον καὶ αἰετὸν ἀνδρα ὄν- ται τῶ πώποτε δεῦρ' ἀρικομέ- νων. καὶ δὴ καὶ νῦν εἰ οἶδ' ὅπ' ἐκ ἐμοὶ χαλεπαίνεις (γινώσκεις γὰρ τὰς αἰτίας) ἀλλὰ ἐκείνοις. νῦν ἔν (οἶδά γὰρ ἃ ἦλθον ἀγ- γελῶν) χαῖρέ τε καὶ πειρῶ ὥς ῥᾶτα φέρειν τὰ ἀναγκαῖα. καὶ ἅμα δακρύων, μεταστροφῆς ἀπήν. Καὶ ὁ Σωκράτης, ἀ- ναβλέψας πρὸς αὐτὸν, Καὶ σὺ, ἔφη, χαῖρε. καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν. Καὶ ἅμα πρὸς ἡμᾶς, ὥς ἀείθε, ἔ- φη, ὁ ἀνδρωπῶν. καὶ παρὰ πάντα μοι τὸν χρόνον παρ- σῆναι, καὶ διελέγετο ἐνίοτε. καὶ ἦν ἀνδρῶν λῶς. καὶ νῦν ὥς θυμαίνως με ἀποδακρύει. ἀλλὰ γὰρ δὴ, ὦ Κρίτων,

πειθόμεθα αὐτῷ, καὶ ἐνεγκάτω
 πῆς τὸ φάρμακον, εἰ τέλειται.
 εἰ δὲ μὴ, τειλάτω ὁ ἄνθρω-
 πος. Καὶ ὁ Κεῖτων, Ἄλλ'
 οἶμαι, ἔφη, ἔγωγε, ὦ Σώ-
 κρατες, ἔπ' ἥλιον ἐν
 πῆς ὄρεσι, καὶ ἔγωγε δευκέναι.
 καὶ ἅμα ἐγὼ οἶδα καὶ ἄλλους πά-
 νυ ὁφείποντας, ἐπειδὴν πα-
 ραγγεληὶ αὐτοῖς, δευκέναν-
 τας τε καὶ πόντας εὖ μάλα, καὶ
 συγχρομένους γ' ἐνέκας ὧν ἂν
 τύχουσιν ὀπιδυμέντες. ἀλλὰ
 μηδὲν ἐπείγῃ. ἔπ' ἔγωγε εἰκότως.
 Καὶ ὁ Σωκράτης, Εἰκότως γ'
 ἔφη, ὦ Κεῖτων, ἐκείνοί τε
 ταῦτα ποιεῖσιν ὅτι σὺ λέγεις
 (οἶοντα γὰρ κερδαίνειν ταῖς
 ποιήσαντες) καὶ ἔγωγε εἰκότως
 ταῦτα ἐποιῶ. ἐδὲν γὰρ οἶ-
 μοι κερδαίνειν, ὀλίγον ὕπερ
 πῶν, ἀλλό γε ἢ μέλωτα ὀφεί-
 σαι παρ' ἐμαυτοῦ, γλιχόμεν-
 τας ζῆν, καὶ φειδόμενους ἐδεδῶ-
 ἔπ' ἐνόντος. ἀλλ' ἴθι, ἔ-
 φη, πείθου· καὶ μὴ ἄλλως
 ποίει.

XLIX. Καὶ ὁ Κεῖτων ἀκί-
 ους ἐνδύσε τὰ παιδὶ πλησίον
 ἐστῶπ. καὶ ὁ πῆς ἔξῃδων καὶ
 συχρὸν χερόνιον διατείνας, ἤκεν
 ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ
 φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα
 τετειμμένον. Ἰδὼν δὲ ὁ Σω-
 κράτης τὸν ἄνθρωπον, εἶπεν, ἔφη,
 ὦ βέλπε. (τὸ γὰρ τέτων ὀπ-
 σήμων) τί χρὴ ποιεῖν; Οὐδὲν
 ἄλλο, ἔφη, ἢ πόντα φειδεῖναι,
 ἕως ἂν σε βάρῃ ἐν τοῖς σκέ-

pareamus, ac si jam tritum est
 venenum, aliquis huc afferat.
 Si nondum est tritum, conte-
 rat ille. At reor equidem,
 inquit Crito, ὁ Socrates, non-
 dum solem reliquisse montes,
 nec occidisse. Et novi alios
 postquam id sibi nunciatum est,
 valde sero bibere illud consu-
 evisse, largiter coenatos atque
 potos, interdum verò etiam
 illorum potitos quorum amore
 afficiebantur. Quamobrem nè
 adeo festines, adhuc enim su-
 perest tempus. Tunc Socrates,
 Merito inquit, ὁ Crito, illi
 ista faciunt. Putant enim hæc
 facientes lucrari. Atque ego
 merito ista non faciam. Nihil
 enim me lucraturum spero, si
 paulo posterius venenum bibe-
 ro, nisi ut mihi ipsi sim ri-
 diculus, tanquam vitæ cupidus,
 atque parvus ejus rei servator,
 cujus nihil jam amplius mihi ad-
 est. Sed age jam mihi obtempera,
 nec aliter facias.

XLIX. Crito verò his audi-
 tis annuit puero, qui longè
 non aberat. Ille verò egressus,
 & aliquantulum commoratus, re-
 diit, eum qui venenum datu-
 rus erat, secum ducens. attu-
 lit autem in calice id attri-
 tum. Hunc aspiciens Socrates:
 Cedo inquit, bone vir: tu e-
 nim harum rerum peritiam habes.
 quid me facere oportet? Nihil, in-
 quit, aliud quam post potionem
 deambulare quoad gravari tibi
 sentias

sentias crura, postea verò jacere: atque ita tu facies. Hæc dicens porrexit calicem Socrati. Socrates verò hilariter admodum ô Echecrates, accepit, nihil omnino commotus, neque colore, neque vultu mutato. Sed quemadmodum consueverat, taurine illum aspiciens, quid ais, inquit? licétne ex hoc poculo nonnihil spargendo sacrificare? Tantum, inquit, ô Socrates contrivimus, quantum satis fore putavimus. Intellego, inquit. Sed & licet, & oportet orare deos, ut felix sit transmigratio nostra. Quod equidem obsecro; atque utinam ita fiat. Et simul his dictis arrepto (poculo) facilè admodum alacritèrque ebibit. Plerique nostrum eousque retinere quodammodo lacrymas potueramus. At postquam & bibentem vidimus, & bibisse, ulterius non potuimus, sed me quidem dolor adeò superabat, ut lacrymæ largiter jam mihi profluerent. Quapropter me protegens deplorabam, non illum quidem, sed fortunam meam, qui tali amico orbatus essem. Crito autem etiam prius me, quum lacrymas nequiret continere, surrexit. Sed Apollodorus nec in superiori quidem tempore unquam lacrymare cessaverat: tunc verò præcipuè vociferans, séque ipsum

λεσι γῶν. ἔπειτα κατακείμενος, καὶ ἔτως αὐτὸ ποιήσεις. καὶ αἶμα ὠρεξε τῷ κύλικα πρὸ Σωκράτει. καὶ ὃς λαβὼν, καὶ μάλα ἱλαως, ὡς Ἐχέκρατες, ἔδεν τρέτας, ἔδεν διαρθείρας οὕτε πρὸ χρώματος ἔτε τὰ προσωπεύς, ἀλλ' ὥπερ εἰώθει ταυρινὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἀνδρωπον, τί λέγεις, ἔειπεν, πρὸς τὸδε τὰ πόματ', πρὸς τὸ ἀποσπῆσαι πνί; ἔξουσιν, ἢ ὄχι; Τοσούτον, ἔφη, ὡς Σώκρατες, τείβομαι, ὅσον οἰόμεθα μέτειον εἶναι πίνειν. Μανθάνω, ἢ δὲ ὅς· ἀλλ' εὐχεσθαι γέ περ τοῖς θεοῖς ἔξουσιν τε καὶ χρηθῆ, τῷ μετρίκην τῷ ἐνδένει ἐκείνῳ εὐτυχῇ γινέσθαι. αἱ δὲ καὶ ἐγὼ εὐχομαι τε, καὶ γῶν οἴτο ταύτην. καὶ αἶμα εἰπὼν ταῦτα, ὀπάρχουμ' καὶ μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἔξέσπε. καὶ ἡ αὖτις οἱ πολλοὶ τῶς μὲν ὀπεικῶς οἷοί τε ἦσαν κατέχειν τὸ μὴ δακρύειν. ὥς δὲ εἰσορῶν πίοντά τε καὶ πεπωκότα, ἐκέλευε. ἀλλ' ἐμὲ γε βία καὶ αὐτὸ ἀσπικτὶ ἐχώρει τὰ δακρυα. ὥς ἐγκαλυφάμεν' ἀπέκλαιον ἑμαυτόν. καὶ γὰρ δὴ ἐκείνόν γε, ἀλλὰ τῷ ἑμαυτῷ τύχῃ, οἷς ἀνδρὸς ἐπαῖρος ἐστερημένον εἶναι. ὃ δὲ Κρίτων ἔπερτέρον ἐμὲ, ἐ-

πειδὴ ἔχ' οἷός τ' ἦν κατέχειν τὰ δακρυα, ἔξανεσθαι. Ἀπολλόδορος δὲ καὶ ἐν τῷ ἑμπερᾶν χρόνῳ ἔδεν ἐπαύετο δακρύων, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυχσάμεν' ἔκλαιον καὶ ἀγανακτῆν, ἔδεναι

ἐδὲνα ὄντινα ἔ κατέκλαυσε ἥν
παρέντων, πάλιν γὰρ αὐτῷ Σω-
κράτης. ἐκείνῳ δ' ὅ, Οἶα, ἔ-
ρη, ποιεῖτε δ' ἰατροὶ. ἐγὼ
μυῖται ἔχ' ἥμισυ τέττε ἐνεκα
τὸς γυναικας ἀπέπεμψα, ἵνα
μὴ τοιαῦτα πλημμελοῖεν. καὶ γὰρ
ἀκήκοα ὅπ' ἐν εὐρημία κρῖν
τελδοῦν. ἀλλ' ἡσυχίαν τε
ἀγετε, καὶ καρτερεῖτε. καὶ ἡμεῖς
ἀκούσαντες ἡχυνώμεθα τε καὶ ἐ-
πέχουμεν ὥς διακρύβειν. ὁ δ' ἔπει-
ελθὼν, ἐπειδὴ οἱ βαρύνεσθ' ἔρη
τὰ σκέλη, κατεκλίδη ὑπὸ τοῦ
ἔσω γὰρ ἐκείλδοσεν ὁ ἀνδρῶπις.
καὶ αὖτα ἐραπτόμενος αὐτῷ ἔειπεν
ὁ δὲς τὸ φάρμακον, διαλιπὼν
χρῖνον, ἐπισκόπει τὰς πό-
δας καὶ τὰ σκέλη. κατὰ πᾶτα
σοδὲρα πῆσας αὐτῷ τὸν πόδα,
ἤρετο εἰ αἰδάνοιτο. ὁ δ' ἐκ ἔ-
ρη· καὶ μὴ τῷτο αὐδῖς τὰς κνή-
μας. καὶ ἐπειτὴν ἔτας ἡμῖν ἐ-
πεδείκνυτο ὅπ' ὑγρὸν τε καὶ
πῆγνυτο. καὶ αὐτὸς ἤπρετο,
καὶ εἶπεν, ὅπ' ἐπειδὴν πρὸς τῇ
καρδίᾳ γλῶσση αὐτῷ, τότε οἰχί-
σε. ἥδη ἂν σχεδὸν τι αὐτῷ
ἦν τὰ περὶ τὸ ἥτρον ψυχρόμενα.
καὶ ἐκκαλυψάμενος (ἐνεκὲν ἀ-
λυπῶ γὰρ) εἶπεν, ὁ δ' ἡ τελδο-
ταῖον ἐξεδέγγατο. ὦ Κεῖτων,
ἔρη, πρὸ Ἀσκληπιῶ ὁφείλομεν
ἀλεξφύονα. ἀλλὰ ἀπόδοτε, καὶ
μὴ ἀμελήσητε. Ἀλλὰ ταῦτα
ἔσται, ἔρη ὁ Κεῖτων. ἀλλ' ὅρα
εἴτι ἄλλο λέγεις. Ταῦτα ἐ-
ρωτῶ αὐτῷ, ἐδὲν ἔτι ἀπεκεί-
νατο· ἀλλ' ὀλίγον χρῖνον διαλιπὼν, ἐκινῆθη τε, καὶ ὁ ἀν-

afflictans, neminem reliquit præ-
sentium, cujus vicem non de-
ploraret, præter unius Socratis
vicem. Ille verò hæc animad-
tens, Quidnam, inquit, ὁ viii
mirabiles, agitis? Atqui ego
maximè hanc ob causam mu-
lieres abegeram, nè talia face-
rent. Audiveram enim cum
gratulatione & applausu esse ex
hac vita migrandum. Quiesce
igitur atque tolerate. Nos
verò hæc audientes erubuimus,
deditimùsque à lacrymis. Sed
ipse quum inter deambulandum
crura jam gravari sentiret, ja-
cuit resupinus: sic enim qui
venenum præbuit, jusserrat. Qui
paulò post eum tangens, pedes
& crura consideravit. Deinde
gravius comprimens pedem e-
jus, quæsitit an sentiret. ne-
gavit Socrates. Ille rursus præ-
sit tibias, paulatimque (manu)
ascendens, ostendit nobis fri-
gere eas atque rigere. Et ipse
attigit rursus, atque quum ad
cor pervenerit, tunc esse de-
cessurum. Jam igitur frigue-
rat ei ventriculus, cum dete-
gens, erat enim coopertus, di-
xit, quæ vox illi extrema fu-
it, ὁ Crito, Ἀσκληπιο gal-
lum debemus, quem reddite,
neque negligatis. Fiet, inquit
Crito, quod jubes. Sed vi-
de num quid aliud velis. Hæc
interroganti nihil ultra respon-
dit. Sed cum parvo tempore
interquievisset, commotus est. Et

minister

minister detexit eum, atque ipse lumina fixit. Quod quum Crito cerneret, ora oculósq; composuit. Hic finis fuit amici nostri, ó Echecrates, viri, nostro quidem iudicio, omnium quos experti sumus optimi, & apprimè sapientissimi atque iustissimi.

καὶ ἄλλως φερονιωτάτῃ καὶ δικαιοτάτῃ.

ἔρωπ' ὁρῶν αὐτόν.
καὶ ὅς τ' ὁμῶς ἐσπιν. ἰ-
δὼν δ' ὁ Κρίτων συνέλαβε τὸ
εἶμα τε καὶ τὰς ὀφθαλμούς.
"ἮΔΕ ἡ τελευτῇ, ᾧ ἔχκε-
τες, τῷ ἐταίρῃ ἡμῖν ἐχέμετο,
ἀνδρὲς, ὡς ἡμεῖς φαίμεν ἂν,
ἥν τότε ὧν ἐπεσφάθημεν αἰεὶς"

ΠΛΑΤΩ-

ΠΛΑΤΩΝΟΣ PLATONIS DE
ΝΟΜΩΝ, LEGIBUS,

ἢ

Sive

ΠΕΡΙ ΝΟΜΟ- DE LEGUM IN-
ΘΕΣΙΑΣ, STITUTIONE

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΔΕ- DIALOGUS DE-
ΚΑΤΟΣ. CIMUS.

Τὰ τῷ Διαλόγῳ ἀνέσωπα.

Dialogi Personæ.

ἈΘΗΝΑΙΟΣ ΕΞΕΝΟΣ,
ΚΛΕΙΝΕΙΑΣ ΚΡΗ΄Σ,
ΜΕΓΙΛΛΟΣ ΛΑΚΕ-
ΔΑΙΜΟΝΙΟΣ.

ATHENIENSIS HOSPES,
CLINIAS CRETENSIS, ME-
GILLUS LACEDÆMO-
NIUS.

I. **M**ΕΤΑ ὃ τὰς αἰτίας, αὐτὸς πάν-
τος ἐν εἰρήδῳ τοιόνδε π νό-
μιμον βιάων πέει· ἥν ἀλλοτείων μὴδ' ἐνα
μὴδ' ἐν ὀρέειν μὴδ' ἄγειν· μὴδ'
αὐ χεῖρ' αὐ μὴδ' ἐν τῷ τὸ πέλας,
ἐάν μὴ πείσῃ τὸν κακὸν μὴδ' ὄν.
ἐκ γὰρ δὴ τῷ τοιούτῳ πάντα ἡς-

POST leges de ca-
de, vulneribusque
& verberibus, com-
munis lex illa de
omni vi fanciatur,
ut nemo ferat asportetque rem
alienam, aut vicini re ulla uta-
tur, nisi possidenti antea per-
suaferit: hinc. n. mala omnia quæ

narra-

narravimus, dependerunt, pendētque jam, & in posterum dependebunt. Reliquorum verò maxima sunt, petulantium juvenum contumeliæ atque injuriæ, quæ tunc maxima, quando in sacra committuntur: præsertim cum in publica atque sancta, vel in tribuum aliquarum communionem, vel aliorum hujusmodi. Secundo verò loco habenda sunt, quando in sacra privata atque sepulchra. Tertio quæ in parentes seorsum ab his quæ de inferenda injuria narravimus. Quartum contumeliæ injuriæque genus est, quando quis contemptis magistratibus, rem illorum abducit, vel ea utitur, antequam illis persuaserit. Quintum cum civis alicujus civilis dignitas læditur vel offenditur, quod genus omnino ultionem poscit. atque his singulis communiter providere lex debet. De sacrilegio quidem summatim dictum est, quid fieri oporteat, si vi aut clam peragatur.

II. De his autem quæ verbo vel opere in deorum contemptum aguntur, quomodo puniendæ sunt, deinceps proœmio quodam proposito dicendum videtur. Hujusmodi verò proœmium sit, Qui deos esse putat secundum leges, nec facit unquam sponte impium quicquam, nec loquitur. Faciunt autem, aut dicunt impium aliquid in deos, vel quia deos esse negant, vel quia etsi putant esse deos, de rebus tamen humanis curare ipsos minimè arbitrantur: vel tertio quamvis & sint, & de hominibus curam

τημὴν τὰ τε εἰρημνία καὶ χάρις, καὶ ἔστι καὶ ἔστι. μέγιστα δὲ δὴ τῶν λοιπῶν αἱ τῶν νέων ἀκολασίαι τε καὶ ὕβρεις. εἰς μέγιστα δὲ, ὅταν εἰς ἱερὰ γίγνωνται. καὶ διαφερόντως αὖ μέγιστα, ὅταν εἰς δημόσια καὶ ἅγια ἢ κατὰ μέρη κοινὰ φυλετῶν ἢ πνῶν ἄλλων τοιούτων κοινογνηκῶν· εἰς ἱερὰ δὲ ἴδια καὶ τάφους, δότρεα καὶ δώτερας. εἰς δὲ γονέας, τέτα, χωεῖς τῶν ἑμπεσθῶν εἰρημνίων, ὅταν ὕβρις πῆ. τέτατον δὲ γῶν ὕβριος, ὅταν ἀφρονεσῶν πῆ τῶν ἀρχόντων ἄγῃ ἢ φέρῃ ἢ χεῖν τινὶ τῶν ἐμείνων, μὴ πέισας αὐτῆς· πέμπτον δὲ, τὸ πολιτικὸν ἂν εἴη ἐκείνῃ τῶν πολιτῶν ὕβρις, δίκῃν ὁπκαλέμενον, οἷς δὴ δότεον εἰς κοινὸν νόμον ἐκείνῃ. ἱεροσυλία μὲν γὰρ εἴρηται ξυλλήβδῳ, βίαιός τε καὶ λάτρεα ἐὰν γίγνηται, τί χεῖν πάχυν.

II. "Ὅσα δὲ λόγῳ καὶ ὅσα ἔργῳ περὶ θεῶν ὕβρις τις λέγων ἢ περὶ ἡρώων, τὸ ὁδομύδιον ὑπερμελῶς ῥητέον ὁ δὲ πάχυν· ἔστω δὲ τὸδε· θεῶν ἡ γένεσις καὶ κατὰ νόμους ἐκείνους πῶποτε ἔτε ἔργον ἀσεβὲς εἰργάσαστο ἐκὼν, ἔτε λόγον ἀφῆκεν ἀνομιον. ἀλλὰ ἐν δὴ τι τῶν τετιῶν πάχυν, ἢ τῶν ὁδῶν εἶπον ἔχῃ ἡ γένεσις, ἢ τὸ δώτερον, ὄντας, ἢ φροντίζεν ἀνθρώπων, ἢ τέτιον,

εὐπαρεμυδῆτες εἴ), θυοῖσιν τε
 καὶ εὐχαῖς παρεργαζόμενοι. ΚΛ.
 Τί ἔν δὴ δρῶμεν ἂν ἢ καὶ λέ-
 γομεν πρὸς αὐτούς; ΑΘ. ὦ
 ῥαδὲ, ἐπακέσωμεν αὐτοῖς πρῶ-
 τον ἃ πρὸ καταφρονεῖν ἡμῶν
 πρὸςπαίζοντας αὐτοὺς λέγειν μα-
 τήομαι. ΚΛ. Ποῖα δὴ; ΑΘ.
 Ταῦτα τάχ' ἂν ἐρεχθῶντες εἴ-
 ποιεν, ὧς ἔνε· Ἀθηναῖε καὶ Λα-
 κεδαιμόνιε καὶ Κνῶσι, ἀλλήθῃ
 λέγετε. ἡμῶν γὰρ οἱ μὲν τοπα-
 ράπαν θεὸς ἑδαμῶς νομίζουσιν·
 οἱ δὲ, μηδὲν ἡμῶν φροντίζειν·
 οἱ δὲ, εὐχαῖς ᾤοντο· οἷος
 ὑμεῖς λέγετε. ἀξιοῦμεν δὲ, κα-
 δάτω ὑμεῖς ἡξιόκατε περὶ νό-
 μων, περὶ ἀπειλεῖν ἡμῶν σκλη-
 ρῶς, ἡμᾶς πρῶτον ἐπιχει-
 ρεῖν πείθειν καὶ διδάσκειν ὥς εἰσὶ
 θεοὶ, τέκμηρια λέγοντες ἰκα-
 νά· καὶ ὅτι βελτίους ἢ παρὰ τὸ
 δίκαιον ἔσθ' ἂν τινῶν δώρων πα-
 ρατρεπέσθαι κηλεύομεν. νῦν μὲν
 γὰρ ταῦτα ἀκούοντες τε καὶ ποι-
 οῦντες ἑτέρα ἢ λεγόμενων αἰ-
 σῶν εἴ) ποιητῶν τε καὶ ῥητόρων
 καὶ μάντεων καὶ ἱερέων, καὶ ἄλλων
 πολλὰς μυθεῖται, ἐκ ὧν τὸ μὴ
 δρᾶν τὰ ἀδίκῃ τρεπόμεθα οἱ
 πλείστοι, δρῶσιν δι' ὅσα
 κείῳ περῶμεθα. παρὰ δὲ δὴ
 νομοθετῶν φασκόντων εἴ) μὴ ἀ-
 γέιν, ἀλλὰ ἡμέρων ἀξιοῦμεν
 παιδοῖ πρῶτον χρῆσθαι πρὸς ἡ-
 μᾶς, εἰ μὴ πολλῶ βελτίω ἢ
 ἄλλων λέγοντας περὶ θεῶν ὥς
 εἰσὶν, ἀλλ' ἔν βελτίω γε πρὸς
 ἀλήθειαν, καὶ τάχα παιδοῖμεθ'

habeant, facile tamen placari
 eos votis & sacrificiis opinan-
 tur. CLIN. Quid faciemus i-
 gitur? quid ad ipsos dicemus?
 ATHEN. Audiamus, ὁ bone
 vir, prius quid in nostrum
 contemptum joco quodam di-
 cturos illos conjicio. CLIN.
 Quidnam dicent? ATHEN.
 Itā fermē in nos nugabuntur,
 O Athenienses hospes, vosque
 Lacedæmonie atque Gnosie, ve-
 rē illud dicitis, quod nostrum
 alii nequaquam esse deos, alii
 nihil nostra curare, alii mu-
 neribus facile placari existiment.
 Quod igitur vos in omnibus
 legibus ferendis faciendum esse
 putavistis, hoc & nunc a vo-
 bis fieri volumus, ut scilicet
 ante legum minas sufficientibus
 signis deos esse nobis persua-
 deatis, nec posse illos præter-
 quam fas est, muneribus ullis
 moveri. Nunc enim hæc & si-
 milia quædam audientes præ-
 dicari quotidie ab iis qui ex-
 cellere putantur, poetis, ora-
 toribus, vatibus, sacerdotibus,
 aliisque permultis, ab injuria
 quidem facienda non remove-
 mur: sed cum fecerimus, pla-
 care deos conamur. A vobis
 autem qui atroces nullo mo-
 do, sed mites legum latore
 esse gloriāmini, poscimus, ut
 persuasione prius adhibita, quod
 dii sint, itā doceatis, ut e-
 tiam si non multo meliora
 quam alii, veriora tamen lo-
 quāmini. Fortē namque vobis
 credemus.

credemus. Quare si æquum quid postulamus, morem gerite.

III. CLIN. Atqui, ô amice, facile est veritatem hanc ostendere quòd dii sint. ATHEN. Quo pacto? CLIN. Primum quidem terra, sol, sidera, ipsúmque universum, temporum quoque ornatissima varietas, annis mensibúque distincta id ostendunt, Græcorum præterea barbarorúmque omnium consensus, deos esse fatentium. ATH. Timeo, ô beate vir, scelestos homines: timeo inquam, non erubescō, nec vereor, ne fortè vos contemnant. Vos enim differentia istorum causam ignoratis, & incontinentia voluptatum cupiditatumque tantummodo adputatis impiam animos eorum vitam corruiere. CLIN. Sed quænam præter ista, alia istorum causa hospes est? ATH. Quod vos ipsius expertes penitus fugit. CLIN. Qui hoc? ATHE. Ignorantia quædam certè gravissima, quæ maxima videtur esse prudentia. CLIN. Quo pacto inquis? ATH. Feruntur apud nos sermones, partim metro, partim soluta oratione conscripti, qui apud vos propter disciplinæ civilis excellentiam, ut audio, non reperiuntur. Quorum antiquissimi primam cœli aliorúmque naturam deorum factam fuisse affirmant, nec multum progressi, deorum generationem consuetudinémque inter se narrant. Quæ

ἀν ἰσως ὑμῖν. ἀλλ' ὀπιχειρεῖτε, ἵτι μέτερον λέγειν, εἴπῃν ἂν περὶ αὐτῶν.

III. ΚΛ. Οὐκ ἔν ἐξένη δὲ καὶ ῥᾶδιον εἶναι ἀληθῶς ὄντας λέγειν ὡς εἰς θεοί. ΑΘ. Πῶς; ΚΛ. Πρώτων μὲν γῆ καὶ ἡλιος, ἅστα τε τὰ ζῦμπαντα, καὶ τὰ ἄνω ὡρῶν διακεκοσμημένα καλῶς ἔσως, ἐν αὐτοῖς τε καὶ ὑποσθι ἐκτετακμένα. καὶ ὅτι πάντες ἑλληνῶες τε καὶ βάρβαροι νομίζουσιν εἶναι θεοί. ΑΘ. Φοβῶμαι γὰρ ὅτι μακάριε τὸς μοχθηροὺς (ὃ γὰρ δὴ ποιεῖς εἴποιμ' ἀν ὥστε αἰδέσθαι) μήπως ὑμῶν καταφρονήσωσιν. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἐκ ἰστέ αὐτῶν περὶ πλὴν τῆς διαφορῆς αἰτίαν, ἀλλ' ἡγεῖσθε ἀκρατεῖα μόνον ἡδονῶν τε καὶ ὀπιθυμιῶν ὅτι τὸν ἀπεῖναι ὁρμᾶσθαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν. ΚΛ. Τὸ ὅτι πρὸς τέτοις αἰτίαι ἀν ὡς ἐξένη εἶναι; ΑΘ. Σχεδὸν ὁ παντάπασιν ὑμεῖς ἐξωζῶντες ἐκ ἀν εἰδέητε, ἀλλὰ ὑμεῖς ἀν λαοδάνοι. ΚΛ. Τί δὴ γὰρ το φράζεις τανῦν; ΑΘ. Ἀμαθία τις μάλα χαλεπὴ, δοκῶσα εἶναι μερίστη φρόνησις. ΚΛ. Πῶς λέγεις; ΑΘ. Εἴσιν ἡμῶν ἐν ἱερῶν μαστο λόγοι κείνοι, οἱ παρ' ὑμῶν ἐκ εἰσὶ, δι' ἀρετὴν πολιτείας, ὡς ἐγὼ μανθάνω· οἱ μὲν, ἐν ποσὶ μέθοις; οἱ δ' ὅτι, καὶ ἀνδράμειαν. λέγοντες περὶ θεῶν, οἱ μὲν παλαιότατοι, ὡς γάρ κεν ἡ περὶ τῆς φύσεως ἐρευνῆ, ὅτι τε ἄλλων. περὶ δὲ τῶν τῆς ἀρχῆς ἐκ πλὴν θεογονίαν διεξέρχονται, καὶ ὑμῶν τε ὡς πρὸς ἀνδράνας ἀμίλησιν. ἂν

πῶς ἀκούσιν εἰ μὴ εἰς ἄλλό τι καλῶς ἢ μὴ καλῶς ἔχῃ, ἔφαδον ὀπτιμῶν παλαιῶς ἔσιν. εἰς μέντοι γυνέων τε θεωρίας καὶ τιμᾶς ἐκ ἀν' ἑωυτοῦ ποτὲ ἐπανῶν ἐποιεῖμι, ὅτε ὡς ὠφέλιμα, ὅτε ὡς τοῦτο ἔχον ὀρθῶς εἰρήνη. τὰ μὲν ἐν δὴ τῷ ἀρχαίων πέρι μετέδωκα καὶ χαίρειν, καὶ ὅτι θεοῖσι φίλον λεγέδωκα ταῦτα. τὰ δὲ τῷ νέων ἡμῶν καὶ σοφῶν αἰτιαδῶν ὅτι κακῶν αἰτία. τὸ δὲ ἐν οἷς τῷ ταῖς ἐξερμάζον λόγῳ. ἐμὲ γὰρ καὶ σὺ, ὅταν τεκμήρια λέγωμεν ὡς εἰσι θεοὶ, ταῦτα αὐτὰ θεοσφέροντες, ἡλίον τε καὶ σελεύην καὶ ἄστρα καὶ γῆν, ὡς θεὸς καὶ θεῖα ὄντα, ὑπὸ τῷ σοφῶν τέτων ἀναπεπυσμένοι ἀν' ἀνθρώπων ὡς γῆν τε καὶ λίθους ὄντα αὐτὰ, καὶ ἐδὲν τῷ ἀνθρώπων πραγμάτων φροντίζειν δυνάμει, λόγοισι δὲ ταῦτα εἶναι πῶς εἰς τὸ πιθανὸν πεπεμμένα.

IV. ΚΛ. Καλεπὸν γε λόγον ὃ ξένη εἰρηκῶς τυγχάνεις, εἰ γε εἰς ἡν μόνον. νῦν δὲ ὅτε πάνπολλοι τυγχάνουσιν, ἔτι χαλεπώτερον ἂν εἴη. ΑΘ. Τί ἐν δὴ πὶ λέγωμεν; τί χρὴ δεῖν ἡμᾶς; πότερον ἀπελογησώμεθα ὅτι κατηγορήσαντες τινὸς ἐν ἀσεβείᾳ ἀνθρώποις ἡμῶν, φάμεθα περὶ τῆς νομοθεσίας, λέγουσιν ὡς δεινὰ ἐραζόμεθα; νομοθετῶντες ὡς ὄντων θεῶν, μὴ τρεπώμεθα πάλιν,

quoniam prisca sunt, quantum ad alia quidem sive rectè, sive non rectè se habeant, reprehendere non facile est, ad cultum tamen honorisque progenitorum, nec utilia ipsa, nec vera esse fatebor. Prisca igitur dimittamus, dicamque illis, ut diis placet, dicamus: juniorum verò sapientum verba sicubi mala hominibus afferant, incusamus. Profectò istorum verbis illud efficitur, ut cum ego & tu hæc ipsa signa esse, quòd dii sint, alterimus, solèmque ac lunam, sidera & terram, quasi deos & res divinas in medium adducimus, tunc juvenes ab istis sapientibus aliter persuasi, terram & lapides hæc esse dicant, nullamque humanarum rerum curam habere posse: sed verbis tantum ornatis verisimiliter sermonem de istis esse digestum.

IV. CLIN. Gravem certè hospes & periculosum sermonem habuisti etiam si solummodo unus fuisset. Nunc verò eò gravior & molestior est, quòd plures sunt. ATH. Quid ergo dicere, quidve facere nos oportet? Utrum quasi apud impios homines accusati simus, quòd falso deos esse legibus affirmaverimus, ad defensionem accingemur? An his demissis ad legum tractationem iterum revertemur, nè proæmium legum

gum nobis hoc excrescat in longum: cum oratio brevis futura non sit, si pronis ad impietatem hominibus quæ requirunt, sufficienter ostendere voluerimus, atque etiam terrore illos a scelere amovere, demum verò quemadmodum convenit, leges ferre? CLIN. Sæpenumero in hoc brevi tempore hospes a nodis dictum est, brevitatē non esse prolixitati antepōnendam. Nihil enim nos, ut dicitur, urget. Quare ridiculum simul & prævum esset, si breviora melioribus præferremus. Multum enim conferet, si verisimili ratione sermo noster ostenderit quod dii sint, & boni sint, iustitiamque multo magis quam homines colant. quod ferè optimum pulcherrimumque legum omnium erit exordium. Quamobrem absque ulla molestia atque festinatione, pro viribus nihil prætermittamus, quod ad hanc rem persuadendam pertineat. ATH. Ille sermo tuus adeò te paratum promptumque ostendit, ut ad preces votumque videatur provocare, nec moram amplius patiatur. Verum quomodo absque offensione esse aliquis deos differat? præsertim cum necesse sit, graviter ferre odissèque eos, qui horum verborum nobis causam

μακρότερον γίγνηται τῷ νόμῳ, ἔτι δὲ βραχύς ὁ λόγος ἐκπαθεῖς ἂν γίγνηται, εἰ πῶς ἐπιθυμῶσιν ἀσεβεῖν, τὰ μὲν ἀποδείξαι μὲν μετῴως τοῖς λόγοις, ὃν ἔφελλον δὲν πῶς λέγειν. τὰ δὲ, εἰς φόβον τρέψαι μὲν. τὰ δὲ, διὰ θεοῖν πεινῶντες ὅτι φέρεται, μὲν τὰ ταῦτα ἡδὴ νομοθετοῦμεν. ΚΛ. Ἀλλ' ὦ ξένη, πολλὰ κίς μὲν ὥστε ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὰ αὐτὰ εἰρήκαμεν, ὥς ἔδεν ἐν τῷ παρόντι δεῖν περὶ μὲν βραχυλογίαν μάλλον ἢ μήκος. ἔστις γὰρ ἡμᾶς (τὸ λεγόμενον) ἐπείγων δῶκεν. γελοῖον δὲ καὶ σαυλὸν τὸ περὶ τῶν βελτίων τὰ βραχύτερα ἀκριβοῦς σαίνειν διαφέρει δ' ἡ σμικρὴν ἀμωσχεπὶς πιθανότητα πᾶσι τοῖς λόγοις ἡμῶν ἔχειν, ὥς θεοὶ εἰσὶ καὶ ἀγαθοὶ, δίκῃ πᾶσι διαφείντως ἀνθρώπων γε δὲ γὰρ τὰ ἡμῶν ὑπὸ πάντων τῶν νόμων καλλίστην τε καὶ ἀεισὴν πεποιθὸν ἂν εἴη. μηδὲν ἔν τῷ συζητῶντες μηδὲ ἐπειθέστες ἢ πᾶσι ποτὲ ἔχοντες δύναμιν εἰς πειρὰ τῶν τοιούτων λόγων, μηδὲν ἀποδέμαρτοι, διεξελθόντες εἰς τὸ δυνατόν ἱκανῶς. ΑΘ. Εὐχὴ καὶ δοκεῖ περὶ χαλεπὸν ὁ λεγόμενος ὑπὸ σὲ νῦν λόγος, ἐπειδὴ περὶ τῶν συνταγῶν. μάλλον δὲ δοκεῖ ἐγγράφῃ λέγειν.

εἴρεται δὲ, πῶς ἂν πᾶσι μὴ θυμῷ λέγειν περὶ θεῶν, ὥς εἰσὶν; ἀνάγκη γὰρ δὲ καλεπῶς εἶρεται καὶ μὴ σῶν εἰρήνης οἱ τόπων ἡμῶν αἴποι τῶν λόγων γε γίγνηται

καὶ γέγονεν. νῦν ἔν περὶ πόμφοι
 τοῖς μύθοις, ὅς ἐν νέων παι-
 δῶν ἐπ' ἐν γάλαξιν πρεσβόμφοι,
 τρεφῶν τε ἡκκον καὶ μητέρων,
 οἷς ἐν ἐπιδόξῃ μετὰ τε παιδῶν
 καὶ μὲν πατρὸς λεγόμενος, καὶ με-
 τὰ θυσιῶν, ἐν εὐχαῖς αὐτὸς ἀ-
 κούοντες τε, καὶ ὅφεις ὄρωντες
 ἐπομφοῦς αὐτοῖς, ὅς ἡδιστα ὅγε
 νέῃ ὄρεα τε καὶ ἀκρεῖα περὶ πο-
 μφίας, θυόντων ἐν σπαρδῇ τῇ
 μερίσῃ αὐτῶν γονέων, ἡδὺ
 αὐτῶν τε καὶ ἐκείνων ἐσπαρδακώ-
 των, ὡς ὅτι μάλιστα ἔσι θεοῖς
 εὐχαῖς περιδιαλεγόμενων καὶ ἰ-
 κεταῖας· ἀνατέλλοντες τε ἡλικίᾳ
 καὶ σελεύῃς καὶ πρὸς θυμῶν ἰ-
 ὄντων, περιουλίσεις ἅμα καὶ περι-
 ουκλήσεις ἀκούοντες τε καὶ ὄρων-
 τες Ἑλλῶν τε καὶ βαρβάρων
 πάντων ἐν συμφοραῖς παντοίας
 ἐχόμενων καὶ ἐν εὐπείροιαις,
 ἔχ' ὡς ἐκ ὄντων, ἀλλ' ὡς ὅτι
 μάλιστα ὄντων, καὶ ἑδαιμῶν ὑπο-
 ψίαν ἐνδιδόντων ὡς ἐκ εἰσὶ
 θεοί. τῶν δὲ πάντων ὅσοι
 καταφρονήσαντες ἐδὲ εἰς ἐνὸς
 ἱκανῶς λόγου, ὡς φαῖεν ἂν ὅσοι
 καὶ σμικρὸν νῦν κέντιμον, νῦν ἀ-
 ναγκάζουσιν ἡμᾶς λέγειν ἢ λέ-
 γομεν, πῶς τότε ἂν τις ἐν
 παλαιῇ λόγοις δύνατο νῦν αὖτε
 ἅμα διδάσκειν περὶ θεῶν περὶ
 τῶν ὡς εἰσὶ; τελευτήσαν δέ. ὁ
 γὰρ ἅμα γε δεῖ μολῦναι, τὸς
 μὲν, ὑπὸ λαμπρότητας ἡδονῆς ἡ-
 μῶν, τὸς δὲ ὑπὸ τῆς θυμῶν
 τοῖς τιέτοις. ἴτω δὲ περὶ ῥήσις τοῖς ἀδύμοις τοῖς ἔτω πῶς δι-
 ἀνοιαν διεσθαρμύκοις· καὶ λέγωντες περὶ αὐτοῦ, σέβοντες τὸν θυμὸν, ὡς ἐνὶ

præbuerunt. Hi certè à pue-
 ritia ad deos affirmandos eo
 maxime inducere animum po-
 tuerunt, quòd dum lacte nu-
 trirentur, à nutricibus matribus-
 que, multa de illis joco & se-
 rio dicta decantataque in oratio-
 nibus audiebant, & in sacrifi-
 ciis videbant consentanea quæ-
 que illis fieri, quæ suavissime
 pueri & vident & audiunt, dum
 parentes eorum summo studio
 pro se liberisque sacrificare,
 orareque supplices, deos, quasi
 quam maxime dii sint, vide-
 rent: necnon quotidie in ortu
 & occasu solis ac lunæ Græcos
 & barbaros omnes tam in re-
 bus adversis quam secundis con-
 spicerent, suppliciter adorare:
 atque ex hoc non suspensionem
 quòd dii non sint asserre: sed
 testimonium quòd sint absque
 controversia perhibere. At verò
 qui hæc omnia, nulla ratione,
 ut mentis compos quilibet di-
 ceret, moti despiciunt, pro-
 ptereaque nos ad hæc dicenda
 compellunt: quo pacto eos nunc
 mansuetis verbis corrigere, & pri-
 mum quòd dii sint docere pos-
 sumus? Audeamus tamen: nec
 enim decet, cum illi volup-
 tate perdantur, nos quoque
 ira in eos corrumpi. Quapro-
 pter omni concitatione animi
 extincta proœmium ad eos
 qui ita mente corrupti sunt,
 aggrediamur: & quasi ad unum

eorum

eorum ita orationem mansuetè vertamus. O fili, juvenis adhuc es: nec dubito, quin progressio temporis faciat, ut de multis aliter quam nunc, sentias. Expecta igitur oro, ut tunc de rebus maximis judices. Maximum autem est quod tu modò nihil arbitraris, ut rectè de diis sentientes, bene vivamus. Verum si hoc in his permagnum tibi certificavero, minime mentiar. Non tu solus nec amici tui primi, hanc de diis opinionem habetis, sed aliqui semper, tum plures tum pauciores hoc morbo laborant. Quod verò plurimis illorum contigit, tibi narrabo. Profecto nullus eorum ab adolescentia usque ad senectam in hac opinione quòd dii non sint perseveravit. Reliqui autem duo morbi quamvis non multis, nonnullis tamen permanserunt, quòd dii sint quidem, sed de rebus humanis nihil curent. Vel quòd curent, sed faciliè precibus sacrificiisque placentur. Tu igitur si mihi credes, expectabis, donec plane constet tibi pro viribus, quid de his judicandum sit. Utque id assequaris, diligenter considerabis, sive sic sive aliter se res habeat: & à cæteris omnibus, & à legumlatore maximè sciscitaberis. Interea noli tam temerarius esse, ut impie de diis sentias. Is enim

ὡς μὴ πολλήσῃς περὶ θεῶς μηδὲν ἀσεβῆσαι. περὶ γὰρ

διαλεγόμενοι τῶν τοιούτων, ὧς παῖ, νέῃ εἶ. περιὼν δὲ σε ὁ χρεὼν ποιήσει πολλὰ ὧν νῦν δοξάζεις μεταβαλόντα, ἐπὶ πάντῃα πείθεσθαι. ὡς μὲν ἐν εἰς τότε κειτῆς ὡς τῶν μερίτων γίγνεσθαι. μέρισον ὅ, ὁ νῦν ἐδὲν ἢ γῆ σὺ, τὸ, περὶ τὰς διὰς ὁρῶν διανοηθέντα, ζῆν γὰρ ὡς ἢ μή. περὶ τὸν ὅ περὶ αὐτῶν ἐν πὶ μέγα σοὶ μινύων ἐκ ἀν ποτε φανέτω ἡ δόξῃς, τὸ τοιόνδε. ὅ σὺ μόνον ἐδὲ οἱ σοὶ εἰλοὶ περὶ τοὶ καὶ περὶ τῶν δόξαν περὶ θεῶν ἔχοντες. γίγνον ὅ δὲ πλείους ἢ ἐλάττω ταύτῃ τῶ νόσον ἔχοντες. τὸ ὅ πότῃ σοὶ παρεγερνὸς αὐτῶν πολλοῖς φερόμεν ἂν, τὸ μηδὲνα πώποτε λαβόντα ἐκ νέε ταύτῃ τῶ δόξαν περὶ θεῶν ὡς ἐκ εἰσ, διατελέσαι περὶ γῆρας μέναντα ἐν ταύτῃ τῇ διανοήσῃ. τὰ δὲ μὲν πάντα περὶ θεῶς μέναι, πολλοῖσι μὲν ὅ, μέναι ὅ ἐν πῶ, τὸ τὰς θεῶς ἐπὶ μὲν, φερόμεν ὅ ἐδὲν τῶ ἀνθρωπίνῳ καὶ τὸ μετὰ τῶτο, ὡς φερόμεν μὲν, ἐν τῶ μὲν τῶ ὅ εἰσ δύμασι καὶ ἐνχαῖς. τὸ δὲ σαφές ἂν γινώσκον σὺ περὶ αὐτῶν καὶ δυνάμει δόγμα, ἂν ἐμοὶ πείθῃ, ὡς μὲν ἀνασκοπῶν, εἰτε ὅτως εἰτε ἄλλως ἔχει. πυνθανόμενον ὡς τε τῶ ἄλλων, καὶ δὲ καὶ μάλα καὶ περὶ τῶ νομοδέτα. ἐν ὅ δὲ τῶ τῶ χρεῶν

τῶ τες νόμους σοὶ πένει νῦν,
καὶ εἰς αὐτοῖς διδάσκειν περὶ αὐ-
τῶν τέτων ὡς ἔχει.

V. K. Κάλλιε, ἡμῖν ὧς ξέ-
νέ μέλει γε τῶ νῦν εἶρη. A. Παντόπασι μὲν, ὧς Μέγилλέ
τε καὶ Κλεινία· λελήθαμεν δὲ
ἡμᾶς αὐτὸς εἰς θαυμαστὸν λό-
γον ἐμπεπρωκότες. K. Τὸν
ποῖον δὴ λέγεις; A. Τὸν πα-
ρὰ πολλοῖς δοξαζόμενον ἔῃ σο-
φώτατον ἀπάντων λόγων. K. Φεῖξ' ἔτι σαφέστερον. A. Λέ-
γεις περὶ τινὲς ὡς πάντα ὅττι τὰ
παιγνύματα γιγνόμενα, καὶ ἡυ-
όμενα, καὶ ἡυποόμενα, τὰ μὲν
εἴσι, τὰ δὲ τέχνη, τὰ δὲ διὰ
τύχην. K. Οὐκ ἐν καλῶς. A. Εἰκὸς γε τοι περὶ σοφὸς ἀνδρας
ὁρθῶς λέγειν. ἐπόμενοι γὰρ μὴ
αὐτοῖς σκεψόμεθα τὸς ἐκεί-
θεν, ἢ ποτε καὶ τυγχάνουσι δι-
ανοόμενοι. K. Πάντως. A. Ἐοικε (οὐαὶ) τὰ μὲν μέγιστα αὐ-
τῶν καὶ κάλλιστα ἀφ' ἡμέτερος εἴ-
σιν καὶ τύχην, τὰ δὲ σμικρό-
τερα, τέχνην. ἢν δὲ παρὰ φύ-
σιν λαμβάνουσιν τὸν ἥν μεγα-
λων καὶ πρώτων ἡύουσιν ἔργων,
πλάττειν καὶ τεκταίνεσθαι πάντα
τὰ σμικρότερα, ἃ δὲ τέχνη-
καὶ πάντες αἰσουργοῦμεν. K. Πῶς λέγεις; A. Ὡς ἔτι συ-
φέσκειν ἐρῶ· πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ
γῆ καὶ ἀέρα, εὐσεὶ πάντα ἔῃ
καὶ τύχην οὐαὶ· τέχνη δὲ εἶναι
τέτων. καὶ τὰ μετὰ ταῦτα αὐ-
τομάτα, γῆς τε καὶ ὕλης καὶ πύλης, ἀφ' ἧν τε περὶ, διὰ τέ-
των γιγνόμενα, παντελὲς ὅντων ἀφ' ἧν. Τύχην δὲ σερούμενα

qui tibi leges ponit, & nunc
& postea, quomodo ista se ha-
beant, docere conabitur.

V. CLIN. Optime hucusque
hospes nobis est dictum. ATH.
Prorsus est ita, ὁ Megille,
atque Clinia. Sed in mirabi-
lem quendam sermonem nesci-
entes incidimus. CLIN. Quem-
nam? ATHE. Qui a multis
sapientissimus esse putatur. CLIN.
Dic clarius. ATHE. Res om-
nes nonnulli aiunt, quæ fi-
unt, quæ futuræ, quæque fa-
ctæ sunt, vel natura, vel for-
tuna, vel arte fieri. CLIN.
Et probè quidem. ATHE.
Certè non absurdum est viros
sapientes probè dixisse. Quare
sequamur ipsos: inquiramusque
quidnam intellexerunt. CLIN.
Omnino. ATHE. Maxima di-
cunt atque pulcherrima natu-
ra fortunaque fieri: Arte verò
minora: eamque dicunt acce-
pta à natura magnorum pri-
morumque operum generatione,
fungere fabricareque minora om-
nia, quæ artificiosa ab omni-
bus appellantur. CLIN. Quo-
modo id ais? ATHE. Sic pla-
nius dicam. Ignem, aquam,
terram, aërem, omnia hæc non
arte, sed natura & fortuna
esse dicunt. Corpora etiam quæ
post hæc sunt: rerum terrena-
rum, solis, lunæ, stellarum
omnium, ex istis anima pror-
sus carentibus facta fuisse ai-
unt: fortunaque quo unum-

quodque

quodque vis sua impulit lata, singula singulis, frigida calidis, sicca humidis, mollia duris, & omnino contraria contrariis, duce fortuna convenisse, ac necessario contemperata fuisse. Hoc pacto cœlum totum, & quæ in eo sunt omnia, animalia quoque, & plantas, & anni tempora fuisse producta: non per intellectum, neque per deum aliquem, neque per artem, sed natura, ut diximus, atque fortuna. Ex quibus artem postea mortalem à mortalibus factam, posteriores quasdam res genuisse, non penitus veritatis participes, sed simulacra quasdam sibi ipsis cognata, qualia pictura, musica, cæteræque artes his similes generant. Si quæ verò artes serium aliquid faciunt, eas esse quæ vim suam cum natura communicant: qualis est medicina, agricultura, gymnastica. Civilem præterea peritiam aiunt, parva quadam parte cum natura, magna verò cum arte concurrere: atque ita universam legum positionem non cum natura, sed cum arte, cujus positiones veræ non sint, convenire. CLINIAS. Quoniam pacto? ATHEN: Deos, ò beate vir, non natura, sed arte & legibus quibusdam constare volunt, eosque aliis alios, prout singuli secum consentientes lege sanxerunt. Pulchra verò vel honesta, alia natura, alia

ἀλλὰ πᾶ νόμοις· καὶ τὰς ἄλλας ἄλλοις, ὅπῃ ἔλαστο ἐαυτοῖσι σιωπο-
μολόγησαν νομοθετοῦντες. καὶ δὴ καὶ τὰ καλὰ, φύσει μὲν ἄλλα ἔδ,

τῇ τῆς διαίτης ἕκαστα ἕκα-
των, ἢ συμπεπλῶκεν ἀριώτων-
τα αἰκείως πως, ἔδμη δὲ ψυ-
χεῖς, ἢ ἔπρεσ αἰεὶ ὕγρὰ, καὶ
μαλακὰ πρὸς σκληρὰ· καὶ πάν-
τα ὅποσα τῇ φύσει ἐναντίων κερ-
σει καὶ πύχλω ὅς ἀνάγκης σιω-
περῶδη, ταύτη καὶ καὶ ταῦτα
ἔτω γενησκέαι τὸν τε ἑσπέρων
ὄλον καὶ πάντα ὅποσα κατ' ἑσπ-
ρόν· καὶ ζῶα αὖ καὶ εὐτὰ συμ-
παντα, ὥρων πασὼν ἐν τέ-
των ῥησομένων· ἢ διὰ νοδὺν
(φασὶ) ἔδὲ διὰ τινὰ θεόν, ἢ
δὲ διὰ τέχνην· ἀλλὰ, ὁ λέ-
γομεν, φύσει καὶ τέχνη. τέχνην
ὅ ὕπερ ἐν τέτων ὕπερ ἡγε-
ρομένη, αὐτῷ, διητητῷ ἐν διη-
τῇ, ὕπερ γενησκέαι παιδείας
πινὰς, ἀληθείας ἐσθόδου με-
τεχέας, ἀλλὰ εἰδὼλ' ἀπὸ
ἐυγενῆ ἐαυτῇ· οἳ ἢ γενοῖ
ἡγεῖ καὶ μεσική, καὶ ὅσαι παύ-
της εἰσὶ συνέειδοι τέχναι. αἱ
δ' εἰπ καὶ σπασθῶν ἀπὸ ἡγεῖ-
σι φύσει τέχνην, ἔδ ταύτας ὅπο-
σαι τῇ φύσει ἐκείνων τὴν αὐ-
τῇ δυνάμει· ὅς αὖ ἱατρικὴ καὶ
γεωργικὴ καὶ γυμναστικὴ, καὶ διη-
καὶ τὴν πολιτικὴν σμικρὸν πρὸς
ῥθ' ἔδ φασὶ κοινωνῶν φύσει·
τέχνη δ', το πολὺ. ἔτω δ' καὶ
τὴν νομοθεσίαν πᾶσαν, ἢ φύσει,
τέχνη δέ· ἢς ἐκ ἀληθείας ἔδ
τὰς δέσεις. ΚΑ. Πῶς λέγεις;
ΑΘ. Θεός, ὁ μακάριος, ἔδ
περὶ πᾶσιν ἔτοι τέχνη, καὶ εὐτὶ,
O 3

νόμῳ ὃ ἔπερα. τὰ δ' ἢ δέχματα
 ἢ δ' ἢ ποταμῶν, φύσει, ἀλλ'
 ἀμριτῶντας διατελεῖν ἀλλή-
 λους καὶ μεταπερὶ μὲν αἰ ταύ-
 τα. αἱ δ' ἂν μετὰ δύνανται καὶ ὁ-
 ταν, τότε κύρια ἔχουσα ἢ, γί-
 νόμῳ τέχνη καὶ τοῖς νόμοις,
 ἀλλ' ἔδ' ἢ πινι φύσει. ταῦτ'
 ὅτιν, ὡ φίλοι, ἀπαντα ἀνδρῶν
 σοφῶν ὡς νέοις ἀνθρώποις,
 ἰδιωτῶν τε καὶ ποιητῶν, φασκόν-
 των ἢ τὸ δικαιοτάτων ὅ, π τις
 ἂν νικᾷ βιαζόμενῳ. ὅθεν ἀ-
 σέβειαι τε ἀνθρώποις ἐμπήρσει
 νέοις, ὡς ἐκ ὄντων θεῶν οἷος
 ὁ νόμος περὶ τῆς διανοήσας
 δεῖν· σάσεις τε διὰ ταῦτα ἐλ-
 κόντων πρὸς τὸν καὶ φύσιν ὁρδὸν
 βίον, ὅς ὅτι τῇ ἀληθείᾳ κερ-
 τάντα ζῆν ἢ ἄλλων, καὶ
 μὴ δολαφόντα ἐτέρωσι κατὰ
 νόμον.

VI. K. Οἷον διελήλυθας,
 ὡ ξένη, λόγον, καὶ ὅσῳ λάβῃ
 ἀνθρώπων νέων δημοσίᾳ πόλεσι
 τε καὶ ἰδίῳ οἴκοις. A. Ἀλη-
 θῇ μὲν λέγεις, ὡ Κλεινία.
 τί ἔν οἷοι χελῶν δρᾶν τὸν νο-
 μοθέτην, ἔτω τῶν πάλαι
 παρεσκεύασμένων; ἢ μόνον ἀ-
 πειλεῖν πάντα ἐν τῇ πόλει ζύμ-
 πασι τοῖς ἀνθρώποις, ὡς, εἰ μὴ
 φήσεσιν ἢ θεῶν καὶ διανοη-
 σον, ὁ δὲ δόντες ποιῆτες οἷος
 φησὶν ὁ νόμος; καὶ πρὸς χαλῶν
 καὶ δικαίων, καὶ πρὸς ἀπάντων ἢ
 μεγάλων, ὁ αὐτὸς λόγος, ὅσα
 τε πρὸς ἀρετῇ τέλει καὶ κακίᾳ
 ὡς δὲ ταῦτα ἔτω περὶ τῆς, διανομῆς ὅπως ἂν ὁ νομοθέτης

lege consistere. Sed iusta na-
 tura minimè esse: imò verò
 homines de his semper invicem
 disceptare, & nova quotidie
 constituere: & quæ nuper sta-
 tuerunt, quatenus illis sic pla-
 cet, eatenus esse iusta, non
 natura quidem, sed arte & le-
 gibus stabilita. Hæc sunt, ὁ α-
 mici, quæ sapientes viri, tum
 poetæ tum scriptores, aliis ju-
 nioribus tradiderunt, dicentes
 justam esse eam possessionem,
 quæ vi & victoria comparatur.
 Unde junioribus impietas inna-
 scitur, ut credant non esse de-
 os, quales credere leges jubent.
 Hinc etiam seditiones oriuntur,
 per quas ad eam homines vi-
 tam quasi secundum naturam re-
 ctam trahuntur, qua ita vivant,
 ut cæteros vincant, nec secundum
 leges aliis serviant.

VI. CLINIAS. O qualem
 hospes rem narrasti, qualém-
 que pestem juvenum & publicè
 civitatibus, & privatim domibus
 suis illatam? ATHEN. Vera
 narras, ὁ Clinia. Sed cum ita
 res se habeat, quid legumla-
 tori agendum censes? An so-
 lum minari omnibus hominibus
 debet? eos omnino pœnas da-
 tuos, nisi deos esse credant,
 talisque opinentur, quales à le-
 gibus traduntur: deque honestis
 & justis & maximis quibuscque re-
 bus, ac de virtute & pravi-
 tate, ita omnino arbitrentur
 & agant, ut legumlator præ-
 scripserit.

scripserit. Si igitur non paruerint, alios mortis supplicio, alios plagis & vinculis, alios dedecore, alios exilio, egestateque puniendos. Itane minabitur quidem tantum legumlator, ut autem in legumlatione persuasionem minis adjungat, qua mitiget, nihil curabit? CLIN. Minimè hospes, sed siqua in hujuscemodi rebus vel modica persuasio inveniri potest, non debet legumlator qui modò alicujus pretii sit, labore inde deterri, sed quam maximo, ut dicitur, clamore potest, priscæ legi auxilium ferre, rationibusque ostendere quoddam dii sunt, & quæcunque ipse paulo antè dicebas: atque ipsi legi & arti ita suffragari, ut vel natura, vel non minus quam natura constare affirmet, cum mentis ipsius proles sint, ut recta ratio monstrat: quam tu modò dicere mihi videris, & ego credo. ATHEN. O promptissimi animi Clinia, nonne arduum est, ea rationibus prosequi, quæ ita per omnes divulgata sunt, ipsaque proluxa sunt, nec brevitatem patiuntur? CLINIAS. Quid hospes? cum tam multa de ebrietate & musica dicerentur, eam prolixitatem æquo animo tulimus: de diis verò talibusque rebus plura dicentem non auscultabimus? Enimvero legumlationi prudenter dispositæ, magnum hinc patrociniū est futurum, cum legum mandata literis tradita quæ toto tempore futuro

ὑποθήσῃ) γέγραπται. ὅς δ' ἂν μὴ παρήχηται ἑαυτὸν τοῖς νόμοις εὐπειθῆ, τὸν μὲ δεινὸν τεθιδάναι, τὸν δὲ πῦρ πληγῶν καὶ δεσμοῖς, τὸν δ', ἀπικρίας, ἄλλας δὲ πένιαις κολλῶμεθα καὶ θυγαῖς. περὶ δὲ ὅ τοῖς ἀνθρώποις, αἷμα πένοντα αὐτοῖς τοὺς νόμους, μηδεμίαν ἔχιν τοῖς λόγοις πεισάποντα εἰς δυνάμιν ἡμερῶν; K. Μηδαμῶς, ὃ ξένη. ἀλλ' εἴ ποτε τυγχάνει γὰρ ἔτα καὶ σμικρὰ πείδω τις πρὸς τὰ τοιαῦτα; δειμηδαμῆ καμνεν τὸν γὰρ ἀξίον καὶ σμικρὰ νομοθέτῃ. ἀλλὰ πάντων (τὸ λεγόμενον) σὺνὸν ἔντα, τὰ παλαιὰ νόμοι ὅτι κεκοινῶν γένεσθαι λόγῳ ὡς εἰσι θεοί. καὶ ὅσα νῦν δὴ διήλθες σὺ. καὶ δὴ καὶ νόμοι αὐτῷ βουθῆται καὶ τέχνη. ὡς ἐσὼν εὖσει ἢ εὖσεως ἔχῃ ἡπὼν, εἴ ποτε γὰρ ὅτι γυνήματα, καὶ λόγον ὁρῶν ὅν σὺ τε λέγειν μοι οἶσθαι καὶ ἐγὼ σοι πείσω τανῷ. A. Ὡς περὶ νόμους Κλενία, ἥ δ' ἐχάλεπαι τέ ἐστι ξωακολεθεῖν λόγοις εἰς πλῆθι λεγόμενα, μήκη τε αὖ κέκτηται διωλύρια; K. Τί δ' ὃ ξένη; πρὸς μέθης μὲ καὶ μεσηκῆς ἔτω μακρὰ λέγοντας ἡμᾶς αὐτὰς περὶ μέναιμεν, πρὸς θεῶν δὲ καὶ τῶν τοιούτων ἔχῃ ὑπομεινόμεν; καὶ μὲν καὶ νομοθεσία γὰρ ὅτι πρὸς τῇ μὲν θεορνήσεως μετρίῃ βοήθεια, διότι τὰ πρὸς νόμους περὶ τὰ γὰρ ἐν γέγραπται πένοντα ὡς δῶποντα εἰς πάντα χρόνον.

ἔλεγχον, πάντως ἡρεμεῖ. ὥς
 ἔτ' εἰ χαλεπὰ κατ' ἀρχὰς ἀκέ-
 ει· ὅτι, φοβητέον ἄγ' ἔσται καὶ
 τῷ δυσμαδεῖ πολλάκις ἐπανιδόντι
 σκοπεῖν· ἕτε εἰ μακρὸν, ὥς-
 λιμα ᾗ, διὰ ταῦτα λόγον ἔ-
 δαμῇ ἔχει, ἐδὲ ὅσον ἔμοιγε εἶ-
 ραίνε) τὸ μὴ ἐβουδῆν τέτοις
 τοῖς λόγοις πάντα ἀνδραχτὶ
 δύναμιν. ME. Ἄετι, ὦ ξέ-
 νε, δοκεῖ λέγειν Κλεινίας. Α.
 Καὶ μάλα γε, ὦ Μέγилле· ποι-
 ητέον τε ὡς λέγει. καὶ γὰρ εἰ μὴ
 κατεπαρμένοι ἦσαν οἱ πικτοὶ
 λόγοι ἐν τοῖς πασιν ὡς ἔτθ
 εἰπεῖν ἀνθρώποις, ἐδὲν ἂν ἔδει
 ἢ ἐπαμυνόντων λόγων ὡς εἰσι
 θεοί· νῦν ᾗ ἀνάγκη. νόμοις
 ἔν' διαφθερομένοις τοῖς μετρί-
 σις ὑπὸ κακῶν ἀνθρώπων τί-
 να καὶ μᾶλλον περσὺν βου-
 δῆν ἢ νομοθέται; ΚΑ. Οὐκ
 ἔστιν.

VII. Α. Ἀλλὰ δὴ λέγε μοι
 πάλιν Κλεινία καὶ σύ. κοινω-
 νὸν γὰρ δεῖ σε εἶ) ἢ λόγων.
 κινδυνώει γὰρ ὁ λέγων ταῦτα,
 πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γλῶ καὶ αἶρα,
 πρῶτα ἡγεῖσθαι ἢ πάντων εἶ),
 καὶ τῷ φύσιν ὀνομάζειν ταῦτα
 αὐτὰ, ψυχὴν ᾗ ἐκ τέτων ὕψ-
 ειν. εἰσὶ καὶ κινδυνώειν ἄλ-
 λά ὄντως σημαίνειν ταῦτα ἡμῶν
 τῷ λόγῳ. Κ. Πάνυ ῥ' ἔν.
 Α. Ἄρ' ἔν, περὶ Διὸς, ὃς πε-
 γλῶ πνέει ἀνοήτα δόξης ἀνδ-
 ρήκαμεν ἀνθρώπων ὅποιοι πά-
 ποτε ἢ περὶ φύσεως ἐσθ' ἔφαντο
 ζητημάτων; σκοπεῖ, πάντα λό-

fic comprobata quiescant. Qua-
 re terreri non debemus, si
 auditu ardua principio sunt,
 quæ vel tardi ingenii homines
 sæpius repetendo animadvertere
 poterunt. Hæc igitur licet pro-
 lixa, si modo utilia sunt, non
 videntur abjicienda. Nec æ-
 quum est hos sermones pro vi-
 ribus non defendere. MEGIL.
 Optimè mihi hospes Clinia lo-
 qui videtur. Α. Et maximè
 quidem, ὦ Megille: quare fa-
 ciendum est, ut dicit. Profecò
 nisi sermones isti inter omnes,
 ut ita dixerim, homines vulgati
 essent, nihil opus esset, de-
 os esse rationibus demonstrare.
 Nunc verò necesse est. Cum
 igitur maximæ leges ab impro-
 bis hominibus corrumpantur,
 cuiusnam magis quam legumlatoris
 officium est, auxilium terre? C.
 Nullius certè.

VII. Α. Verùm dic mihi
 Clinia, participem enim te ra-
 tionis hujus esse oportet. Non-
 ne qui hæc dicit, ignem,
 terram, aquam, & aerem,
 prima omnium putare videtur?
 atque hæc eadem naturam vo-
 care, & ex his posteriorem ani-
 mam arbitrari? Imò non vide-
 tur solum, sed ista nobis ora-
 tione sua verè significat. C. Ità
 prorsus. ΑΤΗΕ. Num igitur
 per Jovem quasi fontem quendam
 invenimus stultæ illorum opini-
 onis, qui nunquam quæstiones re-
 rum naturalium attigerunt? Con-
 sidera obsecro, & rationem omnem

scrutare

scrutare. Non enim parum interest, si ostenderimus eos qui impiis rationibus innituntur, ceterosque ad impietatem trahunt, non rectè, sed perverse disserere. Mihi igitur de his ita videtur. C. Probè dicis, sed coneris ista ostendere. A. At videbor rationibus uti non consuetis. CLIN. Nè verearis, hospes. Intelligo enim quòd putabas longe te a proposito ferendarum legum abire, si disputationem hanc ingrediamur. Verum si non aliter convincere possumus rectè se habere quæ de diis secundum legem modò dicuntur, dicendum est omnino. ATH. Dicam jam novam hanc penè inauditamque rationem. Quod generationis corruptionisque omnium prima causa est, non primum, sed posterius factum illi sermones affirmarunt, qui animos impios effecerunt. Quod verò posterius, id prius. Quare veram deorum substantiam ignorarunt. C. Nondum intelligo. A. Qualis anima sit, & quam habeat vim, omnes ferme ignorasse videntur, tum quo ad alia tum quo ad ejus generationem, quod ante omnia corpora nata sit, & transmutationis decorisque corporum ipsa sit maxime omnium princeps. Si hæc ita sint, nonne quæ animæ ipsius propria sunt, necessariò priora his erunt, quæ ad

πίπης ἀρχαί, παντὶς μάλιστα.
ὅς ἀνάγκης τὰ ψυχῆς συγγενή,

γον ὀξετάζων. ἔ γ' οὐδὲν σμικρόν
γε τὸ διαφέρειν αἰ φανέντων λό-
γων ἀπόμενοι ἀσέβων, ἀλλοίς
τε ἐξέρχοντες, μηδὲ ἐν ταῖς
λόγοις ἀλλ' ἐξημαρτημένους ῥαφ-
μένοι. δοκεῖ πίνω μοι ταύ-
τα ἕτως ἔχειν. Κ. Εὖ λέγεις·
ἀλλ' ὅπῃ, περὶ τοῦ θεοῦ. Α.
Ἔοικε τίνων ἀνδερῶν ἀπῆλόν
εἶναι λόγων. Κ. Οὐκ ὀκνητέον,
ὦ ξένη. μάθω γὰρ ὡς νομο-
θεσίας ἐκ τῶν οὐρανῶν λαμβάνειν,
ἐάν τῃ τοιαύτων ἀπώμεθα λό-
γων. αἱ δὲ ὅτι μὴδαμὴν ἐτέρως
συμβαίνει ταῖς νυνὶ καὶ νόμον
ἀνθρώποις θεοῖς ὡς ὁρῶντες ἔ-
χουσιν, ἢ ταύτην, λεκτέον, ὦ
δαιμόσι, καὶ ταύτην. Α. Λέ-
γουσιν ὅτι, ὡς ἔοικεν, ἦδη γε-
δὸν ἐκ εἰσδόντα λόγον τινὰ τίν-
δε· ὁ πρῶτον γένεστος καὶ εὐδο-
ξῆς αὐτίον ἀπῆλτον, ταῦτα ἔ-
πρωτον ἀλλὰ ὑστερον ἀπετήραν-
το εἶναι γεγονὸς αἱ τῶν τῇ ἀσε-
βῶν ψυχῶν ἀπορραγμένοι λόγο-
ι· ὁ δὲ ὑστερον, περὶ τῶν.
ὅθεν ἡμαρτήματα περὶ θεῶν τῆς
ὄντως φύσεως. Κ. Οὐπω μά-
θω. Α. Ψυχῶν, ὡς ἐγώ γε,
ἡγορήκεναι κινδυνεύει μὴ ὀλί-
γα εὐπαντες οἶόν τε ὅτι τογ-
γάνει καὶ δύναμιν ἣν ἔχει· ὅτι
τε ὁλοκλήρως αὐτῆς πέει, καὶ δὴ καὶ
γένεστος, ὡς ἐν πρώτοις εἶπεν,
συνάπτον ἑμπερὶν πάντων γνο-
μένη, καὶ μεταβολῆς τε
αὐτῆς καὶ μεταστροφῆς αἰ-
εὶ ὅτι εἰ ταῦτα ἕτως, ὅρα καὶ
σώματι

σώματι περιεχόμεναι, ἔστις ταύτης περιεχόμενης ἢ σώματος; ΚΛ. Ἀνάγκη. Α. Δόξα δὴ καὶ ὀπτασία καὶ νόσος καὶ τέχνη καὶ νόμος, σκληρῶν καὶ μαλακῶν καὶ βαρέων καὶ κάρων περισσότερα ἂν εἴη· καὶ δὴ καὶ τὰ μέγιστα καὶ πρῶτα ἔργα καὶ πειστικαί, τέχνης ἂν γίγνοιτο, ὄντα ἐν πρῶτοις· τὰ δὲ φύσει, καὶ οἷσις (ἣν ἐκ ὁρῶς ἐπονομάζουσιν αὐτὰ ταῦτα) ὑπερκαὶ ἀρχόμενα ἂν ἐκ τέχνης εἴη καὶ νόσος. Κ. Πῶς; Α. Οὐκ ὁρῶς γινώσκοντες λέγειν γινώσκοντες πῶς περὶ τὰ πρῶτα. εἰ δὲ φανήσεται ψυχῇ πρῶτον, καὶ πῦρ ὅδε αἶψα, ψυχῇ δὲ ἐν πρῶτοις γενημένη, μετὰ ὁρῶντα λέγειν ἂν εἴη διαφερόντως, ὅτι γινώσκοντες ταῦτα ἔσθ' ἕως ἔχοντα· ἂν ψυχῇ τις ἐπιδείξῃ περισσότεραν ἔσθαι σῶμα, ἄλλως δὲ ἑδαιμῶς. ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

VIII. Α. Οὐκ ἔν τὰ μετὰ ταῦτα ἐπ' αὐτὸ δὴ ταῦτα ἐλλομέμεθα. ΚΛ. Τί μὲν; ΑΘ. Φυλάττωμεν δὴ παντάπασιν ἀπατηλὸν λόγον, μὴ τι περισφύτως ἡμῶς ὄντας νεοπεπρωμένους παρὰ πείσῃ, καὶ διαφύγων, καταγχεύουσιν ποιήσιν· καὶ δόξωμεν, μείζονα ὀπταζόμενοι, καὶ ἅς σμικρῶν ἀποτυχεῖν. σκοπεῖτε ἔν, εἰ καὶ ἀπὸ ποταμῶν ἡμᾶς ἔδει πρὸς ὄντας διαβαίνειν ῥέοντα σφοδρῶς, νεώτατον ἐξὼ τῶν ἡνίων καὶ πολλῶν ἐμπέρας ῥοδάτων, εἰ ποὺ ὅτι πρῶτον ἐμὲ

corpus pertinent, cum ipsa corpore sit antiquior? CLIN. Necesse est. ATHEN. Ergo opinio, cura, intellectus & ars & lex, duris & mollibus, gravibus atque levibus priora sunt. Quare ingentia & prima opera, operationesque ipsæ artis in primis erunt: quæ verò natura sunt, & natura ipsa, quam non recte sic appellant, posterius sunt, & artem intellectumque sequuntur. CLIN. Cur? ATHEN. Non rectè naturam generationem circa prima dicere volunt, primaque ponunt corpora. Si autem non ignis, nec aer, sed anima primo esse videbitur, anima ipsa corpore antiquior rectissime affirmabitur: & hæc ipsa ita natura constare, si animam corporibus antiquiorem esse contulerit: aliter verò nequaquam. CLIN. Vera loqueris.

VIII. ATHE. Num deinceps ad hæc ita pergemus? CLIN. Ità prorsus. ATH. Rationem cavillatoriam fallacemque fugiamus, nè si forte juvenilis ipsa nos fenes fefellerit, ridiculos reddat, videamurque magna aggressi, nè parva quidem confecti fuisse. Si annem profundum rapidumque tres ipsi transire vellemus, & ego junior vobis, fluctusque magis expertus, dicerem, periculum me primum

vobis

vobis in tuto relictis facere oportere, utrum transiri fluvius à vobis senioribus possit, an non, & postea facto periculo, aut adhortari vos ad transitum, aut si transiri non possit, me solum periculum subiisse, modeste loqui viderer. Non aliter modò cum ratio profundior adeunda sit, fermèque vestris viribus non accessibilis, nè vertiginem tenebrasque vobis faciat, ad eas vos quæstiones deducens, quibus consueti non estis, atque hoc pacto dedecore trilitiaque afficiat, periculum in me primo ita faciundum censeo, ut & meipsum interrogem, & mihi ipsi respondeam, & hoc pacto vobis in tuto audientibus, totam hanc de anima disputationem pertranseam, qua prior esse corpore ostendatur. CLIN. Optimè hospes loqui videris, facitòque, ut dicis. A T H E N. Age igitur modo magis quam unquam deum omni studio invocemus, cum deos esse diligenter demonstrare conemur, rationemque ingrediamur, rudentibus tutissimè tensis. In hac autem disputatione, interrogationibus hujusmodi sic securissime respondere videor, si quis roget, O hospes, stantne omnia, nihilque movetur: an contrà, stat nihil, cuncta moventur? vel aliqua moventur, aliqua perma-

νήματα περιεσθῆναι κατ' ἐμμαν-
τὸν, κατελιπόντα ὑμᾶς ἐν ἀσ-
φαλείᾳ, μέλει δὲ εἰ διαβατὴς ὄσι
ἀρεσβυτέρους ἐπὶ καὶ ὑμῖν, ἢ
πὺς ἔχει· καὶ ἐκένειθ' ἤ τῶ-
τη, καλεῖν ὑμᾶς τότε, καὶ συν-
διαβιβαζέιν ἐμπηρία· εἰ δ' ἀ-
βασίθ' ἦν, ὡς σμῖν, ἐν ἐμοὶ
τὸν κίνδυνον γερονέναι· μετρί-
ως ἂν ἐδόκον λέγειν. καὶ δὴ
καὶ νῦν ὁ μέλων ὄσι λόγῳ σο-
δείπερθ', καὶ γεδὴν ἴσως ἀβα-
σιθ', ὡς τῇ σέων ῥώμῃ· μὴ
δὴ σκοτοδινίαν ἱλιγγον τε ὑμῖν
ἐμποίησιν, ὥστε ἀρεβέμενός τε καὶ
ἐρωτῆρ' ἀήδεις ὄντας ἀποκείσε-
ων· εἴτ' ἀρχμοσυνίῳ ἀπερέπει-
άν τε ἐντέκη ἀνδρῶν· δοκεῖ δὴ
μοι χρεῖναι ποιεῖν ὑποσὶ ταυτῶν
ἐμέ· ἀνερωτᾶν πρῶτον ἐμμαν-
τὸν, ἀκκόντων ὑμῶν ἐν ἀσφαλείᾳ,
καὶ μετὰ ταῦτα ἀποκείναδ' ἄ-
λιν ἐμέ· καὶ τὸν λόγον ἀπαντα
ὑπο διεξελθεῖν, ὅχειρ ἂν φυ-
χῆς πέρι διασφάτῃ, καὶ διέξῃ
πεύπερον ὃν φυλῶ σόματ'·
ΚΛ. Ἄεις· ὃ ξένη, δοκεῖς ἡ-
μῖν εἰρηκέναι· ποίει τε ὡς λέ-
γεις. Α Ἄγε δὴ, δεδὸν εἴ-
ποτε ὥστε ἀνηγνέον ἡμῖν, νῦν ἔ-
σσι τὸτο ὑπο γηρόμενον· ἐπὶ γὰρ
ἀπόδειξιν ὡς εἰσὶ πῶς αὐτῶν,
σπευδῶ πάντα παρακαλεῖσθαι.
ἐχόμενοι δ' ὡς πύθ' ἀσφαλῆς
πυσμασίθ', ὅπῃ αἰσώμεν εἰς τὴν
σφῆ τὰ τισούτα ἐρωπῆσαι τι-
φαίνεσθαι. καὶ ταῦτ' ὃ, ὃ ξένη,
πάντα, κινεῖται δ' οὐδέν; ἢ
αὐτῶν κινεῖται, τὰ δὲ ῥέει;
Τα

Τὰ μὲν κινεῖται περὶ, οἷον, τὰ
 ὅ μῦθε. Μᾶλλον ἢν ἕκ ἐν χώρᾳ
 πρὶ τὰ τε ἐσῶτα ἔσπκε, καὶ τὰ
 κινεῖσθαι κινεῖ; Πῶς γὰρ ἔ;
 Καὶ τὰ μὲν γὰρ ἐν μιᾷ ἔδρᾳ περὶ
 αὐτὸ τοῦτο δρῶν, τὰ δὲ, ἐν πλείοσι.
 Τὰ πῶς ἢ ἐσῶτων ἐν μέσῳ
 λαμβάνοντα διώκων, λέγεις
 (οἷον μὲν) ἐν ἐνὶ κινεῖσθαι, κα-
 δ᾽ αὖ ἢ ἐστὶν αἰνῶμα λεγομένων
 κύκλων σφαιρῶν; Ναι.
 Μανθάνοντι δὲ γὰρ ὡς ἐν ταύτῃ
 τῇ σφαιρῶν τὸν μέγιστον καὶ τὸν
 σμικρότατον κύκλον αἶμα περι-
 γράφει ἢ τοιαύτῃ κινήσει, ἀνά-
 λογον ἑαυτῷ διανέμει σμικροῖς
 τε καὶ μέγιστον, ἐλάττω τε ἔσται
 καὶ πλείων καὶ λόγον. διὸ δὴ
 ἢ δυνάμεων ἀπάντων πηγὴ
 γέγονεν, αἶμα μεγάλους καὶ σμι-
 κροῖς κύκλοις βραδυπῆτας τε καὶ
 τάχῃ ὁμολογούμενα πορεύουσα, ἀ-
 δύνατον ὡς ἂν περὶ ἐλπίσει γί-
 νεσθαι πάθῃ. Ἀληθέστατα λέ-
 γεις. τὰ δὲ γὰρ κινεῖσθαι ἐν
 πολλοῖς φαίνοι μοι λέγειν, ὅσα
 σφαιρῶν κινεῖ μεταβαίνοντα εἰς
 ἕτερον αἰὲ τόπον. καὶ τότε μὲν,
 ἔστιν ὅτε βᾶσιν ἐνὸς κεντρικῶς
 πρὸς κέντρον, τότε δὲ πλείονα,
 πρὸ περικυλινδρεῖσθαι. περιεργα-
 νοντα δὲ ἑκάστοτε ἑκάστοις, τοῖς
 ἐσῶσι μὲν διακρίσει, τοῖς δὲ
 ἀλλήλοις ὅς ἐναντίας ἀπαντῶσι
 καὶ σφαιρῶσι εἰς ἐν γωνίᾳ
 μέγα τε καὶ μεταξὺ ἢ τοιαύ-
 των, συγκρίνεται. λέγω γὰρ ἢ
 ταῦτα ὅπως ἔχοντα ὡς σὺ λέ-
 γεις. καὶ μὲν καὶ συγκινεῖσθαι

nent? Huic utique respondebo
 manere alia, alia vero moveri.
 Nonne in aliquo loco stant &
 moventur? Quidni? Nonnulla
 in una sede id faciunt, non-
 nulla in pluribus. Eāne - dicis
 quæ stantium in medio vires
 capiunt, in uno moveri: quem-
 admodum circuli stare dicun-
 tur, licet circumferentia eor-
 um vertatur? Ita profus.
 Intelligimus autem quod in hac
 circumferentia, cum hujusmo-
 di motus maximum simul mi-
 nimūmque circulum circumdu-
 cat, secundum proportionem,
 se ipsum majoribus minoribus-
 que dispertit: & ipse quoque
 proportione servata major est
 & minor. Propterea cunctorum
 factus est fons mirabilium. U-
 na enim cum magnis parvis-
 que circulis velocitates tardita-
 tesque convenientes ita transi-
 git, ut incredibile quiddam
 peragere videatur. Vera nar-
 ras. In multis verò moveri,
 dicere mihi videris, quæcun-
 que ex alio in alium semper
 transeunt locum: & nonnun-
 quam alicujus centri unius ob-
 tinent basim, nonnunquam plu-
 ra: eò quod circumvolvuntur:
 & cum singula sibi invicem
 passim occurrant, si stantibus
 resistentibusque obvia fiunt,
 scinduntur: si verò contra la-
 tis, unum facta tam hæc quam
 ipsorum intermedia conjungun-
 tur, atque condensantur. Fa-
 teor utique hæc ita se habe-
 re, ut tu ais. Atqui conjuncta
 densa-

denfatáque augentur, disjuncta verò rarefactaque minuuntur, quando prior singulorum habitus permanet: quando verò non permanet, propter utraque corruptio sequitur. Fit igitur omnium generatio, quando passio quædam sit: cum videlicet principium capto incremento ad secundam perveniat translationem, & ab hac in proximam: cumque ad tres usque pervenerit, in sentientibus sensum habuerit. Hac ergo transmutatione atque translatione quodlibet gignitur. Verè autem est, quando permanet. Quod si in alium habitum permutatum sit, jam penitus est corruptum. Species motuum omnes præter duas, ó amici, jam diximus. CLIN. Quas illas? ATHEN. Illos, ó bone vir, motus nondum diximus, quorum pene gratia tota hæc consideratio est. CLIN. Dic planius. ATHENIENS. Animæ gratia disputationem hanc aggressi sumus. CLINIAS. Maximè. ATHEN. Sit ergo alter motus, quo quid alia semper movere potest quidem: seipsum verò non potest. Alter quo quid & seipsum semper & alia potest movere, conjungendo, disjungendo, augendo, & contrà: generando præterea & corrumpendo. Qui motus a cæteris omnibus est distinctus. CLIN. Sint ut vis. ATHEN. Nonne motum illum nonum ponemus: quo aliquid ab alio movetur, & alia movet? De-

μὲν αὐξάνει), διακρινόμενα δὲ
 εἰδέναι τίτε ὅταν ἡ κερδιστικὴ
 ἐκείων ἕξις διαμῶν. μὴ με-
 νέσις ᾗ αὐτῆς, δι' ἀμφοτέρω
 ἀπόλυται. γίγνεται δὲ πάντων
 γένεσις, ἡνίκ' ἐν πλάτῃ ἡ
 δὴλον ὡς ὁπόταν ἀρχὴ λαβῶσα
 αὐξάνω, εἰς τὴν δειντέραν ἐλ-
 θη μεταβάσιν. καὶ ἀπὸ ταύ-
 τας εἰς τὴν πλησίον. καὶ μέχρη
 τειῶν ἐλθῶσι, αἰθρῶν καὶ
 τῆς αἰθραμενίας. μεταβάλλον
 μὲν ἐν ἑαυτῇ καὶ μετακινούμενον
 γίγνεται πῦρ. ἐστὶ δ' ὄντως ὄν,
 ὁπόταν κινήσῃ. μεταβαλὼν δ' εἰς
 ἄλλω ἕξιν, διέσδαρ) παντε-
 λῶς. ἀρ' ἐν κινήσει πάσας εἰ-
 ρήκαμεν ὡς ἐν εἰρεσι λαβεῖν
 μετ' αἰεθμῶ, πλὴν γε, ὃ εἰ-
 λει, δουῖν; ΚΑ. Ποίαν
 δὴ; Α. Σχεδὸν, ὃ γὰρ δὲ,
 δουῖαν, ὡς ἐνεκὰ πᾶσα ἡμῖν
 ὅσων ἡ σκέψις ταυτῇ. Κ. Λέ-
 γε σφίσεσσι. Α. Ψυχῆς ἢν
 ἐνεκὰ πᾶς; Κ. Πάνυ μὲν οὖν.
 Α. Ἐγὼ πίνω ἢ μὲν ἕτερον
 δυναμένη κινεῖν κίνησις, ἑαυ-
 τῷ δ' ἀδυνατῶσα αἰεῖ, μία
 πᾶς ἢ δ' ἑαυτῷ τ' αἰεῖ καὶ ἕ-
 τερον δυναμένη κατὰ τε συ-
 κείσεις ἐν τε διακρίσει, αὐ-
 ξάνει τε καὶ πῶς ἐναντίον, καὶ
 κινεῖται καὶ ὁδοῦσι, ἀλλὰ
 μία πᾶς αὐτῇ πᾶσων κινή-
 σεων. Κ. Ἐγὼ γὰρ οὖν. Α.
 Οὐκοῦν πῶς μὲν ἕτερον αἰ-
 εῖ κινεῖται, καὶ μεταβαλ-
 λομένη εἰς ἕτερον, δῆσο-
 μεν αἰετῶν αὐτῇ, πῶς τε
 ἐναντίον

ἐαυτὴν κινῆσαν καὶ ἑτέρας, ἐν-
αρμόπησαν παντί μὴ ποιήμασι,
παντί ὃ παθήμασι, καλλικμένω
ὃ ὄντως τῷ ὄντων πάντων με-
ταβολῇ καὶ κίνησιν· ταύτῃ
ἃ, δεκάτῃ γεδὼν ἐρῶμεν. Κ.
Παντάπασι μὲν ἔν.

IX. A. Τῶν δὲ δέκα μό-
λισα ἡμῖν κινήσεων τίνα περι-
κεῖναιμεν ὁρθότατα πασῶν ἐρ-
ῶμεν ἐκάτῃ τε ἑῷ καὶ περιπι-
κλῶ διαφερόντως; Κ. Μυ-
εῖω ἀνάγκη παρῆναι διαφέρειν
τῷ αὐτῷ διαμένειν κινεῖν,
τὰς δὲ ἄλλας πέντας, ὅσας.
A. Εὖ λέγεις. ἀρ' ἔν ἡμῖν
τῷ νῦν ἐκ ὁρθῶς ῥηθέντων
μεταδετέον ἐν ἡ καὶ δύο; Κ.
Ποῖα φῆς; A. Τὸ πῆς δεκά-
της ῥηθέν, γεδὼν ἐκ ὁρθῶς
ἄρῃ. Κ. Πῆ; A. Πρῶτον
ἡμέσαι τέ ὅσα καὶ ῥώμη, καὶ
λόγον· τὸ δὲ μετὰ τῷτο ἔχ-
μεν τῷτο δ' ἄτερον, ἀρῇ ῥηθέν
ἀτόπως ἑνατον. Κ. Πῶς λέ-
γεις; A. Ὡς. ὅταν ἑτέρεν
ἄλλο ἡμῖν μεταβάλῃ, καὶ τῷτο,
ἄλλο ἑτέρεν ἀπὸ τῷ τοῖστων ἄ-
ρα ἔσαι ποτὲ πρῶτον μετα-
βάλλον; καὶ πῶς ὅταν ἑῷ ἄλ-
λε κινή; τῷτο ἔσαι ποτὲ τῷ
ἀλλοιούτων πρῶτον; ἀδύνατον
γάρ. ἀλλ' ὅταν ἄρα αὐτὸ αὐ-
τὸ κινήσῃ ἑτέρεν ἀλλοιώσῃ, τὸ
δὲ ἑτέρεν ἄλλο, καὶ ἔτω δὲ χί-
λια ὅπῃ μυεῖοις γίγνηται τὰ κί-
νηθέντα· μὴ ἀρχὴ τις αὐτῷ
ἔσαι πῆς κινήσεως ἀπάσης ἄλλη,
πλὴν ἡ πῆς αὐτῆς αὐτῷ κινή-

cimum verò collocabimus illum
quo & se movet & alia: qui
certè omnibus actionibus & pas-
sionibus se accommodat: re-
rumque omnium quæcunque sint,
revera motus & transmutatio
nuncupatur? CLIN. Ita pror-
sus.

IX. ATHEN. Quem potissi-
mum ex decem motibus cate-
ris omnibus tanquam robustissi-
mum & efficacissimum præpone-
mus? CLIN. Necessè est eum
quo quid & se & alia movere
potest, longissimo intervallo præ-
cedere, ceteros autem omnes
esse longè posteriores. ATHEN.
Probè dicis. Sed unum vel duo
non rectè locata, aliter ponen-
da sunt? CLIN. Quænam?
ATH. Quod de motu decimo
diximus, non rectè est dictum.
CLIN. Quare? ATHEN.
Quia qui decimo enumeratus est,
tam generatione quàm robore
secundum rationem primus est.
Secundus verò, quem nono ab-
surdè loco enumeravimus. CLIN.
Quomodo hæc dicis? ATH.
Sic. quando aliud ab alio mo-
vetur: idque rursus semper ab
alio: eritne in talibus aliquid
quod primò moveatur? At quo-
modo id cum ab aliquo move-
atur, eorum quæ moventur, pri-
mum erit? Certè impossibile id
est. Sed quando aliquid seipsum
movens, aliud quoque movebit:
illudq; aliud, & sic deinceps plu-
rima movebuntur: an aliud to-
tius motus principium erit, quàm
mutatio ejus quod seipsum
, movit?

movit? CLI. Egregiè dictum id, & concedendum est. ATH. Præterea sic nosipfos interroge-
mus, & ipsi nobis respondeamus. Si quovis modo universa simul steterint, ut plurimi talium aud-
ent dicere, quem motum po-
tissimum ex omnibus primum in
ipsis fieri asseremus? Eum pro-
fectò, quo quid seipsum movet:
Motus enim dependens ab alio,
non prius incidet, quam alia
quædam ipsis inciderit permuta-
tio. Quapropter initium omni-
um motionum primumque mo-
tum, qui & in stantibus factus
sit, & in his quæ moventur mo-
do insit, illum fateri necesse est,
quo quid seipsum movet: &
hanc esse antiquissimam omnium
potentissimamque mutationem:
secundam verò illam, qua quid
ab alio mutatur, & alia movet.
CLI. Verissimè dicis.

X. ATHE. Postquam hucusq;
disputando devenimus, hoc quo-
que respondeamus. CLIN. Quid-
nam? ATHE. Si primum mo-
tum in terreno vel aquatico vel
igneo corpore, sive simplici, seu
mixto viderimus, quam inesse
ipsi passim dicemus? CLIN.
Nunquid rogas, si vivere ipsum
dicendum sit, quod à seipso
moveretur? ATHE. Idipsum.
CLI. Vivere certè. ATHE.
Quid verò cum animam esse in
aliquo viderimus, num ob ali-
ud vivere ipsum quam ob hoc
putabimus? CLI. Ob hoc ip-
sum. ATHEN. Attende per
Jovem obsecro nunquid velis

σάτης μεταβολή; ΚΑ. Κάλλι-
σα εἶπες· συγχωρετέα τέτοις.
Α. Ἐπὶ δὴ καὶ τόδε εἶπομεν, καὶ
ἀπκρινόμεθα πάλιν ἡμῖν αὐ-
τοῖσιν. εἰ γὰρ πως τὰ πάντα
ὁμοῦ ζήσονται, καὶ δαίμων οἱ πλεί-
στοι ἡνί τοιούτων πολλῶσι λέγουν,
τὴν ἄρα ἐν αὐτοῖς ἀνάγκη
περὶ τὴν κίνησιν γενέσθαι τῇ εἰρη-
μῶν; Κ. Τὴν αὐτὴν δὴ πα-
κινέσθαι. ὡς ἄλλοι γὰρ ἐμὴ πο-
τε ἐμπεριθεὶν μεταπείσῃ, μη-
δεμιᾶς γὰρ ἐν αὐτοῖς ἕως ἐμ-
περιθεὶν μεταπείσεως. Α. Ἀρ-
χὴν ἄρα κινήσεων πασῶν καὶ
πρώτῃ ἐν τε ἐξῶσι γενομένην
καὶ ἐν κινήσοις ἔσαν τὴν αὐτὴν
κινέσθαι, οἷον μὲν ἀναγκάως ἐν
πρεσβυτάτῃ καὶ νεατέρῃ με-
ταβολῇ πασῶν· τὴν δὲ ἄλλοις
μὲν ὅς ἐτέρη, κινέσθαι δὲ ἑ-
τέρα, δαίμονα. Κ. Ἀληθέ-
στα λέγεις.

X. Α. Ὅποτε δὴ πίνω ἐν-
ταῦτα ἐσθλὸν τὸ λόγον, τόδε ἀπο-
κρινόμεθα. Κ. Τὸ ποῖον; Α.
Ἐὰν ἴδωμεν περὶ ταῦτα ζήσονται
ἐν τῇ γῇ, ἢ ἐν ὕδατι, ἢ
πυρρῇ, καὶ χειρὸς ἢ καὶ
ἐν μιᾷ, ἢ ποτε οἷον ἐν
τῇ τοιούτῃ πάθῃ; Κ. Μὲν
ἄρα μὲν ἐρωτᾷς εἰ ζῇ αὐτὸ περὶ
σερῶν ὅταν αὐτὸ αὐτὸ κινή; Α.
Ναὶ ζῇ. Κ. Πῶς γὰρ; Α. Τί δέ;
ὅταν ζῇ ἐν πῶν ὅταν
μὲν ἄλλο ἢ ταῦτα τέττα ζῇ
ὁμολογητέον; Κ. Οὐκ ἄλλο.
ΑΘ. Ἐπεὶ δὴ περὶ Διὸς. ἄρ'
ἐν αὐτῷ ἐδέλοισι περὶ ἑκάστων
τεία

τέα νοῦν; K. Πῶς λέγεις; A. Ἐν μὲν, πῶς ἐσίαν· ἐν δὲ, πῶς ἐσίαις τὸν λόγον· ἐν δὲ, ὄνομα. καὶ δὴ καὶ ἐρωτήσεις εἶναι περὶ τὸ ὄν ἅπαν δύο. K. Πῶς δύο; A. Τοτὲ μὲν ἡμῶν ἔχασον τὸνομα πρῶτον ὁμῶν αὐτὸ, τὸν λόγον ἀπαιτεῖν· τοτὲ δὲ τὸν λόγον αὐτὸν πρῶτον ὁμῶν, ἐρωτᾷν αὐτὸ τὸνομα. ἀεὶ γὰρ τὸ τοῖόν τε αὐτὸ βεβλήμεθα νῦν λέγειν; K. Τὸ ποῖον; A. Ἐστὶ περὶ δίχα διατρεμένον ἐν ἀλλοῖς τε καὶ ἐν αἰεθμῶι τέτρω δὴ πῶς κατ' αἰεθμὸν, ὄνομα μὲν, ἄρπιν. λόγος δὲ, αἰεθμὸς διατρεμένῳ εἰς ἵσα δύο μέρη. K. Ναί. A. Τὸ τοιοῦτον φερέτω. μὴ δ' ἐν ἑ ταυτὸν ἑκατέρως πρῶτον φερόμεν, ἀντὶ τὸν λόγον ἐρωτῶμενοι, τὸνομα ἀποδιδόμεν, ἀντὶ τὸνομα, τὸν λόγον; ἄρπιν ὀνόματι καὶ λόγῳ, δίχα διατρεμένον αἰεθμὸν πρῶτον φερόμεν ταυτὸν ὄν; K. Παντάπασιν μὴδ' ἐν. A. Ὡς δὴ ψυχὴ τὸνομα, πῶς τέτε λόγῳ; ἔχομεν ἄλλον πάλιν τὸν νῦν δὴ ρηθέντα; πῶς δυναμῶς αὐτῷ αὐτῷ κινεῖν κίνησιν; K. Τὸ ἑαυτὸ κινεῖν φησὶ λόγον ἔχειν πῶς αὐτῷ ἐσίαν ὡς τὸνομα ὃ δὴ πάντες ψυχῇ πρῶτον φερόμεν; A. Φημί γε. εἰ δ' ἐστὶ σαφὲς ὅπως ἔχον, ἀεὶ ἐπὶ ποιεῖμεν μὴ ἔχονας δεδεῖχθαι ψυχῇ ταυτὸν ὄν καὶ πῶς περὶ τῶν ἡρώων καὶ κινήσιν ἢ τε ὄντων καὶ γεγονότων

animam, & primam generationem ac motum rerum quæ sunt, quæ

in re qualibet intelligere. CLIN. Quo pacto? ATHEN. Unum substantiam ipsam. Unum substantiæ rationem. Unum quoque nomen ipsum. Interrogationes etiam de omni re duas esse. CLIN. Quomodo duas? ATHEN. Quod videlicet nonnunquam nomine nobis proposito, rationem ipsam quaeramus: nonnunquam rationem assecuti, nomen jam investigemus. Sed volumusne hoc iterum dicere? CLIN. Quidnam? ATHE. Bipertita distinctio, & in aliis, & in numero reperitur. Et in numero sic diviso, nomen quidem, par est: Ratio autem, numerus in duo aequalia divisibilis. CLINIAS. Certè. ATHEN. Tale aliquid dico. Nomen idem in utroque significamus, sive nomen interrogati, rationem: sive rationem interrogati, nomen reddamus? quandoquidem unam eandemque rem nomine quidem parem, ratione verò numerum in duo aequalia divisibilem appellamus. CLIN. Idem omnino. ATHEN. Rei verò illius cui nomen est anima, quænam ratio est? Num habemus aliam rationem, præter eam quam modo diximus, quod ipsa possit seipsam movere? CLIN. A seipso moveri asseris? rationem esse illius substantiæ quam nomine omnes animam appellamus? A. Assero equidem. Quod si ita est, an adhuc desideramus sufficientius demonstrari, idem esse

quæ fuerunt, quæque futuræ sunt, omniumque rursus istis contrariorum? quandoquidem transmutationis motusque omnis omnibus causa esse apparuit. C. Minimé. Nam sufficientissimè monstratum est, animam omnibus antiquiorem esse, cum motus principium sit. A. Nonne igitur motus qui ab alio in alio fit: quòve nihil unquam seipsum movet, secundus est, & quoto quis velit numerorum intervallo superiori motui postponendus? siquidem corporis verè inanimati mutatio est. C. Probé. A. Rectè igitur & propriè, verèque & absolutè diximus, prius corpore animam factam fuisse, corpus verò posterius atque secundo, animæ secundum naturam dominanti subiectum. C. Verissima hæc sunt. A. Recordamur nos in superioribus concessisse, si antiquior corpore anima declaratur, illa etiã quæ animæ competunt, iis quæ corporis propria sunt, priora esse simul declarari? C. Maximé. A. Affectus ergo, mores, voluntates, cogitationes, veræ opinioniones, curæ, memoriæ, omnia hæc longitudine corporum, latitudine, profunditate, robore, prius facta sunt, sicut & anima corpore. C. Necessè est. A. Num etiã concedere cogimur bonorum & malorum, honestorum & turpium, iustorum & iniustorum, cæterorumque contrariorum causam esse? siquidem

καὶ ἐσομένων, καὶ πάντων αὐτῶν ἐναντίων τέτοις; ἐπειδὴ γὰρ ἀνεφάνη μεταβολῆς τε καὶ κινήσεως ἀπάσης αἰτία ἅπασι; K. Οὐκ· ἀλλὰ ἰκανώτατα δέδεικται ψυχὴ τῶν πάντων πρᾶξι καὶ θεωρίᾳ, ἡγουμένη τε ἀρχὴ κινήσεως. A. Ἄρ' ἐν ἐχ' ἡ δι' ἑτέρον ἐν ἄλλῳ γιγνομένη κινήσεις, αὐτὴ δ' ἐν αὐτῷ μηδέποτε παρέκστα κινεῖσθαι μηδὲν, δδότερα τε καὶ ὁπόσων ἀειθελῶς βέλονται ἀν' αὐτὴν ἀειθμεῖν αὐτῷ πολλοσὴν, πᾶσάν, σώματι ὅσα ὄντως ἀψύχῃ μεταβολή; K. Ὅρθως. A. Ὅρθως ἄρα καὶ κυρίως ἀληθέστατά τε καὶ τελειώτατα εἰρηκότες ἀν' ἡμῶν ψυχῷ μὲν πρᾶξι γιγνομένη σώματι δ' ἡμῶν· σώμα δ', δδότερον τε καὶ ὑπερὸν ψυχῆς ἀρχέσης, ἀρχόμενον καὶ οὗτιν. K. Ἀληθέστατα μὲν ἐν. A. Μενήμεθα γὰρ μὲν ὁμολογήσαντες ἐν τοῖς ἑμὲν πρᾶξι, ὡς εἰ ἡ ψυχὴ φανερὴ πρᾶξι καὶ θεωρίᾳ σώματι ὅσα, καὶ τὰ ψυχῆς τῶν τῶν σώματι ὅσα πρᾶξι πρᾶξι. K. Πάντῃ ἐν. A. Τέτοις δ' καὶ ἡδὴ καὶ βελήσεως καὶ λογισμοῖ καὶ δόξαι ἀληθεῖς, ὁππότε καὶ τε καὶ μνημαί, πρᾶξι μνήμαί σωμάτων καὶ πλάτους καὶ βάθους καὶ ῥύθμους εἰν γιγνομένη ἀν', εἴπω καὶ ψυχῇ σώματος. K. Ἀνάγκη. A. Ἄρ' ἐν τῷ μετὰ τῶν ὁμολογεῖν ἀναγκάσιον, τῶν τε ἀγαθῶν αἰπάν τῶν ψυχῷ καὶ τῶν καλῶν καὶ κακῶν καὶ ἀχρῶν, διαίαν τε καὶ αἰδίων, καὶ πάντων τῶν ἐναντίων; εἴπω

ἥν πάντων γε αὐτῷ δῆσμεν αἰ-
τίαν; K. Πῶς γὰρ ἔ;

XI. A. Ψυχὴ δὲ διοικῶ-
σαν καὶ ἐνοικῶσαν ἐν ἅπασιν τοῖς
πάντι κινημένοις μὲν καὶ τὸν
ἔρανδον ἀνάγκη διοικεῖν εἶναι;
K. Τί μὲν; A. Μίαν, ἢ πλεί-
ους; ME. Πλείους. ἐγὼ ὡς
σφῶν δποκρινέμαι. A. Δυσκοῖν
μὲν γὰρ τε ἐλαττον μὲν πιδῶ-
μεν, τῆς τε ἐνεργέστερ, καὶ
τῆς τάναντία διωαμμένης ἐξερ-
γάζεσθαι. K. Σφόδρα ὁρῶς
εἰρηκας. AΘHN. Εἰεν. ἀρε-
τὴ δὲ ψυχῇ πάντα τὰ κατ' ἔ-
ρανδον καὶ γῆν καὶ θάλατταν, ταῖς
αὐτῆς κινήσειν, αἷς ὀνόματά
ἐστι, βλάπτει, σκοπεῖται, ὀπ-
μελεῖται, βελούεται, δοξάζειν
ὀρθῶς, ἐφιδασμένως, χαίρειν,
λυπευμένη. παρρῆσταν, φοβε-
μένη. μισῶσαν, ἐργασαν. καὶ
πάσους ὅσαι τέτων ξυγλυφεῖς ἢ
πρωταργοὶ κινήσεις, τὰς δὲ
τεταργῆς αὖτε παρελαμβάνουσαι
κινήσεις σωμάτων, ἀγασσι πάντα
εἰς αὐξήσιν καὶ φθίσιν, καὶ διά-
κεισιν καὶ σύγκεισιν. καὶ τέτοις
ἐποικίας, θερμότητος, ψύξης,
βαρύτητας, κερρότητας. σκληρὴν
καὶ μαλακὴν. λεῖαν καὶ μέλαν.
αὐτῆσθον, καὶ γλυκὴν, καὶ πικρὴν.
καὶ πᾶσιν οἷς ψυχῇ χρωμένη,
νῦν μὲν παρελαμβάνουσα αἰεὶ τε-
δν, θεὸς ἔσται, ὁρᾷ καὶ ἐνδύει-
μονα παρδαγωγεῖ πάντα. ἀ-
νοία δὲ ξυγλυφομένη, πάντα αὖ
τάναντία τέτοις ἀφ' ἧς ἐστὶ.
πιδῶμεν ταῦτα ὕτως ἔχειν; ἢ

causam omnium ipsam asserimus.
C. Cur non?

XI. A. Animam cuncta gu-
bernantem, & in omnibus quæ
moventur habitantem, nonne &
cælum gubernare necessariò con-
fitebimur? C. Omnino. A.
Unam an plures? ME. Plures cer-
tè, ut ego pro vobis respon-
deam. AT. Nec pauciores quam du-
as ponere debemus, unam be-
neficam, contrariam alteram.
C. Rectè admodum. ATHE.
Univerſa ergo quæ in cælo
sunt, quæ in terra, quæ in
mari, suis motibus anima du-
cit: quibus nomina sunt, velle
considerare, curare, consulta-
re, rectè & non rectè opina-
ri, lætari, dolere: audere,
metuere: odisse, diligere: &
cæteris præterea motibus omni-
bus, qui horum affines primi-
que sunt, qui & secundos cor-
porum motus fuscipientes, om-
nia in augmentum decremen-
tūque perducunt: concretio-
nem, vel condensationem, &
discretionem, vel rarefactionem:
& in ea quæ ista sequuntur,
caliditates, frigiditates, gravi-
tates, levitates, durum, mol-
le, album, nigrum, austerum,
dulce, amarum: & denique om-
nibus, quibus anima usa si
intellectum quoque semper di-
vinum acceperit, rectè cuncta,
deum cum sit, recta feliciaque
perducit: sin verò amentię con-
iuncta fuerit, omnia his contraria
facit. Damusne ista sic se habere?

an

an adhuc ambigui sumus? CLIN. Nullo modo ambigimus. ATH. Utrum ergo animæ genus, cœlum, terram, totumque orbem regere arbitramur? quod mente virtutēque refertum est? an quod caret utrisque? Vultisne, ut ita respondeamus? CLIN. Quo pacto? ATH. Ita dicamus, o mirifice vir, si universus cœli circuitus, & omnium quæ in eo sunt, progressio, mentis motui, & circumlacioni, & rationi similem habet naturam, & simili quadam ratione peragitur, constat optimam animam totius mundi curam habere concedendum esse, unde tali ratione circumvolvatur. C. Recte. A. Sin verò furiosè & sine ordine movetur, malam. C. Hæc quoque recte. A. Quam igitur mentis motus naturam habet? Sed ad hanc quæstionem, o amici, prudenter respondere difficile est. Quare par est, ut ego vobiscum respondeam. C. Probè loqueris. A. Cavere itaque debemus, nè quasi ex opposito ad solem converfi, & in meridie noctem agentes, perinde respondeamus, ac si mortalibus oculis mens sufficienter conspici cognosci que possit. Tutius enim videbimus, si ad imaginem ejus respiciamus. C. Quo pacto dicis? A. Videamus cui potissimum decem illarum agitationum similis sit intellectus, ut tanquam imagine hac utamur. Eam ego in memoriam vobis reducam, & pro

ἐπὶ διαζόμεν εἰ ἐτέρως πως ἔ-
χει; K. Οὐδαμῶς. A. Πότε-
ρυν ἐν δὴ ψυχῆς φύσιν ἐγκρα-
τὲς ἔρανε καὶ γῆς καὶ πάσης τῆς
περίθεν γεγονέναι φαινὲν τὸ εὖ-
νιμον, καὶ ἀρετῆς πλήρες; ἢ τὸ
μὴ ἔτερεα κακῶν; βέλτε-
ρυν περὶ ταῦτα ὧδε ἀποκρινώ-
μεθα; K. Πῶς; A. Εἰ μὲν, ὡ
δαυμάτι, φάμεν, ἡ ξύμπασα
ἐρανε ὁδοῦ ἅμα καὶ φορὰ καὶ τῆς
ἐν αὐτῷ ὄντων ἀπάντων νῦν κί-
νήσει καὶ περιστροφῇ καὶ λογισμοῖς
ὁμοίαν εὔσιν ἔχει, καὶ συγχρηδῶς
ἔρχεται, δῶλον ὡς τὴν αἰσίαν
ψυχῇ φατέον ὅτι μελέσθαι τὰ
κόσμου πάντος, καὶ ἀγῆν αὐτὸν
τὴν ταύτην ὁδὸν, ἐκείνου. K.
Ὅρθως. A. Εἰ ἡ μακρὴς τε καὶ
ἀτάκτος ἔρχεται, τὴν κακῶν.
K. Καὶ ταῦτα ὁρθῶς. A. Τίνα
ἐν δὴ νῦν κινήσεις εὔσιν ἔχει;
τῶτο ἢ δὴ χαλεπὸν, ὡς εἰπαι.
ἐρώπμα ἀποκρινόμενον εἰπεῖν
ἐμμενῶς. Δὶδ δὴ καὶ ἐμὲ τῆς ἀ-
ποκρίσεως ὑμῖν δίκαιον τανῶν
περὶ λαμβάνειν. K. Εὖ λέγεις.
A. Μὴ πίνωμι εἰς ἐναντίας οὐ
εἰς ἥλιον ἀποβλέποντες, νύκτα
ἐν μέσημβρία ἐπαγόμενοι, ποι-
νήμεθα τὴν ἀποκρίσιν, ὡς εἰδὲν
ποτὲ θνητοῖς ὁμοίαν εἶναι
νοί τε καὶ γνωσόμενοι ἰκανῶς
περὶ ἡ εἰκόνα τῆς ἐρωταμένη
βλέποντες ἀσφαλές ἐστιν ὁρᾶν.
K. Πῶς λέγεις; A. ἢ περὶ
σώματα κινήσει, νῦν τῆς δέκα ἐκεί-
νων κινήσεων τὴν εἰκόνα λάβωμεν
ἢν σωματικῶς ὑμῖν ἐγὼ
P 2 κοινῇ

κοινῇ τὴν ἀποκείσιν ποιήσονται.

K. Κάλλιστα ἂν λέγοις. A. Μεμνήμεθα ποῖνω τόγε ποσῶτον ἦν τότε ἔπ, ὅπ ἦν ἀπάντων τὰ μὲ κινεῖσθαι, τὰ δὲ μένειν ἔδεμεν. K. Ναί. A. Τῶν δ' αὖ κινεμένων τὰ μὲ ἐν ἐνὶ τόπῳ κινεῖσθαι, τὰ δὲ ἐν πλείοσι φερόμενα. K. Ἔστ' αὖτα. A. Τέτοιον δὴ τοῖν κινήσειον τοῖν ἐν ἐνὶ φερόμενοιν ἀεὶ, περὶ γέ π' μέσον ἀνάγκη κινεῖσθαι ἦν ἐντόρων ἔσῶν μύμημά π' κύχλων, εἶναι τε αὐτῶ τῇ τῆ νῦ περὶ δὴ πάντως ὡς δυνατὸν οἰκιοτάτῳ τε καὶ ὁμοίαν. K. Πῶς λέγεις; A. Τὸ καὶ ταυτὰ δὴ πε καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ περὶ τὰ αὐτὰ, καὶ περὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἕνα λόγον καὶ τάξιν μίαν ἄμφω κινεῖσθαι λέγοντες, νῦν, τὴν τε ἐν ἐνὶ φερόμενῳ κίνησιν σφαίρας ἐντόρων ἀπεικασμένα φεραίς, ἔκ' ἂν ποτε φανείμην φαῦλοι δημιουργοὶ λόγῳ καλῶν εἰκόνων. K. Ὁρθότατα λέγεις. A. Οὐκ ἔν' αὖ ἦγε μηδέποτε ὡσαύτως, μηδὲ καὶ τὰ αὐτὰ, μηδὲ ἐν ταυτῷ, μηδὲ περὶ ταυτὰ, μηδὲ περὶ ταυτὰ φερόμενη, μηδὲ ἐν κόσμῳ, μηδὲ ἐν τάξει, μηδὲ ἐν πνι λόγῳ, κίνησις, ἀνοίας ἀνείπασις εἴη συγγραῖς. K. Εἴη γὰρ ἂν ἀληθέστατα. A. Νῦν δὴ χαλεπὸν ἔστιν ἐπιδιὰρρῆδ' εἰπεῖν, ὡς, ἐπειδὴ ψυχὴ μὲν ὅστις ἡ περὶ ἅπαντα ἡμῖν πάντα, τὴν δὲ ἕκαστ' ἀποφροσθ' ὅς' ἀνάγκης περὶ ἅπαντα ὁρᾶν ἐπιμελόμενῳ καὶ κοσμοῦσαν ἡτοὶ τὴν ἀέριον ψυχῇ, ἢ τὴν ἐν-

omnibus respondebo. C. Optime. A. Meminisse oportet & illud à nobis in superioribus esse dictum, omnium quæ sunt, alia stare, alia verò moveri. C. Sic dictum fuit. A. Quinetiam eorum quæ moventur, nonnulla uno in loco, nonnulla in pluribus agitari. C. Hoc quoque. A. Motus autem qui semper in uno fit, necessario circa medium aliquod agitur, & circuli torno confecti similis est: ideòque mentis circuitum pro viribus imitatur. CLIN. Quomodo id dicis? ATHEN. Per eadem certè, eodem modo, in eodem, circa eadem, ad eadem, una ratione, & ordine uno ferri utraque assero. Nempe si dicamus mentem motumque, qui in uno fit, sphaeræ torno confectæ lationibus similes, nunquam rudes bonarum imaginum opifices erimus. C. Rectè admodum. A. Contrà ergo motus qui nunquam similiter, nec per eadem, nec in eodem, neque circa eadem, neque ad eadem, neque in uno fertur, nec ordine nec ornatu rationeque aliqua, omni profectò amentiae cognatus est. C. Proculdubio. A. Jam ergo aperte possumus clamare, cum ab anima cuncta circumducantur, necessarium esse cæli circuitum à procurante exornantēque anima circumduci, sive optima illa quidem, sive contraria.

traria. C. At hospes ex dictis jam apparuit, nefas esse aliter dicere, quam ab anima, omni virtute referta, sive una seu pluribus, hæc omnia circumagi.

XII. CL. Optimè tu Clinia citò- que hæc intellexisti. sed illud adde. CLINIAS. Quidnam? ATHENIEN. Si solem, lunam, cæteraque sidera anima ducit cuncta, nonne singula quoque? CLINIAS. Quidni? ATHEN. De uno igitur verba faciamus, quæ altris omnibus possunt accommodari. CLIN. De quo? ATHENIEN. Solis quidem corpus omnes homines vident, animam nemo, nec etiam alterius animalium corporis, nec vivi, nec mortui. Idque genus cum nullo corporis sensu percipiatur, sola mente comprehenditur. Quare & nos de ipso, hoc sola intelligentia capiamus. CLIN. Quidnam? ATHE. Cum solem anima moveat, si trium modorum aliquo ab ea fieri hoc asserimus, fortasse non aberrabimus. CLIN. Quos dicis modos? ATH. Quod vel intus in hoc rotundo corpore inest, & quò libet ipsum transfert, quemadmodum nos anima nostra quò libet ducit. Vel ipsa foris quidem est, & corpus aliquod ignis vel aeris nacta, ut quidam aiunt, per vim corpus corpore pellit. Vel tertio, quamvis ipsa nuda corpore

πνῶν, ὥς τῇ βίᾳ σώματι σῶμα.

ανήαν. K. Ὡς ξένη, ἀλλὰ ἐκ γε τῆς νῦν εἰρημένων, ἐδ' ὁσίων ἄλλως λέγειν ἢ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχουσαν μίαν ἢ πλείους περὶ αὐτά.

XII. ΑΘ. Κάλλισα, ὦ Κλινία, καὶ ἡκούσας τοῖς λόγοις. τίς δὲ ὁ προσπαύκτων ἐπ. K. Τὸ ποῖον; ΑΘ. Ἡλιον καὶ σελήνην, καὶ τὰ ἄλλα ἄστρον, εἰς ὧν ψυχὴ περὶ αὐτὰ πάντα, ἀρ' ἔτι καὶ ἐν ἑκάστῳ; ΚΛ. Τί μὲν; ΑΘ. Περὶ ἐνὸς δὲ ποιησόμεθα λόγους, οἳ καὶ ὅτι πάντα ἡμῖν ἄστρον ἀρμόπιοντες φανένται. ΚΛ. Τίν' ὧν; ΑΘ. Ἡλίος πᾶς ἀνθρώπος σῶμα μὲν ὁρᾷ, ψυχῇ δὲ ἐδείξαι. ἐδὲ γὰρ ἄλλος σῶμα ὧν ἐδένος ἔτε ζῶντος ἔτε ἀποθνήσκοντος τῆς ζώων. ἀλλὰ ἐλπίς πολλὴ τοπαρῶν τὸ γινώσκον ἡμῖν ὅτι ἀναιδῆτον πάσης τῆς τῷ σώματι αἰσθήσεσι περὶ περικύβηται, νοητὸν δ' ἐστίν. νῦν μόνον δὲ καὶ διανοήματι λάβωμεν αὐτὴν περὶ τὸ τοιοῦτον. ΚΛ. Ποῖον; ΑΘ. Ἡλιον εἰς ὧν αἶψα ψυχὴ, τειῶν αὐτὴν ἐν λέγοντες ἀρᾷν, γὰρ δὲ ἐκ ὑποτάξομεθα. ΚΛ. Τίνων; ΑΘ. Ὡς ἡ ἐν ἑσῶ ἐν τὸς τῶν περικύβηται τῶν φαινομένων σώματι, πάντῃ διακομίζει τὸ τοιοῦτον, καὶ δὲ ὡς ἡμᾶς ἡ παρ' ἡμῖν ψυχὴ πάντῃ περικύβηται. ἡ ποδὲν ἐξωθεν σῶμα αὐτὴ περικύβηται πνεύματος, ἡ πνεύματος αἶσθησιν, ὡς λόγος ὅτι ἡ τειῶν, αὐτὴ ψυχὴ σώματος ὥσα.

ἔσα. ἔχουσα ὃ δυνάμεις ἄλλας
 πνᾶς ὑπερβαλλέσας θαύματι,
 ποδηγεῖ. ΚΛ. Ναί. Α. Τὸτο
 μὲν ἀνάγκη, τέτων ἐν γέ π
 ὁρῶσαν ψυχῇ πάντα διάγειν.
 αὐτὴ δὲ ἀμεινον τούτῳ πῶς ψυ-
 χῇ, εἴτε ἐν ἄρμασιν ἔχουσα ἡ-
 μῖν ἥλιον ἀγὶ φῶς τοῖς ἀπα-
 σιν, εἴτ' ἔξωθεν, εἴδ' ὅπως,
 εἴδ' ὅπῃ, θεὸν ἡγεῖσθαι χρεῶν
 πάντα ἀνδρα. ἢ πῶς; Κ.
 Ναί, τὸν γέ τοι μὴ ὅπῃ τὸ ἔ-
 ρατον ἀριγυρόν ἀνοίας. Α.
 Ἄσρων ὃ δὲ πῶς πάντων καὶ σε-
 λήνης, ἐνιαυτῷ τε καὶ μῶνῶν,
 καὶ πασῶν ὥρων πῶς, τίνα ἄλ-
 λον λόγον ἐρεῖς ἢ τὸν αὐτὸν
 ὅσπερ, ὡς ἐπειδὴ ψυχῇ μὲν ἢ
 ψυχῇ πάντων τέτων αἰπαι ἐ-
 φάνησαν, ἀγαθοὶ ὃ πῶσαν ἀρε-
 τῇ, θεὸς αὐτὰς εἶδ' ὁήσμεν;
 εἴτε ἐν σώμασιν ἐνέσσι, ζῶα
 ὄντα, κοσμεῖσι πάντα ἐσανόν,
 εἴτε ὅπῃ τε καὶ ὅπως. εἴδ' ὅς-
 περ τούτῳ ὁμολογεῖ, ὑπερβαίνει
 μὴ θεῶν εἶδ' πλήρη πάντα; Κ.
 Οὐκ ἔστιν ἕτως, ὡς ξένης, ὑπερ-
 βαίνειν εἰδὲς. Α. Τὸ μὲν πῶς
 μὴ νομίζοντι θεὸς ἐν τῷ πᾶσι
 ὁρῶν χρεῖν, ὡς Μέρηλλε τε καὶ
 Κλειρία, εἰπόντες ὅρις ἀπαλ-
 λαπώμεθα. Κ. Τίνας; Α.
 Ἡ διδασκῆναι ἡμᾶς ὡς ἐκ ὁρ-
 ᾶς λέγουσιν, περὶ μὲν ψυχῇ
 γινώσκον ἀπάντων εἶδ' ὁρῶν;
 καὶ τὰλλα ὁπῶς τέτων ξυνο-
 πῆμα εἰπομεν. ἢ μὴ δυνάμε-
 νον βέλπον λέγειν ἡμῶν, ἡμῖν

fit, quia tamen alias vires
 supra modum mirabiles ha-
 bet, facillè ducit. CL. Certè
 uno istorum modorum ab ani-
 ma agitari cuncta necesse est.
 ATHEN. Præstat autem, ut
 sive curru quodam intrinsecus
 teneat corpus illud ejus anima,
 lumenque ità cunctis effundat,
 sive foris sit, seu quomodocun-
 que quis excogitet, deum esse
 ipsam omnes arbitremur. An al-
 iter? CLIN. Ità certè, nisi
 quis extrema dementia teneatur.
 ATHEN. De universis præterea
 stellis & luna, annis, mensibus,
 cunctisque temporibus, quid ali-
 ud quàm hoc ipsum dicemus?
 Quoniam anima & animæ omni-
 bus virtutibus præditæ horum om-
 nium causæ demonstratæ sunt,
 deos esse eas affirmabimus: sive
 in corporibus sint, & tanquam
 animalia quædam cælum totum
 exornent, sive quomodocunque
 aliter agere id dicantur. CLIN.
 Omnino. ATHEN. Ità ergo i-
 stis concessis, poteritne aliquis
 negare plena deorum omnia esse?
 CLIN. Nullus adeò mente ca-
 ptus est hospes. ATHEN. Ei
 ergo qui deos esse negat, posi-
 tis terminis, ὦ Clinia, & Me-
 gille, sermonem jam relinqua-
 mus. CLIN. Quos terminos im-
 ponemus? ATHEN. Ut vel do-
 ceat nos non rectè opinari, cùm
 animam generationem primam om-
 nium dicimus: ceteraque à
 nobis consequenter dicta, ve-
 ra non esse. Vel si nihil melius
 quam nos dicere potest, nobis

credat:

credat: & ita in posterum vivat, ut de diis non ambigat. Verum consideremus nunc utrum sufficienter deos esse adversus negantes ostendimus, an non. CLIN. SuffICIENTER dictum est hospes.

παίδεσθαι, καὶ ζῆν θεὸς ἡγάμενον εἰς τὸν ὀπίλοιπον βίον. ὁ δὲ ῥῶμῳ ἐν εἴτε ἰκανῶς ἢ οὐ τοῖς ἔχ' ἡγαμέμοις θεὸς εἰρήκαμῳ ὥς εἰσι θεοί, εἴτε ὀπίθεν. Κ. Ἥκιστα γὰρ, ὧς ζῆν, πάντων ὀπίθεν.

XIII. Disputatio igitur adversus istos, finem habeat. Sed ille jam, qui quamvis deos esse dicat, curam tamen humanarum rerum negat habere, sic a nobis est persuadendus. O vir eximie, dicamus, natura quædam divinitati cognata ad rem tibi conjunctam affirmandam colendamque ducit, quando deos esse asseris. Sed improborum injustorumque hominum publicè privatumque successus, qui licet revera felices non sint, vulgo tamen felices habentur, & carminibus frequenter cæterisque sermonibus extolluntur, temere ad impietatem te præcipitem agunt. aut etiam cum scelestos homines videas ad senium usque ita devenire, ut filios atque nepotes in maximis relinquant honoribus, valde turbaris. Audisti fortassis, aut etiam ipse vidisti nonnullos, quamvis injustè & impiè multa gesserint, propter ipsa tamen scelera ex re parva in magnam, & ex infimo gradu ad tyrannidem pervenisse. Propterea cum deos harum rerum autores esse propter ipsam cum illis conjunctionem incusare, & adversus eos peccare nolis, nonnulla ductus absurditate, ac

XIII. Α. Τέτοις μὲν πίνυν ἡμῖν τὸ λόγων τέλθ' ἐχέτω. τὸν δ' ἡγάμενον μὲν θεὸς ἔσθ', μὴ φερντίξεν δ' αὐτοῦ ἀνδρῶν πίνων φεραμάτων, παρεμυθητέον. Ὡς αἰεὶς δὲ (φῶμῳ) ὅπ' μὲν ἡγῆ θεὸς, συζησιά πεῖσως σὲ δεῖα φέδς τὸ ξύμφυνον ἀγχι πικρὴν καὶ νομίζεν ἔσθ'. κακῶν δ' ἀνδρῶν καὶ ἀδίκων τύχαι ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ἀληθεῖα μὲν ἐκ εὐδαίμονες, δόξαι δ' εὐδαίμονιζόντων σφόδρα ἀλλ' ἐκ ἐμμελῶς, ἀγασί σὲ φέδς ἀσέδειαν, ἐν τε μέσους καὶ ὀρθῶς ὑμνεῖσθαι ἀλλὰ καὶ ἐν παντοίοις λόγοις. ἢ καὶ φέδς τέλθ' ἴσως ἀνοσίως ἀνθρώποις ὁρᾶν ἐλθόντας γνησίως, παῖδας παίδων κατελιπόντας ἐν τιμαῖς ταῖς μεγίσταις, παρεῖλη τῶν ἐν ἡπασί τάττις. ἰδὼν, ἢ δὲ ἀκοῆς αἰσθῆσθαι, ἢ καὶ παντοίῃσιν αὐτοῖς αὐτόπῃς φερεσυχὴν πολλὰν ἀσθενμάτων καὶ θειῶν γενομένων τισὶ, δὲ αὐτὰ πάντα ὁρᾶς ἐκ μικρῶν εἰς τυραννίδας τε καὶ τὰ μέγιστα ἀφικομένους. τότε διὰ πάντα τοιαῦτα δῆλος εἶ μέμρεσθαι μὲν θεὸς, ὥς αἰτίες ὄντας ἅμ' τοιάτων, διὰ ζυγ-

ὅν δυνάμειοι συχερίνεν θεός,
 εἰς τὸτο νῦν τὸ πάθος ἐλήλυ-
 θας, ὥς τ' ἔη μὴ δοκεῖν αὐτοῦ,
 ἥν' ὃ ἀνθρωπίνων καταφρονεῖν
 καὶ ἀμελεῖν πραγμάτων. ἵνα ἔν
 μὴ ἐπὶ μείζον ἔλθῃ σὺ πά-
 θος πρὸς ἀσέβειαν τὸ νῦν πα-
 ρὲν δόγμα, ἀλλ' ἐάν πως οὗ
 ἀποδοσιμότητος λόγους αὐτὸ
 περὶ τὸν ψυάμεδα δυνατοί, πε-
 ράμεδα, συνάψαντες τὸν ἐξ ἧς
 λόγον, ὃ πρὸς τὸν τοπαράπαν
 ἔχ' ἡγέμενον θεός ἐξ ἀρχῆς
 διεφραδάμεδα, τίτω τανῶν
 περὶ χρήσεως. σὺ δ', ὃ Κλει-
 νία τε καὶ Μέγίλλε, ἡμῶν τῶ νέου
 κατὰ τὸ ἐν πῖς ἐμπερὶ δὲν ἀπο-
 κεινόμενοι διαδέχεσθε. ἂν δέ
 τι δύχλον ἐμπίπῃ πῖς λό-
 γους, ἐγὼ σφῶν ὥστε νῦν δὴ
 δεξιὰ μὲν διαβίω τὸν ποτα-
 μόν. Κ. Ὁρῶς λέγεις. καὶ σὺ
 ἔτω ταῦτα δρᾷ. ποιήσομεν τε
 ἡμεῖς εἰς τὸ δυνατὸν αὐτὸ λέ-
 γεις.

XIV. A. Ἄλλ' ἐδὲν τάχ' ἀν-
 ἴσως εἴη χαλεπὸν ἐνδείξασθαι τῆ-
 τό γε, ὥς ἐπιμελεῖς συμφορῶν
 εἰς τοὺς θεοὺς ἔχ' ἥπλον ἢ ἥν' ἐμὴ
 διὰ διαφρονέων. ἥκον γάρ πε-
 καὶ παρὶν τοῖς νῦν δὴ λεγόμε-
 νοις, ὥς ἀγαθοὶ γε ὄντες πα-
 σαν ἀρετῶν, τῶν ἥν' πάντων
 ἐπιμελείαν οἰκιστάτω αὐτῶν
 ἔσαν κέκλυται. Κ. Καὶ σφό-
 δρα γε ἐπὶ ἥκον. A. Τὸ μὲν τῶτο πίνον κοινῇ συνεξετάζον-
 των, τίνα λέγοντες ἀρετὴν αὐτῶν, ὁμολογῶμεν αὐτοῦ ἀ-
 γαθοὺς εἶναι. φέρε, τὸ σωφρονεῖν, νοῦν τε κεκτῆσθαι,
 φαιμέν ἀρετῆς, τὰ δ' ἐναντία, κακίας, Κ. Φαμέν. A.

diis ipsis succensere non possis;
 huc tandem delapsus es, ut li-
 cet deos esse arbitreris, huma-
 nas tamen res ab illis negligi
 credas. Nè igitur hæc opinio ad
 graviolem te tradat impietatis
 morbum, remedium pro viribus
 opinionem hanc refutans, adhi-
 beamus. Quocirca sequentem
 disputationem cum præcedente
 illa ratione jungemus: qua ad-
 versus eos etiam qui deos esse
 negabant, usi sumus. Tu verò
 Clinia & Megille, pro adole-
 scente, ut fecistis hæcenus, re-
 spondete. Atque ego si arduum
 quid inciderit, vos suscipiens,
 ut nunc feci, trans fluvium du-
 cam. CLIN. Rectè dicis: &
 ita facito. nos quoq; pro viribus
 faciemus.

XIV. ATHEN. Non erit for-
 san difficile demonstrare, deos
 non minus minimarum rerum
 quam maximarum curam habere:
 præsertim cum paulò antè
 dictum fuerit, eos omni virtu-
 te refertos, providentiam omni-
 um sibi propriam vindicare.
 CLIN. Et maximè quidem.
 ATHEN. Quod sequitur, com-
 munitè investigemus: quæ sit
 virtus eorum qua boni esse con-
 ceduntur. Age, nonne tempera-
 tum esse, mentemque habere,
 virtuti dantur, & contraria vi-
 tio? CLI. Certè. ATHEN.

Quid

Quid porro? Nonne fortitudo virtuti etiam datur, timiditas vitio? CLIN. Valde. ATH. Et horum alia turpia, alia honesta dicuntur? CLIN. Necessesse est. ATHE. Et quæ in his vitia sunt, nobis quidem inesse posse: deos verò eorum participes nullo modo dicemus? CLI. Hæc etiam quivis concederet. ATHEN. Nunquid negligentiam, delitias, otium, animi virtutem putabimus? An aliter? CLIN. At quomodo? ATHE. Num contrà? CLIN. Ita fané. ATHE. Horum ergo contraria in contrarium. CLIN. Sic utique. ATHE. Qui delitiis, negligentia, otioque deditus est, quem Hesiodus ignavis maximè fucus similem dicit, nonne odio nobis habetur? CLI. Rectissimè profectò poëta ille cecinit. ATHE. Non ergo dicendus deus eos mores habere, quos odit, nec permittendus est ullus ita dicere? CLIN. Nullo modo. ATHEN. An ille, ad quem operis alicujus effectio & cura maximè pertinet, magna in eo opere curabit, parva contemnet? Quomodo si hanc opinionem laudaverimus, non errabimus? Sed ita istud confideremus. Nonne sive homo sive deus, duabus de causis negligit? CL. Quibus? ATH. Vel quia nihil interesse totius putat, si parva negliguntur: vel quia li-

τί δέ; ἀρετῆς μὲν ἀνδρείαν (ἔν), δειλίαν δ', κακίας; K. Πάνυ μ' ἐν. A. Καὶ τὰ μ', αἰσχρὰ, τέτων, τὰ δ', καλὰ φησόμεν; K. Ἀνάγκη. A. Καὶ ἥ μ' ἀρεσέηκεν ἡμῖν (εἰς ὅπου ἐλαύσα) θεοῖς δ' ἔτε μέγα ἔτε σμικρὸν τῶν τοιούτων μετὼν ἐρεμῶ; K. Καὶ ταῦθ' ἔτως ὁμολογοῖ πάς ἄν. A. Τί δέ; ἀμελείαν τε καὶ ἀργίαν καὶ τρυφὴν εἰς ἀρετὴν ψυχῆς διήσσομεν; ἢ πῶς λέγεις; K. Καὶ πῶς; A. Ἀλλ' εἰς τὸναντίον; K. Ναί. A. Τὸναντία ἀρετῆς τοῖς εἰς τὸναντίον. K. Τὸναντίον. A. Τί ἐν; τρυφῶν, καὶ ἀμελῆς ἀργός τε (ὃν ὁ ποιητὴς κηφῆσι κοθέεροισι μάλιστα εἰκασιν ἔρασκεν ἔν) γίγνωιτ' ἂν ὁ τοῦτο παῖσιν ἡμῖν; K. Ὅρθότατά γε εἰπών. A. Οὐκοῦν τὸν γε θεὸν ἢ ῥητὴρον ἔχειν ἢ τοῦτο περὶ ὃ γέ τι αὐτὸς μισθῶν. πῶς γέ τι τοιοῦτον ἐθέλλει πειρωμένῳ ἐκ' ἐμπειρίας. K. Οὐ μ' δὴ. πῶς γὰρ ἂν; A. Ὡς δὴ ἀρεσέηκε μ' ἀρετῇ καὶ ἐμπειρίᾳ διατρέχοντος τινός, ὁ δ' ἔτε γὰρ νῦν ἥ μ' μεγάλων ἐμπειρεῖται, ἥ σμικρῶν δ' ἀμελεῖ, καὶ τίνα ἐπαινεῖντες τὸν τοιοῦτον λόγον, ἐκ ἂν παντάπασι πλημμελοῖμεν; σκοπῶμεν δ' ὧδε. ἂρ' ἢ καὶ δύο εἶδη τὸ τοιοῦτον ἀρετῇ ὁ ἀρετῶν. K. Ποῖα δὴ; A. Λέγομεν. ἢ διαφέρειν ἔδην οἰόμεν (ἔν) τῶν ὅλων ἀμελουμένων ἥ σμικρῶν. ἢ ῥαθυμίας

ραθυμία καὶ πρῶν, εἰ διαρέ-
 ρει, ὃ ὃ ἀμελεῖ. ἢ ἔσιν ἄλλως
 πως γινωσκὴν ἀμελεία; εἰ γάρ
 περὶ οὗτοι γε ἀδύνατον ἢ τῶν ἀ-
 πάντων ὀπιμελείῳ, τότε ἀμέ-
 λεια ἔσται τῶν μικρῶν ἢ μεγά-
 λων μὴ ὀπιμελείῳ, ὧν ἂν
 διατάμει θεὸς ἢ σοῦλθ' τίς
 ὧν ἐλλείπῃς καὶ μὴ διατάμῃς ἐ-
 πιμελείσθαι γινώσκῃ. Κ. Πῶς γὰρ
 ἂν; Α. Νῦν δὲ δὴ ὄντες τει-
 σὼν ἡμῖν ἔσιν ἀποκρινάσθωσι οἱ
 θεοὶ μὲν ἀμφοτέρω ὁμολογούν-
 τες εἶ. παρωπιτῶς ὃ ἀτερθ',
 ὃ ὃ, ἀμελεῖν τῶν μικρῶν.
 παρωπιτῶν μὲν, θεοὶ ἀμφοτέρω
 φατέ γινώσκουσιν καὶ ὄραν καὶ ἀ-
 κούειν πάντα, λαθεῖν ὃ αὐτοῦ
 ἔστιν δύνατον εἶ. τῶν ὀπίσθων
 εἰσὶν αἱ ἀδύσεις τε καὶ ὀπίσθη-
 μαί. ταῦτα λέγετε ἔχειν ταῦ-
 τα; ἢ πῶς; ΚΑ. Οὕτως. ΑΘ.
 Τί δαί; διατάμει πάντα ὀπί-
 σθων αὐτῶν δύναμις ὅτιν δημοῖς
 τε καὶ ἀθανάτοις; Κ. Πῶς γὰρ εἰ
 συσχερήσονται καὶ ταῦτα ἕως
 ἔχειν; Α. Καὶ μὴν ἀγαθὸς τε
 καὶ αἰεὶς ὁμολογήκαμεν αὐτὸς
 εἶ. πέντε ὄντες. Κ. Σφόδρα
 γε. Α. Ἄρ' ἔν ἐν ραθυμία μὲν
 καὶ πρῶν ἀδύνατον αὐτὸς ὁμο-
 λογεῖν παρωπιεῖν ὅτιν τοπαρέπαι,
 ὄντας γε οἷος ὁμολογῶμεν; δὲ-
 λίας γὰρ ἔκρυπθ' ἐν γε ἡμῖν
 ἀργία. ραθυμία ὃ, ἀργίας καὶ
 πρῶν. Κ. Ἀληδέατα λέγεις.
 Α. Ἀργία μὲν δὴ καὶ ραθυμία
 ἔστις ἀμελεία θεῶν. εἰ γὰρ μέ-
 σιν αὐτῶν πε δειλίας. Κ. Ὁρθότατα λέγεις.

cet interesse opinetur, pigritia
 tamen mollietate detentus, neg-
 ligit. Aliter enim negligentia non
 contingit. Nam quando quis non
 potest omnium curam gerere ma-
 gnorum parvorumque, atque id-
 eo imbecillitate impeditus non
 curat, negligentia tunc in eo
 esse non dicitur, sive homo qui-
 dam sit impotens, sive deus ali-
 quis non posse fingatur. CLIN.
 Non certe. ATH. Sed nunc illi
 duo tribus nobis respondeant,
 qui licet deos esse concedant, al-
 ter tamen facile placabilis, alter
 in rebus parvis negligentes putat,
 primumque sic interrogentur: Am-
 bo deos asseritis scire, videre,
 audireque omnia: nihilque ipsos
 effugere posse eorum quæ aut
 sensu aut intellectu percipiuntur?
 hæcne ita se habere dicitis? an
 aliter? CLIN. Sic. ATHEN.
 Deinde omnia eos posse quacun-
 que mortales immortalesve pos-
 sunt? CLIN. Absque dubio ita
 esse concedent. ATHEN. Bo-
 nos etiam, imò optimos esse quin-
 que confessi sumus. CLIN. Om-
 nino. ATHE. Nulla ergo pi-
 gritia, nulla mollietate capi eos
 possibile: quandoquidem tales
 sunt, quales esse consensimus.
 Nam à timiditate in nobis oti-
 um nascitur: pigritia verò ab o-
 tio atque mollietate. CLIN. Vera
 loqueris. ATHEN. Nullus ergo
 deorum otio pigritiaque corruptus
 quicquam negligit. Nullius enim
 timiditatis deus est particeps. CLI.
 Probè.

XV. ATHEN.

XV. ATHEN. Ergo relinquuntur si parvas paucasque in universo res negligunt, ut ita negligant, aut quia contemnenda illa esse sciunt, aut quidnam aliud reliquum est, quam hujus contrarium? CLIN. Nihil penitus. ATHEN. Utrum ergo, o vir eximie te dicere affirmabimus? an quod propter ignorantiam, cum providere debeant, non provideant? an sicut improbos homines dicimus, meliora quidem videre, sed voluptate aut dolore fractos deteriora sequi, sic deos quamvis sciant providendum esse, similiter non providere? CLI. Quomodo id fieri potest? ATHEN. Præterea res humanæ, viventis naturæ participes sunt: & homo ipse præ cæteris animalibus dei cultor diligentissimus est. CLIN. Apparet. ATHEN. Quinetiam mortalia cuncta viventia a diis fieri possiderique, quemadmodum & cælum universum, dicimus. CLIN. Proculdubio. ATHEN. Jam ergo seu parva hæc five magna quis dixerit diis esse, nullo modo cum providentissimi atque optimi sint, negligenda sibi sua possessio est. Sed istud præterea consideremus. CLIN. Quidnam? ATHEN. Num sensus & vires contrario inter se modo ad facilitatem difficultatēque se naturaliter habeant. CL. Quid ais? ATHE. Parva quippe difficilius quam magna videntur & audiuntur. Facilius

XV. A. Οὐκ ἔν τὸ λοιπὸν, εἴ ποῦ ἀμελεῖσι τῇ μικρῶν καὶ ὀλίγων τῇ περὶ τὸ πᾶν, ἢ γιγνώσκουσιν ὡς πεπρωμένον ἔδειξεν τῶν τοιούτων ἐπιμελειῶς δέ, δρῶν ἂν τὰ τοιαῦτα ἢ τί τὸ λοιπὸν πλὴν τὸ γιγνώσκουν τὸναντίον; K. Οὐδέν. A. Πότερον ἔν, ὃ ἄρα καὶ βέλτερον, δῶκεν σὲ λέγοντα, ὡς ἀγνοούντες τε, καὶ δεόν ἐπιμελειῶς, δι' ἀγνοίαν ἀμελύντας, ἢ γιγνώσκοντας ὅτι δεῖ; καὶ δῆλον εἰ σαφλοτάτοι τῇ ἀνδρώπων λέγονται παῖσιν, εἰδοτες ἅλλα ἢ βελτίω περὶ τὴν ὃν δὴ περὶ τῶν, διὰ πᾶς ἡπίας ἐδίδων ἢ λυπῶν, ἢ ποίων; K. Πῶς γὰρ ἂν; A. Οὐκ ἔν δὴ τάχα ἀνδρώπωνα περὶ μᾶλλον πᾶς τε ἐμψύχῃ μετέχει οὕτως αἶμα, καὶ θεοσεβέσσαν αὐτὸ ὅτι πάντων ζώων ἀνδρῶν. K. Ἔστι γὰρ. A. Θεὸν γὰρ μὴ κτήματα σαφὲς ἢ πάντα ὅσους ἀνθρώπων ζῶα, ὡς καὶ τὸν ἑρμηνεύον. K. Πῶς γὰρ ἢ; A. Ἦν πίνω μικρὰ ἢ μεγάλα τις εἶπω τὰ ταῦτα ἢ τοῖς θεοῖς. ἑδτέρως γὰρ τοῖς κακτοῦσι ἢ μᾶς ἀμελεῖν ἂν εἴη περὶ τὸν, ἐπιμελειῶς γὰρ καὶ ἀρίστως. σκοποῦμεν γὰρ δὴ καὶ τόδε ἐπὶ περὶ τῶν. K. Τὸ ποῖον; A. Τὸ περὶ τὴν αἰσθητικὴν καὶ δυναμικὴν, ἀρ' ἔκ ἐναντίας ἀλλήλων περὶ ῥαζόντων καὶ χαλεπότητος ἐστὶν περὶ τῶν. K. Πῶς λέγεις; A. Ὅρα ἂν μὴ περὶ καὶ αἰεὶ τὰ μικρὰ χαλεπότερον ἢ τὰ μεγάλα. εἴρειν

φέρειν ὃ αὖ καὶ κρατεῖν καὶ ὀπ-
 μελεῖσθαι ἥσ' σμικρῶν καὶ ὀλί-
 γων τῶν ῥᾶον ἢ ἥσ' ἐναντίων.
 ΚΛ. Καὶ πολὺ γ. Α. Ἰαβῶ δὲ
 παρτεταμένον ὅλον π' ὁρα-
 πτεῖν, βελονῶν καὶ δυναμῶν,
 ἥσ' μὲν μεγάλων ὀπμελεμένω,
 ἥσ' μορίων ὃ καὶ σμικρῶν ἀμε-
 λῆναι, ἔστι ποτὲ καλῶς αὐτῷ
 τὸ πᾶν; ΚΛ. Οὐδαμῶς. Α. Οὐ
 γὰρ ἐδὲ κυβερνήτης, ἐδὲ στρα-
 τηγὼς, ἐδὲ οἰκονόμοις, ἐδὲ αὖ
 πσι πολιτικοῖς, ἐδὲ ἄλλω ἥσ'
 ποιέτων ἐδὲν, χρεῖς ἥσ' ὀλί-
 γων καὶ σμικρῶν, πολλὰ ἢ με-
 γάλα. ἐδὲ γὰρ ἀνὰ σμικρῶν
 τὰς μεγάλας φασὶν οἱ λιδολό-
 γοι λίθους εἶναι καὶσθαι. ΚΛ. Πῶς
 γὰρ αὖν; Α. Μὴ πίνυν τόν γε
 θεὸν ἀξιώσωμαι ποτὲ θνητῶν
 σμικρῶν φαυλότρον· οἱ γὰρ
 περὶ στήκοντα αὐτοῖς ἔργα, ὅσων
 ἂν ἀμείνους ᾖσι, τόσων ἀκεί-
 βετερα καὶ τελεώτερα μιᾷ τέ-
 χνῃ σμικρὰ καὶ μεγάλα ἀφ' ἑα-
 ζον. τὸν ὃ θεὸν ὄντα τε
 σοφώτατον, βελονῶν τ' ὀπ-
 μελεῖσθαι καὶ δυναμῶν, ὧν γὰρ
 ῥᾶον ἢν ὀπμελεθῆναι σμικρῶν
 ὄντων, μηδαμῶν ὀπμελεῖσθαι, κα-
 δ' ἄφ' ἑρῶν δειλὸν πῖνα δια-
 πόνους ῥαθυμῆντα· ἥσ' ὃ με-
 γάλων. Κ. Μηδαμῶς δόξαντοι-
 αὐτῶν περὶ θεῶν, ὃ ξένη, ἀ-
 ποδεχόμεθα. ἔδαμ γὰρ ὅτε ὅσ-
 ον ἔτ' ἀληθὲς τὸ διάνημα δια-
 νοοίμεθ' αὖν.

XVI. Α. Δοκῶν δὲ μοι νῦν ἥδη μάλιστα μετεῖως διη-
 λείχθαι τῷ φιλαυτίῳ τῆς ἀμελείας πᾶσι θεῶν. Κ. Ναί. Α.

Verum

autem tenentur ferunturque &
 providentia gubernantur parva
 omnia & pauca, quam eorum
 contraria. CLIN. Certè multo
 facilius. ATHEN. Quid verò?
 cum medicus totum corpus cu-
 rare velit ac possit, si magnis
 providerit, parva contempserit,
 an bene huic unquam se totum
 habebit? CLIN. Nunquam.
 ATHE. Sed nec gubernatores,
 nec imperatores, nec patresfa-
 milias, neque civitatum mode-
 ratores, neque ulli omnino ta-
 les, paucis ac parvis neglectis
 rectè multa & ingentia governa-
 bunt. Nam lapides quoque ma-
 gnos sine parvis bene strui ne-
 gant architecti. CLIN. Certè.
 ATHEN. Caveamus autem nè
 deum mortalibus opitibus vilio-
 rem putemus. Isti sanè quanto
 peritiores sunt, tanto arte una
 in propriis ipsorum operibus &
 parva simul & magna exquisitius
 absolutiusque perficiunt: Deus
 verò qui sapientissimus est, &
 curare potest ac vult: magnis
 quidem providebit solum, parva
 autem quæ facilius gubernari pos-
 sunt, propter pigritiam & ignavi-
 am negliget? CLIN. Nullo mo-
 do hanc hospes de diis opinionem
 admittendam putamus. Nefaria
 enim hæc & falsa penitus cogi-
 tatio.

XVI. ATHEN. Satis jam ad-
 versus eum, qui negligentiae cri-
 mine deos incusat, disputasse
 videmur. CLIN. Certè. ATHE.

Verum hætenus quodammodo ratione coegimus, ut falsa se opinari confiteretur. CLIN. Rectè. ATHE. Indigere quoque persuasione, qua veluti cantu quodam capiat, existimo. CLI. Quænam hæc persuasio est? ATHEN. Huic adolescenti persuadeamus, eum qui toti providet, ad virtutem salutemque totius omnia ordinare, cujus pars quæque pro viribus quod sibi convenit agit & patitur: atque his singulis præpositi principes sunt, qui minimarum etiam actionum passionumque per singulas & extremas universi particulas distributione ad ultimum usque peracta curam habent. Quarum una tua, ô miser, particula est quæ ad totum semper respicit, quamvis minima sit. Tu verò ignoras omnem singulorum generationem illius gratia fieri, ut universi ipsius beata vita sit. ejus substantia non tui gratia est, sed illius tu gratia factus es. Medicus enim omnis, & artificiosus opifex omnis totius gratia singula facit, & ad communem perfectionem dirigit omnia: non totum ad partem, sed partes ad totum singulas referens. Tu autem molestè fers, quia ignoras quo pacto quod tibi optimum est, universo simul & tibi pro communis generationis viribus convenit. Quoniam verò anima cum corpore semper, modò cum alio, deinde cum alio conjuncta, variis mutationibus, aut propter seipsam, aut

τῷ γε βιάζεσθαι τοῖς λόγοις ὁμολογεῖν αὐτὸν μὴ λέγειν. ΚΛ. Ὅρθως. Α. Ἐπειδὴν γε μὴν προσεῖπες μοι δοκεῖ μύθων ἐπιπνῶν. Κ. Ποίαν, ὃ γὰρ εἰ; Α. Πείθω μὲν τὸν νεανίαν τοῖς λόγοις, ὡς πῶ τὰ πάντας ἐπιμελεσθῆναι πρὸς τὴν σωτηρίαν καὶ ἀρετὴν τῶ ὅλῳ πάντ' ὅτι συντεταγμένα, ὧν καὶ τὸ μέρος εἰς δύναμιν ἔχουσιν τὸ περισσὸν πάχει καὶ ποιεῖ, τέτοις δὲ εἶσιν ἀρχόντες περὶ τεταγμένοι ἐκείνοις ἐπὶ τὸ σμικρὸν αἰὶ πάσης καὶ προσέξουσιν εἰς μείζον τὸν ἔχοντα τέλος ἀπειρασμένοι. ὧν ἓν καὶ τὸ σὸν, ὃ χέτλιε, μῶριον εἰς τὸ πᾶν ξυντείνει βλέπον αἰεὶ, καὶ ὅσον πᾶν σμικρὸν ὄν. σὲ δὲ λέληθε περὶ τῆς αὐτοῦ ὡς ἡμέσης ἐνεκα ἐκείνου γίνεσθαι πᾶσα. ὅπως ἢ ἢ πῶ τὰ πάντας βίῳ ὑποχέουσα ἐνδύειν ἐστία, ἐχ' ἐνεκα σὲ γίνεσθαι. σὺ δὲ ἐνεκα ἐκείνου. πᾶς γὰρ ἰατρός, καὶ πᾶς ἐντεχνῶς δημιουργός, πάντας μὲν ἐνεκα πάντα ἐργάζεσθαι, πρὸς τὸ κοινὴν ξυντεῖνον βλέπουν. μέρος μὴν ἐνεκα ὅλου καὶ ἐχ' ὅλον μέρος ἐνεκα ἀπορρίζεσθαι. σὺ δὲ ἀγανακτῇς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ περὶ σε αἰετὸν πᾶσι παντὶ συμβαίνει καὶ σοι κατὰ δύναμιν τὴν τῆς κοινῆς ἡμέσεως. ἐπεὶ δὲ αἰεὶ ψυχὴν ὀπτεταγμένην σάμαπ ποτὲ μὲν ἄλλω, ποτὲ δὲ ἄλλω, μεταβάλλει παντοίως μεταβολᾷς, δι' αὐτῷ ἢ

δι' ἑτέραν ψυχῷ, ἐδὲν ἄλλο
ἔργον τοῦ πεπαιγμένου πλὴν
μεταπιδέναι τὸ μὲν ἀμεινον γι-
νόμηνον ἢ δ' ὅ, εἰς βελτίω τό-
πον, ῥέειν δ', εἰς τὸν χείρονα,
ἥτις τὸ σφύρον αὐτῷ ἕκαστον,
ἵνα τῆς περιστάσεως μοίρας λαβ-
ρῶν. K. Πῶς λέγεις; A. "Ἡ
ὥρ ἂν ἔχοι λόγον ῥασιῶν ὅτι
μελείας θεοῖς ἢ πάντων, ταύ-
τη μοι δοκῶ σεφίζειν. εἰ μὲν γὰρ
πρὸς τὸ ὅλον αἰεὶ βλέπων
πάπποι τις, μεταχηματίζων τὰ
πάντα ὅς ἐκ πυρὸς ὕδωρ ἔμφυ-
τον, καὶ μὴ συμπολλὰ ἐξ ἑνός,
ἢ ἐκ πολλῶν ἐν, αἰσθητῆς ἢ
ἰδιότης ἢ καὶ τελείας ἡρώσεως
μεταληφτότα, πλῆθειν αὐτῆς
ἂν εἴη τῆς μεταπιδεμένης κοσ-
μήσεως. νῦν δ' ἐστὶ θαυμαστὴ
ῥασιῶν τοῦ τὸ πάντως ὁπμιελε-
μῶν. K. Πῶς αὖ λέγεις; A.
"Ὡς. ἐπειδὴ κατέειδεν ἡμῶν
ὁ βασιλεὺς ἐμφύχως ἕσας τὰς
πράξεις ἀπίστας, καὶ πολλὰ μὲν
ἀρετῶν ἐν αὐταῖς ἔσαν, πολλὰ
δὲ κακῶν. ἀνώλεθρον δὲ ὅν ἡμ-
όμηνον, ἀλλ' ἐκ αἰώνιον, ψυ-
χῷ καὶ σῶμα, κατὰ τὸ αἰεὶ καὶ
νόμον ὄντες θεοί. (ἡρώσεις. γὰρ
ἐκ ἂν ποτε ἦν ζώων, ἀπολο-
μῆς τέτοιον θατέρω) καὶ τὸ μὲν
ὡρελεῖν ἀγαθὸν αἰεὶ περὶ τοῦ, ὅ-
σον ἀγαθὸν ψυχῆς, διανοήθη,
τὸ δὲ κακὸν, βλάπην. ταῦτα
πάντα ξυνιδὼν, ἐμνησθήσεται
πᾶς κέρμενον ἕκαστον ἢ μερῶν,
νικῶσαν ἀρετὴν, ἡπιομένην δὲ
que locata maximè, optimè

propter aliam animam commu-
tatur, nihil aliud harum rerum
ordinatori tanquam talos jaci-
enti restat, quam ut quasi
transponendo permutet, melio-
res quidem mores in melio-
rem locum, in deterioreν ve-
rò deteriores, prout singulis
convenit, ut sortem sibi con-
gruam singula consequantur. CL.
Quomodo id ais? ATH. Ea
ratione mihi dicere videor,
quam facillimè dii cunctis pro-
videant. Nam si quis ad to-
tum semper respiciens fingit
quæque, & ad ipsum omnia
transfigurat, ut ex igne aquam
animatam, nec multa simul
ex uno vel ex multis unum,
primæ, aut secundæ, aut ter-
tiæ generationis participantia
multitudine infinita transpositi
hujus ornatus erunt. Nunc au-
tem mira facilitas in ejus opere
est; qui toti providet. C. Quo
pacto id rursus ais? A. Quoniam
rex ille noster actiones hominum
omnes animatas esse perspexit,
multamque ipsas in se virtutem,
multam etiam pravitatem habere,
quodve factum est animam &
corpus, perditionem non pati,
neque tamen æternum esse, qua
lege dii sunt: nam si alteru-
trum horum perderetur, omnis
cessaret animalium generatio:
præterea quod ipsius animæ bo-
num est, juvare: quod malum,
contrà nocere: hæc inquam o-
mnia quoniam perspexerit, idcir-
co excogitavit ubi pars quæ-
facillimèque virtuti victoriam,
vitio

vitio verò nè vincat, impedimentum in universo præbere possit. Adinvenit igitur ad universum hoc, quale factum quodlibet, qualem sedem habitationemque, & qualia loca fortiri debeat. Causas verò hujus vel illius generandi, voluntatibus nostris permisit. Ubicunque enim quis cupiat, qualisque animus sit, ibi ferme semper habitat, & talis fit ut plurimum. CLIN. Congruè. A T H. Quæcunque igitur animam habent, transmutantur: quippe cum transmutationis in seipsis causam habeant. Transmutata secundum ordinem legemque fatorum feruntur. Et quæ minus peccarunt, minus profundæ, ac in regionis superficie vagantur: quæ magis atque atrocius, decidunt in profundum, & in regionem inferiorem delabuntur, quam inferorum vocabulo similibusque nominibus appellantes, tam viventes quam à corporibus soluti somniant atque formidant. Anima verò quæ majoris virtutis vel vitii compos est, quando propria voluntate & assidua consuetudine vehementius permutata, divinæ virtuti adhæsit, talisque præcipuè facta est, in locum similiter longè meliorem sanctumque transfertur: quæ verò contrario modo affecta est, in contrarium translata, vitam peragit suam. Hoc deorum qui cælum habi-

νὰ τόπον ἔτερον· ἔταν ὃ πάντῃ, ὅτι πάντῃ μεταδύ-
σασα τὸν αὐτῆς βίον. Αὕτη περὶ δίκῃ ὅτι δὴν οἱ ἀνθρώποι ἔχου-
σιν,

κακίαν ἐν τῷ παντὶ παρέχοι
μάλιν' ἂν καὶ ῥᾶτα καὶ αἰετα.
μεμνημένη) δὴ πρὸς πᾶν τὸτο,
τὸ, ποῖον πρὸς τὸν αὐτῆς αἰ,
πῶς ἐδρᾶν δεῖ μεταλαμβάνον
οἰκίᾳς, καὶ τίνας ποτὲ τόπους.
πῆς ὃ ἡρώσεως τὸ ποῖον πρὸς
αἰετα πῆς βελήσεσιν ἐκείτων ἡ-
μῶν τὰς αἰτίας. ὅτι καὶ ἂν ἐ-
πιθυμῇ, καὶ ὁποῖος πῆς ὦν τὴν
ψυχῇ, ταύτῃ ἔχουσιν ἐκαστοτε καὶ
ποιᾷτ' ἡμῶν) ἄτας ἡμῶν ὡς
πολύ. K. Τὸ γὰρ εἰκόσ. A.
Μεταβάλλει μὲ ποῖνι πᾶν δ'
ὅσα, μετὰ δὲ ψυχῆς, ἐν ἐαν-
τοῖς κεκμημένα τῶν πῆς μετα-
βολῆς αἰτίαν. μεταβάλλοντα ὃ
φαίνεται) καὶ τὴν πῆς αἰμῶνους
τάξιν καὶ νόμον. σμικρύτερα μὲν
τῇ ἡδὴν μεταβάλλοντα, ἐ-
λάττω καὶ τὸ πῆς χώρας ὁπίσθεν
μεταπερὶετα. πᾶσα ὃ καὶ ἀ-
δικότερα, μεταπετόντα εἰς βά-
θος, τὰ τε καὶ λεγόμενα τῇ
τόπων ὅσα ἀλλοτρίως καὶ τὰ τέ-
των ἐχόμενα τῇ ὀνομάτων ἐπο-
νομάζοντες, σφόδρα φοβῶν) καὶ
ἐννεοπλάσι ζῶντες, διαλυθίν-
τες τε τῇ σωματικῇ. μείζων ὃ
δὴ ψυχὴ κακίας ἢ ἀρετῆς ὁπό-
ταν μεταλλάξῃ, διὰ τὴν αὐτῆς
βελήσιν τε καὶ οὐκίαν ἡσυχί-
αν ἰσχυρῶν, ὁπόταν μὲν ἀρετῇ
δέκα πρὸς ἡμᾶς γίγνη) διαφε-
ρόντως ποιᾷτι διαφέροντα, καὶ
μετὰ λαοὺς τόπον ἄλλον ὅλον,
μετακομιθεῖσα εἰς ἀμείνω π-

σιν, ὃ πᾶν καὶ νεανίσκῳ ἀμε-
 λείῃ δοκῶν ὑπὸ θεῶν· κα-
 κίῳ μὲ γινώσκον, πρὸς τὰς
 κακίας ψυχὰς· ἀμείνω δὲ, πρὸς
 τὰς ἀμείνους πορδόμενον, ἐν
 τε ζωῇ καὶ ἐν πᾶσι θανάτοις,
 πόρην τε καὶ ποιεῖν αὐτῷ περ-
 σῆκον δρᾶν ὅτι τοῖς περσφρέσι
 τοῦ περσφρέως. ταύτης τῆς δί-
 κης ἕτε σὺ μήποτε ἕτε εἰ ἄλ-
 λ' ἀπυκὸς γινόμενος ἐπαύξει-
 ται περσφρέως θεῶν. ἢν πασῶν
 δικῶν διαφερόντως ἔταξαν τε
 οἱ τίξαντες, χρεῶν τε ἐξέδου-
 λῶσαι τοὺς ἄπαν. ἢ γὰρ ἀμελη-
 θήσῃ ποτὲ ὑπὸ αὐτῆς. ἢ καὶ ἕ-
 τω σμικρὸς ὢν δύστη καὶ τὸ τῆς
 γῆς βλάθ'· ἢ ἂν ὑψηλὸς γε-
 νόμενος, εἰς τὸν ἕρπον ἀνα-
 πύσῃ. τίσεις δὲ αὐτῆς τὴν
 περσφύκωσαν πικρίαν, εἴτ' ἐν-
 δάδε μένων, εἴτε καὶ ἐν ἄλλῃ
 διαπορᾷ θεῖς, εἴτε καὶ τέτων
 εἰς ἀγριώτερον ἢ διακομιθεὶς
 τόπον. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος πρὸς
 καὶ περὶ ἐκείνων ἂν εἴη, καὶ ἕς
 σὺ καπνὸν ἐκ σμικρῶν μεγá-
 λους γερονότας, ἀνοσιεργήσαντας,
 ἢ π τοῖσιν περσφύκωσιν, ὡς ἡδὴ
 ἐξ ἀδελφῶν ἐνδαίμωνας γερονέ-
 ναι, κατὰ, ὡς ἐν κατόπρις,
 αὐτῆς πῶς περσφύσιν, ἢ γήσω
 καθεωρακέναι τὴν πάντων ἀ-
 μέλειαν θεῶν· ἢ εἰδὼς αὐτῆς
 τὴν συντέλειαν, ὅπῃ ποτὲ πρὸς
 παντὶ συμβάλλῃ. Γινώσκον
 δὲ αὐτὴν, ὃ πάντων ἀνδρείό-
 τατε, πῶς ἐ δὲν δοκεῖς; ἢν περ μὴ γινώσκων εἰδὲ ἂν πύ-
 πον ἰδοι ποτὲ, εἰδὲ λόγον συμβάλλεσθαι περὶ βίου
 δίνε

tant, ô puer & adolescens qui
 à diis negligi putas, judicium
 est : ut qui pejor sit, ad peiores,
 qui melior, ad meliores ani-
 mas, tam in vita quàm in om-
 ni morte proficiscatur, patia-
 tûrque & agat quæ à similibus
 ad similes fieri oportet. Quare
 nec tu, nec alius ullus, optet
 confidatque se adeò felicem fo-
 re, ut judicium hoc deorum
 effugiat atque exuperet. Nam
 qui hoc sanxerunt, firmitus quàm
 cætera omnia stabilierunt, ut ca-
 vendum omnino sit. Nunquam
 enim ab illo negligeris, nec si
 ita parvus sis ut in terræ pro-
 fundum ingrediaris, nec si adeò
 sublimis has, ut pennis elatus
 in cælum voles : sed conveni-
 entia supplicia dabis, sive hic
 manens, sive ad inferos profe-
 ctus, sive ad remotiorem ali-
 quem inaccessiblemque locum
 translatus. Eadem quoque de
 illis ratio sit quos per nefaria
 scelera ex parvis in magnos vi-
 ros evasisse intuitus, putasti ad
 felicitatem ex miseria pervenisse.
 Quorum in operationibus velut
 in speculo, deorum ad omnia
 negligentiam inspexisse existima-
 sti : quòd videlicet ignorabas ad
 quid eorum progressus universo
 conducant. Non oportet autem
 hoc, ô vir præstantissime, igno-
 rare, quod qui nescit, nec vi-
 vendi formam unquam conspici-
 et, nec verba de vitæ beatitu-

diſne vel miseria facere poterit. Quare ſi Clinias hic, & univerſus hic ſeniorum cœtus tibi perſuaſit, te quid de diis dicas penitus ignorare, ſatis tibi deus ſaverit: ſin verò rationem adhuc aliquam deſideras, audi quæ ad tertium illum dicemus, ſiquo pacto mentis es particeps.

XVII. Profectò deos eſſe, hominibùſque providere, ſatis arbitror demonſtratum. Sed iniquorum hominum eos muneribus corrumpi, nullo modo dici permittendum eſt: & ſi dicatur, omnino pro viribus refutandum. C. Præclare dictum: & ſic agamus. A. Age igitur per deos ipſos, quonam modo placabiles ſunt, ſiquo pacto ſiant? & qui & quales ſunt, ſi placantur? principes enim eſſe eos neceſſe eſt, qui totum cœlum perpetuò gubernaturi ſunt. CLIN. Certé. A. Sed quibuſnam principibus ſimiles ſunt? quive illis principes ſimiles, ut poſſibile nobis ſit, minores majoribus comparare? Utrum aurigæ aliqui certantium bigarum tales ſunt? aut navium gubernatores? Fortaſſe autem exercituum ducibus conferri poſſunt, vel medicis: qui bella morborum ab humanis corporibus arcent atque propuſant: aut agricolis inimicas orientibus ſtirpibus tempeſtates tintentibus caventibùſque, aut etiam gre-

δυνατὸς ἂν ᾗοιτο εἰς εὐδαιμονίαν τε καὶ δυσδαιμονα πύχλω. ταῦτα εἰ μὲν σε πείθει κλεινίας ὁδε καὶ εὐμπασι ἡμῶν ἥδε ἡ γεγεσία, περὶ θεῶν ὡς ἐκ οἶδα ὅ, π λέγεις, καλῶς ἂν σοι ὁ θεὸς αὐτὸς ξυλλαμβάνοι· εἰ δ' ὀπιδεὴς λόγῳ πνὸς ἐπ' αὐτοῖς, λεγόντων ἡμῶν πρὸς τὸν τρίτον ἐπάκκε, εἰ γὰρ καὶ ὑποσῶν ἔχεις.

XVII. Ὅτι μὲν γὰρ θεοὶ τε εἰσὶ καὶ ἀνθρώπων ἐπιμέλονται, ἔγωγε ἔ παμπάσι φαύλως ἀνφαίλω ἡμῶν ἀποδείδειχθαι· τὸ δ' παρατητὲς αὐτὸς τὲς θεὸς εἶη τοῖς ἀδικῆσαι, δεχομένους δῶρα, ἔτε πνὶ συſχωρητῶν, παντί τ' αὐτῷ καὶ δυνάμιν τρέπω ἐλεγκτῶν. ΚΛ. Κάλλισ' εἶπες· ποιοῦμέν τε ὡς λέγεις. ΑΘ. Φέρε δὴ πρὸς θεῶν αὐτῶν, πῶνα τρέπον παρατητοὶ γίγνονται ἂν ἡμῖν, εἰ γίγνονται αὐτοῖς; καὶ πνὲς ἢ ποιοὶ πνὲς ὄντες; ἀρχοντας μὲν ἀναſκῶν πε γίγνεται τὰς γε διοικήσοντας τὸν ἀπαντα ἐπιτελεῶς ἔρανόν. ΚΛ. Οὕτως. ΑΘ. Ἀλλ' ἀρχ. πρὸς πρὸς φερῆς τῶν ἀρχόντων; ἢ πνὲς τὰ τοῖς; ὧν δυνατὸν ἡμῖν ἀπὸ καὶ τοῖς τυſχάνειν μείζον ἐλάττωνας; πότερον ἡνίοχι πνὲς ἂν εἶν τοῖς τοῖς ζῶντων ἀμικλωνμένων, ἢ ποίων κυβερνῆται; τάχα δ' καὶ ἀπικαθεῖν στρατοπέδων ἀρχαὶ τισίν. εἰ δ' ἂν καὶ νῶτον πόλεμον εὐλαβεμένους ἰαβοῖς εὐκέναι περὶ σώματα, ἢ γεωργοῖς περὶ φυτῶν καὶ ἡνίοχων, εὐδύκῃ ὥρας χαλεπὰς διὰ φόβον πρὸς δεχόμενοι· ἢ καὶ

ποιμνίων ὅπως αὐταίς. ἐπεὶ δὲ ἡ γὰρ
 συλκεχωρήκαμεν ἡμῖν αὐτοῖς
 εἴ μὲν τὸν ἔρανδον πολλῶν με-
 σὸν ἀγαθῶν, εἴ δὲ καὶ ἡμῶν ἐν-
 αντιῶν, πλείωνον δὲ ἡμῶν μὴ,
 μάχῃ δὲ, φάμεν, ἀθάνατο
 ὅτιν ἢ τοιαύτη, καὶ φυλακῆς
 θαυμαστῆς δεομένη. ἑξήμαχοι
 δὲ ἡμῖν θεοὶ τε αἶα καὶ δαι-
 μονες. ἡμεῖς δὲ αὐτὴν κτήματα
 θεῶν καὶ δαμόνων. φθείρει δὲ ἡ-
 μᾶς ἀδικία καὶ ὕβρις καὶ ἀρε-
 σιώνης. σώζει δὲ δικαιοσύνη καὶ
 σωφροσύνη μετὰ φρονήσεως, ἐν
 ταῖς ἡμῶν θεῶν ἐμφύλοις οἰκῶ-
 σαι διδάσκει. βραχὺ δὲ τι καὶ
 τῇδε ἂν τις ἡμῶν τοιούτων ἐνοι-
 κῶν ἡμῖν παρὲς ἴδῃ. ψυχὰς
 δὲ τινὲς ἐπὶ γῆς οἰκῶσαι, καὶ
 ἀδικὸν λῆμμα κεκτημέναι, δῆ-
 λον ὅτι θηριώδεις πρὸς τὰς ἡμῶν
 φυλάκων ψυχὰς ἄρα κυνῶν, ἢ
 τὰς ἡμῶν νομῶν, ἢ πρὸς τὰς
 ἡμῶν παντάπασιν ἀκροτάτων δε-
 σποῦντες περὶ πίπτοναι, πείδουσι
 δωπείαις λόγων, καὶ ἐν ἐνκαί-
 ραις τισὶν ἐπωδαῖς (ὡς αἱ εἴ-
 μαι φασὶν αἱ ἡμῶν κακῶν) ὑξεί-
 ναι πλεονεκτῶσι σφίσιν ἐν ἀν-
 δρώποισι πάθειν μηδὲν χαλε-
 πόν. φάμεν δὲ εἶναι περὶ τὸ νῦν
 ὀνομαζόμενον ἁμάρτημα τὴν πλε-
 ονεξίαν ἐν μὲν σαρκίνοις σώμασι
 νόσημα καλέμενον. ἐν δὲ ὥραις
 ἐστὶ καὶ ἐν ψυχῇ, λοιμὸν. ἐν δὲ
 πόλεσι καὶ πολιτείαις, τῷτο αὐ-
 τὸ ῥῆμα μετεσχηματισμένον, ἀ-
 δικίαν. ΚΛ. Παντάπασι μὲν ἔν. ΑΘ. Τῷτον δὲ τὸν λόγον ἀναγ-
 χῶν λέγειν, τὸν λέγοντα ὡς εἰσὶ συγγνώμονες αἱεὶ θεοὶ πῶς

gum armentorumque pastoribus.
 Nam cum inter nos convenerit.
 multorum bonorum, multorumq;
 malorum, & quidem plurium,
 plenum esse cælum, immortale
 aliquod bellum hoc est, & mi-
 rabili custodia indiget. sed opi-
 tulantur nobis dii simul & dæ-
 mones. Nos autem deorum dæ-
 monumque possessio sumus. Ve-
 rum injustitia & intemperantia
 una cum imprudentia nos cor-
 rumpunt. Justitia verò & tem-
 perantia cum prudentia, quæ in
 viribus deorum animatis inhabi-
 tant, salutem vobis afferunt.
 Breve autem aliquid horum ha-
 bitare in nobis manifestè hinc
 licet conspiciere. Nam animæ in
 terra quædam habitantes injustæ,
 & ferarum instar atroces, ad-
 versus custodum animas, canum
 puta aut pastorum, vel etiam
 præcipuorum omnium domino-
 rum insurgunt, verborumque le-
 nociniis, deprecationeque quo-
 rundam cantuum persuadent, ut
 fama malorum est, licere malè
 agendo inter homines sibi pluri-
 ma usurpare, nec aliquam inde
 pœnam persolvere. hoc nos de-
 lictum, quo ad usurpationem plu-
 rium inhiatur, in corporibus a-
 nimalium morbum vocamus, in
 anni temporibus pestilentiam, in
 civitatibus rebúsque publicis com-
 mutato nomine injustitiam. CLIN.
 Omnino. A T H E. Necesse est
 igitur eum qui credit deos ve-

niam hominibus injustis præbere,
 si quis ipsis rapinæ partem tribu-
 erit, dicere eos esse veluti canes,
 quibus lupi particulam rapinæ
 concedant, & illi muneribus his
 placati, greges diripi patiantur.
 Nonne hic eorum sermo est
 qui placabiles esse deos prædi-
 cant? CLIN. Hic certè. A-
 THEN. Sed quibus prædicto-
 rum custodum deos aliquis con-
 ferens non erit omnium homi-
 num ridiculosissimus? Utrum
 gubernatoribus, qui libatione vi-
 ni atque nidore carnum devo-
 luti, navem simul nautasque e-
 vertunt? CLIN. Minimè. ATH.
 Sed neque aurigis, qui dum
 certant, corrupti muneribus, ad-
 versariorum curribus victoriam ip-
 sam concedant. CLIN. Non
 certè. Turpis enim hæc in deos
 comparatio. ATH. Atqui nec
 imperatoribus, nec medicis, nec
 agricolis, nec pastoribus simili-
 ter persuasis, nec etiam canibus
 astutia luporum blandè seductis.
 CLIN. Bona verba quæso. Hæc
 enim audienda non sunt. ATH.
 Nonne custodum omnium maxi-
 mi & in maximis rebus dii om-
 nes? CLIN. Ità profus. ATH.
 An optimarum rerum custodes,
 & in virtute custodiæ nimium
 excellentes, deteriores esse dice-
 mus quam canes hominésque me-
 diocres, qui nunquam muneribus
 ab injustis hominibus impiè
 acceptis iustitiam proderent?
 CLIN. Nequaquam hic impio-

ἤν' ἀνθρώπων ἀδίκους καὶ ἀδικῶσιν, ἐν αὐτοῖς ἤν' ἀδικημάτων ἥς ἀπονέμῃ· καὶ ἀπαρ' αὐτοῖς λύκοι ἤν' ὀρπασμάτων σμιθεὶς ἀπονέμωσιν· οἱ δ', ἡμέτεροι οὗτοι δῶρες, συλῶσθαι τὰ πικρία διαρπάξεν. ἄρ' ἐχρῆσται ὁ λόγος ὁ ἡν' φασκόντων παραπληγῆς εἶναι θεός; Κ. Οὐτὸν δὲ ἔν. ΑΘ. Τίσιν ἔν δὴ ἡν' περὶ ἡν' ἀνθρώπων ὁμοίους φυλάκας εἶναι θεός, καὶ ἂν κατὰ μέλας ὅς γίνονται ἀνθρώπων ὅσπερ; πότερον κυβερνήτης, λοιπὸν γὰρ οἶνε κρίσῃ τε ᾧ ὁρᾷ περὶ αὐτοῖς, ἀναστρέψας ὅς ναὺς τε καὶ ναύτης; ΚΛ. Μηδαμῶς. ΑΘ. Ἀλλ' ἔπ' μὲν ἡνιόχοισί γε ἐν ἀμίλλῃ συντεταγμένοι, περὶ εἶσιν ὑπὸ δωρεῶς ἐπέεσι πῶς νίκην ζῶμεν περὶ εἶναι. ΚΛ. Δεινὸν δ' εἰκόνα λέγεις ἂν, λέγων τὸν λόγον τῆς. ΑΘ. Οὐ μὲν ἔδ' εἰρηνοῖς γε, ἔδ' ἰατροῖς ἔδ' γεωργοῖς· ἔδ' νομοῖς μὲν, ἔδ' πρὸς κυσὶ κακῶς μὲν ὑπὸ λύκων. ΚΛ. Εὐρήμει. πῶς δ' ἂν; Α. Ἀλλ' ἐ πάντων φυλάκων εἰς μέγιστοι καὶ πρὸς τὰ μέγιστα ἡμῖν οἱ πάντες θεοί; Κ. Πολύ γε. Α. Τὸς δὴ χάλλισά τε περὶ ματα φυλάκωντας, διαβέβηκας τε αὐτὸς φυλάκῃ πρὸς ὀρεῖται, κυνῶν χεῖρες καὶ ἀνθρώπων μέτων εἶναι φήσας, οἱ τὸ δεινὸν ἔνεκα δῶρων ᾧ ὁρᾷ δεινῶν; Κ. Ὀυδαμῶς· οὔτε

ἀνεκτός ὁ λόγος. ἤν τε οὐκ
πᾶσαν ἀσέβειαν ὄντων κινδυν-
δὲι πῶς ὁ παύτης πῆς δόξης
ἀντεχόμενος πάντων ἀν ἤν
ἀσεβῶν κειμένης δικάσματα χά-
μιςός τε ἤν καὶ ἀσεβέστατος.

A. Τὰ μὲν δὴ προσηθέντα τεία,
θεοί τε ὡς εἰσὶ καὶ ὡς ὀπιμε-
λεῖς, καὶ ὡς τὸ δίκαιον ὡς
παντάπασι ἀπαραίτητοι, φώ-
ρῳ ἱκανῶς ἀποδείξαι πε.
K. Πῶς γὰρ ἔστι καὶ σύμφηφοί γε
τέτοις τοῖς λόγοις ἐσμεν. A.
Καὶ μὲν εἰρηναί γε πῶς σφο-
δρότερον, διὰ φιλονεικίαν ἤν
κακῶν ἀνθρώπων. τέτα γε μὲν
ἐνεκα, ὃ φίλε Κλινία, περι-
λουεῖν, μὴ ποτε λόγοις ἡ-
γῶν κρατύντες ἐξουσίαν ἔν
σφίσιν αὖ βέλων περιττεῖν οἱ
κακοὶ, αὖ δὴ καὶ ὅσα καὶ ὅσα πε-
εὶ θεὸς διανοῖν. περιδυμία
μὲν δὴ διὰ τὰ ταυτα νεώτερος εἰ-
πεῖν ἡμῖν γέροντες. εἰ δέ τι καὶ
βραχὺ πῶς πεποιήκαμεν εἰς
τὸ πείθειν τι τὸς ἀνδρας, ἐσ-
τὸς μὲν μισῆσαι, τὰ δὲ ἐναντία
πῶς ἡδὴ σέρεσαι, καλῶς ἡμῖν
εἰρημένον ἀν εἶναι τὸ προοίμιον
ἀσεβείας πέρι νόμων. K. Ἀλλὰ
ἐλπίς· εἰ γὰρ μὴ, τότε γε τὰ λό-
γος ἤν ἐκ αὐπάτης τὴν νο-
μοθέτην.

XVIII. A. Μετὰ τὸ προοίμι-
ον τοῖον λόγος, εἴ τις ἀν ἤν
νόμων ἐρμηνεύς, ἐρδῶς γίγνοιτο
ἡμῖν, παραρρῶν ἐξίστασθαι πᾶσι τοῖς ἀσεβέσι τέτορον ἤν
αὐτῶν εἰς τὰς εὐσεβείας. τοῖς γὰρ μὴ παιδομένοις, ἀσεβείας ὅδε
ἔγω τιμὴ νόμος· ἴαν τις ἀσεβῇ λόγοις εἰς ἔργους, ὁ ὡς α-

rum hominum sermo ferendus
est, & qui hac opinione labor-
rat, impiorum omnium jure pes-
simus & profanissimus judicabi-
tur. ATH. Tria igitur illa quæ
proposuimus, deos videlicet esse,
omniūque curam habere, nec
præter justum precibus ullis flecti
posse, sufficienter ostendisse vi-
demur. C. Certè & his nos
rationibus assentimus. A. Vechementius quodammodo propter
improbiorum hominum controver-
sias diximus. Sed hac de causa,
ὁ amice Clinia, contentiosa usi
sumus oratione, ne pravi dicen-
do se vicisse putantes, licentiam
sibi datam credant faciendi quæ-
cunque velint, & qualiacunque
adversus deos existiment facien-
da. hac inquam de causa, no-
va quadam, & vehementiori di-
cendi ratione uti voluimus. Quod
siquid ad persuasionem attuli-
mus, ut jam velint mores suos
odisse & contrarios complecti, pro-
bè nobis exordium legum de impi-
etate dictum est. C. Speramus ita fo-
re. sin minus, at genus orationis
legumlatori dedecori non erit.

VXIII. A. Post exordium ser-
mo legum interpreter rectè sequi-
tur: qui impiis omnibus pradi-
cet, ut à suis moribus ad pi-
etatem sese convertant. Adver-
sus eos autem qui non parue-
runt, lex ista de impietate ponat-
ur. Siquis impiè quicquam ag-
git vel loquitur, qui fortè præ-
-

sens fuerit, deos defendat, magistratibus significet. Quorum qui primi audierint, ad harum rerum iudicium, secundum leges deferant. Quod si quis magistratus audierit neque detulerit, ipse impietatis reus fiat, & qui velit, pro ultione legum prosequatur. Et si quis condemnatus fuerit, iudices hunc pro singulis impiè commissis, singulis quibusque afficiant suppliciis. Carceribus quidem omnes coercantur. Tres verò sunt in civitate carceres. Unus plurimis communis in foro rerum venalium: ubi multi nè fugiant, custodiuntur. Alter ubi cœtus eorum fit, qui nocte congregantur, correctionis nomine appellatus. Tertius in media regione: ubi quam maximè desertus sylvestrisque locus est, supplicii nomine notatus. Tres quoque impietatis, ut suprà narravimus, causæ sunt. Cùmque in singulis hujusmodi causis duo quædam proficiantur, sex erunt adversus deos genera peccatorum, quæ ut dijudicentur digna sunt, nec æquali similique pœna indigent. Nam alii quamvis deos esse non credant, tamen propter justum aliquem naturæ affectum, malos oderunt, & odio quodam adversus injustitiam mori ab injuriis abstinere: iniquos fugiunt, justos homines diligunt. Alii verò ad hanc opinionem, quod de-

πυλάναν ἀμυνέτω, σημαίνων
πρὸς ἀρχοντας ἢ ὃ ἀρχόντων
οἱ πρῶτοι πυθόμενοι, πρὸς τὸ
πρὶ τέτων ἀποδεικνύμενον κεί-
ναν δικαστήριον εἰσαγαγόντων
ἢ τῶ νόμου. ἐὰν δὲ τις ἀ-
κέσασα ἀρχὴ μὴ δρᾷ ταῦτα,
αὐτὴ ἀσεβείας ὑπόδικετο. γινέ-
σθαι τῷ ἐθέλοντι πικρεῖν ὑπὲρ
ἢ νόμου. ἐὰν δὲ τις ὄρλη,
πρώτω τὸ δικαστήριον ἐν ἐκά-
στῳ ἢ κατ' ἐν ἀσεβούντων τί-
μημα. δεσμός μ' ἐν ὑπαφί-
κῳ πᾶσι. δεσμοπλείων ὃ ὄν-
των ἐν τῇ πλείᾳ τειῶν, ἐνὸς
μ', κοινὰ πῖς πλείστοις, πρὶ
ἀρχῶν, σωπείας ἕνεκα πῖς
πολλοῖς ἢ σωμάτων. ἐνὸς ὃ,
πρὶ τὸν ἢ νύκτωρ οὐλομε-
νὸν ἑυλλοχόν, σωφρονιστήριον
ἐπονομαζόμενον. ἐνὸς ὃ αὖ κατ'
μέσῳ τῷ χώρῳ, ὅπου ἂν
ἐρημὸς τε καὶ ὥς ὅτι μάλιστα ἀ-
γρεύεται ἢ τῶ, πικρίας
ἔχον ἐπονυμίαν φήμιν πρὸς.
πρὶ ἀσέβειαν ὃ ὄντων, αἰτίαις
μ' τειῶν, αἰσπερ καὶ διήλδομαι.
δύο δ' ἐξ ἐκάτης πῖς τοιαύτης
αἰτίας γνωμένων, ἐξ αὐ γί-
νοιντο. α' καὶ διακρίσεως ἀξία
ῥήν ἢ πρὶ τὰ δέκα ὁμαρτα-
νόντων, ἐκ ἱππῆς ἢ ἐκ ὁμοίας
δίκης δόμῳ. οἷς γὰρ ἂν, καὶ
νομίεσι θεῶς ἢ τοιαύταν,
ἢ ὃ γύσει πρὸς ῥήν) δίκην,
μισούντες τε γίγνον) τὰς κα-
κὰς, καὶ πρὸ συχεῖναι τῷ ἀδικίαν,
ὅτε τὰς τοιαύτας πρὸς
πρὸς πρὸς) πρὸς, τὰς τε μὴ δίκης ἢ ἀνθρώπων φέ-
ρῃσι, καὶ τὰς δίκης ἐργασίαι. οἷς δ' ἂν πρὸς τῇ δόξῃ τῇ
ὄντων

θεῶν ἔρημα εἶναι πάντα, ἀκρό-
 τειά τε ἡδονῶν καὶ λυπῶν περὶ-
 πέσωσι, μνήμαι τε ἰσχυραί καὶ
 μαθήσεις ὀξείαι παρῶσι, τὸ
 μὴ μὴ νομίζεν θεὸς, ἀμφοῖν
 ἂν ἐν ὑπάρχει κοινὸν παύσθαι.
 τῇ δὲ τῇ ἄλλων ἀνθρώπων λώ-
 ει, τὸ μὴ ἐλάττω, τὸ δὲ πλείω
 κακὰ ἐργάζοιτο ἂν. ὁ μὲν γὰρ λό-
 γω τε ἂν περὶ θεὸς παρρησίας
 εἴη μεσδός, καὶ περὶ δυσίας τε καὶ
 ὀρκους· καὶ ὡς τῇ ἄλλων κατα-
 γελῶν, τάχ' ἂν ἐτέρους τιύ-
 τες ἀπρξάζοιτο, δίκης μὴ τυ-
 χάνων. ὁ δὲ δὴ δοξάζων μὲν κα-
 δ' ἀπρ' αὐτοῦ, εὐρυῆς δὲ ἐπι-
 καλέμενος, δίκης δὲ καὶ ἐνέδρας
 πλήρης, ὅς ὃν μάντιες τε κα-
 τασκοιδοῦν πολλοὶ καὶ περὶ
 πᾶσαν πλὴν μαγισανείαν κεινη-
 μένοι. γίγνοντο δὲ ὅς αὐτοῦ
 ἔστιν ὅτε καὶ τύραννοι καὶ δημο-
 κρίτοι καὶ στρατηγοὶ καὶ τελετῶν
 καὶ ἰδίας ἐπιθεωρηταὶ, σο-
 φιστῶν τε ἐπικαλεσμένων μιχα-
 ναί. τέτων δὲ πολλὰ μὲν εἰδὴ
 ᾗσιν ἂν. τὰ δὲ νόμον ἀξία
 δέσεως, δύο· ὧν τὸ μὲν εἰρωνι-
 κὸν, τὸ δὲ ἐνδὸς ἐστὶ δύοιν ἀ-
 ξία θανάτου ἀμαρτάνων· τὸ δὲ
 νεκροτήσεως ἅμα καὶ δεσμῶν
 δεσμῶν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ
 θεὸς νομίζεν ἀμελείν, δύο· ἑ-
 τερα ἡμιᾶ· καὶ τὸ παραπτῶς,
 ἅλλα δύο. τέτων δὲ ταῦτα δι-
 εστηκότων, πῶς μὲν ὑπὸ ἀνδρίας,
 ἀνδρὶ κακῆς ὀργῆς τε καὶ ἡδὺς
 γενημένοις, εἰς τὸ σωφρονισή-
 εον ὁ δικαστὴς τιθέμενος νόμῳ,

orum praesentia destituta omnia
 sint, proniores quoque ad vo-
 luptates dolorisque sunt: acu-
 mine etiam, & memoria pol-
 lent. Utrisque id est commune,
 ut esse deos negent. In hac
 autem differunt, quod ceteris
 hominibus ille minus, hic plus
 nolet. Ille quidem liberè ad-
 versus deos, sacrificia, iururan-
 dum obloquitur: atque ita alios
 deridendo, nisi puniatur, mul-
 tos forsan sibi similes faciet.
 Hic verò eandem habet opinio-
 nem, sed acriori ingenio prae-
 ditus vulgo putatur, doloque &
 insidiis plenus est. Ex istis mul-
 ti sortilegi sunt, & ad om-
 ne veneficii maleficiique genus
 prompti. Fiunt praeterea ex istis
 nonnunquam tyranni, exercituum
 duces, concionatores, & qui so-
 lennitatibus privatis insidiantur,
 & qui homines captiunculis so-
 phistarum decipiunt. Horum
 profectò multae quidem sunt
 species: sed legum positione
 dignae duae: quarum quae dissi-
 mulatione referta est, scelera
 parit non una tantum morte
 vel duabus digna, sed pluri-
 bus. Altera castigatione simul
 & vinculis indiget. Similiter o-
 pinio qua dii negligentes existi-
 mantur, duo gignit: & qua
 facile votis muneribusque pla-
 cabiles, alia duo. Cum ita
 impii distincti sint: eos quidem
 qui non malis moribus, sed a-
 mentia quadam tales facti sunt,
 in correctionis carcerem non mi-
 nus

nus quàm quinquennium per-
mansuros iudex conjiciat. Quo
in tempore nullus cum ipsis ci-
vium colloquatur, præter eos
qui nocturni cœtus participes
sunt: hi verò admonentes, ad
salutem animæ colloquantur.
Cum autem vinculorum tempus
exactum fuerit, qui modestior
factus est, una cum modestis
habitet: quod si rursus impie-
tatis crimine condemnabitur,
morte plectatur. Sed sunt non-
nulli qui ad eam opinionem
quod dii sint, vel negligentes
vel placabiles sint, immanes
quoque sunt, hominésque de-
spiciunt, & viventes ad se mul-
tos alliciunt, attrahuntque:
necnon defunctos se trahere con-
solarique dicunt, profitenturque
se deos ipsos cantibus, sacrifi-
ciis, votisque mulcere. Et hoc
lenocinio conantur idiotas, do-
mos item, & civitates univer-
sas pecuniarum gratia perdere.
Eorum qui damnatus fuerit in
mediterraneis carceribus vincia-
tur, nec ullus liber unquam
ad eum accedat: sed statutum
ipso à legum custodibus cibum
servi afferant. Vita denique
functum, extra regionis fines in-
sepultum ejiciant. Quem si quis
liber sepelierit, à volente im-
pietatis crimine accusetur. Quod
si filios reliquerit civitati suffi-

πεντέντα μὲν ἔλαπτον ἐπὶ
κέντε. ἐν τούτῳ δὲ τὰ χεῖ-
νῳ μὴδεὶς ἥντι πολιτῶν αὐ-
τοῖς ἀλλ' οὐ συγγενέσιν, ἀλλὰ
οἱ πρὸ νυκτερινῶν ξυλλόγων
κοινωνοῦντες, ἐπὶ νεοτετίσκει
τε καὶ τῇ πᾶσι ψυχῇς σωτη-
ρίᾳ ὁμιλοῦντες. ὅταν δὲ ὁ
χεῖν' αὐτοῖς ἐξέλθῃ ἥντι
δεσμῶν, εἰάν μὲν δικὴ πρὸς
σωφρονεῖν αὐτῶν, οἰκείῳ μὲν
ἥντι σωφρονέων. εἰάν δὲ μὴ,
ὁρῶν δὲ αὐτὸς πῶς ποιεῖ-
ται δίκην, θανάτῳ ζημιώ-
σιν. ὅσοι δὲ ὅν θνείωδεις
ἥντων, ἀπὸς τῶν θεῶν μὴ
νομίζουσιν, ἢ ἀμελείς ἢ παρ-
αιτητοὶ εἴη, καταφρονέοντες
δὲ ἥντι ἀνθρώπων, ψυχάζω-
νται μὲν πολλοὺς ἥντι ζώντων,
τὰς δὲ πεθνεῶτας φάσκοντες
ψυχάζωσιν, καὶ θεοὺς ὑπο-
χθονίους πείθειν ὡς θυσιάς
τε καὶ εὐχαῖς καὶ ἐπιδόταις γο-
ητοῦντες, ἐθιῶτας τε καὶ ὁ-
λας οἰκίας καὶ πόλεις χρημά-
των χάριν ὁππότερ' αὐ-
τὰς ὑξαιρεῖν. τούτων δὲ ὅς
ἀν' ὅρων εἴη δόξη, τιμᾶται
τὸ δικαστήριον αὐτῶν καὶ νό-
μον, διεδίδως μὲν ἐν τῶν ἥντι
μεσογείων δεσμοκτείῳ. ἀπὸς
ἐνταῦθα δὲ αὐτῶν μὴδεὶς ἐλά-
θεον μὴδεὶς ποτε. τακτῶν δὲ
ὑπὸ ἥντι νομοβλάτων αὐτὰς

τεροῦν παρὰ ἥντι οἰκείῳ λαμβάνειν. ἀποθανόντα δὲ, ἔ-
ξω ἥντι ὁρίων ἐκβάλλειν ἄταρον. εἰάν δὲ πρὸς ἐλδοθε-
ρεθ' στυγερῇ, δίκας ἀπεβίως τῶν ἐδελοντι λαγχάνειν
ὑπερῶν. πῶς δὲ ἀν' μὲν καταλίπη τῇ πόλει ἰκανῶς,

οἱ ἦν ὀρφανῶν ἐπιμελέμενοι, καὶ τέτων, ὡς ὄντων ὀρφανῶν, ὅπμιελίδων μηδὲν χεῖρον τῶν ἄλλων, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἂν ὁ πατὴρ αὐτῶν ὄφλη τὴν δίκην.

XIX. Κοινὸν δ' ὅπ τῶτοις πᾶσι νόμον κείθε χρεῶν. ὅς ἐλάττω τε εἰς θεὸς αὐτῶν τὰς πολλὰς ἔργα καὶ λόγῳ πημιμελεῖν ἂν ποιοί, καὶ δὴ καὶ ἀνοήτες γίγνεσθαι ἥπον, διὰ τὸ μὴ ὑξείναι θεοπολεῖν ὁρᾷ νόμον. ἔγω γ' νόμῳ ὅδε τοῖς ἑυμπασι κείθε ἀπλῶς. Ἰερεῖς μηδὲ εἰς ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἐκτῆδω. θύειν δ' ὅταν ἐπὶ νῦν ἢ πνί, πρὸς τὰ δημόσια ἴτω θύτων. καὶ τοῖς ἱερευσί τε καὶ ἱερέαις ἐγχεῖζέτω τὰ θύματα, οἷς ἀγνεία τέτων ἐπιμελῆς. συνδέξάτω ὃ αὐτός τε καὶ ὅς ἂν ἐδέλῃ μετ' αὐτῷ σιναδχεῖται. ταῦτα ὃ γιγνόμενα τῶν ποιῶνδε χρεῖν ἔγω. Ἰερεῖς καὶ θεοὺς ἐξ ἑαδίων ἰδρύεσθαι. μετρίως ὃ διανοίας πνὸς ὀρᾷς δρᾷν τὸ τοῖστων. ἔθῳ τε γυναιξί τε δὴ διαφερόντως πάτας καὶ τοῖς ἀθενέσι πάντι καὶ κιδιδύουσιν καὶ στορεῖσιν, ὅππῃ πῆς ἂν ὑπερῇ, καὶ τέναντίον, ὅταν εὐπορίας πνὸς λάβωνται, καθερῶν τε τὸ παρὲν αἰί, καὶ θυσίας εὐχεῖται, καὶ ἰδρύσεις καισχνεῖται θεοῖς καὶ δαίμοσι, καὶ πιασὶ θεῶν. ἐν

τε φάσμασιν ἐγρηρεῖτας διὰ φόβους καὶ ἐν ὀνείροις,

somniis

cientes, orphanorum tutores horum non minus quàm reliquorum, ab eo die quo damnatus fuerit, curam habeant.

XIX. Sed communis de omnibus his lex ista ponatur, quæ faciet ut multi minus verbo & re in deos peccent, & ut ab amentia revocentur: ex eo quod non licebit deos sibi deorumque sacra præter leges effingere. Sit autem lex hujusmodi simpliciter cunctis imposita. Sacella nemo in privata domo habeat. Cum verò animum quis ad sacrificandum induxerit, ad publica sacrificaturus accedat, & sacerdotibus tum viris, tum mulieribus, hostias præbeat: qui curam harum rerum castissimè gerunt. Quibuscum & ipse oret, & quicumque cum eo simul orare velit. Hæc ideo ita fiant, quia sacella & deos instituere non facile est. Quippe magni ingenii est rectè rem istam facere. Solent autem mulieres præcipuè ac imbecilliores, & in periculo constituti & indigentes ubicunque quispiam indigeat, & contra quando facultas rei alicujus affluit, quod adesse videtur, semper consecrare, hostiasque vovere, & statuas diis atq; dæmonibus & deorum filiis polliceri. Phantasmatibus commoti vigilantes, & in

somniis similiter multa se vidisse præ formidine recordati, ubi remedia singulis afferre conantur, aris facellisque omnes domos virósque replerunt. Quorum omnium gratia lex ista ponenda est, ac præterea impiorum causa, ne ista sibi operationibus usurpantes, facella & aras suis in domibus itant, puténtque deos clam votis sacrificiisque placare: atque ita in infinitum suam injustitiam augeant, unde tam ad se quàm ad eos qui sibi ista permittunt, quamvis illi meliores sint, indignationem deorum provocent: quo pacto tota civitas jure quodammodo impietatis crimine teneatur. Legum quidem latori deus minime irascetur. Lex enim sit, Sacella deorum neminem in privatis domibus possidere. Si vero quispiam habuisse, sacrificasque alibi quàm in publicis deprehendatur: qui sensit, ad legum custodes deferat. Ipsi autem si nihil magni sceleris a foemina sive a viro factum sit, ad publica templa jubeant privata sacra deferri: & si non illico delata fuerint, mulcent, donec deferantur. Siquis autem non puerilem, sed nefariam impietatem commiserit, sive in suis privatim, sive in publico deorum cultu sacrificando de-

δοντες ὃ, ζημύντων, ἕως ἀν ἀπενεχθῇ. ἐὰν δὲ τις ἀσέβησας μὴ παιδίων ἀλλ' ἀνδρῶν ἀτέλεσμα ἀνοσίων ρήματα φανερεῖς, εἴτε ἐν ἰδίῳ ἰδρυσάμενός, εἴτ' ἐν δημοσίοις θύσας ἱερὰ θεοῖς οἴσισιν ἔν,

ὡς δ' αὖτως ὅφεις πολλὰς ἀπονημονδόντας, ἐκείνοι τε αὐτῶν ἀλλ' ποιμένες βωμούς καὶ ἱερὰ, πάσας μὲν οἰκίας, πάσας δ' κώμας, ἐν τε καθαρῶς ἰδρυσάμενος ἐμπλάνασι, καὶ ὅπῃ τις ἔτυχεν τῶν τοιούτων. ὧν ἕνεκα καὶ πάντων ποιῆν κατὰ τὸν νυνὶ λεγόμενον νόμον. πρὸς ταῖς δ', ἕνεκα τῶν ἀπεβέντων. ἵνα μὴ καὶ ταῦτα κλέπτοντες παρέξουσιν, ἱερὰ τε καὶ βωμούς ἐν ἰδίῳ οἰκίᾳ ἰδρυόμενοι, λάθρα τὰς θεὰς ἱλαῶς οἰόμενοι ποιῆν θυσίας τε καὶ εὐχαῖς, εἰς ἀπειρον πλὴν ἀδικίαν αὐξάνοντες, αὐτοῖς τε ἐγκλήματα πρὸς θεῶν ποιῶν, καὶ τοῖς ἐπιτρέψουσιν, ἔσιν αὐτῶν βελτίους. καὶ πάντα ἕτως ἢ πόλεις ἀπολαύει τῶν ἀπεβέντων τέσποντον πρὸς δικαίως. τὸν μὲν δὲ νομοθέτω ὁ θεὸς οὐ μέμψεται. κείδω γὰρ ὁ νόμος ὅτι, μὴ κακῆδ' ἑσθλῶν ἐν ἰδίῳ οἰκίᾳ ἱερὰ. τὸν δ' φανέντα κακῶς ἔτερον καὶ ὀργιζόντα πλὴν τὰ δημόσια, ἐὰν μὲν ἄδικον μὴδὲν τῶν μεγάλων καὶ ἀνοσίων εἰργασάμενός ἀνὴρ ἢ καὶ ρυὴ κακῆται τις, ὁ μὲν αἰδομένη καὶ εὐαγγελλέτω τοῖς νομοφύλαξιν. οἱ δ' πρὸς ταπρόντων εἰς τὰ δημόσια ἀποφέρειν ἱερὰ τὰ ἴδια. μὴ περὶ

οἷσι σινοῦν, ὥς ἔχασταρὲς ὦν
 δύων, θυιάτω ζημιέσθω. τὸ
 ὃ, παιδίον ἢ μὴ, κείναν-
 τες νομοφύλακες, εἰς τὸ δι-
 χασήριον ἔτως εἰσαγαγόντες,
 πῶ πῆς ἀτελείας δίκῃ τῶν
 ἐπιτελούντων.

liquerit, morte ut impurè sa-
 crificans condemnnetur. Puerile
 verò esse vel non, custodes
 legum judicent, tractòsque ita
 impios in iudicium impietatis reos
 esse declarent.

A L C I-

ALCIBIADES SECUNDUS

Sive

DE PRECATIONE.

Dialogi Personæ.

SOCRATES, ALCI-
BIADES.

DEUMNE, ὁ Alcibiades, precaturus accedis? A. Et maximè quidem, ὁ Socrates. SOC, Tristitiam quandam præ te ferre videris, & oculos in terram figere, tanquam aliquid ipse tecum cogitans. A. At quid cogitem, ὁ Socrates? SOC. Maxima, ut mihi videtur: nam dic per Jovem obsecro, nonne putas deos eorum, quæ vel privatim, vel publicè precamur, nonnunquam concedere partim, partim negare, atque id his quidem annuere, illis verò minime. A. Omnino quidem. S. Nonne igitur tibi videtur magna providentia opus esse, nè quis seipsum fallat, dum magna petit mala, credens bona se petere: Deorum autem hic sit habitus, eaque ratio, ut largiantur, οἱ πύχων ἐν ταύτῃ ὄντες

ἈΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ἢ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΤΧΗΣ.

Τὰ τῷ διαλόγῳ Πρόσωπα,

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΑΛ-
ΚΙΒΙΑΔΗΣ.

Ω ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ, ἄ-
ρα γε πρὸς τὸν
θεὸν προσδεξό-
μενος πορεύῃ; Α.
Πάνυ μ' ἔν, ὦ
Σώκρατες. ΣΩΚ. Φαίνῃ γέ π
ἐκκυδρωπάκεναι τε καὶ εἰς γλῶ
βλέπειν, ὥς τις συνορύμῃ.
Α. Καὶ τί ἂν τις συνοοῖτο, ὦ
Σώκρατες; ΣΩΚΡ. Τὴν μεγί-
στην, ὦ Ἀλκιβιάδη, σιώνισαν,
ὥς γέ μοι δοκεῖ. ἐπεὶ, φέρε
πρὸς Διὸς, καὶ οἱ τοῦ θεοῦ,
αὐτοχόμοι ἐνχόμοι καὶ ἰδίᾳ
καὶ δημοσίᾳ, ἐνίοτε τέτων τὰ
μὲν δίδοναι, τὰ δὲ καὶ
οἷς μὲν αὐτῶν, ἔστι καὶ οἷς καὶ; Α.
Πάνυ μ' ἔν. ΣΩΚΡ. Οὐκ ἔν
δοκεῖ σοι πολλὰς προσευχὰς γε
προσδεῖσθαι, ὅπως μὴ λήσῃ τις
αὐτὸν ἐνχόμοι μεγάλα κακὰ,
δοκῶν δὲ ἀγαθὰ; οἱ καὶ θε-
οὶ ἔξει ἐν ᾗ δίδασιν αὐτοῖς
ἃ πρ

ἂ πρὸς εὐχόμενον πρὸς τὸν ὄντα· ὡς περὶ τὸν Οἰδίπουν αὐτὴν φασὶν εὐξαδὲς χαλκῷ Διελᾶδς τοῦ υἱοῦ εἰς τὰ πατρῷα· ὅζον αὐτῷ ἦν παρὲντων κακῶν ἀποτροπὴ πρὸς τὴν εὐξαδὲς, ἔπειτα πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν κατηρᾶτο· τοιγαρὶν ταῦτά τε ὅξετελέσθαι, καὶ ἐκτέλων ἄλλα πολλὰ καὶ θινά· ὅτι δὲ καὶ ἕκαστα λέγειν; ΑΛΚΙΒ. Ἀλλὰ σὺ μὲν, ὃ Σώκρατες, μαινόμενον ἄνθρωπον εἰρηκας· ἐπεὶ τίς, ἂν σοὶ δοκῇ πολυῖσαι ὑγιαίνων τοιαῦτα εὐξαδαι;

II. ΣΩ. Τὸ μαινέσθαι ἀρετῆ γὰρ ὑπεραντίον σοὶ δοκεῖ πρὸς σωφρονεῖν; ΑΛ. Πάνυ μὲν ἔν. Σ. Ἀφρονες δὲ καὶ φρόνιμοι δοκῶσιν ἄνθρωποι εἶναι πνέες σοὶ; Α. Εἶναι μὲν οἱ. Σ. Φέρε δὴ, ὅπως κεφάμεθα τίνες ποτ' εἰσὶν ἔσονται. ὅπως μὲν γὰρ εἰσὶ πνέες, ὡς μολόγη, ἀφρονές τε καὶ φρόνιμοι, καὶ μαινόμενοι ἕτεροι. Α. Ὡς μολόγη γάρ. Σ. Ἐπὶ δὲ ὑγιαίνοντες εἰσὶ πνέες; Α. Εἰσὶν. Σ. Οὐκ ἔν καὶ ἀσθενέστεροι; Α. Πάνυ γὰρ. Σ. Οὐκ ἔν καὶ οἱ αὐτοί. Α. Οὐ γάρ. ΣΩ. Ἄρ' ἔν καὶ ἕτεροι πνέες εἰσὶν οἱ μὴ ὄντες ἕτεροι τέτων πεπνυμένας; Α. Οὐ δύναιτο. ΣΩ. Ἀνάγκη γάρ ὅτιν ἄνθρωπον ὄντα νοσεῖν ἢ μὴ νοσεῖν. Α. Ἐμοιγε δοκεῖ. Σ. Τί δέ; καὶ φρονήσεως καὶ ἀφροσύνης ἀρετῆ γὰρ πρὸς αὐτῶν ἔχεις γνώμην; Α. Πῶς λέγεις; Σ. Δοκεῖ σοὶ οἷόν τι εἶναι;

quæ quis postulat? quemadmodum Oedipum ferunt obsecrasse Deum, de regno paterno, ut filii ferro decernerent. Cùmque ei licuisset præsentium tum malorum averfionem poscere, alia insuper imprecabatur. Unde ad eum eventum ista venerunt, atque ex iis alia multa & gravia, quæ referre singula nequaquam opus est. A. At tu furem quidem hominem in exemplum adduxisti: nam quem putas fanæ mentis hominem audere talia petere?

II. SOCRAT. Insanire nonne contrarium est ei quod est prudentem esse? AL. Prorsus. SOCR. Num, ex hominibus, alii prudentes esse, alii imprudentes videntur? ALC. Videntur fané. SOC. Age itaque consideremus quinam isti. Esse enim alios quidem imprudentes, alios verò prudentes, nonnullos insanos, jam convenit. AL. Convenit. SOCR. Præterea bene valentes aliqui sunt. AL. Sunt. SOCRAT. Ægrotantes alii. AL. Omnino. SOC. Non ergo iidem sunt. ALC. Non certè. SOC. Sûntne alii quidam qui neutrum istorum patientur? ALCIB. Nequaquam. SOCR. Necessè est enim hominem vel ægrotare, vel non ægrotare. AL. Videtur. SOC. De prudentia verò & imprudentia idem iudicas? ALC. Quomodo dicis? SOC. Homi-

nem

nem aut prudentem, aut imprudentem, aut tertium præterea velut medium quiddam esse oportere putas, quo nec prudens, nec imprudens sit? ALC. Nihil profectò. SOC. Necesse igitur alterum istorum pati. ALC. Apparet. SOCR. Recordaris concessisse te insaniam prudentiæ contrariam esse? AL. Equidem. SOCR. Et medium nullam rem esse tertiam quæ hominem nec prudentem, nec imprudentem efficiat? ALC. Consensi quidem. SOC. Quinetiam duo esse eidem rei contraria quo pacto possunt? ALCIB. Nullo. SOCRATES. Imprudentia igitur atque insania idem esse videntur. A. Videntur. SOCR. Si ergo omnes imprudentes insanire dixerimus, rectè dicemus. ALCIB. Sanè. SOCR. Et ex tuis æqualibus, necnon ætate majoribus si qui sunt imprudentes (uti re vera sunt) insanos esse. Nonne putas perpaucos esse in hac urbe prudentes, imprudentes plurimos, quos insanos appellas? ALC. Equidem. SOCR. An censeres nos tutos inter hos insanos ità versari, quin ab eis percutiamur, ac verberemur, & quæcunque furiosi facere consuevère patientes, jamdudum pœnas non fuisse daturos?

III. Sed vide, ô beate, nè aliter se res habeat. ALC. Quo pacto se habet, ô Socrates?

ἢ φρόνιμον, ἢ ἄφρονα; ἢ ἔστι πῆ διὰ μέσσην τείπον πάσθ' ὃ ἐποίει τὸν ἄνθρωπον μήτε φρόνιμον, μήτε ἄφρονα; A. Οὐδ' ἦτα. Σ. Ἀνάγκη ἄρα ὅτι τὸ ἕτερον τούτων πεπονθέναι. A. Ἐμοιγε δοκεῖ. Σ. Οὐκ ἔν μιν μνησθαι ὁμολογήσας ὑπεναντίον ἔῃ) μαλ' ἂν ἐροῖται; A. Ἐρωγέ. Σ. Οὐκ ἔν κ' μὴδ' ἔῃ) διὰ μέσσην τείπον πάσθ', ὃ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον μήτε φρόνιμον μήτε ἄφρονα ἔῃ); A. Ὁμολογήσεται γάρ. Σ. Καὶ μὴ δύο γε ὑπεναντία ἐνὶ πράγματι πῶς ἂν εἴη; A. Οὐδαμῶς. ΣΩΚ. Ἀφροσύνη ἄρα κ' μαλ' ἂν κινδυνώδεις ταυτὸν ἔῃ). A. Φαίνεται. ΣΩ. Πάντας ἔν ἂν φαίνεσθαι, ὧς Ἀλκιβιάδης, τὸς ἄφρονας μαινέσθαι, ὁρθῶς ἂν φαίμεθα. A. Ναί. Σ. Αὐτίκα, ἥσ' ὅσων ἡλικιωτῶν εἰπνὲς τυγχάνουσιν ἄφρονες ὄντες, ὥσπερ εἶπες, κ' ἥσ' ἐπ' ἀφροσύνης. ἐπεὶ φέρε πρὸς Διὸς, ἐκ οἵων ἥσ' ἐν τῇ πόλει ὀλίγους μ' ἔῃ) τὸς φρόνιμους, ἄφρονας δ' τὸς πολλούς; ὅς δ' ἂν σὺ μαινόμενους καλεῖς; A. Ἐρωγέ. ΣΩ. Οἷον ἂν ἔν χαίροντας ἡμᾶς ἔῃ) μὴ τούτων μαινόμενων πολιτῶν; κ' ἐκ ἂν παιδῶν, κ' βαλλεμένων, κ' ἄλλ' εἰδέναι οἱ μαινόμενοι διατρέπεται, πάσαι δίκαι δεδωκέναι;

III. Ἀλλ' ὅρα, ὧς μαλ' ἂν, μὴ ἔχ' ἕτω ταῦτ' ἔχει. A. Πῶς ἂν ἔν ποτ' ἔχει ὧς Σώκρατες; κινδυν.

κινδυνάει, ὅς ἐχ' ἔτιως ἔχειν ὥσπερ ῥήθην. ΣΩ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ. ἀλλὰ τῇδε τι ἀδριστεόν. Α. Πῇ ποτε λέγεις; ΣΩ. Ἐγὼ δὴ σοι γε ἐρῶ. ἰσχυραμένον μὲν γε τινὰς εἶναι νοσούντας· ἢ ἢ; Α. Πάνυ μ' ἐν. Σ. Ἄρ' ἐν δοκεῖ σοι ἀναγκάσιον εἶναι τὸν νοσούντα ποδαγραῖν, ἢ πυρέττειν, ἢ ὀρθαλμῶν; ἢ ἐκ αὐτοῦ σοι, καὶ μηδὲν τέτων πεπονθῶς, ἐτέραν νοσῆν νόσον; πολλαὶ γὰρ δὴ πε γε εἰσὶ, καὶ ἐχ' αὐτῷ μόναι. Α. Ἐμοιγε δοκεῖσιν. ΣΩΚ. Ὁρθαλμία ἐν σοι δοκεῖ, πᾶσα νόσος εἶναι; Α. Ναί. ΣΩ. Ἄρ' ἐν καὶ πᾶσα νόσος, ὀρθαλμία; Α. Οὐδ' ἴστα ἔμοιγε ἀπορῶ μὲντοι γε πῶς λέγω. ΣΩ. Ἀλλ' εἰάν ἔμοιγε περσέχης τὸν νῦν, σύντε δύο σκεπτομένη, σχεδὸν ἀρήσμεν. Α. Ἀλλὰ περσέχω, ὃ Σώκρατες, εἰς δύναμιν τὴν ἐμὴν. Σ. Οὐκ ἐν ὁμολογήθῃ ἡμῖν ὀρθαλμία μὲν πᾶσα, νόσος εἶναι, νόσος μὲντοι ἐκ εἶναι πᾶσα, ὀρθαλμία; Α. Ὁμολογήθῃ. Σ. Καὶ ἐρῶς γε μοὶ δοκεῖ ὁμολογηθῆναι. καὶ ὅς οἱ πυρέττοντες πάντες νοσῶσιν, καὶ μὲντοι οἱ νοσούντες πάντες πυρέττουν, καὶ ποδαγειῶσιν, καὶ γε ὀρθαλμῶσιν, οἶμαι· ἀλλὰ νόσος μὲν πᾶν τὸ τοιούτων ὅστι, διαφέρειν δὴ φασι καὶ δὴ καλεῖσθαι ἰατρὸς τὴν ἀσθενείαν αὐτῶν. καὶ ὅς πᾶσαι, ἕτε ὅμοιαι, ἕτε ὁμοίως διαφερέοντες, ἀλλὰ

Apparet enim non ita esse, ut putaram. SOCR. Non certe, ut mihi videtur, sed hoc fortasse pacto cogitandum est. AL. Quonam? SOCR. Dicam tibi. Ponimus aliquos ægrotantes esse, necne? ALC. Omnino quidem. SOCR. Nunquid necessarium opinaris omnem ægrotum cruciari duntaxat podagra, vel febris, vel lippitudine? An etiam si nihil istiusmodi patiatur, posse tamen aliis morbis affici, cum multæ sint morborum species præter istas? AL. Sic mihi videtur. SO. Omnis lippitudo morbus tibi videtur. A. Mihi certè. SO. Et omnis morbus etiam lippitudo? A. Non mihi quidem, nescio tamen quid asseram. SO. Si dicenti mihi mentem adhibeas, & ambo simul investigemus, ferè quod volumus consequemur. A. Adhibeo, quam maximè possum. S. Nonne convenit inter nos lippitudinem omnem esse morbum, non omnem tamen morbum lippitudinem esse? A. Convenit. S. Et rectè quidem consensisse videmur. Etenim febricitantes ægrotant omnes, non tamen quicumque ægrotant, etiam febricitant, vel podagra aut lippitudine afficiuntur. Sed omne quidem huiusmodi communiter morbus est: at illos quos Medicos appellamus, differre dicunt illorum curationem: non enim omnes, aut similes sunt, aut similiter pertractantur, verum
secundum

secundum vim propriam singuli, morbi tamen sunt omnes. Quemadmodum opifices aliquos esse ponimus, nonne? ALC. Prorsus. SOCR. Et cerdones, & fabros, sculptoresque, & quam plurimos alios, quos referre singulos nihil opus est, quive partes opificii discretas habent, ac omnes quidem opifices sunt. non tamen fabri omnes, neque coriarii, neque sculptores, at cuncti generatim opifices. ALCI. Sic est. SOC. Eadem quoque ratione imprudentiam inter se plurimi partiuntur, & qui majorem sortiuntur imprudentiae partem, infani furentesque vocantur: qui verò aliquanto minorem, stolidi atque attoniti. Qui autem honestioribus vocabulis eadem significare volunt, partim quidem magnanimos appellant, partim ineptos: quidam non malos, innocuos, & inexpertos, & stupidos. Invenies quoque alia multa nomina, quibus omnibus imprudentia significatur. Discrepant autem, ut in superioribus discrepare apparuit, ars ab arte, & a morbo morbus. Tibi verò quid videtur? ALC. Idipsum.

χτι πλὴν αὐτῆς διώκων ἐκείνη· νόσοι μὲντοι πᾶσαι εἰσιν. ὥστε δημικργὸς πνας ὑπολαμβάνομεν· ἢ ὐ; A. Πάνυ μ' ἔν. ΣΩ. Οὐκὲν τὲς σπαντόμους, καὶ τέκπνας, καὶ ἀνδριαντοποιεῖς, καὶ ἑτέρες παμπλήθεις, ὥς ἢ δὲ καὶ ἑκάστα λέγειν; ἔχαστι δ' ἔν διειληφότες δημικργίας μέρη, καὶ πάντες ὅσοι εἰσὶ δημικργοί· ὃ μὲντοι εἰσὶ τέκπνεές γε, ὃ δὲ σπαντόμοι, ὃ δὲ ἀνδριαντοποιοί· οἱ σύμπαντες εἰσὶ δημικργοί. A. Οὐ δῆτα. ΣΩ. Οὕτω μ' ἔν καὶ πλὴν ἀφροσύνῃ διειληφότες εἰσὶ· καὶ τὲς μ' πλείστον μέρος αὐτῆς ἔχοντες, μαινομένους καλεῶμεν· τὲς δ' ὀλίγον ἔλαττον, ἡλιθίους τε καὶ ἐμβροντήτους. οἱ δ' ἐν εὐρημοτάτοις ὀνόμασι βολόμενοι κατονομάζην, οἱ μ', μεγαλοψυχες, οἱ δ', εὐήθεις· ἑτέροι δ' ἀκάκεις, καὶ ἀπείρους, καὶ ἐννεές. εὐρήσεις δ' καὶ ἑτέρας πολλὰ ἀναζητῆν ὀνόματι. πάντα δ' ταῦτα ἀφροσύνη ὄσι. διασέρεται δ', ὥστερ τέχνη τέχνης ἡμῖν κατεφαίνετο, καὶ νόσος νόσος. ἢ πῶς σοι δοκεῖ; A. Ἐμοὶ μ' ἔτω.

IV. SOC. Sed ut redeamus unde digressi sumus, propositum fuit in disputationis exordio, qui prudentes, quive imprudentes essent dijudicare. Convenimus autem tales aliquos esse nonne? ALC. Convenimus. SOCR. Prudentes existimas quicunque

IV. ΣΩ. Οὐκὲν ἀπ' ἐμείνε πάλιν ἐπανέλθωμεν. ἦν γὰρ δὴ πρὸς ἀρχὴν τῆς λόγου, σχεπῆσθον ἔτι τὲς ἀφρονείας τε καὶ φρονίμους, τίνες ποτ' εἰσίν. ὁμολόγητο γὰρ εἶναι τινάς· ἢ γὰρ ὐ; A. Ναὶ ὁμολόγηται. ΣΩ. Ἄρ' ἔν τέτες φρονίμους ὑπολαμβάνεις οἱ

ἢ εἰδῶσιν ἅπ' α δὲ πρὸς ἑλπίην καὶ λέγειν; A. Ἐγώ γε. Σ. Ἀφ' ὧν αὖ ποτέρους; ἀρ' οὐ καὶ τὰς μηδὶ ἑτέρα τέτων εἰδότες; A. Τάτους. ΣΩ. Οὐκ ἔν οἷός γε μὴ εἰδότες μηδὶ ἑτέρα τέτων, λήσασιν αὐτοὺ καὶ λέγοντας καὶ πρὸς ἑλπίαν ἅπ' α μὴ δεῖ; A. Φαίνεται. ΣΩ. Τάτων μὲντοι ἔλεγον, ὃ Ἀλκιβιάδης, καὶ τὸν Οἰδίπουν ἦν ἡμῶν ἀνθρώπων. ἀρήσεις ὃ καὶ ἡμῶν νῦν ἐπὶ πολλὰς ἐκ ὁρῶν κεχρημένους, ὥστερ ἐκείνον, καὶ οἰομένους καὶ σφίσιν ἔυχεται, ἀλλ' ἀγαθὰ. ἐκείνῳ μὲν, ὥστερ ἐδὲ ἡμῶν, καὶ ὥστε. ἑτέροι δὲ πινες εἰσιν οἱ πάντας τέτων πεπίνδασιν. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι σε, εἰ σοὶ ἐμφανὲς γινώσκῃς ὁ δεῖς πρὸς ὃν τυγχάνεις πορεύμενος, ἐρωτήσει πρὸς ὃ ποδὺν ἔχουσαί σε, εἰ ὅτι ἀρκέσει σοὶ τύραννον γινώσκου τῆς Ἀθηνῶν πόλεως. εἰ ὃ τὸ φάλλον ἡγήσαιο, καὶ μὴ μέγα τι, περὶ σέ, καὶ πάντων ἡμῶν Ἑλλήνων. εἰ δὲ σε ὁρῶν ἐπὶ ἑλαττον δοκῶντα ἔχειν, εἰ μὴ καὶ πάσης Εὐρώπης ὑποσάει σοὶ, καὶ τὸ μὴ μόνον ὑποσάει, ἀλλ' ὅτι σὺ βελομένους ὡς πάντας αἰσθάνεσθαι ὅτι Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου τύραννος ὅστις. αὐτὸν οἶμαι ἂν σε ἀπέναι περὶ χαρῇ γινώσκον, ὡς ἡμῶν μερίτων ἀγαθῶν κεκυρηκότα. A. Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὃ Σάκεες, καὶ ἄλλων ὄντων, εἰς τὰς ταῦτα συμβαίει αὐτῷ. ΣΩ.

agenda dicendaque cognoscunt? AL. Equidem. SOCR. Imprudentes eos qui neutra vident? ALCI. Eos ipsos. SOC. Nonne qui utraque hæc ignorant, seipsos latent, & agentes & loquentes quæ non oportet? AL. Apparet. SOC. Ex his hominibus unum, ô Alcibiades, Oedipum esse dicebam. Reperies quoque nostris temporibus plurimos non ira concitos, ut ille, nec qui mala se, sed bona potius exoptare putent. Ille siquidem ut non optabat, ita nec putabat. Sunt verò nonnulli, qui horum contraria patiuntur. Reor equidem te primum si fortè Deus ille ad quem exorandum accedis, sese oculis offerens, te priusquam aliquid obsecrasses, interrogaret, satisne tibi sit Atheniensium dominatu potiri: quod si hoc vile & exiguum quiddam æstimaress, adderet & Græcorum omnium, & si viderit te neque istis etiam acquiescere, nisi totius etiam Europæ adjiciat, neque id tantum adjiceret, sed quum cuperes ut, uno eodémque die sentirent omnes Alcibiadem Cliniae filium dominum esse, atque ideo hæc tibi concederet omnia: reor inquam ab eo te ingenti cum lætitia redditurum, ac si maxima bona esses feliciter consecutus. AL. Arbitror, ô Socrates, & quæcunque alium quisquis eandem fortem assequeretur. SOC. Vitam

Vitam verò tuam, an cum Græcorum omnium, atque etiam barbarorum regione & dominatu commutares? AL. Non ut opinor, quippe cum nullo modo usurus essem. SOCRAT. Quid si usurus quidem sis, malè tamen, & cum nocummento? Neque sic quidem? AL. Non profectò. SOCR. Cernis ergo tutum non esse, aut quæ offeruntur, temerè acceptare, aut optare, siquis propterea incommoda subiturus sit, vel vitam protinus amissurus. Multos autem referre possemus, qui cum tyrannidem affectassent, dumque illa potirentur ardenti studio contendissent, utpote bonum aliquid adepturi, propter tyrannidem circumventi infidiis perire. Puto etiam audivisse te nonnulla heri ac nudiustertius gesta, cum Archelaum Macedonum tyrannum, tyrannidis amantem delicias, aliquis huiusmodi delicias, non minus quam ille, sitiens interfecit, ut tyrannus mox beatúsque futurus. Cum verò triduum, aut quadriduum tyrannide potitus esset, rursus ab aliis ex infidiis & ipse oppressus periit. Ut autem referamus, quæ non ex auditu percepimus, sed ipsi nos præsentés inspeximus, vides insuper ex nostris civibus quicumque præfecturam exercitus affectantes nacti illam sunt, partim etiam his temporibus

Ἄλλὰ μὲντοι ἀντὶ γε τῆς οἷς ψυχῆς ἐστὶ ἀντὶ πάντων ἑλλήνων καὶ βαρβάρων χώραν τε καὶ τυραννίδα βεληδείης σοὶ ἔσθῃ. Α. Οὐκ οἶμαι ἔγωγε. πῶς γὰρ ἂν; μηδὲν γὰρ π μέλων αὐτοῖς χεῖρόν. Σ. Τί δ' εἰ μέλλεις κακῶς τε καὶ βλαβρῶς χεῖρόν; ἐστὶ ἂν ἕτως; Α. Οὐ δύναται. ΣΩ. Ὅρας ἔν ὥς ἐκ ἀσφαλές ἔτε τὰ διδόμενα εἰκὴ δέχεσθαι σε, ἔτε αὐτὸν ἔχειν καὶ ἄλλοι. εἰ γὰρ πε βλάβη ἐστὶ μέλλει διὰ ταῦτα, ἢ τι παρὸν τοῦ βίου ἀπαλλαγῆναι. πολλὰς δὲ ἂν ἔχοι μὲν εἰπὲν ὅσοι τυραννίδος ἐπιθυμήσαντες ἦδον, καὶ ἀποδέσαντες τὸ αὐτοῖς ὡς ἀφαιρέσθαι, ὥς ἀγαθὸν π πράξοντες, διὰ τὴν τυραννίδα ἐπιβλαφέντες τὸν βίον ἀφαιρέθησαν. οἶμαι δέ σε ἐκ ἀνήκον ἐπὶ ἐνὶ γὰρ χερσὶν τε καὶ παρὸς αὐτὴν γυμνάζειν. ὅτε Ἀρχέλαον τὸν Μακεδόνων τυραννον τὰ παιδικὰ, ἐραστὲν τῆς τυραννίδος ἐξὲν ἡτλῶν ἢ ὡς ἐκείνου ἢ ὡς παιδικῶν, ἀπέκτεινε τὸν ἐραστὴν, ὥς τυραννός τε καὶ ἐυδαίμων ἀνὴρ ἐσόμενος. καταχὼν δὲ τῆς ἢ τέτταρας ἡμέρας τὴν τυραννίδα, πάλιν αὐτὸς ἐπιβλαφείς ὑπὸ ἑτέρων πνὸν ἐτελεύτησεν. ὁρᾷς δὴ καὶ ὅτι ἡμετέρων. πολιτῶν (ταῦτα γὰρ ἐκ ἄλλων ἀκηκόμεν, ἀλλ' αὐτὲ παρόντες οἶμεν, ἀλλ' αὐτὲ παρόντες οἶμεν) ὅσοι στρατηγίας ἐπιθυμήσαντες ἦδον, καὶ τυχόντες αὐτῆς, οἱ μὲν, ἔπ' αὐτὴν νῦν φυγάδες τῆςδε τῆς

πάλαις εἰσιν, οἱ δὲ πὺν βίον ἐ-
 τελεῖσθαι. οἱ δὲ αἰετα δοκῶν-
 τες αὐτῶν περὶ τῆν. διὰ πολ-
 λῶν κινδύνων ἐλθόντες καὶ φό-
 βον, ἐ μόνον ἐν ταύτῃ τῇ
 στρατηγίᾳ, ἀλλ' ἐπεὶ εἰς πῶ
 ἐαυτῶν κατὰ λαν, ὑπὸ τῶν συ-
 κοφαντῶν πολιτοκέρμηροι πολιτορ-
 κίαν ἐδὲν ἐλάττω τῆς ὑπὸ τῶν
 πολεμίων διετέλεσαν. ὥστε ἐνί-
 κες αὐτῶν ἔυχεσθαι ἀστρατηγίτας
 εἶναι μᾶλλον ἢ ἐστρατηγηκέναι.
 εἰ μὲν ἐν ἦσαν οἱ κινδύνοί τε
 καὶ πόνοι φέροντες εἰς ἀφέλειαν,
 εἶχεν ἂν πνεύλον λόγον. νῦν δὲ καὶ
 πολὺ τέναρτον. εὐρήσεις δὲ καὶ
 πρὸ τέκνων τὸν αὐτὸν τρέπον,
 εὐξαυόμενος πνέας ἡδὴ γλυέσθαι,
 καὶ γλυομένων εἰς συμφορὰς τε
 καὶ λύπας τὰς μερίσας καταπύ-
 ντας. οἱ μὲν γὰρ, μοχθηρῶν διὰ
 τέλους ὄντων τῶν τέκνων, ὅλον
 τὸν βίον λυπεύμενοι διήγαγον.
 τὰς δὲ, χρηστῶν μὲν γλυομένων,
 συμφορὰς δὲ γενναύων, ὥστε
 στενάζειν, καὶ τέττας ἐδὲν εἰς
 ἐλάττωσας δυσυχίας καθεστηκότας
 ἦσαν ἐκείνης. καὶ βελομήδης ἂν
 ἀγρήντα μᾶλλον εἶναι ἢ γλυέσθαι.
 ἀλλ' ὅμως τέτων τε καὶ ἐτέρων
 πολλῶν ὁμοιοτρόπων τέτοις ἔ-
 πω σφόδρα καταδήλων ὄντων,
 σπίνιον ἀρεῖν ὅσας ἂν ἢ διδο-
 μένων ἀπόδοιτο, ἢ μέλλων δι'
 ἐνυμῆς τῶν ἐκείνων, πύσαιτο ἂν ἐν-
 χρομήν. οἱ δὲ πολλοὶ ἔτε ἂν
 τυραννίδος διδομένης ἀποδοί-
 το ἂν, ἔτε στρατηγίας, ἐπὶ ἐ-
 τέρων πολλῶν, ἃ παρέχοντα

exules oberrare, partim morte
 damnatos esse. Et si qui forsi-
 tan extremis periculis, & ti-
 moribus aditis strenuè rem
 gessisse visi sunt, non modò
 in ipso exercitu, verùm eti-
 am postquam in suas sedes re-
 dière, non minoribus à sycoph-
 antis & calumniatoribus in-
 fidiis oppressi sunt, quàm ab
 ipsis hostibus, ut plerique il-
 lorum optaverint denique se
 privatos vixisse potius, quàm
 cum imperio. Quòd si pericu-
 la & labores hujusmodi ali-
 quam nobis utilitatem affer-
 rent, profectò hoc studium
 nonnihil rationis haberet. Nunc
 verò longè contrà res se ha-
 bet. Invenies præterea eodem
 pacto nonnullos homines, qui
 filios votis exoptant: at cùm
 filios adepti sunt, in calamita-
 tes dolorisque maximos inci-
 dunt. Nam plerique cùm libe-
 ri per omnem ætatem impro-
 bi perseverent, universam vi-
 tam in mœrore conficiunt. Qui
 verò probos filios nacti adver-
 so quodam casu illis orbantur,
 nihilominus, quàm superiores il-
 li miseri sunt, ut prorsus præ-
 optarent nunquam se filios
 genuisse. Et quamvis hæc at-
 que alia multa hujusmodi ma-
 nifesta sint, rarò tamen inve-
 niretur, qui vel à datis ab-
 stineret: vel si orando impe-
 traturus esset, votum omitte-
 ret. Permulti etiam, neq; à qua-
 sita tyrannide, neq; à parta prætura,
 neq; ab aliis innumeris, quæ cùm
 possi-

possidentur, lædunt potius, quam profint, discederent, quin potius orarent sibi illa concedi, siquando non adsint. Interdum breve post tempus præterita vota damnant, ad contraria recurrentes. Quamobrem vereor equidem, ne homines temerè deos incusent, quasi mala ab iis inferantur: ii verò seu protervitate quadam, sive insipientia sibiipsis dolores morte acriores pariunt.

Quare prudens mihi videtur poëta ille qui amicis insipientibus usus, dum eos videret & agentes & orantes, quæ illis minimè conducebant, cum tamen eis utilia viderentur, pro omnibus sic ait: Jupiter rex, optima quidem nobis & voventibus, & non voventibus tribue. Mala autem poscentibus quoque abesse jube. Rectè igitur & cautè loqui poëta mihi videtur: tu vero siquid habes in animo, quod adversus hæc proferas, nè fileto.

V. ALC. Difficile est, ô Socrates, in iis quæ bene dicta sunt, contradicere. Illud autem cogito, quantorum malorum causa sit hominibus ignorantia: quandoquidem propter hanc nos latet, cum male quid agimus, & quod deterrimum est, ob eam pessima nobis quandoque precamur, quod quidem nemo putaret. Sed illud

αὐτὸς διὰ πάντων καὶ πειράζοντες, καὶ τότε ἔχατον, εὐχόμενοι ἡμῖν αὐτοῖς τὰ χάρις. ὅπως ὦν ἐδίδας οἰσησῃ, ἀλλὰ τὰτό

βλάβῃ· μάλλον ἢ ὠφελῇ· ἀλλὰ καὶ ἐυξάντο ἂν ἡνέσθαι, εἴτω μὴ παρὲντα τυγχάνει. ὁ λίσσον ὃ ὀπάρχοντες, εἰότε παλινῳδῶσιν, ἀνδ' ἁλόμωροι ἀτ' ἂν ποσῶτον ἐυξων. ἐγὼ μ' ἔν' ἀπορῶ μὴ ὡς ἀληθῶς μάτλω θεὸς ἀνδρωποὶ αἰπῶνται, ὅς ἐκείνων φάμωροι κακὰ σφίσιν' εἶ). οἱ δ' καὶ αὐτὲς σφῆσιν εἴτε ἀτασθαλίῃσιν, εἴτε ἀρεσσωμαῖς χρεὶ εἰπεῖν,

--ὥς μὲν ἀλγε' ἔχεις.

KINATNET'EI γ' ἂν, δ' Ἀλκιβιάδῃ, φρένιμός τις εἶναι ἐκείνῳ ὁ ποιητής, ὅς δοκεῖ μοι φίλοις ἀνοήτοις πρὸς χρησάμεν, ὁρῶν αὐτὸς καὶ πειράζοντας καὶ εὐχόμενος ἅπας ἐβέλπον ἦν, ἐκείνοις δ' ἐδόκει κοινῇ ὥς ἀπάντων αὐτῶν εὐχῶν ποιήσασθαι. λέγει δ' πῶς ὧς,

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μ' ἐβλά(ρησ) καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνέγκοις Ἀμμι δίδας, τὰ δ' εἰρηὰ καὶ εὐχομένοις ἀπαλέξιν καλὰς.

ἐμοὶ μ' ἔν' καλῶς δοκεῖ καὶ ἀτφαλῶς λέγειν ὁ ποιητής. σὺ δ' εἰ π' ἐν νῶ ἔχεις πρὸς ταῦτα, μὴ σῶπα.

V. A. Χαλεπὸν, ὃ Σώκρατες, ὅτιν ἀντιλέγειν πρὸς τὰ καλῶς εἰρημῖνα· ἐκείνο δ' ἔν' ἐννοῶ, ὅσων κακῶν αἰτία ἢ ἀσνοῖα τοῖς ἀνθρώποις· ὁπότε, ὡς ἔοικε, λεληθαρῶς ἡμῶς

γε πῶς ἂν οἴοιτο ἱκανὸς εἶναι), αὐτὸς αὐτῷ τὰ βέλτεστα ἐνέσταται, ἀλλ' ἔτι τὰ χεῖρ᾽ ἐστίν. τὸτο μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὰς τινὲς ἀλλ' ἐκ ἐυχῆς ὁμοιον ἂν εἴη.

Σ. Ἀλλ' ἴσως, ὅτι βέλτεστε, φαίη ἂν τις ἀνὴρ ὅς ἐμὲ τε καὶ σὲ σοφώτερον ὢν τυγχάνει, ἐκ ὁρῶν ἡμᾶς λέγειν, ἕως εἰκὴ φέροντας ἀγνοίαν· εἰ γε μὴ προδοίηναι πῶς ἐστὶν ὢν τε ἀγνοίαν, καὶ ἐστὶν οἷς, καὶ ἔχουσιν ἴσως, ἀγνοίαν, ὥστερ ἐκείνοις κακόν. ΑΛ. Πῶς λέγεις; ἐστὶ γὰρ ὅτι ἐν περὶ ἡμᾶς ὁπῶς ὅσον ἐχρῆται ἀμεινον ἀγνοεῖν ἢ γινώσκειν;

Σ. Ἐμοιγε δοκεῖ· σοὶ δ' ἔτι; Οὐ μέντοι μὰ Δία. Σ. Ἀλλὰ μὴ ἐὰν ἐκείνο σὲ καταγνώσκει, ἐθέλειν ἂν σε πρὸς τῷ ἑαυτοῦ μητέρε διαπεπράχθαι ἢ ὅτι Ὁρέστω φασὶ καὶ τὸν Ἀλκιμάδην, καὶ εἰ δὴ τινες ἄλλοι ἐκείνοις τυγχάνουσιν ταυτὰ διαπεπραγμένοι. ΑΛ.

Εὐδὲ μοι πρὸς Διὸς, ὃ Σώκρῃτες. ΣΩΚΡ. Οὗτοι τὸν λέγοντα, ὃ Ἀλκιβιάδην, ὡς ἐκ ἂν ἐθέλοις σοὶ ταῦτα πεπράχθαι, εὐσημεῖν δεῖ σε κελεύειν, ἀλλὰ μᾶλλον πολὺ εἴ τις τὰ ἐναντία λέγοι· ἐπειδὴ ἔγωγε σοὶ δοκεῖ σοφώτερα δεινὸν εἶναι τὸ περᾶν, ὡς ἐὰν ἐπὶ τούτῳ ἔτι ἔτιος εἰκὴ δοκῇς δ' ἂν τὸν Ὁρέστω, εἰ ἐπὶ γὰρ φερόμενον ὢν, καὶ εἰδὼς ὅτι βέλτεστιν ἢν αὐτῷ περᾶν, πολὺν ἂν τι τέτων διαπεπράχθαι;

ΑΛ. Ὁυ

quilibet opinaretur; posse videlicet se sibiipſi non pessima, sed optima petere: hoc enim revera execrationis cujusdam non voti simile esset. SOCRATES. At fortè, ὁ optime, diceret quispiam te simul ac me sapientior, haud satis rectè nos loqui, dum sic temerè ignorantiam vituperamus, nisi hæc adjiciamus, quænam & quorum ignorantia sit. Quibusdam namque certo modo affectis bonum fortè est ignorantia, quemadmodum aliis malum. ΑΛ. Quid ais? Estne quicquam, quod alicui quomodocunque se habenti ignorare aliquando præſtet, quàm cognoscere? SOC. Mihi sanè videtur, nunquid & tibi? ALCIB. Non per Jovem. SOC. Enimvero nec illud te adversus matrem patrassè unquam velle judicabo, quod Orestem, & Alcæmona, & siqui tales fuère, commississè ferunt. ALCIB. Bene ominare per Jovem, ὁ Socrates. SOCR. Non decet, ὁ Alcibiades, eum qui inquit, te nolle ita fecissè, jubere ut bene ominetur, sed potius si quis contraria diceret. Postquam facinus tam horrendum tibi videtur, ut nè pronunciari quidem facile debeat putas Orestem, si prudens fuisset, & quid bonum sibi novisset, scelus tantum ausurum fuissè? ALCIB. Non certè.

certé. SOCR. Neque alium ut arbitror ullum. AL. Nul- lum. SOC. Malum igitur ut videtur ignorantia optimi, & quod optimum est ignorare. AL. Mihi sanè videtur. SOCR. Nonne & illi, & cæteris omni- bus? AL. Fateor. SOCR. Consideremus præterea & hoc, si in mentem tibi melius esse putanti, subito veniat, Peri- clem tutorem atque amicum tu- um interficere, ac sumpto gla- dio ad fores illius properans in- terrogares num intus sit, volens illum duntaxat, nec alium quen- quam occidere, domestici autem illum intus esse responderent. Neque dico te quicquam hujus- modi conari, sed an videatur tibi, quod quidem nihil prohibet, ignorantia quid sit optimum, adesse posse interdum opinionem, ut judices quod est pessimum, nonnunquam optimum esse. An non tibi videtur? ALCI. Om- nino quidem. SOC. Ergo si domum ingressus, vidensque il- lum non tamen agnoscas, sed opineris alium esse, num ipsum perimeres? AL. Non per Jo- vem, ut mihi videor. SOC. Non enim quem fors offerret, sed quem statueras, nonne? AL. Profectò. SOCR. Num & si frequenter facinus aggredi- are, semper autem ignorares Pe- riclem esse, unquam in eum irrueres? ALCIB. Nunquam. SOC. Orestem verò putas un- quam manus illaturum fuisse ma- ΣΩΚ. Τί δέ; πὺν Ὀρέστῳ δοκῆς ἂν ποτε τῇ μητρὶ σπένδει,

ῥῆτα. ΣΩ. Οὐδέ γε ἄλλον εἶ-
μαι εἶναι. Α. Οὐ μῶροι. ΣΩ.
Κανὸν ἄρα (ὡς ἔοικεν) ὅτιν ἡ
τῷ βέλπεσσι ἀγνοία, καὶ τὸ
ἀγνοεῖν τὸ βέλπεσσι Α. Ἐμοι-
γε δοκεῖ. ΣΩ. Οὐκ ἔν κ' ἐκεί-
νῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι; Α.
Φημί. ΣΩ. Ἐπ' αὐτοῖς καὶ τότε
ὅππερ εἴπωμεθα· εἰ σὺ αὐτῷ
μᾶλα φείσεαι, αἰσθάνη βέλ-
πον ἔῃ, Περικλέα, τὸν σεαυτοῦ
ὅππερ πόν τε καὶ φίλον, ἐγχε-
εῖδιον λαβόντα, ἐλθόντα δὲ
τὰς θύρας, εἰπὼν εἰ ἔνδον ὅτι,
βαλόμενον σκοπεῖν αὐτὸν ἐκ-
εῖνον, ἄλλον ἢ μηδέναι· εἰ ἡ
φῶν ἔνδον ἔῃ. καὶ ἔλεγω ἐ-
δέλαιν ἂν σε τέτων π' ἀπαρῆν·
ἀλλ' εἰ, εἴμαι, δόξει σὺ ὅσο
ἔδεν καλῶς δὴ περὶ γε ἀγ-
νοῖαν τὸ βέλπεσσι, φείσεαι
ποτὲ δόξαν ὥστε αἰσθάνη καὶ τὸ
κρίναι ποτὲ βέλπεσσι εἶναι. ἢ
ὅκ' ἂν δοκῇ σοι; ΑΛ. Πάνυ
μ' ἔν. ΣΩ. Εἰ ἔν παρ' ἐλθὼν
ἴσῃ, καὶ ἴδων αὐτὸν ἐκείνον,
ἀγνοήσεις τε καὶ αἰσθάνη ἂν
ἄλλον εἶναι πᾶσα, ἄρ' ἐπ' ἂν αὐ-
τὸν πολυμήτως ἀποκτεῖναι; ΑΛ.
Οὐ μὰ τὸν Δία ὅκ' ἂν μοι δο-
κῶ. ΣΩΚ. Οὐ γὰρ δὴ πᾶ τιν
ἐντυγχόντα, ἀλλ' αὐτὸν ἐκείνον
ὅν ἠέλας. ἢ γάρ; ΑΛ. Ναί.
Σ. Οὐκ ἔν κ' εἰ πολλὰς ἐγ-
χερεῖς, αἰὲν ἡ ἀγνοῖα τὴν Περ-
ικλέα, ὁπότ' ἐμὲ μάλιστα τῷ
το φείσῃν, ἔποτε ἂν ἐ-
πίδωκ' αὐτῷ. ΑΛ. Οὐ ῥῆτα.
ΣΩΚ. Τί δέ; πὺν Ὀρέστῳ δοκῆς ἂν ποτε τῇ μητρὶ σπένδει,

εἴγε ἀσπίτως ἠγνόησεν; ΑΛ. Οὐκ οἶμαι ἔγωγε. Σ. Οὐ γὰρ δὴ περὶ ἐλ' ἐκείνην τὴν περὶ τυχούσαν γυναικα, ἐδὲ τὴν ὁτέραν μνῆρα διενόητο ἀποκτείναι, ἀλλὰ τὴν αὐτὸς αὐτῆς. Α. Ἐστὶ ταῦτα. Σ. Ἀγνοεῖν ἄρα τὰ γε τοιαῦτα βέλπον τῆς ἐπὶ διακειμένους, καὶ τοιαύτας δόξας ἔχεισι. Α. Φαίνεται. Σ. Ὅπως ἐν ὅτι ἢ ἔστιν ὧν γε ἀφνοια, καὶ ἔστιν οἷς, καὶ ἔχεισί πως, ἀγαθὸν, ἀλλ' ἔχει κακὸν, ὥστερ' ἀφτι σοὶ ἐδόκει; ΑΛ. Ἰοικεν.

VI. ΣΩ. Ἐτι τί νυν εἰ βέλλει τὸ μὲν τῆτο ὀπισκοπεῖν, ἀποπονδὸν, ἵσως ἂν σοὶ δόξειεν εἶναι. Α. Τί μάλα, ὦ Σώτες. ΣΩ. Ὅτι, ὡς ἐπὶ εἰπεῖν, κινδυνώδει τὸ γε ἥν' ἀλλων ἐπιστημῶν κτῆμα, εἰάν τις ἀνδρὶ τῷ βελτίστῳ κεκτημένῳ ἦ, ὀλιγάκις μὲν ὠφελεῖν, βλάπτειν δὲ τὰ πλείω τὸν ἔχοντα αὐτὰ· σκόπει δὲ ὧδε· ἂρ' ἔκ ἀναγκῆς σοὶ δοκεῖ εἶναι, ὅταν τὶ μέλλωμ' ἥτοι πράττειν ἢ λέγειν, οἰκνῆναι δεῖν περὶ τὴν ἡμῶς εἰδέναι, ἢ τὰ ὄντι εἰδέναι τῆτο ὃ ἂν περὶ χειρὸς τέρως μέλλωμ' τι ἢ λέγειν ἢ πράττειν; ΑΛ. Ἐμοιγε δοκεῖ. ΣΩΚ. Οὐκ ἂν οἱ ῥήτρες αὐτίκα, ἥτοι εἰδότες συμβαλῶσιν, ἢ οἰκνῶντες εἰδέναι, συμβαλῶσιν ἡμῖν ἐκαστε· οἱ μὲν, περὶ πόλεμος τε καὶ εἰρήνης, οἱ δὲ, περὶ τειχῶν οἰκοδομίας, ἢ καὶ

tri, si eam non cognovisset? ALC. Non arbitror. SOC. Neque enim ille quæcunque occurreret mulier, nec quæcunque matrem suam duntaxat necare decreverat. ALCIB. Sunt hæc vera. SOC. Itaque hominibus sic affectis & in iisdem opinionibus involutis, ignorare talia præstat. AL. Videtur. SOC. Vides jam quod ignorantia quædam hominibus certo quodam modo dispositis bonum quoddam est, non autem, ut tibi videbatur, malum? AL. Apparet.

VI. SOC. Præterea si volueris quod deinceps in medium afferetur mirabile dictu, discutere, fortè probabile tibi videbitur. AL. Quid istud, ὁ Socrates? SOC. Videtur sanè cæterarum omnium scientiarum possessio, nisi quis scientiam optimi nactus fuerit, rarò quidem prodesse, obesse plerumque illi qui sit huiusmodi scientiis præditus. Sic autem considera, Nonne necessarium tibi videtur, cum aliquid facturi, vel dicturi sumus, oportere nos prius quidem, vel putare cognoscere, vel verè cognoscere quod promptius agere & loqui debemus? ALCIB. Mihi planè videtur. SOC. An non rhetores statim cum vel sciunt consulere, vel saltem scire se putant, consulunt nobis passim. ii quidem de bello & pace, illi verò de moenibus construendis, vel de fortibus

portubus præparandis muniendis-
que, &, ut summam dicam,
quicquid ipsa civitas agat adver-
sus aliam civitatem, vel secum
ipsa, rhetorum consilio perficit?
AL. Vera narras. SOCR. Vi-
de & quæ sequuntur, si fieri
potest. Vocas aliquos pruden-
tes, imprudentes alios? ALC.
Voco. SOCR. Et multos
quidem imprudentes, prudentes
verò paucos? ALC. Profecto.
SOC. Nonne ad aliquid respi-
ciens, utrosque nuncupas? AL.
Imò. SOCR. An eum qui
ista consulere norit, nisi sciat
docere utrum melius, & quid
melius, prudentem dices? AL-
CIB. Nequaquam. SOCRAT.
Neque ut arbitror quicunque
pugnare norit, ignoret tamen
quando, & quantum melius.
ALC. Sic est. SOCR. Neq;
si quis quempiam perimere sciat,
& pecuniis spoliare, ac exulem
à patria facere, nisi sciat eti-
am quando, & quem melius
fit. ALCIB. Minimè. SOCR.
Quicunque igitur horum ali-
quid noverit, modò adsit eti-
am scientia optimi, quæ qui-
dem eadem & utilis scientia
est, hunc fortè prudentem vo-
cabis. ALCIB. Hunc ipsum.
SOCRA. Prudentemque ipsum
dicemus sufficientem esse sibi &
patriæ consultorem imprudentem
verò contrà: quidnam tibi vi-
detur? AL. Idem. SOCR. Quid
autem si quis equitare,

λιμῶν κατασκάψῃ. ἐνὶ ᾧ λό-
γῳ, ὅσα δὴ ποτε ἡ πόλις
πράττει πρὸς ἄλλω πόλιν, ἢ
αὐτὴ καθ' αὐτὴν, ἀπὸ τῆς τῆς
ῥητόρων συμβουλῆς πάντα γίγνε-
ται; ΑΛΚ. Ἀλλήθῃ λέγεις.
ΣΩΚΡ. Ὅσα τοίνυν καὶ τὰ ἐπὶ
τέτοις, ἂν διακινῶ. καλεῖς γὰρ
δὴ πε φρονίμους τε καὶ ἀφρονεῖς;
ΑΛ. Ἐγὼ γε. ΣΩ. Οὐκὲν τὲς
μὲν πολλὰς, ἀφρονεῖς· τὲς δὲ
ὀλίγους, φρονίμους; ΑΛ. Οὐ-
τω. ΣΩ. Οὐκὲν πρὸς τι ἀπο-
βλέπων, ὁμοιότερος; ΑΛ. Ναί.
ΣΩ. Ἄρ' ἐν τὸν ποῖτο συμ-
βελεῖν εἰδὼτα, χρεῖς τὸ πό-
τερον βέλτιον, καὶ ὅτε βέλτι-
ον, φρονιμον καλεῖς; ΑΛ. Οὐ
δῶτα. Σ. Οὐδέ γε, οἶμαι, ὅς-
τις τὸ πολεμεῖν αὐτὸ οἶδε, χρε-
εῖς τὸ ὅποτε βέλτιον, καὶ το-
σῶτον χερόν ὅσον βέλτιον.
ἢ γὰρ; ΑΛ. Ναί. Σ. Οὐκὲν,
εἰδὲ τίς τις τινα ἀποκτιννύει
οἶδεν, εἰδὲ χεῖματα ἀφαιρεί-
σαι, καὶ οὐράδα ποιῆν τῆς πα-
τείδου, χρεῖς τὸ ὅποτε βέλ-
τιον, καὶ ὅν τινα βέλτιον. ΑΛ.
Οὐ μῆτοι. ΣΩ. Ὅπως ἄρα π
τῆς τοῖστων οἶδεν, εἰάν μὴ
παρέπῃ, ἢ τὰ βελτίον ὅπως ἡ-
μῇ· αὐτὴ δ' ἢν ἢ αὐτὴ δὴ πε
ἢ πρὸ καὶ ἢ τὸ ἀφελίμο. ἢ γάρ;
ΑΛ. Ναί. ΣΩ. Φρονιμον γε
αὐτὴν εἰσομῶν, καὶ ἀποχρῶντα
ἐύμβελον καὶ αὐτὴν αὐτῷ καὶ
τῇ πόλει· τὸν δὲ μὴ ποι-
εῖντα· πάντῃα τέτων. ἢ

πῶς δοκεῖ; ΑΛ. Ἐμοὶ μὴ οὐκ. ΣΩ. Τί δ' ἦ τις ἰσχυρῶς

ἢ τοξόειν οἶδεν; ἢ αὖ πα-
λαίην, ἢ πυκτοειν; ἢ τι τῆς
ἄλλης ἀγωνίας, ἢ καὶ ἄλλό τι
τῶν τοιούτων ὅσα τέχνη οἶδα μὲν;
ἢ καλῆς ὅς ἂν εἰδῇ τὸ κατ'
ταύτῃ πῶς τέχνῳ βέλτιον
μιγνόμενον; ἀρ' ἐπὶ τὸν κατὰ
πῶς ἵππικῶν, ἵππικόν; ΑΛΚ.
Ἐρωγε. ΣΩ. Τὸν δὲ γε (οἶ-
μαι) κατὰ πῶς πυκτικῶν, πυκ-
τικόν· τὸν δὲ κατ' αὐλητικῶν,
αὐλητικόν; καὶ κατ' ἄλλα δὴ
πε ἀνάλογον τέτοις, ἢ ἄλλως
πως; ΑΛΚ. Οὐκ· ἀλλ' ἔγω.
ΣΩΚ. Δωκεῖ ἔν σοι ἀναγκά-
σθαι εἶναι τὴν πᾶσι τέτων τὴν ὀπι-
σθέμονα ὄντα, ἀρεὰ καὶ ἀνδρα-
γαθίαν εἶναι; ἢ πολλὰ φή-
σουσιν ἐνδεῖν; ΑΛΚ. Πολλὰ
μῦθε, νῦν Δία. Σ. Ποίαν
ἐν οἷα πολιτείαν εἶναι τοξότην
τε ἀγαθὸν καὶ αὐλητὴν, ἔτι δὲ
καὶ ἀθλητὴν τε καὶ τῶν ἄλλων
τεχνιστῶν; ἀναμειγνύμενον δ' ἐν
πᾶσι τοῖς οἷς ἀρτι ἐρήκαμεν,
τῶν τε αὐτὸ τὸ πολεμεῖν εἰδόν-
των καὶ αὐτὸ τὸ ἀποκτινύναι;
πρὸς δὲ, καὶ ἀνδρῶν πολιτικῶν,
πολιτικὸν εὖσθημα φυσίωντων;
ἀπάντων δὲ τέτων ὄντων ἀνδρῶν
τῆς τῶ βελτίου ὀπισθέμης, καὶ
τῶ εἰδότη· ὅποτε βέλτιον ἐνὶ
ἐκάστῳ τέτων χρῆσθαι, καὶ πρὸς
τίνα; ΑΛΚ. Φαύλῳ ἔρωγε,
ὦ Σωκράτες. Σ. Φαῖνός γε ἂν,
οἶμαι, ὅποτε ταν ὁρώς ἐνα ἑκα-
στον αὐτῶν φιλοτιμώμενον τε, καὶ νέμοντα τὸ πλεῖστον τῆς πολιτείας
τέτω μέρεσιν.

Ἰν' αὐτὸς αὐτὰ τυγχάνῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥσιν·

aut sagittare sciat, vel pala-
stram, vel pugillariam, vel al-
liud quoddam certamen exerce-
re, aut aliud aliquid eorum quae-
cunque per artem novimus, quo
nomine appellas eum qui intel-
ligit quid in arte melius fiat?
an non secundum equestrem ar-
tem equitem, secundum pugil-
lariam pugilem, tibicinariam ti-
bicinem, atque in aliis eodem
modo? an secus? ALC. Sic
certé. SOC. Num tibi vide-
tur, qui horum aliquid intel-
ligit, vir prudens appellandus?
an longè adhuc abesse? ALC.
Longe per Jovem. SOC. Qua-
lem igitur civitatem eam puta-
bis, quæ ex peritis sagittariis,
& tibicinibus, athletisque, ac
cæteris artificibus constet, sint
insuper his quos diximus admi-
nistrari militem callentes artem, &
qui ad interimendum prompti,
necnon inflati ob civilium re-
rum administrationes: desit au-
tem optimi scientia, & qui no-
rit quando, & ad quem uno-
quoque illorum uti præstat?
ALCIB. Ignobilem, ὁ Socra-
tes. SOCRAT. Maxime hoc
(ut arbitror) diceres, si quando
cerneres unumquemque illorum
ambitiosum, & plurimas sibi
reipubl. partes in hoc occupan-
tem, ut continuo ipse se su-
peret, & plurimum valeat, plu-

imum inquam in illa quidem dominandi arte, in eo verò quod sibi & reipublicæ optimum est, crebro hallucinantem, quippe qui opinioni sine mente crediderit. Cúmque hæc ita se haberet, nonne rectè diceremus hanc Rempublicam tumultus quamplurimi iniquitatisque plenissimam? AL. Rectè per Jo- vem.

VII. SOCRAT. An non necessarium nobis visum fuit, primum quidem putare nos cognoscere, vel revera cognoscere hoc quod promptè facturi dicturive sumus? ALC. Visum est. SOCRAT. Nonne si quis agit quidem quod novit, aut nosse existimat, addit autem scientiam optimi, sequitur ut utiliter agat, & sibi, & reipublicæ. AL. Quidni? SOCRAT. Contrà verò nec reipublicæ nec sibi? ALC. Ità est. SOCR. Quid autem? nunc tibi ità videtur, an aliter? ALCI. Non aliter. SOCRATES. Dixisti vocare te plures imprudentes, prudentes pauciores? ALC. Equidem. SOCR. Diximúsfne iterum plures ab eo quod est optimum, aberrare, utpote qui opinioni absque mente, ut plurimum consenserint? AL. Diximus planè. SOC. Prodest igitur multis, neque nosse quicquam, neque putare se noscere: siquidem promptiores erunt ad illa efficienda, quæ vel noscunt, vel cognoscere opinantur. Agentes au-

(λέγω ὃ τὸ κατ' αὐτὴν πλὴν τέ-
χνῳ βέλπουν γιγνόμενον) τὰ
ὃ τῇ πόλει τε καὶ αὐτὸν αὐτῷ
βελτίςτε ὄντι τὰ πολλὰ δι-
μυρπηκότα, ἅτε, οἶμαι, ἀνδ-
ρὲ δόξῃ πεπρωκότα. ἔγω ὃ
τέτων ἔχόντων, ἄρ' ἐκ ἀνδρ-
δῶς λέγομεν, πάντες πολλῆς
παραχῆς τε καὶ ἀνομίας μεσλὼ
εἶναι πλὴν τοιαύτῳ πολιτείᾳ; AL.
Ὅρθως μῦθοι, νῆ Δία.

VII. Σ. Οὐκὲν ἀναγκᾶς
ἐδόκει ἡμῖν εἶναι, οἰηθῆναι δὲ
πρῶτον ἡμᾶς εἰδέναι, ἢ τῷ ὄντι
εἰδέναι τὸ τοιοῦτον ἀνδρὸς
μέλλωμεν ἢ πρᾶττεν ἢ λέγειν.
AL. Ἐδόκει. Σ. Οὐκὲν, καθ-
ὼ πρᾶττεν ἢ πῶς οἶδεν, ἢ δοκεῖ
εἰδέναι, παρέπεμπε δὴ τὸ ἀρε-
λίμως καὶ λυσιτελέντως ἡμᾶς ἔ-
ξειν καὶ τῇ πόλει καὶ αὐτὸν αὐτῷ;
ALK. Πῶς. ῥδ' ἔ. Σ. Ἐάν δε
γ', οἶμαι, πάνανθ' ἅτα τέτων,
ἔτε τῇ πόλει, ἔτ' αὐτὸν, αὐ-
τῷ; ALKIB. Οὐ δῆτα. Σ. Τί
δέ; νῶν ἔπ' ὡσαύτως σὺ δὲ
κεῖ, ἢ ἄλλως πως; ALK. Οὐκ
ἀλλ' ἔγω. Σ. Ἄρ' ἐν ἐρηθῃ
καλεῖν τοὺς μὲν πολλούς, ἀρε-
τας, τοὺς δ' ὀλίγους, φρονίμους.
AL. Ἐγώ γε. Σ. Οὐκὲν φανερόν
πόλιν τὸς πολλούς διμυρπηκέναι
τῷ βελτίςτε, ὥς τὰ πολλὰ γε
(οἶμαι) ἀνδρὲ δόξῃ πεπρω-
κότας. A. Φανερόν γάρ. Σ. Λυσι-
τελεῖ ἄρα τοῖς πολλοῖς μήτε
εἰδέναι μήδ' εἰδέναι, μήτε οἶδαι εἰ-
δέναι· εἴπερ γε μᾶλλον πρᾶτ-
τεντες

ποντες ὃ, βλάπτειν τὰ πλείω
 μᾶλλον ἢ ὠφελεῖν; A. Ἀλη-
 θέστατα λέγεις. Σ. Ὅπως ἔν,
 ὅτε γ' ἐφίω, κινδυνεύει τό γε
 ἥν' ἄλλων ἐπιστημῇ κτῆμα, ἐ-
 άν πς ἀνδρὶ πῶς τὸ βελτίον ἐπι-
 στήμης κεκτημῆσθαι ἢ, ὀλιγάκις
 μὲν ὠφελεῖν, βλάπτειν δ' τὸ
 πλείον τὸν ἔχοντα αὐτὸ, ἅρ' ἔ-
 χῃ τὸ ὄντι ὀρθῶς ἐφαίνόμενον λέ-
 γων; A. Καὶ εἰ μὴ τότε, ἀλ-
 λά νυν μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρα-
 τες. Σ. Δεῖ ἄρα καὶ πάλιν καὶ
 ψυχῇ πῶς μέλλουσιν ὀρθῶς βιώ-
 σεσθαι, ταύτης πῶς ἐπιστήμης ἀν-
 τέχεσθαι ἀτεχνῶς, ὥσπερ ἀδε-
 εῦντα ἰατρῆς, ἢ πνέουσαν κωδωνή-
 τε τὸν ἀσφαλῶς μέλλοντα πλεῖν.
 ὅσῳ ἂν μὴ περὶ τὸν ἐπεί-
 σιν τὸ πῶς ψυχῆς. ἀνδρὶ γὰρ ταύ-
 τος, ἢ περὶ χρημάτων κτῆσιν, ἢ
 σώματι ῥώμῃ, ἢ καὶ ἄλλοι π
 ἥν' ποιέων, ποσὶν μείζων ἀ-
 μαρτήματα ἀπ' αὐτῶν ἀναγ-
 χάζον ὄντι, ὥς ἔοικε, γίγνεσθαι.
 ὃ δ' εἰ πῶς χαλεμότερον πολυ-
 μάθειαν τε καὶ πολυτεχνίαν κεκ-
 τιμῆσθαι, ὀφραδὸς δ' ὦν ταύτης
 πῶς ἐπιστήμης, ἀγρόμεν δ' ὃ ὑπὸ
 μᾶς ἐκείνης ἥν' ἄλλων, ἅρ' ἔ-
 χῃ τὸ ὄντι δικαίως πολλῶν χει-
 μῶν χρῆσται; ἀτ' οἶμαι, ἀνδρὶ
 κωδωνήτε διατελῶν ἐν πελά-
 γῃ, χεῖρον ἢ μακρόν βίον δε-
 ῶν. ὥς ἐμυθαίνειν μοι δοκεῖ
 καὶ ἐν ταῦτα τὸ πῶς ποιῆσαι, ὃ λέγει χατηγορῶν περὶ πνέοντος, ὥς
 ἄρα πολλὰ μὲν ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δ' (φυσῆν) ἠπίστατο πάν-
 τα. A. Καὶ τί δὴ ποτε ἐμυθαίνει τὸ πῶς ποιῆσαι, ὦ Σώκρα-
 τες; ἐμοὶ μὲν γὰρ ἐστὶ ὅπῃν δοκεῖ πρὸς λόγον εἰρηκέναι. Σ.

tem, sibi nocebunt crebrius;
 quam conferent. ALC. Veris-
 sima loqueris. SOC. Cum er-
 go dicebam reliquas omnes sci-
 entias, si absit scientia optimi,
 obesse sapiens quam prodesse il-
 las habenti, num recte loqui
 tunc tibi videbar? AL. Et si
 tunc minimè, nunc saltem, ὁ
 Socrates. SOCR. Oportet ita-
 que civitatem & animam, quæ
 recte victura sit, hanc procul-
 dubio complecti scientiam: quem-
 admodum qui ægrotat, medi-
 cum: & qui sine periculo navi-
 gare velit, gubernatorem. Nam
 quo majora animus sine hac sci-
 entia circa divitias, vel corpo-
 ris robur, aut aliud tale cona-
 bitur, eo majora ex iis pecca-
 ta committi necesse est. Qui
 verò multis ac variis artibus, &
 scientiis ornatus est, sit autem
 expers istius scientiæ, ductus à
 singulis aliis, nonne meritò mul-
 ta tempestate jactabitur? quippe
 cum absque gubernatore oberret
 in pelago brevi tempore peritu-
 rus? Huic certe convenire vi-
 detur illud poetæ carmen, quo
 quendam vituperans, inquit, Mul-
 ta quidem noverat: sed male no-
 verat omnia. AL. At verò id
 poetæ dictum quorsum attinet?
 mihi certè nihil videtur propo-
 sito nostro congruere. SOC. I-

μό quadrat penitus, verum per ænigmata, & hic & cæteri ferme omnes poetæ loquuntur. Est enim ipsa natura universa poësis ænigmatum plena, nec quivis eam dignoscit. Ad hanc illius naturam accedit, quod si quando insit in homine invido, nolente sua sensa cæteris hominibus revelare, mirum est, quam difficile cognitu sit, quod poëta senserit. Neque enim Homerum divinissimum sapientissimūque poetam ignorasse putes, quod scire malè impossibile sit: ipse enim est qui inquit, Margitem multa quidem scire, malè autem scire omnia, sed ænigmati sensum occultat, ut arbitrator, malè pro malum ponens, scit autem pro scire: unde compositio quædam extra carminis mensuram conficitur: quod verò sentit, hoc est, Multa quidem scivit, sed malum sibi fuit hæc omnia scire. Patet igitur quod si erat illi malum multa scire, ipse quoque malus erat, si qua fides supradictis sermonibus adhibenda est. AL. Mihi certè videtur, ο Socrates. Quibus enim verbis crederem unquam, nisi iis credam? SOC. Et rectè quidem tibi videtur.

VIII. Sed age per Jovem, vidēne quanta qualisque sit in hoc ambiguitas? in hac ipse ver-
fatus esse videris: sursum enim

Καὶ μάλα γε πρὸς λόγον· ἀλλ' αἰνίτῃ, ὃ βέλπε, καὶ εἴτ', καὶ οἱ ἄλλοι ὅ ποιηταὶ σχεδὸν πάντες. ἔστι τε φύσει ποιητικὴ ἢ σύμπασα αἰνιγματώδης, καὶ ἔτ' πρὸς συχόν. Ἄνδρες γινώσκουσι. ἔπ' ὅ πρὸς τῷ φύσει ποιῶντι τῷ, ὅταν λάβῃ ἄνδρες φρονεῖν τε καὶ μὴ βελομένην ἐνδείκνυσθαι, ἀλλ' ἀποκρύπτειν ὅπ' ἄλλιστα τῷ αὐτῷ σφίσι, ὑπερφύως δὲ τὸ χρηματικὸν δὲ γνωστὸν φαίνεται, ὃ, πότε νοῦσιν ἔκαστος αὐτῶν. καὶ γὰρ δὴ περὶ Ὀμηρὸν γε, τὸν σφωτάτων τε καὶ θεϊότατον ποιητῶν, ἀγνοεῖν δοκεῖς ὅπ' ἔχουσιν ἢ ἐπίστασθαι κακῶς. ἐκείνους γὰρ ὅστις ὁ λέγων τὸν Μαργίτιν πολλὰ μὲν ἐπίστασθαι, κακῶς ὅ (φησὶ) πάντα ἐπίστασθαι. ἀλλ' αἰνίτῃ, οἶμαι, παρέχων τὸ κακῶς μὲν, ἀντὶ τῆς κακῆς· τὸ ὅ ἐπίστατο ἀντὶ τῆς ἐπίστασθαι. γίγνεσθαι ἐν συντεθέντι ἔξω μὲν τῆς μέτρης, ἔστι δὲ ὃ, πρὸς βέλπε, ὡς πολλὰ μὲν ἐπίστατο ἔργα, κακὸν ὅ ἢ αὐτῷ ἐπίστασθαι ταῦτα πάντα. δῆλον ἔν ὅπ' εἴπω ἢ αὐτῷ κακὸν τὸ πολλὰ εἰδέναι, φανερὸς τις ὢν ἐπύχην· εἴπερ γε πρὸς εἶναι δὲ τοῖς περὶ ἡμῶν λόγοις. Α. Ἀλλ' ἐμοί γε δοκεῖ, ὃ Σάκχαρες. ἢ χαλεπῶς γ' ἂν ἄλλοις τοῖς πρὸς εἶναι λόγοις, εἴπω μὴ-

δὲ τέποις. Σ. Καὶ ὁρῶς γέ σοι δοκεῖ.

VIII. Ἀλλὰ φέρε πρὸς Διός. ὁρῶς γὰρ δὴ περὶ τῷ ἀποεῖν ὅση τε καὶ οἷα· ταῦτις δὲ μοι δοκεῖς καὶ σὺ κεκοινωκέναι·

μετα-

μεταβαλλόμενῳ γὰρ τοι ἄνω καὶ
κάτω ἐδί' ὅτι ἔν παύῃ, ἀλλ' ὅ-
πως αὖ μάλα σοὶ δόξῃ, τὴν το
καὶ ἐκδεσκέειν αὖ, καὶ ἐκείνῃ
ἀσπύτως δοκεῖν. εἰ ἔν σοὶ γέ-
νη καὶ νῦν ἐμφανὴς γυρόμενῳ ὁ
θεός, ὡς δὲ ἐν τυχεῖν πορ-
όμενῳ, ἐρωτήσῃ, πῶς ὅτι ἔν
ἐξασπύ σε, εἰ ἔξαρπάσει σοὶ
ἐκείνων πῇ γυρόμενῳ ὄντος καὶ ἐν
ἀρχῇ ἐλέγχο, εἴτε καὶ αὐτῷ σοὶ
ὁπότε ἐφείεν ἐξασπύ, πῇ ποτ'
αὖ οἷοι ἢ πῶς παρ' ἐκείνου διδο-
μέων λαμβάνων, ἢ αὐτὸς ἐν-
ξασπύ γυρόμενῳ, τὴν καὶ τυ-
χεῖν; A. Ἀλλὰ, μὰ τοῦ θεοῦ,
ἐγὼ μὲν ἐδὲν αὖ ἐχρημοὶ σοὶ εἰ-
πῶν, ὃ Σώκρατες· ἀλλὰ μάρ-
τυρον πῇ μοὶ δοκεῖ ἔσθ', καὶ ὡς ἀ-
ληθῶς πολλῆς φυλακῆς, ὅπως
μὴ λήσῃ τις αὐτὸν ἐν γυρόμενῳ
μὲν καὶ, δοκῶν ἢ ἀσπύ· ἔ-
πειτ' ὀλίγον ὁπότε, (ὅπως
καὶ σὺ ἐλέγχο) παλιν ὁδῇ, αὖ
ἐν γυρόμενῳ ἀπὸ τοῦ πορ-
όμενῳ. Σ. Ἀρ' ἐν ἐκείνῳ τι
πλεον ἢ μὲν ὁ ποιητής, ἢ καὶ ἐν
ἀρχῇ τὴν λόγον ἐπεμνήστω, τὴν
θεῖαν καὶ ἐν γυρόμενῳ ἀπαλέξεν
ἐκείλῳ. A. Ἐμοὶ μὲν τοι
δοκεῖ. Σ. Τὴν μὲν τοίνυν,
ὃ Ἀλκιβιάδην, καὶ Λακεδαιμό-
νιοι τὸν ποιητὴν ἐξηλαστοί, εἴτε
καὶ αὐτοὶ ἔτις ἐπεσκεμμέ-
νοι, καὶ ἰδίῳ καὶ δημοσίᾳ ἐκεί-
νῳ παρὰ πλεονῶν ἐν γυρόμενῳ
θεοῦ διδόναι κελόντες αὖ σφίσιν αὐτοῖς, πλεον δ' ἐδὲν αὖ
ἐκείνων ἐξασπύ ἀκούσει. τοιγαροῦν εἰς τὸ παρῆκον τοῦ
χρόνου καὶ ἐνδένων ἡττον ἐντυχῆς εἰσὶν ἄνθρωποι. εἰ

deorsumque jactatus nusquam sa-
ne confistis, sed quod olim as-
severabas, nunc damnas. Si for-
tè Deus quem oraturus accedis,
oculis sese tuis objiciens, ante-
quam voveas, ita roget, an
tibi aliquid ex iis quæ in prin-
cipio dicta sunt, habere satis
sit, vel tibi licentiam præstet,
quod libeat postulandi, quid-
nam tibi oportunum fore puta-
res? vel acceptare, quæ Deus
offerret, vel poscere? A. Per
deos, ὁ Socrates, quid respon-
deam non habeo: sed insanum
quiddam mihi videtur, temerè
Deum precari, ac diligenter
considerandum nè quis seipsum
fallat, mala petens dum bona
se putat orare, ac paulò post,
ut tu dicebas, ad contraria vota
se transferat. S O C. Nonne
prudenter nobis poeta, cujus
in principio disputationis menti-
onem fecimus, qui precabatur
mala etiam ab orantibus abesse?
A. Mihi videtur. S. Lacedæ-
monii quoque, ὁ Alcibiades, si-
ve hunc poetam imitantes, seu
ex seipsis animadvertentes, idem
votum, tam privatim, quàm
publicè servant, orantes deos,
pulchra cum bonis sibi tribuere,
nec plura illos precari quis au-
diret. Neque tamen ad hæc us-
que tempora minus, quàm cæ-
teri homines felices sunt. Si

quid

quid autem illis unquam minus prosperè successit, non est oratio illorum in causa, quandoquidem in diis est, ut arbitrator, quæ precamur, tribuere, vel contrà.

IX. Volo insuper aliud quidam tibi referre, quod aliquando à senioribus quibusdam accepi. Dicebant enim semper civitati nostræ accidisse, ut quotiescunque bellum Athenienses cum Lacedæmoniis gererent, nostri tum terra, tum mari infortunati essent, nec victores unquam redirent. Qua re indignatos Athenienses, cum non haberent qua arte tantam calamitatem vitarent, decrevisse Ammonem consulere, quam ob causam dii Lacedæmoniis potius, quam Atheniensibus victoriam largirentur, cum ipsi tamen sacrificia tum plura, tum decentiora, quam reliqui Græcorum offerrent, simulacris donisque templa sic ornantes, ut nulli alii, pompasque quotannis sumptuosissimas, & venustissimas celebrarent, & omni sumptu, qui ad rem divinam spectat, cunctis Græcis magnificentiores existerent, cum Lacedæmoniis nulla esset istorum cura, adeo circa divinum cultum parcis, ut animalia mutilata passim mactarent, & in aliis omnibus ceremoniis longè admodum parcioribus, quam

δι' ἄρα καὶ συμβέβηκεν αὐτοῖς ὥστε μὴ πάντα εὐτυχεῖν, ἀλλ' ἔτι διὰ τῶν ἐκείνων εὐχῶν. ἐπὶ τοῖς θεοῖς δι' ὅτιν, οἶμαι, ὥστε καὶ διαδόναι ἂν ἂν τις εὐχόμενον τυγχάνη, καὶ πάναντία τέτων.

IX. Βέλομαι δὲ σοὶ καὶ εἶτε-
εἶν τι διηγήσασθαι, ὅποτε ἤ-
κουσα πρεσβυτέρων τινῶν ὡς
Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις
διαφορῶς θυομένης, σιωέσθαι
αἰεὶ τῇ πλείῃ ἡμῶν ὥστε καὶ κα-
τὰ καὶ κατὰ θάλατταν, ὅποτε
μάχῃ θύοιτο, δυστυχεῖν, καὶ
μηδέποτε δυνάσθαι κρατῆσαι.
τὰς ἐν Ἀθῆναις ἀγανακτῶν-
τας τῷ πρὸς θεῷ, καὶ ὑπο-
μένους τίνι χρῆ μίχαρ ἢ
παρύντων κακῶν ἀποτροπῶν
ἔρεῖν, βελδομένοις αὐτοῖς δι-
κύν κράτιστον εἶναι, πέμψαντας
πρὸς Ἀμμωνα, ἐκείνον ἐπερω-
τῶν· ἐτι δὲ πρὸς τέτοις ταῖς,
καὶ ἀνδ' ὅτε ποτὲ Λακεδαιμονί-
οις οἱ θεοὶ μάλλον νίκην διδύ-
ασιν ἢ σφίσιν αὐτοῖς· οἱ πλεί-
στας (φάναι) μὲν θυσίας καὶ καλ-
λίστας τῶν Ἑλλήνων ἀγορῶν, ἀ-
ναθήμασί τε κεκοσμήκαμεν τὰ
ἑρὰ αὐτῶν, ὡς ἐδένες ἄλλοι·
πομπὰς τε πολυτελεστάτας καὶ
σεμνοτάτας ἐδωρέμεθα πῶς θε-
οῖς ἂν ἔχασον ἔτι, καὶ ἐτελέ-
μεν χρήματα ὅσα ἐδ' οἱ ἄλ-
λοι, καὶ πάντα ἐκ ὁλίγως ἐνδεστέως τιμῶσιν ἢ περ
ἡμεῖς,

ἡμεῖς, ἔδεν ἐλάττω χρήματα
 κακτημένοι τῆς ἡμετέρας πλείως.
 ἐπειδὴ εἰρηκέναι ταῦτά τε, καὶ
 ἐπερωτῆσαι τί χρὴ πράττοντας
 αὐτοῦ τῷ παρόντων κακῶν ἀ-
 παλλαγῇ εἶναι, ἄλλο μὲν ἔ-
 δέν ἀποκεισθῆναι τὴν προσφύτιν
 (τὸν γὰρ θεὸν ἐκ ἑᾶν δηλονότι)
 χυλίσαντα ὃ αὐτὸν, Ἀθῶναι-
 οῖς, φάναι, τάδε λέγει Ἀμμόν
 φησὶν ἂν βέλεσθαι αὐτῷ πῶς
 Λακεδαιμονίων εὐφημίαν εἶναι
 μᾶλλον, ἢ τὰ σύμπαντα τῷ
 Ἑλλάνων ἱερῷ, ποσάδε εἰπεῖν,
 ἔκπε φραιτέρω. πῶς γὰρ εὐ-
 φημίαν ἐκ ἄλλῳ πινά μοι δο-
 κεῖ λέγειν ὁ θεὸς, ἢ πῶς εὐ-
 χῶ αὐτῷ. ἔστι γὰρ τὰς ὄντι πο-
 λὺ διαφέρειν τῷ ἄλλων.

X. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι Ἑλλήνες,
 οἱ μὲν χρυσόκαρως βῆς ᾤδοντες
 σάμῳ, ἔπεσι δὲ ἀναθήμασι
 δωρῆμενοι τὰς θεάς, εὐχονται
 ἅττι' ἂν τύχη ταῦτα, εἴαν τε
 ἀγαθὰ, εἴαν τε κακὰ. βλασ-
 φημέντων ἔν αὐτῷ ἀκούοντες
 οἱ θεοὶ, ἐκ ὑποδέχονται τὰς
 πολυτελεῖς ταύτας πομπάς τε
 καὶ θυσίας. ἀλλὰ δοκεῖ μοι πολ-
 λῆς φυλακῆς δεῖσθαι καὶ σκέψεως,
 ὅ, πὺ ποτὲ ῥητέον ὅτι καὶ μή.
 εἰρήσεις ὃ καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἔ-
 τερα παρὰ πλείους τέτοις εἰρη-
 μόρεα. φησὶ γὰρ τὰς Τρώας ἑ-
 παυλίην ποικιλικῶς,

"Ἐρδην ἀθανάτοισι τελεέσας
 ἐκατόμβας·

τὴν ὃ κίεσαν ἐκ τοῦ πεδίου τὰς ἀνέμους φέρειν ἕρποντον εἶπω,

extolli :

Athenienses, cum tamen opum
 magnitudine à nobis non supe-
 rentur. Posteaquam hæc dixisset
 nuncius, interrogans quo pacto
 à præsentī calamitate liberari
 possent, non multa ad hæc re-
 spondisse prophetam : Deum e-
 nim non permittere : accersito
 verò Atheniensium legato in
 hunc modum fuisse locutum.
 Hæc dicit Ammo, placere ma-
 gis Lacedæmoniorum sibi accla-
 mationem, quàm reliquorum
 Græcorum sacra omnia : nec
 plura iis respondisse. Acclama-
 tionem verò nullam prorsus, a-
 liam Deus mihi dixisse vide-
 tur, quàm illorum preces : e-
 tenim revera permultum illæ à cæ-
 teris differunt.

X. Reliqui namque Græci par-
 tim auratis cornibus boves fa-
 crificantes, partim donariis e-
 gregiis templa ornantes, quæ-
 cunque occurrunt, seu bona,
 sive mala, à Diis petunt. Dii
 verò cum illos imprecantes au-
 diunt, ditissimas illorum pom-
 pas, & sacrificia non acce-
 ptant. Quamobrem diligenter
 considerandum mihi videtur,
 quid dicendum sit, quidve non
 dicendum. Invenies quoque a-
 pud Homerum alia horum si-
 milia. Inquit enim Trojanos,
 cum suburbanum ædificium mo-
 lirentur, dicare diis immorta-
 libus pretiosa sacrificia centum
 boum : nidorem verò ex littore
 suavem, ad cælum usque ventis

extolli: sed beatos Deos illo minimè vefci, quippe quibus Ilion, & Priamus, & Priami populus odio efflet. Itaque nil Trojanis proderat, cum adversos Deos haberent, sacra ac munera temerè illis offerre. Neque enim ejusmodi est Dei natura, ut ducatur, munerib. quemadmodum improbus foenerator. Sed nos nimium deliramus, siquando nos Lacedæmoniis propter munera acceptiores Deo esse ducimus. Etenim grave esset, si Deus ad donaria & sacrificia nostra respiceret potius, quam ad animum, utrum justus sanctusque sit. Ad quem equidem Deum arbitror multo magis attendere, quàm ad multi sumptus pompas atque sacra, quæ nihil prohibet eum, qui multa in Deum hominésque peccaverit, seu privatus sit, sive respub. singulis annis perficere. Deus autem utpote à muneribus incorruptus, spernit hæc omnia, ut ipse ejusque propheta prædixit. Unde perspicuum est, & apud Deum, & apud homines sanæ mentis, justitiam, & prudentiam præcipue honorari. Prudentes autem justique sunt, qui sciunt, quæ erga deum, & homines agere atque dicere deceat.

XI. Cupio tamen ex te audire, quid in iis ipse sentias. A. Mihi verò ó Socrates, haud fecus, quàm tibi ac Deo videtur:

Ἡδὲν ἂν τῆς δ' ἔπ' θεὸς μάκαρας δατέεσθαι,
οὐδ' ἐθέλειν. μάλα γάρ σφιν ἀπῆχθετο Ἴλιθ' ἱρή,
καὶ Πείαμθ', καὶ λαὸς εὐμμελίῳ Πειάμοιο.

ὥστε ἔδεν αὐτοῖς πρᾶγγε ἦν θύειν τε καὶ δῶρα τελεῖν μάτῳ, θεοῖς ἀπῆχθῃσιν. ἔ γ' (οἶμαι) τοιούτῳ ἐστὶ τὸ σφ' θεῶν, ὥστε καὶ δῶρων παρέχεσθαι, οἷον χαλκὸν τοκισήν. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εὐήδη λόγον λέγομεν, ἀξιῶντες Λακεδαιμονίων ταύτῃ περῖναι. καὶ γ' ἂν δεινὸν εἴη εἰ πρὸς τὰ δῶρα καὶ τὰς θυσίας ἀποσλέπεσθαι ἡμῶν οἱ θεοὶ, ἀλλὰ μὴ πρὸς τὴν ψυχὴν, ἂν τις ὅσθ' καὶ δίκαιοι ὦν τυγχάνη. πολλῷ μᾶλλον, οἶμαι, ἢ πρὸς τὰς πολυτελεῖς ταύτας πομπὰς τε καὶ θυσίας. ἂν ἔδεν κωλύει πολλὰ μ' εἰς θεὸς, πολλὰ δ' εἰς ἀνθρώπους ἡμαρτηκότας, καὶ ἰδιώτῳ καὶ πόλιν, ἔχον ἂν ἔχουσιν ἔτ' τελεῖν. οἱ γ' ἂν εἰς δωροδῆκοι ὄντες, καταφρονέσιν ἀπάντων τέτων, ὥς φησιν ὁ θεὸς καὶ θεῶν παροφῆτης. κινδυνώδει γὰρ καὶ πᾶσι θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νῦν ἔχουσιν δίκαιοσιν τε καὶ φρόνις διαφερόντως τετυμῶσθαι. φρόνιμοι γ' καὶ δίκαιοι, ἔκ αἱλοὶ πνέειν ἢ σφ' εἰδῶτων ἀδελφῶν τῶν καὶ λέγειν, καὶ πρὸς θεὸς καὶ πρὸς ἀνθρώπους.

XI. Βελοίμην δ' ἂν καὶ σὺ πυνθῆσθαι, π ποτὲ ἐν νῶ ἔχεις πρὸς ταῦτα. Α. Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἔκ ἄλλῃ πη δοκεῖ ἢ ἢ πρὸ σοῦ τε καὶ τῷ

τῷ θεῷ. εἰδὲ γὰρ ἂν εἰκὸς εἴη
ἀντίφηρον ἐμὲ τῷ θεῷ γίγνεσθαι.
Σ. Οὐκ ἔν μὲνησαι ἐν πολλῇ
ἀπορίᾳ φάσκων τῷ, ὅπως μὴ
λάττης σεαυτὸν ἐυχόμενός τε καί
θεός, δοκῶν δὲ ἀγαθός; Α. Ἐγώ
γε. Σ. Ὅρας ἔν ὥς ἐκ ἀσφα-
λῆς σοι ὅτι ἐλθεῖν πρὸς τὸν
θεὸν ἐυχόμενός, ἵνα μηδ' ἂν
ἔτω τύχη, βλασφημῶντές σε
ἀκύνον, εἰδὲν ἀποδέξεται τῆς
δυστίας ταύτης. τυχὸν δὲ καὶ
ἑτερόν τι περὶ ἀπολαύσεως. ἐμοὶ
μὲν ἔν δοκεῖ κρείττον εἶναι ἡ-
συχίαν ἔχειν. τῇ μὲν γὰρ Λα-
κεδαιμονίων ἐυχῇ, διὰ τὴν με-
γαλοψυχίαν (τὸ το γὰρ καλλίστον
ἦν ἐν ἀφροσύνῃ γε ὀνομάτων.)
ἐκ ἂν οἶμαί σε εἰδέειν χρηστὴν
ἀναγκάστον ἔν ὅτι περιμένειν ὥς
ἂν τις μάθῃ ὥς εἴη πρὸς θεὸν
καὶ πρὸς ἀνθρώπους διακείμενός.
Α. Πότε ἔν παρέσαι ὁ κρεί-
νους ἔτος, ὧς Σώκρατες; καὶ
πῶς ὁ παιδύσων; ἡδιστα γὰρ ἂν
μοι δοκῶ εἰδὲν τῶτον τὸν ἀν-
θρώπον πῶς ὅτι. ΣΩΚΡ. Οὐ-
τός ὅτιν ὃ μέλει περὶ σέ. ἀλλὰ
δοκεῖ μοι, ὥσπερ τῷ Διομήδει
φίσι τῷ Ἀδύῳ ὅτι Ὀμήρου
ἀπὸ ἧν ὁρθαλμῷ ἀρελεῖν τὴν
ἀχλὺν,

Ὅρ' ἔν γινώσκοι ἡμῶν θεὸν
ἡδὲ καὶ ἀνθρώπους,
ἔτω καὶ σέ εἶναι ἀπὸ τῆς ψυχῆς
περὶ ἀρελόντα τὴν ἀχλὺν,
ἢ νῦν παρῆσαι τυγχάνει, το-
πλίωκαδ' ἡδὲ περὶ εἶναι δι' ὧν μέλεις,
γινώσκειται ἡμῶν κατὰ ἡδὲ
καὶ εἰδόν. νῦν γὰρ γὰρ ἐκ ἂν μοι δοκῆς
δωρηθῆναι. Α. Ἀναρρίπτω,

neque enim fas esset à Deo me
dissentire. SOC. Recordaris di-
xisse te, in plurima dubitatione
discriminéque versari, nè te-
ipsum falleres, cum mala quan-
doque pro bonis optares? A.
Memini. SOC. An vides non
satis tutum tibi esse ad orandum
pergere, nequando te Deus au-
diens imprecantem ista tua sa-
crificia renuat, aliud verò quid-
dam fortuitum reportes? Mihi
ergo videtur operæpretium esse
quietem agere: nam oratione
Lacedæmoniorum propter magna-
nimitatem, id enim nomen ho-
nellissimum est omnium, quibus
insipientia significatur, non ex-
istimo uti te velle. Quare ne-
cesse est expectare, donec discat-
ur quemadmodum ad Deum,
atque ad homines habere se de-
ceat. A. Quando erit, ô So-
crates, & quis præceptor? Ju-
cundissimè enim hunc hominem,
quisquis erit, agnoscam. SOC.
Hic est cui tu curæ es. Verum
mihi videtur, quemadmodum
Diomedi Minervam inquit Ho-
merus ab oculis nebulam abstu-
lisse, ut discerneret Deum ab
homine, sic & ab animo tuo
prius oportere caliginem, qua
nunc offunditur, auferre: dein-
de illa propius admovere, per
quæ seu bonum quid sit, sive
malum, dignoscas: nunc enim
impos esse videris. A. Ausferat
seu

seu nebulam ille velit, sive quodcunque aliud. Etenim paratus sum nihil penitus prætermittere, quod ille præceperit, quisquis denique sit, modo ipse sim melior evasurus. S. Atqui ille mirum in modum tibi providet. A. In illud itaque tempus hoc sacrificium differre optimum fore censeo. SOC. Et rectè quidem: tutius enim est, quam tanto periculo se subjicere. A. Sic est, ô Socrates. Interea tamen quoniam mihi boni consuluisse videris, hanc tibi coronam imponam. Diis autem & coronas, & reliqua omnia quæcunque decet, tunc demum offeremus, cum diem illam adventasse cognovero. Adventabit autem quamprimum, Diis volentibus. SOC. Accipio & hoc, & quodcunque datum abs te mihi præterea fuerit libenter video, cum abs te accepi. Quemadmodum vero Creon apud Euripidem videns Tiresiam coronatum, & audiens primitias coronam propter artem à militibus accepisse, ait, Augurium esse ducebam triumphales coronas, in tempestate enim versamur, ut ipse nosti: sic ego hanc abs te coronationem augurium esse

ἢ τε βέλεται, τὴν ἀχλὺν
ἢ τε ἄλλο π. ὥς ἐγὼ πα-
ρεσχάσμαι, μηδὲν ἂν φά-
γειν ἢ ὡς ἐκείνους φερε-
τατομένους, ὅστις ποτ' ἐ-
στὶν ὁ ἀνθρώπος· εἴ γε μέ-
λοιμι βελτίων γινέσθαι. ΣΩ.
Ἀλλὰ μὴ κακῶν θ. θαν-
μασθὴν ὅσων περὶ σε περὶ-
μίαν ἔχει. ΑΛΚ. Εἰς τό-
τε πίνυν καὶ τὴν θυσίαν
ἀναβάλλεσθαι κρείττον ἐῖναι
μαὶ δοκεῖ. ΣΩΚ. Καὶ ὁρ-
θῶς γε σοὶ δοκεῖ. ἀσφα-
λέστερον γὰρ ὅστις ἢ παρακιν-
δυνάειν ποσούτων κίνδυνον. Α.
Ἀλλὰ πῶς, ὦ Σώκρατες,
καὶ μὴ τῶτονι τὸν σέφον,
ἐπειδὴ μοι δοκεῖς καλῶς
συμβεβηλέναι, σὺ περὶ δὴ-
σω· τοῖς θεοῖς δὲ καὶ σε-
φάνους καὶ πολλὰ πάντα τὰ
νομιζόμενα τότε δώσωμαι,
ὅταν ἐκείνῳ τὴν ἡμέραν ἐλ-
θούσαν ἴδω. ἥξει δ' ἐξ ἱερῶν
μακροῦ, τέτων θελόντων.
ΣΩΚ. Ἀλλὰ δέχου καὶ
τοῦτο, καὶ ἄλλο δὲ ἀντὶ τῆς
παρὰ σοὶ δοθέντων ἡδέως
ἴδοιμι δοξάμενον ἐμαυτὸν.
ὥσπερ δὲ καὶ ὁ Κρέων Ἐυει-
πίδῃ πεποίηται τὸν Τηρε-
σίαν ἴδων ἔχοντα τὰ σέφη,
καὶ ἀκέσας ἀπὸ τῆς πολε-
μίων ἀρχῆς αὐτὸν εἰληφέ-
ναι, διὰ τὴν τέχνην,
καλλίνικα σέφη. ἐν γὰρ
κλύδωνι διακίμεθα, ὥσπερ οἴκα δὲ σύ· οὕτω δὲ
κατὰ

Ὁριονδὸν ἐθέμην, φησὶ,
κλύδωνι διακίμεθα, ὥσπερ οἴκα δὲ σύ· οὕτω δὲ

καὶ γὰρ ὡς σοὺς τὴν δόξαν δucō. Videor autem mihi non
 παύτως οἶονδ' ἐν τῷδε μαί. δo-
 κῶ δέ μοι δοκ' ἐν ἐλάττωι te jactari, studeóque omni-
 κλύδωνι τῷ Κρέοντι (Θ'), καὶ um amicorum tuorum victor
 βαλοίμην ἀν' ἀλλήλων (Θ') ἵσ-
 εἶναι τῶν σῶν ἐρεσιῶν. abire.

Τ Ε' Λ Ο Σ.

F I N I S.

